

Religious and Patriotic Songs

కమ్. KUMBAKONAM

CL-40496
1988

అపార్థమే శ్రీమతి

Tel. 1087

కృష్ణ యజుర్వేదే

ప్రస్తుత భాగం:

అనేక రాజాస్థాన లభ్యానేక ఘట్టాభ్యామ్

మైసూరుసంస్థానాధీనపణ్డితాభ్యమ్

సుబ్బావధాని - శిష్టలాచార్యభ్యమ్

ఘనపాఠిభ్యాం పరిశోధితః

శాతాధిరాజశ్రీమత్తెనుమహారాజకంఠీరవ

శ్రీమద్భాగవతము రాజేంద్రముహూర్తము పాఠము

గోమఠం, శ్రీనివాసజ్యోతిష కేణ

మైసూర్ రాజధాన్యం

సద్విద్యామద్విరముద్రాశాలాయామ్

సర్వధారిసంపత్సరశ్రావణపూర్ణిమాయామ్

ముద్రాపితశ్చిరంవిరాజతామ్

మూల్యం రూ ౪.

Registered Copyright

దృఢతర రత్నావతరసహిత యజ్ఞార్చ్యేదపుస్తకమూల్యక్రమః.

	రూ	ఆ
సంహితా మాత్ర సంపుటస్య	౫	- ౪
బ్రాహ్మణ " "	౪	- ౪
మంత్రప్రపాతకసహితారణ్యకోపనిషద్భాగస్య	౨	- ౪
ఉపనిషత్సాత్రసంపుటస్య	౦	- ౮
సంపుటత్రయాత్మక సమగ్రపుస్తకస్య	౧౦	- ౧౨
రత్నావతరసహిత సంపూర్ణ పుస్తకస్య	౧౦	- ౦
సమగ్రపుస్తకప్రత్యేకపరిచ్ఛేదార్థం దేయ(తపాల్) వేతనమ్	౦	- ౧౨
సంపుటప్రత్యేకకస్య ప్రత్యేకశః " "	౦	- ౪
ద్వాదశాధిక పుస్తక క్రేయాణామేకమధికం పుస్తకం పారి		
తొషికతయా దీయతే.		

మూల్యంతు కరెన్సినోట్ - అథవా మనియార్డర్ ద్వారా
త్రపత్రై విలిఖితనామధేయక్రమస్య ప్రేషణీయమ్.

పుస్తకాపేక్షిణాం వాల్యూపేబల్ ద్వారాపి పుస్తకాని
ప్రేష్యతే.

లేఖనానితు హుణా కర్మాటాన్ధ్రా ద్రావిడాన్యతమలి
ప్రాయస్ఫుటతరం స్వస్వనామధేయ నివాసస్థాన ప్రదర్శనపూర్వకం
లిఖిత్వా

“మైసూరురాజధాన్యాం బ్యాంక్ మ్యానేజర్
శ్రీ - ఉ, గోమఠమ్. శ్రీనివాసజ్యోతిషిక
సన్నిధింప్రతి” ప్రేషణీయాని.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

అద్యఖిలస్వఖిలవైదికజనోపయోగార్థం ముద్రావ్య ప్రకటి
కర్తవ్య ఇతి భగవత్ప్రేరితాంతరక్షణావేన జనోపకారాంతర్య
శ్రీమతస్తైత్తిరీయయజుర్వేదస్యానోయ బ్రాహ్మణాఖ్యోపి భాగస్త
ప్రేయ పరమకారుణికస్య వేదవేద్యస్య భగవత్ప్రేమన్నారాయ
ణస్యానుగ్రహేణ సమగ్రముద్రయతే.

అస్మిన్ భాగే అష్టకత్రయపరిపఠితపఞ్చవింశతి ప్రపాఠకాః,
వైశ్విద్యేద్యైదికవైద్యైః కారక ఇతి పరిగణ్యమాన “ సంజ్ఞానమ్-
లాకోసి - తుభ్యమ్ ” ఇతి ప్రపాఠక త్రయంచ సంమెభితమ్.

అపిచాస్తాభిర్ముద్రాపితయజుర్వేదస్యోరభాగవద్యథాసం
ప్రదాయమత్రాపి కేషాంచిదవ్యక్తానామనోపరమానతిర్యగ్రేఖాభి
రనుదాత్తస్వరః, ఉపరిస్థాభిరూర్ధ్వరేఖాభిస్సవితస్వరశ్చ, హ
స్తాభిప్రదర్శనాత్ పరీతూర్ద్వక్షిప్తభాగ ఇతిచ జ్ఞాతవ్యః. అపిచాత్ర
పుస్తకే మత్రచిత్ప్రమాదస్థలితస్వరవర్ణవ్యత్యాసానపి పరిశోధ్యా
ప్లష్టనపారిభిఃపరిష్కృతం, తత్ప్రదర్శనపత్రికయాచ సంయుక్తమి
దం పుస్తకం, దృఢతరరత్నాపత్ర (బైకల్) నిర్మాపణపూర్వకం
పూజనపారాయణాద్యుపయోగారంభమభికాక్షతే.

ముద్రాశాలాయాం ముద్రణకార్య కర్తృజనానాం ఘన
పారినాంవా ప్రమాదేన పుస్తకేప్యప్యేక పుటసంఖ్యాసరణ్యాం
కింజిన్నూహితాధిక్యం దృశ్యతే; తత్రాపి విశేషతోవాక్యసరణిః
కె ౭౨-౫౦౮ సంఖ్యాకపుటయోరనంతరం ప్రభిద్యతే. తదపి శుద్ధ
పత్ర విశదం ప్రాకటి. అతః పత్రసంయోజన రత్నాపణనిర్మాపణ
పమయేషు సావధానతయా ద్రష్టవ్యమ్.

మహాకాలాజన్మైర్వరపాతిభిశ్చైవరకార్యగారవాత్యుజా
 త్కృత్యభి కామురీణై కాంపిఞంబోపి దయాఘభిస్తానైరక్షశ్చక్షుక్షక
 చక్షాకిర్వభిక్షమృతామితి శ్రీసుదుభయదేదావప్రపర్తికాచార్యా
 శాంతిరుసుతై అనన్తామిప్తైర్(రామానుజపురమ్ నియోసాటగా
 చార్యస్వామినాం చరణకసులంసుగ్రహలభాప్తాక్షరమన్త) రక్షిప
 కిఘాతాన్తరజ్ఞానాభోమలసన్నామాక్షరేణేనన్త్ర్యమయరాప్రమితా
 నేనజనేన సవివయం కృతావిష్టప్తిరాక్రియతామ్.

సర్వభారీసంపన్నర
 శాంతి పూర్ణిమా }
 ౨౦ - ౨ - ౨౨

గోపాళమ్. శ్రీనివాసజొస్యర్

మైసూర్

తి ర స్త

శ్రీ ట్రియ బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ప్రథమప్రపాతక ప్రారమ్భః

హ రి ః ఓ మ్

బ్రహ్మ సంధత్తం తన్నే జిన్వతమ్ । క్షత్రగ్ం సంధత్తం తన్నే
 జిన్వతమ్ । ఇక్షగ్ం సంధత్తం తామేజిన్వతమ్ । ఊర్జగ్ం సం
 ధత్తం తామేజిన్వతమ్ । రయిగ్ం సంధత్తం తామేజిన్వతమ్ ।
 ఘృష్టిగ్ం సంధత్తం తామేజిన్వతమ్ । సప్తజాగ్ం సంధత్తంతాం
 మేజిన్వతమ్ । పశూంసంధత్తం తన్నేజిన్వతమ్ । స్తుతోస్తిజన
 థాః । దేవాస్తావ శుక్రపాఃప్రణయంతు ॥ ౧ ॥ సుపీఠాఃసప్త
 జాఃప్రజనయన్పరీహి । శుక్రశుక్రశోచిషా । స్తుతోస్తిజనథాః ।
 దేవాస్తావ మంధిపాఃప్రణయంతు । సుసప్తజాఃసప్తజాఃప్రజనయ
 న్పరీహి । మంధిమంధిశోచిషా । సంజగ్తానా దివఆపృథివ్యా
 యః । సంధత్తం తన్నే జిన్వతమ్ । పూణగ్ం సంధత్తం తామే
 జిన్వతమ్ । అప్తానగ్ం సంధత్తం తామేజిన్వతమ్ । వ్యానగ్ం స
 ధత్తం తామేజిన్వతమ్ । చక్షుసంధత్తం తన్నే జిన్వతమ్ । శ్రో
 త్రగ్ం సంధత్తం తన్నే జిన్వతమ్ । మనసంధత్తంతన్నే జిన్వతమ్ ।
 వాచగ్ం సన్ధత్తం తామేజిన్వతమ్ । ఆయుఃస్థాయైధత్తమ్ । ఆ

గం¹మే²ధ³త్తమ్ । ప్రా⁴ణం⁵ యజ్ఞాయ⁶ధ⁷త్తమ్ ॥ ౩ ॥ ప్రా⁸ణం⁹ య
 జ్ఞప¹⁰తయే¹¹ ధ¹²త్తమ్ । చతు¹³స్త¹⁴శ్చ¹⁵తు¹⁶మే¹⁷ధ¹⁸త్తమ్ । చతు¹⁹ర్వ²⁰జ్ఞ
 య²¹ధ²²త్తమ్ । చతు²³ర్వ²⁴జ్ఞప²⁵తయే²⁶ధ²⁷త్తమ్ । శ్రో²⁸త్రం²⁹స్త³⁰శ్రో³¹త్రం³²
 మే³³ధ³⁴త్తమ్ । శ్రో³⁵త్రం³⁶ యజ్ఞాయ³⁷ధ³⁸త్తమ్ । శ్రో³⁹త్రం⁴⁰ యజ్ఞప⁴¹తయే⁴²
 ధ⁴³త్తమ్ । తా⁴⁴దే⁴⁵నా⁴⁶ శు⁴⁷క్రా⁴⁸మం⁴⁹ధి⁵⁰నా⁵¹ । క⁵²ల్ప⁵³య⁵⁴శ్చ⁵⁵ ద్దే⁵⁶ర్వి⁵⁷శః⁵⁸ । క⁵⁹
 ల్ప⁶⁰య⁶¹శ్చ⁶² మ⁶³ను⁶⁴షీ⁶⁵ ॥ ౪ ॥ ఇ⁶⁶త⁶⁷మూ⁶⁸ర్ష⁶⁹ష్టా⁷⁰య⁷¹ధ⁷²త్తమ్ । ప్రా⁷³
 శా⁷⁴ప్ర⁷⁵శు⁷⁶షు⁷⁷ । ప⁷⁸్ర⁷⁹జా⁸⁰ం⁸¹ మ⁸²యి⁸³చ⁸⁴ య⁸⁵జ⁸⁶మా⁸⁷నే⁸⁸చ⁸⁹ । ని⁹⁰ర⁹¹స్త⁹²శ్శ⁹³ం⁹⁴డః⁹⁵ ।
 ని⁹⁶ర⁹⁷స్తా⁹⁸మ⁹⁹ర¹⁰⁰ః¹⁰¹ । అ¹⁰²ప¹⁰³సు¹⁰⁴త్తా¹⁰⁵ శం¹⁰⁶ద్రా¹⁰⁷వ¹⁰⁸ రౌ¹⁰⁹గ¹¹⁰ స¹¹¹హ¹¹²మ¹¹³నా¹¹⁴ । శు¹¹⁵క్రి¹¹⁶స్య
 స¹¹⁷మి¹¹⁸దసి¹¹⁹ । మం¹²⁰ధి¹²¹న¹²²స్స¹²³మి¹²⁴దసి¹²⁵ । స¹²⁶స్త¹²⁷మ¹²⁸స్స¹²⁹క¹³⁰ృ¹³¹తి¹³²ర్వి¹³³శ¹³⁴వ్వి¹³⁵శ్చ¹³⁶ । స
 ప్ర¹³⁷మో¹³⁸ మి¹³⁹త్రా¹⁴⁰వ¹⁴¹రు¹⁴²ణా¹⁴³ ॥ ౫ ॥ స¹⁴⁴ప్ర¹⁴⁵మో¹⁴⁶బృ¹⁴⁷హ¹⁴⁸స్ప¹⁴⁹తి¹⁵⁰ర్హి¹⁵¹త్వా¹⁵² ।
 త¹⁵³స్మా¹⁵⁴ ఇ¹⁵⁵ంద్రా¹⁵⁶య¹⁵⁷ సు¹⁵⁸త¹⁵⁹మా¹⁶⁰జు¹⁶¹హూ¹⁶²మి ॥ ౬ ॥ న¹⁶³రు¹⁶⁴ం¹⁶⁵స్త¹⁶⁶ప్రా¹⁶⁷న¹⁶⁸గో¹⁶⁹
 సం¹⁷⁰ధ¹⁷¹త్తం¹⁷² తం¹⁷³మే¹⁷⁴జ¹⁷⁵న్వ¹⁷⁶తం¹⁷⁷ ప్రా¹⁷⁸ణం¹⁷⁹ యజ్ఞాయ¹⁸⁰ధ¹⁸¹త్తం¹⁸² మ¹⁸³ను¹⁸⁴షీ¹⁸⁵ర్గి¹⁸⁶
 ద్దే¹⁸⁷వా¹⁸⁸చ ॥ ౭ ॥

బ్రహ్మ¹త్రం² తది³ప్ర⁴మా⁵ర్ద⁶గ్ం⁷ రయి⁸ం⁹ ఘ¹⁰ష్టి¹¹ం¹² ప¹³్ర¹⁴జా¹⁵ం¹⁶ తాం¹⁷
 ప్ర¹⁸శూ¹⁹తా²⁰ । స²¹ప్త²²త్తం²³త²⁴ప్రా²⁵ణం²⁶ప్రా²⁷నం²⁸ న్ద్రా²⁹నం³⁰ తంచ³¹తు³²శ్రో³³
 త్రం³⁴ మన³⁵స్త³⁶దా³⁷వా³⁸చంతా³⁹మ్ । ఇ⁴⁰షా⁴¹ది⁴²పంచ⁴³కై⁴⁴వా⁴⁵చం⁴⁶ తాం⁴⁷మే⁴⁸ప్ర
 శూం⁴⁹ధ⁵⁰న్సం⁵¹ధ⁵²త్తం⁵³ తా⁵⁴వై⁵⁵ప్రా⁵⁶ణా⁵⁷ది⁵⁸త్రి⁵⁹తయై⁶⁰తం⁶¹మే⁶²న్య⁶³త్ర⁶⁴త్త⁶⁵ ॥

క¹ృ²త్తి³కా⁴స్త⁵గ్ని⁶మా⁷ద⁸ధీ⁹త¹⁰ । ప¹¹త¹²దా¹³వై¹⁴గై¹⁵ర్న¹⁶క్ష¹⁷త్ర¹⁸మ్ ।
 య¹⁹తై²⁰త్తి²¹కాః²² । స్వా²³యా²⁴మై²⁵వై²⁶నం²⁷ దై²⁸వ²⁹తా³⁰యా³¹మా³²ధా³³య³⁴ । బ³⁵
 ష్టా³⁶వ³⁷ర్ష³⁸సీ³⁹ భ⁴⁰వతి⁴¹ । ము⁴²ఖం⁴³వా⁴⁴ ప⁴⁵త⁴⁶న్న⁴⁷క్ష⁴⁸తా⁴⁹ ॥ ౮ ॥

త్రి॒కాః । య॒గ్ కృ॒త్తి॒కా॒స్వ॒గ్ని॒మా॒ధ॒తై । ము॒ఖ్య॒ప్ర॒వ॒భ॒వతీ॑ । అ॒థో
 ఖ॒లు ॥ ౬ ॥ అ॒గ్ని॒నక్ష॒త్ర॒మి॒త్య॒ప॒చాయ॑ంతి । గృ॒హం॑ హ
 దా॒హుః॑ భ॒వతి॑ । ప్ర॒జాప॑తీ రో॒హిణ్యా॑ను॒గ్ని॒మ॒స్మజ॑త । తం
 దే॒వా రో॒హిణ్యా॑మాద॒ధత॑ । తతో॒వై తే స॒నానో॑హ్రో॒హనరో॑హణ ।
 తదో॒హ్రోహ్యై॑ రో॒హిణి॑స్వమ్ । యో॒రోహి॑ణ్యాను॒గ్ని॒మా॒ధ॒తై । ఋ
 థో॒త్యైవ॑ । స॒ర్వానో॑హ్రో॒హనో॑హతి । దే॒వావై భ॒ద్రాస్సం
 తో॒గ్ని॒మాధి॑క్షంత ॥ ౭ ॥ తే॒షామ॑నా॒హితో॒గ్ని॒రాసీ॑త్ । అ
 తై॒భ్యా గా॒హ॒సర్వ॑పాకా॒క్రమ॑త్ । తే॒పున॑ర్వస్తా॒స్వరా॑దధత । త
 తో॒వైతా॑న్ ద్వి॒మం వ॒స్తూపా॑వేశత । య॒గ్ ప్ర॒రాభ॑స్స॒న్నాపీ॑
 యాం॒ధ్యాత్ । స॒పున॑ర్వస్తా॒స్వగ్ని॒మాదధి॑త । పున॑రై॒వైనం॑వా
 మం వ॒స్తూపా॑వర్తతే । భి॒వోభి॑వతి । య॒గ్ క్రా॒మయే॑త దా॒నకా
 మామే॑ ప్ర॒జాసు॑న్యః । స॒పూర్వ॑యోగ॒ఫల్లు॑న్యోర॒గ్ని॒మాదధి॑త ॥
 తి॒ర్యగ్జ్ఞా॑నా ఏ॒తన్న॑క్ష॒త్రమ్ । య॒త్పూ॑ర్వై॒ఫల్లు॑నీ । తి॒ర్యగ్జ్ఞే
 మా॒హురో॑దదాతి । దా॒నకా॑మా॒లప్తై॑ ప్ర॒జాభ॑వంతి । య॒గ్ క్రా
 మయే॑త భగీ॒స్త్వామి॑తి । స॒త్తర॑యోగ॒ఫల్లు॑న్యోర॒గ్ని॒మాదధి॑త ।
 గ॒న్త్యవా॑ ఏ॒తన్న॑క్ష॒త్రమ్ । య॒దుత్త॑రై॒ఫల్లు॑నీ । భి॒గ్యేవ॑భవతి ।
 ల॒క్తం జా॑వై నామా॒సురా॑నన్ ॥ ౮ ॥ తే॒సువ॑గ్రా॒య ల్లా॑కా
 ను॒గ్ని॒మచి॑న్వత । పు॒రుష॑ ఇ॒ష్టకా॑ముపాద॒ధాత్పు॑రుష॒ఇష్ట॑కామ్ ।
 ఇంద్రో॑ బ్రా॒హ్మణో॑ బు॒రీవా॑ ఇ॒ష్టకా॑ముపాద॒ధత్ । ఏ॒షామే॑

ప్రథమ ప్రశ్నాపకః

త్విష్టకామౌష్ణిహత్ । తేవాకీర్యంత । మేవాకీర్యత । తద్విష్టా
 వభియోభవత్ । ద్వాపదపతతామ్ ॥ ౧౦ ॥ తావన్యశ్వాన
 వభిసతామ్ । యోభాగ్రీతృవ్యవాంధస్యత్ । సన్విత్రాయాన
 గ్నిమాదగీత । అనగీరైవ భాగ్రీతృవ్యాన్ । ఓజోబలమింద్రియ
 వీర్యనాశ్చంధతై । వసంతా బాగ్రీక్షణోగ్నిమాదగీత । వసం
 తోవై బాగ్రీక్షణస్యన్తుః । స్వప్రవేన హృతానాథాయ । బ
 ణ్ణప్రసీధతతి । ముఖంవా ప్రతద్భగ్నానామ్ ॥ ౧౧ ॥ య
 ద్విసంతః । యోనసంగ్రాగ్నిమాదతై । ముఖ్యప్రస భవతి । అథో
 యోనిమంతమైవైనం ప్రజాతమాభతై । గ్రీష్మరాజన్యఅదగీత
 గ్రీష్మోవై రాజన్యస్యన్తుః । స్వప్రవేన హృతానాథాయ । ఇంద్రి
 యాపీభవతి । శరదైవైశ్రవ్యఅదగీత । శరదైవైశ్రవ్యస్యన్తుః ॥ ౧౨ ॥
 స్వప్రవేన హృతానాథాయ । ప్రశుమాస్థవతి । నపూర్వయోగ
 ఘ్ననోర్భగ్నిమాదగీత । ప్రహవైజఘ్ననాత్రాస్సంవర్ధనరస్య ।
 యశువైశ్రవ్యనీ । ప్రృష్టితప్రవ సంవర్ధనరస్యాగ్నిమాదాయ ।
 హేపీయాన్భవతి । ఉత్తరయోరాదగీత । ప్రహవైప్రథమాత్రాస్సం
 వర్ధనరస్య । యదుత్తరైశ్శ్రవ్యనీ । ముఖతప్రవ సంవర్ధనరస్యాగ్నిమా
 దాయ । వసీయాన్భవతి । అథోభిలు । యదైవైనం యజ్ఞఉప్రస
 మేత్ । అథాదగీత । సైవాస్యర్థిః ॥ ౧౩ ॥ ౮ ॥ ఖల్వధిగ్నింత
 ఘ్ననోర్భగ్నిమాదగీతా సన్నపతతామృతూనాం వైశ్యస్యతు
 రుత్తరైశ్శ్రవ్యనీ పట్న ॥ ౯ ॥

(౯) కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ౫

ఉద్ధంతి । యదేవాస్యా అమృత్యమ్ । తదపహంతి । అహా
వోక్షంత్యై । సిః తానివపతి । పతద్వాత్రిశ్చైవైశ్వానరస్య
యావమ్ । యాపేక్షేవ వైశ్వానర మవరుంధే । ఉహన్నివపతి । పు
ష్టిర్వాప్తయా ప్రజననమ్ । యదూషాః ॥ ౧౦ ॥ పుష్ట్యామైవప్ర
జన నైగ్నిమాధతై । అహోసంజ్ఞానప్రవ । సంజ్ఞానగ్ం హ్యేతత్ప
శూనామ్ । యదూషాః । ద్యావాపృథివీ సహస్తామ్ । తేవియతి
అబూతామ్ । అస్త్యైవనాసహ యజ్ఞయమితి । యదముష్యాయ
జ్ఞయమాసేత్ । తగ్గస్యామదధాత్ । తడోషాఅభవత్ ॥ ౧౧ ॥
యగ్గస్యామజ్ఞయమాసేత్ । తగ్గముష్యమదధాత్ । తదదశ్పం
ప్రమసి కృష్ణమ్ । ఉహన్నివపన్నదోధ్యాయేత్ । ద్యావాపృథి
వోరైవ యజ్ఞమైగ్నిమాధతై । అగ్ని ర్జేవేభ్యో నిలాయత ।
అఘానూపంకృత్వా । సప్రథివీ ప్రావిశత్ । సడోతీసుగ్వా
ణసప్రథివీనును సవచాత్ । తదాఘ కరీషనుభవత్ ॥ ౧౨ ॥
యదాసుకరీషగ్ం సంభారోభవతి । యదేవాస్య తగ్గస్య కమ్ ।
తదేవావరుంధే । ఉక్తంవా పతగ్ం రసంపృథివ్యా ఉప్రదిక్రాఉ
ద్దహంతి । యద్వల్క్యకమ్ । యద్వల్క్యక వహాసంభారోభవతి । ఉ
ద్దమైవ రసం పృథివ్యా అవరుంధే । అఘాశ్రోత్రమైవ । శ్రో
త్రగ్ం హ్యేతత్పృథివ్యాః । యద్వల్క్యకః ॥ ౧౩ ॥ అబ
గ్గరోభవతి । యప్రపంచేద । ప్రజావతిఃప్రజాఅస్పృశత । తాస్తా

ప్రథమ ప్రపాఠకః

వైతానామస్తన్నాక్షీయత | యస్యసూదస్సంభారో భవతి | న
 స్యగ్గుహేన్నంక్షీయతే | ఆహోవాచవసుగో సలిల మాసీత్
 తేనప్రజాపతిరశ్రామ్యత్ || ౧౮ || కథమిదన్తం స్వాది
 తి | సోపశ్యత్పుష్కరప్రణం తిష్ఠత్ | సోమన్యత | అస్తివైనిత |
 యష్టన్నిదమధిష్ఠతీతి | సవరాశ్చాహూపం కృత్యోవప్రస్యమ
 జ్జత్ | సప్తశ్రిపీమధతర్చత్ | తస్యోక్తప్రహణోద్గమజ్జత్ | త
 త్పుష్కరప్రస్థే ప్రథయత్ | యదప్రథయత్ || ౧౯ || తస్మిన్
 భిక్షైః పృథివిత్వమ్ | అభూవాదైవమితి | తస్మాద్మేయ భూమి
 త్వమ్ | తాందిశోస్తువాతస్సమనమాత్ | తాగ్ం శరీరాగ్ం
 దృగ్ంహత్ | శంవైవోమూదితి | తచ్చరీరాణాగ్ం శరీరస్త్వి
 యద్వరాహ విహతగ్ం సంభారో భవతి | అస్యమైవాశ్చ
 బటారమగ్నిమాధతై | శరీరాభవతి ధృవైః || ౨౦ ||
 అభోశంతాయ | సరేతాఅగ్నిరాధయ ఇత్యాహుః | ఆహోవరు
 ణస్య పన్నయతసా | తాఅగ్నిరభ్యధ్యాయత్ | తాస్సమభవ
 త్ | తస్యతెనాపరావతత్ | తద్ధిరణ్యమభవత్ | యద్ధిరణ్యము
 పాస్యతి | సరేత సమైవాగ్నిమాధతై | పురుష ఇవైస్సాస్వదే
 తసో వీభధన్త ఇత్యాహుః || ౨౧ || ఉత్తరత ఉపాస్యత్యవీభ
 ధామై | అతిప్రయచ్ఛతి | ఆతిమైవాతిప్రయచ్ఛతి | అగ్ని
 దేవేభ్యో నిలాయత | అశ్వోరూపంకృత్వా | సాశ్వత్యై సంవ
 త్పురమతిష్ఠత్ | తదశ్వస్థస్యోశ్వస్థత్వమ్ | యదాశ్వస్థస్సంభారో

భవతి । యదైవాన్త్యతశ్చ స్యక్తమ్ । తదైవావరుంధే ॥ ౨౨ ॥
 దేవావాఙ్మజ్జం వ్యభజంత । తతడక్షంబరడదభిష్ఠత్ । డిగ్వా
 డ్మక్షంబరః । యదౌదుంబరస్సంభారోభవతి । డిర్జమైవావరుడై ।
 తృతీయస్యామితో డిఃసోమఆసీత్ । తంగాయత్రాహరత్ । త
 స్యపణమవిచ్ఛద్యత్ । తత్సర్వోభవత్ । తత్సర్వస్య పణత్వ
 మ్ ॥ ౨౩ ॥ యస్యపణమయస్సన్మూరోభవతి । సో
 మవీధమైవావరుంధే । దేవావై బ్రహ్మన్నవదంత । తత్సర్వడపాశ్చ
 బోత్ । సుశ్రవావైవామ । యత్పణమయస్సన్మూరోభవతి ।
 బ్రహ్మవర్షసమైవావరుంధే । ప్రజాపతిర్నిమనుస్మజత్ । సోవి
 భేష్ప్రమాధక్ష్యతీతి । తగ్గోమృశమయత్ ॥ ౨౪ ॥ తచ్చ
 మ్యైశమిత్వమ్ । యచ్ఛమిమయస్సన్మూరోభవతి । శాంత్రా
 లప్రదాహాయ । అగ్నేస్సన్మస్త్యయతః । వికంకతంభాఆర్భిత్ ।
 యద్వైకంకతస్సన్మూరోభవతి । భాషివావరుంధే । సహృదయో
 గ్నితాధేయ ఇత్యాసూః । మరుతోద్భిర్గ్నిమతమయన్ । తస్య
 తాం తస్య హృదయమాచ్ఛదన్ । సాశనిరభవత్ । యదశనిహ
 తస్య వృక్షస్య సన్మూరోభవతి । సహృదయమైవాగ్నిమాధ
 తై ॥ ౨౫ ॥ డిహాలభవన్నభవద్వత్త్రికోశామృతప్రథయద్భ
 వ్యైవీభగ్నత ఇత్యాహసారుంధే పణత్వమశమయదవిచ్ఛంక్షం
 స్తీరివ ॥ ౩ ॥

దాదశసు వికాగి మెక గి, మాదదీత । దాదశమాసా

స్సంవత్సరః । సంవత్సరాదైవైవనువృత్త్యాధతై । యద్వాగ్
 శను విక్రామేర్హుదధీశ । పరిమిశ్చనుచుంధీశ । చక్షుర్ముని
 శతదధీశ । ఇయద్వాదశవిక్రామాది ఇతి । సరిమితంనైవాప
 రిమితంచావరుణై । అన్యగంనై వాచాపదతి । అన్యగం మనసా
 ధ్యాయతి ॥ ౨౬ ॥ చక్షుర్వై సత్యమ్ । అద్రాక గిత్యా
 హ । అదర్శమితి । తథ్యత్యమ్ । యశ్చక్షుర్ముని శేగ్ము
 ధతై । సత్యప్రవై నమాధతై । తస్మాదాహితాగ్నిర్నాన్యతం వ
 దత్ । నాన్యబ్రాహ్మణా నాశ్వోగ్గృహీవసీత్ । సత్యేహ్య
 న్యాగ్నిరాహితః । ఆగ్నేయీవై రాత్రిః ॥ ౨౭ ॥ ఆగ్నే
 యాగపశవః । ఇంద్రమహః । నక్తిం గార్హపత్యవాదధాతి ।
 పశూనైవావరుణై । దివాహపనీయమ్ । ఇంద్రియమైవానరుం
 థే । అథ్థోదితే సూర్యఆహవనీయమాదధాతి । పశస్త్వివైస్సో
 కే ప్రజాపతిః ప్రజాఅస్పజత । ప్రజాప్రవ తన్యజమానస్సం
 జతే । అహోభూతం వైవ భవిష్యచ్ఛాసగుణై ॥ ౨౮ ॥ ఇ
 థావై మానవీ యజ్ఞానూకాశిన్యాసీత్ । సాశ్వణోత్ । అసుగా
 అగ్నిమాదధతై । తదగచ్ఛత్ । తఆహవనీయమగ్నిఆదధత ।
 అథగార్హపత్యమ్ । అథాన్వాహగ్గృహవనమ్ । సాబ్రవీత్ ।
 ప్రతిచ్యేహగ్నిం శ్రీరగాత్ । భద్రాభూత్వా పరాభవిష్యంతీ
 ॥ ౨౯ ॥ యస్యైవ నగ్నిరాధీయతే । ప్రతి
 చ్యేహ్యశ్రీరేకే । భద్రాభూత్వా పరాభవతి । సాశ్వణోత్ ।

(3) కృష్ణ యజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ౯

శేవాన్మహాదధత్యతి । తదగచ్ఛత్ । తేనాహ్వార్యపవనను
 ధ్రాత । అగ్రగార్హపత్యమ్ । అధాహవనీయమ్ । సాబ్ర
 షిత్ ॥ ౩౦ ॥ పాప్యేన్మగ్ం శ్రీరగాత్ । భద్రా భూత్వా
 సువర్గం లోక మేష్యతి । పృజాంతునవేధ్యంత్యతి । యవ్యైవమ
 గ్నిగార్హయతే । పాచ్యస్య శ్రీరేతి । భద్రా భూత్వా సువర్గం
 లోక మేతి । పృజాంతునవేదతే । నాబ్రవీదిదామనుమ్ । తథా
 వా అహం తనాగ్నినాధాస్యామి । యద్రాప్రప్రజయా పశుభి
 ర్మనువేద్భిష్యసి ॥ ౩౧ ॥ ప్రత్యష్టిలోకే స్థాస్యసి । అభిసు
 వర్గం లోకం దేవ్యసీతి । గార్హపత్యమగ్రాచిధాత్ । గార్హ
 పత్యంవా అనుప్రజాపతశప్రహయంతే । గార్హపత్యేనైవా
 ధ్యే ప్రజాం పశూం పాజనియత్ । అధానాహ్వార్యపవనం
 ధ్రాత్వైవనాఅయింత్యతి । అప్తి నైవ తేనలోకే ప్రత్యతిష్ఠత్ । అ
 ధాహవనీయమ్ । తేనైవసువర్గం లోకమభ్యజయత్ ॥ ౩౨ ॥
 యవ్యైవమగ్నిరాధీయతే । ప్రప్రజయా పశుభిర్మనువేద్భా
 తే । ప్రత్యష్టిలోకేతిష్ఠతి । అభిసువర్గం లోకంజయతి । యస్య
 వా అయథా దేవతమగ్నిరాధీయతే । ఆదేవతాభ్యావృశ్యతే ।
 చాపీయాన్భవతి । యస్య యథాదేవతమ్ । నదేవతాభ్యఆవృశ్య
 తే । వసీయాన్భవతి ॥ ౩౩ ॥ భృగుణ్ణాం త్వాంగిరసాం వ్రతప
 తే ప్రతేనాదధామీతి భృగ్వంగిరసామాదధాత్ । ఆదిత్యా
 హంత్యా దైవాహం వ్రతపతే ప్రతేనాదధామీత్యనావృశాం

చాగ్రహానాం ప్రజానామ్ । వసుసృత్యా రాజ్ఞో ద్రవతే
 ప్రతేనాదధామీతి రాజ్ఞః । ఇంద్రస్య త్వేద్రీయేన వసతే
 ప్రతేనాదధామీత రాజస్యస్య । మనోహ్వా గాగ్రహానాం ద్రవ
 తే ప్రతేనాదధామీతి వైశ్వస్య । బృహతాంతా దేవానాం
 ద్రవతే ప్రతేనాదధామీత రథకారిన్య । యథా దేవగిష్ఠిగ్ని
 రాధీయతే । న దేవతాభ్య ఆవృశ్యచిత్ । సేయాన్భవత ॥ ౩౦ ॥

ధ్యాయత్యైరాత్రి శాపరుద్ధే భిష్యంతి గిష్ఠిబ్రహ్మసేవ్య
 సేవయద్వసేయాన్భవత్యనవచ ॥ ౪ ॥

ప్రజాపత్యైవ సృత్యమపశ్యత్ । తేనాగ్నిమాధిభిః ।
 తేనైవ స ఆర్థోఽత్ । భూర్భువస్సువరిత్యాహ । ప్రవృత్త్యా
 సృత్యమ్ । యప్రతేనాగ్నిమాధితై । బృహత్యైవ । అధోస్య
 హృషారైవభవతి । అథాయప్రవం పిదవానభిచరిత । స్త్రృయతప్ర
 వైసమ్ ॥ ౩౫ ॥ భూరిత్యాహ । ప్రజా ప్రవ తద్యజమాన స్సృజ
 తే । భువిత్యాహ । అస్త్ర నేవ లోకే ప్రతీత్యుచి । సువరిత్యా
 హ । సువర్గ ప్రవ లోకే ప్రతీత్యుచి । త్రిభిర్భువైర్గార్హవత్యమా
 దధాతి । త్రయైవైలోకాః । ప్రష్పైవైసం లోకేషు ప్రతీష్ఠిత
 మాధితే । సర్వైవసంచభిరాహవనీయమ్ ॥ ౩౬ ॥ సువర్గాయ
 వా ప్రవల్లాకాయాధీయతే । యదాహవనీయః । సువర్గ ప్రవాస్త్ర
 లోకే వాచసృత్యగ్ం సర్వమాహృతి । త్రిభిర్గార్హవత్యమా
 దధాతి । సంచభిరాహవనీయమ్ । అష్టా సంపద్యంతే । అష్టాక్షతా

గాయత్రీ । గాయత్రీగ్నిః । యావానైవాగ్నిః । తమాధతే ॥
 ప్రజాపతిః ప్రజాఅవృజత । తాఅష్టాక్షస్పష్టాః పరావీ
 రాయన్ । తాఘోవ్యోజ్యోరుదగృష్టాత్ । తంజ్యోష్టైః పశ్యంతీః
 ప్రజాభిసనూపర్తంత । ఉపరీవాగ్ని ముగ్యస్త్రీయాదుద్ధరన్ ॥
 జ్యోతిరైవ పశ్యంతీః ప్రజా యజమానమభిసమావర్తంతే । ప్ర
 జాపతే రక్షుశస్పయత్ । తత్పరాపతత్ । తదశోభవత్ । తద
 శస్పస్య శస్వత్వమ్ ॥ ౩౮ ॥ ఏషవై ప్రజాపతిః । యదగ్నిః ।
 ప్రాజానత్యోశస్వః । యదశ్వం పురస్తాన్నయతి । నృమైవచక్షుః
 పశ్యన్ ప్రజాపతిరనూదేతి । వజ్రీవాఏషః । యదశ్వః । య
 దశ్వం పురస్తాన్నయతి । జాతానైవ భ్రాతృవ్యాః పృణుదతే ।
 పురరావర్తయతి ॥ ౩౯ ॥ ఏనైషమాణావైవ ప్రాణినుదతే ।
 నాహవనీయో గార్హపత్యమకామయత । నిగార్హపత్య ఆ
 హవనీయమ్ । తావిభాజన్నాశక్నోత్ । సోశ్వః పూర్వవాహ్నా
 త్వా । పాగ్రించం పూర్వముదపహత్ । తతూర్వవాహః పూ
 ర్వవాత్ప్రమ్ । యదశ్వం పురస్తాన్నయతి । విభక్తిరేవైనయో
 సాన్ । అఘోనానావీర్యావైవైనోకురుతే ॥ ౪౦ ॥ య
 దుపర్యుపరి శివోహరత్ । ప్రాణా విచ్ఛింద్యాత్ । అధోధ్యౌః
 రోహరతి । ప్రాణానాంగోపీథాయ । ఇయత్యగ్రహరతి । అ
 కేయత్యకేయతి । త్రయజ్జమెల్లోకాః । ఏషేష్వైవనం లోకేషు ప్ర
 తిష్ఠితమాధతే । ప్రజాపతిగ్ని మసృజత । సోవిభేత్సమాధ

క్షుతీతి ॥ ౪౧ ॥ తస్యైతే హనుహిమానం శ్యామాత్ । శాం
త్యా అప్రదాహాయ । యత్యై హగ్ని గాన్ధీయ శీ । ముహూన
మైవాప్య తమాప్యహతి । శాంత్యా అప్రదాహాయ । పురగావ
ర్తయతి । ముహూన మైవాప్య సంవిధాతి । ప్రశువాప్తపః ।
యశశ్చః । పవరుద్రః ॥ ౪౨ ॥ ధృష్టాయస్మిః । యశశ్చ
స్య పదేగ్ని మాక్షధ్యాత్ । నుద్రాయ పశూపితధ్యాత్ ।
ప్రశుర్యజమానస్సాన్యత్ । యన్నాక్రియమాత్ । అనమరుద్ధాఅ
స్య చశేవసున్యః । ప్రాశస్త్యత అక్రమయేత్ । యథాహితస్యా
గ్నగంగారాఅభ్యవనతైరికా । అవరుద్ధాఅస్య ప్రశస్తో భవంతి ।
ననుద్రాయాపితధాతి ॥ ౪౩ ॥ ప్రేశేవాపీంషి నిర్వపతి ।
పిరాజప్తవ వికాగ్రింశు యజమానాసు విక్రమతే । అగ్నయోపవ
మానాయ । అగ్నయే పావకాయ । అగ్నయే శుదయే । య
న్గ్నయే పవమానాయ నిర్వపతి । పునాత్యైవైనమ్ । యన్గ్న
యే పావకాయ । పూతప్తవాప్సిన్నన్నా ద్యం దధాతి । యన్
గ్నయే శుదయే । బ్రహ్మవర్చస మేవాప్సిన్ను పరివ్రాజ్యధాతి ॥

ప్రసమాహావనీయం ధత్తే శ్వత్వం పర్తయతి కురుత్యతి రు
ద్రోదధాతి యన్గ్నయే శుదయ పకంబ ॥ ౪ ॥

దేవాసు రాసన్యత్రాఅసకా । తేదేవావిజయముప్రయం
తః । అగ్నావామం వసునన్యదధత । ఇదమునోభవిష్యతి । య
దినోజైష్యంతీతి । తదగ్నినోభామకాత్ । తత్యై హ

విన్యదధాత్ । పశుసుతృతీయమ్ । అపుసుతృతీయమ్ । అది
 త్యేతృతీయమ్ ॥ ౪౫ ॥ తద్దేవావిజిత్య । పునరవారురుభన్
 త । తేగ్నయైషవమానాయ పురోడాశమష్టకపాలం నిరవపన్ ।
 సశవావాత్సగ్నవమానః । యదేవపశుషాస్వసీత్ । తత్తైనావా
 రుంధత । తేగ్నయే పావకాయ । ఆపావాత్సగ్నపావకః । య
 దేవాపాస్వసీత్ । తత్తైనావారుంధత ॥ ౪౬ ॥ తేగ్నయై
 శువయే । అసావా ఆదిత్యోగ్నిశ్శుభిః । యదేవాదిత్య ఆసీత్ ।
 తత్తైనావారుంధత । బ్రహ్మవాదినోవదంతి । తనువా వావైతాత
 గ్నాగ్నిధేయస్య । ఆగ్నేయోవాత్సాకపాలాగ్నాగ్నిధేయమితి ।
 యత్తన్నిర్వపేత్ । నైతాని । యద్రాత్సాస్య ॥ ౪౭ ॥
 నాంగాని । తాదృగైవతత్ । యదేతాని నిర్వపేత్ । నతమ్ ।
 యథాంగానిస్సుయః । నాత్సా । తాదృగైవతత్ । ఉభయాని స
 హనిరుప్యాణి । యజ్ఞస్య సాత్వత్వాయ । ఉభయంవా ఏత
 స్తేంద్రియం వీర్యమాప్యతే ॥ ౪౮ ॥ యోగ్నిమాధత్తే ।
 వింద్రాగ్నమైశాదశ కపాలమస్తునిర్వపేత్ । ఆదిత్యంచరుమ్ ।
 ఇంద్రాగ్నివై దేవానామయాతయామానా । యేషవదేవతే అ
 యాతయామీ । తాభ్యామైవాస్తా ఇంద్రియం వీర్యమవరుంధే ।
 ఆదిత్యోభవతి । ఇయంవా అదితిః । అస్యామైవ ప్రతితిష్ఠతి । ధైన్వై
 వా ఏతదేతః ॥ ౪౯ ॥ యవాజ్యమ్ । అనఘహ
 స్తండులః । మిథునమైవావరుంధే । శ్శుతేభవతి । యజ్ఞస్యాలా

త్వాంతర్వాయ । చత్వార ఆర్షేయాః పాశ్చాత్యంతి । ద్విశామే
 వజ్యోఽపి జుహూతి । ప్రశమోవా ఏతాని హవీర్ంషి । ప్రషరుద్రః ।
 యదగ్నిః ॥ ౫౦ ॥ ధృతౌ యధృద్వ్యవేతాని హవీర్ంషి ని
 ర్వపేత్ । రుద్రాయ ప్రశూనపి దధ్యాత్ । అప్రశుర్యజమానస్సృ
 త్ । యన్నాసునిర్వపేత్ । అనవరుధా అసృప్రశవస్సుః ।
 ద్వాదశసు రాత్రీష్వసు నిర్వపేత్ । సంవత్సర ప్రతిపదావై ద్వా
 దశరాత్రయః । సంవత్సరేణైవాష్టైరుద్రగ్ం శమయిత్వా । ప్ర
 శూనవరుంధే । యదేకమేకమేతాని హవీర్ంషి నిర్వపేత్ ॥ ౫౧ ॥
 యథాత్రీణ్యవపనాని ఫూరయేత్ । తౌరృక్తత్ । నప్రజనన
 ముచ్చిగ్ంషేత్ । ఏకం నిగుప్య । ఉత్తరైసమసేయేత్ । శృతి
 యమైవాష్టైలాకముచ్చిగ్ంషతి ప్రజననాయ । తంప్రజయా
 ప్రశుభిరను ప్రజాయతే । ఆధోయజ్ఞస్త్వేషాభికాగ్రింతిః । రిషవ
 క్రం ప్రవర్తయతి । మానుష్యైరధేనైవ దేవరథం ప్రశ్యపనోహతి ॥
 బ్రహ్మవాదినోవదంతి । హూతశస్య హగ్నిహూతా ౩ నన్
 హూతవ్యా ౩ మితి । యద్యజుషాజుహుయాత్ । అయథా
 పూర్వమాహుతీజుహుయాత్ । యన్నజుహుయాత్ । అగ్నిప
 రాభవేత్ । రూక్ష్ణమైవ హూతశస్యమ్ । యథాపూర్వమాహు
 తీజుహూతి । నాగ్నిః పరాభవతి । అగ్నిధేదదాతి ॥ ౫౩ ॥ అ
 గ్నిముఖానైవహూన్ప్రీణాతి । ఉప్సబర్హణం దదాతి । రూపా
 నామవరుద్యై । అశ్వం బ్రహ్మణే । ఇంద్రియమైవావరుంధే

శ్చైనుగ్ంహూత్రే । ఆశిషవవారుంధే । అనద్యాహమధ్వర్య
వే । వహ్నిర్వా అనద్యాహ్ । వహ్నిరధ్వర్యః ॥ ౫౪ ॥ వ
హ్నినేన వహ్నియజ్ఞస్యావరుంధే । మినునా గాసోదదాతి । మి
థునస్యావరుత్యై వాసోదదాతి । సర్వదైవత్యంవైవాసః । సర్వా
ఏవదేవతాఃప్రీణాతి । ఆద్వాదశభ్యోనదాతి । ద్వాదశమాసాస్సం
వధ్నిరః । సంవధ్నిరవవ ప్రతీప్నోతి । కామమూర్ధ్వందేయమ్ । అ
పరిమితస్యావరుత్యై ॥ ౫౫ ॥ అదిత్యేత్యతీయమపాన్వస్తీత్ర
త్రేనావారుంధతస్యాదాప్యత్రై రేలోగ్నిరే కి మేకమైతానిహవీగ్ం
షీనిర్వపేత్ప్రత్యేకాహతి దదాత్యధ్వర్యధ్వైయమేకంచ ॥ ౫౬ ॥

మూర్త్యశ్శిరస్తనయమగ్నిః । సంప్రియఃపశుభిర్భువత్ । చ
క్లిస్తోకాయ తనయాయ యచ్ఛ । వాతిఃప్రాణస్తనయమగ్నిః ।
సంప్రియఃపశుభిర్భువత్ । స్వదితం రోకాయ తనయాయపితుం
పచ । ప్రాదీననుప్రదితం ప్రేహివిద్వాహ్ । అగ్నేరగ్నేపు
రోలగ్నిర్భవేహ । వత్సావత్సాదీద్యావో విభాహి । ఊర్జన్వా
ధేహి ద్విపదేచతుష్పదే ॥ ౫౭ ॥ అగ్నేశ్వత్సస్తదసా సూర్య
స్తనయమగ్నిః । సంప్రియఃపశుభిర్భువత్ । యత్రేశుక్రశుక్రం
వర్చశ్శుక్రాతనూః । శుక్రం జ్యోతిరజనమ్ । తేనమేదీదిహి తే
నత్వాదధే । అగ్నివాగ్నేబ్రహ్మణా । అనశేవ్యానశే సర్వమా
యుర్వానశే । యేతేలగ్నేశివే తనువా । విరాట్చస్త్రాట్చ
తేనావిశత్తాం తేనాజన్వతామ్ ॥ ౫౮ ॥ యేతేలగ్నే

శివేతనువా । సమాప్తాభిభూశ్చ । తేమావిశతాం తేమాజిన్వ
తామ్ । యేతేలగ్న శివేతనువా । విభూశ్చ పరిభూశ్చ । తేమా
విశతాం తేమాజిన్వతామ్ । యేతేలగ్న శివేతనువా । ప్రభీ
చ ప్రభూతిశ్చ । తేమావిశతాం తేమాజిన్వతామ్ । యాస్తేలగ్న
శివాస్తనువః । తాభిస్తాద్ధే । యాస్తేలగ్న ఘోరాస్తనువః ।
తాభిరముంగచ్ఛ ॥ ౫౮ ॥

చతుష్పదేజిన్వతాం తనువస్త్రీణిచ ॥ ౬ ॥

ఇమేవాపతేలోకా అగ్నయః । తేయదవానృత్రా ఆధీ
యేర్కౌ । శోచయేయ్యుర్యజమానమ్ । ఘర్త శ్శిరత్నతి గార్హప
త్యమాదధాతి । వాతఃప్రాణిత్యన్వాహర్గ్యపచనమ్ । అర్క
శ్చక్షురిత్యాహవనీయమ్ । తేనైవైనాన్వాహర్గ్యవర్తయతి । తథా
నశోచయంతి యజమానమ్ । రథంతరమభిగాయతే గార్హపత్య
ఆధీయమానే । రాధంతరోవా అయంలాకః ॥ ౫౯ ॥ అస్మిన్నై
వైనం లోకే ప్రతిష్ఠితమాధతే । వామదేవ్యమభిగాయత ఉద్ధ్రి
యమాణే । అంతరిక్షంవై వామదేవ్యమ్ । అంతరిక్ష ఏవైనం ప్ర
తిష్ఠితమాధతే । అక్షాశాంతిర్వై వామదేవ్యమ్ । శాంతమైవై
నం పశవ్యమద్ధరతే । బృహదభిగాయత ఆహవనీయ ఆధీయమా
నే । బార్హతోవా అసౌలాకః । అముష్మిన్నైవైనం లోకే ప్ర
తిష్ఠితమాధతే । ప్రజాపతిర్గ్నిమనృజత ॥ ౬౦ ॥ సోశ్వోవా
రోభూత్వా పరాజైత్ । తంవారవంతీయేనావారయత । తత్వా

రవంతీయస్య వారవంతీయత్వమ్ । శైత్యేన శైతీఅకురుత । త
 వైచ్యతస్య శైత్యత్వమ్ । యద్వారవంతీయమభిగాయతే । నా
 రయిత్యైవై నం ప్రతిష్ఠితమాధత్తే । శైత్యేన శైతీకురుతే । ఘర్ష
 శ్శిరశ్చ త్త గార్హపత్యమాదధాతి సశీర్షాణమైవై నమాధత్తే ॥ ౬౦ ॥
 ఉపై నముత్తరో యజ్ఞో నమతి । గుదో వా ప్రషః । యదగ్నిః । స
 అగ్నియమాన శుశ్వురో యజమానస్య ప్రశూణాహిగ్ంసితోః । సం
 ప్రయగప్రశుభిర్భువదిత్యాహ । ప్రశుభిరైవై నగ్ం సంప్రియం కరో
 తి । ప్రశూనామహిగ్ంసాయై । ఛర్దిస్తోకాయ తనయాయయ చే
 త్యాహ । ఆశిషమైవైతామాశాస్తే । వాతః పాణి ఇన్యన్వాహ
 ర్యపచనమ్ ॥ ౬౧ ॥ సపాణి మైవై నమాధత్తే । స్వదితం
 త్రోకాయ తనయాయ పితౄం ప్రచేత్యాహ । అన్నమేవాస్త్యైస్వ
 దయతి । పాణీనమప్రదిశం ప్రిహి విద్వానిత్యాహ । వి
 భక్తిరేవై నయోసా । అఘోనానావీర్యావైవై నా కురుతే । ఉ
 ద్దీనో ధేహి ద్విపదై వతుష్పన ఇత్యాహ । ఆశిషమైవైతా మా
 శాస్తే । అరశ్చ త్తమరిత్యాహ వనీయమ్ । అకోవై దేవానా
 మన్నమ్ ॥ ౬౩ ॥ అన్నమైవావరుంధే । తేన మే
 దీదిహీత్యాహ । సమింధప్రవై నమ్ । ఆనశేవాన్యనశ్చత్తి త్రిరుదిం
 గయతి । త్రయైవై మెలోకాః । ప్రష్పైవై నం లోకేషు ప్రతిష్ఠిత
 మాధత్తే । తత్తథానకార్యమ్ । వీంగితమ ప్రతిష్ఠిత మాదధిత ।
 ఉద్భృత్యైవాధాయాభి మంత్రయః । అవీంగితమైవై నం ప్రతిష్ఠిత

మాధతై । విరాట్ప స్వరాట్ప యాపై అగై శివాస్తనువస్తాభి
స్తాదధ త్తాహ । ప్రతావాఅగై శివాస్తనువః । తాభిరైవై
స్తగ్ం సమద్ధయతి । యాపై అగై ఘోరాస్తనువస్తాభిరముం గ
చ్ఛేతి బ్రూయాన్యం ద్విష్యాత్ । తాభిరైవై నంపరాభావయతి ॥

లోకాస్సజతై నమాధతై న్వాహర్యపచనం దేవానామన్న
మెనం ప్రతిష్ఠితమాధతై సంపచ ॥ ౮ ॥

శ్రుగ్రాస్సగ్ం సమద్ధయతి । ప్రతావాఅగై ర్నజ్జయా
నూః । తామైవాస్మై జనయతి । అదితిఃపుత్రీ కామా । సాధ్యేభ్య
రైవేభ్య బ్రహ్మ ననువచత్ । తస్యా ఉచ్ఛేషణమనుదయః । త
తాప్రిష్టాత్ । సారేతోధత్త । తస్యై ధాతాచార్యమాచాజా
యేతామ్ । సాద్వితీయమపచత్ ॥ ౯ ॥ తస్యా ఉ
చ్ఛేషణమనుదయః । తతాప్రిష్టాత్ । సారేతోధత్త । తస్యై మి
త్రశ్చ పరుణశ్చాజాయేతామ్ । సాద్వితీయమపచత్ । తస్యా ఉ
చ్ఛేషణమనుదయః । తతాప్రిష్టాత్ । సారేతోధత్త । తస్య
అగ్ం శశ్చ భగశ్చాజాయేతామ్ । సాచతుర్థమపచత్ ॥ ౧౦ ॥
తస్యా ఉచ్ఛేషణమనుదయః । తతాప్రిష్టాత్ । సారేతోధత్త । త
స్యై ఇంద్రశ్చ వివస్వాగ్ం శ్చాజాయేతామ్ । బ్రహ్మదనంపచ
తి । రేతప్తవ తద్దధాతి । పాశ్శ్చంతి బ్రాహ్మణాదనమ్ । యదా
జ్యముచ్చిష్యతే । తేన సమిహోన్యజ్వాదధాతి । ఉచ్ఛేషణాద్వా
అదితీరేతోధత్త ॥ ౧౧ ॥ ఉచ్ఛేషణాదేవ తదేతోధత్తై । అస్థి

వాప్రతత్ । యధ్సమిధః । పతద్రేతః । యదాజ్యమ్ । యదా
జ్యేన సమిథో భ్యజ్జ్యోదధాతి । అస్థ్యేన తద్రేతసి దధాతి । తిప్ర
ఆదధాతి మిథునత్వాయ । ఇయతీర్ఘవంతి । ప్రజాపతినాయజ్ఞ
యభేన సమితాః ॥ ౬౮ ॥ ఇయతీర్ఘవంతి । యజ్ఞపరుషా సం
మితాః । ఇయతీర్ఘవంతి । పతావన్వే పురుషే వీర్యమ్ । వీర్య
సమితాః । ఆర్త్రాభవంతి । ఆర్త్రమివహిరేతస్సచ్యతే । చిత్త
యస్యాశ్వశస్యాదధాతి । చిత్రమేవభవతి । మృతవతీభిరాదధా
తి ॥ ౬౯ ॥ పతద్వాగ్గేష్యప్రియంధామ । యస్తుతమ్ । ప్రి
యేజేవై నం ధామూ సవర్ధయతి । ఆహోతేజసా । గాయత్రీభి
ర్బ్రాహ్మణస్యాదధాత్ । గాయత్రీఛంద్రావై బ్రాహ్మణః । స్వ
స్వఛందసఃప్రత్యయనస్త్యయ । త్రిష్టుగ్భిరాజన్యస్య । త్రి
ష్టుపృంద్రావైరాజన్యః । స్వస్వఛందసఃప్రత్యయనస్త్యయ ॥ ౭౦ ॥
జగతీభిర్వైశ్యస్య । జగతీఛంద్రావై వైశ్యః । స్వస్వఛందసఃప్రత్య
యనస్త్యయ । తగ్ం సంవత్సరం గోపాయేత్ । సంవత్సరగ్
హి రెతోహితం వర్ధతే । యద్యేనగ్ం సంవత్సరేనోపనమేత్
సమిథుఃపునరాదధాత్ । రేతప్తవ తద్దేశం వర్ధమానమేతి । నచా
గ్ం సమశ్శీప్యాత్ । నస్త్రియముపేయాత్ ॥ ౭౧ ॥ య
న్దాగ్ం సమశ్శీప్యాత్ । యథ్ స్త్రియముపేయాత్ । నిర్విర్య
స్యాత్ । వైసమగ్ని రుపనమేత్ । శ్వఆధాన్యమానా బ్రహ్మ
దనం వచతి । ఆదిత్యావా ఇతిఉత్తమాసువర్గం లూకమాయన్ ॥

బ్రవీత్ప్రజాపతిః । మమనా ఏషా ॥ ౭౫ ॥ దోహ
 వయుష్మాకమితి । సాతత్యపామ్యదకామత్ । తత్ప్రజాప
 తివర్యగృహ్ణోత్ । అథర్వపీతుంమేగోపాయేతి । సాద్వితీయ
 ముదకామత్ । తత్ప్రజాపతివర్యగృహ్ణోత్ । నర్యప్రజా
 మ్నేగోపాయేతి । సాత్పతీయముదకామత్ । తత్ప్రజాపతివ
 ర్యగృహ్ణోత్ । శగ్ంస్య ప్రశూన్యేగోపాయేతి ॥ ౭౬ ॥ సా
 చతుర్థముదకామత్ । తత్ప్రజాపతివర్యగృహ్ణోత్ । సప్రథ
 సభాంమేగోపాయేతి । సాపంచమముదకామత్ । తత్ప్రజాపతివ
 ర్యగృహ్ణోత్ । అహేబుద్ధియమంత్రంమేగోపాయేతి । అగ్నివావసా
 తాన్వ్యక్రమత్ । తాప్రజాపతివర్యగృహ్ణోత్ । అథోపజ్జిమేవ ।
 పజ్జిర్వా ఏషా బ్రాహ్మణేప్రవిష్టా ॥ ౭౭ ॥ తామాత్మనోధినిర్మి
 తే । యదగ్నిరాధీయతే । తస్మాదేతావంతా గ్నయిత్రీయవై ।
 పాజ్జిర్వా ఇదగ్ం సర్వమ్ । పాజ్జిర్నైవ పాజ్జిగ్ం స్పృ
 హోతి । అథర్వపీతుంమేగోపాయేత్యాహ । అన్నమైవై తేన
 స్పృహోతి । నర్యప్రజాంమేగోపాయేత్యాహ । ప్రజామైవై
 తేనస్పృహోతి । శగ్ంస్య ప్రశూన్యేగోపాయేత్యాహ ॥ ౭౮ ॥
 ప్రశూన్యైవై తేనస్పృహోతి । సప్రథసభాంమేగోపాయే
 త్యాహ । సభామైవై తేనేంద్రియగ్ం స్పృహోతి । అహేబుద్ధి
 యమంత్రంమేగోపాయేత్యాహ । మంత్రమైవై తేనశ్రియగ్ం స్పృ
 హోతి । యదన్వాహర్యవచనేన్వాహర్యం వచంతి । తేన సో

అగై రేతశ్చన్ద్రగ్ం హిరణ్యమ్ । అద్భ్యస్సంభూతమమృతం
 ప్రజాసు । తథస్సంభరన్నైకతో నిధాయ ॥ ౪ ॥ అప్ర
 యచ్చుండురితింతరేయమ్ । అశ్వేనూపం కృత్వా యదశ్వశ్చైతి
 స్థః । స్తవథస్సరం దైవేభ్యో నిలాయ । తతైన్యక్తమిహ స్తంభరం
 తః । శతంజీవేమ శరదస్సపీరాః । ఊర్జస్వప్తివ్యా అధ్యుత్తితోసి ।
 వసస్సతే శతవత్ శో విరోహ । త్వయావయమిష మూర్జాంకుద
 వ్తః । రాయ సాపేణ సమిషామదేమ । గాయత్రి యాహి
 యమాణస్య యత్రై ॥ ౫ ॥ పణామపతత్ప్రతీయ ప్నేద్విహో
 ధి । సోయంపణాస్సోమప్త ణ్ణాద్ధిజాతః । తతోహరామి సోమప్తీధ
 స్యావరుధ్యై । దేవానాం బ్రహ్మ వాదం వదగ్రాంయత్ । ఉపా
 శ్మణాస్సశ్రవావై శుక్రోతోసి । తతోమామావిశతు బ్రహ్మ వర్చ
 సమ్ । తథస్సంభరగ్ం స్తదవరుంధీయసాక్షాత్ । యయాతే స్ప
 ష్టస్యాగైః । హేతిమశమయత్ప్రజాపతిః । తామిమామప్రదాహ
 య ॥ ౬ ॥ శమిగ్ంశాంత్యై హరాన్యుహమ్ । యత్రైస్పష్ట
 స్యయతః । వికంకతం భాతరచ్చజ్జాతవేదః । తయాభాసాసంమితః ।
 ఉరున్నోల్లోకమసు ప్రధాహి । యత్రైత్రాం తస్యహృదయమాచిచ్ఛం
 దం జాతవేదః । మరుతోద్భిస్తమయిత్వా । పతత్రైతదశనేస్సంభ
 రామి । సాత్వా అగై సహృదయో భవేహ । చిత్రయాదశ్వశ్చ
 థస్సంభృతా బృహత్యః ॥ ౭ ॥ శరీరమభిసగ్ం స్కృతాస్థ ।
 ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖేన సంమితాః । తిస్రస్త్రివృద్భిర్విశు

నాఃప్రజాత్యై । అశ్వత్థాధవృవాహాద్ధిజాతామ్ । అగ్నేస్తనూం
 యజ్ఞియాగ్ం సంభరామి । శాంతయోనిగ్ం శమీగర్భమ్ । అ
 గ్నయై ప్రజనయితవే । యోఅశ్వత్థశ్శమీగర్భః । ఆరురోహత్యై
 సచా । తంతేహరామి బ్రహ్మణా ॥ ౮ ॥ యజ్ఞియోకేతుభి
 స్సహ । యంతాస్వస్తమభరం జాతవేదః । యధాశరీరం భూతేషు
 న్యక్తమ్ । ససంభృతస్సీదశిషఃప్రజాభ్యః । ఉరుహ్నోల్లాకమ
 నునేషివిద్వాత్ । ప్రవేధసే కవయేమెధ్యాయ । వచోవందారు
 వృషభాయ వృష్ణే । యతోభయమభయం తన్నోఅస్తు । అవదే
 వాత్ యజేహేద్యాత్ । సమిధాగ్నించువన్యత ॥ ౯ ॥ ఘృ
 తైర్బోధయతాతిథిమ్ । ఆస్మిహవాజుహూతన । ఉపత్వా
 గ్నేహవిష్టతీః । ఘృతాచీర్యంతు హర్యత । జుషస్వ సమిధోమ
 ము । తంతాస్వ సమిద్భిరంగిరః । ఘృతేన వర్ధయామసి । బృహచ్ఛో
 చాయవిష్టయ । సమిధ్యమానఃప్రథమోనుధర్మః । సమక్తుభిరజ్యతేవి
 శ్వవారః ॥ ౧౦ ॥ శోచిషే-శోఘృత నిణికావావకః । సు
 యజ్ఞో అగ్నిర్యజధాయ దేవాత్ । ఘృత ప్రతీకో ఘృతయోని
 రగ్నిః । ఘృతేస్సమిద్ధో ఘృతమస్యాన్నమ్ । ఘృత ప్రుషస్తాస్వ
 రితో వహంతి । ఘృతం పిబంధున యజాయషీదేవాత్ । ఆయు
 దాఅగ్నేహవిహోజుహూతః । ఘృతప్రతీకో ఘృతయోనిరేధి ।
 ఘృతంప్రీత్వా మధుచారుగవ్యమ్ । పితేవపుత్రమభిరక్షతా దిమ
 మ్ ॥ ౧౧ ॥ త్వమగ్నే సమిధానం యవిష్ట । దేవాహూతం

చక్రిరేహవ్యవాహమ్ । ఉరుజయనంఘృతయోనిమాహుతమ్ ।
 త్వేషం చతుర్థధిరే చోదయన్వతి । త్వమగ్నేప్రదివ ఆహు
 తం ఘృతేన । సుమ్నాయ వసుప్రమిధా నమీధిరే । నవావృ
 థాన ఓషధీభిరుక్తితః । ఉరుజయాగ్ం సి పార్థివావి తిష్ఠసే ।
 ఘృతప్రతీకం వఘృతస్య ధూర్షడమ్ । అగ్నిం మిత్రన్న సమిధాన
 ఋంజతే ॥ ౧౨ ॥ ఇంధానో అగ్ని విదధేషు దీద్యత్ । శు
 క్రవణాణాముదునోయగ్ం నతేధియమ్ । ప్రజాలగ్నేనంవాస
 య । ఆశాశ్చప్రశుభిస్సహ । రాష్ట్రాగ్నిస్తా ఆకేహి । యా
 న్యాసం ధన్వితుస్సవే । మహీవిశ్వతీ సదనేఋతస్య । అర్వా
 చీ ఏతం ధరుణై రయీణామ్ । అంతర్వతీ జన్యంజాత కేదసమ్ ।
 అధ్వరాణాం జనయథాపురొగామ్ ॥ ౧౩ ॥ ఆరోహతం దశ
 తగ్ం శక్వరీమణమ్ । ఋతేనాగ్నే ఆయుషావర్చసా సహ । జ్యో
 గ్జీవంత ఉత్తరాముత్తరాగ్ం సమామ్ । దర్శ మహం పూర్ణ మాసం
 యజ్ఞం యథా యజే । ఋత్వియః తీష్ఠా అగ్ని రేతసా । గర్భం
 దధాథాంతేనా మహందదే । తథ్నత్యం యద్వీరం బిభృథః ।
 వీరం జనయిష్యథః । తేమత్ప్రతజనిష్యేథే । తేమాప్ర
 జాతే ప్రజనయిష్యథః ॥ ౧౪ ॥ ప్రజయాప్రశుభిర్భృహ
 చాసేన సువర్ణైలోకే । అన్యతాథ్నత్యముపైమి । మానుషా
 క్షేవ్యముపైమి । దైవీంవాచం యచ్ఛామి । శత్రై గర్హిమిం
 గానః

ధాన్వా । అతిమృత్యుంతరామృతహమ్ । జాతవేదో భువనస్య రే
 తః । ఇహ సింఛ తసస్తో యజ్ఞనిష్ప్రతే ॥ ౧౫ ॥ అగ్నిమశ్వ
 ణ్ణాదధిహవ్యవాహమ్ । శమీగర్భాజ్జనయన్యోమయోభూః । అ
 యంతెయోనిర్జూత్వయః । యతోజాతో అరొచధాః । తంజాన
 నగ్నగ్నఆరోహ । అధానోవర్దయార్దయమ్ । అపేతపీతచసర్వ
 తాతః । యేతస్థిపురాణా యేచనూతనాః । అదాదిదంయమోవ
 సానం పృథివ్యాః । అక్రిన్నినుం పితరో ల్లాకమస్త్యై ॥ ౧౬ ॥
 అగ్నేర్భుష్టాస్యగ్నేర్భురీషమసి । సంజ్ఞానమసి కామధరణమ్ ।
 మయితేకామధరణం భూయాత్ । సంసస్సృజామి హృదయాని
 సగ్ం సృష్టం మనోఅస్తువః । సగ్ం సృష్టకప్రాణోఅస్తువః । సం
 యావపిక్రియాస్తనువః । సంపిక్రియా హృదయానినః । అగ్నా
 వోఅస్తు సంప్రియః । సంప్రియాస్తనువోమమ ॥ ౧౭ ॥ కల్పేత్రాం
 ద్యావాపృథివీ । కల్పంతామాపటపథీః । కల్పంతామగ్నయఃసృ
 థక్ । మమజ్యేష్ఠాయ సవ్రతాః । యేగ్నయస్సమనసః । అంత
 రాద్యావాపృథివీ । వాసంతికాన్త్రూఅభికల్పమానాః । ఇంద్ర
 మివ దేవా అభిసంవిశంతు । దివస్త్వావీర్యేణ । పృథివ్యైమహి
 మ్నా ॥ ౧౮ ॥ అంతరిక్షస్య పోషేణ । సర్వపశుమాదధే । అ
 జీజనన్తమృతం మర్త్యానః । అస్మైమాణంతరణింవీడుజమ్భమ్ ।
 దశస్వపారో అగ్రువస్సమీచీః । పుమాగ్ంసం జాతమభిసగ్ంరభం
 తామ్ । ప్రిణావతేస్త్యాప్రాణేనాభిప్రాణిమి । ఘ్రాష్ణపాషే

ఇమహ్యమ్ । దీర్ఘాయుత్యా శతశారదాయ । శతశం శర
 ద్భ్రువాయుషే వర్చసే ॥ ౧౯ ॥ జీవాత్వైపుణ్యాయ । అహం
 త్వదస్మి మదస్మి త్వమేతత్ । మమస్మియోనిస్తవయోనిరస్మి । మ
 మ్మేవ సన్వహహవాన్యైగై । పుత్రస్యప్రే లోకకృజ్ఞాతవేదః ।
 పాణిత్యామృతమాదధామ । అనామమనాద్యాయ । గౌ
 ప్రారం గుప్త్యై । సుగౌరహపత్యో విదహన్నరాతః । ఉషస్
 శ్శ్రీయసీశ్శ్రీయస్తర్లభత్ ॥ ౨౦ ॥ అగ్నేస్తవత్యాగ్ం అ
 ప్రబాధమానః । రాయస్వప్రమిషమూర్జమస్తాసుధేహి । ఇమాఉ
 మాముపత్యంతురాయః । అభిషప్రజాభిరిహ సంవసేయ । ఇ
 హేమాఇదాత్యంతు విశ్వహూప । మధ్యేవసోర్ద్ధివిహిజాతవేదః । ఓ
 జసైబలాయుత్వోద్యచేచ్ఛ । వృషణేశుష్టాయాయుషే వర్చసే ।
 సప్తత్వరూరసి వృత్తరూః । యస్తేదైవేషు మహిమా సువ
 గ్గః ॥ ౨౧ ॥ యస్త ఆగ్నా పశుషుప్రవిష్టః । పుష్టిరాయతేమనుష్య
 షుపప్రభే । తయానోఅగ్నే జుషమాణపహి । దివఃపృథివ్యాః
 పర్యంతరిత్యాత్ । వాతాశ్చశుభ్రాయ అధోవషధీభ్యః । యత్రయ
 శ్రజాతవేదస్సంబ్రభూథ । తతోనోఅగ్నే జుషమాణపహి । పా
 త్రిమనుప్రదిశం ప్రేహివిద్వాన్ । అగ్నేరగ్నే పురోఅగ్నిభా
 వైహ । విశ్వాఆశాదీద్యానో విభాహి ॥ ౨౨ ॥ ఉర్జనోధే
 హి ద్వివదే చతుష్పదే । అన్వగ్నిరుపసామగ్రమఖ్యత్ । అ
 నగ్రహాని ప్రథమో జాతవేదాః । అనుసూర ౧౯౧

శ్లో ౯ । అనుద్యావాపృథివీతతాన । విక్రమస్వమహాగ్ం అసి ।
 వేదిపన్తానుషేభ్యః । త్రిమృలోకేషు జాగృహి । యదిదం ది
 వో యర్చనః పృథివ్యాః । సంవిదానే రోదసీ సంబభూవతుః ॥ ౨౩ ॥
 తయోగప్యప్తేనీదతు జాతవేదాః । శంభూషప్రిజాభ్యస్తనువేస్తో
 నః । ప్రాణంత్రావమృతతదధామి । అన్నాదమన్నాద్యాయ ।
 గోష్టారం గుప్తేయత్రేశుక్రశుక్రం వర్షశ్చక్రాతనూః । శు
 క్రం జ్యోతిరజస్రమ్ । తేనమేదీదిహి తేనత్వాదధే । అన్నాన్నై
 బ్రహ్మణా । అనశేవ్యానశే సర్వమాయుర్వాన్వనశే ॥ ౨౪ ॥ న
 ర్యప్రిజాంమేగోపాయ । అమృతత్వాయ జీవసే । జాతాంజని
 ష్యమాణాంచ । అమృతేనత్యేవ్రతిష్ఠితామ్ । అథర్వపితుంమేగో
 పాయ । రసమన్నమిహాయుషే । అదభ్రాయోశీతతనో । అవిష
 న్నఃపితుం కృణు । శక్ంస్య పశూమ్యేగోపాయ । ద్విపాదో
 యేచతుష్పదః ॥ ౨౫ ॥ అష్టాశఫాశ్చయశ్చహగ్ం । యేవై
 కశఫా ఆశుగాః । సప్రథసభాంమేగోపాయ । యేచసభ్యాస్సభా
 సదః । తానిందియావతఃకురు । సర్వమాయురుపాసతామ్ । అ
 హేబుధ్నియమంత్రంమేగోపాయ । యమృషయస్తేవిదావి
 చుః । ఋచస్సామానియజాగ్ంషి । సాహిత్రీరమృతాసతామ్ ॥
 చతుశ్శిఖండా యువతిస్సుపేశాః । ఘృతప్రతికా భువనస్యమధ్యే
 మమ్మృజ్యమానా మహలే సాధగాయ । మహ్యం ధుత్వయజ
 మానాయ కామాగ్ం । ఇహైవనంత్రస్రతోవోఅగ్నయః । ప్రాణై

నవాచా మనసా విభర్తి । తిరోమానం శమాయుక్తా ప్రహసీత్ ।
 జ్యోతిషావో వైశాన్వరేణోపతప్తే । పశ్చిష్ణాగ్నినస్వకాగ్రావత్ ।
 విరాట్కథస్పృష్టాప్రజాపతేః । ఉద్ధాద్వారోహద్రోహిణీ । యోనిర-
 గైః ప్రతిష్ఠితః ॥ ౨౭ ॥ విశంతునః పురుషాచీర్విధేమ నిధాయ
 తైప్రదాహాయ బృహత్యో బ్రహ్మణామనస్యత విశ్వవారణమమ్మం
 జతే పురోగాం ప్రజనవ్యకృణో జనివ్యతేష్టే నుమమహిమా నర్చ-
 సై దధభువన్రోభాహి సంబభూవతు రాయుర్వాన్వనశే చతుష్పద-
 స్సతాం ప్రజాపతేర్వైచ ॥ ౨౮ ॥

నవైతాన్యహానిభవంతి । నవవైసువగాలోకాః । యదై-
 తాన్యహాన్యప్రయంతి । నవస్వైవ తధువన్వైషు లోకేషు సత్రిణః
 ప్రతిష్ఠంతోయంతి । అగ్నిష్టోమాః పరస్సామానః కార్యా ఇత్య-
 హుః । అగ్నిష్టోమసంమితసువన్రో లోక ఇతి । ద్వాదశాగ్నిష్టోమ-
 స్య స్తోత్రాణి । ద్వాదశమాసాస్సంవత్సరః । తత్తనస్సూక్ష్మ-
 మ్ । ఉక్థ్యాప్రవ సప్తదశాః పరస్సామానః కార్యాః ॥ ౨౯ ॥ ప్రశ-
 వోవా ఉక్థాని । ప్రశూనామవరుధ్యై । విశ్వజిదభితావగ్నిష్టో-
 మా । ఉక్థ్యాస్సప్తదశాః పరస్సామానః । తే సగ్గంస్తుతా విరాజ-
 మభినంపద్యంతే । ద్వేచర్వా వతిరిచ్యేతే । ఏకయాగౌరతిరిక్తః ।
 ఏకయా యుక్తానః । సువర్గావై లోకాజ్యోతిః । ఉగ్నిర్వరాట్ ॥
 యో సువర్గమైవ తేన లోకమభిజయన్తి । యత్సర్వగ్ం రాధంతరమ్ । త-
 త్ప్రభుమేహ నార్యమ్ । బృహద్విరీయమ్ । వైశ్వానరం త్పరీయమ్ ।

వైరాజం చతుర్థే । కాక్వరం పంచమే । రైవతగోష్ఠస్థే । త
మప్యష్టేభ్యానయంతి । సంతనయవితే గ్రహగృహ్యంతే ॥ 30 ॥
అతిగ్రాహ్యోపరస్సానుసు । ఇమానైవైతైలోకాం ధన్వంత
తి । మిథునావితే గ్రహగృహ్యంతే । అతిగ్రాహ్యోపరస్సాను
సు । మిథునమేవతైర్యజమానా అవరుంధతే । బృహతృష్ఠం
భవతి । బృహద్యై సువర్గోల్లాకః । బృహతైవ సువర్గం లోకం
యంతి । త్రయస్త్రిగ్గంశినానుసాను । మాధ్యందినైవమానే
భవతి ॥ 30 ॥ త్రయస్త్రిగ్గంశ జ్యేష్ఠతాః । దైవతాపవా
వరుంధతే । యేవాఇతఃపరాంచగ్ం సంవధ్నరముపయంతి । న
హేనంతేస్వస్తి సమష్టువతే । అథయేముతౌర్వాంచ ముపయ
న్తి । తేహేనగ్ం స్వస్తి సమష్టువతే । ఏతద్వా అముతౌర్వాం
చముపయంతి । యదేనమ్ । యోహాఖిలువావప్రజాపతిః । న
ఉవైవేంద్రః । తదుదైవేభ్యోనయంతి ॥ 31 ॥ కార్యావిరా
డృహ్యంతే పవమానేభవతీంద్రీపకంచ ॥ 1 ॥

సంతతిర్వా ఏతేగ్రహః । యత్పరస్సానునః । విషూ
వాందివాక్తిర్త్యమ్ । యథాశాలాయైవక్షసి । ఏవగ్ం సంవధ్న
రస్య పక్షసి । యదేతేన గృహ్యేరగ్ం । విషూచీ సంవధ్నరస్య
పక్షసిన్యవనగ్ం సేయాతామ్ । అతిమాచ్ఛయః । యదే
తేగృహ్యంతే । యథాశాలాయైవక్షసి మధ్యమం వగ్ం శమభి
సమూయచ్ఛతి ॥ 32 ॥ ఏవగ్ం సంవధ్నరస్య పక్షసి దివాక్తి

తన్మనుభిసంతన్వంతి । నాత్మమార్ఘంతి । పుకప్తన్శమహర్ష
 వతి । శుక్రాగ్రాగ్రహ్యహ్యంతే । ప్రతుష్టిజ్యేష్ఠసయ
 త్వాయ । సౌర్యప్రతదహఃపశు రాలభ్యతే । సౌర్యోతి గ్రా
 హ్యహ్యహ్యతే । అహరైవ రూపేణ సమన్వయంతి । అథా
 అహప్రవైష బలిహ్రియతే । సప్తే తదహరతి గ్రాహ్యహ్య
 హ్యంతే ॥ 38 ॥ సప్తవైశర్షణ్యాఃప్రాణాః । అసావా
 దిత్యశ్శిరఃప్రజానామ్ । శ్రీషన్నైవ ప్రజానాం ప్రాణాంద
 ధాతి । తస్మాథ్నప్తశీర్షన్నాః । ఇంద్రోవృత్రగ్ంహ
 త్వా । అసురాన్పరాభావ్య । సజ్జనాల్లాకానభ్యజయత్ । తస్య
 సౌగంధ్యసభిజిత ఆసీత్ । తంప్రశక్త్యైభూత్వా భ్యజయత్ ।
 యద్వైశ్వకముణోగ్రహ్యతే ॥ 39 ॥ యాసువర్గస్య లోకస్యాభి
 జిత్యై । ప్రవాప్తతేస్తాన్లోకాచ్యవంతే । యేవైశ్వకముణోగ్ర
 హ్యతే । ఆదిత్యశ్శ్చోగ్రహ్యతే । ఇయంవాఆదితః । అస్యామై
 వ ప్రతితిష్ఠంతి । అన్యోన్యోగ్రహ్యతే । విశ్వన్యవానేయక
 త్వాణి కుర్వాణాయంతి । అస్యామనేయ ప్రతితిష్ఠంతి । తావాప
 రాధాధన్వన్తనస్యాన్యోన్యోగ్రహ్యతే । తాపుభాసహ మహ
 వ్రతేగ్రహ్యతే । యజ్ఞప్రైవాంతం గత్వా । ఉభయోర్లోక
 కయోఃప్రతితిష్ఠంతి । అర్యమృక్మం భవతి । అనాప్త్యస్య
 నరుద్యై ॥ 40 ॥ సమాయద్భత్యతిగ్రాహ్యహ్యహ్యంతే
 గ్రహ్యతే సంవత్సరస్యాన్యోన్యోగ్రహ్యతై వంచన ॥ 3 ॥

ఏకవింశ ఏషభవతి । ఏతేనైవై దేవా ఏకవింశేన । ఆ
 దిత్యమితథ త్తమగ్ం సువర్గం లోకమారోహయన్ ॥ సవాఏషఇత
 ఏకవింశః । తస్యై దశావస్తాదహని । దశపరస్తాత్ । సవాఏష
 విరాజ్యభయతఃప్రతిష్ఠితః । విరాజిహివా ఏషఉభయశ్చప్రతిష్ఠి
 తః । తస్మాదంతరేమా లోకాయన్ ॥ సర్వేషు సువర్గేషు లోకేష్వ
 భిత్తపన్నేతి ॥ ౩౨ ॥ దేవానా ఆదిత్యస్య సువర్గస్య లోకస్య । ప
 రాచోతి పాదాదభిభయః । తంఛందోభిరదృగ్ంఘ్రం ధృత్యై ।
 దేవానా ఆదిత్యస్య సువర్గస్య లోకస్య । అవాచావస్తాదా దవి
 భయః । తంఛందోభిరన్యై భిరుదనయన్ ॥ తస్మా దేకవింశేహ
 పంచదివా కీర్త్యానిక్రియంతే । రశ్మయోవై దివాకీర్త్యాని । యే
 గాయత్రే । తేగాయత్రీమూర్తరయోః పవమానయోః ॥ ౩౩ ॥
 మహాదివాకీర్త్యగ్ం హూతుఃస్పృష్టమ్ । వికర్ణం బ్రహ్మసామమ్ ।
 భాసోగ్నిష్టామః । అగ్రైతాని పరాణి । పరైర్వై దేవా ఆదిత్యగ్ం
 సువర్గం లోకమపారయన్ ॥ యదపారయన్ ॥ తత్పరాణాం ప
 రత్వమ్ । పారయంత్యేనం పరాణి । యప్రవం వేద । అగ్రైతాని
 స్పరాణి । పరైర్వై దేవా ఆదిత్యగ్ం సువర్గం లోకమస్పార
 యన్ ॥ యదస్పారయన్ ॥ తత్పరాణాగ్ం స్పరత్వమ్ । స్పా
 రయంత్యేనగ్ం స్పరాణి । యప్రవం వేద ॥ ౩౪ ॥ ఏతి పవమాన
 యోస్పరాణి పంచచ ॥ ౪ ॥

అప్రతిష్ఠాంవా ఏతే గచ్ఛంతి । యేహగ్ంనంవన్తురేనాపై
 థ । ఏకాదశిన్యాప్యతే । తైస్త్వం హమనమాలభంతే । యజ్ఞోవై

విష్ణుః । యజ్ఞమేవాలభంతే ప్రతిష్ఠిత్యై । ఐంద్రాగ్నిమాలభంతే । ఇంద్రాగ్నివై దేవానామయాతయామానా । యేషవ దైవతే అయాతయామ్ను । తేషవాలభంతే ॥ ౪౦ ॥ ఐ వైశ్వదేవమాలభంతే । దేవతా ఏవావరున్ధతే । ద్యావాప్రృథివాన్యం ధేనుమాలభంతే । ద్యావాప్రృథివ్యోరైవ ప్రతిస్థంతి । వాయువ్యం వత్సమాలభంతే । వాయురైవైభ్యో యథాయశవాద్దేవగా అనరుంధే । ఆదిత్యానువిం వశమాలభంతే । గ్రైయంవా అదితః । అస్యామైవ ప్రతిస్థంతి । మైత్రాన్రుణేమాలభంతే ॥ ౪౧ ॥ ఐ మిత్రేణేవ యజ్ఞస్య స్విష్టగ్ం శమయంతి । వరుణేన చరిష్టమ్ । ప్రాజాపత్యం రూపరం మహాప్రతలభంతే । ప్రాజాపత్యోతిగ్రహ్యాగృహ్యతే । అహరైవ రూపేణ సమర్థయంతి । అహో అహ్నవైష బలిహ్రియతే । ఆగ్నేయమాలభంతే ప్రహ ప్రహ్లాత్యై । ఆజపేత్వా వావతే పూర్వైర్వాస్తేరనుంధతే । యరైతే గ్రవ్యాఃపశవలభ్యంతే । ఉభయేహం పశూనా మనునృత్యై ॥ యదతిరిక్తా మెకాదశినీమాలభరన్ । అప్రియం భాగ్యవ్యనుభ్యతిరిచ్చ్యేశ । యద్వాద్వా పశూనమసేయః । కనీయ ఆయుఃకుర్వరన్ । యదేతే బాగ్మణవంతఃపశవలభ్యంతే । నాప్రియం భాగ్యవ్యనుభ్యతిరిచ్చ్యతే । నకనీయ ఆయుఃకుర్వతే ॥ ౪౩ ॥ తేషవాలభంతే మైత్రాన్రుణేమాలభంతే వరున్ధేన వత్సమ్ ॥

ప్రజాపతిః ప్రజాస్సృష్టౌ వృత్తేశయత్ । తందైవాభూతానాగ్ం రసం తేజస్సంభృత్య । తేనైవమభిషజ్యన్ ।

హానవ వత్తితి । తన్నహవ తస్య మహావతత్వమ్ । మహద్వై
తమితి । తన్నహవ తస్య మహావతత్వమ్ । మహతోవ తమి
తి । తన్నహవ తస్య మహావతత్వమ్ । పంచవింశస్తామోభవ
తి ॥ ౪౪ ॥ వతుర్వింశత్యధమాసస్సంపన్నః । యద్వాప్త
తస్మాద్ధ్వంసస్స రేధిప్రాజాయత । తదన్నం పంచవింశమభవత్ ।
మధ్యతఃక్రియతే । మధ్యతోహ్యన్న మశీతం ధివోతి । అధోమధ్య
తపివ ప్రిజానామూర్ధీతయతే । అథయద్వా దదమంతతఃక్రియ
తే । తస్మాదుగంతే ప్రిజాస్సమేధంతే । అంతతఃక్రియతే ప్రిజన
నాద్దైవ । త్రివృద్ధిరో భవతి ॥ ౪౫ ॥ త్రిధావిహితం
హిశిరిః । లోమచ్ఛీరస్థి । సరాచాస్తువంతి । తస్మాద్విధస్సృగైవ ।
నవేన్యతోనుమేద్యతి । నకృత్యతోనుకృత్యతి । పంచదశోన్యః
సక్షోభవతి । సప్తదశోన్యః । తస్మాద్స్వయీగం స్యన్యతరమధి
మభిషర్యావర్తింతే । అన్యతరత్రాహి తస్థిరీయఃక్రియతే ॥ ౪౬ ॥
పంచవింశ ఆత్మాభవతి । తస్మాద్మధ్యతఃప్రశవోనిష్ఠాః । ఏకవి
ంశం పుచ్ఛమ్ । ద్విపదాసుస్తువంతి ప్రతీష్ఠితైః । సర్వేణ
సహస్తువంతి । సర్వేణహ్యత్త నాత్మనీవ । సహూత్పతంతి ।
ఏకైకాముద్భిగంపంతి । ఆత్మన్మహ్యంగాని బ్రహ్మాని । నవాపి
తేన సర్వంపురుషః ॥ ౪౭ ॥ యదితత్త్రా లామాని నతాన
భావా । పరిమాదఃక్రియంతే । తాన్యైవతేన ప్రత్యుప్యంతే । ఔ
దుంబరస్తల్పభవతి । ఊర్వాఅన్న ముచుంబరః । ఊర్జాపి
వాన్నాద్యపావరుద్యై । యస్యతల్పసద్యమసభిజితగ్ం సావ

త్ । సదేవానాగ్ంసామ్యత్తే । తల్పసద్యమభిజయానీతి తల్ప
 మారు హ్యాయాగ్ంసామ్యత్తే । తల్పసద్యమేవాభిజయతి ॥ ౪౯ ॥
 యస్యతల్పసద్యమభిజిగ్ంసామ్యత్ । సదేవానాగ్ంసామ్యత్తే ।
 తల్పసద్యం మాపరాజేషీతి తల్పమారు హ్యాయాగ్ంసామ్యత్ । సత
 ల్పసద్యం వరాజయతే । ఘ్లేంభేశగ్ంసతి । మహ్యాయై ఘ్లేం
 భః । మహాసప్తవాన్నాగ్ంసామ్యత్తే । దేవాసురాస్సంయ
 త్తా ఆసత్ । తతదిత్యేవాయుచ్ఛంత । తందేవాస్సమజయత్ ॥
 బ్రాహ్మణశ్చ సూత్రశ్చ చర్మకశ్చేవాయుచ్ఛంతే । దేవో
 వై వస్థాబ్రాహ్మణః । అసుర్యస్సూత్రః । ఇమేరాధుస్సమే
 భూతమక్రిన్నిత్యన్యశరోబ్రూయాత్ । ఇమఉద్వాసీకారి
 ణ ఇమేదుర్భూతమక్రిన్నిత్యన్యశరః । యదైవైషాగ్ంసకృతం
 యారాధిః । తదన్యశరోభిశ్రీణాతి । యదైవైషాం దుష్కృతం
 యారాధిః । తదన్యశరోపహంతి । బ్రాహ్మణస్సంజయతి । అము
 మేవాదిత్యం భ్రాతృన్యస్య సంవిందంతే ॥ ౫౦ ॥ భవతి భవతి
 క్రియతే పురుషోజయత్యజయం జయత్యేకంచ ॥ ౫౧ ॥

ఉద్ధన్యమానం నవైతాని సంతతిరెకవిగ్ంశప్రహేపృథ్వి
 పృజా పతిర్వృత్తిష్టత్ ॥ .

ఉద్ధన్యమానగ్ం శోచిమృగోగ్ం సప్తతా నతిగ్రాహ్య
 వైశ్వదేవమాలభంతే పంచాశత్ ॥ హరిః ఓమ్ ॥

ప్రథమాష్టకే ద్వితీయ ప్రపాఠకస్సమాప్తః ॥ .

హరిఃఓమ్ || దే॒వాసు॑రా॒స్సం॒యతా॑ ఆ॒సన్ || తేదే॒వాపి॑
 యము॑ప॒యంతః॑ | అగ్ని॑ పో॒మయో॑ పైజ॒స్వి॒నీస్త॒నూ స॒స్వద॑భ
 , | ఇ॒రము॑నో॒భవి॑ష్యతి | యది॑నోజై॒ష్యం॒లీతి॑ | తె॒నాగ్ని॑పో
 నూ వ॑పా॒క్రామ॑తామ్ | తేదే॒వా విజి॑త్య | అగ్ని॑ పో॒మావ॑న్వై
 వ॒భాన్ || తేగ్ని॑ మ॒నస్వి॑వింద॒న్నృ॒తుమా॑శ్న॒న్నమ్ | తస్య॑విభ॒క్తీభి॑
 స్తైజ॒స్వి॒నీస్త॒నూ ర॒వారు॑ధత || ౧ || తె॒సామ॑మ॒నస్వి॑విందన్ |
 తనా॑ఘ్నన్ | తస్య॑యథాభిజ్ఞా॒యంత॑నూర్వ్యగృ॒హ్ణాత॑ | తేగ్ర
 హా॒భవన్ || తస్య॑ హా॒ణాం గ్ర॒హత్వమ్ | యస్యే॑వం వి॒దుషో॑ గ్ర
 హా॒గృహ్యం॑తే | తస్య॑త్వే॒వగృ॑హ్ణీ॒తాః | నానా॑గ్నై॒యంపు॑నరా
 ధే॒యే కు॑ర్యాత్ | యదనా॑గ్నై॒యం పు॑నరాధే॒యేకు॑ర్యాత్ |
 వ్యృ॒ధమే॑వతత్ || ౨ || అనా॑గ్నై॒యంవా ఏ॑తత్క్రి॒యతే॑ |
 యథ్స॑మిధ॒స్తనూ॑నపాత॒మిడో॒బర్హి॑ర్యజతి | ఉ॒భావా॑గ్నై॒యా
 వాజ్య॑భాగౌసా॒యతామ్ | అనా॑జ్యభాగౌ భవ॒శ్శత్యా॑హుః | య
 దుభా॑వాగ్నై॒యావ॑న్వంచా॒వితి॑ | అగ్నై॒యే ప॑వమా॒నాయో॑త్తర
 సా॒యతే॑ | యత్ప॑వమా॒నాయ॑ | తేనా॑జ్యభాగః | తెన॑సామ్యుః |
 బుధ॑న్వత్యాగ్నై॒యసా॑జ్యభాగస్య పు॒రొను॑వ్రా॒క్యాభ॑వతి || ౩ ||
 యథా॑సు॒ప్తం బౌ॑ధయతి | త్రా॒జ్యగే॑వతత్ | అగ్ని॑ స్యక్తా॒వత్సీ
 సం॒యాజా॑నామృ॒చసు॑యః | తెనా॑గ్నై॒యగ్ం స॑ర్వం భవతి | ఏ
 క॒థాతే॑జ॒స్వి॒నీం దే॒వతా॑ము॒పైతీ॑త్యాహుః | పై॒నమీ॑శ్వరా ప్రి
 దహా॑శతి | నేతి॑బ్రా॒హ్మణాత్ | ప్రి॒జన॑నం॒వాఅగ్నిః॑ | ప్రి॒జన॑

నమైవోపైతీతి । కృతయజుస్సంభృతసంభారిత్యాహుః ॥ ౪ ॥
 నసంభృత్యాస్సంభారాః । నయజుకార్యమితి । అథోఽఖిలు । సం
 భృత్యాప్తవ సంభారాః । కార్యంయజుః । పునరాధేయస్య సమ్మ
 ధ్యై । తెనోపాగ్ం శుప్రచరతి । పష్యథవవా ప్తపః । యత్పున
 రాధేయః । యథోపాగ్ం శునప్తమిచ్ఛతి ॥ ౫ ॥ తాదృగై
 వతత్ । ఉచ్చైస్సిస్వప్తకృతముఖృజతి । యథానప్తం విత్వాపా
 హాయమితి । తాదృగైవతత్ । పక్షధాతేజస్వినీం దేనతాముపై
 తీత్యాహుః । పైసమీశ్వరా ప్రదహతి । తస్మాద్ధానోపైతి । ప్ర
 యాజానూయాజేష్వేన విభక్తీమర్యాత్ । యధాశ్రూర్వమా
 జ్య భాగౌస్యాతామ్ । పనంపత్నీ సంయాజాః ॥ ౬ ॥ తద్దే
 శ్వానరవత్ప్రజనన వత్తరముపైతీతి । తదాహుః । వ్యృద్ధం
 వాపితత్ । అనాగ్నైయంవా పితకైయతత్ । నేకమృ
 యాత్ । అగ్నింప్రథమం విభక్తీనాం యజతి । అగ్నిముత్తమేం
 పత్నీ సంయాజానామ్ । తెనాగ్నైయమ్ । తేనసమృద్ధంక్రియత
 తి ॥ ౭ ॥ అరుంధతైవ తద్భవతి సంభృత సంభార ఇత్యా
 హురిచ్ఛతి పత్నీ సంయాజానవచ ॥ ౮ ॥

దేవానైయథాదర్శం యజ్ఞా నాహరంత । యోగ్నిష్టో
 మమ్ । యఉక్థమ్ । యోతిరాత్రమ్ । తేనహేవ సర్వేవాజపే
 యమపశ్యత । తే । అన్యోన్యస్మై నాతిష్ఠంత । అహమనేన య
 జానామి ॥ ౯ ॥

యో నా జనుధావన్ । తంబృహస్పతిరుదజయత్ । తేనాయజ
 ॥ ససాన్విరాజ్యమగచ్ఛత్ । తమింద్రోబ్రవీత్ । మామ
 నేన యాజయేతి । తేనేంద్రమయాజయత్ । సోగ్రందేవతానాం
 ధైర్యత్ । అగచ్ఛధాన్విరాజ్యమ్ । అశస్తంతాన్తైజ్ఞైస్త్వాయ ॥
 యప్రవంవిద్వాన్వాజపేయేన యజతే । గచ్ఛత్ సాన్విరాజ్యమ్ । అ
 గ్రగం పమానానాం పర్యేతి । శస్తంతే తైజ్ఞైస్త్వాయ । సవా
 పష బ్రాహ్మణస్య దైవరాజన్యస్యచయజ్ఞః । తంవాప్రతం వాజ
 పేయ ఇత్యాహుః । నానాప్యోవాప్రపః । వాజగ్ం హ్యేతేన
 దైవా విభక్తు । సోమోవై వాజపేయః । యోవైసోమం వాజ
 పేయం వేద ॥ ౧౦ ॥ నాజ్యేవైనంక్షీత్వా భవతి । ఆస్యనా
 వీజాయతే । అన్నంనై వాజపేయః । యప్రవం వేద । అత్యన్న
 స । ఆప్యన్నాదోజాయతే । బ్రహ్మవై వాజపేయః । యప్ర
 వం వేద । అత్తిబ్రహ్మణాన్నమ్ । ఆస్యబ్రాహ్మణాయతే ॥ ౧౧ ॥
 యోవై వాజస్య ప్రసవః । యప్రవం వేద । కిరోతి వాచావీర్య
 స । ఐనం నాచాగచ్ఛతి । అపవతీం వాచంవదతి । ప్రజాపతి
 ర్దేవేభ్యో యజ్ఞాన్వాయోపశత్ । సఆత్మన్వాజపేయమధత్త ।
 యోదేవాఅబ్రువన్ । ప్రపవాదయజ్ఞః । యద్వాజపేయః ॥ ౧౨ ॥
 యోవై వాచావీర్యోన్మిత । తేభ్యప్రతా ఉజ్జితీహప్రాయచ్ఛత్ । తా
 వాప్రతా ఉజ్జితయోవ్యాభ్యాయంతే । యజ్ఞస్య సర్వత్వాయ ।
 సేవతానామనిర్భాగాయ । దైవావై బ్రహ్మణశ్చాన్నస్యచశేషం

మపాఘ్నాః । యద్భృష్టాణ్యమలమాసీత్ । సాగాథానారాశ్చ
 గ్ంస్య భవత్ । యదన్యస్య । సాసురా ॥ ౧౩ ॥ తస్మాద్దాయ
 తశ్చ మత్తస్యచ నప్రతిగృహ్యమ్ । యత్ప్రతిగృహ్యాయాత్ ।
 శమలం ప్రతిగృహ్యాయాత్ । సర్వానా పతస్య వాచోవరుద్ధాః ।
 యోవాజపేయయాజీ । యాపృథివ్యాం యాగ్నో యారథంత
 రే । యాంతరిక్షే యావాయా యావామదేవ్యే । యాదివియా
 దిత్యే యాబృహతి । యాల్పయాషధీషు యాననస్పతీషు । తస్మా
 ద్వాజపేయయాజ్యర్హివీజనః । సర్వాహ్యస్యవాచోవరుద్ధాః ॥

ధానామెసి జ్యేష్ఠాయ వేద బ్రహ్మజాయ తే వాజపేయ
 స్సురా ర్హివీనపకంచ ॥ ౨ ॥

దేవావై యద్యైర్గ్రహైర్వజ్జస్య నావారుంధత । తదతి
 గ్రాహ్యైరతిగృహ్యవారుంధత । తదతి గ్రాహ్యణామతి గ్రా
 హ్యత్వమ్ । యదతి గ్రాహ్యగృహ్యంతే । యదేవావైర్గ్రహై
 హ్యైర్వజ్జస్య నావారుంధే । తదేవతైరతిగృహ్యవారుంధే । పంచగృ
 హ్యంతే । పాజ్ఞోగయజ్ఞః । యావానైవ యజ్ఞః । తనూష్టాపి
 రుంధే ॥ ౧౪ ॥ సర్వబ్రహ్మ భవంతి । పక్షధైవ యజమాన
 ఇంద్రియం దధతి । సప్తదశపాజాపత్యాగ్రహగృహ్యంతే ।
 సప్తదశఃప్రజాపతః । ప్రజాపతైరాష్ట్రైః । పక్షయర్పగృహ్యో
 తి । పక్షధైవ యజమానే వీర్యం దధతి । సోమగ్రహగ్ంశ్చ సు
 రాగ్రహగ్ంశ్చ గృహ్యంతి । పృథివీ దైవానాం పరమమన్నమ్ ।

౧౧) కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ౪౧

యథోస్మః ॥ ౧౬ ॥ పతన్మనుష్యాణామ్ । యథుసరా । పర
మేణైవాస్తా అనా ద్యేనావరమనా ద్య మవరుణై । స్తోమగ్ర
హ్ణాగృహ్ణోతి । బ్రహ్మహ్ణో వా పతత్యేజః । యథోస్మః । బ్రహ్మ
పవ తేజస్తా తేజో యజమానే దధాతి । సురాగ్రహ్ణాగృహ్ణో
తి । అన్నస్యవా పతచ్ఛనులమ్ । యథుసరా ॥ ౧౭ ॥ అన్న
స్యేన శమలేన శమం యజమానాదపహంతి । స్తోమగ్రహ్ణం
శ్చ సురాగ్రహ్ణంశ్చ గృహ్ణోతి । పుమాన్తైస్తోమః । స్త్రీసు
రా । తన్ని సునమ్ । మి సుచ మైవాస్య తస్యజ్జై కరోతి ప్రజననా
య । ఆత్మానమైవ స్తోమగ్రహ్ణేస్సప్రణోతి । జాయాగ్ం సురా
గ్రహ్ణేః । తస్మాద్వాజపేయయాజ్యముష్మిణ్లోకే స్త్రీయగ్ం
సంభవతి । నాభపేయాభిజిత్యగ్ం హ్యస్య ॥ ౧౮ ॥ పూర్వేస్తో
మగ్రహ్ణగృహ్యంతే । అపరే సురాగ్రహ్ణః । పురోక్షగ్ం స్తో
మగ్రహ్ణంధాసరయతి । పశ్చాత్క్షగ్ం సురాగ్రహ్ణా । పాప
వస్యసస్య విభవ్యై । పపవై యజమానః । యథోస్మః । అన్న
గ్ం సురా । స్తోమగ్రహ్ణంశ్చ సురాగ్రహ్ణంశ్చ వ్యతిషజ
తి । అనా ద్యేనైవై నం వ్యతిషజతి ॥ ౧౯ ॥ సంపృచస్థసం
మాభద్రేణ ప్రజైత్యాహ । అన్నంవై భద్రమ్ । అనా ద్యే
నైవై నగ్ం సగ్ంస్సజతి । అన్నస్యవా పతచ్ఛనులమ్ । యథు
సరా । పూష్టైవఖిలువై శమలమ్ । పూష్టనావా పనమేతచ్ఛను
లేన వ్యతిషజతి । యథోస్మగ్రహ్ణంశ్చ సురాగ్రహ్ణంశ్చ

వ్యతిషజతి । విష్వచస్థపిమాప్రాప్తనాప్తజైత్యహ । పాప్త
 వైవై నగ్ం శమలేన వ్యావర్తయతి ॥ ౨౦ ॥ తస్మాద్వాజపే
 యయాజీ పూణా మెహ్యో దక్షిణ్యః । పాబ్రుద్రవతి సోమగ్
 హేః । అముమైన వైగ్గోకపభిజయతి । ప్రగ్యేభుసరాగ్గ్రహేః ।
 ఇమమైన వైల్లోకపభిజయతి । ప్రతిస్థంబి సోమగ్గ్రహేః । యా
 విదేవ సత్యమ్ । తేనసూయతే । వాసృస్థ్యసరాగ్గ్రహే
 హరింతి । అస్మతేనైవ విగ్ం సగ్ం సృజతి । పింద్యప్రాశ్రంబు
 ధాంపూర్ణంబదాతి । ప్రధ్వోసానీతి । ప్రధాబ్రహ్మణ ఉపహ
 రతి । ప్రదైవ యజమాన ఆయుస్తేజోదధాతి ॥ ౨౧ ॥ ఆప్తా
 వరుంబై సోమశ్శవం యస్సరాహ్యవైవ్రం వ్యోషజవ్యా
 తయతి సృజతిచత్వారివ ॥ ౩ ॥

బ్రహ్మవాదినో నదంతి । నాగ్నిస్తోమోహ్యః । నమో
 శీనాత్రాః । ఆగ్రస్తాద్వాజపేయ సర్వేయజ్జగ్గ్రహోపసృగ్
 తథి । ప్రశుభిరీబ్రాహ్మణా । ఆగ్నయం ప్రశునాలబతే ।
 గ్నిస్తోమమైన తేనావరుంధే । బ్రంధ్రాగ్నేహ్యమ్ । బ్రంధ్ర
 ణ పాదశినస్త్రమ్ । సారస్వత్యాత్రాగ్రమ్ ॥ ౨౨ ॥ నా
 గుత్యా బృహతస్త్రమ్ । ప్రతావంత్రావైయజ్జగ్గ్రహేః । తా
 న్నశుభిరైవావరుంధే । ఆగ్నానమైన సప్యోత్యగ్నిస్తోమైన ।
 పాగ్నాప్రానాపుక్త్యేన । వీర్యగ్ం పాదశినస్త్రేణ । వాచసు
 త్రాత్రేణ । ప్రహంబృహతస్త్రేణ । ఇమమైన లోకపభి
 జయత్యగ్నిస్తోమైన । అంధరిక్ష్ముక్త్యేన ॥ ౨౩ ॥ సువర్ణం

ధ్వాకగ్ం యోజశినస్తోత్రేణ । దేవయానానైవ పథ ఆరోహత్యతి
 రాతే ॥ నాకగ్ం రోహతి బృహత స్తోత్రేణ । తేజప్రవా
 త్సంధస్త ఆగ్నేయేన ప్రశునా । ఓజోబలమైంద్రాగ్నేన । ఇం
 ద్రియమైంద్రేణ । వానగ్ం సారస్వత్యా । ఉభావైవ దేవ
 లోకంచ మనుష్యలోకంచాభిజయతి మూర్తుత్యావశయా । సప్తనశ
 పాగ్రిజాపత్యాన్వశూనాలభతే । సప్తనశప్రిజాపతిః ॥ ౨౦ ॥
 ద్రాప్రిజాపతైరాప్త్యై । శ్యామాపకీరూపాభవంతి । ఏవమివహిప్రి
 జాపతీస్సమృత్యై । తానవర్ణ్యై కృత్రానుభన్వజతి । మరుతో
 య్యజ్ఞమజిఘాగ్ం సప్తప్రిజాపతేః । తేభ్యప్రతాం మూర్తుతీం వశా
 మాలభత । తస్మైవైనా నశమయత్ । మూర్తుత్యాప్రిచర్య । ప్ర
 తాంఘ్నంజ్ఞపయేత్ । మరుత ఏవ శమయిత్వా ॥ ౨౧ ॥ ఏతైః
 ప్రచరతి । యజ్ఞపాపూతాయ । పక్షధావపాజుఃపూతి । పక్ష
 దేవత్యాహి । ప్రతే । అథోపక్త దైవయజమానే కీర్యం దధాతి ।
 నైవారేణ సప్తదశశరావేదైతర్హిప్రచరతి । పతత్పురోడాశా
 హ్యేతే । అథోపశూనామేవ చిరమపిదధాతి । సారస్వతోత్పత్తి
 మయా ప్రచరతి । వాగ్వే సరిస్వతీ । తస్మాత్ప్రాణానాం వా
 గుత్తమా । అథోప్రిజాపతావైవ యజ్ఞం ప్రతిస్థాపయతి । ప్రజా
 పతీర్హివాక్ । అపన్నదతీభవతి । తస్మాత్తనుష్యాస్సర్వాం వా
 చం వదంతి ॥ ౨౨ ॥ అతిరాత్రమంతరిక్షముక్త్యేన ప్రజాపత్య
 మయిత్వోత్తమయా ప్రచరతి పట్న ॥ ౪ ॥

సావిత్రం జుహోతి కర్మణకర్మణశ్చరస్తాత్ । కస్త
 ద్వేదేత్యాహుః । యద్వాజపేయస్య పూజాం యదపరమితి ।
 సవిత్మ ప్రసూతవీవ యథాపూర్వం కర్మాణి కరోతి । సవనే సవ
 నే జుహోతి । ఆక్రమణమేవ తద్దేసిం యజమానశ్చరుతే । సు
 వర్గస్య లోకస్య సమష్టే । వాచస్పతి రాచమద్యస్పదాతిన
 ఇత్యాహ । వాగ్వేదేవానాంపురానమసీత్ । వాచమేవా
 స్మాఅన్నగ్ం స్వదయతి ॥ ౨౭ ॥ ఇంద్రస్య వజ్రోస్తేవా
 ర్త్రస్మి ఇతి రథముపావహరతి విజిత్యే । వాజస్యను ప్రసవే
 మాతరం మహీమిత్యాహ । యజ్నేవేయమ్ । యచ్ఛాచపాత్రసు
 ధి । తదేవావరుంధే । అహోతస్మినేవోభయైభిషిచ్యతే । అ
 ప్స్వంతరమృతహపుభేషజమిశ్యశ్వాన్నలూలయతి । అపు
 నా అశ్వస్య తృతీయం ప్రవిష్టమ్ । తదనువేచనస్వనస్థితే । య
 దపునలూలయతి ॥ ౨౮ ॥ యదేవాస్యాపునప్రవిష్టమ్ । త
 దేవావరుంధే । బహువాఅశ్వో మైథ్యముపగచ్ఛతి । యదపున
 లూలయతి । మైథ్యానైవైనానూరోతి । నాయుర్వాత్వాను
 సుర్వాత్వేత్యాహ । ఏతావాప్రతం దేవగ్రా అగ్రే అశ్వమయుం
 జా । తాభిరైవైనాన్యనక్తి । సవసోజ్జిత్యే । యజహాయ
 నక్తి వాస్మిత్యే ॥ ౨౯ ॥ అపాన్నపాదాశుహేమన్నితి
 సంమాప్తిః । మైథ్యానైవైనానూరోతి । అహోస్తాత్యేవైనా
 నాజగ్ంసరిష్యతః । విష్ణుక్రమానుక్రమతే । విష్ణురైవభూత్యే

మాకా లోకానభిజయతి । వైశ్వదేవోవైరథః । అంకాన్యం కా
వభితోరథం యావిత్యాహ । యావవ దేవతారథే ప్రసిష్టాః ।
తాభ్యవవ సమసూరతి । ఆత్మనోనాత్మైవ । అశమరథం భా
పుకొన్య రథో భవతి । యవవంవేద ॥ ౩౦ ॥ స్వదయతివ
ల్పాలయతి వ్యావృత్త్యా అనాత్మైవైవ ॥ ౫ ॥

దేవస్యాహగ్ం సవితుఃప్రసవే బృహస్పతినావాజజి
తావాజం జేషమిత్యాహ । సవితృప్రసూత ఏవబ్రహ్మణావాజము
జ్జయతి । దేవస్యాహగ్ం సవితుఃప్రసవే బృహస్పతినా వాజ జి
తావర్షిష్ఠం నాకగ్ం రుహేయమిత్యాహ । సవితృప్రసూత ఏ
వ బ్రహ్మణావర్షిష్ఠం నాకగ్ం రోహతి । చాత్వాతెరథచక్రన్ని
మితగ్ం రోహతి । అత్రావాఅంగిరస ఉత్తమాస్సవర్గం లోకమా
యకా । సాక్షాదేవ యజమానస్సవర్గం లోకమేతి । ఆవేష్టయ
తి । వజ్రోవైరథః । వజ్రేజైవ దిశోభిజయతి ॥ ౩౧ ॥ వా
జినాగ్ం సామగాయతే । అన్నంవైవాజః । అన్నమైవావరుం
థే । వాచోవక్త్రాదేవేభ్యోపాక్రామత్ । తద్వనస్పతీన్వా
పిశత్ । సైమావాగ్నస్సవతీషు వదతి । యాదుండుభౌ । తస్మా
న్దుండుభిస్సర్వావాచోతీవదతి । దుండుభీకథుమాఘ్నుంతి । పర
మావా ఏమావాక్ ॥ ౩౨ ॥ యాదుండుభౌ । పరమయైవ
వాచావర్తాంవాచమవరుంథే । అథోవాచ ఏవ వక్త్రాయజమా
నోవరుంథే । ఇంద్రాయవాచం వత్తలేంద్రంవాజం జాపయ

తేంద్రో వాజ మజయిదిత్యాహ । పషవా పతిర్హింద్రః । మో
యజతే । యజమానపవ వాజముజ్జయతి । సప్తదశ ప్రవ్యాధా
నాజింధావతి । సప్తదశగ్ం స్తోత్రం భవతి । సప్తగత సప్తదశ
దీయంతే ॥ ౩౩ ॥ ఓ సప్తదశః పృజాపతే రాప్త్యే । అ
ర్వాసి సప్తిరిసి వాజ్యసేత్యాహ । అగ్నిర్వా అర్వా । వాయుస్స
త్తీః । ఆహ్యోవాజే । ఏతాభి రేవాక్ష్మే దైవతాభి ర్దైవ రక్షయంతి ।
పృష్టివాహీనం యునక్తి । సృష్టివాహీవై దేవరథః । దైవరథ మై
వాక్ష్మే యునక్తి ॥ ౩౪ ॥ వాజంతో వాజం ధావంతి రాత్రిం గచ్ఛంతి
త్యాహ । సువగోతా వై లోకం గచ్ఛంతి । సువగోత మైవ లోకం యంతి ।
సువగోతం వాపతే లోకం యంతి । యజజంధావంతి । పౌర్ణమీ
ధావంతి । పౌర్ణమీ సువగోతలోకః । చంద్రస్మభిరిసువాగ్రయ
తే । చత్వారిధిం దాగేరిసి । ఛందోభి రైవై నాం సువర్గం లోకం
గమయతి ॥ ౩౫ ॥ ఓ ప్రవాపతే న్యేల్లోకా చ్ఛవంతే । యజ
జంధావంతి । ఉదంచ ఆవర్తంతే । అస్తా దైవతేన లోకాన్నయం
తి । రిగ్విమోచనీయం జుహవాహి ప్రతిష్ఠవై । ఆహ్వావాజస్య ప్ర
సవోదగమ్యావత్యాహ । అన్నం వై వాజః । అన్న మైవాపరుంధే ।
యథాలోకం వా పతే ఉజ్జయంతి । యజజంధావంతి ॥ ౩౬ ॥
కృష్ణం కృష్ణం వాజస్పదభ్యోగప్రయచ్ఛతి । యమైవ తే వాజం
లోకముజ్జయంతి । తంపరిక్రీయావరుంధే । పక్షభాబ్రహ్మణోప
హరతి । పక్షధేవ యజమానేష్యేగం దధాతి । దేవావాఙుపశీహ్య

జను॑యః । తా॑బృ॒హస్పతి॑రుద॒జయ॑త్ । సనీ॒వారా॑ని॒రవృ॑ణీత ।
 తన్ని॒వారా॑ణాం నీ॒వార॑త్వమ్ । నై॒వార॑శ్చ॒రుర్భ॑వతి ॥ ౩౭ ॥
 ధ్రా॒వత॑ద్వైదే॒వానాం॑ పర॒మమ॑న్నమ్ । యన్ని॒వారాః॑ । పర॒మైశ్చై॒
 వాష్టా॑ అ॒వా దే॒వావర॑మ॒న్నా ద్య॑మవరుంధే । స॒ప్తద॑శశరా॒వా
 భ॑వతి । స॒ప్తద॑శఃప॒రీజా॑పతిః । ప॒రీజా॑పతైరా॒ప్తైః । క్షీరే॑భ॒వ
 తి । రుచ॑మై॒వాస్మి॑దధాతి । స॒ర్విషా॑న్భవతి మే॒ధ్యత్వా॑య ।
 బా॒ర్హస్పత్యో॑వా ప్ర॒ష దే॒వత॑యా ॥ ౩౮ ॥ యో॒వాజ॑పే॒యే
 య॑జతే । బా॒ర్హస్పత్య॑ ప్ర॒ష చ॑రుః । అశ్వా॑న్గ॒న్గిష్య॑తస్స॒స్ర
 ష్వా॑వ॒భూప॑యతి । యమై॒వ తే॒వాజం॑ లో॒కము॑జ్జయంతి । త
 మై॒వావ॑రుంధే । అజీ॒జివ॑త వనస్పతయ॒త్తంద్రం॑ వా॒జం పి॑ము॒చ్య
 త్వ॑మి॒తమం॑దు॒భీకపి॑ముంచతి । యమై॒వ తే॒వాజం॑ లో॒కమి॑ంద్ర
 యం॑ మం॒దుభ॑య ఉ॒జ్జయ॑ంతి । తమై॒వావ॑రుంధే ॥ ౩౯ ॥ అ॒భిజ॑
 యతి॒వా ఏ॒షావా॑ద్దీ॒యం తే॒ష్టై యు॑నక్తి గమయతి య॒అజి॑ం ధా॒వంతి
 భ॑వతి దే॒వత॑యా॒హౌచ ॥ ౪౦ ॥

త్రా॒ర్వ్యం య॑జమా॒నం పరి॑ధాపయతి । య॒జ్ఞోవై త్రా॒ర్వ్య
 మ్ । య॒జ్ఞేనై॒వై స॒గ్ం స॑హద్ధయతి । ద॒ర్భమ॑యం పరి॑ధాపయతి ।
 ప్రవి॒త్రిం॒వై ద॒ర్భాః । పు॒నాత్యై॒వై స॒మ్ । వా॒జం॒వా ఏ॒షావ॑రు
 భ॑వతే । యో॒వాజ॑పే॒యేన॑ య॒జతే॑ । ఏ॒వధ॑యఃఖి॒లువై వా॑జః ।
 య॒ద్దర్భ॑మ॒యం పరి॑ధాపయతి ॥ ౪౦ ॥ వా॒జస్యా॑వరు॒త్యై ।
 జాయ॑ప॒హి సు॒వోరొ॒హః వే॒త్యా॑హ । ప॒త్నియా॑ ప్ర॒వేష॑ య॒జ్ఞస్యా॑

న్వాక్తంభానవచ్చిత్యై । సప్తదశాన్నిరూపభవతి । సప్తద
 శఃప్రజాపతిః । ప్రజాపతేరాస్త్వై । తూప్తరశ్మతురశ్రిష్టవః ।
 గౌర్మామం చమాలమ్ । ననాపతేప్రహయో నయవాః । య
 త్తోధూమాః ॥ ౪౦ ॥ ప్తనమివహి ప్రజాపతేస్సమస్త్యై । అ
 ధోత్రిముమేవాస్మై లోకమన్నవంతంకరోతి । వాసోభిరేష్టయతి ।
 పషవై యజమానః । యద్యుసః । సర్వదేవగ్నిం వాసః । నర్వా
 భిరైవేనం దేవతాభిస్సమధ్యయతి । అధో ఆగ్రమణమేవ తథ్నరుం
 యజమానగమరుతే । సువర్గస్యలోకస్యసమస్త్యై । ద్వాదశవా
 జప్రసవీయాని జుహూతి ॥ ౪౧ ॥ ద్వాదశమాసాస్సంవర్స
 రః । సంవర్సరమేవప్రణాతి । అధో సంవర్సరమేవాష్టా ఉపదధా
 తి । సువర్గస్యలోకస్య సమస్త్యై । దశభిః ప్రేరోహతి । న
 వే పురుషేప్రాణాః । నాభ్యిశమి । ప్రాణానైవ యధాస్థానం
 కల్పయిత్వా । సువర్గం లోకమేతి । పతావజ్జ్వే పురుషస్యస్వ
 మ్ ॥ ౪౨ ॥ యావత్ప్రాణాః । యావదేవాస్యాస్తి । తేన
 సహ సువర్గం లోకమేతి । సువర్గేవాగ్ం అగ్నై త్యాహ । సువ
 గ్ం మేవ లోకమేతి । ఆమృతా అభూమేత్యాహ । ఆమృతమివ
 హి సువర్గోలోకః । ప్రజాపతేప్రజాలభూమేత్యాహ । ప్రా
 జాపత్యోవాత్రియం లోకః । అస్త్యదేవ తేనలోకాన్నైతి ॥ ౪౩ ॥
 సమహం ప్రజయా సంమయాప్రజేత్యాహ । ఆశిషమైవై తా
 మాశాస్తై । ఆనపుతైస్సుకంతి । అన్నంవాత్రియం । అన్నా దేవ

వైవేనగ్ం సమర్థయంతి । ఊషేర్థుంతి । ప్రతేహితాదన్న
 మ్ । యనూషాః । సాతూదేవైనమన్నాదేవైన సమర్థయంతి ।
 పురస్తాత్ప్రత్యంచం ఘ్నంతి ॥ ౪౫ ॥ పురస్తాద్ధి ప్రతీ చీన
 మన్నమద్యతే । శీర్షతోఘ్నంతి । శీర్షతోహ్యన్నమద్యతే ।
 దిగ్భ్యఘ్నంతి । దిగ్భ్యప్రవాస్తా అన్నాద్యమవరుంధతే । ఈ
 శ్వరోవాప్తప పరాజ్ఞాదఘః । యోయాప్తగ్ం రోహతి । హి
 రణ్యమధ్వవరోహతి । అమృతంవై హిరణ్యమ్ । అమృతగ్ం సువర్ణా
 లోకః ॥ ౪౬ ॥ అమృతేప్రవ సువర్ణే లోకే ప్రతితిష్ఠతి । శతమా
 నం భవతి । శతాయుశ్శతమశ్వతేంద్రియః । ఆయుష్యేవేంద్రి
 యే ప్రతితిష్ఠతి । పుష్ట్యైవాప్తహూపమ్ । యదజా । త్రిసం
 వత్సరస్యాన్యాన్వశూన్వశ్చి ప్రజాయతే । బస్తాజినమధ్వవ రో
 హతి । పుష్ట్యామైవప్రజననే ప్రతితిష్ఠతి ॥ ౪౭ ॥ పరిధా
 పయతి గోధూమాజుఃశూతి స్వనైతి ప్రత్యంచం ఘ్నంతి
 లోకోనవచ ॥ ౪౮ ॥

సప్తాన్నాశూమాంజుశూతి । సప్తవాఅన్నాని ।
 యావంత్యైవాన్నాని । తాన్యైవావరుంధే । సప్తగ్రామ్యాఽష
 థయః । సప్తార్ణాః । ఉభయీషామవరుద్యై । అన్నస్యాన్న
 స్యజుశూతి । అన్నస్యాన్నస్యావరుద్యై । యద్వాజపే
 యయాజునవరుద్ధస్యాశ్చీయాత్ ॥ ౪౯ ॥ అవరుద్ధేనన్యో
 భ్యేత । సర్వస్య నమస్తదాయ జుశూతి । అనవరుద్ధస్యావ

దురైయే । ఔదుంబరేణ సువేణ జుహూతి । ఊర్వా అన్నము
 చుంబరః । ఊర్జపవాన్నాద్యస్యాపరురైయే । దేవస్యత్వానవి
 తుఃప్రసవ ఇత్యాహ । సవిత్ ప్రసూత పత్రైనం బ్రహ్మణా దేవ
 తాభిరభిషించతి । అన్నస్యాన్నస్యాభిషించతి । అన్నస్యాన్న
 స్యాపరురైయే ॥ ౪౯ ॥ పురస్తాద్విత్వంచ మభిషించతి ।
 పురస్తాద్విత్వప్రతీచీనమన్నమద్యతే । శీర్షతాభిషించతి । శీర్ష
 తాహ్యన్నమద్యతే । ఆముఖాదనవస్యావయతి । ముఖానప
 వాస్తా అన్నాద్యం దధాతి । అగ్రే స్త్వా సామ్రజ్యేనాభిషిం
 చామీత్యాహ । పషవా అగ్రే స్సవః । తేనైవై నమభిషించతి ।
 ఇంద్రస్యగ్వా సామ్రజ్యేనాభిషిజ్ఞాప్యమీత్యాహ ॥ ౫౦ ॥
 ఇంద్రియమేవాప్సిన్నైతేనదధాతి । బృహస్పతే స్త్వా సామ్ర
 జ్యేనాభిషిజ్ఞాప్యమీత్యాహ । బ్రహ్మవై దేవానాం బృహస్పః ।
 బ్రహ్మజేవై నమభిషించతి । సోమగ్రహగ్ం శ్చావదానీయా
 నిచర్వ్యగ్భృఉపహరంతి । అముమైవ త్రైలోకమన్నవంతం క
 రోతి । సురాగ్రహగ్ం శ్చావదానీయాని వాజస్పద్యుః ।
 ఇముమైవ త్రైలోకమన్నవంతం కరోతి । అథోక్తయ్యాప్సేవాభి
 షిష్యతే । విమాథంకుర్వతే వాజస్పతః ॥ ౫౧ ॥ ఇంద్రి
 యస్యాపరురైయే । అనిరుక్తాభిప్రాసస్సవనేస్తువతే । అనిరు
 క్తః ప్రజాపతిః । ప్రజాపతే రాప్త్యే । వాజవతీభిర్మాధ్యంబి
 నే । అన్నం వైవాజః । అన్నమైవావరుంధే । శివీవిష్టవతీభిస్త్రు

తీయ సప్తనే । యజ్ఞోవై విష్ణుః । పశవశ్శిపిః । యజ్ఞ పవపశుము
ప్రతీతృతి । బృహదంత్యం భవతి । అంతమైవై నగ్నం శ్చియోగము
యతి ॥ ౫౨ ॥ అశ్వీప్రయాదన్నసాన్వసాన్వరూఢ్యా ఇంద్ర
సృత్వా సామ్రాజ్యేనాభి పంచామీత్యాహ వాజస్పత శిషి
స్త్రీణిచ ॥ ౫ ॥

నృపరంత్యేత్యాహ । ప్రిజావై నగ్నా । ప్రిజానా
మైవై తేనసూయతే । మృషదమిత్యాహ । వనస్పతయోవై ద్రు
వనస్పతీనామైవై తేనసూయతే । భవననదమిత్యాహ । యదా
వై వసీయాన్భవతి । భువనమగ్నన్తివై తమాహుః । భువనమైవై
తేనగచ్ఛతి ॥ ౫౩ ॥ అప్రసవంత్యా ఘృతనదమిత్యాహ ।
అపామైవై తేనమృతస్య సూయతే । వ్యోమనదమిత్యాహ । య
దావై వసీయాన్భవతి । వ్యోమాగ్నన్తివై తమాహుః । వ్యోమై
వై తేనగచ్ఛతి । పృథివీవదంత్యాంతరిక్షనదమిత్యాహ । ప్రహ
మైవై తేనల్లోకానాగ్ం సూయతే । తస్మాద్వాజపేయయాజీ న
కంచ నప్రత్యసరోహతి । అపీన్హి దేవతానాగ్ం సూయతే ॥
నాకనదమిత్యాహ । యదావై వసీయాన్భవతి । నాకమగ్నన్తి
వై తమాహుః । నాకమైవై తేనగచ్ఛతి । యేగ్రహోఽవంచజనీనా
ఐత్యాహ । ప్రక్షుజనానామైవై తేనసూయతే । అపాగ్ంరసము
ద్యయనమిత్యాహ । అపామైవై తేనరసస్యసూయతే । సూర్య
రక్షిగ్ం నమభ్యంతమిత్యాహ సశుక్రత్యాయ ॥ ౫౪ ॥

గచ్ఛతి సూయతే నవచ ॥ ౯ ॥

ఇంద్రో వృశ్చగ్ం హత్వా । అసురాపరాధావ్య । సా
మావాసాయం ప్రత్యాగచ్ఛత్ । తేపితరగపూర్వైర్ద్యురాగచ్ఛత్ ।
పితౄణ్యజ్ఞాగచ్ఛత్ । తందేవాః పునరయాచంత । తమేభ్యో
నపునరదమః । తేబ్రీవన్వగన్వశామహే । అథవః పునదా
స్యామః । అస్మభ్యమైవ పూర్వైర్ద్యుక్రియాతా ఇతి ॥ ౫౬ ॥ తమే
భ్యోపునరదమః । తస్మాత్పితౄభ్యోపూర్వైర్ద్యుక్రియతే । య
త్పితౄభ్యోపూర్వైర్ద్యుక్రియతే । పితౄభ్యోప్రవతన్వజ్ఞం నిష్క్రి
య యజమాన్సప్రతనుతే । సోమాయ పితౄపీతాయ స్వధానమ
ఇత్యహ । పితౄరైవాగ్నిసోమస్తీకమవరుంధే । నహిపితాప్రమీ
యమాణాత్తేహసోమస్తీక ఇతి । ఇంద్రియం వై సోమస్తీకః । ఇం
ద్రియమైవ సోమస్తీకమవరుంధే । తేనేంద్రియేణ ద్వితీయాం
జాయామభ్యుష్టుతే ॥ ౫౭ ॥ పతద్వై బ్రాహ్మణం పురా వా
జశ్రవసా విదామక్రత్ । తస్మాత్తై ద్వేద్వై జాయే అభ్యాకత ।
యప్రవంవేద । ఆభిద్వితీయాం జాయామభ్యుష్టుతే । అగ్నేయేకవ్య
వాహనాయ స్వధానమితిత్యహ । యప్రవ పితౄశామగ్నిః । తం
ప్రీణాతి । తస్ర ఆహుతీర్జుహూతి । త్రివిదధాతి । వట్థం సం
పద్యతే ॥ ౫౮ ॥ షడ్వాముతవః । ఋతూనైవప్రీణాతి । తూ
ష్ణీం మేక్షణమాదధాతి । అస్తివాహిప్రప్తముతుర్నవా । దైవావై
పితౄన్ప్రీతా । మనుష్యాః పితరోనుప్రీపివతి । తస్ర ఆహు

తీర్జ్ఞః శూనాతి । త్రిర్విదధాతి । పటాన్ నంపద్యంతే । షడ్వా
 ఋతవః ॥ ౫౯ ॥ ఋతవఃఖలువై దేవాః పితరః । ఋతూనైవ
 దేవాన్విత్వానీన్రిణాతి । తానీన్రితాన్ । మనుష్యాః పితరా
 నుప్రపీపతే । సకృదాచిన్చన్ బర్హిర్భవతి । సకృదివహి
 పితరః । త్రిర్విదధాతి । తృతీయేవా ఇతొల్లోకే పితరః । తాన్
 వప్రీణాతి । పరాజావర్తతే ॥ ౬౦ ॥ స్థీక్రాహిపితరః । ఓష్ఠ
 గోన్ద్యావృతఉపాస్తే । ఉష్ఠభాగ్రాహి పితరః । బ్రహ్మవాది
 నోవదంతి । పాశ్వాన్ ౩ నపాశ్వాన్ ౩ మితి । యత్ప్రాక్షీప్
 యాత్ । జన్యమన్మద్యాత్ । ప్రమాయుకస్సాన్యత్ । య
 న్నప్రాక్షీప్యయాత్ । అహవిస్సాన్యత్ ॥ ౬౧ ॥ పితృభ్య ఆ
 వృశ్చైవ్రత । అవఘ్నియమైవ । తన్నేవప్రాశితం నేవాప్రా
 శితమ్ । వీరం వావై పితరఃప్రయంతౌ హరంతి । వీరంవా దద
 తి । దశాన్ ఛినత్తి । హరణభాగ్రాహి పితరః । పితౄనైవ నిర
 వదయతే । ఉత్తర ఆయుషి లోమఛిదీత । పితృణాగ్ం హ్యైత
 ర్హినేదీయః ॥ ౬౨ ॥ నమనగరోతి । నమసగ్రోహిపితృ
 ణామ్ । నమోవఃపితరో రసాయ । నమోవఃపితరశ్శుష్టాయ ।
 నమోవఃపితరో జీవాయ । నమోవఃపితరస్స్వధాయై । నమోవః
 పితరో మన్యవే । నమోవఃపితరో ఘోరాయ । పితరోనమోవః ।
 యపితప్రీణాల్లోకేన్థ ॥ ౬౩ ॥ యుష్మాగ్ంస్తైను । యేఽప్రీణ

లోకే । మాం తేను । యప్తస్త్రిన్ లోకేష్ఠ । యూయం తేషాం వ
 సిష్ఠాభూయాస్త । యేన్ లోకే । అహం తేషాం వసిష్ఠాభూయా
 సమిత్యాహ । వసిష్ఠస్సమానానాం భవతి । యప్తవం విద్యాపి
 తృభ్యోకరోతి । ఏషవై మనుష్యాణాంయజ్ఞః ॥ ౬౪ ॥ దేవా
 నాంవా ఇతరేయజ్ఞాః । తేనవా ఏతత్పితృలోకేచరతి । యత్పి
 తృభ్యోకరోతి । సకుశ్వరఃప్రమేతోః । ప్రాజాపత్యయర్చా
 పునరైత । యజ్ఞైవై ప్రజాపతేః । యజ్ఞేనైవ సహపునరైత । స
 ప్రమాయుకోభవతి । పితృలోకేవా పితృనృజమానశ్చరతి । య
 త్పితృభ్యోకరోతి । సకుశ్వరఃప్రమేతోః । ప్రాజాపతేస్తావై
 నం తక్షణేన్మతుమర్హత్యాహుః । యతాప్రజాపత్యయర్చా
 పునరైత । ప్రజాపతేనైవై నం తక్షణేన్మయితి । నారామార్చః
 యజమానః ॥ ౬౫ ॥ ఇత్యుక్తుతే సవ్యంతే సవ్యంతేషద్వా యిత
 వో వత్సాతేహాస్సాస్యనేదియన్థయజ్ఞో యజమానశ్చరతి యత్పి
 తృభ్యోకరోతి పంచవ ॥ ౬౬ ॥

దేవాసురాగ్నిహోమయోదేవావై యథాజరశం దే
 వావై యజ్ఞైర్గ్రహేర్బ్రహ్మనాదిహోవాగ్నిహోమోనసాన్వితం
 దేవస్యాహంతారప్యగ్ం సప్తాన్నమూమాన్మృషదంత్యైర్వై
 వృత్రగ్ంహత్వా దశ ॥ ౬౭ ॥

దేవాసురా నాజ్యైవైదం తప్తద్వాజపేయయాజీ దేవ

స్వాహం వాజస్వతివరుధ్యాత్వా ఇందియమైవాప్సిష్టాన్తాహిపి
తరఃపంచ పట్టిః ॥ ౬౫ ॥

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే

తృతీయప్రపాఠకసమాప్తః .

— శ్రీకృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే చతుర్థప్రపాఠక పాఠముః ॥ —

హరిః ఓమ్ ॥ ఉభయైవావతే ప్రజాపతే రథ్యన్యజ్యంతః ।
దైవాశ్చ సురాశ్చ । తాన్నవ్యజానాత్ । ఇమేన్య ఇమేన్య
ఇతి । సదేవానాం శూనకీరీత్ । తాన్తభ్యఘణోత్ । తా
న్నపితే శ్రాభునాత్ । తాన్పురస్తాన్తపిశస్య వ్యగృహ్ణోత్ ।
తేగ్రహాఽథవః । తగ్రహాం గ్రహాన్పమ్ ॥ ౧ ॥ దేవతావాతాయ
జమానస్య గృహే గృహ్యంతే । యగ్రహః । విదురేనందేవాః । య
వ్యైసం విదుష పతేగ్రహ గృహ్యంతే । ఏషావై సోమస్వాహు
తః । యదుప్రాగ్ శుః । సోమేన దేవాగ్ స్తర్పయాణీతి ఖ
ల్లువై సోమేన యజతే । యదుప్రాగ్ శుం జుహోమాతి । సోమేనైవ
తద్దేవాగ్ స్తర్పయతి । యగ్రహం జుహోమాతి ॥ ౨ ॥ దై
వావైవ తద్దేవాన్తచ్ఛంతి । యచ్ఛసాం జుహోమాతి । తేనైవా
సురూపేణ యజమానసువర్గం లోకమేతి । కిన్నేరదగ్రాఽసీదిత్యా
హుః । యత్పాత్రాగ్ శీతి । ఇయంవా ఏతదగ్రాఽసీత్ । హు

వ్యయానివా పతాన్యాసకా । తైదేవానన్యావృతముగచ్ఛకా ।
 తపతాని దారుసుయాణి పాత్రాణ్యపశ్యకా । తాన్యకుర్వత ॥ ౩ ॥
 తైదేవైతేన్యావృతముగచ్ఛకా । యద్దారుసుయాణిపాత్రాణి
 భవంతి । న్యావృతమేవ తైర్యజమానోగచ్ఛతి । యాని దారుసు
 యాణి పాత్రాణిభవంతి । అముమేవతైల్లాకనుభజయతి । యా
 ని మృన్మయాని । ఇసుమేవ తైల్లాకనుభజయతి । బ్రహ్మవాది
 నోవదంతి । కాశ్చతస్థస్థానీర్వాయన్యాస్సోనుగ్రహణీరితి । దై
 వావై పృథ్విమదుహృకా ॥ ౪ ॥ తస్యాప్రతేస్తనా ఆసకా ।
 ఇయంతై పృథ్విః । తామాదిత్యా ఆదిత్యస్థాల్యా చతుష్పదఃప
 శూనదుహృకా । యదాదిత్యస్థానీభవతి । చతుష్పదపతయో
 పశూకాయజమాన ఇమాం దుహే । తామింద్రక్ష్యస్థాల్యైర్దై
 యమదుహత్ । యదక్ష్యస్థానీభవతి । ఇంద్రియమేవ తయా
 యజమాన ఇమాం దుహే । తాంవిశ్వేదేవా ఆగ్రయణస్థాల్యైర్జమ
 దుహృకా । యదాగ్రయణస్థానీభవతి ॥ ౫ ॥ ఊర్జమేవతయా
 యజమాన ఇమాం దుహే । తాంమనుష్యాభ్యువస్థాల్యాయురదు
 హృకా । యధ్యువస్థానీభవతి । ఆయురేవ తయా యజమాన ఇ
 మాం దుహే । స్థాల్యైర్గృహ్యతే । వాయువ్యేనజుఃసూతాతి । తస్మా
 ద్దనేనైవపాత్రేణ పశూం దుహంతి । అనేనైవ ప్రతిగృహ్యంతి । అ
 థోన్యావృతమేవ తద్యజమానోగచ్ఛతి ॥ ౬ ॥ క్రిహత్యం క్రి
 హంజుఃసూతాత్యకుర్వతాదుహృన్నాగ్రయణస్థానీభవతినవచ ॥ ౭ ॥
 యువగ్ం సురామమశ్వినా । నముచావాసురేనచా । విపి

పానా శుభిన్వతీ । ఇంద్రం కర్తృస్వావతమ్ । పుత్రమివపితరా
 వశ్వినోభా । ఇంద్రావతం కర్తృణాదగ్ం సనాభిః । యథుర
 మం శ్యపిబశ్వవీభిః । సరస్వతీత్వామఘవన్నభీష్టాత్ । అహః
 వ్యగై హవిరాస్యేతే । సుగ్రీవీవఘృతం చమూఇవసోమః ॥ ౭ ॥
 వాజ సనిగ్ం రయిమస్తే సువీరమ్ । ప్రశస్తం ధేహి యశసం
 బృహంతమ్ । యస్మిన్నశ్వస ఋషభాన ఉక్షణః । వశామైహ
 ఆవస్తృప్తాస ఆహుతాః । కీల్బాపే సామపృష్ఠాయ వైధసే । హృ
 దామృతం జనయచారుమగ్నయే । నానాహివాం దేవహితగ్ం స
 దోమితమ్ । మాసగ్ం సృతౌథాం పరమేవోమకా । సురాత్వ
 మసి శుష్కిణీ సోమపవః । మామాహిగ్ం సీస్వాం యోనిమావి
 శ ॥ ౮ ॥ యదత్ర శిష్టగ్ం రసినస్సుతస్య । యదిన్ద్రో అ
 పిబచ్ఛవీభిః । అహం తదస్య మనసా శివేన । సామగ్ం రాజా
 నమిహభక్తయామి । దేవసుగ్రీతీ అశృణవం పితృణామ్ । అహం
 దేవానాముతమర్త్యానామ్ । తాభ్యామిదం విశ్వం భువనగ్ం స
 మేతి । అంతరా పూర్వమపరంచకేతుమ్ । యస్తే దేవవరుణ గా
 యత్రఛందాః పాశః । తంతపతేనావయజే ॥ ౯ ॥ యస్తే దేవ
 వరుణ త్రిష్టుపఛందాః పాశః । తంతపతేనావయజే । యస్తే దే
 వవరుణ జగతీఛందాః పాశః । తంతపతేనావయజే । సామోవా
 పితస్య రాజ్యమాదత్తే । యో రాజానా రాజ్యోవా సోమేన య
 జతే । దేవసువామైతాని హవీగ్ం పిభివంతి । పతావంతౌవై దే

వానాగ్ంస్తవాః । తప్తవాస్తేస్తవాస్పృయచ్ఛన్తి । తప్తవం పు
నస్సవంతే రాజ్యాయ । దైవసూ రాజాభవతి ॥ ౧౦ ॥

సోమఆపిశక్యజైరాజ్యామైకించ ॥ ౧౧ ॥

ఉదస్థా దైవద్యుద్విర్విశ్వరూప । ఆయుర్యజ్ఞపతానధాత్ ।
ఇంద్రాయ కృణ్వతీ భాగం మిత్రాయ వరుణాయచ । ఇయంవా
ఆగ్నిహోత్రీ । ఇయంవా వతస్య నిషీదతి । యస్యాగ్నిహోత్రా
శ్రీ నిషీదతి । తామస్థాపయేత్ । ఉదస్థా దైవద్యుద్విర్విశ్వరూప । ఇయం
వై దేవద్యుద్విర్విశ్వరూప ॥ ౧౦ ॥ ఇమామైవాస్మా ఉస్థాపయతి । ఆయు
ర్యజ్ఞపతానధాత్యాహ । ఆయురైవాస్మిన్ధాతీ । ఇంద్రాయ
కృణ్వతీ భాగం మిత్రాయ వరుణాయచేత్యాహ । యథాయజు
రైవైతత్ । అవస్థితంవా వీషే తస్యపాప్తానం ప్రశాభ్యాయ నిషీ
దతి । యస్యాగ్నిహోత్రాశ్రీపస్పష్టా నిషీదతి । తాం చ ద్వా
హస్తానాయ దద్యాత్ । యస్యావ్రతం నాద్యాత్ । అవర్తిమై
వాస్మిన్ధాపాప్తానం ప్రతిముంచతి ॥ ౧౧ ॥ చుద్ధావదాతి । న
హ్యదృష్టా దక్షిణాదీయతే । ప్రృథుఃకంవా వతస్య పయఃప్రవేశతి ।
యస్యాగ్నిహోత్రం చుహ్యమాన్తస్త్వంసంధతి । యద్యద్యచు
ద్ధం పృథివీమసక్త । యదోషధీర్విశ్వసరద్యదాపః । పయోగ్నహే
షు పయోఅఘ్నియాసు । పయోవశ్నేషు పయోఅస్తు తన్మయా
త్యాహ । పయప్తవాన్మగ్నహేషు పశుసుధత్తే । అపడపస్పజ
తి ॥ ౧౨ ॥ అద్భిరైవైనదాపాతి । యోవై యజ్ఞస్యాతైకా

నా తా గ్ం సగ్ం స్పృజతి । ఉభేవై తే తహోరృతః । ఆరృతి
 ఖలువాప్రతగ్ని హూగ్రమ్ । యష్టహ్యమాన్తగ్ం సగ్ం దతి ।
 యదభివ హ్యత్ । ఆత్రేనానార్తిం యజ్ఞస్య సగ్ం స్పృజేత్ ।
 తదేవ యాద్యక్ష్మదృక్ష్మ హూతవ్యమ్ । అథానాన్తం దుధ్వా
 పునర్ హూతవ్యమ్ । అనార్తైవైవార్తిం యజ్ఞస్య నిషగ్రోతి ॥
 యదుష్మగ్నిస్యసగ్ం దేత్ । యజ్ఞోహుత్వా పునరైయాత్ ।
 యజ్ఞం పిచిచ్ఛద్యాత్ । యశ్చ సగ్ం దేత్ । తన్నిషద్య పున
 గ్నస్థాయాత్ । యజ్ఞే వసగ్ం దతి । తతప్రవై నతు నగ్నస్థోత ।
 తదేవ యాద్యక్ష్మదృక్ష్మ హూతవ్యమ్ । అథానాన్తం దుధ్వా
 పునర్ హూతవ్యమ్ । అనార్తైవైవార్తిం యజ్ఞస్య నిషగ్రోతి ॥
 వివా పతస్య యజ్ఞశ్చిద్యతే । యస్యగ్ని హూత్రై ఖిలితై
 శ్వాంతిరాధా సతి । గుద్రగఖలువాప్రతః । యగ్నిః । యగ్న
 మన్వత్యా వసేయేత్ । సునాయ పశూనపదధ్యాత్ । అపశు
 ర్యజమానస్సృతే । యిహోన్వహిషించేత్ । అనాద్యమగ్నెరా
 పః । అనాద్యమాభ్యామపదధ్యాత్ । గార్హపత్యావృష్టా దా
 య । ఇదంఽజ్ఞ్విర్విచక్రమగ్ని వైష్ణవ్యర్వాహ పనీయాధ్మగ్ం స
 యనుద్రవేత్ । యజ్ఞోవై విష్ణుః । యజ్ఞేవైవ యజ్ఞగ్ం సంత
 నోతి । భస్మనాపదమపి వవతి శాంత్యై ॥ ౧౬ ॥ వైద్రవ్యదిత్యు
 ఖృతి స్పృజతి కరోతి కరోత్యాభ్యామపదధ్యాత్ పంచద ॥ ౩ ॥

నివాపతస్యాహవనీయో గార్హపత్యం కామయతే । ని

గార్హపత్య ఆహవనీయమ్ । యస్యాగ్నిమనుధ్యతగ్ం సూర్యోభి
 నిమోచతి । దర్శణ హిరణ్యం ప్రబభ్య పురస్తాద్ధరేత్ । అ
 థాగ్నిమ్ । అథాగ్ని ఘోషాశ్రమ్ । యద్ధిరణ్యం పురస్తాద్ధరతి ।
 జ్యోతిర్వై హిరణ్యమ్ । జ్యోతిర్వైవేనం పశ్యనుద్ధరతి । యద
 గ్నిం పూర్వగ్ం హరత్యథాగ్ని ఘోషాశ్రమ్ ॥ ౧౭ ॥ బాగ్
 ధేమైవైవేనం ప్రణయతి । బ్రాహ్మణాత్ పీయత్యధరేత్ । బ్రా
 హ్మణోవై సర్వా దేవతాః । సర్వాభిర్వైవేనం దేవతాభిరుద్ధరతి ।
 అగ్ని ఘోషాశ్రముపసాద్యాగమితో రాసీత । వ్రతమేవ హతమ
 నుమ్రీయతే । అంతంవా ప్రష ఆశ్మ నోగచ్ఛతి । యస్తామ్యతి ।
 అంతమేష యజ్ఞస్యగచ్ఛతి । యస్యాగ్నిమనుధ్యతగ్ం సూర్యో
 భినిమోచతి ॥ ౧౮ ॥ పునస్సమన్యజు ఘోషాతి । అంతేనై
 వాంతం యజ్ఞస్య నిష్కరోతి । వరుణోవా ప్రతస్య యజ్ఞం గృహ్లా
 తి । యస్యాగ్నిమనుధ్యతగ్ం సూర్యోభినిమోచతి । వారుణం
 చరుం నిర్వపేత్ । తేనైవ యజ్ఞం నిష్క్రీణీతే । నివాప్రతస్య
 హవనీయో గార్హపత్యం కామయతే । నిగార్హపత్య ఆహవ
 నీయమ్ । యస్యాగ్నిమనుధ్యతగ్ం సూర్యోభ్యుదేతి । చతుర్థా
 హీతమాజ్యం పురస్తాద్ధరేత్ ॥ ౧౯ ॥ అథాగ్నిమ్ । అథాగ్ని
 ఘోషాశ్రమ్ । యదాజ్యం పురస్తాద్ధరతి । ప్రతద్వా అగ్నేఽపి
 యంథాసు । యదాజ్యమ్ । ప్రియేత్యైవైవేనం థామూ సహర్ష
 యతి । యదగ్నిం పూర్వగ్ం హరత్యథాగ్ని ఘోషాశ్రమ్ ।

భాగధేయేనైవైతం ప్రణయతి । బ్రాహ్మణ ఆర్షేయఉద్ధరత్ ।
 బ్రాహ్మణోవే సర్వాదేవతాః ॥ ౨౦ ॥ సర్వాభిరైవైతం
 దేవతాభిరుద్ధరతి । పరాదీనా వ్రతస్తే పువచంతీ పువచతి ।
 యస్యాగ్ని మనుధృతగ్ం సూర్యోభ్యుదేతి । ఉహాకేతు
 నాజుపతామ్ । యజ్ఞం దేవేభిరిన్వితమ్ । దేవేభ్యో మఘమస్త
 సగ్ం స్యాహేతి ప్ర త్యజ్ఞిషద్యాజ్యేన జుహుయాత్ । ప్ర
 తీచీమైవాస్త్యై వివాసయతి । అగ్ని హేమాత్రముప్తసా ద్యాతమి
 తారాసీత । ప్ర తమైవహతమనుమిరియతే । అంతంవాప్తప
 త్తనోగచ్ఛతి ॥ ౨౧ ॥ యస్మామ్యతి । అంతమేషమజ్ఞ
 స్యగచ్ఛతి । యస్యాగ్ని మనుధృతగ్ం సూర్యోభ్యుదేతి । పు
 నస్తనస్యజుహుయాతి । అంతేనైవాంతం యజ్ఞస్య నిష్కరూతి ।
 మిత్రోవావ్రతస్య యజ్ఞం గృహ్లాతి । యస్యాగ్ని మనుధృతగ్ం
 సూర్యోభ్యుదేతి । మైత్రంచరుం నిర్వపేత్ । తెనైవ యజ్ఞం
 నిష్కరిణీతే । యస్యాహవనీయే నుద్వాతై గార్హపత్య ఉ
 ద్వాయేత్ ॥ ౨౨ ॥ యహాహవనీయ మనుద్వాప్త్య గార్
 హపత్యం మంథేత్ । విచ్ఛింద్యాత్ । భాగితృవ్యమస్త్యై జన
 యేత్ । యద్వేయజ్ఞస్య వాస్తవ్యం క్రియతే । తదనురుద్రా
 వదరతి । యత్పూర్వమనవప్తసేయేత్ । వాస్తవ్యమగ్ని ముపా
 సీత । రుద్రోస్య ప్రశూన్యతుకస్యాత్ । ఆహవనీయముద్వా
 ప్య । గార్హపత్యం మంథేత్ ॥ ౨౩ ॥ ఇతః ప్రథమంజజ్ఞై

అగ్నిః । స్వాద్యోనైః^౧భిజాతవేదాః । సగాయత్రియాత్రిష్టు
బ్రాజగత్యా । దైవేభ్యోహవ్యం^౨ ఏహతు ప్రజానన్నిత । ఛందోభి
రైవై సగ్ం స్వాద్యోనైః^౩ప్రజనయతి । గార్హపత్యం^౪ వంశతి ।
గార్హపత్యం^౫వా అన్వాహితాగ్నేః^౬ప్రశవ ఉపతిష్ఠంతే । నయదు
ద్వాయతి । తదనుప్రశవోపకామంతి । ఇషేరయైరనుస్వ ॥
సహసేద్యున్నయ । ఉజ్జేవత్రాయేత్యహ । ప్రశవోవై
రయిః । ప్రశూనైవాస్త్వైరనుయతి । సారస్వతాత్వోభౌనమిం
ధాతామిత్యహ । ఋక్సామైవై సారస్వతాపుభౌ । ఋక్సా
మాభ్యామైవై సగ్ం సమింధే । సమాగ్రీడసీ విగాడసీత్యహ । ర
థంతరంవై సమాగ్రీట్ । బృహద్విగాట్ ॥ ౨౫ ॥ తాభ్యా
మైవై సగ్ం సమింధే । ఏజోవైచక్రమ్ । ఏజోవా ఏగస్య
యజ్ఞం విచిచ్ఛనత్తి । యస్యాహోవారభౌవాంతరాగ్నియాత్ ।
అహవనీయముద్వాప్యి । గార్హపత్యాదుద్ధరేత్ । యదగ్నే
పూర్వం ప్రభృతం పదగ్ం హితే । సూర్యస్యర్శీ నన్వాత్తతా
న । తత్రయిష్టావసు సంభరైతమ్ । సన్నస్సృజసు ముత్యావా
జవత్యేతి ॥ ౨౬ ॥ పూర్వేజైవాస్య యజ్ఞేన యజ్ఞావసు సం
తనోతి । త్వనుగ్నే సప్రథా అసీత్యహ । అగ్నిస్సర్వా దేవ
తాః । దేవతాభిరైవ యజ్ఞగ్ం సంతనోతి । అగ్నయేవధిక్యతేపు
రొదాశముష్టాకపాలం నిర్వపేత్ । అగ్ని మైవధిక్యతగ్ం సేవ
భాగధేయోనావధావతి । సపవైనం యజ్ఞయం సంక్షామపినయతి ।

అనన్తాన్తం దక్షిణా । ప్రహీహ్యేవసమ్మయై ॥ ౨౭ ॥ వార్తత్య
 ధాగ్ని ఘోరాయాత్రం నిమోచతి హరేదైవతాగచ్ఛత్తుద్వామే
 వ్యంధేద్రమస్వబ్రహ్మద్విరాడితి నవచ ॥ ౪ ॥

నివైపూర్వం త్రణి నిమోచతి దృఢైణ యద్ధిరణ్యమగ్ని
 ఘోరాయాత్రం పునర్వరుణో వారుణం నివాప్తతస్యాభ్యుదేతి చతు
 ర్వహీతమాజ్యం యదాజ్యం పరాచ్యుహాపునమితోమైత్రం
 యస్యాహవగీయేనుద్వాతై గార్హపత్యైయద్యై ॥

యస్యప్రాతస్సవనై సోమోత్తిరిచ్యతే । మాధ్యంధినగ్ం
 సవనం క్రామయమాన్తోభ్యతిరిచ్యతే । శౌధాయతి మరుత్వామితి
 ధయద్వతీషు కుర్వంతి । హినస్తివై సంద్యసీతమ్ । సంధీవఖిలువా
 పతత్ । యథస్వనస్యాత్తిరిచ్యతే । యథయద్వతీషు కుర్వంతి ।
 సంధేశ్శాంత్యై । గాయత్రీగ్ం సామభవతి పంచదశస్తోమః । తే
 నైవ ప్రాతస్సవనాన్నయంతి ॥ ౨౮ ॥ మరుత్వతీషు కుర్వం
 తి । తేనైవ మాధ్యంధినాథస్వనాన్నయంతి । ఘోరాయాత్రం
 సవనాన్నయంతే । ఘోరాయాత్రం సతి । మాధ్యంధీవ యజ్ఞ
 గ్ం సమాదధాతి । యస్య మాధ్యంధినై సవనై సోమోత్తిరిచ్యతే ।
 ఆదిత్యం తృతీయసవనం క్రామయమాన్తోభ్యతిరిచ్యతే । శౌరీవీత
 గ్ం సామభవతి । అతిరిక్తంనై శౌరీవీతమ్ । అతిరిక్తం యథస్వన
 స్యాత్తిరిచ్యతే ॥ ౨౯ ॥ అతిరిక్తస్య శాంత్యై । బన్తు హగ్ం
 అసి సూర్యేతి కుర్వంతి । యస్త్యేవాదిత్యస్య సవనస్య కామే

నాత్రిచ్యతే । తేనైవై నంకామై న సమర్థయంతి । గౌరీవీణగ్ం
 సామభవతి । తేనైవ మాధ్యంది నాశననాన్నయంతి । సప్తదశ
 స్తోమః । తేనైవ తృతీయసప్తనాన్నయంతి । హిమాతుశ్చమస
 మనూన్నయంతే । హిమాతానుశగ్ం సతి ॥ ౩౦ ॥ మధ్యత
 వీవ యజ్ఞగ్ం సమాదధాతి । యస్యశ్రుతీయనవనే సోమోత్తరిచ్యే
 త । ఉక్థ్యం కుర్వీత । యస్యోక్త్యేత్తిరిచ్యేత । అగ్నిరాత్రం కుర్వీ
 త । యస్యాతిరాత్రేత్తిరిచ్యతే । తత్తైష్ఠమప్రిక్షానమ్ । య
 జమానంవా ప్రతస్పశవ ఆసాహ్యయంతి । బృహధ్వాను భవతి ।
 బృహద్వా ఇమాణ్లోకాం దాధార । బాహ్వాతాసశవః । బృ
 హతైవాష్టై పశూం దాధార । శిషివిష్టనతీషు కుర్వంతి । శిషిష్టో
 వై దేవానాం పుష్టమ్ । పుష్ట్యైవై నగ్ం సమర్థయంతి । హిమా
 తుశ్చమసమనూన్నయన్తే । హిమాతానుశగ్ం సతి । మధ్యత
 వీవ యజ్ఞగ్ం సమాదధాతి ॥ ౩౧ ॥ యంతి సవనస్యాత్తిరిచ్యతేశగ్ం
 సతి దాధారాస్తాచ ॥ ౫ ॥

ఏతై కోవై జనతాయామింద్రః । ఏకంవా ప్రతావింద్రమభి
 సగ్ం సునుతః । యాదౌస్వగ్ం సునుతః । ప్రజాపతిర్వా ప్రషవి
 తాయతే । యద్యజ్ఞః । తస్య గ్రావాణోదంతాః । అన్యతరం
 వాప్రతేనగ్ం సున్వతోర్నిర్భవతి । పూర్వోప్రస్పతస్యవై శ్రీయానభవతి । ఏతి
 లాభిత్యాహుః । పూర్వోప్రస్పతస్యవై శ్రీయానభవతి । ఏతి
 వంత్యా జ్యోతిభవంత్యభిజిత్యై ॥ ౩౨ ॥ మరుత్వతీః ప్రతిప

దః । మరుతోవై దేవానామపరాజితమాయతనమ్ । దేవానామై
 వాపరాజితాయతనేయతతే । ఉభేబృహద్రథంతరే భవతః । ఇ
 యంవావరథంశరమ్ । అసాబృహత్ । ఆభ్యామైవైనమంతరేతి ।
 వావశ్చ మనశశ్చ । ప్రాణాచాపానావచ్చ । దినశ్చ పృథి
 వ్యాశ్చ ॥ ౩౩ ॥ సర్వస్వాద్విత్తాద్వేద్యాత్ । అభివర్త
 బ్రహ్మపాసుం భవతి । సువర్ణస్య లూకస్యాభివృత్త్యై । అభిజి
 ద్భవతి । సువర్ణస్య లూకస్యాభిజిత్త్యై । విశ్వజిద్భవతి । విశ్వ
 స్య జిత్త్యై । యస్య భూయాగ్ంసో యజ్ఞక్రీతన ఇత్యాహుః ।
 సదేవతా వృక్షా ఇతి । యద్యగిష్టోమసోమః పరస్తా ధాన్య
 త్ ॥ ౩౪ ॥ ఉక్థ్యం కురీష్వ । యద్యుక్థ్యసాన్యత్ । అతిరా
 త్రం కురీష్వ । యజ్ఞక్రీతుభిరైవాస్య దైవతావృక్షైః । యోవై
 ఛందోభిరభిభవతి । ససగ్ం సున్వతో రభిభవతి । సంవేశాయ
 త్వోపవేశాయ త్వేత్యాహ । ఛందాగ్ంస్వై సంవేశ ఉపవేశః ।
 ఛందోభిరైవాస్య ఛందాగ్ంస్యభిభవతి । ఇష్టగోవా ఋత్విజా
 మధ్వరుః ॥ ౩౫ ॥ ఇష్టగోభిరువే పూర్వాష్టమఃక్షీయతే ।
 ప్రాణాపానా మృత్యోర్వాపాతమిత్యాహ । ప్రాణాపానయో
 రైవశ్రయతే । ప్రాణాపానా మామాహసిష్టమిత్యాహ । నైనం
 పురాయుషః ప్రాణాపానా జహితః । ఆత్మింవా ప్రతే నియంతి ।
 యేషాం దీక్షితానాం ప్రమీయతే । తంయదవవజ్జేయః । క్రూ
 రకృతామివైషాం లోకస్సన్యత్ । ఆహరదహేతి బ్రూయాత్ ॥

తందక్షిణతో వేద్యేనధాయ । సర్వరాజ్ఞియా యగ్నిస్తుయః । ఇ
యంవై సర్వతొరాజ్ఞీ । అస్యాప్రవైనం పరిదదతి । వ్యర్థం నది
త్యాహుః । యథస్తుతమననుశస్తమితి । యాతా ప్రధనః పా
వీనావీతీ మాజూ లీయం పరియాత్ । యామీరనుబ్రువన్ । సర్వ
రాజ్ఞీనాం కీర్తయేత్ । ఉభయో రైవైనం లోకయోః పరిదదతి ॥ ౩౭ ॥
అథోధువంత్యైవైనమ్ । అథా నేయాన్త్యై హువతే । త్రి
పరియంతి । శ్రయిషమే లోకాః । పృథ్వీప్రవైనం లోకేభ్యో ధు
వతే । శ్రోణునః పరియంతి । పటథ సంపద్యంతే । పద్మాబ్జ
నః । యుతుభిరైవైనం ధువతే । అగ్న ఆరూగం షి వః సత్తాః ప్ర
తపదం కుర్వరన్ । రథూతరసామేషాగ్ం సామస్సాస్యత్ । ఆయు
రైవాన్మందథతే । అథోపాప్తానమేవ విజహతోయంతి ॥ ౩౮ ॥

అభిజిత్వై పృథివాశ్చ సాగోః స్వరుర్భూయా ల్లోక
యోః పరిదదతి కుర్వరన్ స్త్రీణివ ॥ ౩౯ ॥

అసుర్యంవా పతస్తాగర్వర్ణం కృత్వా । పశేవోవీర్యమప
క్రామంతి । యస్యాయూసో పిరోహతి । త్వాష్ట్రం బహురూ
పమాలభేత । త్వష్టావై రూపాణామీశే । యప్రవ రూపాణామీశే ।
సాస్త్రిస్తపశూపీర్యం యచ్ఛతి । నాస్తాత్పశవో వీర్యమపక్రా
మంతి । ఆత్మేణంవా ప్రణేనియంతి । యేషాం దీక్షితా నామగ్నిరు
ద్వాయతి ॥ ౪౦ ॥ యదాహవనీయ ఉద్వామేత్ । య
త్తం మంథేత్ । విచ్ఛిందాత్ । భ్రాతృవ్యకన్త్యై జనయే

త్ । యదాహవనీయ ఉద్వాయేత్ । ఆగ్నిధ్రామధ్యరేత్ । య
దాగ్నిధ్ర ఉద్వాయేత్ । గార్హపత్యావధ్యరేత్ । యథార్
హపత్య ఉద్వాయేత్ । అతప్తవ పునమఁధేత్ ॥ ౪౦ ॥ అ
త్ర వావసనిలయతే । యశ్శక్తిలవై నీలీనముత్తమంపశ్యంతి ।
తదేనమిచ్ఛంతి । యస్మాద్దారోగుద్వాయేత్ । తస్యారణీ కు
ర్యాత్ । కుముకమపి కుర్యాత్ । ఏషావాత్రిగైషియా
తనూః । యశ్శుక్రముకః । ప్రియయైవైనం తనువా సమర్థయం
తి । గార్హపత్యం మంధతీ ॥ ౪౧ ॥ గార్హపత్యోవాత్రి
గైష్యోనిః । స్వాదైవైనం యోనేర్జనయతి । వాష్ట్యైభాశ్చ
వ్యం జనయతి । యస్యసోమ ఉప్తదస్యేత్ । సువర్ణాగ్ం హిర
ణ్యం ద్వేధాఽచ్చిద్య । ఋజ్జీషేన్యరాధూనుయాత్ । జుహు
యాచన్యత్ । సోమమైవాభిషుణోతి । సోమంజుహూతి । సో
మస్యవా అభిషూయమాణస్య ప్రియాతనూగుదక్రామత్ ॥
తస్మిన్వర్ణాగ్ం హిరణ్య మభిషేత్ । యస్మిన్వర్ణాగ్ం హిర
ణ్యం కుర్వంతి । ప్రియయైవైనం తనువా సమర్థయంతి । య
స్యాకీర్ణాగ్ం సోమమప్తహరేయః । క్రిణీయాదైవ । సైవత
తపాశ్చిత్పత్తిః । యస్యకీర్ణహపహరేయః । ఆద్రారాగ్ం
శ్చఫాల్లు వాని చాభిషుణయాత్ । గాయత్రీయగ్ం సోమమాహ
రత్ । తస్యయోగ్ం శుష్పరాపతత్ ॥ ౪౩ ॥ తతద్రాతా
భవన్ । ఇంద్రో వృత్రమహన్ । తస్యవలగవరాపతత్ ।

చతుర్థ ప్రపాఠకః

తానిఘ్నా నా న్యధావత్ । ప్రశవోజైఘ్నా నాని । ప్రశవస్సమో రా
జా । యదాదాగాంశ్చ ఘ్నా నాని చాభిఘ్నోతి । సోమమై
వ రాజానఘ్నభిఘ్నోతి । శ్రుతే నప్రాతస్సవనే క్రీణీయాత్ । ద
ధ్వానుధ్యందినే ॥ ౪౪ ॥ నీశమిశ్రేణ తృతీయ సవనే ।
అగ్నిష్టోమస్సోమస్సాన్యదధంతరసామా । యప్రవర్తివౌవృతాస్సుయః ।
తపనం యాజయేయః । పక్రాం గాం దక్షిణాం దగ్ధ్యాతైభ్యప్రవ ।
పువస్సోమం క్రీణీయాత్ । యజ్ఞేనైవ తస్యజ్జమిచభితి । నైవత
దేవప్రాయశ్చిప్తిః । సర్వాభ్యోవా ప్రవదేవతాభ్యస్సర్వేభ్యః
ప్రప్తైభ్య ఆత్మానమాగురతే । యస్సత్రాయానురతే । ప్రతా
వాఘ్నైవై పురుషః । యాచదస్యవిద్మిమ్ । సవత్వైరసేవ యజే
త । సర్వపృథ్విస్య సోమస్సానృత్ । సర్వాభ్యప్రవ దేవతాభ్య
స్సర్వేభ్యఃప్రప్తైభ్య ఆత్మానం నిష్క్రీణీతే ॥ ౪౫ ॥
ఉద్వాప్యతి మంధేన్ద్రంభత్య క్రామన్తైరాపతన్తధ్యంది
న ఆగురతై వంచచ ॥ ౪౬ ॥

పవమానస్సవర్జనః । ప్రవిత్రేణ విచర్షణిః । యఃపాతా
నపునాతుమా । పునంతు మాదేవజ్జనాః । పునంతు మనవోద్ధియా ।
పునంతు విశ్వాయుషః । జాతవేదఃప్రవిగ్రవత్ । ప్రవిత్రేణ పునా
హిమా । శుక్రేణ దేవదీప్యత్ । అగ్నేక్రత్యాక్రతూగ్ంర
ను ॥ ౪౭ ॥ యత్రైప్రవిగ్రనుర్విషి । అగ్నేవితతమంతరా । బ్ర
హ్మతేన పునీమహే । ఉభాభ్యాం దేవసవితః । ప్రవిత్రేణ సవేన

చ । ఇ॒దం॑ బ్ర॒హ్మ పు॑నీ॒మహే॑ । వై॒శ్వా॒దే॒వీ పు॑న॒తీదే॒వ్యాగాత్॑ । య
 పై॒బ్రహ్మీ॑ స్త॒సువో వీ॑త॒పృథ్వాః॑ । తయా॑ మ॒దంత॑స్స॒దమా॑ద్యే॒షు । వ
 య్గ్ం పా॒యసు॑ వ॒తయో॑ ర॒యూణామ్॑ ॥ ౪౭ ॥ వై॒శ్వా॒న॒రౌ ర
 శ్మిభి॑ర్తా॒పువా॑తు । వా॒తః పా॒శ్రీణే॑షీ॒రోమ॑యో॒భూః । ద్యా॒వా
 పృ॒థివీ॑ ప॒యసా॑ వ॒యోభిః॑ । ఋ॒తావరీ॑య॒జ్ఞయే॑ మా॒పునీ॑తామ్ । బృ
 హ॒ద్భిస॑నవి॒శస్తృ॑భిః । వర్షే॑షి॒స్తేదే॒వసు॑న్త॒భిః । అగ్నే॑ద॒క్షేః పు
 నా॑హి॒మా । యేన॑దే॒వా అ॑పున॒త । యేనా॑హో ది॒వ్యంక॑శః । తేన॑ది
 వ్యేన॑ బ్ర॒హ్మణా॑ ॥ ౪౮ ॥ ఇ॒దం॑ బ్ర॒హ్మ పు॑నీ॒మహే॑ । యః పా॒వ
 నూనీ॑ర॒త్యైతి॑ । ఋ॒షిభి॑స్సంభ॒ృత్యగ్ం॑ ర॒సమ్ । సర్వ॑గ్ం స॒మ్రాత
 మ॒జ్ఞాచి॑తి । స్వ॒దితం॑ మా॒శశ్వా॑నా । పా॒వనూ॑నీర్యో॒అత్యై॑తి ।
 ఋ॒షిభి॑స్సంభ॒ృత్యగ్ం॑ ర॒సమ్ । తస్మై॑ స॒రస్వతీ॑మహే । క్షీ॒రగ్ం స
 ర్వి॒ర్భూత॑కమ్ । పా॒వనూ॑నీస్వ॒స్త్వయినీః॑ ॥ ౪౯ ॥ సు॒దుఘా
 హి॑ వ॒యస్వతీః॑ । ఋ॒షిభి॑స్సమ్భృ॒త్యౌర॑సః । బ్రా॒హ్మణే॑ష్వ॒మృత॑గ్ం హి॒తమ్
 తగ్ం హి॒తమ్ । పా॒వనూ॑నీర్దిశంతు॒నః । ఇ॒దుం లో॒కమ॑హో॒ అము
 మ్ । శా॒నూంధ॑స్స॒ర్థయంతు॑నః । దే॒వీదే॒వైస్స॒మాభృ॑తాః ।
 పా॒వనూ॑నీస్వ॒స్త్వయినీః॑ । సు॒దుఘా॑హి॒ఘృత॑శు॒చిః । ఋ॒షిభి॑స్స
 మ్భృ॒త్యౌర॑సః ॥ ౫౦ ॥ బ్రా॒హ్మణే॑ష్వ॒మృత॑గ్ం హి॒తమ్ ।
 యేన॑దే॒వాః ప॒విత్రే॑ణ । అ॒త్మానం॑ పున॒తేన॑దా । తేన॑ స॒హస్ర॑భా
 రే॒ణ । పా॒వనూ॑న్య॒పునంతు॑మా । పా॒జాప॑త్యం ప॒విత్రమ్॑ ।
 శతో॑ద్యా॒నుగ్ం హి॑ర॒ణ్మయమ్॑ । తేన॑బ్రహ్మ॒విదో॑వ॒యమ్ । పూ

తంబ్రహ్మపునీమహే । ఇంద్రస్సనీతీ సహమాపునాతు । సోమస్సస్వ
స్త్యా వరుణస్సమీచ్యా । యమోరాజా ప్రమృణాభిఃపునాతుమా ।
జాతవేదామోర్జయంత్యాపునాతు ॥ ౫౦ ॥ అనుకంఠానాంబ్ర
హ్మణా స్వస్త్వయినీస్సచఘాహి ఘృతశుష్కైఃకుషైఃసనఘృత
తొరసఃపునాతుత్రీణివ ॥ ౫౧ ॥

ప్రజావే సత్రమాసత తపస్తప్యమానా అజుహ్వః । దే
వా అపశ్యం చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్ం స్వధామ్ । తముపోద
తిష్ఠంతమజుహవుః । తేనార్ధయామూర్జమవారుంధత । తస్మాద్ధ
మాసే దేవాభిజ్యంతే । పితరౌపశ్యం చమసం ఘృతస్య పూర్ణ
గ్ం స్వధామ్ । తముపోదతిష్ఠంతమజుహవుః । తేనమాసూర్జ
మవారుంధత । తస్మాద్వాసిప్తిశృభ్యఃక్రియతే । నసుచ్యాఅపశ్యం
చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్ం స్వధామ్ ॥ ౫౨ ॥ తముపోద
త్థంతమజుహవుః । తేనద్వయామూర్జమవారుంధత । తస్మాద్వి
రహ్మోనసుష్యభ్య ఉపహ్రియతే । ప్రాగిశ్వ సాయం
చ । పశవౌపశ్యం చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్ం స్వధామ్ । తము
పోదతిష్ఠంతమజుహవుః । తేనత్రియామూర్జమవారుంధత । త
స్మాత్త్రిరహ్మసపశవఃప్రతే । ప్రాతస్సంగవే సాయమ్ । అ
సురాఅపశ్యం చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్ం స్వధామ్ ॥ ౫౩ ॥
తముపోదతిష్ఠంతమజుహవుః । తేనసంవధ్నరఊర్జమవారుంధత ।
తేదేవా అమనన్యంతః । అమీనా ఇదమభూనన్ । యద్వయగ్ం స్వభిః ।

తపతాని చాతుర్మాస్యాన్యవశ్యకా । తానినిరవపకా । తైరైవై
 ప్తాంతామూర్జనున్మంజత । తతోదేవాఅభవకా । పరాసురాః ॥ ౫౪ ॥
 ధ్రావ్యైర్వజతే । యామేవదేవా ధ్రోణ్మనువారుంధత । తాంతేనావ
 రుంధే । యైర్వైర్వజరోత । యామేవపితర ధ్రోణ్మనువారుం
 ధత । తాంతేనావరుంధే । యదావస్తథేన్నగ్ం హరింతి । యా
 మేవ వసుష్యా ధ్రోణ్మనువారుంధత । తాంతేనావరుంధే । య
 ద్గీక్షాం దదాత ॥ ౫౫ ॥ యామేన ప్రశవ ధ్రోణ్మనువారుంధ
 త । తాంతేనావరుంధే । యచ్ఛాతుర్మాసేర్వజతే । యా
 మేవాసురా ధ్రోణ్మనువారుంధత । తాంతేనావరుంధే । భవత్యా
 త్తనా । పరాస్యభ్రాతృవ్యభవతి । పితాజోవా ప్రహపిక్రాం
 తిః । యచ్ఛాతుర్మాసాని । వైశ్వదేవేనాప్తికా లోకే ప్ర
 త్యిష్ఠత్ । పురుషస్త్రిఘా వైరితరితే । సాకమైదై రిము
 ష్మికా లోకే । ప్రహతాస్తవై తథస్త్రిం భవతి । యప్రవం ప్రి
 ద్వాగ్ం శ్చాతుర్మాసేర్వజతే ॥ ౫౬ ॥ మనుష్యా అ
 పశ్యంచ మనంఘ్రుశస్య పూణగ్ం స్వధామసురా అపశ్యం
 చ మనంఘ్రుశస్య పూణగ్ం స్వధామసురా దదాత్యతిష్ఠతప్ర
 త్సారిచ ॥ ౯ ॥

అగ్నిర్వావ సంవత్సరః । ఆవిత్యంపరి వత్సరః । చంద్ర
 మాశ్చదావత్సరః । వాయురనువత్సరః । యద్వైశ్వదేవేన యజ
 తే । అగ్ని మేవ తథస్సంవత్సరమాహ్నతి । తస్మాద్వైశ్వదేవే

న॒ య॑జమా॒నః । సం॒వ॒థ॒స్స॒రీ॒ణాగ్ం॑ స్వ॒స్తి॒మా॒శాస్త॑ ఇ॒త్యా॒శాసీ॑
 త । య॒ద్వ॒రుణ॑ ప్ర॒భూపై॑ర్యజ॒తే । అ॒ది॒త్యమై॑వ త॒త్పరి॑వ॒థస్స॒రీ
 మా॒హ్నోతి॑ ॥ ౫౭ ॥ తస్మా॒ద్వ॒రుణ॑ ప్ర॒భూపై॑ర్యజమా॒నః । ప॒రి
 వ॒థస్స॒రీ॒ణాగ్ం॑ స్వ॒స్తి॒మా॒శాస్త॑ ఇ॒త్యా॒శాసీ॑త । య॒థా॒స్యక॑ మై॒తైర్య
 జ॒తే । చ॒ంద్ర॒మన॑ మై॒వ తది॑వావ॒థస్స॒రమా॒హ్నోతి॑ । తస్మా॒థా॒స్యక॑ మై
 తైర్యజ॒మానః॑ । ఇ॒దా॒వ॒థస్స॒రీ॒ణాగ్ం॑ స్వ॒స్తి॒మా॒శాస్త॑ ఇ॒త్యా॒శాసీ॑త ।
 య॒తి॒ప్త్యయ॑జ్ఞేన॒ యజ॑తే । దే॒వానై॑వ త॒నన॑స్వ॒సన్యతి॑ । అ॒థ॒వా
 అ॒స్యవాయు॑శ్చ॒నువ॑థస్స॒రశ్చ॒పీ॒త్రా పు॑ద్భి॒చ్ఛ్యతే॑ । య॒చ్ఛు
 నా॒సీరీ॑యే॒ణ య॑జ॒తే ॥ ౫౮ ॥ వాయు॑మై॒వ తద॑నువ॒థస్స॒రమా
 హ్నోతి॑ । తస్మా॒చ్ఛునా॒సీరీ॑యే॒ణ య॑జమా॒నః । సు॒వ॒థస్స॒రీ॒ణాగ్ం॑
 స్వ॒స్తి॒మా॒శాస్త॑ ఇ॒త్యా॒శాసీ॑త । సం॒వ॒థస్స॒రం॒వా ఏ॒షః పు॑న్ద్రీ॒త్యా
 హుః॑ । య॒శ్చౌతు॒ర్మాప్త్యై॑ర్యజ॒తఇ॒తి । ఏ॒షహ॑త్వై॒సంవ॑థస్స॒ర
 మా॒హ్నోతి॑ । య॒ఏ॒వం వి॒ద్వాగ్ం॑ శ్చౌతు॒ర్మాప్త్యై॑ర్యజ॒తే । వి
 శ్వే॒దే॒వాస్స॑ను॒యజ॑ంత । తే॒గ్ని మై॑వా॒యజ॑ంత । త॒పత॑ం లో॒క
 మ॒జయ॑ ॥ ౫౯ ॥ య॒స్మిన్న॒గ్నిః । య॒దై॒వైశ్చదే॑వేన॒ య
 జ॒తే । ఏ॒తమై॑వ లో॒కం జ॑యతి । య॒స్మిన్న॒గ్నిః । అ॒గ్నే రై॑వ
 సా॒యజ్య॑ము॒పైశి॑ । య॒దా॒వైశ్చదే॑వేన॒ యజ॑తే । అ॒థసం॑వ॒థస్స॒ర
 స్య॒గృహ॑స॒తీమా॒హ్నోతి॑ । య॒దా॒సం॑వ॒థస్స॒రస్య॒గృహ॑స॒తీమా॒హ్నో
 తి॑ । అ॒థస॑హ॒స్రయా॑జిన॒మాహ్నోతి॑ । య॒దా॒సహ॑స్రయా॑జిన॒మా
 హ్నోతి॑ ॥ ౬౦ ॥ అ॒థగృ॑హ॒మేధి॑న॒మాహ్నోతి॑ । య॒దా॒గృ॑హ

మైధినాహోతి । అథాగ్నిర్భవతి । యదాగ్నిర్భవతి । అథగ్నా
 ర్భవతి । ఏషావై వైశ్వదేవస్య మాతా । ఏతద్వా ఏతేషావ
 వమ్ । అతోతోవా ఉత్తరాణి శ్రేయాగ్ంసి భవంతి । యద్వి
 శ్వదేవా స్సనుయజంత । తద్వైశ్వదేవస్య వైశ్వదేవత్వమ్ ॥
 అథాద్విత్వో వరుణగ్ం రాజానం వరుణప్రహుస్తేరయజత । సప్తం
 లోకమజయత్ । యస్మిన్నాదిత్యః । యద్వరుణ ప్రహుస్తైర్యజ
 తే । ఏతమైవ లోకంజయతి । యస్మిన్నాదిత్యః । ఆదిత్యస్తైవ
 సాయుజ్యముపైతి । యదాద్విత్వో వరుణగ్ం రాజానం వరుణప్ర
 హుస్తైరయజత । తద్వరుణప్రహుసానాం వరుణప్రహుస్తత్వమ్ । అ
 థసామోరాజౌ ఛందాగ్ంసి సాకమైతైరయజత ॥ ౬౦ ॥ ధ్రావ
 తం లోకమజయత్ । యస్మిన్గ్ంశ్చంద్రమావిభాతి । యథాసక
 మైతైర్యజతే । ఏతమైవ లోకంజయతి । యస్మిన్గ్ంశ్చంద్రమావి
 భాతి । చంద్రమసప్తసాయుజ్యముపైతి । సోమోవై చంద్రమా
 ఏషహత్వై సాత్రాఘ్ంసమం భతయతి । యఏవం విద్వాంధాసక
 మైతైర్యజతే । యథ్ంసమశ్చ రాజౌ ఛందాగ్ంసిచ సమైధంత ॥
 తథాసకమేథానాగ్ం సాకమేధత్వమ్ । అథీతావగ్పితరగ్ంజా
 వతిం పితరం పితృయజ్ఞేనయజంత । తప్తం లోకమజయత్ । య
 స్మిన్బుతవః । యత్పితృయజ్ఞేనయజతే । ఏతమైవ లోకం జయ
 తి । యస్మిన్బుతవః । బుతూనామైవసాయుజ్యముపైతి । య

దృఢపితరః పృజాపణిపితరం పితృయజ్ఞేనాజంత । తస్మిన్
యజ్ఞస్య పితృయజ్ఞత్వమ్ ॥ ౬౪ ॥ అధౌషధయద్రామం దేవం
త్ర్యంబకైరయజంత ప్రథేనుహీతి । తత్రావై తాఅప్రథంత । యపి
వం విద్వాగ్ం త్ర్యంబకైర్యజతే । ప్రథతే పృజయా పశుభిః ।
అథవా యుషర మైష్ఠినగ్ం శునాస్సీరీయేణాజత । సప్తతం ల్లోక
మజయత్ । యస్మిన్వా యుః । యచ్ఛునాస్సీరీయేణాజతే ।
ఏతమైవ ల్లోకం జయతి । యస్మిన్వా యుః ॥ ౬౫ ॥ వాయో
రైవ సాయుజ్యముమైతి । బృహ్మవాదినోపదంతి । ప్రచాతుర్వా
స్యయాజీమీయతా ౩ నప్రమీయతా ౩ ఇతి । జీవన్వా ప్రవబూరూ
నప్యేతి । యదివసంతాపృమీయతే । వసన్తాభానతి । యది
గ్గ్రిష్టేగ్గ్రిష్టః । యదివర్షాసు వర్షమాః । యదిశరదిశరత్ ।
యదిహేమహేమంతః । ఋతుర్భూత్వా సంవత్సరమప్యేతి ।
సంవత్సరః పృజాపణిః । పృజాపణిర్వావైషః ॥ ౬౬ ॥

పరివత్సరమాహ్నతి శునాస్సీరీయేణాజతేజయంభస్మాప్ర
యాజినమాహ్నతి వైశ్వదేవత్వగ్ం సాక మైక్తైరయజతసమైధస్త
పితృయజ్ఞత్వం జయతి యస్మిన్వా యుర్హేమంతఃప్రీణిత ॥ ౧౦ ॥

ఉభయేయువగ్ం సుగామముదప్తాం నివైయస్య చాగ్రత
సప్తవసప్తేకోసుర్యం పవమానః పృజావై సత్రమాసత్సాగ్నిర్వా
వసంవత్సరౌ దితే ॥

ఉ॒భయో॑నా ఉ॒రస్థా॑భ్య॒ర్వాభి॑ర్మ॒ధ్యతో॑త॒వానబ్రా॑హ్మ॒ణే॑ష్వ॒థగృ॑హ మె॒తిన్ గో॑ఁప॒త్సప్తిః॑ ॥

హరిః॑ ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్చనము
కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే
చతుర్థా ప్రపాఠకస్సమాప్తః.

— శ్రీ కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే పంచమ ప్రపాఠక పారిరమ్భః శ్రీ —

హరిః॑ ఓమ్ ॥ అగ్నే॑న కృ॒త్తి॒తాః । శు॒క్రం॑ ప॒రస్తా॑జ్జ్యోతి॒రవ॑
స్తాత్ । ప॒రిజా॑పతే రోహి॒ణీ । అ॒ప॒స॒ప॒రస్తా॑ దోష॒ధయో॑వస్తా
త్ । సో॒మ॒స్యే॒న్వకా॑ వి॒తతా॑ని । ప॒రస్తా॑ ద్వ॒యంతో॑నస్తాత్ ।
రు॒ద్రస్య॑ బ్రా॒హ్మ । మృ॒గ॒య॒వ॒స॒ప॒రస్తా॑ ద్వి॒త్యారో॑వస్తాత్ । అ
ది॒త్యైపు॑నర్వ॒సూ । వాత॑స॒ప॒రస్తా॑ గా॒న్ద్రామ॑వస్తాత్ ॥ ౧ ॥
బృ॒హ॒స్పతే॑స్త్రి॒వయః॑ । జు॒హ్వ॒స॒ప॒రస్తా॑ ద్య॒జమా॑నా అ॒వస్తా॑త్ ।
స॒రా॒ణానా॑శ్రే॒షః । అ॒భ్యా॒గ॒చ్ఛంత॑ప॒రస్తా॑దభ్యా॒వృ॒త్యం
తో॒వస్తా॑త్ । పి॒శ్య॒ణాం॒ను॒భూః । రు॒దంత॑స॒ప॒రస్తా॑ దప॒భ్రగ్ం
శో॒నస్తా॑త్ । అ॒ర్చ్య॒స్థం॒సూ॒రౌ॒ ఫ॒ల్గు॒నీ । జౌ॒యా॒ప॒రస్తా॑దృ॒క్షభో॑
వస్తాత్ । భ॒గ॒స్యా॒త్తరే॑ । న॒హత॑స॒ప॒రస్తా॑ద్వ॒హమా॑నా అ॒వస్తా॑
త్ ॥ ౨ ॥ దే॒వస్య॑ సవి॒శుర్హ॑స్తః । ప॒రి॒స॒వ॒స॒ప॒రస్తా॑ధ్న
ని॒రవ॑స్తాత్ । ఇ॒ంద్ర॑స్యది॒తా । ము॒తం ప॒రస్తా॑ధ్న॒త్యమ॑వస్తా
త్ । వ్రా॒త్యోర్ని॒ష్ట్యావ్ర॑తతిః । ప॒రస్తా॑దసిద్ధి॒రవస్తా॑త్ । ఇం
ద్రా॒గ్ని॒యోర్వి॒కాభే॑ । యా॒గాని॑ప॒రస్తా॑తగృ॒హమా॑నా అ॒వస్తా॑

త్ । మిత్రస్యానూరాధాః । అభ్యారోహతపరస్తాదభ్యారూఢ
 మవస్తాత్ ॥ 3 ॥ ఇంద్రస్యరోహిణీ । శ్రుణతపరస్తాత్పృతిశ్రుణ
 దవస్తాత్ । నిర్ముత్యైవమాలవర్హణీ । ప్రతిభిభంజంతఃపరస్తాత్పృ
 తిశ్రుణంతో వస్తాత్ । అపాంపూర్వా అమాధాః । వర్షపర
 స్తాధస్మితి రవస్తాత్ । విశ్వేషాందేవానాముష్టరాః । అభిజయత
 రస్తాదభిజితమవస్తాత్ । విష్ణోశ్శృణా ప్రచచ్ఛమానాః । పరస్తా
 త్పంథా అవస్తాత్ ॥ ౪ ॥ వసూనాగ్ంత్రవిస్తాః । భూతం పరస్తా
 ద్భూతిరవస్తాత్ । ఇంద్రస్య శతభిషక్ । విశ్వస్య చాః పరస్తా
 ద్విశ్వక్షితిరవస్తాత్ । అజన్యైః పరఃపూర్వే పౌష్టపదాః । వై
 శ్వానరం పరస్తాద్వైశ్వానరవ మవస్తాత్ । అహబుధ్నియ
 స్యోత్తరే । అభిషించంతఃపరస్తాదభిషుణ్వంతో వస్తాత్ । పూ
 ణ్ణోరేవతి । గావఃపరస్తాద్వధాన అవస్తాత్ । అశ్వినో రశ్వయు
 జౌ । గ్రామఃపరస్తాథేనానస్తాత్ । యమస్యాపధరణీః । అప
 కిర్షంతఃపరస్తాదపవహంతో వస్తాత్ । పూర్ణాపశ్చాద్యత్రైదే
 వా అదధుః ॥ ౫ ॥ ఆర్ద్రమవస్తాద్వహమానా అవస్తాదభ్యారూఢ
 మవస్తాత్పంథా అవస్తాద్వధాన అవస్తాత్పంచచ ॥ ౬ ॥

యత్పుణ్యం నక్షత్రమ్ । తద్భటురీప్తోవప్రపమ్ ।
 యదావై సూర్య ఉదేత । అథనక్షత్రం నైత । యావత్తి తత్ర
 సూర్యోగచ్ఛేత్ । యత్రజనుస్యం వశ్యేత్ । తావత్తి కుర్వీతయ
 త్కారీస్యాత్ । పుణ్యాహవీవకురుతే । వీవగ్ంహవై యత్కేమంచ

శ్లోకమ్యనుంచ మాభోస్యనిరవసాయ యాచ్ఛకార ॥ ౬ ॥ యో
 వై నక్షత్రియం ప్రజాపతిం వేద । ఉభయోరేనం లోకయోర్వి
 దుః । హస్తప్రవాప్త్య హస్తః । చిత్రాశిరః । నిష్టాన్య హృదయ
 మ్ । ఉదూవిశాఫే । ప్రతిష్ఠానూరాధాః । ప్రవతై నక్షత్రియః
 ప్రజాపతిః । యప్రవం వేద । ఉభయోరేనం లోకయోర్విదుః ॥ ౭ ॥
 అప్యగ్ంశ్చామప్యిగ్ంశ్చ । యాంకామయేత దహితరం ప్రి
 యాస్త్యాదితి । తాన్విష్ట్యాయాం దద్యాత్ । ప్రియైవ భవీతి ।
 నేవతు పునరాగచ్ఛతి । అభిజన్వామనక్షత్రమ్ । ఉపరిష్టాదహ
 ధానామ్ । అపస్తాచ్ఛాన్విణాయై । దేవాసురాస్సంయత్రా ఆసన్ ।
 తేదేవాస్తస్మిన్నక్షత్రే భ్యజయన్ ॥ ౮ ॥ యదభ్యజయన్ । తదభిజ
 త్భిజిత్వమ్ । యాంకామయేతానపజయ్యంజయేదితి । తమైతస్మిన్నక్ష
 త్రే యాతయేత్ । అనపజయ్యమేవజయతి । పాపపరాజితమివ
 తు । ప్రజాపతిః ప్రమానస్పృశత । తేనక్షత్రం నక్షత్రముపాతి
 స్థంత । తేనమావంత ఏవాభవన్ । తేరైవతీముపాతిస్థంత ॥ ౯ ॥
 తేరైవత్యాం పాభవన్ । తస్మాదైవత్యాం వశూనాం కుర్వ
 త । యతిగ్ంచార్వాచీన్గం సోమత్ । ప్రైవభవంతి । సల్లి
 లంవా ఇదమంగరాసీత్ । యదతరన్ । తత్తారకాణాం తారకత్వ
 మ్ । యోవాఇహయజతే । అముగ్ం సలోకం నక్షత్రే । తన్నక్ష
 త్రాణాం నక్షత్రత్వమ్ ॥ ౧౦ ॥ దేవగృహవై నక్షత్రాణి
 యప్రవం వేద । దృహ్యేన భవతి । యానివా ఇమాని పృథివ్యా

శ్చిత్తాని । తాని నక్షత్రాని । విష్ణోర్జీవవాక్యం శ్చిత్తైః ।
 నావస్యేన్నయజేత । యథాపాపా హేతురుతే । తాదృశేవ త
 త్ । దేవనక్షత్రానివా అన్యాని ॥ ౧౦ ॥ యమనక్షత్రా
 న్యాని । కృత్రికాఃప్రథమమ్ । పితృభిరుత్తమమ్ । తాని దేవ
 నక్షత్రాని । అనూరాధాఃప్రథమమ్ । అపభిరీరుత్తమమ్ । తా
 నియమనక్షత్రాని । యానిదేవనక్షత్రాని । తాని దక్షిణేన పరి
 యంత । యానియమనక్షత్రాని ॥ ౧౧ ॥ తాన్యన్తిరణ ।
 అస్వేషామరాశ్చైతే । తదనూరాధాః । జ్యేష్ఠమేషామంధిష్ఠేః ।
 తజ్జ్యేష్ఠఘ్నీ । మూలమేషామవృత్తామేతే । తన్మూలసర్వాణి ।
 యన్మాసహంత । తదనూరాధాః । యదస్థోణత్ ॥ ౧౨ ॥ త
 చ్చాగ్నిణా । యదశ్మణోత్ । తచ్చృషిప్తాః । యచ్చృషివభివ
 జ్యేత్ । తచ్చృతభివక్ । ప్రాప్తపదేషూదయిచ్చంశి । రేవత్యా
 మరవంత । అశ్వయుజోరయుంజతే । అపభిరీష్యచానిహత్ । తా
 నివా పితానియమనక్షత్రాని । యాన్యేవ దేవనక్షత్రాని । తే
 షు కుర్వీత యతాగ్రిపాత్ । పుణ్యాహపిపకురుతే ॥ ౧౩ ॥

చక్రావైవం వేదో యోగేనం లోకయోర్విదురజయై రైవ
 త్రిముపాశ్చంత నక్షత్రై ర్విమన్యాని యానియమనక్షత్రాని
 త్తోగద్యమనక్షత్రాని త్రిణిద ॥ ౧ ॥

దేవస్య సమీతుఃప్రారంభప్రసంగః । పరస్యపా
 యమానవాహనః । యస్మిన్ప్రపంచఃప్రారంభప్రసంగః । ప్రపంచ

నగ్ం సంగవాత్ । తతోదేవా అగ్నిష్టోమం నిరమినుత । తత్తదా
 త్తవీర్యం నిరూఢార్థః । మిత్రస్య సంగవః । తత్పుణ్యం తేజస్వ్య
 హః । తస్మాత్తర్హి పశవస్సనూయంతి । యగ్న్ప్రీతీనగ్ం సంగ
 వాత్ ॥ ౧౧ ॥ యో ప్రాచీనం మధ్యందివాత్ । తతోదేవా ఉ
 క్త్యో నిరమినుత । తత్తదా త్తవీర్యం నిరూఢార్థః । బృహస్పతే మ
 ధ్యందినః । తత్పుణ్యం తే జస్వ్యహః । తస్మాత్తర్హి శక్తివ్రం
 తపతి । యగ్న్ప్రీతీనం మధ్యందివాత్ । ప్రాచీనమపరా
 స్థాత్ । తతోదేవా ష్టోదశివం నిరమినుత । తత్తదా త్తవీర్యం ని
 రూఢార్థః ॥ ౧౨ ॥ భగస్య పరాస్థాః । తత్పుణ్యం తే జస్వ్య
 హః । తస్మాదపరాస్థే మమూర్భగమిచ్ఛమానాశ్చరంతి । య
 త్ప్రీతీనమపరాస్థాత్ । ప్రాచీనగ్ం సాయాత్ । తతోదే
 వా అతరాగ్రం నిరమినుత । తత్తదా త్తవీర్యం నిరూఢార్థః । పరుణ
 స్య సాయమ్ । తత్పుణ్యం తే జస్వ్యహః । తస్మాత్తర్హి నానృతం వ
 జేత్ ॥ ౧౩ ॥ బ్రాహ్మణోవా అష్టావిగ్ం శో నక్షత్రాశ్రా
 మ్ । సమానస్య హృషం చ పుణ్యాని నక్షత్రాశ్రాని । చత్వార్యశ్రీ
 లాని । తాని నవ । యచ్ఛరస్తా నక్షత్రాశ్రాం యచ్ఛావస్తాత్ ।
 తాన్యేకాదశ । బ్రాహ్మణో ద్వాదశః । యపవం విద్యాం
 ధన్వన్తరం వ్రీతం చరతి । సప్తవన్తరేణైవాస్య వ్రీతం గు
 ప్తం శరతి । సమానస్య హృషం చ పుణ్యాని నక్షత్రాశ్రాని ।
 చత్వార్యశ్రీలాని । తాని నవ । ఆగ్నేయారాత్రీః । వింద్రమ

హః । తాన్యేకాదశ । అదిత్యో ద్వాదశః । యషవం విద్యాం
 కన్యవన్తరం వ్రతం చరతి । సంవత్సరేస్తేవాస్య వ్రతం గు
 ప్తం భవతి ॥ ౧౮ ॥ సంగవాహ్నిడశినం నిరమినుత తద్దగాత్తపీ
 ర్యం నిర్మాణగోవదేద్భవతి సమానస్యాహ్నాగవంచ పుణ్యాని
 నక్షత్రాణ్యప్తాచ ॥ ౩ ॥

బ్రహ్మవాదినో వదంతి । కత్తిపాత్రాణి యజ్ఞం వహంతి
 తి । త్రయోదశేతి బూయాత్ । సయద్బూయాత్ । క
 స్తాని నిరమిమీతేతి । ప్రిజాపతిరిబూయాత్ । సయద్బూయా
 యాత్ । కుతస్తాని నిరమిమీతేతి । అశ్వవత్సతి । ప్రిణా
 పానాభ్యామైవోపాగ్ం శ్వంతర్యామానిరమిమీత ॥ ౧౯ ॥
 వ్యానాచుపాగ్ం శుసపనమ్ । వాచవింద్రవాయవమ్ । రక్ష
 క్రితుభ్యం మేత్రావగుణమ్ । శ్రోత్రానాశ్విసమ్ । చ
 త్సుపశ్శుకాస్సుంధిహ । అశ్వన ఆగ్రయణమ్ । అంగేభ్యః
 క్ష్యమ్ । ఆయుషో ధువమ్ । ప్రితిస్థాయాబుతుపాతే ।
 యజ్ఞంవావతం ప్రిజాపతిరిరమిమీత । సనిమిత్రానాథ్రియ
 త సమస్తీయత । సప్తతాన్ప్రిజాపతిరపి నా పానవశ్యత్ । తా
 నిరవవత్ । తైర్వైసయజ్ఞసుప్యవత్ । యదపి వాపాభవంతి ।
 యజ్ఞస్య ధృత్యా అసంప్లయాయ ॥ ౨౦ ॥ ఉపాగ్ంశ్వం
 తర్యామా నిరమిమీతా మిమీతవట్పు ॥ ౪ ॥

ఋతమైవ పరమైష్ఠి । ఋతం వాత్యైర్నింజన ఋతేన

న్ముద్ర ఆహితః । ఋతేభూమిరియగ్ం శ్రీతా । అగ్నిస్తైశ్చ న
 శోచిషా । తపతక్రాంతముష్టిహా । శిరస్తపస్యాహితమ్ । వై
 శ్వానరస్య తేజసా । ఋతేనాస్య నివర్తయే । సత్యేన పరివర్త
 యే ॥౨౦॥ తపసాస్యానువర్తయే । శివేనాస్యోపవర్తయే ।
 శశ్నేనాస్యాభివర్తయే । తద్వృతం తథుత్యమ్ । తద్వృతం త
 చ్చకేయమ్ । తేనశకేయం తేనరాధ్యాసమ్ । యద్ధుర్క్షపర్య
 వర్తయత్ । అంతానృపృథివ్యాదివః । అగ్నిరీశాన ఓజసా । వ
 రుణో ధీతిభిస్సహ ॥ ౨౧ ॥ ఇంద్రోమరుద్భిస్సఖిభిస్సహ ।
 అగ్నిస్తైశ్చ న శోచిషా । తపతక్రాంతముష్టిహా । శిరస్తపస్యా
 హితమ్ । వైశ్వానరస్య తేజసా । ఋతేనాస్య నివర్తయే । సత్యేన ప
 రివర్తయే । తపసాస్యానువర్తయే । శివేనాస్యోపవర్తయే । శశ్నేనా
 స్యాభివర్తయే ॥౨౨॥ తద్వృతం తథుత్యమ్ । తద్వృతం తచ్చకే
 యమ్ । తేనశకేయం తేనరాధ్యాసమ్ । యోఅస్యావృథివ్యా
 స్త్యచి । నివర్తయతోషధిః । అగ్నిరీశాన ఓజసా । వరుణో ధీతి
 భిస్సహ । ఇంద్రోమరుద్భిస్సఖిభిస్సహ । అగ్నిస్తైశ్చ న శోచి
 షా । తపతక్రాంతముష్టిహా ॥ ౨౩ ॥ శిరస్తపస్యాహితమ్ ।
 వైశ్వానరస్య తేజసా । ఋతేనాస్య నివర్తయే । సత్యేన పరివ
 ర్తయే । తపసాస్యానువర్తయే । శివేనాస్యోపవర్తయే । శశ్నేనా
 స్యాభివర్తయే । తద్వృతం తథుత్యమ్ । తద్వృతం తచ్చకేయ
 మ్ । తేనశకేయం తేనరాధ్యాసమ్ ॥ ౨౪ ॥ ఏకంమానముద

నృజత్ । పరమైష్ఠీ ప్రజాభ్యః । తేనాభ్యో మహావహత్ ।
 మృతం మర్త్యాభ్యః । ప్రజామనుప్రజాయసే । తమతేమత్రాన్య
 మృతమ్ । యేనమాసా అర్ధమాసాః । ఋతవపరిఃస్సరగాః । యే
 నతేతేవ్రజాపతే । ఈజానస్యన్యవర్తయన్ ॥ ౨౬ ॥ తేనాహ
 మస్యబ్రహ్మణా । నివర్తయామి జీవసే । అగ్నిస్సైశ్వర్యశోచిమా ।
 తపతకాగ్రితముష్టిహా । శిరస్తపస్యాహిణమ్ । వైశ్వానరస్యతే
 జసా । ఋతేనాస్య నివర్తయే । సత్యేన పరివర్తయే । తపసాస్యా
 నువర్తయే । శివేనాస్యోపవర్తయే । శక్తేనాస్యాభివర్తయే । తన్మ
 తం తక్షత్యమ్ । తద్వ్రీతం తచ్ఛకేయమ్ । తేనశకేయం తేన
 రాధ్యాసమ్ ॥ ౨౭ ॥ పరినతాయే సహాభివర్తయిష్ణిహారా
 ధ్యాసస్యసర్తయనుపసర్తయే చత్వారిచ ॥ ౫ ॥

దేనావై యద్యజ్ఞేకుర్వత । తదనుగా అకుర్వత । తేను
 రాడ్ధిర్ధ్వం పృష్ఠైభ్యో నాపశ్యత్ । తేకేకానగ్రేవపంత । అన్త
 శ్చశూగ్రి । అఘోపపత్యౌ । తతస్తై వాంచలయన్ । పరాభ
 వన్ । యస్యైవంవపంతి । అవాజెతి ॥ ౨౮ ॥ అఘోపరైవ
 భవతి । అథదేవాడ్ధిర్ధ్వం పృష్ఠైభ్యో పశ్యత్ । తిష్ఠపత్యౌవస్త్రి
 వపంత । అథశ్చశూగ్రి । అథకేశా । తతస్తైభివన్ । సువర్ణం
 లోకమాయన్ । యస్యైవం వపంతి । భవత్యాత్మనా । అఘోసువ
 ర్గం బ్రూకమేతి ॥ ౨౯ ॥ అతైతన్నసుర్వప్రేమిభునమపశ్య
 తే । సశ్చశూగ్రిగ్రివపంత । అఘోపపత్యౌ । అథకేశా ।

తత్రావై సప్రాజాయతప్రిసయా పశుభిః । యస్యైవం వపన్తి । ప్ర
 ప్రిజయా పశుభిర్నిధునేజాయతే । దేనాసురా స్సంయతా ఆ
 సా । తేనంవధ్వరే వ్యాయచ్చంత । తాం దైవా శ్చృతుమా
 న్యైరైవాభిప్రాయంజత ॥ ౩౦ ॥ వైశ్వదేవే చతురూమా
 సో వృంజతేంద్రరాజానః । తాం భీర్షం నిచావర్తయంతపరిచ ।
 వసుభస్మాసై శ్చతురూమాసోవృంజత వసుభరాజానః । తాం
 భీర్షం నిచావర్తయంతపరిచ । సాకమైశ్చై శ్చతురూమాసోవృం
 జతసోమరాజానః । తాం భీర్షం నిచావర్తయంతపరిచ । యా
 సంవధ్వర ఉపజీవాసీత్ । తామేషామవృంజత । తతోదేవా
 భవన్ । పరాసురాః ॥ ౩౧ ॥ యప్రపంచం విద్వాగ్ం శ్చృతు
 మాన్యైర్యతే । భాగ్యైవ్యస్యైవ మాసోవృత్వా । శీర్
 షం నిచవర్తయంతే పరిచ । యేషాసంవధ్వర ఉపజీవా । వృజై
 తాం భాగ్యైవ్యస్య । క్షుధాస్య భాగ్యైవ్యపరా భవతి ।
 లోహితాయసేన నివర్తయతే । యద్వాగ్మమగ్నిర్ముతావా
 గతే నివర్తయతి । ఏతస్తేవై నాగ్ం మాపంక్తృత్వా నివర్తయతి ।
 సాతతశ్శ్వశ్శోభూయసీ భవంత్యేతి ॥ ౩౨ ॥ ప్రజాయతే ।
 యప్రపంచం విద్వాగ్ లోహితాయసేన నివర్తయతే । ఏతదేవ మా
 పంక్తృత్వా నివర్తయతే । సాతతశ్శ్వశ్శోభూయాన్భవన్తేతి ।
 పైవజాయతే । త్రైణ్యాశలల్యా నివర్తయేత । త్రీణి త్రీణి
 వైదేవాహుధ్వాని । త్రీణి ఛందాగ్ంసి । త్రీణి నవ వాని । త్ర

యజ్ఞమెల్లోకాః ॥ ౩౩ ॥ ఋభ్యామైవ తద్విర్వ్యవస్థాశ్చే
 యప్రతికృతే । యచ్చాతుమాన్యయాజ్యోన్మనో నావద్యే
 త్ । దేవేభ్యోఽపృత్యైవ । చత్వమ చత్వమ నాసేమ నివతా
 యేత । పరోక్షమైవ తద్దేవేభ్యోఽన్మనో వన్యత్యనావ్రసామ్య ।
 దైవానాం వా ప్రపతనీతః । యశ్చాతుమాన్యయాజీ । యప్ర
 సం విద్వాన్ని చ వర్తయతే పరిత । దేవతాప్రవాప్యేతి । నాప్య
 రుద్రః ప్రజాం ప్రశూనభివన్యతే ॥ ౩౪ ॥ ప్రత్యైత్యయం
 జతాసురాపతి లోకావన్యతే ॥ ౬ ॥

ఆయుషస్సాగ్రీణం సంతను । పూణాదస్తానగ్ం సం
 తను । అప్రానాద్వ్యానగ్ం సంతను । వ్యానాచప్రతుస్సంతను ।
 చక్షుషశ్శ్రోత్రగ్ం సంతను । శ్రోత్రాన్మనస్సంతను । మ
 నసో వాచగ్ం సంతను । వాచాత్మానగ్ం సంతను । అన్మనః
 పృథివీగ్ం సంతను । పృథివ్యాఅంతరిక్షగ్ం సంతను । అంతరి
 క్షాద్దివగ్ం సంతను । దివస్సుప్తస్సంతను ॥ ౩౫ ॥ అంతరిక్ష
 గ్ం సంతను దేవచ ॥ ౭ ॥

ఇంద్రోదగ్ధో అస్థభిః । వృత్రాగ్న్యప్రతిఘాతః । జ
 హన్ నవతీర్నవ । ఇచ్ఛన్నశ్వస్య యదిభరః । పర్వతైష్వప
 త్రితమ్ । తద్విదచభర్తృణావతి । అత్రాహగౌరవన్వత । నా
 మత్వస్తురపీచ్యమ్ । ఇథాచంద్రమసోఽగృహ । ఇంద్రమిథా
 ధిసోబృహత్ ॥ ౩౬ ॥ ఇంద్రమరేభిర్రవిగ్ం । ఇంద్రం

వాణీ॑ నూ॒షత॑ । ఇ॒ంద్ర॑ ఇ॒థర్వా॑స్స॒చా । సం॒మి॒శ్లా॒తవ॑చూ॒యుజా॑ ।
 ఇ॒ంద్రో॑ న॒జీ హి॑ర॒ణ్యః । ఇ॒ంద్రో॑ దీ॒ర్ఘా॒యచ॑క్ష॒సే । ఆ॒సూ
 ర్యగ్ం॑ రో॒హయ॑ద్వి॒వి । వి॒గోభి॑ర॒ద్రిమై॑రయత్ । ఇ॒ంద్ర॑ వా॒జేషు॑
 నో॒అవ॑ । స॒హస్ర॑ప్రథ॒నేషు॑చ ॥ ౩౭ ॥ ఉ॒గ్రఉ॒గ్రాభి॑రూ॒తభిః॑ ।
 శని॑ంద్రం॒ వాజ॑యానుసి । మ॒హే॒శ్వత్రా॑యి హం॒తవే॑ । స॒వృషా॑
 వృ॒షభా॑భువత్ । ఇ॒ంద్ర॑ స్స॒దామ॑నే కృ॒తః । ఓ॒జస్త॑స్స॒బల॑హి
 తః । దు॒ష్మి॒న్లోకీ॑నసా॒మ్యః । గి॒రావ॑జౌ॒నస॑మ్భృ॒తః । స॒బ
 ఘా॑ అ॒వప॑మృ॒తః । వ॒సతు॑రుగ్రో॒ అస్తృ॑తః ॥ ౩౮ ॥

బ్ర॒హ్మచా॑ప్తృ॒తః ॥ ౩౯ ॥

దే॒వా॒సు రా॒స్సం॒యతా॑ ఆ॒సన్ । స॒ప్త॑ జా॒పతి॑రింద్రం॒ జ్యైష్ఠం॑
 పు॒త్రసు॑ప్త॒న్యధ॑త్ । నే॒దే॒నమ॑సు॒గ్రా బలీ॑యాగ్ం సో॒హన॑న్ని॒తి । ప॒
 హ్నో॒హవై॑కా॒యాధ॑వః । పి॒రో॒చన్త్యం॑ స॒స్వంపు॑త మ॒పన్య॑ధ
 త్ । నే॒దే॒నం దే॒వా అ॒హన॑న్ని॒తి । తే॒దే॒వాః ప॒జాప॑తిము॒పస॑
 మే॒త్యోమః॑ । నా॒గ్రాజః॑ స్య యు॒ద్ధసు॑ప్తి । ఇ॒ంద్ర॑ మ॒న్విచా॑చ
 మే॒తి । తం॒ యజ్ఞ॑క్ర॒తుభి॑ర॒వైచ॑చ్ఛ ॥ ౩౯ ॥ తం॒ యజ్ఞ॑
 క్ర॒తుభి॑ర్నా॒న్వవి॑ంద । తమి॒ష్టిభి॑ర॒వైచ॑చ్ఛ । తమి॒ష్టిభి॑ర
 న్నవి॑ంద । తది॒ష్టివా॑మి॒ష్టిత॑ప్తమ్ । ఏ॒ష్టయో॒హవై॑నామ । తా
 ఇ॒ష్టయ॑ ఇ॒త్యాచ॑క్ష॒తే ప॒రో॒క్షాణ॑ । ప॒రో॒క్షపి॑యా ఇ॒వహి॑ దే
 వాః । తస్మా॑ ఏ॒తమా॑గ్నా॒వైష్ణవ॑మే॒కాద॑శ క॒పాలం॑ దీ॒క్షణీ॑యం ని
 ర॒వప॑ । తద॒వద్ధృ॑త్యా॒తన॑స్వత । తా॒నృతీ॑నం॒యాజా॑ంత॒ ఉ

పానయన్ ॥ ౪౦ ॥ తేతదంతమైవ కృత్వోద్వద్రవన్ । తే
 ప్రియణీయమభిననూరోహన్ । తదప్రమృత్యాగినన్వత । తాం
 ఛంయ్యంత ఉపానయన్ । తేతదంతమైవ కృత్వోద్వద్రవన్ । త
 ఆత్మభ్యమభిననూరోహన్ । తదప్రమృత్యాగినన్వత । తానిదాం
 త ఉపానయన్ । తేతదంతమైవ కృత్వోద్వద్రవన్ । తస్మాదైతా
 పతదంతా ఇష్టయన్సంతి స్థంతే ॥ ౪౧ ॥ ఏవగ్ం సి దేవా అసు
 ర్వత । ఇతి దేవా అమర్వత । ఇతి వైవసుమాయామర్వతే । తే
 దైవా ఉచుః । యద్వాననముజ్జేర్పర్తిజ్జేనైవ రాసు । తస్మా
 రాగపాప్తానుపిందంతి । ఉప్రాగ్ం సూప్త సదాచరామ । నిధా
 నోసు రాగపాప్తానానువేక్ష్యంతి । త ఉప్రాగ్ం సూప్త సదాచర
 నన్వత । తిస్రప్తపసామిధైనీరనూచ్య ॥ ౪౨ ॥ సుగ్రేవేణాఘ
 రమాఘర్య । తిస్రప్తపసామిధైనీరనూచ్య । సుగ్రేవేణో
 పసదం జుహవాంచకుః । ఉగ్రం వచో అపావధీంత్యైవం వచో
 అపావధీగ్ం స్వాహేతి । అశనయాపిపాసేహవా ఉగ్రం వచః ।
 ఏనశ్చవైరపాత్యంచ త్యైవం వచః । ఏతగ్ం హవావతిచ్ఛకుధా
 విహితం పాప్తానం దేవా అపజన్మురే । తిథోపైతైతదేవం విద్య
 జమానః । తిస్రప్తపసామిధైనీరనూచ్య । సుగ్రేవేణాఘర
 మాఘర్య ॥ ౪౩ ॥ తిస్రప్తపసామిధైనీరనూచ్య । సుగ్రే
 వేణోపసదం జుహవాతి । ఉగ్రం వచో అపావధీంత్యైవం వచో అ
 పావధీగ్ం స్వాహేతి । అశనయాపిపాసేహవా ఉగ్రం వచః ।

పశ్చిమైవాగ్యం తత్వమే వదః । పరిమేన తద్వమితానా
 హితం సోమ్యైవం యజమానావహతి । తేనైవైవాగ్యమితానా
 లభంత । అహస్మిన్ తద్వేవా అవధిం చాత్మావంశ్యశుభ్రమేవ
 ముతే । తేనైవైవైవాగ్యైః పాత్రాం । కాశీయా పవ
 తద్వేవా అవధిం సోమ్యైవం హ్యశుభ్రమేవ హి ముతే । ౪౪ । త
 ద్వాగ్యైః పాత్రాం హ్యశుభ్రమేవ హి ముతే । అహస్మిన్ తద్వేవా అవ
 దం చాత్మావంశ్యశుభ్రమేవ ముతే । తేనైవైవైవాగ్యైః
 పాత్రాం । కాశీయా పవ తద్వేవా అవధిం చాత్మావంశ్యశుభ్రమేవ
 ముతే । సప్తపదపవన్యేహం ద్విదే-గ్యైః పాత్రా
 లభ్యతే । స్వయంవాత్మైకాగ్రతే యజమానః । అథ చ నా
 గ్నోనచ । అథైవ తేనైవాగ్యే నచ యజమానస్త్వం సు-
 తే । తావాప్తానచ రేవతాః । తేనైవాగ్యైః పాత్రాం
 తే ॥ ౪౫ ॥ వంచవంచీవై యజమానః । త్వత్కాగ్నం సగ్నం
 పానా వాప్తమజ్ఞా । పరిమేన తద్వంచథా విహితయాత్మానం ఎరుణ
 పాత్రాన్మంచతి । తేనైవైవాగ్యైః నిర్విగుణత్వాత్ । తగ్నం సప్తభి
 శ్చందోభిః పాత్రైః తరహ్వయిన్ । తస్మాత్సప్తచతుర్నైరాణి శ్రద్ధా
 గ్నంసి పాత్రైః తరమవాకే నూచ్యంతే । తమైతయోపసమేత్యోపాసే
 దన్ । ఉపాత్మీ గాయతానరభ్రతి । తస్మాదేతయా బహిష్పవమా
 న ఉపసద్యః ॥ ౪౬ ॥ విచచ్ఛన్న నయగ్నంప్రిత్యంతే నూచ్యా
 నూచ్యమైవేనాఘరమాఘర్త్య రాత్రియా పవ తద్వేవా అవ

తి॥ ప్రాప్తానం నృత్యమపజఘ్నేరే మిత్రావరుశ్చౌనవచ ॥ ౯ ॥

దే॒వా యజమా॑నో దే॒వాదే॒వా యజమా॑నో యజమా॑నో
భం॒తస్త్రిచ॑ర॒ణ భే॑తప్రచ॒రెదా॑లభం॒తాల॑భే॒శ నృ॑త్యమపజఘ్నే
రై భ్రా॑తృ॒వ్యాన్ ॥

స॒సము॑ద్ర ఉ॒త్తర॑త॒తపా॑శ్చ ల॒బ్ధామృ॑త్యం తేన । ప॒షవా॑వ
స॒సము॑ద్రః । యచ్చా॒త్వలః॑ । ప॒షఉ॑వైవ స॒భూమృ॑తః । య
దే॒వ్యదృ॑తః । తదే॒తత్త్రి॑శ॒లం శ్రీ॑పూ॒రుషమ్ । తస్మా॑త్తం శ్రీవి॒త
స్తం ఖ॑నంతి । స॒సువ॑ణర॒జతా॑భ్యాం పు॒శేభ్యాం పరి॑గృహీత ఆసీ॒త్
త్ । తం॒యద॑స్యా అ॒భ్యస॑నయి॒త్ । తస్మా॑దాదిత్యః ॥ ౪౭ ॥
అ॒గ్రయ॑స్సువ॒ణర॒జతా॑భ్యాం పు॒శేభ్యాం పరి॑గృహీత ఆసీ॒త్ । పా
స్య॑శాశ్చ॒తా । తంత్రి॑వృ॒తాభి॑ప్రాస్తువత । తంత్రి॑వృ॒తాద॑దత ।
తంత్రి॑వృ॒తాహ॑ర॒ణ । యావ॑తీ త్రి॒వృ॒ణామా॑త్రా । తంపంచద॒శే
నాభి॑ప్రాస్తువత । తంపంచద॒శేనా॑దదత । తంపంచద॒శేనా॑హర॒ణ ।
యావ॑తీ పంచద॒శస్య॑మాత్రా ॥ ౪౮ ॥ తన్ స॒ప్తద॒శేనాభి॑
ప్రాస్తువత । తన్ స॒ప్తద॒శేనా॑దదత । తన్ స॒ప్తద॒శేనా॑హర॒ణ ।
యావ॑తీ స॒ప్తద॒శస్య॑మాత్రా । తస్య॑సప్తద॒శేన హ్రి॑యమాణ
స్య తే॒జో హ॑రీషతత్ । తమే॒కవి॑గ్ంశేనాభి॑ప్రాస్తువత । తమే
కవి॑గ్ంశేనాదదత । తమే॒కవి॑గ్ంశేనాహర॒ణ । యావ॑త్యేకవి॒గ్ం
శస్య॑మాత్రా । తేయ॑త్త్రి॒వృ॒తాస్తు॑వతే ॥ ౪౯ ॥ త్రి॒వృ॒తై
వ తద్య॑జమా॒నమా॑దదతే । తంత్రి॑వృ॒తైవి హ॑రంతి । యావ॑తీ

బ్రహ్మైవ తోమాతా । అగ్నేరైవైవం తత్ । మాత్రాగ్ం సాయు
 జ్యగ్ం సల్లోకతాం గమయన్తి । అథయథ్పంచదశేన స్తువతే । పం
 చదశేనైవ తద్యజమానమాదదతే ॥ ౫౦ ॥ తం పంచదశేనైవ
 హరంతి । యావతీ పంచదశస్య మాతా । చంద్రమ్నావై పంచద
 శః । ఏషహిపంచదశ్యామపక్షీయతే । పంచదశ్యామాపూర్యతే ।
 చంద్రసుస ఏవైవం తత్ । మాత్రాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సల్లోక
 తాం గమయన్తి । అథయథ్పంచదశేన స్తువతే । సప్తదశేనైవ తద్య
 జమానమాదదతే । తగ్ం సప్తదశేనైవ హరంతి ॥ ౫౧ ॥ యా
 వతీనస్తదశస్య మాతా । పృజాపత్నిర్యైవ సప్తదశః । పృజాప
 తేరైవైవం తత్ । మాత్రాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సల్లోకతాం గమ
 యంతి । అథయదేకవిగ్ం శేన స్తువతే । ఏకవిగ్ం శేనైవ తద్యజ
 మానమాదదతే । తమేకవిగ్ం శేనైవ హరంతి । యావత్యేకవిగ్ం
 శస్య మాతా । అసౌవాఆదిత్య ఏకవిగ్ం శః । ఆదిత్యస్త్ర్యేవైవం
 తత్ ॥ ౫౨ ॥ మాత్రాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సల్లోకతాం గమయ
 న్తి । తేకుశ్యౌ । వ్యఘ్నౌ । తేఅహూరాత్రే అభవతామ్ ।
 అహరైవ స్తువణాభవత్ । రజతా రాత్రిః । సయదాదిత్య ఉ
 దేతి । ఏతామైవ తక్సువణాం కుశీమనుసమేతి । అథయదస్తమే
 తి । ఏతామైవ తద్రజతాం కుశీమనుసంవిశతి । పృహోదోహవైహ
 యాధవః । విరోచనగ్ం స్వంపుత్రీముదాస్యత్ । సప్తదరో భవ
 త్ । తస్మాత్పృదరాదుదకం నాచామేత్ ॥ ౫౩ ॥

అదిత్యః పంచదశస్య మాత్రాస్తువలే పంచదశేనైవ తద్యజ
మానమాదదలే సప్తదశేనైవ హారంత్యాదిత్య ప్ర్యేవైవం తద్విశత
చత్వారిచ ॥ ౧౦ ॥

యేవైచత్వారస్తోమాః । క్తిరతత్ । అథయేపంచ । క్తిస్సః । తస్మా
చప్తుప్తోమః । తచప్తుప్తోమస్య చతుప్తోమత్వమ్ । తదాహుః ।
కతమాని తాని జ్యోతీగ్ంషి । యపతస్య స్తోమా ఇతి । త్రిస్ప
త్పంచదశస్సప్తదశ ఏకైగ్ంశః ॥ ౧౧ ॥ ఏతాని వావతాని
జ్యోతీగ్ంషి । యపతస్య స్తోమాః । స్తోబ్రవీత్ । సప్తదశేన
హ్రియమాగ్లోవ్యలెగిషి । భిషజ్యతమేత । తమశ్చినాధానాభి
రభిషజ్యతామ్ । పూషకరంభేణ । భారతీపరినాపేణ । మిత్రావ
రుశౌపయస్యయా । తదాహుః ॥ ౧౨ ॥ యదశ్చిభ్యాం ధా
నాః । పూష్టకీరంజః । భారత్యైపరినాపః । మిత్రావరుణయోః
పయస్యాక । కస్మాదేతేమాగ్ం హవిషామింద్రమైవ యజంతీత ।
ఏతాహ్యేనం దేవతా ఇతి బ్రూయాత్ । ఏతైర్హుభిరభిషజ్య
క్గ్ం సప్తాదిత । తంసనవోష్టాకపాలెన ప్రితస్సప్తనేభిషజ్యక్ ।
రుద్రా ఏకాదశకపాలెన మాధ్యందినే నసనే । ఏశ్వేదైవాద్వా
దశకపాలెన తృతీయసప్తనే ॥ ౧౩ ॥ సయదష్టాకపాలా
ప్రితస్సప్తనేకుర్యాత్ । ఏకాదశకపాలాష్టాధ్యందినైవసనే ।
ద్వాదశకపాలాగ్ం స్తృతీయసప్తనే । విల్మకుతద్యజ్జస్యక్రియే
త । ఏకాదశకపాలానేవ ప్రితస్సప్తనేకుర్యాత్ । ఏకాదశక

పాల్నాభ్యంధివై సప్తనే । ఏగాదకకాలాగ్ం స్మరీయదవై ।
 యజ్ఞస్య సలామతావ్యయ । తదాహుః । యద్యపూవాం పా
 తస్సప్తనమ్ । రుద్రాగ్రాం మాభ్యంధివైగ్ం సప్తనమ్ । ఏశే
 పాం దేవావాం తృతీయ సప్తనమ్ । అగ్నిస్తాదేతేషాగ్ం హవిషా
 మిద్రమేవ యగంతీతి । ఏతాహేయం దేవతా ఇతి బ్రూయా
 త్ । ఏతైర్హవిషాభిషజ్జ్యగ్ం స్తప్తాదితి ॥ ౫౭ ॥ ఏకవి
 గ్ం శతహుస్తృతీయ సప్తనే పాతస్సప్తనం వంచచ ॥ ౧౧ ॥

తస్యావాచ పవానప్తాదాదభిభయః । తస్మైతేషు సప్తయశం
 దస్సప్తశ్రయః । యనశ్రయః । తచ్ఛాచ్రీయస్తీయస్య శ్రీయం
 తీయత్వమ్ । యదవారయః । తద్వారవంతీయస్య వారవంతీ
 యత్వమ్ । తస్యావాచ పవానప్తాదాదభిభయః । తస్మాప్తానీ
 సప్తచతుర్జ్జరాణి ఛందాగ్ంస్యపాదభుః । తేషామతి త్ర్యోరి
 చ్యంత । నశ్రేణ్యుదభివః ॥ ౫౮ ॥ సబృహతీమైవాస్మి
 శత్ । ద్వాభ్యామక్షరాభ్యామ్ । అష్టైవారత్రాభ్యామైవ ।
 తదాహుః । కతమాసా దైవాక్షరాబృహతీ । యస్యాం తత్త్వ
 త్యగిష్ఠత్ । ద్వాదశపాణామాస్యః । ద్వాదశాష్టకాః । ద్వా
 దశామానాస్యః । పహవాససాదైవాక్షరాబృహతీ ॥ ౫౯ ॥
 యస్యాం తత్త్వత్యగిష్ఠదితి । యానిచ్చ ఛందాగ్ంస్యత్యరిచ్యంత ।
 యానిచ్చనోదభివః । తానినిర్వీర్యాణి హీవాస్య ఋన్యంత । సా
 బ్రవీదబృహతీ । మామేవభూత్వా । మాముషస్యగ్ం శ్రయతేతి ।

చతుర్భురక్షరైరనుష్టుగ్బృహతీం నోదభవత్ । చతుర్భురక్షరైః ప
 జ్జిరబృహతీమత్యరిచ్యత । తస్యమైతాని చత్వార్త్యక్షరాణ్య
 పచ్చిద్యాదధాత్ ॥ ౬౦ ॥ తేబృహతీపవభూత్వా । బృహ
 తీముప సమశ్రయతామ్ । అష్టాభిరక్షరైరుష్టిగ్బృహతీం నోదభవ
 త్ । అష్టాభిరక్షరైస్త్రిష్టుగ్బృహతీమత్యరిచ్యత । తస్యమై
 తాన్యష్టాపక్షరాణ్యపచ్చిద్యాదధాత్ । తేబృహతీపవభూత్వా
 బృహతీముప సమశ్రయతామ్ । ద్వాగ్రశభిరక్షరై గాయత్రీ బృ
 హతీం నోదభవత్ । ద్వాగ్రశభిరక్షరైజగతీ బృహతీమత్యరిచ్య
 త । తస్యమైతాని ద్వాగ్రశాక్షరాణ్య పచ్చిద్యాదధాత్ ॥ ౬౧ ॥
 తేబృహతీ పవభూత్వా । బృహతీ ముప సమశ్రయతామ్ । సో
 బ్రవీత్ప్రజాపతిః । ఛందాగ్ం సి రథోమేభవత । యుష్మాభిర
 హమైతమధ్వాన మనుసంచరాణీతి । తస్యగాయత్రీచ జగతీచ ప
 త్నావ భవతామ్ । ఉష్టికపత్త్రిష్టుపప్రస్తావ । అనుష్టుపప్ర
 జ్జిశ్చధుర్యో । బృహత్యేవోద్ధిరభవత్ । సవితం ఛందోరథమా
 స్థాయ । పితమధ్వాన మనుసంచరత్ । పితగ్ం హవైఛందోరథ
 మాస్థాయ । పితమధ్వాన మనుసంచరతి । యేనైషపతగ్ం చరతి ।
 యప్రపంచద్వాగ్ సోమేనయజతే । యఉచైనమేవంవేద ॥ ౬౨ ॥
 అభవన్వాసాదేవాక్షరాబృహత్యధధాద్ద్వాదశాక్షరాణ్య పచ్చి
 ద్యాదధాదాస్థాయ కట్వ ॥ ౧౨ ॥

అగ్నేఃకృత్తికాయతున్యం దేవస్య సవితుర్రాష్ట్రా

(౨౪) కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ౯౩

ది॒క్షక॑త్వై॒తమే॑న దే॒వానా॑ ఆ॒యుష॑సా॒గ్నిమి॑దో॒ దధి॑హా॒ జే
వా॒సురా॑న్స॒వత్ర॑ జా॒పతి॑స్స॒సము॑దో॒ యే॒వై చ॑త్వార॒స్తస్యా॑వా
హో॒ ద్వాగ॑శ ॥ ౧౨ ॥

అగ్నే॒యకృ॑త్తి॒కా దే॑వగృ॒హః ఋ॒తమే॑వ వై॒శ్వదే॑వే॒న తె॒త
ది॒క్షం॒త త॒వంచ॑న॒శేన॒ తె బృ॑హ॒తీప॑న ద్వి॒పష్టిః ॥

(అగ్నే॒యకృ॑త్తి॒కా దే॑వగృ॒హః ఋ॒తమే॑వ ధ్యా॒యమే॑తి॒స్సస॑వ
రా॒దీ ర్భే॒దై చ॑త్వారో॒ నవ॑పంచా॒శత్ ॥) ఇతి॑వాపాతః

హరిః॑ ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే

పంచమప్రపాతకస్సమాప్తః.

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే

— శ్రీ పంచప్రపాతకపారహ్మః ౯౪ —

హరిః॑ ఓమ్ ॥ అను॒మత్యై పు॒రొధా॑శ॒నుష్టా॑క॒పాం నిర్వ॑ప
తి । యే॒ప్రత్య॑క్షా॒వశ్య॑మ్యయా అ॒వశీ॑యంతే । త॒న్నైర్ఋ॒త
మే॒కపా॑లమ్ । ఇ॒యం నా॑ అను॒మతిః । ఇ॒యం నిర్ఋ॑తిః । నైర్
ఋ॒తైర్పూ॑ర్వే॒ణప్ర॑వరతి । పా॒ష్టాన॑మే॒వ నిర్ఋ॑తిం పూ॒ర్వాం
నిర్వ॑పదయతే । ఏ॒కపా॑లోభవతి । ఏ॒కదై॒వ నిర్ఋ॑తిం నిర్వ॑పదయ
తే । యద॑హు॒త్వా గా॑ర్హ॒పత్య॑క్తు॒యః ॥ ౧ ॥ రుదో॑
భూత్వా॒గ్నిర॑హ్మ॒థాయ॑ । అ॒ధ్వర్యు॑శ్చ యజమా॒నంచ॑ హ॒న్యా

త్ । వీహిస్వాహోహుతిం జహాణ ఇత్యాహ । ఆహుత్యైవైనగ్ం
 శమయతి । నాత్రిమారఛత్యధ్వర్యుర్మయజమానః । ఏకోఽన్యకేన
 యన్తి । తద్ధినిర్ముత్యై భాగధేయమ్ । ఇమాందిశంయన్తి । ఏషా
 వై నిర్ముత్యై దిక్ । స్వామ్యామైవదిశి నిర్ముతిం నిరవదయతే ॥
 స్వకృత ఇరిణిజుహూతి ప్రవరేనా । ఏతద్వై నిర్ముత్యా ఆయ
 తనమ్ । స్వప్రవాయతనై నిర్ముతిం నిరవదయతే । ఏషతే నిర్ము
 తేభాగిత్యాహ । నిర్దిశత్యైవైనామ్ । భూతే హవిష్మన్యసిత్యాహ ।
 భూతిమైవోపావర్తతే । ముంచేనుమగ్ంహస ఇత్యాహ । అగ్ం
 హసప్రవైనం ముంచతి । అంగుష్ఠాభ్యాం జుహూతి ॥ ౩ ॥ అ
 న్తత ఏవ నిర్ముతిం నిరవదయతే । కృష్ణం వాసన్కృష్ణశూఘం ద
 ష్మీణా । ఏతద్వై నిర్ముత్యై రూపమ్ । రూపేణైవ నిర్ముతిం ని
 రవదయతే । అప్రతీక్షమాయంతి । నిర్ముత్యా అంసర్హిత్యై ।
 స్వాహా నమో యద్రదఞ్చకారేః పువరేన్య గార్హపత్యై జు
 హూతి । ఆహుత్యైవ సమన్యంతౌ గార్హపత్యముపావతాం
 తే । అనునుతేన ప్రవరతి । ఇయం వా అనుకుతిః ॥ ౪ ॥ ఇయ
 మైవాప్తై ర్వాజ్యమనుమన్యతే । ధేనుర్దక్షిణా । ఇమామైవ ధేనుం
 కురుతే । ఆదిత్యఞ్చరుం నిర్వపతి । ఉభయీష్వేవ ప్రజాస్వ
 భిషిచ్యతే । ధేవీషుచ మనుషీషుచ । వరో దక్షిణా । వరోహి
 రాజ్యగ్ం సమన్యత్యై । అగ్నైవైష్ణవమేదశకపాలం నిర్వప
 తి । అగ్నిస్సర్వాదేవతాః ॥ ౫ ॥ విష్ణుర్వృక్షః । దేవతాన్యై

వ యజ్ఞం చావరుంధే । చామనో వహీదక్షిణా । యద్వహీ । తెనా
 గ్నేయః । యద్వామనః । తేన వైష్ణవస్సమృత్యై । అగ్నిష్టోమీ
 యమేకాదశకపాలం నిర్వపతి । అగ్నిష్టోమాభ్యాంవా ఇందో
 నృత్రమహాన్నితి । యదగ్నిష్టోమీయమేకాదశకపాలం నిర్వప
 తి ॥ ౬ ॥ చార్త్రీఘ్న మేవ షిజిత్యై । హిరణ్యం దక్షిణాస
 మృత్యై । ఇందోనృత్రగ్ం హత్వా । దేవతాభిశ్చేంద్రియే
 న చ నాన్ద్యత । సప్తతమైంద్రాగ్ని మేకాదశకపాలమపశ్యత్ ।
 తం నిరపత్ । తేన వైసదేవతా శ్చేంద్రియం చావరుంధ ।
 యతైంద్రాగ్ని మేకాదశకపాలం నిర్వపతి । దేవతావైష్ణవ తే
 నేంద్రియశ్చ యజమానావరుంధే । ఋషభో వహీదక్షిణా ॥
 యద్వహీ । తెనాగ్నేయః । యద్మషభః । తేనైంద్రస్సమృ
 త్యై । అగ్నేయనృప్తాకపాలం నిర్వపతి । వింద్రందధి । య
 దాగ్నేయోభిసతి । అగ్నిర్వైష్ణవముఖమ్ । యజ్ఞముఖమేవ
 ద్ధిం పురస్తాప్తతై । యదేంద్రందధి ॥ ౭ ॥ ఔ ఇంద్రియమేవా
 వరుంధే । ఋషభో వహీదక్షిణా । యద్వహీ । తేనాగ్నేయః ।
 యద్మషభః । తేనైంద్రస్సమృత్యై । యావతీర్వైష్ణవ జాఙఘభీ
 నామహుతానామాశ్శప్నన్ । తాసరాభివత్ । అగ్నియనం భవ
 తి సుతాద్యయి । యజమానస్యాపరాభావాయ ॥ ౮ ॥
 దేవావాఙ్మపభీష్వాజివయః । తా ఇంద్రాగ్ని ఉదజయతామ్ ।
 తా శ్చేతమైంద్రాగ్నిం ద్వాదశకపాలం నిర్వపణాతామ్ । య

దేంద్రాగ్నోజ్వలత్యుజ్జ్వల్యైః । నాదశకపాలోభవతి । బాహు
 శమాసాస్సంవత్సరః । సంవత్సరేణేవాన్మ అన్నహవరుంధే ।
 వైశ్వదేవశ్చరుర్భవతి । వైశ్వదేవం వాలన్నమ్ । అన్నమైవా
 స్మైన్వదయతి ॥ ౧౦ ॥ పృథ్వీమజోపధ్యోనక్షిణానమ్మయ్యైః ।
 సౌమ్యోం శ్యామాకంధరుం నిర్వపతి । సోమోవా అకృష్టప్రదయ
 స్యరాజా । అకృష్టప్రదయమైవాస్మైన్వదయతి । వాసోనక్షిణా ।
 సౌమ్యోంహి దేవతయావా సస్సమ్మయ్యైః । సరస్వత్యైఃచరుం ని
 ర్వపతి । సరస్వతేచరుమ్ । మిథునమైవానరుంధే । మిథునాగావా
 దక్షిణానమ్మయ్యైః । పత్రవాపవయజ్ఞముఖాద్భూభ్యాః । యోగ్నో
 దేవతాయాపతి । అష్టావైతాని హవీం పిభవతి । అష్టాక్షరా
 గాయత్రీ । గాయత్రీగ్నిః । తేనైవయజ్ఞముఖాద్భూభ్యా అగ్నో
 దేవతాయైవైత ॥ ౧౧ ॥ ఈయర్షిరవదయతేంస్తుష్టాభ్యాం
 నాహ్నేహార్యమతిదేవతానిర్వపతి వహీదక్షిణాయ దైంద్రం ద
 భ్యపరాభావాయ స్వదయతి గానా దక్షిణానమ్మయ్యైఃపట్వ ॥ ౧ ॥

వైశ్వదేవేనవైపృజాపతీఃపృజా అస్పజత । తాస్సస్ప
 హ్తానపృజాయంత । సోగ్నిరకామయతి । అహమిమాఃప్రజన
 యేయమితి । సవృజాపతయేశుచమదధాత్ । సోశోచత్సృజా
 మిచ్ఛమానః । తస్మాద్యం చ పృజాభునక్తియంచన । తాపుభో
 శోచతఃపృజామిచ్ఛమానా । తాస్వగ్నిమస్మన్మదత్ । తాల
 గ్నిరక్ష్యత్ ॥ ౧౨ ॥ సోమోరతోదధాత్ । పవిత్రాహ్నిజన

యత్ । పరిస్వతీవాచమదధాత్ । పూషాపోషయత్ । తే
వాప్తే సస్సంవత్సరస్య ప్రయుజ్యంతే । యదేవాః పుష్టిపతయః ।
సంవత్సరోవై ప్రజాపతేః । సంవత్సరేణైవాస్మై ప్రజాపా
జనయత్ । తాః ప్రజాజ్ఞాతామరుతోఽఘ్నన్ । అస్మినపినస్రా
యుక్షతేతి ॥ ౧౩ ॥ సప్తం ప్రజాపతమామరుతగ్ం సప్తక
పాలనపత్యత్ । తం నిరవవత్ । తత్రావై ప్రజాభ్యోకల్పత ।
యన్తారుతానిరువ్యతే । యజ్ఞస్యకస్త్వై । ప్రజానా మఘాతా
య । సప్తకపాలాభవతి । సప్తగణావై మరుతః । గణశపవా
స్త్వై పితంకల్పయతి । నప్రజాపతిరశోచత్ ॥ ౧౪ ॥ యాః
పూర్వాప్రజాలన్మయీ । మరుతస్తా అనధిమః । కథమపరాస్సం
జెయేతి । తస్యశుష్కత్తండం భూతం నిరవతత । తమ్య్వదహర
త్ । తపిపోషయత్ । తత్ప్రజాయత । అండస్యవా పితహ్రీప
మ్ । యదామితౌ । యమ్య్వద్ధరతి ॥ ౧౫ ॥ ప్రజాపతద్యజ
మానఃపోషయతి । వైశ్వదేవ్యా మితౌ భవతి । వైశ్వదేవోవై
ప్రజాః । ప్రజాపవాస్త్వై ప్రజనయతి । వాజినమానయతి । ప్ర
జాస్వేవ ప్రజాతాసురేతో దధాతి । ద్వావాప్పృథివ్య పకకపా
లాభవతి । ప్రజాపవ ప్రజాతాద్యావాపృథివీభ్యాముభయతః
పరిగృహ్ణాతి । దేవాసు రాస్సంయత్రాతన్ । సాగ్నిరబ్రవీత్ ॥
మామగ్నియజత । మయాముఖై నాసురాం జెప్యవేతి । మాం
ద్విలియమిత్తిసోమోబ్రవీత్ । మయారాజ్ఞా జెప్యవేతి । మాంతు

తీయమిత నవితా । మయాప్రసూతాజేష్వరేతి । మాంచతుర్థిమి
 తిసరన్వతీ । ఇందియంవోహంధాస్యామితి । మాంపశ్చమమి
 తిపూషా । మయాప్రతిష్ఠయాజేష్వరేతి ॥ ౧౭ ॥ తేగ్నినా
 ముఖై నాసురానజయన్ । సోమేనరాజ్ఞా । నవితాప్రసూతాః ।
 సరన్వతీందియమదధాత్ । పూషాప్రతిష్ఠాసీత్ । తత్రావైశే
 చావ్యజయంత । యదైతాని హవీగ్మి నిరుప్యంతై విజిత్యై ।
 నోత్తరవేది మువసపతి । పశవోవాఉత్తరవేదిః । అజాతా ఇవ హ్యే
 తర్హిపశవః ॥ ౧౮ ॥ ఐదిత్యశోచన్ పృథరత్యబ్రహ్మగ్రిత
 త్తయా జేష్వరేత్యేనర్హిపశవః ॥ ౧౯ ॥

త్రివృద్ధర్హిర్భవతి । మాతాపితృపుత్రః । తదేవతన్మిను
 నమ్ । ఉల్పంగర్భజరాయుః । తదేవతన్మినునమ్ । త్రైధాబర్హి
 సస్సద్ధం భవతి । త్రియదమేలోకాః । ప్రష్వవలోకేషు ప్రతి
 స్థితి । ప్రకథాపునస్సద్ధంభవతి । ఏకైకహ్యాయంతాః ॥ ౧౯ ॥
 ఐతిస్మిన్నైవతేనలోకేప్రతిస్థితి । ప్రసివోభవతి । ప్రధనజా
 మేవ పుష్టిమవరుంధే । ప్రధనజోవధోనదక్షిణాసమ్మయై । ప్ర
 కరాజ్యంగృహ్ణోతి । పశవోవైపృథదాజ్యమ్ । ప్రశూనైవావరుం
 ధే । వంచగృహీతం భవతి । పాశ్తాహిపశవః । బహురూపం భ
 వతి ॥ ౨౦ ॥ బహురూపాహిపశవస్సమ్మధ్యే । అగ్నిం మం
 ధంతి । అగ్నిముఖావై ప్రజాపతఃప్రజాలన్యజతః । యదగ్నిం
 మంధంతి । అగ్నిముఖా ఏనతర్హిజా యజమానస్సమ్మధ్యే । న

వప్రయాజాత్యజ్యంతే । నవానూయాజాః । అష్టాహవీగ్ంషి ।
 ద్వావాఘూరౌ । ద్వావాజ్యభాగౌ ॥ ౨౦ ॥ త్రిగ్ంశధ్వంప
 ద్యంతే । త్రిగ్ంశదక్షరావైరాట్ । అన్నంవైరాట్ । వైరాజ్జేవాన్నా
 ద్యనువరుంధే । యజమాన్తోవా ఏకకపాలః । తేజఃఆజ్యమ్ । య
 దేకకపాల ఆజ్యనూనయతి । యజమానమేవ తేజస్థానమథయతి ।
 యజమాన్తోవా ఏకకపాలః । పశవఆజ్యమ్ ॥ ౨౧ ॥ యదేక
 పాల ఆజ్యనూనయతి । యజమానమేవ పశుభిస్సమర్థయతి । య
 దల్పనూనయేత్ । అల్పపనం పశవోభుంజంత ఉపతిష్ఠేరణ ।
 యద్బహ్వనయేత్ । బహుపనం పశవోభుంజంత ఉపతిష్ఠేరణ । బ
 హ్వనీయాః పృష్ఠంకుర్యాత్ । బహవప్తవేనం పశవోభుంజంత ఉప
 తిష్ఠంతే । యజమాన్తోవా ఏకకపాలః । యదేకపాలస్యావద్యేత్ ॥
 యజమానస్యావద్యేత్ । ఉగ్రా నూద్యేద్యజమానః । ప్రవా
 మీయేత । సక్ష్మదైవశాఖాతవ్యః । సక్ష్మదివహిసువగ్గాంలొకః ।
 సుత్యాభిజుశాఖాతి । యజమానమేవ సువగ్గాంలొకం గమయి
 త్వా । తేజస్థానమర్థయతి । యజమాన్తోవా ఏకకపాలః । సు
 వగ్గాంలొక ఆహవనీయః ॥ ౨౨ ॥ యదేకపాలమాహ
 వనీయే జుశాఖాతి । యజమానమేవ సువగ్గాంలొకం గమయ
 తి । యద్ధస్తేనజుహయ్యాత్ । సువగ్గాంలొకాద్యజమానమవ
 విధ్యేత్ । సుప్రచాజుశాఖాతి । సువగ్గాంలొకస్యసమస్తైస్త్రి
 యత్పాత్రిభ్యద్యేత । దైవలొకమభిజయేత్ । యద్దక్షిణాపితృ

ల్లోకమ్ । యత్ప్రసక్తిః ॥ ౨౫ ॥ ధారత్యాగ్ంసి యజ్ఞగ్ంహ
 న్ముః । యదునజ్జ్ । నునుచ్చ్యలోకనుభజయేత్ । ప్రోక్షి తో
 హూతవ్యః । పకపాంవై ప్రసక్తిం గిం ద్యావాపృథివీఅను
 ప్రసక్తితః । ద్యావాపృథివీముతపః । మృతూ యజ్ఞః । య
 జ్ఞం యజమానః । యజమానం ప్రజాః । తస్మాత్ప్రసక్తితో
 హూతవ్యః ॥ ౨౬ ॥ వాజినోయజతి । అగ్నిర్వాయుస్సు
 ర్యః । తేవైనాజినః । తానేవతద్యజతి । అహోఖల్వాహుః ।
 ఛందాగ్ంసివై వాజినత్తః । తాన్వైవ తద్యజతి । ఋక్సామేవా
 త్త ప్రప్యహరీసోనుపానౌ । తయోగపరిధయితథానమ్ । వాజి
 నం భాగధేయమ్ ॥ ౨౭ ॥ యదప్రహృత్యవరిధీం జుహూయా
 త్ । అంతరాధావాభ్యాం ఘానం ప్రయచ్ఛేత్ । ప్రహృగ్య
 పరిధీం జుహూయతి । నిరాధానాభ్యామైవ ఘానం ప్రయచ్ఛతి ।
 బర్హిషి విషించ వాజినమానయతి । ప్రజావై బర్హిః । రె
 త్నో వాజినమ్ । ప్రజాస్వేవ రేతోదధాతి । సముప్రవహాయభ
 క్తయంతి । సతథ్సానుపీథాహ్యేతే । అథోత్తన్నైవరేతోద
 ధతే । యజమాన ఉత్తమో భక్తయతి । పశవోవై వాజినమ్ ।
 యజమానపవప్రశూన్ ప్రతిష్ఠాపయంతి ॥ ౨౮ ॥ లోకోబహుర్దూ
 పం భవత్యాజ్యభాగౌ పశవత్యాజ్యనువద్యేదా హవనీయగప్రత్యక్త
 స్తాత్ప్రసక్తితో హూతవ్యోభాగధేయమేతే దత్తావరిత ॥ ౩ ॥
 ప్రజాపతిస్సవితా భూత్వాత్ప్రజాఅన్మజత । తాపన

(౨౨)

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే

౧౦౧

మత్యసనన్యత । తాతస్తా దహకాగ్రామన్ । తావరుణోభూత్వా
 ప్రజావరుణేనాగ్రాహయత్ । తాప్రజావరుణ్యహితాః ।
 ప్రజాపతిం పునరుపాధావన్నాథమిదంచమానాః । సప్తతాప్ర
 జాపతిర్వరుణప్రఘాసానపశ్యత్ । తాన్నిరవపత్ । తేవేన
 ప్రజావరుణప్రాశాదముఖ్యత్ । యద్వరుణప్రఘాసానిరుప్యం
 తే ॥ ౨౯ ॥ ప్రజానామనరుణగ్రాహయ । తాసాందక్షి
 నోబాహుర్ముక్తా అసీత్ । సవ్యసప్తతః । సప్తతాం ద్వివీ
 యాం దక్షిణతో వేదిముదహన్ । తతోవై సప్రజానాం దక్షిణం
 బాహుం ప్రాసారయత్ । యద్ద్వివీయాం దక్షిణతో వేదిముద్ధం
 త । ప్రజానామైవ తద్యజమానోదక్షిణంబాహుం ప్రసారయతి ।
 తస్మాచ్ఛాతుమాస్య యాజ్యముష్టి లోక ఉభయాబాహుః ।
 యజ్ఞాభిజిత్గ్ం హ్యస్య । పృథమాత్రాద్వైదీలసంభిన్నేభవ
 తః ॥ ౩౦ ॥ తస్మాత్పృథమూత్రం వ్యగ్ంసా । ఉత్తరస్యాం
 వేద్యాముత్తరవేదిముపవవతి । పశవోవా ఉత్తరవేదిః । పశూనే
 వావరుంధే । అథోయజ్ఞ పురుషోనంతరిత్యై । ఏతద్బ్రాహ్మణా నై
 వ పంచమాగ్ంషి । అతైష ఏంద్రాగ్ంభవతి । ప్రాణా ప్రా
 నావా ఏతా దేవానామ్ । యదింద్రాగ్ంషి । యదైంద్రాగ్ంభ
 వతి ॥ ౩౧ ॥ ప్రాణాప్రానావైవావరుంధే । ఓజోబలం వా
 ఏతాదేవానామ్ । యదింద్రాగ్ంషి । యదైంద్రాగ్ంభవతి । ఓ
 జోబలమైవావరుంధే । మూర్ధత్యామితాభవతి । వార్ధత్యామితా

మేషీచమేషశ్చ భవతః । మిథునాపవప్రజావరుణపాశాన్ముచ
 ॥ లోమశౌభవతోమేధ్యత్వాయ ॥ ౩౨ ॥ శమీప్రణాన్య
 వవతి । ఘానమేవాభ్యుపపీయచ్ఛతి । ప్రజాపతీనవాద్యం
 హోపానమత్ । సపతేన శతేధేన హపిహవాద్య మవారుంధ ।
 యత్పరశ్శతాని శమీప్రణాని భవంతి । అన్నాద్యస్యాపరుద్యై ।
 సామ్యానివై కరీరాణి । సామ్యానివా ఆహుతిర్దివోవృష్టిం
 చావయతి । యత్ర కరీరాణి భవంతి । సామ్యమైవాహుత్యాది
 వోవృష్టిమవరుంధే । కాయపకకపాలోభవః । ప్రజానాం కం
 త్వాయ । ప్రతీతపూరుషం కరంభపాత్రాణి భవంతి । జాతాప
 సప్రజావరుణపాశాన్ముచతి । పక్వమతిరిక్తమ్ । జనిష్కమాణా
 పవప్రజావరుణపాశాన్ముచతి ॥ ౩౩ ॥ నిరుప్యతే భవ
 తో భవతిమేధ్యత్వాయరుండై పట్వ ॥ ౪ ॥

ఉత్తరస్యాం వేద్యామన్యాని హోమేషాదయతి । ద
 ష్టిణాయాం మారుతీమ్ । అపధురమైవైనాయినక్తి । ఆధోఽజప
 వాసామవహరితి । తస్మాద్భక్తిప్రణశ్చక్షత్రాచ్యవిశోన్యతోప
 క్తమిణీః । మారుత్యాపూర్వయా వ్రచరతి । అన్యతమైవావయ
 జతే । వారుణోత్తరయా । అంతతప్తవవరుణమవయజతే । య
 దైవాధ్వరుఃకరీరతి ॥ ౩౪ ॥ తస్మితి ప్రస్థాతాకరీరతి ।
 తస్మాద్భక్త్యేయాన్కరీరతి । తత్వాపీయాన్కరీరతి । పట్నం
 వాచయతి । మేధ్యామైవేవాంకరీరతి । ఆధోఽజపతైవాముపన

యతి । యజ్ఞారగ్ం సంత్తం నప్రబూరియాత్ । ప్రియంజ్ఞాతి
గ్ం రుంధ్యాత్ । అసామే జారత్తినిద్దిశేత్ । నిదిశ్యైవైసం
వరుణప్రాశేన గ్రాహయతి ॥ ౩౧ ॥ ప్రభూస్యాహవామ
హత్తి పత్నిముదానయతి । అహ్వత్యైవైనామ్ । యత్పత్నిపు
రొనువాక్యానునుబూరియాత్ । నిర్విర్యో యజమానస్సౌత్ ।
యజమానోవాహ । ఆశ్మనైవ పీర్యం ధత్తే । ఉభాయాజ్య
గ్ం సవీర్యత్వా । యగ్రామే యదరణ్యత్వాహ । యథోద్ది
తమైన ఎరుణమవయజతే । యజమానదైవత్యోవా ఆహవనీయః ॥
భాగ్యవ్యదైవత్యో దక్షిణః । యదాహవనీయే జుహుయాత్ ।
యజమానం ఎరుణ ప్రాశేన గ్రాహయేత్ । దక్షిణైగ్ం జుహూ
తి । భాగ్యవ్యమైవ ఎరుణప్రాశేన గ్రాహయతి । శూర్పేణ జు
హూతి । అన్యమైవ ఎరుణమవయజతే । శీర్షనాధినిధాయ జు
హూతి । శీర్షతపవ ఎరుణమవయజతే । ప్రత్యజ్జిష్ఠా జు
హూతి ॥ ౩౨ ॥ ప్రత్యజ్జేవ ఎరుణప్రాశాన్నిముచ్య
తే । అక్రీనుమకమకృతత్వాహ । దేవాన్త్రుణం నిరవ
దాయ । అన్త్రుణాగ్ం హవాపప్రేతేతి వావైతదాహ । ఎరుణ
గృహీతంవా పతద్యజ్జన్య । యద్యజమాగృహీతస్యాత్తిరిచ్యతే ।
తుషాశ్చ నిషాగ్ం శ్చ । తుషైశ్చ నిషాగ్ం సేన చావభృథమవై
తి । ఎరుణగృహీతేనైవ ఎరుణమవయజతే । అహవ భృథమవై
తి ॥ ౩౩ ॥ ఇతి అశ్చువై ఎరుణః । సాక్షాదైవ ఎరుణమవయజతే ।

ప్రతియుత్తోవరుణస్య పాశత్రాహా । వరుణపాశదేవ నిమి
శ్యతే । అప్రతీక్షనూయంతి । వరుణస్థాంగిర్హితైః । ఏకో
స్యేనిషీనుహిత్యాహ । సమితైవాగ్నిన్నమస్యంత ఉపాయం
తి । తేజోస్తి తేజోమయైహిత్యాహ । తేజస్వాత్మధతే ॥ ౩౯ ॥

కగోతి గ్రాహయిత్యాహవనీరుస్త్రిప్తం జుహువాగ్న్యహోవ
భృథనువైతి ధతే ॥ ౪ ॥

దేవాసురాసన్యంతా అసా । సోఽగ్నిరబ్రవీత్ । మమై
యనునీకవతీతనూః । తాంప్రీణీత । అధాసురానభివిప్యధేతి । తే
దేవా అగ్నేయేనీకవతే పురోడాశమప్తాకపాలం నిరవపా । సో
గ్నిరనీకవాం ధేన్వినభాగధేయేనస్త్రితః । చతుర్థానీకాన్యజన
యత । తతోదేవా అభవన్ । పరాసురాః ॥ ౪౦ ॥ యస్తగ్నే
యేనీకవతేపురోడాశమప్తాకపాలం నిర్వపతి । అగ్నిమేవానీకవం
త్సగ్ం సేన్వినభాగధేయేనప్రీణాతి । సోఽగ్నిరనీకవాం ధేన్వినభాగ
ధేయేనస్త్రితః । చతుర్థానీకాని జనయతే । అసౌవా ఆదిత్యోఽ
గ్నిరనీకవాన్ । తస్య రత్నయోనీకాని । సాఃగ్ం సూర్యేణోద్వ
తా నిర్వపతి । సాత్రోదేవాస్తా అనీకాని జనయతి । తేసురాఃపరా
జిత్రాయంతః । ద్యావాపృథివీ ఉపాశ్రయన్ ॥ ౪౧ ॥ తేదే
వా మరుద్భృహస్పంతపనేభ్యశ్చర్షరుం నిరవపా । తాంహ్యావాపృ
థివీభ్యామైవాభయగతస్సమతపా । యస్తరుద్భృహస్పంతపనేభ్య
శ్చర్షరుం నిర్వపతి । ద్యావాపృథివీభ్యామైవ తమభయతో యజ

నానో భాతృవ్యాం ధన్వంతరి । మధ్యం దినై నిర్వపతి । తర్
 హి హితేష్టిత్యం తపతి । చరుర్భవతి । సర్వత ప్రవైనాం ధన్వంత
 రి । తేదేవా శోవ విజయిచన్సంతః । సర్వాసాం దుగ్ధే గృహ
 మేధీ ముచ్చురుం నిరవపన్ ॥ ౪౨ ॥ ఆశితా ప్రవాద్యోపవసాను ।
 కస్య వా హైదమ్ । కస్య వా శోవభవితేతి । సశ్మతోభవత్ । త
 స్యాసౌతస్య నాశ్చక్షుః । నహి దేవా అహుతస్యాశ్చక్షుః ని । తే
 బురీషన్ । కస్తా ఇనుగ్ం శూచ్యామృతతి । మరుద్భ్యో గృహమై
 ధిభ్యో ఇత్యబురీషన్ । తం మరుద్భ్యో గృహమైధిభ్యో జహపుః ॥
 ౪౩ తనోదేవా అభవన్ । పరాసురాః । యస్యేవం విచషా మరు
 ద్భ్యో గృహమైధిభ్యో గృహేజహవతి । భవత్యాత్మనా । ప
 రాస్య భాతృవ్యోభవతి । యద్వేయజ్ఞస్య పాకత్రాక్రియ
 తే । ప్రశవ్యం తత్ । పాకత్రావా ప్రతక్రియతే । యన్నేధా
 బర్హిరభవతి । నసామిధేనీరన్వాహ ॥ ౪౪ ॥ నప్రయాజా
 ఇజ్యంతే । నానూయాజాః । యప్రవం వేద । ప్రశుమాభవతి ।
 ఆజ్యభాగాయజతి । యజ్ఞస్యైవ చతుషీనాంతరేతి । మరుతోగృ
 హమైధినోయజతి । భాగధేయేనైవైనాం ధన్మర్దయతి । అగ్నిగ్ం
 స్వీష్టకృతం యజతిప్రతిష్ఠిత్యై । ఇదాంతోభవతి । ప్రశవోవా ఇ
 డా । ప్రశుష్టేవోపరిష్టారప్రితిన్యతి ॥ ౪౫ ॥ అసురా అశ్ర
 యన్ గృహమేధీ ముచ్చురుం నిరవపన్ జహ పురన్వా హేదాం
 తో భవత్యేవ ।

యత్పత్తిగృహమేధీయసాన్వీప్తియాత్ . గృహమేధ్య
 వసాన్వీత్ . విత్వస్య యజ్ఞయ్యధ్యగ . యనాన్వీప్తియాత్ . అ
 గృహమేధీసాన్వీత్ . వాన్వీయజ్ఞోవ్యధ్యగేత . ప్రతివేశం పచే
 యః . తసాన్వీప్తియాత్ . గృహమేధ్యవభవతి . వాన్వీయ
 జ్ఞోవ్యధ్యగేతే ॥ ౪౬ ॥ తేదేవా గృహమేధీయే నైష్టా . ఆశీ
 తాఅభవత్ . ఆంజత్రాధ్యంజత . అనువత్సానవాసయత్ . తే
 భ్యోసురాఃక్షుధం ప్రాహీణ్య . వాదేవేసు లోకమంత్యా .
 అనురాఫునరగచ్ఛత్ . గృహమేధీయే నైష్టా . ఆశీతాభవతి .
 ఆంజత్రేధ్యంజతే ॥ ౪౭ ॥ అనువత్సానవాసయంతి . భ్రా
 తృవ్యాయైవ తద్యజమానఃక్షుధం ప్రహీణాతి . తేదేవా గృహ
 మేధీయే నైష్టా . ఇంద్రాయ నిషాగసం న్యకథుః . అష్టానైవ
 శ్వ ఇంద్రో నిహితభాగఉపావర్తతే . తానింద్రో నిహితభాగ
 ఉపావర్తత . గృహమేధీయే నైష్టా . ఇంద్రాయ నిషాగసం ని
 దధ్యాత్ . ఇంద్రప్రవైవం నిహితభాగఉపావర్తతే . గర్వాప
 త్యేజుఃకూతి ॥ ౪౮ ॥ ఇంద్రో భాగధేయేనైవైన్యం సమర్థయతి .
 ఋషభమాహ్వాయతి . వషట్రూరప్రవాప్త్యసః . ఆథ ఇంద్ర
 యమైవ తద్విర్యం యజమానో భ్రాతృవ్యస్యవృక్షే . ఇంద్రో
 వృత్రగ్ం హత్యా . పరాం వరావతజగచ్ఛత్ . అపారాధమితి
 జన్యమానః . సాబ్రవీత్ . కఇదం వేదిష్యతీతి . తేభ్యో వస్తరు
 తో వరం వృణామహే . ౪౯ ॥ అథవాయంకేదామః . అన్వీప్తి

మేవ ప్రథమగ్ం హవిర్నిరుప్యాతా ఇతి । తపనమధ్యక్షేడకా । త
 ఊగ్రిడినాం క్షీడిశ్యమ్ । యన్తరుద్భవకీగ్రిడిభ్యవప్రథమగ్ం హ
 విర్నిరుప్యతై విజితైః । పాకగ్ం సూర్యేణోప్యతా నిర్వపతి ।
 పతస్త్వివైస్లోక ఇంద్రోవృత్రసుహం భస్ముత్యైః । పతద్బ్రా
 హ్మణా నైవ వంచహవీగ్ం షి । పతద్బ్రాహ్మణ వింద్రాగ్ంః ।
 అశ్తైవది ప్రశ్చరుర్భవతి ॥ ౫౦ ॥ ఉద్ధారంవా పతమింద్రోఉ
 దహరతి । వృత్రగ్ం హత్యా । అన్యాయదేవతాన్వధి । యదేష
 వింద్రశ్చరుర్భవతి । ఉద్ధారమేవ తంయజనాన్తద్ధరతే । అన్య
 సుప్రజాన్వధి । వైశ్వక్సమణ పకపాలాభవతి । విశ్వన్య
 వతేన కర్మాణి యజనానోపరుంధే ॥ ౫౧ ॥ ఋధ్యతైభ్యం
 జతే జుహోతి వృణామహేభవత్యస్తాద ॥ ౭ ॥

వైశ్వదేవేనవై ప్రజాపతేప్రజా అస్మజత । తావరుణ
 ప్రహుస్తేర్వరుణ ప్రాశాన్ముంచత్ । పాకమేక్షైఃప్రత్యస్థాపయత్ ।
 త్ర్యంబకైరుద్రం నిరవాదయత్ । పితృయజ్ఞేన సువగ్ం లోకం గ
 మయత్ । యదైశ్వర్యైవేన యజతే । ప్రజాపతే తద్యజమా
 నస్సృజతే । తావరుణ ప్రహుస్తేర్వరుణ ప్రాశాన్ముంచతి । పాక
 మేక్షైఃప్రత్యస్థాపయతి । త్ర్యంబకైరుద్రం నిరవాదయతే ॥ ౫౨ ॥
 పితృయజ్ఞేన సువగ్ం లోకం గమయత్ । దక్షిణైః ప్రాచీనాక్షి
 నిర్వపతి । దక్షిణావృద్ధిపితృణామ్ । అనాదృత్యతే । ఉత్తర
 తపనాభివీధినిర్వపేత్ । ఉభయైహి దేవాశ్చ పితరశ్చేవజ్యం

తే । అన్త్రోయదైవదక్షిణాద్దైశ్రయతి । తేనదక్షిణాన్యత్ । సా
 మాయపిత్తసుతే పున్రోదాగ్గం వటరపాలం నిర్వపతి । సువ
 ధ్రువోవై సామగపిత్తమా ॥ ౫౩ ॥ యో సువస్వరమేవప్రీణాతి ।
 పిత్తభ్యోబర్హిషద్యోధానాః । మాసావై పితరోబర్హిషదః ।
 మాసానైవప్రీణాతి । యస్మిన్నాస్యతు పురుషసస్త్రిమీయతే । సా
 సాస్యముష్మిన్ లోకే భవతి । బహురూపాధానా భవంతి । అ
 హవారాత్రాగ్రాహభిజిత్యై । పిత్తభ్యోగ్నిస్తావైభ్యోమంశ
 మ్ । అర్ధమాసావై పితరోగ్నిస్తావై ॥ ౫౪ ॥ యో అర్ధమాసానై
 వప్రీణాతి । అభినాన్యాస్త్రైరుద్ధేభవతి । సాహిపితృదేవత్యంబు
 హే । యిన్ద్రాణామ్ । తిష్ఠన్తస్యకామ్ । ఉపర్వన్ధోదేవా
 నామ్ । అర్ధపితృకామ్ । ఉద్ధృష్టమంశతి । అధోహిపిత్తకామ్ ।
 పన్యోపమంశతి ॥ ౫౫ ॥ పక్వాహిపిత్తకామ్ । దక్షిణోప
 మంశతి । దక్షిణావృద్ధిపిత్తకామ్ । అనారభ్యోపమంశతి । తద్ధి
 ప్తిగ్నోగచ్ఛతి । ఇమాంశిశం వేదిముద్ధంతి । ఉభయోహి దేవా
 శ్వపితరశ్చైవజ్యంతే । చతుస్త్రీర్భవతి । సర్వాహ్యసుదిశశ్చిర
 రః । అఖాతా భవతి ॥ ౫౬ ॥ ఖాతాహిదేవానామ్ । మధ్య
 తోగ్నిరాశీయతే । అంతతోహి దేవానామశ్తీయతే । వర్షే
 యాన్దిర్భుజ్జగ్ధృవతి వ్యాచ్యత్యై । పరిశ్రయతి । అంతరహితో
 హి పితృలోకో మనుష్యహృత్ । యత్పరుషిద్దినమ్ । తద్దేవా
 నామ్ । యదంతరా । తిష్ఠన్తస్యకామ్ ॥ ౫౭ ॥ యథ

(౨౮) కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ ప్రథమాష్టకే ౧౦౯

మూలమ్ । తత్పితృణామ్ । సమూలం బర్హిరృవత్తి వాప్యత్యై ।
 దక్షిణాస్తృణామ్ । దక్షిణాస్తృధిపితృణామ్ । త్రివర్యేతి । తృ
 తియోవా దైతోల్లోకే పితరః । తానైవ ప్రీణాతి । త్రిపురవర్యేతి ।
 పటోపపంచద్యంతే ॥ ౫౮ ॥ యో వద్వాఋతవః । ఋతూనైవప్రీ
 ణాతి । యత్పత్రిస్తరం యజమాగృహ్ణాయాత్ । ప్రమాయుక్తోయ
 జమానస్సాయత్ । యన్నగృహ్ణాయాత్ । అనాయతనస్సాయత్ ।
 యాస్మైమేసన్యసేత్ । నప్రమాయుక్తో భవతి । నానాయతనః ।
 యత్పత్రిస్తరిధిపరిదధాయత్ ॥ ౫౯ ॥ మృత్యునా యజమా
 నం పరిగృహ్ణాయాత్ । యన్నపరిదధాయత్ । రతూగ్ంసి యజ్ఞ
 గ్ం హనుయః । ద్వాపరిధిపరిదధాతి । రతుసామపహత్యై । అథో
 మృత్యోరైవ యజమానముక్చుజతి । యత్పత్రిణి త్రిణి హవీగ్ం
 మృదాహరేయః । త్రయస్త్రయపహగ్ం సాకం ప్రమీయేరకా ।
 ఏకైకమనూచీనాన్యదాహరన్తి । ఏకైకప్రవైషానున్వజ్జాప్రమీ
 యతే । కశిపుకశిప్వన్యాయ । ఉపబర్హణముపబర్హణాన్యాయ ।
 అంజనమాంజన్యాయ । అభ్యంజనమభ్యంజన్యాయ । యథాభా
 గమైవైనాన్విశ్రాంతి ॥ ౬౦ ॥ నిరవదయతే పితృమానగ్నిష్వా
 త్తాపకయోపమంధత్యభాతా భవతి మనుష్యాణాం పద్యంతే పరిద
 ధాన్యస్త్రియతై వంచచ ॥ ౬౧ ॥

అగ్నయే దేవేభ్యఃపితృభ్యస్సమిధ్యమానాయానుబూ
 హీత్యాహ । ఉభయైహిదేవాశ్చ పితరశ్చేవద్యంతే । ఏకామ

న్వాహా । పక్తాహి పితృణామ్ । శ్రీరన్వాహా । శ్రీరహిదే
 వానామ్ । ఆఘారావాఘరయతి । యజ్ఞపరుషోరనస్తరిత్యై । నా
 ర్షేయం వృణోతే । న హూతారమ్ ॥ ౬౦ ॥ యదార్షేయం
 వృణోత । యథో తారమ్ । ప్రమాయుక్తో యజమానస్సృత్ ।
 ప్రమాయుక్తో హూతా । తస్మాన్న వృణోతే । యజమానస్స
 హూతుర్దోషీథాయ । అపబర్హిషః ప్రయాజాన్ యజతి । ప్ర
 జావై బర్హిః । ప్రజాపతన్మృతో నుర్భృజతి । ఆజ్యభాగోయ
 జతి ॥ ౬౧ ॥ యజ్ఞస్యైవ చతుషీ నాంతరేణ । స్త్రీదీనాక్షీణీ
 సోమం యజతి । సిన్ధుదేవత్యాహి । పశుహుతిః । పశ్వాకీతో
 వద్యతి । పశ్వాహేతా దేవతాః । దేవురోసునాకేయ । యా
 జ్యదేవతా వపటారః । తావప్రీణాతి । సస్తగవద్యతి ॥ ౬౨ ॥
 ఋతూనాగ్ం సంత్యే । మైత్రేభ్యోనపూర్వయా పురోసునా
 క్యయాహ । ప్రణయతి ద్వితీయయా । గమయతి యాజ్యయా ।
 శృతీయైవా ఇతోక్తకేపితరః । అహన్వవేనాన్ పూర్వయా పు
 రోసునాక్యయాత్యానయతి । రాత్రీయై ద్వితీయయా । వివేనాన్
 యాజ్యయాగమయతి । దక్షిణతోవదాయ । ఉత్తర్జ్ఞతక్రామతి
 వ్యావృత్యై ॥ ౬౩ ॥ ఆస్వధేత్యాశ్రావయతి । అస్తుస్వధే
 తప్రత్యాశ్రావయతి । స్వధానమృతి వపటారోత । స్వధా
 కారోహి పితృణామ్ । సోమహగ్రియజతి । సోమప్రయాజోహి
 పితరః । సోమం పితృణుంతం యజతి । సంవర్ధురౌవై సోమసిన్ధు

మాన్ । సంవత్సరమేవ తద్యజతి । పితౄణాం బహిష్వాదాయజ
తి ॥ ౬౫ ॥ యేవై యజ్వానః । తేపితరో బహిష్వాదః । తా
నైవ తద్యజతి । పితౄణాం గ్నిష్వాత్తాయజతి । యేవా అయజ్వా
నో గృహమేధనః । తేపితరోగ్నిష్వాత్తాః । తానైవ తద్యజతి ।
త్వాగ్నిం కిన్వంతావానం యజతి । యప్వ పితౄణామగ్నిః । తమేవ
తద్యజతి ॥ ౬౬ ॥ అహ్నియథాగ్నిన్ద్రం స్వప్తకృతం యజతి ।
రాదృశైవతత్ । ఏనత్తై తత్ర యేచత్వానున్వితి సృష్టు స్రక్తి
షు నిదధాతి । ఏష్టాదా తృప్తీయాశుమృషాన్నానుగృహ్లాన్తి ।
ఏతావంతాహిజ్యంతే । అత్ర పితరో యథా భాగం వందధ్వమి
త్యహ । స్థీకాహి పితరః । ఉదంతో నిషాగ్రానంతి । ఏషా
వై వసుష్యాక్రాంతిక్ । స్వామైవతద్భిక్షవసునిషాగ్రామన్తి ॥ ౬౭ ॥
ఆహవనీయముపతిష్ఠంతే । న్యే వాన్త్యై నిధువతే । యత్సత్యా
హవనీయే । అథాన్యోగ్రచరన్తి । ఆతిమిత్రాదుపకీర్ణంతే । అగ్నిమై
వోపద్రప్తారిం క్రిత్వా । పితౄణ్ని రవదయంతే । అంతం వాప్రతే
ప్రాణావాం గచ్ఛంతి । యతతమితోరుపకీర్ణంతే । సుసందృశం
త్వానయమిత్యహ ॥ ౬౮ ॥ ప్రాణోవైసుసందృక్ । ప్రా
ణమైవాత్మందధతే । యోజాన్వింధ్రతే హరీత్యత్యహ । ప్రాణ
మైవ పునరయుక్త । అత్తన్నమీనుదంత హీతిగార్హపత్యముపతి
ష్ఠంతే । అత్తన్నమీనుదంతాథత్వోపతిష్ఠామహ ఇతివావైతిదాహ ।
ఆమీనుదంత పితరస్తోనమ్యా ఇత్యభివ్రవద్యంతే । ఆమీనుదంతైత

రాధత్వాభి ప్రపద్యానుహా ఇతి నావైతదాహా । అపరపరిపించతి ।
 మాజాయ త్యైవైనా ॥ ౬౯ ॥ అథోత్తరమయ త్యైవ । తృప్తి
 తి ప్రజయాపశుభిః । యప్తవం వేద । అపబర్హిషావనూయాజౌ
 యజతి । ప్రజావై బర్హిః । ప్రజాప్తనమృత్యోరుభృజతి ।
 చతుర్థప్రయాజా యజతి । ద్వాపనూయాజౌ । షట్సం
 పద్యంతే । షడ్వాఙ్మతవః । షాఙ్మతూనైవ ప్రీణాతి । నపత్యై
 న్వాప్తై । నసంయాజయంతి । యశ్చ త్యైవ న్వాప్తై । యశ్చ
 యాజయేయః । ప్రమాణాయకాస్యాత్ । తస్మాన్వాప్తై ।
 నసంయాజయంతి । షష్ఠ్యై గోష్ఠీధాయ ॥ ౭౦ ॥ తా
 తానూజ్యభాగౌ యజత్త సంతి తమవద్యై వాప్తై బర్హి
 షవో యజత్త తమైవ తద్యజస్యస్థి నిమగ్నాంత్యాస్తే నాన్య
 తవో నవచ ॥ ౯ ॥

ప్రతిపూరుషమేకపాలాన్నిరవత । జాతాప్తవప్రజా
 రుద్రాన్నిరవదయతే । పక్తమతిరిక్తమ్ । జనిష్యమాణాప్తవప్ర
 జారుద్రాన్నిరవదయతే । పక్తపాలాభవంతి । పక్తైర్గుద్రం
 నిరవదయతే । నాభిఘారయతి । యదభిఘారయేత్ । అంతరవ
 చారిణగోరుద్రంకుర్యాత్ । పక్తోల్లుకేన యంతి ॥ ౭౧ ॥
 తద్గుద్రస్య భాగభేదయమ్ । ఇమాం దిశంయంతి । ఏషావై గుద్రస్య
 దిక్ । స్వాయామైవ దిశి గుద్రం నిరవదయతే । రుద్రావాప్త
 శుకాయాఅహుత్యై వాత్సర । అసాతేవశురీతి నిదిశై ద్యం ద్యి

(౨౯) కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ ప్రథమాష్టకే ౧౧౩

హ్యత్ । య మే వ ద్వేష్టి । త మ స్తే స శుం నిర్దిశతి । య ద్వి న ద్వి హ్యత్ ।
అ ఖు స్తే ప శు రితి బ్రాహ్మణాత్ ॥ ౨౨ ॥ న గ్రామ్యాన్వశూణ
హి న స్తి । వారణాశా । చ శుష్పథే జు హేమాతి । పషవా అగ్ని
వాం వడ్స్యో నామ । అగ్ని వ త్యేవ జు హేమాతి । మధ్యమేన పల్లెన
జు హేమాతి । సుగ్రే ఘృషా । అథో ఖిలు । అంత మేనైవ జు హే
తవ్యమ్ । అంతతపవరుద్రం నిరవదయతే ॥ ౨౩ ॥ పషతేరు
ద్రభాగస్సహస్వసాగ్రించికయేత్యాహ । శరద్వా అస్యాంచికా
స్వసా । తయా వా పషహి న స్తి । యగ్ం హి న స్తి । తయైవై నగ్ం
సహశమయతి । భేషజం గవత్త్యాహ । యావంతపవగ్రామ్యాః
పశవః । తేభ్యో భేషజంకరోతి । అవాంబరుద్రమదిమహీత్యాహ ।
అశిష మేవైతామాశాన్తి ॥ ౨౪ ॥ త్ర్యంబకం యజామహ ఇ
త్యాహ । మృతోమృక్షీయమామృతాదితవావై తదాహ । ఉ
హరంతి । భగస్యోస్సంతే । మూలేక్మత్వానజంతి । యథాజ
నం యతేవ సంకరోతి । ధాన్యగైవతత్ । పషతేరుద్రభాగత్యా
హ నిరవత్యై । అప్రతీక్షమాయంతి । అపజపరిషించతి । రుద్రస్యాం
తర్హిత్యై । ప్రవాపతేష్టాన్లోకాచ్ఛవ్యవంతే । యేత్ర్యంబతై
శ్చరంతి । ఆదిత్యంచరుం పునరేత్య నిర్వపతి । ఇయంవా అది
తి । అస్యామేన ప్రతితిష్ఠంతి ॥ ౨౫ ॥ యంతి బ్రాహ్మ
నిరవదయతే శాస్త్రే సించతి వట్ప ॥ ౧౦ ॥

అనుమత్యై వైశ్వదేవేన తాస్సస్థాస్త్రిస్పత్యై వాప

తస్మిన్ తే తరస్యం దేవాసురాస్సగ్ని ర్యగవీతి వైశ్వదేవేన
తావరుణ ప్రహుపై రగ్నయే దేవేభ్యఃప్రతిపూరుషందిశ ॥

అనుమత్యైప్రథమజోవభోన్బహురూపాహి పశవస్తస్మా
తప్రథమాత్రం యగ్నయే నీకవత ఉద్ధారంవా అగ్నయేదేవే
భ్యఃప్రతిపూరుషం పంచ సప్తతిః ॥

(అగ్నయేదేవేభ్యః ఋతూనైవ షట్సప్తతిః । ఇతివా చాతః)

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాప్తకే

షష్ఠప్రపాతకస్సమాప్తః .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాప్తకే

— శ్రీసప్తమప్రపాతక ప్రార్థనాః —

హరిఃఓమ్ ॥ పుత్రదాబ్రాహ్మణాన్తేన పంచహుగ్నిమ్ । అ
థేంద్రాయ శునాసీరాయ పురూడాశం ద్వాదశకపాలం నిర్వప
తి । సంవత్సరం వా ఇంద్రా శునాసీరః । సంవత్సరేణైవాస్తా అన్న
మవరుంధే । వాయువ్యం పయో భవతి । వాయువైశ్వప్త్యైప్ర
దాపయితా । సప్తవాస్తేన్వప్తిం ప్రదాపయతి । సౌర్యపకపా
లో భవతి । సూర్యేణైవా అముష్మిణ్లోకే వృష్టిర్భూతా । సప్త
వాస్తేన్వప్తిం నియచ్ఛతి ॥ ౧ ॥ ద్వాదశగవగ్నం సీరం దక్షి
ణా నమ్యత్యై । దేవాసురాస్సంయతా అనగా । తేదేవా అగ్నిమ

బ్రహ్మ । త్వయావీరణాసురా నభిభవామః । సోబ్రవీత్ ।
 తే హిహమాత్మానం వికరిష్యతే । సతే హిహమాత్మానం వ్యకురు
 త । అగ్నం తృతీయమ్ । రుద్రం తృతీయమ్ । వరుణం తృతీయ
 మ్ ॥ ౨ ॥ సోబ్రవీత్ । కద్రదం శురీయమితి । అహమిత్యో
 బ్రవీత్ । సంతుస్సజావహోభి । తౌసమస్సజేతామ్ । సఇంద్ర
 పురీయమభవత్ । యదింద్రపురీయమభవత్ । తదింద్రతుగ్రియస్యే
 క్షాశురీయమితి । తర్వావై గేవావ్యజయంత । యదింద్రతుగ్రి
 యం నిరుప్యతే విజిత్యై ॥ ౩ ॥ పహిన్ దేనుర్దక్షిణా । యద్వ
 హిన్ । తేనాగ్నేయా । యన్తాః । తేనర్వాద్రీ । యద్దేనుః । తే
 నైన్ద్రీ । యన్ద్రీ సతేద్రాంతా । తేనవారుణేనహృత్యై । ప
 జాపతిర్వజ్రమన్వజత ॥ ౪ ॥ తగ్ం స్పృష్టగ్ం రతూగ్ం స్యజి
 ఘాగ్ంసక । సప్తతాః పజాపతిర్వాత్మనో దేవతా విరమిమీత ।
 తాభిర్వై సదగ్భ్యో రతూగ్ంస్తి పాణుదత । యతేంచావత్తీ
 యం జుహూహి । దిగ్భ్యోవ తద్యజమానౌ రతూగ్ంస్తి ప్రణుద
 తే । సవహాధగ్ం రక్షస్సందద్గ్ం రక్షత్యాహ । రతూగ్ంస్యై
 వ సందహతి । అగ్నేయే రక్షోఘ్నే స్వాహేత్యాహ । దేవతాభ్య
 వ సవిజగ్భ్యో వాభ్యో భాగ్దేయం కరోతి । పృష్టివాహీరథో ద
 క్షిణాసమ్పత్యై ॥ ౫ ॥ ఇంద్రోవృగ్ం హతా । అసు
 రావరాభావ్య । నముచిమాసురం నాలభత । తగ్ం శత్యాగ్ం
 శ్లోత్ । తౌసమలభేతామ్ । సోమైర్దభిశుసతరోభవత్ । సోబ్రవీ

త్ । సంధాగ్ం సంధావహే । అథత్వానస్త్వామి । నమా
 శుష్కణవాద్ద్రేణహనః ॥ ౬ ॥ నదివాననక్తమిత । సప్తమ
 పాం ఫేనమసింహత్ । నవావపశుషూకావార్థోపుష్టాసీత్ ।
 అనుదితస్సూర్యః । నవావతద్దివా ననక్తమ్ । తస్యైతస్మిన్కల్యాణే
 అపాం ఫేనేనశిరఃపదవర్తయత్ । తదేనమన్వవర్తత । మిత్రదు
 గితి ॥ ౭ ॥ సప్తతానపానూగ్గానజనయత్ । తానజుహూత్ ।
 తైర్వైసరత్నాగ్ంస్యపాహత । యదపామార్గజ్ఞానామోభవతి ।
 రక్షసానుపహత్యై । ప్రక్లృక్తేనయంతి । తద్ధిరక్షసాం భాగభే
 యమ్ । ఇమాం దిశంయంతి । ప్రమావై రక్షసాం దిక్ । స్వాయా
 మేవ ద్దిరత్నాగ్ంసిహన్తి ॥ ౮ ॥ స్వకృతృరిణే జుహూతి ప్ర
 దరేవా । ఏతద్వై రక్షసానూయతనమ్ । స్వప్రవాయతనే రత్నా
 గ్ంసిహన్తి । ప్రణామయేన సు వేణ జుహూతి । బ్రహ్మవై ప్ర
 ర్ణః । బ్రహ్మణేవ రత్నాగ్ంసిహన్తి । దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవత
 త్యాహ । సప్తతృప్రసూతప్ర రత్నాగ్ంసిహంతి । హతగ్ంరత్నో
 వధిష్త్వ రక్షత్యాహ । రక్షసాగ్ం స్పృత్యై । యద్వస్తే తద్దక్షి
 ణానిరవత్యై । అప్రతీక్షమాయన్తి । రక్షసామంతర్హత్యై ॥ ౯ ॥

యచ్ఛని వరుణం తృతీయం విజిత్యా అసృజత సమ్మద్యై
 హవో మిత్రదుగితిహంతి స్పృత్యై త్రిణిచ ॥ ౧ ॥

ధాతేపురోదాశం ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి । సంవత్స
 రోవై ధాతా । సంవత్సరేణేవాహ్నే ప్రజావజనయతి । అవ్యై

వాస్తా అనుమతిర్నన్యతే । రూతేరూకా । ప్రసనీచాలీజనయతి ।
 ప్రజాసేవ ప్రజాతాసు కుహ్వ వాచందధాతి । మిథునా గా
 వో దక్షిణా సమృద్ధ్యై । అగ్రా వైష్ణవ మేకాదశకపాలం నిర్వప
 తి । ఇంద్రా వైష్ణవ మేకాదశకపాలమ్ ॥ ౧౦ ॥ వైష్ణవం త్రి
 కపాలమ్ । వీర్యంవా అగ్నిః । వీర్యమింద్రః । వీర్యం విష్ణుః ।
 ప్రజాపత ప్రజాతా వీర్యే ప్రతిష్ఠాపయతి । తస్మాత్ప్రజా వీర్యా
 వతః । వామనముప్రభోవహీదక్షిణా । యద్వహీ । తేనాగ్నే
 యః । యదృష్టభః ॥౧౧॥ ఇతేనైంద్రః । యద్వామనః । తే
 నవైష్ణవస్సమృద్ధ్యై । అగ్ని హోమీయ మేకాదశకపాలం నిర్వపతి ।
 ఇంద్రా హోమీయ మేకాదశకపాలమ్ । సామ్యంచరుమ్ । సోమోవై
 రేతోధాః । అగ్నిఃప్రజానాం ప్రజనయితా । వృద్ధానామింద్రః
 ప్రదాపయితా । సోమప్రవాప్తే రేతోదధాతి ॥౧౨॥ అగ్నిః
 ప్రజాం ప్రజనయతి । వృద్ధామింద్రఃప్రయచ్ఛతి । బభృదా
 ఖిణా సమృద్ధ్యై । సోమోపాన్తం చరుం నిర్వపతి । ఇంద్రా హో
 మోచరుమ్ । సోమోవై రేతోధాః । పూషా పశూనాం ప్రజన
 యితా । వృద్ధానామింద్రఃప్రదాపయితా । సోమప్రవాప్తే రేతో
 దధాతి । పూషా పశూప్రజనయతి ॥౧౩॥ వృద్ధానింద్రః
 ప్రయచ్ఛతి । పౌష్ణశ్చరుంభవతి । ఇయంవై పూషా । అస్యామై
 నప్రతిష్ఠతి । శ్యామో దక్షిణా సమృద్ధ్యై । బహువైపురుషామై
 భ్యముపగచ్ఛతి । వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి । సం

వత్సరౌవా అగ్నిరైశ్వానరః । సంవత్సరేణైవైన్యోం స్వదయ
తి । హిరణ్యం దక్షిణా ॥ ౧౪ ॥ పవిత్రం వై హిరణ్యమ్ ।
పునాత్యైవైన్యమ్ । బహువై రాజన్యోన్యతం కరోతి । ఉపజామ్యే
హరతే । జినాతబ్రాహ్మణమ్ । వర్తత్యన్యతమ్ । అన్యతై కలువై
క్రియమాణై వరుణోగృష్ణతే । వారుణం యవమయం చరుం ని
ర్వపతి । వరుణపాశాదేవైనం ముంచతి । అశ్వో దక్షిణా । వా
రుణోహిదేవతయాశ్వస్సన్యత్యై ॥ ౧౫ ॥ ఐంద్రా వైష్ణవ
మేకాదశకపాలం యద్భవభో దధాతి పూషాపశూ ప్రజనయతి
హిరణ్యం దక్షిణా దక్షిణైకించ ॥ ౧ ॥

రత్ననామైతాని హవీగ్ంషిభవంతి । ఏతేవై రాష్ట్రస్య
ప్రదాతారః । ఏతేపాదాతారః । యవన రాష్ట్రస్య ప్రదాతారః
యేపాదాతారః । తవవాస్త్యే రాష్ట్రం ప్రయచ్ఛంతి । రాష్ట్ర
మైవభవతి । యథునాహృత్య నిర్వపేత్ । అంతే నమన్యః
యథాయథం నిర్వపతి రత్నత్వాను ॥ ౧౬ ॥ యథుద్యో
ర్వపేత్ । యావత్తీమేకేన హవిషాశిషణవరుంధే । తావత్తీను
రుంధీత । అన్వహం నిర్వపతి । భూయసీమైవాశిషణవరుంధే
భూయసో యజ్ఞక్రూసుమైతి । బాహుస్సత్యశ్చరుం నిర్
తి బ్రహ్మణోగృహే । ముఖత ఏవాస్త్యే బ్రహ్మన్గోశ్యతి । అ
బ్రహ్మనైవ త్తత్రమన్వారన్భయతి । శితిప్యథో దక్షిణా స
త్యై ॥ ౧౭ ॥ ఐంద్రమేకాదశకపాలగ్ం రాజన్యన్యగృ

ఇంద్రియమైవావరుంధే । ఋచభాదక్షిణాసమ్మధ్యై । ఆదిత్యం
 చరుం మహిష్మ్యేగృహే । ఇయంవాఅదితః । అప్యమేవ ప్రతితి
 స్థిత । ధైరుర్దక్షిణా సమ్మధ్యై । భగాయచరుంవా వాతామైగృ
 హే । భగమైవాప్యే దధాతి । విభిత్తగర్భాపస్తాహీ దక్షిణాస
 మ్మధ్యై ॥ ౧౮ ॥ వైర్ఋతం చరుం పరివృత్త్యేగృహే కృ
 ష్ణానాం ప్రీహీణాం నఖనిర్భన్నమ్ । పాప్మానమైవ నిర్ఋతిం ని
 రవదయతే । కృష్ణాపూటా దక్షిణా సమ్మధ్యై । ఆగ్నేయమస్తా
 కపాలగ్ం సేనానోగృహే । సేనామైవాస్య సగ్ం శ్యతి । హి
 రణ్యం దక్షిణా సమ్మధ్యై । వారుణం దశకపాలగ్ం సూతస్యేగృ
 హే । వరుణససమైవావరుంధే । మహానిరస్తోదక్షిణా సమ్మధ్యై ।
 మారుతగ్ం నప్తకపాలం గ్రామణ్యోగృహే ॥ ౧౯ ॥ ఆ అ
 న్నంవై మరుతః । అన్నమైవావరుంధే । పృథ్విర్దక్షిణా సమ్మ
 ధ్యై । పావిత్రం ద్వాదశకపాలం క్షుద్ర్యేగృహే ప్రసూత్యై । ఉ
 పధ్వస్తో దక్షిణా సమ్మధ్యై । ఆశ్వినం ద్వికపాలగ్ం సంగ్రహీతు
 గృహే । అశ్వినావై దేవానాం భిషజౌ । తాభ్యమైవాప్యేభే
 ప్రజం కరోతి । సవార్యో దక్షిణా సమ్మధ్యై । పౌష్ణజ్వరుం భా
 గదుఘస్యేగృహే ॥ ౨౦ ॥ ఆ అన్నంవై పూషా । అన్నమే
 వావరుంధే । శ్యామోదక్షిణా సమ్మధ్యై । రౌద్రం గావీధుకజ్వరు
 మత్రావావస్యేగృహే । అంతరప్తవ రుద్రం నిరవదయతే । శబల
 ఉద్వారోదక్షిణా సమ్మధ్యై । ద్వాదశేతాని హవీగ్ంషి భవంతి ।

ద్వాదశమాసాస్సంవత్సరః । సంవత్సరైశ్చైవాష్టైరాష్ట్రమువరుః
 డే । రాష్ట్రమైవ భవతి ॥ ౨౦ ॥ యన్నప్రతినిర్వపేత్ । రక్షన
 ఆశిషోవసుంధీరన్ ॥ ప్రనిర్వపతి । ఇంద్రాయస్సశ్రాష్టేపురోడా
 శమేకాదశకపాలమ్ । ఇంద్రాయాగ్ం హూయమచే । ఆశిషప్తి
 వావరుంధే । ఆయన్వోరాదా వృత్తహారాజాభూత్వావృత్తం
 వధ్వాదిత్యాహ । ఆశిష మైవైతామాశాస్తే । మైత్రాచార్హాస్స
 త్యు భవతి । శ్వేతామైశ్వేత వధ్వామైరుధే ॥ ౨౧ ॥ భార్
 హాస్సత్యేమైత్రసుపదధాతి । బ్రహ్మజైవాష్టేక్షత్రం చ సమీచీద
 ధాతి । అథాబ్రహ్మ నైర్వృత్తం ప్రతిష్ఠాపయతి । భార్హాస్సత్యే
 న పూర్వేణ ప్రచరతి । ముఖగపవాష్టే బ్రహ్మసగ్ం శ్యతి । అథో
 బ్రహ్మ నైవక్షత్రసున్వారం భయతి । స్వయం కృతావేదిర్భ
 వతి । స్వయం దినంబరహిః । స్వయం కృశశస్త్రః । అసభిజిత
 స్సాభిజిత్యై । తస్మాద్రాజ్ఞామరణ్యసుభిజితమ్ । మైవ శ్వేతా
 శ్వేత వధ్వాదక్షిణా సమృధ్యై ॥ ౨౩ ॥ రత్నిత్వాయ న
 మృత్యై పస్తాహీ దక్షిణా సమృధ్యై గ్రామణ్య గృహేభాగ
 నుభుస్య గృహే భవతి మృగైభిజిత్యై ద్వేచ ॥ ౩ ॥

దేవసువామైతాని హుగ్ంషి భవంతి । పతావంతావై నై
 వానాగ్ం సవాః । తపవాష్టే సవాస్మయిచ్ఛంతి । తపనగ్ం సు
 వంతే । అగ్నిరైవైనం గృహపతీనాగ్ం సువతే । సోమోవనస్స
 తీనామ్ । రుద్రః పశూనామ్ । బృహస్పతిర్వాచామ్ । ఇంద్రా

జ్యేష్ఠావామ్ । మిత్రస్సత్యావామ్ ॥ ౨౪ ॥ వరుణో ధమః
 వతీవామ్ । ఏతదేవ సర్వం భవతి । సవితాత్వా ప్రసవావాగ్ం
 సువతామితి హస్తం గృహ్ణోతి ప్రసూత్యై । యేదేవా దేవసువస్థా
 త్యాహ । యథాయజురైవేతత్ । మహాతే త్తత్రా య మహత
 ఆధపత్యాయ మహాతే జానరాజ్యాయేత్యాహ । ఆశిషమైవైతామా
 శాస్తై । ఏవవో భరతారాజా సోమోస్తాకం బ్రాహ్మణావాగ్ం
 రాజేత్యాహ । తస్మాహ్సమరాజానో బ్రాహ్మణాః । ప్రతిత్యనా
 మ రాజ్యనుధాయీత్యాహ ॥ ౨౫ ॥ రాజ్యమైవాస్మి ప్రతి
 దధాతి । స్వాం తనువం వరుణోఅశిశ్రేదిత్యాహ । వరుణస్సవ
 మైవావరుంధే । శుచేమి త్రస్య ప్రత్యఅభూమేత్యాహ । శుచి
 మైవై నం వ్రత్యం కరోతి । అమన్యహి మహతఃసుతస్యనామేత్యా
 హ । మనుతప్తవైనమ్ । సర్వవ్రాతా వరుణస్యాభూవనిత్యా
 హ । సర్వవ్రాతమైవై నం కరోతి । విమిత్రపీవై రరాతిమతార్ది
 త్యాహ ॥ ౨౬ ॥ అరాతిమైవై నం తారయతి । అసూషు దంత
 యజ్ఞయాఽఽతుతేనేత్యాహ । స్వదయత్యైవై నమ్ । పృత్తితో
 జరిమాణం నఆనడిత్యాహ । ఆయురైవాస్మిదధాతి । ద్వాభ్యాం
 విన్మృష్టై । ద్విపాద్యజమానఃప్రతిష్ఠిత్యై । అగ్నిహోమీయస్య
 చైకాదశకపాలస్య దేవసువాంచ హవిషామగ్నయే సిద్ధకృతేన
 మవద్యతి । దైవతాభిరైవై నముభయతఃపరిగృహ్ణోతి । విష్ణుక
 మాక్రమతే । విష్ణురైవ భూత్వేమాం లూకానభిజయతి ॥ ౨౭ ॥

సత్యానామధాయిత్యాహారీదిత్యాహక్రమతపకాభి॥
 అధోతస్థితజుహూతి । అహుతైస్త్వైనానిమీయ
 గృహ్లాతి । అధోహవిష్కృతానామైవాభిఘ్నతానాం గృహ్లాతి ।
 వహంతీనాం గృహ్లాతి । ఏతావా అపాగ్ం గ్రాప్త్రమ్ । గ్రాప్త్ర
 మైవాప్తై గృహ్లాతి । అభోశ్రియమైవైనిమభివహంతి । అపాంపతి
 రసీత్యాహ । మిథునమైవాకః । వృషాసూర్యనిరీత్యాహ ॥౨౦॥
 ఊర్విమంతమైవైనంకరోతి । వృషసేనోసీత్యాహ । సేవామే
 వాస్య సగ్ంశ్యతి । వ్రజక్షితస్థేత్యాహ । ఏతావా అపాంపితః ।
 విశమైవాప్తై పర్యాహతి । మగుతామోజస్థేత్యాహ । అన్నవై
 మరుతః । అన్నమైవావిరుంధే । సూర్యవర్చస్తస్యేత్యాహ ॥౨౧॥
 గ్రాప్త్రమైవ వర్చస్వకః । సూర్యత్వచస్తస్థేత్యాహ । స్త్యం
 వా ఏతత్ । యద్వర్షత । అన్యతం యదాతపః సర్షతః । స
 త్యాన్యతే ఏవావరుంధే । నైనగ్ం సత్యాన్యతే ఉద్దితేపిగ్ం
 స్తః । యఏవం వేద । మాందాస్థేత్యాహ । గ్రాప్త్రమైవ బ్రహ్మ
 వర్చస్వకః ॥ ౩౦ ॥ వాశాస్థేత్యాహ । గ్రాప్త్రమైవ వశ్య
 కః । శక్వరీస్థేత్యాహ । పశవోవైశక్వరీః । పశూనైవావిరుం
 ధే । విశ్వభృతస్థేత్యాహ । గ్రాప్త్రమైవ పయస్వకః । జన
 భృతస్థేత్యాహ । గ్రాప్త్రమైవేంద్రియావ్యకః । అగ్నేస్తేజ
 స్యాస్థేత్యాహ ॥ ౩౧ ॥ గ్రాప్త్రమైవ రేజస్వకః । అపా
 మోషభీవాగ్ం రస్తస్థేత్యాహ । గ్రాప్త్రమైవ వాధవ్యకః । సా

రస్వతం గ్రహం గృహ్లాతి । ఏషావాఅపాంప్రప్తమ్ । యథసరస్వతీ ।
 ప్రప్తమైవైనగ్ం సమానానాం కరోతి । షోడశభిర్గృహ్లాతి । షోడ
 శ కల్లోవైపురుషః । యావా నేవ పురుషః । తస్మిన్న్వర్యం దధాతి ।
 షోడశభిర్జుహూతి షోడశభిర్గృహ్లాతి । ద్వాత్ర్యగ్ం శతసంపద్యం
 తే । ద్వాత్ర్యగ్ం శదక్షరానుష్టుక్ । వాగనుష్టుఫస్సరాన్వశోఘండా
 గ్ంసి । నావైవై నగ్ం సర్వేభిశ్చిందోభిర్భిషించతి ॥ ౩౨ ॥

ఊర్మిరితావహ సూర్యసర్వసస్థైశ్చావహ బ్రహ్మ వర్షస్య
 కస్తేజస్యాస్థైశ్చావహైవ పురుషష్టప ॥ ౩౩ ॥

దేవీగాప్రస్సంసు ధుమతీమధు మతీభి సస్పృజ్యభ్యవిత్యా
 హ । బ్రహ్మజేవై నాసగ్ం సృజతి । అనాథృష్టాసీన్దతే త్యా
 హ । బ్రహ్మజైవై నాసాదయతి । అంతరా హూతుశ్చ ధిష్ణియం
 బ్రాహ్మణాచ్చగ్ంసి నశ్చసాదయతి । ఆగ్నేయోవై హూ
 తా । ఐంద్రోబ్రాహ్మణాచ్చగ్ంసి । తేజసాచైవేంద్రియేణ
 చోభయతో గాప్త్యం పరిగృహ్లాతి । హిరణ్యవోత్పనాతి । ఆ
 హుత్యైహి ప్రవిత్రాభ్యాముత్పనంతి వ్యావృత్యై ॥ ౩౩ ॥ ఆశ
 తమానం భవతి । శతాయుఃపురుష శ్శతేంద్రియః । ఆయుష్యే
 వేంద్రియే ప్రతితిష్ఠతి । అనిభృష్టమసీత్యాహ । అనిభృష్టగ్ం
 హ్యేతత్ । వాచాబంధురిత్యాహ । వాచోహ్యేవబంధుః । త
 ప్రోజాత్యాహ । తప్రోజాహ్యేతత్ । సామస్య దాత్రమసీత్యా
 హ ॥ ౩౪ ॥ సామస్యహ్యేతద్దాత్రమ్ । శుక్రావశ్శుకే

శాశ్వతామిత్యాహ । శుకావ్యయః । శుక్రగోపిరణ్యమ్ । చం
 ద్రాశ్చంద్రేణేత్యాహ । చంద్రావ్యయః । చంద్రగోపిరణ్యమ్ । అ
 మృతామృతేనైత్యాహ । అమృతావ్యయః । అమృతగోపిరణ్యమ్ ॥
 స్వాహా రాజసూయా యేత్యాహ । రాజసూయాయ హేనా
 ఉత్పన్నాతి । సగమాదౌచ్యమి నీరూర్జాప్తాభి వాగుణ్యరాచ
 గృహ్యతి । వరుణసవమేవావరుధే । ఏకయాగృహ్యతి । ఏకై
 వ యజమానే వీర్యం దధాతి । క్షుద్రస్యోల్బమసి క్షుతస్యయోనిర
 సీత తారప్యం చోష్ణీమంచ ప్రయచ్ఛతి సయోనిత్వాయ । ఏకశ
 తేనదర్శపుంజీలైఃపవయతి । శతాయువైపురుషశ్శతీరయః । ఆ
 త్మైశతః ॥ ౩౬ ॥ యానైసపురుషః । తస్మిన్వీర్యం ద
 ధాతి । దధ్యాశయతి । ఇంద్రియమేవావరుధే । ఉచుంబరమా
 శయతి । అన్నార్ద్యస్యసరుత్యై । శంషాశయతి । సురాబలి
 మైవైనం కరోతి । అవిదప్తాభవంతి । అవిదమైవైనం గమయం
 తి ॥ ౩౭ ॥ అగ్నిరైవైనం గార్హపత్యేనావతి । ఇంద్ర
 ఇంద్రియేణ । పూషాపశుభిః । మిత్రావరుణౌ పాశ్చాక్షాపానా
 భ్యామ్ । ఇంద్రోష్పత్రాయ వజ్రముదయచ్ఛత్ । సదివమలి
 ఖత్ । సార్వస్థుఃపంథా అభవత్ । సఆపిన్నైద్యావాపృథివీర్భు
 త ప్రత్యేతి ద్యావాపృథివీ ఉపాధావత్ । సఆభ్యామేవ ప్రసూ
 త ఇంద్రోష్పత్రాయ వజ్రం పాహరత్ । అపిన్నైద్యావా
 పృథివీర్భుత ప్రత్యేతి యదాహ ॥ ౩౮ ॥ ఆభ్యామేవ ప్రసూ

తా యజమాన్ వజ్రం భాగ్యవాయు ప్రహరతి । ఆవివాదే
 వ్యదితి రివశ్వరూపీత్యాహ । ఇయంవై దేవ్యదితి రివశ్వరూపీ ।
 అస్యమైవ ప్రతితిష్ఠతి । ఆవిన్దోయమసావామహ్యయసాం
 విశ్వస్య నాస్తి ఇత్యాహ । విశ్వేవైనగ్ం రాష్ట్రేణ సమర్థయ
 తి । మహతే క్షత్రాయ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరా
 జ్యాయేత్యాహ । ఆశిష మేవైతామాశాస్తే । ప్రషహ భరతా రా
 జాసోమోష్టాకం బ్రాహ్మణానాగ్ం రాజేత్యాహ । తస్మాద్దోమ
 రాజానో బ్రాహ్మణాః ॥ ౩౯ ॥ ఇంద్రస్య సజోస్తి వా
 ర్త్రస్మిన్ను ఇతి ధనుఃప్రయచ్ఛతి విజిత్యై । శశు బాధనాస్థిమూ
 క । శశూనైవాస్య బాధంతే । పాతమాప్రత్యంచం పాత
 మాత్రిర్యంచ మనన్వంచం మాపాతేత్యాహ । తస్మాదైవశరవాః ।
 ప్రితీవీతిరశ్వనూవీ । తాభ్యప్రవైనం పాంతి । దిగ్భ్యమాపా
 తేత్యాహ । దిగ్భ్యప్రవైనం పాంతి । విశ్వభ్యమానాష్ట్రాభ్యః
 పాతేత్యాహ । అవరిమితాదేవైనం పాంతి । హిరణ్యవర్ణా వృష
 సాం విరూక ఇతి త్రిష్టుభా బాహూఉద్గ్రస్థాంతి । ఇంద్రియంవై
 వీర్యం త్రిష్టుక్ । ఇంద్రియమైవ వీర్యముపరిష్టాదాత్మంధత్యై ॥

వ్యావృత్యే దాత్రమసీత్యాహమృతగ్ం హిరణ్యమేక శ
 తోగమయం త్యాహ బ్రాహ్మణానాష్ట్రాభ్యఃపాతే త్యాహ
 చత్వారిద ॥ ౪౦ ॥

దిశోవ్యాప్తావయతి । దిశామభిజిత్యై । యదనుప్రకా

మేత్ । అభిదిశోజయేత్ । ఉత్తుమాద్యేత్ । మనసానుప్రకామ
 తి । అభిదిశోజయతి । నొన్మాద్యతి । సమిధమాత్రిష్ఠేత్యాహ । లేజ
 ప్రవావరుంధే ॥ ౪౦ ॥ తో ఉగ్రామాత్రిష్ఠేత్యాహ । ఇందియ
 మేవావరుంధే । విరాజమాత్రిష్ఠేత్యాహ । అన్నాద్యమేవావరు
 ధై । ఉదీప్తిమాత్రిష్ఠేత్యాహ । ప్రశూనైవావరుంధే । ఊర్ధ్వమా
 త్రిష్ఠేత్యాహ । సువర్గమైవ లోకమభిజయతి । అనూజ్ఞహీతే । సువ
 ర్గస్య లోకస్య సమస్త్యై ॥ ౪౧ ॥ మూర్తుశిష్యవతి । అన్నం
 వైమరుతః । అన్నమేవావరుంధే । ఏకవిగ్ంశతికపాలోభితి
 ప్రతిష్ఠిత్యై । యోరణ్యైనువాక్యోగ్గణః । తంశుభ్యగ ఉపదధా
 తి । గ్రామ్యైరైవ ప్రశుభిరారణ్యాప్రశూనైరిగృహ్లాతి । తస్మా
 ద్గ్రామ్యైప్రశుభిరారణ్యాప్రశశవపరిగృహీతాః । పృథైరైస్యః ।
 అభ్యషిచ్యత ॥ ౪౩ ॥ సరాష్ట్రంనాభవత్ । సప్తతానిప్రా
 థాన్యపశ్యత్ । తాన్యజుహూత్ । తేరైస్సరాష్ట్రమభవ
 త్ । యత్ప్రాథానిజుహూత । రాష్ట్రమైవభవతి । బాక్
 హస్పత్యం పూర్వేషాముత్తమంభవతి । బ్రద్రముత్తరేషాం ప్రథ
 మమ్ । బ్రహ్మస్తేవాస్త్యక్షత్రంచ సమీచీదధాతి । అక్షాబ్రహ్మనై
 వక్షత్రం ప్రతిష్ఠాపయతి ॥ ౪౪ ॥ షట్సురస్తాదభిషేకస్య జుహూ
 తి । వక్షుపరిష్టాత్ । ద్వాదశసంపద్యంతే । ద్వాదశమాసాస్సంప
 ద్గురః । సంవత్సరఃఖిలువైదేవానాంపూః । దేవావామేవపురం
 మధ్యతోవ్యవసర్పతి । తస్యనకుతశ్చనోహవ్యాభోభవతి । భూతానా

మ[॑]వే[॑]ష్టి[॑]జా[॑]నా[॑]తి । అ[॑]తా[॑]త్ర[॑]వై[॑]మృ[॑]త్యు[॑]జా[॑]య[॑]తే । య
త్ర[॑]య[॑]తై[॑]వ[॑]మృ[॑]త్యు[॑]జా[॑]య[॑]తే । త[॑]త[॑]ప[॑]వై[॑]న[॑]మ[॑]వ[॑]య[॑]జ[॑]తే । త
స్తా[॑]దా[॑]జ[॑]సూ[॑]యే[॑]నే[॑]జా[॑]న[॑]స్స[॑]ర్వ[॑]మా[॑]య[॑]రె[॑]తి । స[॑]ర్వే[॑]హ[॑]వ్య[॑]సృ[॑]
త్య[॑]వా[॑]వే[॑]ష్టాః । త[॑]స్తా[॑]దా[॑]జ[॑]సూ[॑]యే[॑]నే[॑]జా[॑]నో[॑]నా[॑]భి[॑]చ[॑]రి[॑]త[॑]వై । పృ
త్య[॑]గే[॑]న[॑]మ[॑]భి[॑]చా[॑]రి[॑]స్త్వ[॑]ణు[॑]తే ॥ ౪౫ ॥ రు[॑]ం[॑]ధై[॑]స[॑]మ[॑]ష్టా[॑] అ[॑]సి[॑]చ[॑]త
స్థా[॑]ప[॑]య[॑]తై[॑]జా[॑]య[॑]తై[॑]ప[॑]ంచ[॑]చ ॥ ౪౬ ॥

సో[॑]మ[॑]స్స[॑]త్వి[॑]షి[॑]ర[॑]సి[॑]త[॑]వే[॑]న[॑]మై[॑]ష్వి[॑]ర్భూ[॑]యా[॑]ది[॑]తి శా[॑]మూ[॑]
ల[॑]చ[॑]మో[॑]ప[॑]స్స[॑]ణా[॑]తి । యై[॑]వ[॑]సో[॑]మే[॑]త్వి[॑]షిః । యా[॑]శా[॑]మూ[॑]తే ।
తా[॑]మై[॑]వా[॑]వరు[॑]ధై । మృ[॑]త్యో[॑]ర్వా[॑]ప[॑]ష[॑]వ[॑]ర్ణః । య[॑]చ్ఛా[॑]మూ[॑]లః । అ
మృ[॑]తగ్ం[॑]హి[॑]రణ్య[॑]మ్ । అ[॑]మృ[॑]త[॑]మ[॑]సి[॑]మృ[॑]త్యో[॑]గ్నా[॑]పా[॑]హీ[॑]తి[॑]హి[॑]ర
ణ్య[॑]ము[॑]పా[॑]స్య[॑]తి । అ[॑]మృ[॑]త[॑]మై[॑]వ[॑]మృ[॑]త్యో[॑]ర[॑]ంత[॑]ద్ద[॑]త్తై । శ[॑]త[॑]మా[॑]నం[॑]భ
వ[॑]తి ॥ ౪౭ ॥ ఓ[॑]శ[॑]తా[॑]య[॑]ః[॑]పు[॑]రు[॑]వ[॑]శ్శ[॑]తే[॑]ంద్రి[॑]యః । ఆ[॑]య[॑]పై[॑]వే[॑]
ది[॑]యే[॑]ప్ర[॑]త్య[॑]తి[॑] । ది[॑]ద్యో[॑]న్మా[॑]పా[॑]హీ[॑]త్యు[॑]పరి[॑]హ్లా[॑]ద[॑]ది[॑]ని[॑]ద[॑]ధా[॑]తి । ఉ
భ[॑]య[॑]త[॑]ప[॑]వా[॑]స్త్యే[॑]శ[॑]ర్మ[॑]ద[॑]ధా[॑]తి । అ[॑]వే[॑]ష్టా[॑]దం[॑]ద[॑]శూ[॑]కా[॑]ఇ[॑]తి[॑]క్షీ[॑]బ[॑]గ్ం[॑]సీ
సే[॑]న[॑]వి[॑]ధ్య[॑]తి । దం[॑]ద[॑]శూ[॑]కా[॑]నై[॑]వా[॑]వ[॑]య[॑]జ[॑]తే । త[॑]స్తా[॑]ష్టే[॑]బం[॑]దం[॑]ద[॑]శూ
కా[॑]దగ్ం[॑]శు[॑]కాః । ని[॑]ర[॑]స్తం[॑]న[॑]ము[॑]చై[॑]శ్శి[॑]ర[॑]ఇ[॑]తి[॑]లో[॑]హి[॑]తా[॑]య[॑]స[॑]ని[॑]ర్స
తి । పా[॑]ప్తా[॑]న[॑]మై[॑]వ[॑]న[॑]ము[॑]చి[॑]ని[॑]ర[॑]వ[॑]ద[॑]య[॑]తే । పా[॑]ణా[॑]ఆ[॑]త్త[॑]న[॑]ఘ[॑]పూ
ర్వే[॑]భి[॑]షి[॑]చ్యా[॑]ఇ[॑]త్యా[॑]హుః ॥ ౪౮ ॥ సో[॑]మో[॑]రా[॑]జా[॑]వరు[॑]ణః । దే
వా[॑]ధ[॑]మూ[॑]సు[॑]వ[॑]శ్శ[॑]యే । తే[॑]తే[॑]వా[॑]చ[॑]గ్ం[॑]సు[॑]వంతా[॑]తే[॑]తే[॑]ప్రా[॑]ణగ్ం[॑]
సు[॑]వంతా[॑]మిత్యా[॑]హుః । పా[॑]ణా[॑]నై[॑]వా[॑]న్మ[॑]న[॑]ఘ[॑]పూ[॑]ర్వా[॑]న[॑]భి[॑]షి[॑]ంచ[॑]తి ।

౧ వీర్యశతాత్మకా ॥ ౫౫ ॥ ఇంద్రియమైవ వీర్యమాత్మకం
 ధత్తే । పశూనాం మనురస్తి తవేవమేమనుర్భూయాదితివా రా
 హీఉపానహో వుపముంచతే । పశూనాంవా ఏషమనుః । యద్వ
 రాహః । తేనైవపశూనాం మనుమాత్మకంధత్తే । అభివా ఇయ
 గ్గిం సుషువాణం కామయతే । తస్యైశ్వరేంద్రియం వీర్యమా
 దాతాః । వారాహీ ఉపానహో వుపముంచతే । అస్యావీవాంశద్ధ
 తై । ఇంద్రియస్య వీర్యస్యావత్తై ॥ ౫౬ ॥ నమోమాతే
 పృథివ్యా ఇత్యాహ హిగ్ంసాయై । ఇయగ్స్యాయురస్యా య
 మేధైహిత్యాహ । అయురేవాత్మకంధత్తే । డ్విస్యార్జ్యమైధైహి
 త్యాహ । డ్విర్జమైవాత్మకంధత్తే । యుజ్జస్వరోపస్తి ఏరోపస్తి యైహి
 త్యాహ । వర్చస్వాత్మకంధత్తే । ఏకీధాబ్రహ్మణ ఉపవారతి । ఏకీజై
 వయజమాన ఆయురూర్జం ఏరోచ్ఛదధాతి । రగ్గజ్జమోచనీయా జ
 హూతి ప్రతిస్థితై ॥ ౫౭ ॥ శ్రయోశ్చభవంశి । రథశ్చ
 తుథః । తస్మాచ్ఛతుజ్జహూతి । యై భౌసహవతి స్థితామ్ ।
 సహసం లోకిమయాతామ్ । సహసం గ్రహితాగ్రిధవాహనై
 రధమాదధాతి । సువగాదైవైనం లోకాదంతర్గదాతి । హగ్ం
 సశ్శువిషదిత్యాదధాతి । బ్రహ్మజ్జేవైనముపావహరతి । బ్రహ్మణా
 దధాతి । అతిచ్ఛందపాదధాతి । అతిచ్ఛందాతై సర్వాణి ఛం
 దాగ్ంసి । సర్వేభిరైవై నం ఛందోభిరాదధాతి । వక్ష్యమామీహ
 ఛందసామ్ । యదతిచ్ఛందాః । యదతిచ్ఛందాదధాతి

వ మ్మై వై నగ్ం సమా నా నాంకరోతి ॥ ౫౮ ॥ వద్యం తెదధాతివీ
 ర్శేణత్యాహా నాత్యై ప్రశ్నిత్యై బ్రహ్మణా దధాతి సప్తవ ॥ ౫౯ ॥
 మిత్రాసి వరుణో సీత్యాహ ॥ మైత్రం వా అహః ॥ వారు
 ణీరాత్రీః ॥ అహహారాత్రాభ్యామైవై నముపావహరతి ॥ మిత్రా
 సి వరుణో సీత్యాహ ॥ మైత్రో వై దక్షిణః ॥ వారుణస్సవ్యః ॥
 వైశ్వదేవాయమిత్రా ॥ స్వమైవై నా భాగధేయముపావహరతి ॥ స
 మహం విత్వై ద్దేవైరిత్యాహ ॥ ౬౦ ॥ వైశ్వదేవో వై ప్ర
 జాః ॥ తావనా ద్యావమరుతే ॥ క్షత్రస్య నాభిరసి క్షత్రస్య యో
 సి సీత్యధీ నాసమాస్తృణాతి సయోనిత్వాయ ॥ స్యోనామా సీదస్తుష
 థామాసిదేత్యాహ ॥ యధాయజురేవైతత్ ॥ మాత్వా హిగ్ం సీ
 వ్యామాహిగ్ం సీదిత్యాహ హిగ్ం సాయై ॥ నిషపాదధృగవ్రతౌ ఎరు
 గపస్త్యాస్వా సామాజ్యాయ సుక్రిమరిత్యాహ ॥ వామాజ్య
 మైవై నగ్ం సుక్రితుం కరోతి ॥ బ్రహ్మం తి త్వగ్ం రాజాబ్రహ్మసి
 సవితాసి సత్యసవిత్యాహ ॥ సవితార మైవై నగ్ం సత్యసవం కరో
 తి ॥ ౬౦ ॥ బ్రహ్మం తి త్వగ్ం రాజాబ్రహ్మసి ద్రోసి సత్యా
 జాత్యాహ ॥ ఇంద్రమైవై నగ్ం సత్యాజసం కరోతి ॥ బ్రహ్మం తి
 త్వగ్ం రాజాబ్రహ్మసి మిత్రాసి సుశేవిత్యాహ ॥ మిత్రమై
 వై నగ్ం సుశేవం కరోతి ॥ బ్రహ్మం తి త్వగ్ం రాజాబ్రహ్మసి వ
 రుణాసి వత్సధమేత్యాహ ॥ వరుణమైవై నగ్ం సత్యధత్తాణం క
 రోతి ॥ వరుణాసి వత్ససవిత్యాహ ॥ గ్రాయత్రమైవై తేవాభివ్యా

హరతి । ఇంద్రోసి సత్యాజ్ఞాత్మాహ । త్రిష్టుభమైవై తేనా
భివ్యాహరతి ॥ ౬౦ ॥ మిత్రోసి సుశేవత్త్యాహ । జగతమై
వై తేనాభివ్యాహరతి । సత్యమేతాదేవతాః । సత్యమేతానిధం
దాగ్ంసి । సత్యమేవావృద్ధే । వరుణోసి సత్యసమేత్యాహ ।
అనుష్టుభమైవై తేనాభివ్యాహరతి । సత్యాన్తతేవా అనుష్టుప్ ।
సత్యాన్తతే వరుణః । సత్యాన్తతే ప్రవాసరుంధే ॥ ౬౧ ॥ నై
నగ్ం సత్యాన్తతే ఉద్దితేహిగ్ంప్రః । యప్రపం వేద । ఇంద్రస్య
సజ్గ్రోస వార్త్రోసుత్తాస్సంస్థం ప్రయచ్ఛతి । జజ్గ్రోవైస్సంస్థః ।
వజ్రేవైవాస్తా అవరప్రగ్ం రంధయతి । ప్రవగ్ంపేరిచ్ఛేయః ।
యదీష్టా ప్రతేరధ్యేయః । ఉష్తోభ్యమగ్ం రాజాభూదితి పంచా
త్మాప్రయచ్ఛతి । ప్రతేవై సర్వేయాః । అపరాజాయినమైవై
సంకరోతి ॥ ౬౩ ॥ ఓక్షనముచ్చ్రవతే । ప్రగమేష్ఠీవాప్రపః ।
యదోక్షనః । ప్రరమామైవై నగ్ం శ్రియగమయతి । సుష్తోకాం
సుమంగ్లూం సత్యరాజాని సత్యాహ । ఆశిషమైవై తామాశా
ప్తే । తౌనశ్చైవమాఖ్యాసయతే । వరుణపాశాదేవైవై సంముంచతి ।
ప్రశ్శతం భనతి । శతాయాంపురుషశ్శతేంద్రియః । ఆయుష్యై
వేంద్రియేప్రతిష్ఠతి । మూర్తుతస్యచైకిపగ్ం శతీకపాలస్యచైశ్వ
దేవ్యైచామితాయా అగ్ంయేస్విష్టకృతే సమవద్యతి । దేవతా
భిరైవై సముభయతాపరిగ్ంష్టాతి । అపాంనప్తేస్వాహూబో
నప్తేస్వాహూగ్ంయే గృహపతిష్టాస్వాహూతి ॥ ప్రతిష్ఠాతి ॥

(98) కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ౧౩౩

అహతి । త్రయస్మిన్ లోకాః । ఏషేష లోకేషు ప్రతిష్ఠ
తి ॥ ౬౪ ॥ దేవైరిత్యాహ సత్యసవం కరోతి త్రిష్టుభ మే
వైతేనాభివ్యాహరతి సత్యాన్మతే ఏవావదుంధే కరోతి శతేం
ద్రియఃషట్ప ॥ ౧౦ ॥

ఏతద్బ్రాహ్మణానిధాతే రత్నినాం దేవసువా హర్షైతో
దేవీదిశ శస్త్రముస్యేంద్రస్య మితోదశ ॥

ఏతద్బ్రాహ్మణానివైష్ణవం త్రికపాలమన్నంవై పూషావా
శాస్థిత్యాహ దిశో వ్యాప్తావయత్యుదజ్వరైత్య బ్రహ్మాంకే తస్య
గ్ం రాజ్ఞ చతుష్ఠిః ॥ .

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే

నప్తమప్రపాతకస్సమాప్తః .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే

— శ్రీ అష్టమప్రపాతకపాఠముః —

హరిఃఓమ్ ॥ వరుణస్య సుమ వాణస్య దశధేంద్రియం చీ
ర్యం వరావతత్ । తథ్నగ్ం స్పర్ధిరస్తునమ సర్పత్ । తథ్నగ్ం
స్పృహగ్ం సగ్ం స్పృత్యమ్ । అగ్నినా దేవేన ప్రథమే హన్నస్తు
పాఠియత్ । సరస్వత్యా వాచాద్వీరియే । సవిత్రా ప్రసవేన
త్వీరియే । పూష్ణాభిశుశ్పత్తుధే । బృహస్పతిస్తా బ్రహ్మణావ

శ్చమే । ఇంద్రోదదేవేన ప్రసే । వరుణేన స్వయాదేవతయా
 సప్తమే ॥ ౧ ॥ సామేన రాజ్ఞాప్తమే । త్వష్ట్రోదూపేన సప్తమే ।
 విష్ణునా యజ్ఞేనాహోతే । యథుగ్ం సృష్టోభవంతి । ఇంద్రో
 యమేన తద్విర్యం యజమాన ఆహోతి । పూర్వాపూర్వా వేది
 త్భవతి । ఇంద్రోయస్య వీర్యస్యావరుడ్యై । పురస్తాయపసదాగ్ం
 సామ్యైవ ప్రవరతి । సామోవైరేత్రాధాః । రేణవనతక్షధాత । అ
 న్తరాత్వాప్తే । రేణవహితం త్వష్ట్రోదూపాణ పిరోతి ।
 ఉపరిష్టాద్యైస్స వేన । యజ్ఞో వై విష్ణుః । యజ్ఞవంతానాం ప్రతిష్ఠ
 తి ॥ ౨ ॥ సప్తమే దధాత్రి పంచచ ॥ ౧ ॥

జామివావతతుర్వంతి । యథుద్యోద్భిక్తయంతి సస్యస్సా
 మంక్రీణంతి । పుండరిసాం ప్రయచ్ఛస్యజామితాయ ।
 అంగిరసస్సప్తగ్ం లోకం యంతః । అపునీత్యాగవసే సా వేశ
 యన్ । తత్తుండరీకమభవత్ । యత్పుండరిసాం ప్రయి
 చ్ఛతి । సాతూదేవతీతూ తవసే అవరుధే । సశభిర్వభన్తైస్తా
 మంక్రీణాతి । దశాక్షరావరాట్ ॥ ౩ ॥ యో అన్నం పిరాట్ । పి
 రాజ్నేవాన్నా ద్యమవరుంధే । ముష్కరాభవంతి సేంద్రోత్వాయ ।
 దశపేయోభవతి । అన్నాద్యస్యావరుడ్యై । శగంబ్రాహ్మణాపి
 బంతి । శతాయుఃపురుషశ్శతేంద్రియః । ఆయుష్యేవేంద్రియేప్ర
 తీత్యతి । సప్తదశగ్ం స్తోత్రం భవతి । సప్తదశగ్ం ప్రావతి ॥ ౪ ॥
 యో ప్రావతైరాప్త్యై । సా గ్రాహవద్వర్యవేదహతి । ప్రికాశ

మైవైనం గమయతి । ప్రజముద్ధాతే । వేవాష్టే వాసయతి । రు
క్షగ్ం హూత్రే । ఆదిత్యమేవాస్మా ఉన్నయతి । అశ్వం వ్ర
స్తాత్యప్రతిహార్యభ్యామ్ । పూజావత్సోవా అశ్వః । స్రజా
పతేరాష్ట్రే ॥ ౫ ॥ ద్వాదశపక్షాహీర్బ్రాహ్మణే । ఆయురైవా
పరుంధే । వశాం మైత్రాః సగుణాయ । రాష్ట్రమైవ వశ్యకః ।
ముషభం బ్రాహ్మణాచ్చగ్ంసినే । రాష్ట్రమైవేంద్రియావ్యకః ।
వాససీ నేహాహార్యభ్యామ్ । పవిత్రేప్రవాప్యైతే । ఘోరియావా
చితమచాచనాకాయ । అంశశపవ వరుణమవయజతే ॥ ౬ ॥ అన
ద్వాహవగ్ంసినే । సహిర్వా అనర్వా । వహిర్గ్రిత్ ।
వహిర్వైవ సహిర్ముజ్జస్యవరుంధే । ఇంద్రస్యసుమవాణస్య
త్రైధన్వీయం పీర్యం పరాపతత్ । భృగుస్తృతీయమభవత్ ।
శ్రాయంతీయం తృతీయమ్ । సరిస్వతీ తృతీయమ్ । భాగ్నో
హూత్రాభవతి । శ్రాయంతీయం బ్రహ్మసామంభవతి । వారవం
తీయమగ్నిప్రోమసామమ్ । సారస్వతీరహగ్న్యస్తోతి । ఇన్ద్రియస్య
పీర్యస్యవరుధైవ । శ్రాయంతీయం బ్రహ్మసామంభవతి । ఇన్ద్రి
యమైవాష్ట్రీర్వీర్యగ్ం శ్రయతి । వారవంతీయమగ్నిప్రోమసామ
మ్ । ఇన్ద్రియమైవాష్ట్రీర్వీర్యం వారయతి ॥ ౭ ॥ విరాటప్రజా
పతిరశ్వస్రజాపతేరాష్ట్రే యజతేబ్రహ్మసామంభవతి సప్తచ ॥

ఈశ్వరోవా ప్రచదిగోనూన్తదితోః । యందిశోనువ్యాస్తా
వయన్తి । ద్విశామవేదయోభవన్తి । ద్విత్వేన ప్రతిత్వత్యనున్నాదా

య । పంచదేవతాయజతి । పంచదశః । దిత్వేన్వప్రతితిష్ఠతి । హ
 ఓషో హవిషణ్ణప్త్యా హర్ హస్సత్యమభిఘోరయతి । యజమానదే
 వితోవై బృహస్పతిః । యజమానమేవ తేజస్తా నమగ్ధయతి ॥౮॥
 ఆదిత్యాం మల్ హం గర్భణీమాలభ తే । మారుతం పృథ్వింపస్తౌ
 హీమ్ । విశ్వేవాస్త్యే రాష్ట్రం వ సమీదదధాతి । ఆదిత్యయా
 పూర్వయావ్రవరతి । మారుత్యోత్తరయా । రాష్ట్రం వ విశమ
 నుబధాతి । ఉచ్చైరాదిత్యాయా ఆశ్రావయతి । ఉపాన్ శుమా
 రుత్యై । తస్మాద్రాష్ట్రం విశమతదత । గర్భణ్యాదిత్యాభవ
 తి ॥ ౯ ॥ ఇద్ద్రియంవై గర్భః । రాష్ట్రం మేవేంద్రియావ్యక్తిః ।
 అగర్భామారుతః । విద్వే మారుతః । విశమేవ నిరేంద్రియామకః ।
 దేవాసురాసంయతా ఆసన్ । తేదేవా ఆశ్వినోఽపూషన్వాచ
 స్సత్యగ్ం సన్నిధాయ । అన్యతేనాసురానభ్యభాన్ । తేశ్వి
 భ్యాం పూష్ణే పురోడాశం ద్వాదశకపాలం నిరవపన్ । తత్రో
 వై తేనాచస్సత్యమవారుంధత ॥ ౧౦ ॥ యదశ్విభ్యాం పూష్ణే
 పురోడాశం ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి । అన్యతేనేవ భ్రాతృ
 వ్యానభిభూయ । నాచస్సత్యమవారుంధే । సరస్వతే సత్యవాచే
 చరమ్ । పూర్వమేవోదితమ్ । ఉత్తరేణాభిగృణాతి । సన్నిత్రే
 సత్యప్రసవాయ పురోడాశం ద్వాదశకపాలం వ్రహ్మత్యై । దూ
 తాప్రహీణాతి । ఆవిదవతాభవంతి । ఆవిదమేవై నశ్శమయన్తి । అ
 ధో దూతేభ్యప్రవ సధిద్యతే । తిస్త్వదనగ్ం శుషోద్భుతిర్దక్షిణా

సమ్మద్యై ॥ ౧౦ ॥ అధ్యాయతిభవత్యరుంధతగమయంతిద్యేచ ॥

అగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి । తస్మాద్భిశిరే కురుపం
చాలాఃప్రాంచాయాంతి । సామ్యం చరుమ్ । తస్మాద్వస్వసంతం
వ్యవసాయాదయంతి । సావిత్రం ద్వాదశకపాలమ్ । తస్మాత్సు
రస్తాద్యచానాగ్ం సవిత్రాః పరుంధతే । బార్హస్పత్యం చరుమ్ ।
సవిత్రేవ పిరుధ్య । బ్రహ్మణాయ వానాదధతే । త్వాష్ట్రమష్టా
కపాలమ్ ॥ ౧౧ ॥ రూపాణ్యేవ తేన కుర్వతే । వైశ్వాన
రం ద్వాదశకపాలమ్ । తస్మాజ్జమన్యే వైదాఘే ప్రత్యంచకకురు
పంచాలాయాంతి । సారస్వతీశ్చరుం నిర్వపతి । తస్మాత్ప్రావృ
షిసర్వావాచావదంతి । ప్రాప్తేనవ్యవసంతి । మైత్రేణ కృషం
తే । వారుణేన విధృతాఆసతే । త్వైత్రప్రత్యేన పాచయంతే ।
అదిత్యేనాదధతే ॥ ౧౩ ॥ మాసిమాస్యేతాని చూచీగ్ంషి ని
రుప్యాణీత్యాహుః । తేనైవతూన్మయ్యుజ్జగత్తి । అథౌఖ
ల్వాహుః । కస్సంవత్సరం జీవిష్యతీతి । షడైవ పూర్వేమ్యుర్ని
రుప్యాణి । షమత్తరైమ్యుః । తేనైవతూన్వ్రయ్యుజ్జగత్తి । దక్షిణో
రథవాహనవాహఃపూర్వేషాం దక్షిణా ఉత్తరఉత్తరేషామ్ । సం
వత్సరస్యైవాంతౌ యునక్తి । సువర్గస్య లోకస్యసమష్ట్యై ॥౧౪॥

త్వాష్ట్రమష్టాకపాలం దధతే యునక్త్యేకంచ ॥౪॥

ఇంద్రస్య సుషువాగస్య దశధేంద్రియం వీర్యం పరావత
త్ । నయత్ప్రథమం నిరశ్మీనత్ । తత్కల్పమభవత్ । యద్ద్వి

తీయమ్ । తద్బద్ధరమ్ । యత్తత్తీయమ్ । తత్తరగ్రాన్థుః । యన్నస్తః ।
 సస్తిగ్ంహః । యజ్ఞోయః ॥ ౧౫ ॥ సశాదుకాలః । యత్ర
 గాయోః । సవృకః । యద్రోధ్వః । ససాహః । యావాచీ । పాసు
 రా । త్రయాస్సక్తవాభవంతి । ఇందియస్యావరుద్యై । త్ర
 యాణి లామాని ॥ ౧౬ ॥ యాత్విషిమైవావరుంధ । త్రయోగ్ర
 హః । పీర్యమైవావరుంధే । నామాదశమీ । నవవై పురుషే
 ప్రాణాః । నాభిదశమీ । ప్రాణాభందియం పీర్యమ్ । ప్రా
 ణానైవేందియం పీర్యం యజమానతన్మంధతై । సీసేనక్తీబాచచ్ఛ
 ప్పాణిక్రీణాతి । నవాప్తదయో నహిరణ్యమ్ ॥ ౧౭ ॥ యథీస
 మ్ । నస్త్రీనపుమాన్ । యల్లీగ్రాబః । నసోమో నసురా । యథ్స
 త్రామణీసమ్మయై । స్వాదీప్వంతా స్వాదునేత్యాహ । సోమ
 మైవైనాం కరోతి । సోమోస్త్వశ్విభ్యాం పచ్యస్త్వ సరిస్వత్యై ప
 చ్యస్త్వేంద్రాయ స్తుత్రాష్టై పచ్యస్త్వేత్యాహ । పతాభ్యాహ్యే
 మా దేవతాభ్యాం పచ్యతే । త్రిసస్సగ్ంస్పష్టావసతి ॥ ౧౮ ॥ త్రి
 సోహిరాక్రీక్రీతసోమో వసతి । పునాతుతే పరిసుగ్రమితియ
 జహ పునాతివాగ్నిస్పత్యై । పవిత్రేణ పునాతి । పవిత్రేణ హి సో
 మాం పునంతి । వారేణ శశ్వతాతనేత్యాహ । వారేణ హి సోమాం
 పునంతి । వాయుః పూతః పవిత్రేణైతినైరయా పునీయాత్ । వ్యృ
 ధ్తా హ్యేహ । అతిపవిత్రస్యైరయా పునీయాత్ । కువిధం గేర్య
 నిరుక్తయా ప్రాణాపర్యయా గృహ్యతి ॥ ౧౯ ॥ యా అనిరుక్తః

ప్రజాపతిః । ప్రజాపతే రాష్ట్రైః । పర్యయా గృహస్థైః । పక్ష
దైవ యజమానే వీర్యం దధాతి । అశ్వినం ధూమ్రమాలభతే । అ
శ్వినా వై దేవానాం భిషజౌ । తాభ్యామైవాస్తే భేషజం కరోతి ।
సారస్వతం మేవమ్ । వాగ్వేసరస్వతీ । వాచైవై నం భిషజ్య
తి । వింద్రమృషభగ్ం సేంద్రత్వాయ ॥ ౨౦ ॥ అక్ష్యో
లోమాని హిరణ్యం వసతి గృహస్థైః భిషజ్య త్యేకంచ ॥ ౫ ॥

యత్త్రిషు యూపేష్టా లభేత్ । బహిర్ధాన్వాదిందియం
వీర్యం దధాత్ । భాగ్త్వన్యమస్తే జనయేత్ । పక్షయాపతల
భతే । పక్షదైవాస్తే సిందియం వీర్యం దధాతి । నాస్తే భా
గ్త్వన్యం జనయతి । వైతేహం పశూనాం పురోడాశాభవంతి । గ
హపురోడాశాహ్యతే । యువగ్ం సురామవశ్వినేతి సర్వదేవ
త్యే యాజ్ఞానువాత్యే భవతః । సర్వాప్తవ దేవతాః ప్రీణాతి ॥
బ్రాహ్మణం పరిక్రీణీయాన్తచ్ఛేషణస్య పాతారమ్ । బ్రాహ్మ
ణాహ్యహుత్యా ఉచ్ఛేషణస్య పాతా । యది బ్రాహ్మణం నవిం
దేత్ । వల్లీకవ పాయానువనయేత్ । సైవతః పాగ్రియశ్చి
త్తిః । యదైవ సాత్రానుజ్యేష్ఠవ్యుధమ్ । తదస్త్యే సమ్ముధమ్ ।
నానాదేవత్యాః పశవశ్చ పురోడాశాశ్చ భవంతి సమ్ముద్యై ।
వింద్రపశూనాముత్తమో భవతి । వింద్రపురోడాశానాం ప్రశ
నః ॥ ౨౧ ॥ ఇందియేషవాస్తే నమీదధాతి । పురస్తాద
నూయాజానాం పురోడాశైః ప్రచరతి । పశవో వై పురోడాశాః ।

పశూనైవావరుంధే । వింద్రమేకాదశకపాలం నిర్వపతి । ఇంది
 యమేవావరుంధే । సావిత్రం ద్వాదశకపాలం ప్రసూత్యై । వా
 రుణం దశకపాలమ్ । అంతతపవ వరుణమవయజతే । నడబా దక్షి
 ణా ॥ ౨౩ ॥ ఉతవాపషాశ్వగ్ం సూతే । ఉతాశ్వగరమ్
 ఉతసోమ ఉతసురా । యథౌతామ్రుణీ సమృత్యై । బార్హ
 స్పత్యం పశుం చతుర్థమతపతస్యా లభతే । బ్రహ్మవైదేవా
 నాం బృహస్పతిః । బ్రహ్మజైవ యజ్ఞస్య వ్యృద్ధమప వపతి । పు
 రోదాశవా నైషపశుర్భవతి । నహ్యేతస్య గ్రహం గృహ్లాంత । సో
 మప్రతికాపితరస్తృష్టుతేతి శతాతృణ్ణా యాగ్ం సమవనయతి ॥
 శతాయుఃపురుషశ్శతేంద్రియః । ఆయుష్యే వేంద్రియే ప్ర
 తిష్ఠతి । దక్షిణేగ్ం జుహూతి । పాపవస్య సస్యవ్యాసృత్యై ।
 హిరణ్యమంతరాధారయతి । పూతామైవేనాం జుహూతి । శ
 తమానం భవతి । శతాయుఃపురుషశ్శతేంద్రియః । ఆయుష్యే వే
 ద్రియే ప్రతిష్ఠతి । యత్రైవ శతాతృణ్ణాం ధారయతి ॥ ౨౪ ॥
 తన్నిదధాతి ప్రతిష్ఠిత్యై । పిశ్యా వా పతస్యేంద్రియం వీ
 ర్యం గచ్ఛతి । యగ్ంసోమోతి పవతే । పితృణాం యాజ్ఞాను
 వాక్యాభిరుపతిష్ఠతే । యదేవాస్య పితౄణాం ద్రియం వీర్యం
 గచ్ఛతి । తదేవావరుంధే । తిస్మభిరుపతిష్ఠతే । తృతీయే వా ఇ
 త్తోల్లాకేపితరః । తానేవ ప్రీణాతి । అథోక్రీణైవై యజ్ఞస్యేంద్రి
 యాణి । అధ్వర్యుర్జుహూతా బ్రహ్మ । తథవతిష్ఠంతే । యా

నైవ యజ్ఞస్యంది యాణి । తైరైవాస్మి భేషజం కరోతి ॥ ౨౬ ॥

ప్రీతాతప్రథమో దక్షిణా సమవసయతి ధారయతీంది యాణి చత్వారివ ॥ ౨౭ ॥

అగ్నిష్టోమమగ్న ఆహరతి । యజ్ఞముఖం వా అగ్నిష్టోమః ।
యజ్ఞముఖమైవారభ్య సవమాక్రమతే । అధ్యేషాభిషేచనీయశ్చతు
స్త్రిగ్ంశ పవమానోభవతి । త్రయస్త్రిగ్ంశద్వై దేవతాః । తా
పనాపోతి । ప్రజాపతిశ్చతుస్త్రిగ్ంశః । తమైవాపోతి ।
సగ్ంశరపషస్తామా నామయథా పూర్వమ్ । యద్విషమాస్తో
మాః ॥ ౨౮ ॥ ఏతావాక్వైయజ్ఞః । యావాన్సవమానాః ।
అంతశ్లెషణం త్వా అన్యత్ । యథ్సమాసవమానాః । తేనా సగ్ం
శరః । తేన యథాపూర్వమ్ । ఆత్మవైవాగ్నిష్టోమైస్తథోతి ।
ఆత్మనా పుణ్యోభవతి । ప్రజావాక్ష్తాని । పశవక్ష్తాని । యదు
క్థ్యో భవత్యనుసంతత్యై ॥ ౨౯ ॥ స్తోమాః పశవక్ష్తానేకభి ॥ ౩౦ ॥

ఉపత్వా జామయో గిరత్తి ప్రతిపద్యవతి । వాన్వై చా
యః । వాచపైవై షోభిషేకః । సర్వాసామైవ ప్రజానాగ్ం
సూయతే । సర్వాపనం ప్రజా రాజైతివదంతి । ఏతముత్యం ద
క్షిప్తత్యహ । అదిత్యావై ప్రజాః । ప్రజానామైవై తేన
సూయతే । యంతినా ఏతే యజ్ఞముఖాత్ । యే సమ్భార్యా అ
క్రూ ॥ ౩౧ ॥ యదాహ పశస్వ చాచా అగ్నియత్తి । తేనైవ

యజ్ఞమువానన్యంతి । అనుష్టుక్ప్రథమా భవతి । అనుష్టుగు
త్తమా । వాగ్వాఅనుష్టుక్ । వాచైవప్రియంతి । వాచోద్యంతి ।
ఉద్వతీర్భవంతి । ఉద్వద్యా అనుష్టుభూరూపమ్ । అనుష్టుభూరా
జన్యః ॥ ౩౦ ॥ తస్మాదుద్వతీర్భవంతి । సౌర్యనుష్టుగు శ్చమాభ
వతి । సువర్తస్య లోకస్య సంశ్లేషే । యోవై సవాదేః । వేనగ్ం
సవఉవనమతి । యస్సహభ్యవః । పాపీయాన్ సమవాణోభవ
తి । ఏతాని ఖలువై సామాని । యశ్చైవస్థాని । యశ్చైవస్థాని భ
వంతి ॥ ౩౧ ॥ తైరేవ సవానైతి । యానిదేవరాజానాగ్ంపా
మాని । తైరముష్మిన్ లోకముఘోషతి । యాని హనుష్య రాజానా
గ్ం సామాని । తైరప్మిన్ లోకముఘోషతి । ఉభయో రైవ లోకయో
ర్ముఘోషతి । దేవలోకేచ హనుష్యలోకేచ । పక్షిగ్ంశో భిషే
చనీయస్యోత్తమోభవతి । పక్షవిగ్ంశశ్చేవవనీయస్య ప్రథమః ।
సప్తసశో దశపేయః ॥ ౩౨ ॥ విద్వాపక్షిగ్ంశః । రాష్ట్ర
గ్ం సప్తదశః । విశప్తవై తన్నధ్యతోభిషచ్యతే । తస్మాద్వాప్తపవి
శాం ప్రియః । ప్షిగోహిమధ్యతో భిషచ్యతే । యద్వాప్తనమ
దోదిశోనువ్యాస్థాపయంతి । తథుస్సవర్గం లోకముభ్యార్హహతి । య
దిమం లూకం నప్రత్యవరోహేత్ । అభిజనం వైయాత్ । ఉద్వా
మాద్యేత్ । యదేషప్రతీదీనస్తోమోభవతి । ఇమమేవ తేనలోకం
ప్రత్యవరోహతి । అథోఅప్తే నైవ లోకే ప్రతిష్ఠత్యనుష్టుదా

చు ॥ ౩౩ ॥ అక్ర[॑]రాజన్యో[॑] భవన్తి[॑]దశ[॑]పేయో[॑] మాద్యే[॑]త్రీ[॑]ణీ[॑]చ ॥ ౪ ॥

ఇయం[॑]వైరి[॑]జతా[॑] । అసా[॑]హరి[॑]ణీ[॑] । యదు[॑]క్ష్మా[॑]భవ[॑]తః । ఆ
భ్యా[॑]మైవై[॑]నము[॑]భయ[॑]శఙ్గ[॑]పరి[॑]గృ[॑]ష్టో[॑]తి । వరు[॑]ణస్య[॑]వా[॑] అభి[॑]షి[॑]చ్య[॑]మా
న[॑]స్యా[॑]పః । ఇంది[॑]గ్రియం[॑]క్షీ[॑]ర్యం[॑] ని[॑]ర్ఘ్న[॑]క్ష[॑] । తస్య[॑]నవ[॑]ణగ్[॑]ంహి
రణ్య[॑]మభ[॑]వత్ । యదు[॑]క్ష్మా[॑]నంశ[॑]రక్ష[॑]ధా[॑]తి । ఇంది[॑]గ్రియ[॑]స్య[॑]వీ[॑]ర్య
స్యా[॑]ని[॑]ఘా[॑]తాయ[॑] । శత[॑]మా[॑]నో[॑]భవ[॑]తి శత[॑]క్షు[॑]రిః । శతా[॑]యం[॑]పు[॑]రుష
శ్శతే[॑]ద్రి[॑]యః । ఆయు[॑]ష్యే[॑]వే[॑]ద్రి[॑]యే[॑] ప్రతి[॑]తి[॑]ష్ఠ[॑]తి । ఆయు[॑]వై[॑]హి
రణ్య[॑]మ్ । ఆయు[॑]ష్యా[॑]ప్ర[॑]వై[॑]న[॑]మభ[॑]వ్య[॑]క్షు[॑]రంతి । తె[॑]జో[॑]వై[॑]హి[॑]రణ్య[॑]మ్ ।
తే[॑]జస్యా[॑]ప్ర[॑]వై[॑]న[॑]మభ[॑]వ్య[॑]క్షు[॑]రంతి । వ[॑]క్షా[॑]వై[॑]హి[॑]రణ్య[॑]మ్ । వ[॑]క్షా
స్యా[॑]ప్ర[॑]వై[॑]న[॑]మభ[॑]వ్య[॑]క్షు[॑]రంతి ॥ ౩౪ ॥ శత[॑]క్షు[॑]రో[॑]హే[॑]చ ॥ ౫ ॥

అప్రతి[॑]ష్ఠి[॑]త్రా[॑]వా[॑] ప్ర[॑]స[॑]త[॑]తా[॑]వ్య[॑]సూ[॑]ః । యో[॑]రా[॑]జ[॑]సూ[॑]యే[॑]న[॑]య[॑]జ
త[॑]త[॑]త[॑]త[॑] । య[॑]దా[॑]వా[॑]ప్ర[॑]వ[॑]ప్ర[॑]తే[॑]న[॑]ద్వి[॑]గా[॑]తే[॑]ణ[॑]య[॑]జ[॑]తే[॑] । అ[॑]భ[॑]ప్ర[॑]తి[॑]ష్ఠా[॑] ।
అ[॑]భ[॑]సం[॑]వ[॑]క్త[॑]న[॑]ర[॑]మా[॑]హి[॑]తి । యా[॑]వంతి[॑] సం[॑]వ[॑]క్త[॑]న[॑]ర[॑]స్యా[॑]హి[॑]రా[॑]తా[॑] ।
ణి[॑] । తా[॑]వ[॑]తీ[॑]రే[॑] త[॑]స్య[॑]స్థో[॑]త్రీ[॑]యాః[॑] । అ[॑]హి[॑]రా[॑]తే[॑]గ్మ[॑]ప్ర[॑]తి[॑]ష్ఠ
తి । అగ్ని[॑]ష్టో[॑]మ[॑]ఘ[॑]ర్షా[॑]వ[॑]మ[॑]హ[॑]ర్భ[॑]వతి[॑] । అ[॑]తి[॑]రా[॑]త్ర[॑]క్ష[॑]త్ర[॑]మ్ ॥ ౩౫ ॥
నా[॑]వై[॑]వా[॑]హి[॑]రా[॑]త్ర[॑]యో[॑]గ[॑]ప్ర[॑]తి[॑]ష్ఠ[॑]తి । హి[॑]రా[॑]త్రా[॑]సా[॑]హి[॑]రా[॑]త్రా[॑]
వ[॑]మ[॑]హ[॑]భ[॑]వతి[॑] । వ్య[॑]ష్ట[॑]కాయా[॑] ము[॑]త్ర[॑]మ్ । నా[॑]వై[॑]వా[॑]ధ[॑]మా[॑]
సయో[॑]గ[॑]ప్ర[॑]తి[॑]ష్ఠ[॑]తి । అ[॑]మా[॑]వా[॑]సా[॑]హి[॑]రా[॑]త్రా[॑]సా[॑]హి[॑]రా[॑]త్రా[॑]
ఉ[॑]ద్వ[॑]ష్ట[॑]ఉ[॑]త్ర[॑]మ్ । నా[॑]వై[॑]న[॑]మా[॑]సయో[॑]గ[॑]ప్ర[॑]తి[॑]ష్ఠ[॑]తి । అ[॑]హి[॑]రా[॑]త్రా[॑] ।

యేష సమానపక్షే పుణ్యాహేన్యాత్మామ్ । తయోః కార్యం ప్ర
 త్యజేత్ ॥ ౩౧ ॥ అపవిత్రాద్విద్యాత ఇత్యాచూః । దేవ
 హ్యతే ఛందసీ । గ్రాయత్రంచ శైశ్చ భంచ । జగతీ నంతర్యం
 తి । నతేన జగతీ క్షత్యాచూః । యదేనాం తృతీయ సప్తనేత్ర
 ర్స్వంతి । యదావాప్రహహేనసా హూర్భుగతే । సాహ్నా స్య వా
 సరనమ్ । అపవ జగతీ క్షతా । అపవప్యః । పుష్టి గావపషద్వి
 ద్యాతః । యషు ప్రిదాన్ ద్విద్యాతే శ్రిణ యజతే । వ్యవాస్మాద
 చభృతి । అహోతమప్రవాపహతే । అగ్నిష్టోమమంత్రత ఆహరతి ।
 అగ్ని ససర్వాదేవతాః । సేవతాన్తస్య ప్రతిష్ఠా ॥ ౩౨ ॥

ఉత్తరం ప్ర స్థితైః పశుచైస్సప్తవ ॥ ౧౦ ॥

వరుణస్య జామిశ్వర ఆగ్నేయమింద్రస్య యత్త్రిష్యగ్ని
 ష్టోమముపత్వేయం వై రిగతా సతీష్ఠితోదతే ॥

వరుణస్య యశ్శిష్టాన్యం యత్త్రిమ తస్మాదుద్యతీస్స
 ప్ర త్రిగ్చత్ ॥ ౩౩ ॥ .

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీ పంచరంగమస్తు .

ఇతి శ్రీ కృష్ణయజుషి వైత్తరీయ శాఖయబ్రాహ్మణే

ప్రథమాష్టకే అష్టమ ప్రపాతక సంపూర్ణ ముగమత్

ప్రథమాష్టకంచ సమాప్తమ్.

శ్రీరస్తు

కృష్ణయజురాబ్రిహ్మణ ద్వితీయాష్టకే

ప్రథమ ప్రపాతక పాఠికము

హరిః ఓమ్ || అంగిరస్తా వై సత్రమానత | తెహం పృశ్నిమ
 నుధా గాసీత్ | సజ్జా మేనాజీవత్ | తేబురివత్ | కస్త్యే నుస్త
 గ్రామాస్త హే | యే ప్యాటప ధీర్నజనయానుభతి | తేదివోవృష్టిమ
 సృజంత | యావంతస్తాకా అనావద్యంత | తావత్తీరోషధయో
 జాయంత | తాజాతాసితరో విషేనాలింపత్ || ౧ || తా
 సాం జద్ధావగుప్త్యంత్యైత్ | తేబురివత్ | కిఇదమిథమకరితి |
 వైయంభాగధేయమిచ్ఛమానాభతి పితరోబురివత్ | కింవాభాగ
 ధేయమితి | అగ్ని హౌత్రప్రప నోప్యస్త్విత్యబురివత్ | తే
 భిప్రతర్భాగధేయం ప్రియచ్ఛత్ | యధుత్వానిమాప్తి |
 తతోవైత ఓషధీరస్వదయత్ | యప్రవం వేద || ౨ || స్వదం
 తేస్తా ఓషధయః | తేవభన్ముపావాన్సృజత్ | ఇదంనోహవ్యం ప్ర
 దాప్యేతి | సాబ్రవీద్వరంవృతై | దశమారాత్రజ్జాతంనదోహత్ |
 ఆసంగవం మాత్రాస్సహచరాణీతి | తస్మాద్వధన్విజాతం దశరా
 త్రీర్నదుహంతి | ఆసంగవం మాత్రాస్సహ చరతి | వారేవృత
 గ్గింహ్యస్య | తస్మాద్వధ్భగ్ం సగ్ంసృప్తధయగ్ంరుద్రోఘాతుకః |
 అతిహి సంధాం ధయతి || ౩ || అలింప్తస్వేదఘాతుకపకంబ || ౧ ||

ప్రజాపతిర్గమిమన్సృజత | తంప్రజా అన్యన్సృజంత | త
 ముద్భాగఊషాస్త | సాన్యప్రజాభిరపాకామిత్ | తమవరు

క్షమానోవైత్ । తమవరుధంనాశక్నోత్ । సతపాతవ్యః । సా
 గ్నిరుపారమతాతాపివైస్యప్రజాపతిరితి । సరరాటాదుదన్ము
 వ్త ॥ ౪ ॥ తస్మైతమభవత్ । తస్మాద్యస్య దక్షిణతఃకేశాడుత్ప
 ప్రాః । తాంజ్యేష్ఠలక్ష్మీసాప్రజాపత్యైత్యాసుః । యద్రాటా
 దుదన్మువ్త । తస్మాద్రాటాకేశానసంతి । తస్మాద్రాటాగృహ్లా
 త్ । తద్యచికిగ్నత్ । జుహవానీతి మాహావానీతి మిత । త
 ద్విచికిరాన్యై జన్మ । యవనం విద్వాన్ విచికిగ్నతి ॥ ౫ ॥
 వసీయవవచేతయతే । తంవాగ్ధ్యవదజ్జహుధీతి । సోబ్రహ్మీత్ । క
 స్త్వససీతి । ప్రేవతై వాగ్ధ్యబ్రహ్మీత్ । సోజుహూధన్వసోహత్ ।
 తధాన్వహాకారస్య జన్మ । యవన్గం స్వాహాకారస్య జన్మ వేద ।
 కరంతి స్వాహాకారేణ పీర్యమ్ । యప్రేవం పిచువస్వాహాకా
 రేణ జహ్వాతి ॥ ౬ ॥ భోగాయైవాస్య సుతం భవతి । తస్య
 ఆహుత్యై పురుషమస్మజత । ద్వితీయమజుహూత్ । సోశ్వసు
 స్మజత । తృతీయమజుహూత్ । సగామస్మజత । చతుర్థమజు
 హూత్ । సోవిమస్మజత । పంచమమజుహూత్ । సోజామస్మ
 జత ॥ ౭ ॥ సాగ్నిరభిభేత్ । ఆహుత్యైర్వైమాహోతీతి ।
 సప్రజాపతిం పునఃప్రావిశత్ । తం భ్రజాపతిరబ్రహ్మీత్ ।
 జాయస్వేతి । సోబ్రహ్మీత్ । కింభాగధేయమభిజనిత్యభి । తు
 భ్యమైవేదగ్ం హూయాత్తాభిర్యజమాన్ । సప్తరత్నాగ్ధేయ

దగ్నిశ్చైవాత్ర ముచ్యతే । తద్దూయమానమాదిత్యో బ్రవీత్ ।
 మాహాషీః । ఉభయోర్వైవావేతదితి । సోగ్నిరబ్రవీత్ । క్షథం
 నా శ్చైవాక్ష్యంతీః । సాయమేవ తుభ్యంజుహవన్ । ప్రాతర్మహ్య
 మిత్యబ్రవీత్ । తస్మాద్దగ్నే సాయగ్ం హూయతే । సూర్యా
 యప్రాతః ॥ ౯ ॥ అగ్నేయైవై రాత్రీః । బింద్రవః షాః । య
 దనుదితే సూర్యేప్రాతర్జుహుయాత్ । ఉభయమైవాగ్నేయ
 గ్ం స్యాత్ । ఉదితే సూర్యే ప్రాతర్జుహూతి । తథాగ్నేయే
 సాయగ్ం హూయతే । సూర్యాయ ప్రాతః । రాత్రిం వాల
 నుప్రజానప్రజాయంతే । అహ్నప్రతీష్ఠంతి । యథాస్యం జు
 హూతి ॥ ౧౦ ॥ పైవతేనజాయతే । ఉదితే సూర్యేప్రా
 తర్జుహూతి । ప్రత్యేవ తేనతీష్ఠతి । ప్రజాపతీరికామయతి ప్ర
 జాయేయేతి । సప్తదగ్నిశ్చైవాత్రం మిధునమపశ్యత్ । తదుదితే
 సూర్యేజుహూత్ । యజుషాన్యత్ । ధూష్ణమన్యత్ । తతో
 వైసప్రాజాయతే । యవైవం విదుష ఉదితే సూర్యేగ్నిశ్చైవా
 త్రం జుహ్వతి ॥ ౧౧ ॥ పైవజాయతే । అథోయథా దివా
 ప్రజానం వేతి । తాదృగైవతత్ । అథోఽల్పాహుః । యస్యవై
 ద్వాపుణ్యోగ్నిహేవపతః । యస్తయోరన్యగ్ం రాధయత్యన్యం
 న । ఉభావా వసతావృద్ధతీతి । అగ్నిం వా వాదిత్యస్సాయం ప్రవి
 శతిః । తస్మాద్దగ్నిశ్చైవాత్రాన్దగ్నే క్షం దద్యతే । ఉభావైవసేనసంప

ఉదిత్యంతి వా వాదిత్యముగ్నిరనుప్రమా రోహ

తి । తేష్వాద్ధూమప్రవాగ్నోర్నివాదదృశే । యదగ్నయే ప్రాయం జు
 హుయాత్ । ఆహార్యాయ వృశేవ్యత । యథూస్యార్యయప్రా
 త్యస్తుహుయాత్ । ఆగ్నయే వృశేవ్యత । దేవతాభ్యస్సనుదం ద
 ధ్యాత్ । అగ్నిర్జ్యోతిర్జ్యోతిర్నిర్యసాస్సహేత్యేన సాయగ్ం
 హూతవ్యమ్ । సూర్యోజ్యోతిర్జ్యోతిర్నిర్యసాస్సహేత్యప్రాతః ।
 తథోధాభ్యాగ్ం సాయగ్ం హూయితే ॥ ౧౩ ॥ ఉభాభ్యం
 ప్రాతః । నదేవతాభ్యస్సనుదు సధాతి । అగ్నిర్జ్యోతిర్నిర్యత్యా
 హ । అగ్నిరైవ రేత్రాధాః । ప్రజాజ్యోతిర్నిర్యత్యాహ । ప్రజా
 ప్రవాప్తే ప్రజనయతి । సూర్యోజ్యోతిర్నిర్యత్యాహ । ప్రజాస్వేవ
 ప్రజాతాసు రేతోదధాతి । జ్యోతిర్నిర్యసాస్సహేత్యాహ । ప్రజా
 ప్రవ ప్రజాతా అస్యాం ప్రతిష్ఠావయతి ॥ ౧౪ ॥ సూక్ష్మముత్రా
 మాహుతం జుహూతి । మిథునత్వాయ ప్రజాత్యై । యదుదితే
 సూర్యప్రాత్యస్తుహుయాత్ । యథాభ్యయేప్రచృతాయసూన్యా
 యా వస్తధాయా హోర్గ్ం హరింతి । తాద్భగైవ తత్ । క్వాహ
 తతస్తద్భవతీత్యాహుః । యథున వేద । యస్త్యై తద్ధరంతీతి । త
 స్వాద్యదాప్తసం జుహూతి । తదేవ సంప్రీతి । అహోయథా
 ప్రార్థమాప్తసం పరివేషేష్టి । తాద్భగైవ తత్ ॥ ౧౫ ॥ అమృష్ట
 వివిక్తగ్నృతి జహ్వత్యజానుస్సజతాగ్ని హూత్రగ్ం సూర్యాయ
 ప్రార్థజాహూతిజహ్వత్యన్తంవద్యైతేమూయ తేష్టావయతి సం
 ప్రీతిర్భవతి ॥ ౧౬ ॥

(21) కృష్ణయశోర్బా / మృశే ద్వితీయాష్టకే ౧౪౭

రుద్రో వాపవః । యదగ్నిః । పత్ని స్థానీ । యత్కైవ్య
గ్నో ర్దిశయేత్ । రుద్రాయ పత్ని మపిదధాత్ । ప్రమాణాయ
కాస్యాత్ । ఉదీచోంగారాన్నిరూహ్యధిశయతి । పత్నియైగా
పీథాయ । వ్యంతానగరౌతి । తదాపత్న్య ప్రమాయకా భవతి ॥
సుమోవా పహశాంతః । అహరహాన్రవృజ్యతే । యదగ్ని
హూత్రమ్ । ప్రతిషించేత్పశుకామస్య । శాంతమివహిపశవస్య
మ్ । నప్రతిషించేద్బ్రహ్మవర్చస కామస్య । సమిధమివహి బ్రహ్మ
వర్చసమ్ । అధోఽఖిలు । ప్రతిషించ్యమేవ । యత్ప్రతిషించ
తి ॥ ౧౭ ॥ తత్పశవస్యమ్ । యజ్ఞహూతి । తద్బ్రహ్మ వ
ర్చసి । ఉభయమైవాకిః । ప్రచ్యుతంవా పశదస్త్యల్లోకాత్ । అ
గతం దెవలోకిమ్ । యచ్ఛత్రం హవిరసభిఘారితమ్ । అభిద్యో
తయతి । అభ్యవైసన్ధురయతి । అధోదెవతైవైసన్ధమయతి ॥ ౧౮ ॥
పర్యగ్నికరోతి । రక్షసామపహత్యై । త్రిపర్యగ్నికరోతి ।
త్రైవిషధియజ్ఞః । అథోమధ్యత్వాయ । యత్ప్రచీనముద్వాస
యేత్ । యజమానగ్ం శుచార్పయేత్ । యద్దక్షిణా । పితృదేవ
త్యగ్ంస్యాత్ । యత్ప్రత్యక్ ॥ ౧౯ ॥ పత్నిగ్ం శుచాపహ
యేత్ । ఉదీచీనముద్వాసయతి । ఏషావైదేవ మనుష్యాణాగ్ం శాం
తావత్ । తామైవైసదనూద్వాసయతి శాంత్యై । పత్నీకరోతి ।
యజ్ఞేత్యుపాసత్యై । నిష్టవతి । ఉపైవకర్తుణాతి । చతురున్నయతి ।
చతురున్నయతి ॥ ౨౦ ॥ పశూనైవావరుంధే । సర్వాన్పు

గ్లాసున్నయతి । నరైహిభుక్త్యాదాత్మః । అనూచడన్నయతి ।
 ప్రజానాం అనూచీనత్వాయ । అనూచ్యైవాస్య ప్రజాభుక్తా
 భవతి । సంస్కృతీవ్యావృత్త్యై । నా హేమాప్యన్నపపాదయేత్ ।
 యదహేమాప్యన్నపపాదయేత్ । యథాన్యస్తా ఉపనిధాయ ॥
 అన్యస్తైప్రయచ్ఛతి । తాదృగేవతత్ । అన్యైవృత్త్యైత । య
 దేవగార్హపత్యేద్దిశ్రయతి । తేనగార్హపత్యే ప్రిణాః । అగ్ని
 బిభేత్ । ఆహుతయోమాత్యేస్సంఘీతీ । సప్తాగ్ం సమిధమప
 శ్యత్ । తామాధత్త । తతోవా అగ్నీవాహుతయోద్రియంత ॥ ౨౨ ॥
 యదేనగ్ం సమయచ్ఛత్ । తథస్మిధస్సమిత్వమ్ । సమిధమా
 దధాతి । సమైవైనం యచ్ఛతి । ఆహుతీనాం ధృత్త్యై । అథోఅ
 గ్ని హేమాత్రమైవేర్ధ్వవత్కరోతి । ఆహుతీనాం ప్రస్థిత్యై । బ్ర
 హ్మవాదినోవదంతి । యదేకాగ్ం సమిధమాధాయ ద్వై ఆహుతీజు
 హేమాతి । అథకస్యాగ్ం సమిధి ద్వితీయామాహుతిం జుహేమా
 తీతి ॥ ౨౩ ॥ యద్వైసమిధావా దధ్యాత్ । భాగ్నివ్యమ
 స్తే జనయేత్ । ఏకాగ్ం సమిధమాధాయ । యజుషా వ్యామాహు
 తిం జుహేమాతి । ఉభేషవ సమిద్వ్యతీ ఆహుతీ జుహేమాతి । నా
 స్తే భాగ్నివ్యం జనయతి । ఆదీప్తాయాం జుహేమాతి । సమిధ
 మివహిబ్రహ్మవత్కరోతి । అథోయథాతిథిం జ్యోతిర్బ్రహ్మత్వావరివే
 తీత్తి । తాదృగేవతత్ । కరుదున్నయతి । ద్వితీయామాహుతిం జుహేమా

యతి । ౨౪ । భవతిప్రతిష్ఠితం గమయతి ప్రత్యక్షం
వ ఉపనిధానా ధ్రియం తేతి తద్వత్సరిత ॥ ౩ ॥

ఉత్తరావతీం వై దేవా అహుతమజుహవుః । అవావీమసు
రాః । తతో దేవా అభివృత్తిం పరాసురాః । యంక్రామయేత వసీ
యాన్ ధాన్యదితి । కనీయస్తస్య పూర్వగ్ం హుత్వా । ఉత్తరం
భూయోజుహుయాత్ । ఏషావా ఉత్తరా వత్సాహుతిః । తాం దే
వా అజుహవుః । తత్తస్మైభివృత్తి ॥ ౨౪ ॥ యస్యైవంజుహ్వా
తి । భివత్తైస్స । యంక్రామయేత్ పాపీయాన్ ధాన్యదితి । భూయ
స్తస్యపూర్వగ్ం హుత్వా । ఉత్తరం కనీయో జుహుయాత్ ।
ఏషావా అనాచ్యాహుతిః । తామసురా అజుహవుః । తత్తస్మైపరా
భివృత్తిం । యస్యైవంజుహ్వాతి । పరైవ భివతి ॥ ౨౫ ॥ హు
త్వోపసాదయత్యజామిత్వా య । అథోవాన్వత్తైస్స । గార్హప
త్యం ప్రతిక్షతే । అననుధ్యాయం మైవైవం కరోతి । అగ్నిం హేహా
త్రస్యవై స్థాణుస్తి । తం య ముచ్చేత్ । యజ్ఞస్థాణుమ్మచ్చేత్ ।
ఏషవా అగ్నిం హేహాత్రస్య స్థాణుః । యత్సూర్వాహుతిః । తాం
యదుత్తరయాభిజుహుయాత్ ॥ ౨౬ ॥ యజ్ఞస్థాణుమ్మచ్చే
త్ । అతిహేమ పూర్వామాహుతిం జుహేహతి । యజ్ఞస్థాణుమై
వ పరివృత్తి । అథోభాగ్రివ్యమైవాప్తాతి కాగ్రివతి । అ
వావీవగ్ం హుతామివమాప్తి । రేవప్రపతద్ధాతి । ఉర్ధ్వం ప్రా

యతి ॥ ౨౮ ॥ ద్విష్ణు హేమాతి । అనృత్య ద్వైత హుతీభవత్యతి ।
 అగాధైశ్చానరభిః బ్రూయాత్ । పశువాణిగ్నిరైశ్చాన
 రః । యద్బ్రూహిషః । సుతా ద్విఃపాశ్చాపః । అగాధై
 నైశ్చానరే ద్వైతహుతీభు హేమాతి । ద్విజుః హేమాతి । ద్వి
 ర్నిమాప్తిః । ద్విఃపాశ్చాపః ॥ ౨౯ ॥ షట్కథాసంపద్యతై ।
 షడ్వాఙ్ముతవః । ఋతూనేన ప్రీతాః । బ్రహ్మనా దిహోనదంః ।
 కిందేవత్యగ్నిహేమాగ్రమిహ । వైష్ణవేనమితే బ్రూయాత్ ।
 యద్యజమాణు హేమాః । తద్దేంద్రాగ్నిమ్ । యగ్రాష్టమ్ । త
 త్పౌజాపత్యమ్ ॥ ౩౦ ॥ యన్నిమాప్తిః । తహోషసేనామ్ ।
 యద్వితీయమ్ । తేవశ్చరామ్ । యత్పౌశ్చాపః । శక్తగాభరా
 మ్ । తస్మాన్తర్భా అనశ్చవంతోవర్ధంతే । యగ్రాచామతి । తస్మాన్
 హ్యగ్రామ్ । ఉగర్భగ్రావృత్యాచామతి ॥ ౩౧ ॥ అన్నోగో
 పీథాయ । నితేనే క్షిశుత్యై । నిష్టపః స్వగాతృత్యై । ఉద్దిశతి ।
 సప్తర్షీనైవ ప్రీతాతి । రక్షితాపర్యావర్తతే । స్వమైవక్షిరము
 పర్యావర్తతే । తస్మాన్రక్షితో అన్నోపిర్యావర్తతః । అథోఅది
 త్యస్తేవావృతముపర్యావర్తతే । సుతోవృషసమింశే ॥ ౩౨ ॥
 బ్రహ్మవర్షసస్య సమిద్యై । నభర్హిరసుప్రహరేత్ । అనగ్గోఽఙ్గి
 తోనా పవయజ్ఞః । యదగ్నిహేమాగ్రమ్ । యదనుప్రహరేత్ ।
 యజ్ఞం పిచ్ఛంద్యాత్ । తస్మాన్నానుప్రహృత్యమ్ । యజ్ఞస్యస
 వత్త్యై । అహోనినయతి । అవభృథస్యైవ దూపయతః ॥ ౩౩ ॥

అభవన్భువఃజహయన్యతిమాప్తిద్విఃపాశ్చా
త పాశ్రావణ్యమాచామతీంధకః ॥ ౪ ॥

బ్రహ్మవాదినోవదంతి । అగ్నిః శైలాత్రపాశ్రయణాయ
జ్ఞాః । కిం పాశ్రయణమగ్ని శైలాత్రమితి । వర్షోవా అగ్ని
శైలాత్రస్య ప్రాయణమ్ । అగ్ని శైలాత్రం యజ్ఞానమ్ । త
స్య ప్రథివీసదః । అంతరిక్షమగ్నిధ్రమ్ । ద్యౌర్హవిధానమ్ ।
దైవ్యాఆప్తసాక్షణయః । ఓషధయోబర్హిః ॥ ౩౪ ॥ వ
నస్సతయదధ్ధః । దశవరిధయః । ఆదిత్యోయావః । యజమానః
ప్రశుః । సముద్రోఽవభృథః । సంవత్సరస్సన్వగాకారః । తస్మా
దాహితాగ్నే సర్వమేవ బహిష్కర్యం దత్తం భవతి । యథాన్
యం జుశూతి । రాత్రిమేవ తేనదక్షిణ్యం కురుతే । యత్ప్రా
తః ॥ ౩౫ ॥ అహరేవ తేన దక్షిణ్యం కురుతే । యత్త్రౌదదాతి । సాద
క్షిణా । యావంతోవై దేవా అహుతమాదత్తు । తేపరాభవత్తు ।
తవీతదగ్ని శైలాత్రగ్ం సర్వవైవ సమవదాయా జహవుః । త
స్మాదాహుః । అగ్ని శైలాత్రంవై దేవా గృహాణాం నిష్కృతిమప
శ్యన్తితి । యథాన్యం జుశూతి । రాత్రియా ప్రవతధ్ధతాద్య
య ॥ ౩౬ ॥ యజమానస్యావరాధావాయ । యత్ప్రాతః ।
అహప్రవతధ్ధతాద్యయ । యజమానస్యావరాధావాయ । య
త్త్రౌత్వాతి । హుతమేవ తత్ । ద్వయోః సయసా జహుయా
త్ప్రశుకామస్య । వీతద్యా అగ్ని శైలాత్రంమిథునమ్ । యవం

వేదః । ప్రప్రజయాపశుభిమిభునైజాయతే ॥ ౩౨ ॥ ఇమా
 మేవ పూర్వయాదుహే । అనూముతరయా । ఆధిశ్రిత్యోత్తర
 మానయతి । యోనావైవ తద్రేతస్సించతి ప్రజననే । ఆజ్యేనజు
 హుయాతైజసామనయ । శేజోవా ఆజ్యమ్ । తైజస్వేన భవ
 తి । పయసా పశు కామనయ । పతద్వై పసూనాం రూపమ్ । రూ
 పేజ్యేవాస్త్యే పశూనవరుంధే ॥ ౩౩ ॥ పశుమానైవ భవతి । ప
 థేంద్రియకామనయ । ఇంద్రియంవై దధి । ఇంద్రియావ్యేన
 భవతి । యవాగ్వా గ్రామకామస్యోపధావై వసుద్యుః । భా
 గధేయేనైవాస్త్యే సజాతానవరుంధే । గ్రామ్యేన భవతి । అయ
 జ్యోవా ప్రపః । యోసామా ॥ ౩౪ ॥ చతురున్నయతి । చతుర
 త్తరగ్ం రథంతరమ్ । రథంతరస్యైషవణః । ఉపసహరణి । అ
 న్తరిక్షం వామదేవయమ్ । వామదేవస్యేషవణ్ణః । ద్విస్త్రు హౌహ
 తి । ద్వ్యక్షరం బృహత్ । బృహతి షవవణః । అగ్ని హౌహ
 త్రమైవ తథామనవతరోతి ॥ ౪౦ ॥ యోవా అగ్ని హౌహ
 త్రస్యోవనదో వేద । ఉపైనమువనదో నమంతి । చిందతఉవసత్తరమ్ ।
 ఉన్నయోపసాదయతి । ప్రధిపీమేనప్రీణాతి । హౌహత్రస్యముపసా
 దయతి । అంతరిక్షమైవప్రీణాతి । సూర్యోవసాదయతి । దివమైవ
 ప్రీణాతి । ఏతావా అగ్ని హౌహత్రస్యోవనదః ॥ ౪౧ ॥ యోవా
 వం వేద । ఉపైనమువనదో నమంతి । చిందతఉవసత్తరమ్ । యో
 వా అగ్ని హౌహత్రస్యోవనదః ॥ ౪౨ ॥ యోవా అగ్ని హౌహ

తారంబ్రాహ్మణం వషటూరం వేద । తస్యశ్వేనహుతమ్ । ప్రా
 నోవాఅగ్నిశ్చైవాత్రస్యాశాశ్రీవితమ్ । అపానఃప్రత్యాశాశ్రీ
 వితమ్ । మనోహూతా । చతుర్బ్రాహ్మణ్య । నిమేషో వషటూ
 రః ॥ ౪౨ ॥ యవచం వేద । తస్యశ్వేనహుతమ్ । స్థాయం యా
 వానశ్చవై దేవాఃప్రాతర్యాచాణశాశ్రీవైవాగ్నోగ్నహ
 మాగచ్ఛంతి । తా యన్న శర్వయేత్ । ప్రజయాస్య పశుభి
 విశిష్టైర్దేవైర్దేవైర్దేవయేత్ । శ్చస్తావనం ప్రజయాపశుభి
 స్తప్రదయేయః । సజూదైవైస్థాయం యానభిరితిస్థాయగ్ం సం
 వృశః । సజూదైవైఃప్రాతర్యాచభిరితిప్రాతః । యేదైవ దైవా
 స్థాయం యావానో యేచప్రాతర్యాచాణః ॥ ౪౩ ॥ తానై
 వోభయాగ్ం స్తగ్మయితి । తవనం శ్చస్తావప్రజయా పశుభిస్త
 ర్పయంతి । అనునోహస్తాహాపవేళిః । అగ్నిశ్చైవాత్రప్రవాహ
 గ్ం స్థాయంప్రాతర్యజ్జగ్ం భ్రాతృవ్యేభ్యఃప్రహరామి । తస్మా
 త్తత్సావీయాగ్ంస్తోభ్రాతృనాభితి । చతురున్నయతి । ద్విజ్జ
 హూతి । సమిధస్సప్తమి । సప్తపత్రా శక్వరీ । శాక్వరోవజ్రః ।
 అగ్నిశ్చైవాత్రప్రవ తథ్నాయం ప్రాతర్యజ్జగ్ం యజమానోభ్రా
 తృవాయు ప్రహరితి । భవత్రావత్తవా । పరాస్యభ్రాతృవ్యో
 భవతి ॥ ౪౪ ॥ బర్హిఃప్రాతర్హుతాద్యా యజాయతే చం
 ధే సామాకరాత్యేతావా అగ్నిశ్చైవాత్రస్యాప్రసదోవషటూరశ్చ
 ప్రాతర్యాచానోవజ్రస్త్రిశివ ॥ ౫ ॥

ప్రజాపతి రకామ యతా శ్చన్వన్వైజాయై తేఢి । సోజ
 హూత్ । తస్యన్వన్వదజాయతి । అగ్ని వాఽయురాదిత్యః ।
 తేబువన్వ । ప్రజాపతిరహ షీదాశ్చన్వన్వైజాయై తేఢి । తస్య
 వయనజనిష్కహి । జాయతాంన ఆశ్చన్వదిత్యే జపఃపుః । ప్రా
 తానామగ్నిః । తనువై వాయుః ॥ ౮౫ ॥ చక్షుశ ఆదిత్యః ।
 తేషాం హుతాదజాయత గారేః । తస్మైపయస్తవాయచఛం
 త । మమహుతాదజన్మమేతి । తేప్రజాపతిం స్ప్రశ్నవనాయ
 వన్వ । సతిత్యోగ్ని మబ్రవీత్ । యశ్చోనాజయత్ । తస్మాస్త
 హస్తదితి । కస్మైశ్చోహ షీదిత ప్రజాపతి రబ్రవీత్ వైస్యే ఇహ ।
 ప్రాతానామహమిన్వగ్నిః ॥ ౮౬ ॥ తనువాహిహమిలి వాయుః ।
 చక్షుషోహమిత్యాదిత్యః । యప్రప్రాతానామహ షీత్ । తస్య
 హుతాదజనీతి । అగ్నైర్ హుతాదజనీతి । తదగ్ని హూత్రస్యాగ్ని
 హూత్రత్వమ్ । శౌర్వా అగ్ని హూత్రమ్ । యప్రవం వేద శౌర
 గ్ని హూత్రమితి । ప్రాతానానాభ్యామేవాగ్ని గ్ం సహర్థయ
 ః । అన్యధాకప్రాతానాభ్యాం భవతి ॥ ౮౭ ॥ యప్రవం
 వేద । తానాయగబ్రవీత్ । అనుమాభజతమితి । యదైవగార్హ
 పత్యేధిశ్రిత్యాహవనీయమభ్యుద్రవా । తేనత్వాం ప్రీతానిత్య
 బ్రూతామ్ । తస్మాద్యద్గార్హపత్యేధిశ్రిత్యాహవనీయమభ్యుద్ర
 వతి । వాయుమేవ తేనప్రీతాతి । ప్రజాపతిర్దేవతాస్సన్నిజమా
 నః । అగ్ని మైవదైవతానాం ప్రథమమన్వజత । సోవ్యదాల్లంభ్య

మవితా ॥ ౪౮ ॥ ప్రజాపతిమభి పర్యావర్తత । సమృత్యో
 విభేత్ । సాముమాదిత్యమాన్యనో నిరమిమీత । తగ్ంహుత్వాప
 రాబ్ధిర్యావర్తత । తతోవై సమృత్యుమపాజయత్ । అపమృత్యుం
 జయతి । యవినంవేద । తస్మాద్యస్త్యేవం విదుషః । ఉతేకాహము
 తద్వ్యహన్నజహ్వాతి । హుతమైవాస్య భవతి । అసాహ్యదిత్యో
 గ్నిహేమాత్రమ్ ॥ ౪౯ ॥ తనువైవా యుర్గ్నిభావత్యవి
 త్వాభవత్యేకంచ ॥ ౫౦ ॥

రాత్రుంఽపి । వాయువ్యముపస్పృష్టమ్ । ఆశ్విసంధువ్యహా
 నమ్ । సౌమ్యంధుగ్ధమ్ । వారుణమధిశ్రితమ్ । వైశ్వదేవాభిందవః ।
 పౌష్ణముదంతమ్ । సారస్వతం విష్యందమానమ్ । మైత్రగ్ం శ
 రః । ధాతురుద్వాసితమ్ । బృహస్పతేరున్నీతమ్ । సవితుఃప్రకాశం
 తమ్ । ద్యావాప్రభివశ్యగ్ం హియమాణమ్ । వింద్రాగ్ముపస
 న్నమ్ । అగ్నేఃపూర్వాహుతిః । ప్రజాపతేరుత్తరా । వింద్ర
 గ్ం హుతమ్ ॥ ౫౦ ॥ ఉద్వాసితగ్ంసప్తచ ॥ ౫౧ ॥

దక్షిణత ఉపస్పృజతి । పితృలోకమైవ తేన జయతి । పా
 తీమావర్తయతి । దేవలోకమైవ తేన జయతి । ఉదీచీమావృత్యదో
 ధి । మనుష్యలోకమైవ తేన జయతి । పూర్వాదుహ్యజ్వైస్త్వస్య
 జ్వైస్త్వినైయస్య । యోవాగతశ్శ్రీసాస్యత్ । అపరౌదుహ్యతానిష్ఠ
 స్య కానిష్ఠినైయస్య । యోవాబుభూషేత్ ॥ ౫౧ ॥ నసంమృ
 తతి । సాప్తవస్య సస్యవ్యాపృత్యై । వాయువ్యంవా వీతదుపస్ప

ప్రమ్ । అశ్వినం దుహ్యమానమ్ । మైత్రంద్రధమ్ । అర్యష్టాదధ్వా
 న్యమానమ్ । త్వాష్ట్రమున్నీయమానమ్ । బృహస్పతేరున్నత
 మ్ । సవితుఃప్రకాంతమ్ । ద్యానాప్తృధివ్యగ్ం హ్రియమాణమ్ ॥
 వింద్రాగ్నముపపాదితమ్ । సర్వాభ్యావాపషదేవతాభ్యాజుహూ
 తి । యోగ్నిహూత్రం జుహూతి । యథాఖిలువైశ్చనుం త్రభే
 తర్పయతి । ఏవమగ్నిహూత్రీయజమానః తర్పయతి । తృప్య
 తి ప్రజయాప్తశుభిః । ప్రసువర్తం లూకం జానాతి । పశ్యతీపుత్ర
 మ్ । పశ్యతిపాత్రమ్ । ప్రప్రజయాప్తశుభిమిధునైజాయతే ।
 యస్యైవం విచక్షోగ్నిహూత్రం జహ్వతి । యఉచైనదేసంవేద ॥
 బుభూషేధ్రియమాణం జాయతే ద్వేచ ॥ ౮ ॥

తయోవై ప్రియమేథా ఆసన్న । తేషాం త్రైరేకోగ్ని
 హూత్రమజుహూత్ । ద్విరేకః । సకృదేకః । తేషాం య
 స్త్రిరజుహూత్ । నయిచాజుహూత్ । యోద్వః । నయజు
 హా । యస్సకృత్ । సత్రూష్ఠీమ్ ॥ ౧౪ ॥ యశ్చయజుహాజు
 హూద్యోత్త్రూష్ఠీమ్ । తావుభావంధుతామ్ । తస్మాద్యజుహా
 హుతిఃపూర్వాహూత న్య । త్రూష్ఠీముత్రరా । ఉభేషవర్థి అ
 రుంధే । అగ్నిర్జ్యోతిర్జ్యోతిరగ్నిస్వాహేత సాయంజుహూతి ।
 కేతప్తవ తద్దధాతి । సూర్యోజ్యోతిర్జ్యోతిస్సూర్యస్వాహేత ప్రా
 తః । కేతప్తవహితం ప్రజనయతి । రత్రోవాప్తవ్యహితం నవ్రా
 యతే ॥ ౧౫ ॥ యసాగ్నిహూత్రమహుత్యగ్ం సూర్యభ్య

దేత । యద్యంతేపాత్ । ఉన్నయపాజుదాద్రవేత్ । సఉప్
పాద్యాతమితోరాసీత । సయదాతామ్యేత్ । అశభూస్వాహేతి
జహుయాత్ । ప్రజాపతిర్వైభూతః । తమేవాపాసరత్ । స
ప్రవైచం తతఉన్నయతి । నాశ్చిమారఘ్నియజమానః ॥ ౫౬ ॥

త్రాస్త్విం జాయతే యజమానః ॥ ౯ ॥

యన్నియధరితి । వసవస్తహ్యగ్నిః । తస్మిన్యస్య త
థావిధైజహ్వతి । వసుష్వేవాసాగ్నిః పూత్రగ్ం హుతం భ
వతి । నిహతోధూప్తాయం భతే । సుదాస్తహ్యగ్నిః । తస్మిన్
యస్య తథావిధైజహ్వతి । సుద్రేష్వేవాసాగ్నిః పూత్రగ్ం
హుతం భవతి । ప్రక్షునమిక్షునర్పరాలభతే । ఆదిత్యాస్త
హ్యగ్నిః ॥ ౫౭ ॥ తస్మిన్యస్య తథావిధైజహ్వతి । ఆదిత్యే
ష్వేవాసాగ్నిః పూత్రగ్ం హుతం భవతి । సర్వప్రస సర్వశ
క్త్యు ఆదీప్తభవతి । విశ్వేదేవాస్తహ్యగ్నిః । తస్మిన్యస్య త
థావిధైజహ్వతి । విశ్వేష్వేవాసాగ్నిః దేవేష్వగ్నిః పూత్రగ్ం
హుతం భవతి । నితరామర్పిరుపావైతి లోహినీకేవభవతి । ఇం
ద్రస్తహ్యగ్నిః । తస్మిన్యస్య తథావిధైజహ్వతి । ఇంద్రప్రవా
సాగ్నిః పూత్రగ్ం హుతం భవతి ॥ ౫౮ ॥ అంగారా భవ
న్తి । తేభ్యఃకాగేభ్యుర్పిరుదేతి । ప్రజాపతిస్తహ్యగ్నిః ।
తస్మిన్యస్య తథావిధైజహ్వతి । ప్రజాపతావైవాసాగ్నిః
పూత్రగ్ం హుతం భవతి । శరౌకారా అధ్యుహంతే ।

బ్రహ్మతహ్యఃగ్నిః । తస్మిన్యస్య తథావిధే జహ్వతి । బ్రహ్మ నై
 వాసాగ్నిః హూత్రగ్ం హుతంభవతి । వసుషురుద్రహ్వదిత్యే
 యవిశ్వేషు దేవేషు । ఇంద్రేష్రజావతౌబ్రహ్మః । అపరివర్గ
 మేనాప్త్యేతాసు దేవతాసు హుతం భవతి । యస్యైవం విదుషాః
 గ్నిహూత్రం జహ్వతి । యఉచైనదేవం వేద ॥ ౫౯ ॥

అదిత్యాస్తహ్యఃగ్నిరింద్రవవాసాగ్నిః హూత్రగ్ం హు
 తంభవతిదేవేషుచత్వారిచ ॥౧౦॥

యదగ్నిం నిహితసప్రథమగ్ం సర్వప్రవితరామంగారాశ్శ
 రొంగారా బ్రహ్మవసుప్స్వప్తా ॥

ఋతంత్యా సత్యేన పరిషింహామీతి సాయం పరిషించతి । స
 త్యం త్వతేన పరిషింహామీతి ప్రాతః । అగ్నిర్వాఋతమ్ । అ
 సావాదిత్యస్తత్యమ్ । అగ్నిమేవ తదాదిత్యేన సాయంపరిషించ
 తి । అగ్నివాదిత్యం ప్రాతసః । యావద హూత్రాత్రేభవతః ।
 తావదస్యలోకస్య । నాతికర్షిష్టిః । నాంతానవర్యంతోఽస్తి ।
 యస్యైవం విదుషాఃగ్నిహూత్రం జహ్వతి । యఉచైనదేవం వేద ॥

అస్తిదేవచ ॥౧౧॥

అంగిరసఃప్రజావతీరగ్నిం రుద్రఉత్తరావతీం బ్రహ్మవా
 దిన్దగ్నిహూత్రప్రాయణాయజ్ఞాఃప్రజావతీరకామయితాత్మ
 న్స్వద్రాద్రం గవిదక్షితస్త్రయోవై యదగ్నిమ్మతంత్యా సత్యే
 వైకాదశ ॥౧౧॥

అ. గిరన్తపై వ్రతేన వహునైవ యన్నిమాప్తి యోవాఅ
గ్నిహోత్రసోప్రసదో దక్షిణతష్టప్తిః ॥ ౬౦ ॥

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాష్టకే

ప్రథమప్రపాఠక స్సమాప్తః .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాష్టకే

ద్వితీయప్రపాఠక ప్రారంభః

హరిఃఓమ్ ॥ పృజాపతిరకామయత పృజాస్సజైయేతి ।
సప్తతం దశఘోతారమపశ్యత్ । తం మనసా నుద్దుత్య దర్భ
స్తమ్యై జుహోత్ । తతోవై సపృజాఅస్సజత । తాఅస్తాఘ్నై
హౌఅపాకామన్ । తాగ్రహేణాగృష్ణోత్ । తర్గహస్యగ్ర
హత్వమ్ । యఃకామయేత ప్రజాయేయేతి । సదశఘోతారం
మనసా నుద్దుత్య దర్భస్తమ్యై జుహుయాత్ । పృజాపతిర్వై
దశఘోతా ॥ ౧ ॥ పృజాపతిరైవ భూత్వా ప్రజాయతే । మ
నసా జుహోతి । మన ఇవహి పృజాపతిః । పృజాపతేరాష్టైః ।
పూర్ణయా జుహోతి । పూర్ణా ఇవహి పృజాపతిః । పృజాపతే
రాష్టైః । న్యూనయా జుహోతి । న్యూనాద్విపృజాపతిః పృజా
అస్సజత । పృజానాగ్ంస్పృష్టే ॥ ౨ ॥ దర్భస్తమ్యై జు
హోతి । ఏతన్నాద్వై యోనేఃపృజాపతిఃపృజా అస్సజత । య
స్తాదేవ యోనేఃపృజాపతిఃపృజా అస్సజత । తన్నాదేవయోనేఃప్ర

జాయతే । బ్రాహ్మణో దక్షిణతఉపాస్తే । బ్రాహ్మణోవై పృ
 జానాముపస్త్రీష్టా । ఉపస్త్రీష్టుమత్యైవ ప్రజాయతే । గృహో
 భవతి । పృజానాగ్ం స్పృష్టానాం ధృత్యై । యంబ్రాహ్మణంవి
 ద్యాం విద్వాగ్ంసం యశో నరేచ్ఛత్ ॥ ౩ ॥ సోరణ్యం పరే
 త్యై । దర్భస్తమబ్బముగ్గ్రీధ్యై । బ్రాహ్మణం దక్షిణతో నిషాద్యై ।
 చతుర్ హోత్ర్యాన్వాప్యవక్షీత । పతద్వైదేవానాం పరసుం గు
 హ్యం బ్రహ్మ । యచ్ఛతుర్ హోతారః । తదేవ ప్రకాశం గను
 యతి । తదేనం ప్రకాశం గతమ్ । పృకాశం పృజానాం గను
 యతి । దర్భస్తమబ్బముగ్గ్రీధ్యవ్యావప్త్యై ॥ ౪ ॥ అగ్నివాక్వై
 దర్భస్తమబ్బః । అగ్నివత్యైవవ్యావప్త్యై । బ్రాహ్మణో దక్షిణతఉ
 పాస్తే । బ్రాహ్మణోవై పృజానాముపస్త్రీష్టా । ఉపస్త్రీష్టుమత్యై
 వై నం యశఃకుచ్ఛతి । కుశ్వరం తం యశో త్రోతాత్యసాః । య
 స్యాంతే వ్యావప్త్యై । వరస్తప్త్యై దేయః । యదేవై నం తతోప
 ననుతి । తదేవావరుంధే ॥ ౫ ॥ అగ్నిమాదధానో దశహోత్రా
 రణిమవదధ్యాత్ । ప్రజాతమేవై నమాధత్యై । శైవోద్ధృత్యా
 గ్నిహోత్రం జహుయాత్ । ప్రజాతమేవై నజ్ఞహోత్ర । హవిర్వి
 ర్వసన్యం దశహోతారం వ్యావప్త్యై । ప్రజాతమేవై నం నిర్వపతి
 పామిధేనీనువత్సయం దశహూతారం వ్యావప్త్యై । పామిధేనీరై
 వ స్పృష్టావరభ్య ప్రతనుతే । అథోయజ్ఞోవై దశహూతా । య
 జ్ఞమైవ తనుతే ॥ ౬ ॥ అభిచరం దశహూతారం జహుయాత్

సప్తవైపురుషపాత్రాః । నాభిర్దశమ్ । సపాత్రాణామేవైసమభిచర
త । ఏతావద్వైపురుషస్య స్వమ్ । యావత్పాత్రాః । యావ
దేవాస్యాస్తి । తదభిచరత । స్వకృతైరిణే జుహూతి ప్రదరేవా ।
ఏతద్వాత్రివైనిర్ముతగృహీతమ్ । నిర్ముతగృహీత ఏవేనని
ర్ముత్యాగ్రాహయతి । యద్వాచక్రూరమ్ । తేనవషట్రురో
తి । వాచపవైసం కూరేణ ప్రవృత్తతి । తాజగాత్కమార్చ
తి ॥ ౭ ॥ దశజుహూతాస్సప్తాః పంచదావ్యచప్తైరుధప్తవత
నుతై నిర్ముతగృహీతం పంచచ ॥ ౧ ॥

ప్రజాపతి రకామయిత దర్శశ్రూణానాసా సృజయేతి ।
సప్తతం చతుర్జుహూతారమపశ్యత్ । తంమనసానుష్ఠిత్యాహ
వనీయే జుహూత్ । తతోవై సదర్శశ్రూణానాసావస్పజత । తావ
స్తాథస్సప్తావపాక్రామతామ్ । తాగ్రహీణాగృహ్ణాత్ । తద్గ్ర
హస్యగ్రహశ్చమ్ । దర్శశ్రూణానాసానాలభమానః । చతుర్
జుహూతారం మనసానుష్ఠిత్యాహవనీయే జుహూయాత్ । దర్
శశ్రూణానాసావైవస్సప్తాః పంచప్రతనుతే ॥ ౮ ॥ తాగ్రహూభ
వతి । దర్శశ్రూణానాసాయోస్సప్తయోధ్యత్యై । సోకామయిత
చాతుర్మాస్యాని సృజయేతి । సప్తతం పంచజుహూతారమపశ్య
త్ । తంమనసానుష్ఠిత్యాహవనీయే జుహూత్ । తతోవై సచా
తుర్మాస్యాన్యస్పజత । తాన్యస్తాథస్సప్తావపాక్రామత్ ।
తాగ్రహీణాగృహ్ణాత్ । తద్గ్రహస్యగ్రహశ్చమ్ । చాతుర్మా

సాన్తానృతభూమనః ॥ ౯ ॥ పంచకూటాతారం మనసానుష్టుత్యా
హవనీయేజుహుయాత్ । చాతుర్మాస్యానైవ స్పృష్టాన్తభ్యవ్ర
తనుతే । గ్రహూభవతి । చాతుర్మాస్యానాగ్ం స్పృష్టానాంధృ
త్యై । సోకామయిత పశుబంధగ్ం స్పృజేయేత । సప్తగ్ం షడ్ఘోతా
రిమపశ్యత్ । తంమనసానుష్టుత్యాహవనీయేజు హూయాత్ । తత్రా
వైసపశుబంధమన్వజత । సోష్టాఘస్పృష్టోపాకామిత్ । తంగ్రహే
ణాగ్ంష్టోత్ ॥ ౧౦ ॥ తస్మాదహస్యగ్రహత్వమ్ । పశుబంధేన
యక్ష్యమాణః । షడ్ఘోతారం మనసానుష్టుత్యాహవనీయేజుహు
యాత్ । పశుబంధమేవ స్పృష్టాన్తభ్యవ్రతనుతే । గ్రహూభవతి ।
పశుబంధస్య స్పృష్టాన్తభ్యవ్రత్యై । సోకామయిత సోమ్యపాద్యరగ్ం స్ప
జేయేత । సప్తగ్ం సప్త హూతారమపశ్యత్ । తంమనసానుష్టు
త్యాహవనీయేజు హూయాత్ । తత్రావైససోమ్యపాద్యరమన్వజత ॥
౧౧ ॥ సోష్టాఘస్పృష్టోపాకామిత్ । తంగ్రహేణాగ్ంష్టోత్ । తస్మా
దహస్యగ్రహత్వమ్ । దీప్తిష్యమాణః । సప్త హూతారంమనసా
నుష్టుత్యాహవనీయేజుహుయాత్ । సోమ్యమేవాధ్యరగ్ం స్ప
ష్టాన్తభ్యవ్రతనుతే । గ్రహూభవతి । సోమ్యపాద్యరగ్ంస్పృ
ష్టాన్తభ్యవ్రత్యై । దేవేభ్యోవై యజ్ఞోనపాభవత్ । తమేతావచ్ఛ
న్నమభరత్ ॥ ౧౨ ॥ యథన్మధారాః । తత్రావైతేభ్యోయజ్ఞః
ప్రాభవత్ । యథన్మధారాభవంతి । యజ్ఞస్యవ్రథాత్యై । అతి
ధ్యమాసాద్యవ్యావశ్యే । యజ్ఞముఖంవా అతిధ్యమ్ । ముఖతపవయ

జ్ఞాన్ సంభవత్య ప్రతనుతే । అయజ్ఞో వాప్రపః । యోపత్నీకః । న
 ప్రజాప్రజాయేరక్షా । పత్నీర్వాచపై । యజ్ఞమైవాకః । ప్ర
 జానాం ప్రజననాయ । ఉపసథున్ వ్యాచపై । పతద్వైపత్నీ
 నామాయతనమ్ । స్వప్వైవా ఆయతనేవకల్పయతి ॥ ౧౩ ॥ తనుత
 అభమానోగృహ్ణోదన్మజతా భరం జాయేరక్షా ఘట్ప ॥ ౧ ॥

ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాయేయేతి । సతపోతవ్యత । న
 త్త్రివృత్తేన్ స్తోమమన్మజత । తం పంచదశ స్తోమో మధ్యత ఉద
 త్మణత్ । తౌపూర్వపక్షశ్చ పరపక్షశ్చభవతామ్ । పూర్వప
 క్షం దేవా అన్వస్మజ్యంత । అపరపక్షమన్వసురాః । తతోదేవా
 అభిక్షా । పగాసురాః । యం క్రామయేత వసీయాన్ ధాన్యది
 తి ॥ ౧౪ ॥ తౌపూర్వపక్షే యాజయేత్ । వసీయా నైవభవతి ।
 యం క్రామయేత పాపీయాన్ ధాన్యదితి । తమపరపక్షే యాజయే
 త్ । పాపీయా నైవ భవతి । తస్మాత్పూర్వపక్షోపరపక్షాత్రోరుగ్య
 తరః । ప్రజాపతిర్వై దశ హూతా । ఐతుర్ హూతా పంచ
 హూతా । వడ్ధీతా సప్త హూతా । ఋతవస్సంవత్సరః ॥ ౧౫ ॥
 ప్రజాప్రశవ ఇమెలాకాః । యప్రపం ప్రజాపతం బహూర్భు
 యాన్ సంవేద । బహూరైవ భూయాన్భవతి । ప్రజాపతీదై
 వాసురానన్మజత । న ఇంద్ర మపి వాన్మజత । తందేవాఅబ్రువ
 ణ్ । ఇంద్రంనోజనయేతి । సోబ్రవీత్ । యథాహం యుష్మాగ్ంప్ర
 ప్రసాన్యమ్ । ఏవమింద్రంజనయధ్వమితి ॥ ౧౬ ॥ తేతపోతవ్యంత ।

తత్తత్త్వన్నింద్రమపశ్యత్ ॥ తమబ్రునత్ ॥ జాయస్వేతి ॥ సోబ్రవీ
 త్ ॥ కింభాగధేయమభిజనిష్యత్ ॥ ఋతూన్ భృంశధునిరమ్ ॥ ప్ర
 జాపపశూన్ ॥ ఇహాన్ లూకానిత్యబున్ ॥ తంవైమాహుత్యా
 ప్రజనయతేత్యబ్రవీత్ ॥ ౧౭ ॥ తంచతుర్ హూతాన్ ప్రాజన
 యత్ ॥ యన్తామయేత పీరోమతజాయేతేతి ॥ సచతుర్ హూ
 తారం జహుయాత్ ॥ ప్రజాపతిర్వై చతుర్ హూతా ॥ ప్ర
 జాపతిరైవభూత్వా ప్రజాయతే ॥ జజనదింద్రమింద్రీ యాయస్వా
 హేతి గ్రహేణ జహూత ॥ ఆస్యపీరోజాయతే ॥ పీరిగం పిదే
 వా ప్రతయాహుత్యా ప్రాజనయత్ ॥ ఆదిత్యాశ్చాంగిర సశ్వ
 సువగేలోకే స్పర్ధంత ॥ వయంపూర్వే సువగ్లోకమియామ
 వయంపూర్వాత్ ॥ ౧౮ ॥ తదిదిత్యా ప్రగం పంచ హూతా
 రమపశ్యత్ ॥ తంపురాప్రాతరనువాకా దగ్నిధేజహుః ॥ త
 త్తావైతేపూర్వే సువర్గం లోకమాయత్ ॥ యసున్వర్గకామసాస్య
 త్ ॥ సపంచ హూతారం పురాప్రాతరనువాకా దగ్నిధేజహు
 యాత్ ॥ సంవధురోవై పంచ హూతా ॥ సంవధుర సున్వగ్లో
 లోకః ॥ సంవధురప్రవర్తుషు ప్రతిస్థాయ ॥ సువగ్లోకమేతి ॥ తే
 బున్వన్నంగిరస ఆదిత్యాన్ ॥ ౧౯ ॥ క్వస్థ ॥ క్వవస్సద్భ్యో
 హవ్యం వత్సామిత్ ॥ ఛందస్విత్యబున్ ॥ గాయత్రియాం
 త్ ప్రభుభిజగత్యామితి ॥ తస్మాచ్ఛందసున్వదభ్య ఆదిత్యభ్యః ॥
 ఆంగీరసీగప్రజాహవ్యం వహంతి ॥ వహంత్యస్తే ప్రజాబలిమ్ ॥

వి॒వ॒నా॒ప్రతి॒భా॒గం గ॒చ్ఛతి॒ । య॒వ॒వం వే॒ద । ద్వా॒ద॒శ॒మా॒సా॒వం చ॒
 ర్త॒వః । త్రయ॒ద్ర॒మె॒లో॒కాః । అ॒సా॒నా॒ది॒త్య ప॒క॒ష్ఠిం॒శః । ప॒తస్తి॒
 వా॒స్వప॒రశ్రి॒తః । ప॒శస్తి॒కప్రతి॒ష్ఠితః । య॒వ॒వ మై॒తన్గం శ్రి॒తం ప్ర॒
 తి॒ష్ఠితం వే॒ద । ప్ర॒త్యైవ॒తీ॒తతి ॥ ౨౦ ॥ స్వా॒ది॒తి సం॒వత్స॒రో॒జన॒య
 భ॒వమి॒త్యబ్రో॒తూ॒వ॒తా॒త్యాది॒త్యానృ॒తవ॒ష్టవ ॥ ౩ ॥

ప్ర॒జాప॑తీరకామయశ ప్రజాయేయేతి । సప॑తం దశ హో
 తారి॒వప॑శ్యత్ । తేన॑దశధా॒త్వానం వి॒ధాయ॒ । దశ॑హోతా॒త్రిశ
 ప॒శ్య । గ॒న్త్యది॒న్తిసు॒గ్రాసీ॑త్ । ది॒త్యమా॒జ్యమ్ । తస్మే॑తావ॒త్యే
 స॒వాగ్రా॑సీత్ । ప॒తావా॑యజ్జక్ర॒తుః । సచ॑తుర్ హోతారి॒వసృ
 జత॑ । సోనంద॑త్ ॥ ౨౦ ॥ ఓ॒ అ॒సృ॒క్షి॒వా ఇ॒నుమి॑తి । తస్య॑ సా
 మో॒హపి॑రాసీత్ । సచ॑తుర్ హోతా॒త్రిప॑త । సోతా॑మ్యత్ ।
 సభూ॑రితి॒ వ్యాహ॑రత్ । సభూ॑మి॒నుసృ॑జత । అగ్ని॒ష్టై హోత్రం॑ ద
 ర్శ॒పూణ॑మా॒నా సా య॒జుగ్ం॑సి । సద్వి॒వీ॒యమ॑తప్యత । సోతా॑
 మ్యత్ । సభూ॑రితి॒ వ్యాహ॑రత్ ॥ ౨౧ ॥ సో॑ంతరిక్ష॒నుసృ॑
 జత । చాతు॒ర్మా॒సాని॑ సా॒మాని॒ । సత్ప॑తీ॒యమ॑తప్యత । సోతా॑
 మ్యత్ । ససు॒వరి॑తి॒ వ్యాహ॑రత్ । సది॒వను॑సృజత । అగ్ని॒ష్టై హోమ
 ము॒క్థ్యను॑తి॒గ్రాత॑ము॒చః । ప॒తావై॑ వ్యాహృతయద్ర॒మెలో॒కాః । ఇ
 మా॒కౌశ్టువై॑ లో॒కానను॑ప్ర॒జాగ॑వశవశ్చం॒దాగ్ం॑సి పా॒జాయ
 వ ॥ య॒వ॒వ మై॒తాగ॑ప్ర॒జాప॑తే॒ప్రథ॑మా॒వ్యాహృ॑తీ॒ప్రజా॑తా వేద ॥
 ఓ॒ ప్రప॑శ్శి॒జయా॑వశుభి॒మిభు॑నె॒జాయ॑తే । సవం॑చహోతారి॒వ

సృజత । సహవిర్నా విందత । నిష్ఠే సోమస్తనువం ప్రియచ్ఛ
 త్ । పతతే హవిరిత । సపంచ హూతా తప్యత । సోతామ్యత్ ।
 సప్రీత్యజ్జబాధత । సోమరానసృజత । తదన్యప్రియమాసీత్ ॥
 తద్దుర్వణాగ్ం హిరణ్యమభవత్ । తద్దుర్వణాస్య హిరణ్యస్య
 జన్మ । నద్వితీయమతప్యత । సోతామ్యత్ । సప్రాజబాధత ।
 సదేవానసృజత । తదన్యప్రియమాసీత్ । తద్దుర్వణాగ్ం హిర
 ణ్యమభవత్ । తద్దుర్వణాస్య హిరణ్యస్య జన్మ । యప్రవగ్ం సు
 వణాస్య హిరణ్యస్య జన్మ వేద ॥ ౨౫ ॥ సువర్ణజన్మనాభవతి
 దుర్వణాస్య భ్రాతృవ్యః । తస్మాద్దుర్వణాగ్ం హిరణ్యంభా
 ర్యమ్ । సువర్ణప్రసభవతి । ఐనం ప్రియం గచ్ఛతి నాప్రియమ్ ।
 సప్రప్త హూతారమసృజత । సప్రప్త హూతైవ సువర్గం లోక
 మేత్ । త్రిణవేన స్తోమేనైభ్యో లోకేభ్యో సుగ్ధాప్రాణుదత
 త్రియస్త్రిగ్ం శేన ప్రశ్యతిపత్ । ఏకప్రిగ్ం శేనరుచమధత్ ॥ ౨౬ ॥
 సప్రదశేన ప్రాజాయత । యప్రవం పిద్వాభౌ సున యజతే
 సప్రహూతైవ సువర్గం లోకమేత । త్రిణవేన స్తోమేనైభ్యో
 లోకేభ్యో భ్రాతృవ్యా ప్రణుదతే । త్రియస్త్రిగ్ం శేన ప్ర
 తిశ్ఠతి । ఏకప్రిగ్ం శేన రుచంధత్ । సప్రదశేన ప్రజాయతే । త
 స్మాద్గుప్తదశ స్తోమో ననిర్హృత్యః । ప్రజాపత్యైవ సప్రదశః ।
 ప్రజాపతమేన మధ్యతోధత్ ప్రజాత్యై ॥ ౨౭ ॥ అనందదుప్త
 త్రివ్యాహరద్వేదాసీద్వేదాధత్ ప్రజాత్యై ॥ ౪ ॥

దే॒వా॒వై స॒రుణ॑మ॒యాజ॑యన్ । స॒య॒స్వై య॒స్వై దే॒వ
 తా॒యై దక్షి॑ణామ॒నయత్ । తా॒మస్త్రి॑నాత్ । తే॒ఽబు॒వన్ ॥ వా॒
 యో॒స్య ప్రతి॑గృ॒హ్ణామ॑ । త॒థానో॑ దక్షి॒ణా న॒న్వేష్య॑తీతి । తే॒వా॒య
 త్యో ప్రతి॑గృ॒హ్ణాన్ ॥ తతో॒వై తాం॑ దక్షి॒ణా నాస్త్రి॑నాత్ । య॒ష॒వం
 పి॒దాన్ వా॒స్యోస్యో॒స్య దక్షి॑ణాం ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । వై॒సం దక్షి॑ణాస్త్రి॒నా
 తి ॥ ౨౨ ॥ రా॒జాన్వా॑ వ॒రుణో॑న॒యతు॑ దే॒విదక్షి॑ణై॒ర్గ్నయై॑హి
 రణ్య॑మి॒త్యాహ॑ । ఆ॒గ్నేయై॑వై హి॒రణ్యమ్ । స్వ॒యైవై॑న॒దేవత॑
 యా ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । సో॒మాయ॑వా॒నభి॑త్యాహ॑ । సౌ॒మ్యై॒వై వా॒సః ।
 స్వ॒యైవై॑న॒దేవత॑యా ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । రు॒ద్రాయ॑గామి॒త్యాహ॑ ।
 రౌ॒ద్రై॒వై గాః । స్వ॒యైవై॑నాం దే॒వత॑యా ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । వ॒రుణా॑యా
 శ్వి॒మి॒త్యాహ॑ ॥ ౨౯ ॥ యో॒ వా॒సు॒ణోవా॑ అశ్వః । స్వ॒యైవై॑నం దే॒
 వత॑యా ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । ప॒రి॒జాపత॑యై పు॒రుష॑మి॒త్యాహ॑ । పా॒
 రి॒జాపత్యై॑ పు॒రుషః । స్వ॒యైవై॑నం దే॒వత॑యా ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । మ
 న॒వై తల్ప॑మి॒త్యాహ॑ । నూ॒నవో॑వై తల్పః । స్వ॒యైవై॑నం దే॒వత॑
 యా ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । ఉ॒త్తానా॑యాం గీ॒రసా॑యానభి॒త్యాహ॑ । ఇ॒యం
 వాఉ॒త్తాన॑ ఆ॒గీర॑సః ॥ ౩౦ ॥ యో॒ అ॒న॒యైవై॑న॒ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । వై
 శ్వా॒నర॑యోర్పా॒రథం॑ ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । వై॒శ్వా॒నరౌ॒వై దే॒వత॑యా ర
 థః । స్వ॒యైవై॑నం దే॒వత॑యా ప్రతి॑గృ॒హ్ణాతి । తే॒వా॒మృత॑త్వమ్
 శ్వా॒మి॒త్యాహ॑ । అ॒మృత॑మే॒వాత్మ॑ంధ॒తై । వ॒యోదా॑త్రభి॒త్యాహ॑ ।
 వ॒యప్త॑వై॒నం కృ॒త్వా । సు॒వర్గం॑ లో॒కం గ॑మయతి । మ॒యోమ॑హ్య

మస్తు ప్రతిగ్రహీత్రత్యాహ ॥ ౩౦ ॥ యద్వేదేనమ్ । తన్మయః ।
 అత్తనప్రవైషా పరీతిః । కఇదం కన్తా అదాదిత్యాహ । ప్రజాపతి
 రైవకః । సప్రజాపతయే దదాతి । కామః కామాయేత్యాహ ।
 కామేనహిదదాతి । కామేన ప్రతిగృహ్లాతి । కామోదాతా కామః
 ప్రతిగ్రహీతేత్యాహ ॥ ౩౧ ॥ కామోహిదాతా । కామః ప్రతి
 గ్రహీతా । కామగ్ం సముద్రమావిశేత్యాహ । సముద్రవిహితా
 హః । నేనహికామపాపాంతోస్తి । నసముద్రస్య । కామేనస్వాప్ర
 తిగృహ్లామీత్యాహ । యేన కామేన ప్రతిగృహ్లాతి । సప్రవైషాము
 ష్టికాలోకే కామఆగచ్ఛతి । కామైతన్తప్రమాతే కామదక్షిణేత్యా
 హ । కామప్రస తద్యజమానోఽముష్టికాలోకేఽక్షిణామిచ్ఛతి । న
 ప్రతిగ్రహీతి । యప్రసం విద్వాం దక్షిణాం ప్రతిగృహ్లాతి । అన్య
 ణామైవైనాం ప్రతిగృహ్లాతి ॥ ౩౩ ॥ క్షీనానృత్యమిత్యాహంక్షీ
 నః ప్రతిగ్రహీత్రత్యాహ ప్రతిగ్రహీతేత్యాహ దక్షిణేత్యాహ
 చత్వారిచ ॥ ౫ ॥

అంతోవాప్రపయజ్జస్య । యద్దశనునహః । దశమేహంకు
 ర్పరాజ్ఞాయాఙ్గుస్తువంతి । యజ్జస్యైవాంగం గత్వా । అనావృ
 మవరుంధతే । తస్మభిస్తువంతి । త్రయశ్చమేలాకాః । ప్రభృత్యప్రస ల్లో
 భ్యోవాద్యమవరుంధతే । పృథ్విపసరీర్భవంతి । అన్నంవైపృ
 థ్త్వి ॥ ౩౪ ॥ అన్నమేవావరుంధతే । మనసాప్రస్తాతి । మనసా
 న్దాయతి । మనసాప్రతిహరతి । మనశ్చవహిచ్చప్రజాపతిః । ప్రజా

పత్రేగాప్త్యై । దేవావై స రావః । శేషమియగ్ం రాజ్ఞే । యథన్
 ర్న రాజ్ఞే యా ఋగ్భస్మవంతి । అప్యమైవ ప్రతిష్ఠంతి ॥ ౩౫ ॥ చ
 తుర్ హోస్మాక్ హోతా వ్యాచ ప్తే । స్తుతమనుశగ్ం సత్తశాంత్యై ।
 అంత్రా వా పషయజ్ఞస్య । యద్దశమనుహః । పితృభిరువై దేవానాం
 పరనుం గుహ్య బ్రహ్మ । యచ్ఛతుర్ హోతారః । దశమేహగ్ం శ్చ
 తుర్ హోస్మాన్వాచ ప్తే । యజ్ఞప్త్యే వాంతం గత్వా । పరనుం
 క్తేవానాం గుహ్యం బ్రహ్మ ఏరుంధే । తద్దేవప్రకాశంగమయతి ॥ ౩౬ ॥
 తదేవం ప్రకాశంగతమ్ । ప్రికాశంప్రజానాం గమయతి । వాచం
 యచ్ఛతి । యజ్ఞస్య ధృత్యై । యజమానదేవత్యం వా అహః ।
 భ్రాతృవ్యదేవత్యా రాత్రీః । అహ్న రాత్రిం ధ్యాయేత్ । భ్రా
 తృస్యస్త్యై స తల్లగ్ం వృజ్జే । యద్దినా వాచం విస్మజేత్ । అ
 హరాభ్రాతృన్వాయో దిచ్ఛగ్ంషేత్ । యన్న క్తం విస్మజేత్ ।
 రాత్రిం భ్రాతృన్వాయో దిచ్ఛగ్ంషేత్ । అధిష్ఠతృషూరేవ
 చం విస్మజతి । పితావంతమైవాస్త్యైలోకముచ్చిగ్ంషతి । యావ
 దాద్దిత్యోఽస్తమేతి ॥ ౩౭ ॥ పృథ్వి తిష్ఠంతి గమయతి శిగ్ంషే
 త్వంచచ ॥ ౬ ॥

ప్రజాపతిః ప్రజాఅస్మజత । తాస్మహస్తాస్సనుశ్లిష్యక్ ॥
 తానూపేణానుప్రావిశత్ । తస్మాదాహుః । నూపంవై ప్రజాప
 తిః । తానామ్నానుప్రావిశత్ । తస్మాదాహుః । నామవైప్ర
 జాపసరితి । తస్మాదప్యమితౌస్సంగత్యై । నామ్నాచేధ్యయే

తే ॥ ౩౫ ॥ మిగ్రమైవభవతః । ప్రజాపతిర్దైవాసురానశ్చ
జత । సఇంద్రమపివాన్సృజత । తందేవాఅబుగ్నిః । ఇంద్రంనా
జనయేతి । సఆత్మన్నింద్రసపశ్యత్ । తనుస్సృజత । తంగ్రిహ్ను
గ్నీర్వర్యం భూత్వానుప్రాప్తిశత్ । తస్యవజ్రఃపంచదశోహస్త ఆప
ద్యత । తేనోదయాసురానభ్యభవత్ ॥ ౩౬ ॥ ధ్రావ్యపవంవేద ।
అభిభాగితృవ్యాన్భవతి । తేదైవాఅసురైర్విజిత్య । సువగం
లూకమాయాన్ । తేముష్కేలూకేవ్యతుభ్యన్ । తేబుగ్నిః ।
అముత్యవదానంవా ఉపజిజీవీమేతి । తేసప్తహోతారం యజ్ఞం వి
ధాయానాన్యమ్ । ఆంగీరిసం ప్రాహిణ్యన్ । ప్రతేనాముత్ర
కల్పయేతి ॥ ౪౦ ॥ తస్యవాఙ్మయంకృషిః । యదిదంకించ । య
ప్రపవంవేద । కల్పతేస్తే । సవాఅయంహనుష్యేషుయజ్ఞస్సప్తహో
తా । అముత్రసద్భ్యోదేవేభ్యోహవ్యం వహతి । యప్రపవంవేద । ఉ
పేనం యజ్ఞోనవతి । సోమన్యత । అభివాఙ్మేస్తాన్లోకాదముల్లో
కం కమిష్యంతేతి । సవాచస్పతేహృదితి వ్యాహరత్ । తస్మా
త్పుత్రోహృదయమ్ । తస్మాత్స్తాన్లోకాదముల్లోకం నాభికాసు
యంతే । పుత్రోహి హృదయమ్ ॥ ౪౧ ॥ హ్వయేతేఅభవత
ల్పయేతేతి చత్వారిచ ॥ ౭ ॥

దైవావై చతుర్హోతృభిర్వజ్రమతన్వత । తేవిప్రాప్తవా
భాగితృవ్యేణాజయంత । అభిసువర్గం లూకమజయన్ । యప్రపం
విద్వాగ్ంకృతుర్హూతృభిర్వజ్రం తనుతే । విప్రాప్తవాభాగితృ

వేదజయతి । అభిసువర్గం లోకం జయతి । వడ్డోతా ప్రాయ
 నీయ మాసాదయతి । అముష్మైవై లోకాయ వడ్డోతా । ఘృంతి
 ఖలువా పశభౌనుమ్ । యదభిముణ్వంతి ॥ ౪౨ ॥ ఋజుఁడైవైస
 మానుం లోకం గమయతి । చతుర్ హూతాశ్రీధ్యమ్ । యశో
 వై చతుర్ హూతా । యశప్రవాన్మంధతై । పంచ హూతా వ
 శుముపసాదయతి । సువర్త్యవై పంచహోతా । యజమానఃప్రశుః ।
 యజమానమైవ సువర్గం లోకం గమయతి । గ్రహాగృహీతాప్వ
 సప్తహోతారం జహోతి । ఇందియవై సప్తహోతా ॥ ౪౩ ॥
 ఐతో ఇందియమేవాన్మంధతై । యోనే చతుర్ హూతానను స
 వనం తర్పయతి । తృప్యతి ప్రజయాప్రశుభిః । ఉపైనగం సాను
 ప్తీహోనమతి । బహిష్త్వవచూనే దశహోతారం వ్యాచక్షీగ । మాధ్య
 స్థినై పవమానై చతుర్ హూతారమ్ । ఆఘై పవమానే పంచ
 హూతారమ్ । పితృయజ్ఞై వడ్డోతారమ్ । యజ్ఞాయజ్ఞయస్యస్తోత్రైస
 ప్తహోతారమ్ । అనుసవనమైవై నాగం స్తర్పయతి ॥ ౪౪ ॥ ఐత్య
 ప్యతి ప్రజయాప్రశుభిః । ఉపైనగం సోమప్తీహోనమతి । దేవావై
 చతుర్ హోతృభిస్త్రమాసత । ఋద్ధివరిమితం యశసామాః । తే
 బ్రువన్ ॥ యన్నఃప్రశుమం యశఃఋచాఛత్ । సర్వేహం నస్తథు
 హస్తదితి । సామశ్చతుర్ హోత్రా । అగ్నిఃపంచ హూత్రా । ధాతా
 వడ్డోత్రా ॥ ౪౫ ॥ ఇక్ష్రీన్నప్త హూత్రా । ప్రజాపతిర్దశ హూ
 తా । తేహిగం సోమగం రాజానం యశఃతర్పత్ । తన్నగ్ధా

మయత । తేనాచాక్రాః । తేనస్త్రిలాయమదరత్ । తం దై
వాఃప్రైప్రేఃప్రైపమచభామ్ । తత్రైప్రైహాణం ప్రైప్రత్వ
మ్ । నివిద్భిర్భవేదయ్యామ్ । తన్నివిదాం నివిత్వమ్ ॥ ౪౬ ॥
అప్రీధిరాపునామ్ । తనాప్రీణామాప్రిత్వమ్ । తమఘ్నామ్ । త
స్య యశోవ్యగ్మస్థాత । తేగ్రహా అభివామ్ । నిర్గ్రహాణం గ్ర
హత్వమ్ । యస్త్యేవం విదుషో గ్రహగ్మహ్యం తే । తస్య త్వే
గ్మప్రీతాః । తేబ్రున్వామ్ । యోవై నశ్రైష్టోఘాత్ ॥ ౪౭ ॥ త
నువధిష్ఠ । పునరిమన్ సునానుహ్నతే । తంఘంధోభిరసువంత ।
తచ్ఛందపాం ఛందస్త్యమ్ । సామ్నా సమానయామ్ । తథాస్మా
పాస్మత్వమ్ । ఉత్తైరుదస్థావయామ్ । తద్భూనాముక్తిగ్మమ్ । య
ప్రవం వేద । ప్రత్యైవ తిష్ఠతి ॥ ౪౮ ॥ సర్వమాయురేతి । సా
మోవైయశః । యప్రవం విద్యాంధౌమమాగచ్ఛతి । యశ ప్రవై
సమ్పద్యతి । తస్మాదాహుః । యత్రైవం వేద యశ్చైవ । తాభ
భా సోమమాగచ్ఛతః । సోమోహియశః । తంతావయశఃఋచ్ఛ
తీత్యాహుః । యసోమే సోమంప్రాహేతి । తస్మాథోమేసోమసప్రా
చ్యః । యశప్రవైవమ్పద్యతి ॥ ౪౯ ॥ అభిముగ్ధంతి సప్త హూ
తా తర్పయతి వజ్రోత్తానివిత్వమభూతిష్ఠతిప్రాహేతిద్యేవ ॥ ౫౦ ॥

ఇదం నా అగ్రైవైపక్షింశ్చ వాపేత్ । నక్యారాపేత్ । నస్మ
ద్భివ । నాన్తరిక్షమ్ । తదనదేన సప్తనో కుసుతప్యామితి । తదతప్య
తి । తచ్ఛత్రై పానాన్తామోజాయత । తద్భూమోతస్యత । తస్మ

త్రే పా నాక్షరజాయత । తద్భూయోతప్యత ॥ ౫౦ ॥ తస్మాత్త్రే
 పా నాక్షరజాయత । తద్భూయోతప్యత । తస్మాత్త్రే పా నా
 క్షరజాయత । తద్భూయోతప్యత । తస్మాత్త్రే పా నాన్వరీచయో
 జాయంత । తద్భూయోతప్యత । తస్మాత్త్రే పా నాదుదారాలజాయ
 త్ । తద్భూయోతప్యత । తద్భ్రమివసమహన్యత । తద్వప్తిసు
 భివత్ ॥ ౫౧ ॥ సపముద్రాభివత్ । తస్మాత్సముద్రస్య నపిబద్ధి ।
 ప్రజననమివహి మన్యంతే । తస్మాత్సహోజాయమానాదాపిపు
 రస్తద్యన్తి । తద్దశామూతా న్వన్మజ్యత । ప్రజాపత్యైవ దశ
 శూతా । యప్తవం తపసోక్షర్యం పిద్వాగ్ంస్తప్యతే । భవత్యై
 వ । తద్వాఇవమాపస్సల్లిలనాసీత్ । సోరొదీత్ప్రజాపతః ॥ ౫౨ ॥
 సకస్తాఃశ్చ । యద్యసావోప్రస్తాయా ఇతి । యదస్యవాప
 ద్యత । సాపృశ్చిన్యభివత్ । యద్యస్మత్ప్ర । తన్తంతరిక్షమభివత్ ।
 యదూద్యముదమృష్ట । సాద్యోరభివత్ । యదరొదీత్ । తద్దశ
 యోరోస్తస్యమ్ ॥ ౫౩ ॥ యప్తవం వేద । నాన్యగృహేరుదం
 తి । ఏతద్వాప్తహం లోకానాం జన్త । యప్తవమైహం లోకానాం
 జన్త వేద । నైషులోకేష్వత్తిమా ర్భతి । సజ్జమాం ప్రతిష్ఠామవిద
 త । సజ్జమాం ప్రతిష్ఠాం విత్వాకామయత ప్రజాయేయేతి । సరిహో
 తప్యత । సాంతర్వానభివత్ । నజఘనాదిసురానన్మజత ॥ ౫౪ ॥
 తేభ్యోమృత్యయేపాతేత్సమదుహత్ । యాస్యపాతనూరాసీ
 త్ । తామహిత । సాతమసాభివత్ । సోకామయత ప్రజా

యైయేతి । సతపోతప్యత । సోంతర్వానభవత్ । సప్రజనవాదేవ
 ప్రజా అస్మజత । తన్నద్దిమాభూయిష్టాః । ప్రజననాభ్యేనాఅ
 స్మజత ॥ ౫౫ ॥ తాభ్యాదాగునయై పాతే ప్రయోచుహత్ ।
 యాస్యసాతనూరాసీత్ । తామపాహత । పాజోధాన్విభవత్ ।
 సోకామయత ప్రజాయైయేతి । సతపోతప్యత । సోంతర్వానభవత్ ।
 సడపప్తాభ్యామేవతూనస్మజత । తేభ్యోజతే పాతే ఘ్ను
 తనుదుహత్ । యాస్యసాతనూరాసీత్ ॥ ౫౬ ॥ తామపాహ
 త । సోకూరాత్రయోస్సంధిరభవత్ । సోకామయత ప్రజాయై
 యేతి । సతపోతప్యత । సోంతర్వానభవత్ । సముఖాదైవానస్మజ
 త । తేభ్యోహరితైపాతే సోమమచుహత్ । యాస్యసాతనూరా
 సీత్ । తామపాహత । తడహరభవత్ ॥ ౫౭ ॥ ఏతేవైప్ర
 జాపతేదోహః । యఏవంవేద । చాహఏవ ప్రజాః । దివావైవో
 భూదితి । తద్దేవానాం దెవత్వమ్ । యఏవం దేవానాం దెవత్వం
 వేద । దేవవానైసభవతి । ఏతద్వాఅకూరాతా త్రాంజన్త ।
 యఏవమకూరాతా త్రాం జన్త వేద । నాకూరాతే హ్వా
 త్తిమార్చతి ॥ ౫౮ ॥ అసతోద్ధిమనోస్మజ్యగః । మనసప్రజా
 పతమస్మజత । ప్రజాపతీఃప్రజాలస్మజత । తద్వాజైదం మన
 స్త్యైవ పరగుం ప్రతిష్ఠిమ్ । యద్దిదంకించ । తదేతవోఽఛ్చవస్యస
 న్నామబ్రహ్మ । పువచఘోపుచఘంత్యస్తైవ స్యసీవస్యసీపువచ
 తి । ప్రజాయతే ప్రజయాపశుభిః । ప్రపరమైష్ఠివోమాత్రామా

హోతి । యప్తవం వేద ॥ ౫౯ ॥ అగ్నిరజాయత తద్భూయోతవ్య
తాభినదరోదీత్ప్రజాపతీరోదస్తవసుసృజతా సృజత ఘృతమమ
హద్యాస్య సాతనూరాసిదహరభవద్వచ్ఛి వేద ॥ ౬౦ ॥

ఇనంధూమోగ్నిర్జ్యోతిరర్చిమణీచయ ఉదారాస్తవభ్ర
గ్ం సజఘనాథానతమిప్రా సప్రజననాథ సాజోధ్వాసఉపపత్తా
భ్యాగ్ం సోఽచూరాత్రయోస్సంధిసమమఖా తదహర్దేవవాన్తృ
న్తయే దారుమయే రజతే హరితే తేభ్యస్తాభ్యో ద్వేతేనన్తం వ
యోఘృతగ్ం సామమ్ ॥

ప్రజాపతిర్ద్రమసృజతానుజావరం దేవానామ్ । తం
ప్రాహణాత్ । పరేహి । ఏతేహం దేవానామధిపతిరైథీతి । తం
దేవా అబ్రువన్ ॥ కస్తవసుసి । వయంవై త్వచ్ఛ్రియాగ్ం స
స్తృభ్యః । సోఽబ్రవీత్ । కస్తవసుసి వయంవై త్వచ్ఛ్రియాగ్ం
సస్తృభ్యతీ మాదేవా అవోచన్ ॥ అథవాఇదంతరహిప్రజాపతౌ
హరఆసీత్ ॥ ౬౦ ॥ యదస్మిన్నాదిత్యే । తదేనమబ్రవీత్ । ఏ
తేప్రేక్షయచ్ఛు । అథాహమైతేహం దేవానామధిపతిర్భవిష్యామీ
తి । కోహగ్ం స్వామిత్యబ్రవీత్ । ఏతత్ప్రదాయేతి । ఏతథాన్య
భ్యత్యబ్రవీత్ । యదేతద్భగవీషీతి । కోహవై నామప్రజాపతిః ।
యప్తవం వేద ॥ ౬౧ ॥ విదురేనం నామ్నా । తదస్త్యే రుక్మం
కృత్వా ప్రత్యముంచత్ । తత్రావా ఇంద్రో దేవానామధిపతిరభ
వత్ । యప్తవం వేద । అధిపతిరైవ సమానానాం భవతి । సోమ

న్యతః । కింకింవాఅకరమితి । నచంద్రం ముఅహారేతి ప్రిలపత్ ।
 తచచంద్రమనశ్చంద్రమస్త్యమ్ । యప్తవం వేద ॥ ౬౨ ॥ చం
 ద్రవా నైవ భవతి । తందేవా అబ్రువన్ । సువీర్యమర్యాయథా
 గోస్తాయతైశ్చితి । తస్మాన్ ర్యస్య సూర్యశ్చ్యమ్ । యప్తవం వేద । వై
 సం దభూతి । కశ్చనాస్తి న్వాఇదమింద్రియం ప్రత్యస్థాదితి । త
 దింద్రస్యేంద్రిత్వమ్ । యప్తవం వేద । ఇంద్రియావ్యవళి
 తి ॥ ౬౩ ॥ అయంవా ఇదం పరమోభూదితి । తస్మిన్ మేష్టిశ్చ
 పరమేష్టిశ్చ్యమ్ । యప్తవం వేద । పరమామైవ కాస్థాం గచ్ఛతి ।
 తందేవాస్సనుంతం పర్యవేశన్ । వసవః పురస్తాత్ । సుద్రాగ్ని
 త్తతః । ఆదిత్యావశాప్తత్ । విశ్వేదేవా ఉత్తతః । అంగిరసస్త్రి
 త్యంచమ్ ॥ ౬౪ ॥ సాధ్యావశాం దిమ్ । యప్తవం వేద । ఉ
 పై నగ్ం నమానాస్సంవిశంతి । సప్రజావశైవ భూత్వా ప్రిజా
 ఆవయత్ । తాఅస్మై నాశిష్ఠంతాన్నాద్యయి । తాముఖం పుర
 స్తాత్పశ్యంతీః । దక్షిణతః పర్యయన్ । సదక్షిణతః పర్యవర్తయ
 త । తాముఖం పురస్తాత్పశ్యంతీః । ముఖం దక్షిణతః ॥ ౬౫ ॥ ప
 శ్చాత్పర్యయన్ । సప్తశ్చాత్పర్యవర్తయత । తాముఖం పుర
 స్తాత్పశ్యంతీః । ముఖం దక్షిణతః । ముఖం పశ్చాత్ । ఉత్తర
 తః పర్యయన్ । సఉత్తరతః పర్యవర్తయత । తాముఖం పురస్తా
 త్పశ్యంతీః । ముఖం దక్షిణతః । ముఖం పశ్చాత్ ॥ ౬౬ ॥ ము
 ఖముత్తరతః । ఉద్ధృష్టా ఉదాయన్ । సఉపరిష్ఠాన్యవర్తయత ।

తాస్సర్వతోమఖోభూత్వావయత్ । తతోవై తస్మై ప్రజాఅతి
 వంతాన్నాద్యయ ॥ యవనం విద్వాన్పరిచవతయతైనిచ । ప్ర
 జాపతిరేవ భూత్వాప్రజాఅతి ॥ తస్థం తేస్మై ప్రజాఅన్నాద్య
 య ॥ అన్నాదవనభవతి ॥ ౬౭ ॥ ఆసీద్దేవ చంద్రమస్త్యం
 యవం వేదేంద్రియావేదవభవతి ప్రత్యంచం ముఖం దక్షిణతాము
 ఖంఘృశ్చాననవచ ॥ ౧౦ ॥

ప్రజాపతిరకామయత బహూర్భూయాన్ ధాన్యమితి । స
 పతందశహోతారమపశ్యత్ । తంపాప్రియజ్ఞః । తస్యప్రయుక్తిబ
 హూర్భూయానభవత్ । యగక్రామయేత బహూర్భూయాన్ ధాన్యమి
 తి । సదశహోతారం ప్రయుంజీత । బహూరైవ భూయాన్భవతి ।
 సోకామయత పీరోను ఆజాయేతేత । సదశహోతుశ్చతుర్హోతా
 రం నిరమిమీశ । తంపాప్రియజ్ఞః ॥ ౬౮ ॥ తస్యప్రయుక్తిం
 దోజాయశ । యగక్రామయేత పీరోను ఆజాయేతేత । సదతుర్
 హూతారం ప్రయుంజీత । ఆస్యోరోజాయతే । సోకామయత పశు
 మాన్ స్వామితి । సదతుర్ హూతుగపంచ హూతారం నిరమిమీ
 త । తంపాప్రియజ్ఞః । తస్యప్రయుక్తిపశుమానభవత్ । యగక్రామ
 యేత పశుమాన్ స్వామితి । సవంచ హూతారం ప్రయుంజీత ॥
 తాపశుమానేన భవతి । సోకామయత తావోమేక ల్పైర్నితి । సప
 త్విహూతుష్టథ్థాతారం నిరమిమీత । తంపాప్రియజ్ఞః । తస్య
 ప్రయుక్త్యేతావోస్తా అకల్పంత । యగక్రామయేత ర్తవోమేక ల్పైర్

నితి । సప్తాతారం ప్రయంజిత । కల్పంతేస్తాఽటుతవః । సోహ
 మయత సోమపసోమయాజీస్యామ్ । ఆమేసోమపసోమయాజీ
 జాయేతేతి ॥ ౨౦ ॥ సప్తాతుస్సప్త హూతారం నిరవిమీ
 తతంపాఽయుజ్జత । తస్యప్రయుక్తి సోమపసోమయాజ్యభవ
 త్ । ఆస్యసోమపసోమయాజ్యజాయత । యః కామయేత సోమ
 పసోమయాజీస్యామ్ । ఆమేసోమపసోమయాజీజాయేతేతి । స
 సప్త హూతారం ప్రయంజిత । సోమపవన సోమయాజీభవతి । ఆ
 స్యసోమపసోమయాజీజాయతే । సవాప్తపశుఃపంచథా వ్రతతి
 త్థతి ॥ ౨౧ ॥ పద్భిముఖేన । తేదేవాఃపశూ విత్వా । సు
 వర్గం లోకమాయన్ । తేముష్కీ లోకే వ్యక్తుఃస్యన్ । తేబు
 వన్ । అమృతప్రదానంవా ఉపజిజీవీమేతి । తేసప్త హూతారం
 యజ్ఞవిధాయాయాస్యమ్ । అంగీరసం పాఽహిణ్యన్ । పతే
 నాముత్ర కల్పయేతి । తస్యవా ఇయంశ్శప్తిః ॥ ౨౨ ॥ యదిదం
 కించ । యప్తవంవేద । కల్పతేస్తే । సవాఅయం మనుష్యేషు య
 జ్ఞస్సప్త హూతా । అముత్ర సద్యోదేవేభ్యోహవ్యం విహతి । య
 ప్తవంవేద । ఉపైనంయజ్ఞోనమతి । యోవైచతుర్ హూతృణాం
 నిదానంవేద । నిదానవాన్భవతి । అగ్ని హూత్రంవైదశ హూతు
 నిదానమ్ । దర్శ శ్రాణామాసౌదతుర్ హూతుః । చాశుమా
 ప్యాని పంచ హూతుః । పశుబంధష్టాతుః । సోమ్యాధ్వరస్సన్
 హూతుః । పితర్వేదతుర్ హూతృణాం నిదానమ్ । యప్తవ

వేదః । నిదానవాన్మనతి ॥ ౭౩ ॥ అమమీతతం పాశ్రయజ్ఞ
పంచ హూతారం ప్రయుంజీత జాయే తేతితిష్ఠతి క్షప్తిదశ హూ
తునిదానగ్ం సప్తచ ॥ ౧౧ ॥

ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాస్సృజయేతి ప్రజాపతిర
కామయత దర్శపూణమాసౌ స్మజయేతి ప్రజాపతిరకామయ
త ప్రజాయేయేతి సతపస్సతి వృతం ప్రజాపతిరకామయత దశ
హూతారం తేనదశధాత్వానం దేవావైవరుణమంత్రావై ప్రజా
పతిస్తాస్సృష్టాస్సహస్లిష్యం దేవావే చతుర్ హూతృభిరిదంవా
అగే ప్రజాపతిరింద్రం ప్రజాపతిరకామయత బహూభూ
యా నేకాదశ ॥

ప్రజాపతిస్తద్గ్రహస్య ప్రజాపతిరకామయతా నయై
వై న ద్విస్యవా ఇయం క్షప్తిస్తప్తాతైషానా జ్యోతిర్యదప్తినా ౨ ది
త్యేసషడ్భూతుస్సప్త హూతారం త్రిసప్తతిః ॥ .

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాష్టకే

ద్వితీయ ప్రపాఠక నసూక్తిః .

శ్రితృతీయవ్రతపాఠకపాఠముః

హరిఃఓమ్ || బ్రహ్మవాదిహవదంతి | కంచతుర్ హూత్య
 కాం చతుర్ హూత్యత్వమితి | యదేవైషు చతుర్ధాహూతారః | తే
 న చతుర్ హూతారః | తస్మాచ్ఛతుర్ హూతారఉచ్యంతే | త
 చ్చతుర్ హూత్యకాం చతుర్ హూత్యత్వమ్ | సోమోవై చతుర్ హూ
 తా | అగ్నిసంవహూతా | ధాతా వడ్ధితా | ఇంద్రస్సప్తహూ
 తా || ౧ || ప్రజాపత్యర్హహూతా | యపవం చతుర్ హూత్య
 క్తామృద్ధింవేద | ఋగ్వేదేన | యపమామేవం బంధుతాంవేద |
 బంధుమాన్భవతి | యపమామేవం కృష్టింవేద | కిల్బితేన్యై | యప
 మామేవనూయతనం వేద | ఆయతనవాఙ్భవతి | యపమామేసం
 ప్రతిష్ఠాంవేద || ౨ || డ్రావ్రత్యేవఃస్థతి | బ్రహ్మవాదిహోవదం
 తి | దశహూతా చతుర్ హూతా | పంచహూతా పఞ్చో
 తా సప్తహూతా | అశ్తకస్తాచ్ఛతుర్ హూతారఉచ్యంతి | ఇ
 త్యంద్రోవై చతుర్ హూతా | ఇంద్రగణువై శ్రేష్ఠోదేశతా
 నాముపదేశనాత్ | యపవమింద్రగ్న్యేష్ఠందేశతానాముపదే
 శనాద్యేద | వసిష్ఠస్సమానానాం భవతి | తస్మాచ్ఛ్రేష్ఠమాయ
 త్తం ప్రథమేవైవానుబుధ్యంతే | అయమాగ్న | అయమవాసాది
 తి | క్షీరకర్ష్య పూర్వాగచ్ఛతి జనతామాయతః | అహోపసంప్ర
 థమైవైవానుబుధ్యంతే | అయమాగ్న | అయమవాసాదితి || ౩ ||
 సప్తహూతావ్రతిస్థాంవేదబుధ్యంతే పట్న || ౧ ||

దిక్షిణా ప్రతిగ్రహీష్యకృత్ ప్రదక్షకృత్ పానాత్ । ఆ
 న్నానమేవ సమింధే । తేజసేవీర్యాయ । అధోష్ట్రజాపహరైః
 నాం భూత్వా ప్రతిగృహ్యతి । ఆత్మనోనారైః । యద్యేనమాద్వి
 జ్యోత్స్వం లగ్నం సంతం నిర్వాచేరక్షా । అగ్నిధృజుఃసూర్య
 శఃపూతారిమ్ । చతుర్ముఖీతేనాజ్యేన । పురస్తాత్ప్రత్యజ్జ
 స్త్వం । పురీతిలోమం విగ్రాహమ్ ॥ ౪ ॥ పూణానైవాస్య
 పనాసయతి । యద్యేనం పునరుపశీత్యయః । అగ్నిద్రవపజుః
 యాదక్షహతారిమ్ । చతుర్ముఖీతేనాజ్యేన । పశ్చాత్పూ
 ణాసినః । అనుల్లానావీగ్రాహమ్ । పూణానైవాస్మై కల్పయ
 తి । పూయశ్చిత్తీవాన్తో తేనైవశుముఖముశుముఖే జుహూతి ।
 యుతూనైవాస్మై కల్పయతి । కల్పంతేష్టాయితవః ॥ ౫ ॥ క్షప్తా
 అష్టాయితవ ఆయంతి । వడ్ధోత్రానై భూత్వా ప్రజాపతిరివగ్ంస
 ర్షవాన్సృజత । సమనోస్సృజత । మనసాధిగాయత్రీమన్సృజత । త
 గ్గాయత్రీంయశాతర్చత్ । తామాలభత । గాయత్రియా అధిభం
 దాగ్ంస్య సృజత । ఛందోభ్యోన్మిషామ । తథాన్మయశాతర్చత్ ।
 తదాలభత ॥ ౬ ॥ సామ్నోద్రియజాగ్ం ష్యసృజత । యజుర్భ్య
 క్షీపిష్ణుం । తద్విష్ణుంయశాతర్చత్ । తమాలభత । ఋగ్భ్యోరభ్యోపధీసృజ
 త । ఓషధీభ్యోన్మిషామమ్ । తథోన్మయశాతర్చత్ । తమాలభ
 త । సామ్నాదధివహూనసృజత । పశుభ్యోన్మిషామ్ ॥ ౭ ॥ త
 దింద్రంయశాతర్చత్ । తదేనం నాతిపావ్యవత । ఇంద్ర ఇన

యశస్వీభవతి । యప్తవేద । వైసంయశోతి ప్రచవతే । యద్యా
ఇదంకించ । తథస్వముత్తాన పవాంగీరసప్రశ్నగృహ్లాత్ । తదే
నం ప్రతిగృహీతం నాహినత్ । యథాంచ ప్రతిగృహ్లాయాత్ । త
థస్వముత్తానస్తాప్తం గీరసప్రశ్నగృహ్లాత్విత్వైవ ప్రతిగృహ్లాయా
త్ । ఇయంవా ఉత్తానఆంగీరసః । అనయైవైవత్ప్రతిగృహ్లాతి ।
వైసంగీహినస్తి । బర్హిషా ప్రతీయాన్తాంవాశ్వంవా । పరద్యే
పసూవాం ప్రియం ధామ । ప్రియేణైవైసం ధామా ప్రత్యే
తి ॥ ౮ ॥ విగ్రహమృతవస్తదాలభతేంద్రంగృహ్లాయాత్పప్ ॥ ౯ ॥

యోనాఅవిద్యాన్నివర్తయతే । విశీర్షాసపాప్తాము
ష్టికా లోకేభవతి । అథయోవిద్యాన్నివర్తయతే । సశీర్షావిపా
ప్తాముష్టికా లోకే భవతి । దైవతావై సప్తపుష్టికామాన్యవర్త
యంత । అగ్నిశ్చపృథివీచ । వాయుశ్చౌత రిక్షంచ । ఆదిత్య
శ్చైత్యోశ్చచంద్రమాః । అగ్నిర్ఋతవర్తయత । సపాహానమపు
ష్యత్ ॥ ౯ ॥ పృథివీన్యవర్తయత । సావధీభిర్వనన్వతిభిర
పుష్యత్ । వాయుర్ఋతవర్తయత । సమరీచీభిరపుష్యత్ । అంతరి
క్షంన్యవర్తయత । తద్వయోభిరపుష్యత్ । ఆదిత్యోన్యవర్తయ
త । సర్శ్మిభిరపుష్యత్ । ద్యౌర్ఋతవర్తయత । పానక్షత్రైరపు
ష్యత్ । చంద్రమాన్యవర్తయత । సోమూరాత్రైరర్థమాస్తేర్ష
పైర్ముతుభిస్సంవత్సరేణా పుష్యత్ । తాన్సోమాన్పుష్యతి । యా
గోస్తేపుష్యన్ ॥ యప్తవంవిద్యాన్నివర్తయతైవరిచ ॥ ౧౦ ॥

అపుష్యన్క్షత్రైరపుష్యత్సంవత్సరే ॥ ౧౧ ॥

తస్యైవాత్మగోచరస్య ప్రతిజగ్రహుషః । అర్థమింద్రి
 యస్యాపాకామత్ । తదేతేనైవ ప్రత్యగృహ్యత్ । తేనవైసో
 ధమింద్రియస్యాత్మం నుపాధత్ । అర్థమింద్రియస్యాత్మం ను
 పాధత్తే । యప్రపంచవిద్యాగోచరస్య ప్రతిగృహ్యత్ । అథయోవి
 ద్యానప్రతిగృహ్యత్ । అర్థమసేంద్రియస్యాపకామత్ । త
 స్యైవాత్మగోచరస్య ప్రతిజగ్రహుషః । తృతీయమింద్రియస్యా
 పాకామత్ ॥౧౦॥ తదేతేనైవ ప్రత్యగృహ్యత్ । తేనవై
 సతృతీయమింద్రియస్యాత్మం నుపాధత్ । తృతీయమింద్రియ
 స్యాత్మం నుపాధత్తే । యప్రపంచవిద్యాగోచరస్య ప్రతిగృహ్యత్ । అథయో
 విద్యానప్రతిగృహ్యత్ । తృతీయమసేంద్రియస్యాపకామ
 తి । తస్యైవైరుద్రస్య గాంప్రతిజగ్రహుషః । చతుర్థమింద్రియ
 స్యాపాకామత్ । తామేతేనైవ ప్రత్యగృహ్యత్ । తేనవైచ
 తుర్థమింద్రియస్యాత్మం నుపాధత్ ॥౧౧॥ చతుర్థమింద్రి
 యస్యాత్మం నుపాధత్తే । యప్రపంచవిద్యాగోచరస్య ప్రతిగృహ్యత్ । అ
 థయోవిద్యానప్రతిగృహ్యత్ । చతుర్థమసేంద్రియస్యాపకా
 మత్ । తస్యైవై వరుణస్యాశ్వం ప్రతిజగ్రహుషః । పంచమమి
 ద్రియస్యాపాకామత్ । తామేతేనైవ ప్రత్యగృహ్యత్ । తేన
 వైసప్తమమింద్రియస్యాత్మం నుపాధత్ । పంచమమింద్రియ
 స్యాత్మం నుపాధత్తే । యప్రపంచవిద్యాగోచరస్య ప్రతిగృహ్యత్ ॥౧౨॥
 అథయోవిద్యానప్రతిగృహ్యత్ । పంచమమసేంద్రియస్యా

సక్రామతి । తస్యవై పృథావతేఃపురుషం ప్రతిజగ్రహుషః ।
 పృథమిందిరియస్యాపాకాగ్రామత్ । తమేతేనైవ ప్రత్యగృహ్లాత్ ।
 తేనవై సపృథమిందిరియస్యాత్మంసుపాధత్త । పృథమిందిరియస్యా
 త్మంసుపాధత్తే । యప్రవంవిద్వాంపురుషం ప్రతిగృహ్లాతి । అథయో
 విద్వాన్పృతిగృహ్లాతి । పృథమమేంద్రియస్యాపకాగ్రామత్ ॥
 తస్యవై మనోస్తలం ప్రతిజగ్రహుషః । సప్తమమిందిరియ
 స్యాపాకాగ్రామత్ । తమేతేనైవ ప్రత్యగృహ్లాత్ । తేనవై సప్త
 మమిందిరియస్యాత్మంసుపాధత్త । సప్తమమిందిరియస్యాత్మం
 సుపాధత్తే । యప్రవంవిద్వాంస్తలం ప్రతిగృహ్లాతి । అథయో
 విద్వాన్పృతిగృహ్లాతి । సప్తమమేంద్రియస్యాపక్రామత్ ।
 తస్యవా ఉత్తానస్యాగీరసస్యాప్రాణస్పృజగ్రహుషః । అ
 ప్తమమిందిరియస్యాపక్రామత్ ॥౧౫॥ తేనైవ ప్ర
 త్యగృహ్లాత్ । తేనవై సోప్తమమిందిరియస్యాత్మంసుపాధత్త । అ
 ప్తమమిందిరియస్యాత్మంసుపాధత్తే । యప్రవంవిద్వాన్ప్రాణస్పృ
 తిగృహ్లాతి । అథయోవిద్వాన్పృతిగృహ్లాతి । అప్తమమేంద్రి
 యస్యాపక్రామతి । యద్వా ఇదంకించ । తథస్మిన్ముత్తానప్రవాం
 గీరసఃప్రత్యగృహ్లాత్ । తదేనం ప్రతిగృహీతం నాహినత్ । య
 త్కించ ప్రతిగృహ్లాత్యాత్ । తథస్మిన్ముత్తానప్రవాంగీరసఃప్రతిగృహ్లా
 త్విత్తేన ప్రతిగృహ్లాత్యాత్ । ఇయంవా ఉత్తాన అంగీరసః । అన
 యోవై నత్సృతిగృహ్లాతి । వైసగంహినన్తి । ౧౬ ।

తృతీయమింద్రియస్యాపాకాగ్రహచ్ఛతుర్థమింద్రియ
స్యాత్తంనుచాధత్వాశంసతిగృహ్లాత ప్తమమస్యేంద్రియస్యాప
కాగ్రహ త్యష్టమమింద్రియస్యాపాకాగ్రహత్పరితి గృహ్లాయా
చ్ఛత్వాపరిచ ॥ ౪ ॥

తస్యైవాత్మేర్హిరణ్యం సానుస్యవా సస్తజేతేనను
ద్రస్య గాంతామేతేన వరుణస్యాకస్యం ప్రజాపతేషురుషం మ
నోస్తల్యం తమేతేనోత్తానస్య తదేతేనాప్రాణద్యద్యై । అర్ధం
తృతీయమస్తనంతచ్ఛతుర్థం తాంపంచమగోస్తప్తగో సప్తమంతమ్ ।
తదేతేన ద్వితామేతేనైకం తమేతేన త్రిణితదేతేనేకమ్ ।

బ్రహ్మవాదినోవదన్తి యద్దశహోతారస్సత్రమాసత । కేనతేగృహప
తినాధ్నువ్వా । కేనప్రజాలస్యజంతేతి । ప్రజాపతినావై తే
గృహపతి నాధ్నువ్వా । కేనప్రజాలస్యజంత । యచ్ఛతుర్
హోతారస్సత్రమాసత । కేనతేగృహపతినాధ్నువ్వా । కేనా
పభీరస్యజంతేతి । సోమైవై తేగృహపతినాధ్నువ్వా ॥ ౧౭ ॥
తేనాపభీరస్యజంత । యత్పంచహోతారిస్సత్రమాసత । కేనతే
గృహపతినాధ్నువ్వా । కేనైభ్యాలోకేభ్యా సురాన్పాన్రిబుద
న్త । కేనేహంపశూనవృంజతేతి । అగ్నినావై తేగృహపతినాధ్ను
వ్వా । తేనైభ్యాలోకేభ్యా సురాన్పాన్రిబుదంత । కేనేహంప
శూనవృంజత । యద్దష్టాతారస్సత్రమాసత । కేనతేగృహపతి నా
ధ్నువ్వా ॥ ౧౮ ॥ కేనరూనకల్పయంతేతి । ధాత్రావై తే
గృహపతినాధ్నువ్వా । తేనరూనకల్పయంత । యద్భువహా

తారన్త్రమాసత । కేనతేగృహపతివాధ్ధువ్వా । కేనసువరా
య్వా । కేనైమాగ్ లోకాభ్యనుతన్వన్తితి । అర్చ్యమావైతేగృ
హపతివాధ్ధువ్వా । కేనసువరాయ్వా । కేనైమాగ్ లోకాభ్య
నుతన్వన్తితి ॥ ౧౯ ॥ పతేవైదేవాగృహపతయః । తా
యప్తవన్విద్వాగ్ । అప్యన్యన్య గార్ హప్తతేదీక్షతే । అవాంతర
మైనస్త్రిణామృణోతి । యోవాఅర్చ్యమణంవేద । దానకామా
అప్తైప్రజాభవంతి । యజ్ఞోవా అర్చ్యమా । ఆర్యావసతిరిగివైత
మాప్తయన్త్యం ప్రశగ్ంసంతి । ఆర్యావసతిర్భవతి । యప్తవం వే
ద ॥ ౨౦ ॥ యద్వాదాదంతివ । తథస్త్వం చతుర్ ఘోతా
రః । చతుర్ ఘోతాత్పృథ్వీధియజ్ఞోనిమితః । సయప్తవన్విద్వాగ్
వినదేత । అహమేవ భూయోవేద । యశ్చతుర్ ఘోతాత్పృథ్వీవే
దేతి । సహ్యేవ భూయోవేద । యశ్చతుర్ ఘోతాత్పృథ్వీవేద ।
యోవైచతుర్ ఘోతాత్పృథ్వీగ్ం హోతావేద । సర్వాసుప్ర
జాస్వన్నమత్తి ॥ ౨౧ ॥ సర్వాదిశోభిజయతి । ప్రజాపతిర్వై
దశహోతృణాగ్ం హోతా । సోమశ్చతుర్ ఘోతాత్పృథ్వీగ్ం హో
తా । అగ్నిశ్చపంచఘోతాత్పృథ్వీగ్ం హోతా । ధాతావజ్ఞోతృణా
గ్ం హోతా । అర్చమాసప్తఘోతాత్పృథ్వీగ్ం హోతా । పతేవై
చతుర్ ఘోతాత్పృథ్వీగ్ం హోతారః । తామయప్తవన్వేద । సర్వా
సుప్రజాస్వన్నమత్తి । సర్వాదిశోభిజయతి ॥ ౨౨ ॥ ఆర్థువ
న్నార్థువన్ని త్వేవం వేదాత్సర్వాదిశోభిజయతి ॥ ౨౩ ॥

వైతేనసత్రంశేన । పృజాపతిఃపృజాస్సృష్ట్యావ్యవ్రం
 సత । సహృదయంభూతాశయత్ । ఆత్మహా ౩ ఇత్యహ్వయ
 త్ । ఆప్తవ్రతశృణ్వత్ । తాల్గ్ని హూతే శ్రేష్ఠేవ యజ్ఞక్ర
 తునోపపర్యావర్తంత । తామసింధముపాహ్నత్ । తస్మాద్గ్నిహా
 త్రస్య యజ్ఞక్రతోః । ఏకఋత్విక్ । చతుష్కృత్యోహ్వయత్ ।
 అగ్ని వాఽయరాదిత్యశ్చంద్రమాః ॥ ౨౩ ॥ యా శేవ్రతశృణ్వ
 త్ । తేదర్శపూర్ణనూసాభ్యామేవ యజ్ఞక్రతునోపపర్యావర్త
 వ్ర । తడపాహ్నం శ్చత్వార్యంగాని । తస్మాద్దర్శపూర్ణనూసయో
 ర్యజ్ఞక్రతోః । చత్వారఋత్విజః । వంచకృత్యోహ్వయత్ । ప
 శవఃప్రత్యశృణ్వత్ । తేచాతుర్మాసైరేవ యజ్ఞక్రతునోపప
 ర్యావర్తంత । తడపాహ్నా లామఛవీం మాగ్ంసమస్థిమజ్జానమ్ ।
 తస్మాచ్ఛాతుర్మాస్యానాం యజ్ఞక్రతోః ॥ ౨౪ ॥ పశ్వి
 ర్త్విజః । పటకృత్యోహ్వయత్ । ఋతవఃప్రత్యశృణ్వత్ । తే
 పశుబంధేనైవ యజ్ఞక్రతునోపపర్యావర్తంత । తడపాహ్నా ధన్
 నావాండాశిశ్చమవాంచం ప్తాగమ్ । తస్మాత్పశుబంధస్యయ
 జ్ఞక్రతోః । వడ్పత్విజః । సప్తకృత్యోహ్వయత్ । హోత్రాః
 ప్రత్యశృణ్వత్ । తాస్తామ్యేవైవాధ్వరేణ యజ్ఞక్రతునోపప
 ర్యావర్తంత ॥ ౨౫ ॥ తాడపాహ్నా ధన్వశీర్షణ్యాప్తా
 గాః । తస్మాత్సమ్యక్పాద్యధ్వరస్య యజ్ఞక్రతోః । సప్తహూ
 త్రాఃప్రాచీర్షవఃపటకృత్యంతి । దశకృత్యోహ్వయత్ । తవః

ప్రత్యశ్శణోత్ । తతఃత్వణైవ సంవధన్తే సర్వైర్భజ్జక్తృతు
 భిరుపవర్యావర్తత । తథన్వరమాత్మా నమపరివర్తముపాహాత్ ।
 తస్మాత్సంవధన్తే సర్వైర్భజ్జక్తృతవోవరుధ్యంతే । తస్మాత్తశఃశూ
 త్రా చతుర్శూతా । పంచహోత్రా షడ్భూతా సప్తశూతా ।
 ఏకహోత్రై బలిగ్ం హరంతి । హరంత్యస్తే పృజాబలిమ్ । ఐనను
 ప్రతిభ్యాతం గచ్ఛతి । యప్రవంతేద ॥ ౨౬ ॥ చంద్రమాశ్వాశు
 మూస్యాసాం యజ్జక్తృతోరధ్వరేణ యజ్జక్తృతువోపవర్యావర్తత
 త సప్తహోత్రా చత్వారిచ ॥ ౨౭ ॥

పృజావర్తపురుషమస్మజత । సోగ్ని రబ్రవీత్ । మమాయ
 మన్నమస్త్విత । సోబిభేత్ । సర్వంవైమాయం ప్రధక్ష్యతీతి । స
 పితాగ్ం శ్చతుర్హోత్రా వాన్తస్పరణా నపశ్యత్ । తానజహో
 త్ । తైర్వైసత్రా నమస్పృణోత్ । యదగ్ని హూత్రంబుధో
 తి । ఏకహూతారమేవ తద్యజ్జక్తృతుమాప్నోత్యగ్ని హూత్ర
 మ్ ॥ ౨౮ ॥ కుసింధం చాగ్ని నస్పృణోత్ । ఆదిత్యస్యచ సా
 యుజ్యం గచ్ఛతి । చతురున్నయతి । చతుర్శూతారమేవ త
 ద్యజ్జక్తృతుమాప్నోతి దర్శపూర్ణమాపా । చత్వారిచాగ్నినో
 గాని స్పృణోత్ । ఆదిత్యస్యచ సాయుజ్యం గచ్ఛతి । చతురున్న
 యతి । సమితిష్ఠిషీ । పంచహూతారమేవ తద్యజ్జక్తృతుమా
 ప్నోతి చాతుమూస్యాని । లోకఃపంచీం మూగ్ం నమస్థి వజ్జాన
 మ్ ॥ ౨౯ ॥ తానిచాగ్ని నస్పృణోత్ । ఆదిత్యస్యచ సాయుజ్యం

గచ్ఛతి । చతురున్నయతి । ద్విష్ణు హేమాతి । పక్షాతారమైవ త
 ద్యజ్ఞక్రితుమాహ్నితి పశుబంధమ్ । స్తనాచాండో శిష్టమహం
 చం ప్రాగమ్ । తానిచాత్మనస్సృణోతి । ఆదిత్యస్యచ సాయుజ్యం
 గచ్ఛతి । చతురున్నయతి । ద్విష్ణు హేమాతి ॥ ౨౯ ॥ సమిశ్న
 త్తమి । సప్త హేమాతారమైవ తద్యజ్ఞక్రితుమాహ్నితి సౌమ్యమ
 ధ్వరమ్ । సప్తచాత్మనశ్శీర్షణ్యా ప్రాగ్గాఢ్ స్సృణోతి । ఆ
 దిత్యస్యచ సాయుజ్యం గచ్ఛతి । చతురున్నయతి । ద్విజాహాతి ।
 ద్విర్నిమాప్యే । ద్విగ ప్రాశ్నోతి । దశ హేమాతారమైవ తద్యజ్ఞ
 క్రితుమాహ్నితి సంవధ్వరమ్ । సర్వంచాత్మనమపరివర్తన్ స్సృ
 ణోతి । ఆదిత్యస్యచ సాయుజ్యం గచ్ఛతి ॥ ౩౦ ॥

అగ్ని హేమాత్రం మజ్జానం ద్విజా హేమాత్యపరివర్త
 న్ స్సృణోత్యేంద్రం ॥ ౩౧ ॥

ప్రజాపతిరి కామయత ప్రజాయేయేతి । సతపాతప్యత । సోఢ్ శ్రు
 త్తరానభవత్ । సహరితశ్శావోభవత్ । తప్తాఢ్ శ్రుత్యంతర్వత్ ।
 హరిణీసతశ్శావోభవతి । సప్రజాయమానోగర్భణాతామ్యత్ । స
 తాంత్యకృష్ణశ్శావోభవత్ । తప్తాత్తాంత్యకృష్ణశ్శావోభవతి ।
 తపాశ్శురైవాజీవత్ ॥ ౩౧ ॥ తేనాసునాసురానన్మజత । తద
 సురాణామసురత్వమ్ । యపదమసురాణామసురత్వం వేద । అసు
 మానైవ భవతి । వైవహసుర్జహతి । సాసురా ధన్విప్యౌపి తెవా
 మన్యత । తదనుష్ఠ్యానన్మజత । తద్విత్తృణాం పితృత్వమ్ । య

పవం పితృణాం పితృత్వం వేద । పితృవైవస్వానాం భవతి ॥ ౩౨ ॥
 యంత్యస్య పితరోహవమ్ । సప్త్యోక్తా భుష్ట్యామనస్యత్ । తద
 మనుష్యుష్యానస్యజత । తన్నుష్యాణాం మనుష్యశ్వమ్ । యపవం
 మనుష్యాణాం మనుష్యత్వం వేద । మనస్వేయన భవతి । నేనం
 మనుర్జహతి । తస్మై మనుష్యాభ్యసృజానాయ । దివా దేవత్రాభవ
 త్ । తదనుదేవానస్యజత । తద్దేవానాం దేవశ్వమ్ । యపవం దే
 వానాం దేవత్వం వేద । దివా హేవాస్య దేవత్రాభవతి । తానివా
 పతాని చత్వార్యంభాగోసి । దేవామనుష్యాపితరోసురాః । తే
 మనర్వైవస్వంభోనభిషన భవతి । యపవం వేద ॥ ౩౩ ॥ అజీవ
 త్వానాం భవతి దేవానస్యజతస్త్వద ॥ ౩౪ ॥

బ్రహ్మ వాదినోవదంతి । యో వాఙ్మనుష్యద్యాత్ । యత్రో
 యంపవతే । యదభిషవతే । యదభిసంపవతే । సర్వమాయురియా
 త్ । నపురాయుషఃప్రమీయత । పశుమాత్ త్వాత్ । పిందేత
 ప్రజామ్ । యో వాఙ్మనుషేద ॥ ౩౪ ॥ యత్రోయంపవతే ।
 యదభిషవతే । యదభిసంపవతే । సర్వమాయురేతి । నపురాయు
 షఃప్రమీయతే । పశుమాన్భవతి । పిందేతప్రజామ్ । అదభ్యుప
 వతే । అప్రోభిషవతే । అప్రోభిసంపవతే ॥ ౩౫ ॥ అప్యోపవతే ।
 ఇమామభిషవతే । ఇమామభిసంపవతే । అగ్నేషవతే । అగ్నిమ
 భిషవతే । అగ్నిమభిసంపవతే । అంతరిక్షాత్పవతే । అంతరిక్షమ
 భిషవతే । అంతరిక్షమభిసంపవతే । ఆదిత్యాత్పవతే ॥ ౩౬ ॥

అదిత్యముభిషవతే । అదిత్యముభిషంపవతే । ద్యోవవతే । దివము
భిషవతే । దివముభిషంపవతే । దిగభ్యోవవతే । దిశోభిషవతే । ది
శోభిషంపవతే । సయత్తు పురస్తాద్వాతి । పౌగిషవభూత్వాపురస్తా
ద్వాతి ॥ ౩౭ ॥ తత్తాత్తు పురస్తాద్వాతమ్ । సర్వాప్యప్రిజాః
ప్రజనందంతి । పౌగిషోహిప్రియఃప్రిజానామ్ । పౌగిషవప్రి
యఃప్రిజావాం భవతి । యపవంవేద । నవాపష పౌగిషవ ।
అథయద్దక్షిణతోవాతి । మూతరిశ్చేవభూత్వా దక్షిణతోవాతి । త
స్మాద్దక్షిణతోవారం విద్యాత్ । సర్వాదిశతవాతి ॥ ౩౮ ॥ స
ర్వాదిశోస్తువివాతి । సర్వాదిశోస్తునంవాతీతి । నవాపషమూతరిశ్చే
వ । అథయత్పశ్చిద్వాతి । పవమానపవభూత్వా పశ్చిద్వాతి ।
పూతమస్తాతహరంతి । పూతమపహరంతి । పూతమశ్చాప్తి । య
పవంవేద । నవాపషవపమానపవ ॥ ౩౯ ॥ అథయదుత్తరతోవా
తి । సవిత్రైవ భూత్వోత్తరతోవాతి । సవిత్రైవస్వానాం భవతి । య
పవంవేద । నవాపషసవిత్రైవ । తే యపనం పురస్తాదాయంతముపవ
దంతి । యపవాన్య పురస్తాత్పాస్తానః । తాగ్ంస్తైపఘ్నుంతి । పుర
స్తాదితరాన్వాత్సనన్వచంతే । అథయపనం దక్షిణత ఆయంతముప
వదంతి ॥ ౪౦ ॥ యపవాన్య దక్షిణతఃపాస్తానః । తాగ్ంస్తై
పఘ్నుంతి । దక్షిణత ఇతరాన్వాత్సనన్వచంతే । అథయపనం పశ్చి
దాయంతముపవదంతి । యపవాన్య పశ్చిత్పాస్తానః । తాగ్ం
స్తైపఘ్నుంతి । పశ్చిదితరాన్వాత్సనన్వచంతే । అథయపనముత్తర

తతఃసంతుముప్తవదంతి । యప్తవాస్యోత్తరగఃపాప్తానః । తాగ్ంస్తై
 పఘ్నుంతి ॥ ౪౧ ॥ ఉత్తరత ఇతరాన్వాప్తానస్సచంతే । తస్మా
 దేవం విద్వాన్ । వీవన్మత్యేత్ । పేవీవలెత్ । వ్యసేవనాఽయో
 భాపేత । మంటయేదివ । క్రాగ్గయేదివ । శృంగాయే లేవ । ఉత
 మోపవదేయుః । ఉత మేపాప్తాననపహస్త్వరిత । సయాందిశగ్ం
 సనిమైవ్యంధ్యాత్ । యదాతాందిశంవాతోనాయాత్ । అధ్వవవే
 యాత్ । స్రవాధావయేత్ । సాతమైవరిద్ధితం సూర్యభంగంధనుభి
 ప్రవ్యవతే । ఆస్యతంజనప్తదం పూర్వాక్షీతిగర్గచ్ఛతి । దానకామా
 అస్మైప్రజాభవంతి । యప్తవంవేద ॥ ౪౨ ॥ వేదసంపవరిత
 దిత్యాత్వనతే వాత్యావాత్సేషవవమాన పవదక్షిణగి ఆయంతము
 ప్రవదంత్యుత్తరగఃపాప్తానస్తాగ్ంస్తైపఘ్నుంతిన్వస్తౌచ ॥ ౪౩ ॥

ప్రజాపతిస్సానుగ్ంరాజానమస్పృశత । తంత్రయోవేదా
 అన్వస్పృశ్యత । తావాస్తేకురుత । అధవాసీతాపావ్రిత్రీ । సోహ
 గ్ంరాజానంచకమే । శ్రీధ్వామునచకమే । పావాపితరంప్రజాపతి
 ముపనపార । తగ్ంహోవాచ । నమస్తైఆస్తుభగవః । ఉవత్వాయా
 వి ॥ ౪౪ ॥ ప్రత్వావద్యే । సోమంవైరాజానం కామయే । శ్రీ
 ధ్వామునకామయత ఇతి । తప్యాఉహస్థాగరగలంకారం కల్పయి
 త్వా । దశహోతారం పురస్తాద్వాక్యభ్యామి । చతుర్ముఖా
 రం దక్షిణతిః । పంచముఖాతారం వత్సాత్ । షడ్భూతారముత్తర
 తిః । సప్తహోతారమువరిష్టాత్ । సంభాతైశ్చ పత్తిభిశ్చము

ఖేలంకృత్య ॥ ౪౪ ॥ ఆప్యానం వవాజిజ । తాగం హోదీ
 త్త్యోవాచ । ఉపమావత్ సస్తి । తగం హోవాచ । భాగంతు
 నుఆచక్షు । పతన్ ఆచక్షు । యతై పానావితితస్యాఉహత్రీ
 జేదా నన్రిదదా । తస్మాదుహస్త్రియోభాగమైవహారయంతే ।
 సయ్యకానుయేత ప్రియప్యామిత ॥ ౪౫ ॥ యంవాకానుయే
 త ప్రియస్యానిత । తస్మాపతన్ స్థాగరసులంకారంకల్పయిత్వా ।
 దశహోతారం పురస్తాద్వాఖ్యాయ । చతుర్ హోతారందక్షిణతః ।
 పంచహోతారిం పశ్చాత్ । పథ్మోతారముత్తరతః । సప్తహోతార
 ముపరిష్టాత్ । సహస్థైరైశ్చ పత్తిభిశ్చముఖేలంకృత్య । ఆప్యా
 నంవజైత్ । ప్రియో హైవధివతి ॥ ౪౬ ॥ అయాన్యలంకృత్య
 స్యామిత భవతి ॥ ౧౦ ॥

బ్రహ్మన్వదిస్సజత । తదకానుయత । సహస్త్వానాపద్యై
 యేః । ఆత్మన్నాత్మన్నిత్యానుంశ్రయత । తస్మై దశమగ్ం ప్రహ
 రణప్రత్యశ్శౌత్ । సప్తహోతారభవత్ । దశహోతారావైనా
 మైవః । తంవాప్తం దశహోతారగ్ం నంతమ్ । దశహోతారేత్యా
 చక్షుతే పరోక్షేణ । పరోక్షప్రియా ఇవహిదేవాః ॥ ౪౭ ॥ ఆ
 త్మన్నాత్మన్నిత్యానుంశ్రయత । తస్మై సప్తమగ్ం ప్రహరణప్రత్య
 శ్శౌత్ । సప్తహోతారభవత్ । సప్తహోతారావైనామైవః ।
 తంవాప్తగ్ం సప్తహోతారగ్ం నంతమ్ । సప్తహోతారేత్యాచక్షు
 పరోక్షేణ । పరోక్షప్రియా ఇవహిదేవాః । ఆత్మన్నాత్మన్నిత్యా

మంత్రయత । తస్మై వ్యవృగ్ం హూతః ప్రవృశ్యణోత్ । సవర్ణా
 తోభవత్ ॥ ౪౮ ॥ వర్ణాతోహవై నామైషః । తంవా ఏతగ్ంష
 ధ్మాతగ్ం సంతమ్ । షష్ఠాతేత్యాచక్షు తేపరోక్షేణ । పరోక్షప్రియా ఇ
 వహిదేవాః । అత్తన్నాన్నన్నిత్యానుంత్రయత । తస్మై వర్ణా
 గ్ం హూతః ప్రవృశ్యణోత్ । సవంచహూతోభవత్ । పంచహూ
 తోహవై నామైషః । తంవా ఏతం పంచహూతగ్ం సంతమ్ । పంచ
 హూతేత్యాచక్షు తే పరోక్షేణ ॥ ౪౯ ॥ షష్ఠాతేప్రియా ఇ
 వహిదేవాః । అత్తన్నాన్నన్నిత్యానుంత్రయత । తస్మై చతుర్థా
 గ్ం హూతః ప్రవృశ్యణోత్ । సచతుర్థావతోభవత్ । చతు
 ర్థహూతోహవై నామైషః । తంవా ఏతం చతుర్థహూతగ్ం సంతమ్ । చతుర్థా
 తేత్యాచక్షు తే పరోక్షేణ । పరోక్షప్రియా ఇ
 వహిదేవాః । తమబ్రవీత్ । త్వంవైమేనే దిష్టగ్ం హూతః ప్రత్య
 శోషిః । త్వయైనానాఖ్యాతారథిత । తస్మాన్నుహేనాగ్ం శ్చ
 తుర్థహూతారథిత్యాచక్షుతే । తస్మాచ్ఛ్రామఃపుత్రా
 గ్ం హృద్యతమః । నేదిష్టో హృద్యతమః । నేదిష్టో బ్రహ్మణోభవ
 తి । యప్రవంచేద ॥ ౫౦ ॥ దేవాన్వర్ణాతోభవస్వంచహూతే
 త్యాచక్షుతే పరోక్షేణాశ్రోషిష్టత్వ ॥ ౫౧ ॥

బ్రహ్మవాదిన్లకిందక్షిణాం యోవా అపిద్వాం తస్యవై బ్ర
 హ్మవాదిన్తో యద్దశః శూదాతారః ప్రజాపతిర్వ్యసం ప్రజాపతిః
 పురుషం ప్రజాపతిరకామయత సతప్తస్సం తర్వా బ్రహ్మవాదిన్తో

యోవా ఇనుం విద్యాత్పరిజాపతిస్సోమగ్ం రాజానం బ్రహ్మ
స్త్యనన్వదేకాదశ ॥

బ్రహ్మవాదితస్తస్యవా అగ్నేర్వద్యా ఇదం కించపరిజా
పతిర రామయత్యయప్రవాన్య దక్షిణతఃపశ్చాత్.

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రహ్మణే ద్వితీయాప్తకే

తృతీయ ప్రపాతక స్సమాప్తః .

— శ్రీ చతుర్థ ప్రపాతక పాఠముః —

హరిఃఓమ్ ॥ జహ్నుదమూనా అతిథిర్హరోణే । ఇమన్మయ
జ్జమువయాహివిద్వాః । విశ్వోఅగ్నేభియుజోవిహత్య । శత్రూ
యతామాభరాభోజనాని । అగ్నేశర్థమహతే సౌభగాయ । తవ
ద్యుమ్నా న్యుత్తమానిసంతు । సంజాన్వత్యగ్ం సుయమమకృ
ణుష్య । శత్రూయతామభితస్తామహగ్ంసి । అగ్నేయోనాభితా
జనః । వృకోవారో జిహగ్ంసతి ॥ ౧ ॥ తాగ్ం స్వంవృత
హం జహి । వస్వస్త్యభ్యమాభర । అగ్నేయోనోభిదాసతి । స
మానోయశ్చనిష్ఠః । ఇహ సేవ్యనప్రితాయతః । మారస్యోచ్చే
షకిశ్చన । త్వమింద్రాభిభూరసి । దేవవిజ్ఞాతవీర్యః । పృత్ర
హోపురు చేతనః । అపహ్రాచఇంద్రవిశ్వాగ్ం అమితాగ్ం ॥౨॥
అపాపాహో అభిభూతేనుదన్వ । అపాదీహ అపశూరాధరాదీ

రా । యథాతథ శమనాన్మదేమ । తమింద్రం వాజయామసి । మ
 హేవృత్రాయ హంతవే । నవృషా వృషభాభువత్ । యుజైరథం
 గవేషణగ్ం హరిభ్యామ్ । ఉప్రబ్రహ్మణి జుజుషాణమస్తుః । విబాధి
 త్వాసరోదసీమహితా । ఇంద్రోవృత్రాగ్ర్యప్రగ్రితీజఘన్వాన్ ॥
 చావ్యవాహవభిమాతిహామ్ । రక్షోహణం పృతనాసుజిష్ణుమ్ ।
 జ్యోతిష్మంతం దీద్యతం పురంధిమ్ । అగ్నిగ్ం స్విప్తకృతమాహు
 వేమ । స్విప్తమగ్నే అభితస్పృణాహి । విశ్వాదేవ పృతనా అభి
 వ్య । త్రున్నపంథాం ప్రదిశన్నిభాహి । జ్యోతిష్మద్దేహ్యజర
 న్నతయః । త్వమగ్నే హవిష్మంతః । దేవం వత్సాన ఈడ
 తే ॥ ౪ ॥ మన్యేత్వా జాతవేదసమ్ । సహవ్యావత్ప్యాసుప
 త్ । విశ్వనినో దుగ్ధహో జాతవేదః । సింధుంననావా దుర్తితావ
 ర్హి । అగ్నేఅత్రివన్తసహగృణానః । అస్తాకంబధ్యతాన్త
 నూనామ్ । పూషగా అన్వేతునః । పూషరత్నత్వర్వసః । పూ
 షవాజగ్ం సనోతునః । పూషేమాఅశ్వా అనువేత్సనర్వాః ॥ ౫ ॥
 సోఅస్తాగ్ం అభయతమేనవేపత్ । స్వస్తిగా అభుజిస్సర్వవీరః ।
 అప్రయచ్ఛా పురపశుప్రజాన్ ॥ త్వమగ్నే సప్రథాఅసి । జ
 హ్తో హోత్రా వరేణ్యః । త్వయాయజ్ఞం వితన్వతే । అగ్నిరత్రాగ్ం
 సి నేధతి । శుక్రశోచిరమర్త్యః । శుదిహవక ఈడ్యః । అగ్నే
 రత్నాణోఅగ్ంహనః ॥ ౬ ॥ ప్రశ్నదేవరీషణః । తపిష్టేరజ
 రోదహ । అగ్నేహగ్ంస్సన్యత్రణమ్ । దీద్యత్వ త్యేకాహ్వా । స్వేతు

యేశుచింతత । ఆవాతవాహిభేషజమ్ । వివాతవాహియద్ద్రోపః ।
 ల్వగ్ంహివిశ్వభేషజః । దేవానాం దూతశ్చయసే । ద్వావిహ
 వాతౌవాతః ॥ ౭ ॥ ఆసింహోరాపగ్రావతః । దక్షంమెత్తన్యత్రవా
 తు । పరాన్యోవాతుయద్ద్రోపః । యదదోవాతతేగ్నహే । అన్య
 తన్యనిధిర్హితః । తతోనోదేహిజీవసే । తతోనోదేహి భేషజమ్ ।
 తతోనోమహాఅనహ । వాతత్రవాతుభేషజమ్ । శంభూర్మయోభూ
 ర్నాహ్మదే ॥ ౮ ॥ ప్రణతయూగ్ంపితారివత్ । త్వనుగ్నేఅ
 యాసి । అయాసన్తనపాహితః । అయాసాహవ్యమూహిషే ।
 అయానోదేహిభేషజమ్ । కష్టోత్తగ్నిరాహుతః । స్వాహాకృతప
 పరునః । స్వనాదేవేభ్యోన్యోననః । కామోభూతస్యభవ్యస్య ।
 సమాద్రోవిరాజత ॥ ౯ ॥ సన్తనంప్రతీపప్రథే । యుతూనుకన్య
 జతేవశే । కానుప్రదగ్నేసహనికతాధ । మనస్తోరతఃప్రథమంయ
 దాసేత్ । సతౌబధామసనిరివింద ౯ । హృదిప్రతీహ్యక్తివయో
 మనీషా । త్వయానన్యోసరిభమారుజంతః । హషమాణాసాధ్య
 తతామరుత్యః । తిగ్నేపవ ఆయుధాసగ్ంశిశానాః । ఉపప్రయంతి
 నరొత్తగ్నిరూపాః ॥ ౧౦ ॥ మనుస్మర్భగోమనుస్మరైవాసదేవః ।
 మనుస్మర్ హాత్రావరుణావిశ్వవేదాః । మనుస్మంవిశ్చశతేదేవయం
 తః । పాహినామన్యోతపసాశ్రమేణ । త్వనుగ్నేప్రత్యభ్యుచ్చువిః ।
 దేవాగ్ం ఆపాదయాజహ । అగ్నేహవ్యాయవోధవే । ప్రతాను
 విభ్రద్వగ్నితపాలదాధ్యః । యజానోదేవాగ్ం అజరస్సువీరిః ।

మింద్రైవజేగ్రీణ । భాగ్రైతృవ్యంపాదయానుసి । ఇంద్రస్యగ్రృ
 హోస్థితంతాప్ । ప్రపద్యైసగుసాశ్వః । సహయ్యైఅస్థితేన । ఈ
 దేఅగ్నిం వివశ్చిత్తమ్ ॥ ౧౫ ॥ గిరాయజ్ఞస్య సాధనమ్ । శు
 ష్టివానం ధికావానమ్ । అగ్నేశకేమతేవయమ్ । యమందేవస్య
 నాజినః । అతిద్వేషాగ్ం సితరేమ । అవతం మాసమనసా సమో
 కసా । సచేతసాసరేతసా । ఉభౌమామవతం జాతవేదసా । శివా
 భవతమద్యనః । స్వయంకృత్యానస్సుగమప్రయావమ్ ॥ ౧౬ ॥
 త్రిగ్నశృంగోవృప్తభిశ్శోశుచానః । ప్రత్నగ్ం సధస్థమనుపశ్య
 మానః । ఆతంతుమగ్నిదికవ్యం తతాన । త్వంనస్తంతు రుత సేతు
 రగ్నే । త్వంపంధాభవసి దేవయానః । త్వయాగ్నేప్రప్తం వయ
 మారుహేమ । అథాదైవైస్సధమాదంమదేమ । ఉచుత్యమం ము
 ముగ్ధినః । విపాశం మధ్యమంచృత । అవాధమాని జీవసే ॥ ౧౭ ॥
 వయగ్ం సోమప్రతేతవ । మనస్తనూమ బిభ్రతః । ప్రజావం
 తో అశీమహి । ఇంద్రాణీ దేవీ సుభగా సువత్నీ । ఉదగ్ం శేన
 పతివిద్యే జిగాయ । త్రిగ్ం శదస్యా జఘనం యోజనాని । ఉప
 స్థఇంద్రగ్ం స్థవిరం విభతి । సేనాహనామపృథివీధనంజయా
 విశ్వవ్యచా అదితిసూర్యత్వక్ । ఇంద్రాణీదేవీప్రాసహదదా
 నా ॥ ౧౮ ॥ సానోదేవీ సుహవా శర్మయచ్ఛతు । ఆత్వాహ
 ర్షమంతరభూః । ధ్రువస్త్రిష్ఠావిచాచలిః । విశస్త్యా నర్వాచాం
 భంతు । మార్వద్రాష్ట్రమిధిభ్రశత్ । ధ్రువావ్యోధ్రువా

వృద్ధివీ । ధృవం విశ్వమిదం జగత్ । ధృవాహ పర్వతా ఇమే ।
 ధృవో రాజా విశామయమ్ । ఇహైవైధిమవ్యధిష్ఠాః ॥ ౧౯ ॥
 పర్వత ఇవా విచాచలిః । ఇంద్ర ఇవేహ ధృవస్తిష్ఠ । ఇహ రాష్ట్ర
 ముధారయ । అభితిష్ఠపర్వతస్యః । అథ రేనంతు శత్రవః । ఇంద్ర
 ఇవవృత్త్ర హతిస్థ । అపఃక్షైత్రాణి సజయన్ ॥ ఇంద్ర పణవదీ
 ధరత్ । ధృవం ధృవేణ హవిహ । తస్మే దేవా అభిప్రన్ ॥
 అయిష్టా బ్రహ్మణస్పతిః ॥ ౨౦ ॥ హవిర్భిరాస్య హభినాసతా
 విప్రశ్విశ్రమప్రయావం జీవసై దదానావ్యధిష్ఠాబ్రవన్మేకేంద ॥ ౨౧ ॥

జష్టినరో బ్రహ్మణావపితృణామ్ । అక్షమవ్యయన్నకిలా
 రిహథ । యచ్చక్వరీషు బృహతారవేణ । ఇంద్రే శుష్టు నదధా
 ధా వసిష్ఠాః । ప్రావకానస్సరస్వతీ । వాజేభిర్వాజినీవతీ । యజ్ఞం
 వష్టూధియావసుః । సరస్వత్యభినో నేషివసః । మావస్ఫర్జిపయ
 సామానఅథక్ । జువస్వనస్సఖ్యవైశ్యవ ॥ ౨౨ ॥ మాత్స్వ
 క్షైత్రాణ్యరణాని గన్తు । వృంజేహవిర్షమపా బర్హిర్గౌ ॥
 అయామిసుగ్ధృతవతీ సువృత్తిః । అమృక్షిసన్తు సదనే వృద్ధి
 వ్యాః । ఆశ్రయియజ్ఞస్సూర్యేనచక్షుః । ఇహర్వాజ్ఞమతిహ్వా
 యే । ఇంద్రం జైత్రాయ జేతవే । అస్తాకమస్య కేవలః । అ
 ర్వాజ్ఞమింద్రమముతోహవామహే । యోగోజ్జన్త బిదిశ్వజి
 దయః ॥ ౨౩ ॥ ఇమన్మో యజ్ఞం విహవే జువస్వ । అస్యకుర్వో
 కారివో మైదినంత్యా । అసంమృష్టోకాయసే మాత్మవోశ్శుచిః ।

ధృవం ద్రుక్షకం దుదఃస్థో విపస్వతః । ధృవతేన త్వా వర్ధయన్నగ్న ఆహు
 త । ధూమస్తేకే తురభి వద్దిపశ్రితః । అగ్నిరగ్నే ప్రథమో దేవతా
 వామ్ । సంయాతా నాముత్తమో విష్ణురాసీత్ । యజమానాయ
 పరిపూహ్య దేవాన్ । దీక్షయోదగ్ హవిరాగచ్ఛతన్నః ॥ ౨౩ ॥ అగ్ని
 శ్చ విష్ణో తపత్యుత్తమం మహాః । దీక్షాపాలభ్యో వనత్యం హి శ
 కా । విశ్వేదావై ర్యజ్ఞేయైస్సంహదానా । దీక్షామస్తే యజ
 మానాయ ధత్తమ్ । సతద్విష్ణు స్తవతే పీఠాయ । మృగోనభీనుః
 పుష్యరోగిస్తాః । యస్యోరుమత్క్రిమో విక్రమణేషు । అధిక్షియంతి
 భువనాని విశ్వా । నూమతోదయతే సనన్యాయః । విష్ణునడరు
 గాయా యదాశత్ ॥ ౨౪ ॥ ప్రయస్సతా చా మనసాయాజా
 తే । పతావన్తం నర్మమావివాసాత్ । విచక్ర మేవృభివీమేవ పతా
 త్ । యైతాన్యైష్ట్యైస్సుపేదశస్యైన్ । ధృవాసోఽస్య క్షీ
 రయోజనాసః । ఉరుక్షితగ్ం సుజనిమాచకార । ప్రదేవం పృథివీ
 మేవ పతామ్ । విచక్ర మేతర్పసంకుహితాన్ । ప్రవిష్ణురస్తు తివప్త
 స్తపియాన్ । త్వేచగ్ం హ్యప్త్య స్థవిరస్యవామ్ ॥ ౨౫ ॥ హో
 తారం చక్రభకుధర్వరపయ । యజ్ఞస్య యజ్ఞస్య కైతుగ్ం రుశంత
 మ్ । ప్రత్యర్థిం దేవస్య దేవవ్యమహ్నా । శ్రియాత్వగ్ని మధిం
 జనావామ్ । ఆవో విశ్వభిరూతిభిస్సజోహః । బ్రహ్మజుషానోహ
 ర్యశ్వయాహి । వరీవృజక్థస్థవిరేభిస్సుశివ్ర । అప్యైదధర్వవచగ్ం
 గుప్తమింద్ర । ఇంద్రస్సువర్ హజనయన్న హాని । జిగాయోశ్శిక్ష

పృతనాఅభిశ్రీః ॥ ౨౬ ॥ పాగ్రోచయన్తనవేకైతునహ్మ
 మ్ । అవిందజ్యోతిర్బృహతేరణాయ । అశ్వినావవసైనిహ్వానై
 వామ్ । ఆనూనంయతగ్ంసుకృతాయపిపాగ్రీ । పాగ్రీశర్యుకై
 నసువృతారథేన । ఉపాగచ్ఛతనవపాగతనః । అగ్నిష్టంధీష్వ
 శ్వినానతసు । ప్రజావద్దేగ్రతాఅహగ్రయన్నాఅస్తు । ఆవాంతా
 కేతనయైతూతుజానాః । సురతాసోదైవపీతంగమేను ॥ ౨౭ ॥
 త్వగ్ంసోమకగ్రీతుభిసుకగ్రీతురూఘాః । త్వందతైస్సుదతౌ
 విశ్వవేదాః । త్వంవృషావృషతేష్విభిర్హితాత్వా । మృషేభిర్వృ
 ష్యభివోన్తృచతౌః । అషాధంయుఘస్పతనాసుపపిమ్ । సువర్
 షామపాన్వంత్వజనస్యగ్ంపామ్ । భరైమజగ్ంమక్షిగ్ంసుశ్ర
 వనమ్ । జయంతంతావనునుదేనసామ । భవామిత్రోనశేవ్య
 ఘృతాసుతిః । విభూతమృగ్నుపవయాఉనప్రథాః ॥ ౨౮ ॥
 అథాతేపిష్టోపిదుషాచిదృధ్యః । స్తోమోయజ్ఞస్యరాధ్యోహవిష్ట
 తః । యఃపూర్వావ్యయవేధసేనపీయసే । సునుజ్ఞానయేపిష్టవైద
 దాశతి । యోజౌతిమస్యమహతోమహిబ్రవాత్ । సేమశ్రవోభి
 ర్యుజ్యంచిదృధ్యసత్ । తముస్తోతారఃపూర్వంయథాక్షిదముత
 స్య । గర్భగ్ంహవిషాపివతాన । ఆస్యజ్ఞానంతానామచిద్విస
 క్తన । బృహతైపిష్టోసుమతింభజామహే ॥ ౨౯ ॥ ఇమాథా
 నాఘృతస్సువః । హరీఇహోవవక్షతః । ఇద్రగ్ంసుభితమైరథే ।
 ఏషబ్రహ్మప్రతేమహే । విదథేశగ్ంసిదగ్ంహరీ । యఋత్వియః

ప్రతేపనేష్వ । వసుమోహర్యతం మదమ్ । ఇంద్రో నామఘృతం న
 యః । హరిభిశ్చాచ్యుతే వతే । శుక్రో గృహ ఆత్వా విశంతు ॥ ౩౦ ॥
 హరివర్షసం గిగః । ఆవర్షణి పాప్రవృత్తభాజనానామ్ । రా
 జాకృష్టీనాం పురుషాత ఇంద్రః । స్తుతశ్రవస్యన్న వసోపమద్వి
 క్ । యుక్త్వా హరివృత్తణాయా హ్యుర్వాజ్ । ప్రయధిస్సంధవః ప్ర
 సవం యదాయత్ । ఆపస్సముద్రగ్ం రథేవజగ్ముః । అతశ్చిదిం
 ర్గ్రస్సదస్తోవరీయాన్ । యదీగ్ం సోమః ప్రృణతి ద్దగ్ధో అగ్ం శుః ।
 హ్వయాను సితై స్సంద్రయా హ్యుర్వాజ్ ॥ ౩౧ ॥ అరంతై సో
 మస్తనువేభవతి । శశకిగ్రోతో మాదయస్వా స్తుతేషు । పాప్రీష్టా
 గ్ం అనప్యశనా స్తుప్రయును । ఇంద్రాయ సోమః ప్రదివా వి
 దానాః । ఋభుర్యేభిర్విష్వసర్వా విహాయాః । ప్రయమ్యమా
 నాన్ ప్రక్షుగృభాయ । ఇంద్రోపి వృష్వహుశస్య నృష్టః । అ
 హేడమాన ఉపయాహి యజ్ఞమ్ । తుభ్యం పవంత ఇందనస్సుతా
 సః । గావో నవజ్రింధస్వ మోక్షో అచ్ఛ ॥ ౩౨ ॥ ఇంద్రాగ
 హి ప్రక్షమో యజ్ఞీయానామ్ । యాతేకాకుభుక్యద్రాయా వరి
 స్థా । యయా శశ్వత్పిబసి మధ్వక్రోమిమ్ । తయాపాహి ప్రతే
 అర్వరురృరథాత్ । సంతై నజో వర్తతామింద్రపుటః । పాప్రయ్య
 జ్ఞా విబాధయ । అశ్వినా వేహగచ్ఛతమ్ । అస్యసోమస్య పీత
 యే । పాప్రత్రావానా ప్రక్షమాయజధ్వమ్ । పురాగృధ్రాదర
 రుషః సివాధః । పాప్రర్హియజ్ఞమశ్వినా దధాతే । ప్రశగ్ం సం

తి కవయః పూర్వభాజః । ప్రాతర్యజుర్వసుశ్చ నాహినోత । న
సాయమస్తి దేవయా అబుష్టమ్ । ఉతాన్యో అస్తు ద్యజతే విచాయః ।
పూర్వః పూర్వో యజమానా వసీయా ॥ ౩౩ ॥ చాశ్వజిద్యోగ
చ్ఛత్రో హతాశ్చ నామాభిర్ద్విమేను సప్రథా భజామహే విశంతు
యాహ్యర్వాజచ్ఛత్రాభాదస్తప్ ॥ ౩౪ ॥

న క్తం జాతాన్యోపధే । రామై కృష్ణే అసిక్విచ । క్షున్గం
రిజని రజయ । క్షిలాసం పరితృప్తయత్ । క్షిలాసంచ పరితంచ । ని
రితో నాశయాప్యపత్ । ఆనస్వా అస్తుతాం వణః । పరాశ్వ
తాని పాతయ । అసితం తే నిలయనమ్ । ఆస్థానమసితంతవ ॥ ౩౫ ॥
అసిక్వియన్యోపధే । నిరితో నాశయాప్యపత్ । అస్థిజస్య క్షిలాస
స్య । తనూజస్య చ యత్త్వచి । కృత్యయా కృతస్య బ్రహ్మణా ।
లక్ష్మ శ్వేతమనీనశమ్ । సరూపా నామ తేనూతా । సరూపో నామ
తేపితా । సరూపాన్యోపధేసా । సరూపమిదం కృధి ॥ ౩౬ ॥
శున్గం హువేమ ను ఘవా నమింద్రమ్ । అస్మి ణభ రై వృతమంచా
జసాతా । శృంణ్వంతముగ్రమూతయే సనఘ్న । ఘ్నంతం వృ
త్రాణి సంజితం ధనానామ్ । ధూనుధ ద్యాం పర్వతాం దాశుషే
వసు । నివోపనాజిహతై యామనోభియా । కోవయథవృధిపీంపు
శ్చిమాతరః । యుధేయధుగ్రాగవృతతీరయుద్ధమ్ । ప్రవేవయం
తి పర్వతాః । వివీచంతి వనస్పతీ ॥ ౩౭ ॥ ప్రావారత మ
రుతో దుమృదాభిని । దేవాస్తస్సర్వయా విశా । పురుత్రాగ్ని

సద్భజసి । దిశో విశ్వా అనుప్రభు । సహస్సత్వా హవామహే ।
 సహస్సత్వా హవామహే । వాజయంతో హవామహే । వాజేషు దిత్ర
 రాధసమ్ । సంకదృచ్ఛగ్ం సంపదధ్వమ్ । సంహోమనాగ్ం సి
 జానతామ్ ॥ ౩౭ ॥ దైవా భాగం యథాపూర్వే । సంజానా
 భా ఉపాసత । సమా నోమంత్ర స్సమితిస్సమానీ । సమానం మ
 నస్సమా దిత్ర మేచామ్ । సమానం కేతో ఆభిసగ్ం రభధ్వమ్ । సం
 జ్ఞానేన తో హామాయజావః । సమానీవ ఆకూటః । సమానాహృ
 దయానివః । సమానమస్తువౌమనః । యథావస్తు సహసతి ॥ ౩౮ ॥
 సంజ్ఞానం వనైవః । సంజ్ఞానమరణేః । సంజ్ఞానమశ్వినాయుః ।
 ఇహాస్తామనియచ్ఛగమ్ । సంజ్ఞానం మేబృహస్పతిః । సంజ్ఞాన
 గ్ం సవితారత్ । సంజ్ఞానమశ్వినాయుః । ఇహమహ్యం ని
 యచ్ఛగమ్ । ఉపస్తాచాయామివఘృణేః । అగన్తశర్మ తేవయమ్ ॥
 అగ్నే హిరణ్యసందృశః । అదభ్యభిస్సవితః స్తాయుభిష్టవమ్ । శేవే
 భిరద్యపరిపాహి నోగయమ్ । హిరణ్యజిహ్వస్సవితాయనవ్యసే ।
 రక్షామాకర్షో అశుశగ్ం సఘశత । మదేమదేపి నోదమః । యూ
 థాగవామృజుక్రతుః । సంకృథాయపురూశతా । ఉభయాహ
 స్త్రావసు । శిశీహిరాయ ఆభర ॥ ౪౦ ॥ శిప్రిన్వాజానాం పతే ।
 శచీవస్తవదగ్ం సనా । ఆరూసశ్శండ్రభాజయ । గోష్వశ్వేషు శు
 భ్రీషు । సహస్రేషు తువీషు । యద్దేవా దేవహేడనమ్ । దే
 వానశ్శక్తృమావయమ్ । అదిత్యాస్తస్తా యూయమ్ । ఋతస్య

రై॑న॒ముంచ॑త । ఋ॒తస్య॑ తే॒నాది॑తాః ॥ ౪౦ ॥ య॒జతా॑మ్ముం
చ॒తేహ॑మా । య॒జ్ఞైర్వ॑య॒జ్ఞవాహ॑సః । అ॒శిక్ష॑ంతా॒నశే॑కిను । మే
ద॒స్వతా॑య॒జమా॑నాః । సు॒క్రీచా॑జ్యే॒నజు॑హ్వాసః । అ॒క్రామా॑వోవి
విశే॒స్వదే॑వాః । శిక్ష॑ంతా॒నోప॑శేకిను । య॒ద్దిది॑వా॒యది॑న॒క్తిమ్ । ప॒న
ప॒నస్సో॑క్తిరత్ । భూ॒తం॒నూత॑స్మాద్భు॒వంచ ॥ ౪౧ ॥ సు॒క్రీప్త
దా॒ది॒నము॑ంచతు । సు॒క్రీప్తదా॑ది॒వేన్ము॑ము॒చానః॑ । స॒ప్సిన్న॑ సా॒మీప్సి
మ॒లాది॑న । పూ॒తంప॑వితే॒జేవా॑జ్యమ్ । విశే॒స్వము॑ంచంతు॒మైన॑సః ।
ఉ॒ర్వయి॑ంత॒మస॑స్ప॒రి । పశ్య॑ంతా॒జ్యోరు॑స్త్రిమ్ । దే॒వందే॑వత్రా
సూ॒ర్యమ్ । అగ॑న్త॒జ్యోగు॑త్త॒నుమ్ ॥ ౪౨ ॥ త॒వ్యధి॑వ॒నస్ప॑తీం
జా॒నతా॑మ॒సతీ॑వ॒యంభ॑రాదిత్యాశ్చ॒వన॑వచ ॥ ౪౩ ॥

వృ॒షాసా॑అ॒గ్ంశు॑గపవతే హ॒పిష్ఠా॑ ధో॒న్యః । ఇ॒ద్రస్య॑
భా॒గఋ॑శ॒యశ్శతా॑యః । స॒నూవృ॑షాణం వృ॒షభం॑ కృ॒ణోతు॑ ।
పి॒క్రియం॑పి॒శాగ్ంస॑ర్వదీ॒రగ్ంసు॑వీ॒రమ్ । క॒స్యవృ॑షాస్తుతే॒నచా॑ । ని
య॒తాస్వ॑స్వ॒ప్తభూ॑రణత్ । వృ॒త్రహా॑సా॒మపీ॑శయే । య॒స్తేశ్శం॑గవృ
షో॒నపా॑త్ । ప్ర॒ణపా॑తు॒గండ॑పా॒యః । న॒యస్త్రి॒దేధ్ర॑ ఆ॒నుసః॑ ॥ ౪౪ ॥
తగ్ం॑స॒స్రీదీ॑ర్ఘాతయోవృ॒ష్టియా॑ని॒పాగ్ంపా॑ని॒నియు॑త॒స్సశ్చ॑స్ప॒రిం
ద్రమ్ । స॒ముద్రం॑న॒సింధ॑వ॒క్షశ్శు॑చ్ఛాః । ఉ॒రువ॑యచ॒సంగి॑త॒ఆవి॑శం
త । ఇ॒ంద్రా॑యగ్గొఅ॒నిశి॑తస॒గాః । అ॒పఃపై॑గ్రి॒రయ॑గ్ధ॒సగ॑రస్య
బు॒ధాత్ । యోఅ॒త్యైణ॑వ చ॒క్రియా॑శదీ॒భిః । వి॒ష్వక్త॑స్త్రింభ॒పృథి॑
వీ॒ముత॑ద్యామ్ । అ॒త్యోద॑యచ॒చ్ఛసా॑త్యామ॒బుధ్న॑మ్ । వా॒గ్లవా॑త

స్తపిషీభిరింద్రః ॥ ౪౫ ॥ దృఢాన్యోహ్నుదుశమానఃః । అ
 వాభినత్రకుభుజపర్వతానామ్ । ఆనోఅగ్నేసుకేతునా । రయం
 విశ్వాయుపోషనమ్ । మాడీకంధేహి జీవసే । త్వగ్ం సోమసు
 హేభగమ్ । త్వంయూనఋతాయతే । దక్షందధాసిజీవసే । రథం
 యుంజతే సురుతశ్శుభేసుగమ్ । సూరొనమిత్రావరుణాగపిష్టి
 ఘ్న ॥ ౪౬ ॥ రజాగ్ంసి చిత్రావిచరంతి తన్యవః । దివస్సమా
 బ్రావయసానక్షత్రతమ్ । వాచగ్ం సుమిత్రావరుణావిరావతీమ్ ।
 ప్రజాన్యశ్చిత్రాం వదతత్విషీమతీమ్ । అభావనతమరుతస్సమా
 యయా । ద్యాంఁవర్షయతమరుణామరైషనమ్ । ఆయుక్తస్తప్తశుం
 ధ్యవః । సూరొరథస్య నప్త్రీయః । తాభిర్యాతిస్వయుక్తీభిః । వ
 హిష్యేభిర్విహరణాయా సితంతుమ్ ॥ ౪౭ ॥ అవవ్యయన్నసి
 తందెవవస్వః । దవిధ్వతోరశ్మయసూర్యస్య । చమేవావాఘస్త
 మోఅస్సంతః । ప్రజాన్యాప్రగాయత । దివస్సుత్రాయమీఘ
 షే । సనోయవసమిచ్ఛతు । అచ్ఛావదతవ సక్తీర్భిరాభిః । స్తుహిప్ర
 జాన్యన్నమసావీవాసః । కనికరాదద్వైప్రభోజీరదానుః । రెతో
 దధాత్వావధీమగర్భమ్ ॥ ౪౮ ॥ యోగర్భమోవధీనామ్ ।
 గవాంక్యణోత్యరత్నామ్ । ప్రజాన్యఃపురుషీణామ్ । తస్మా ఇదా
 స్యేహాపిః । జుహోతామధుమత్తమమ్ । ఇదాంనస్సంయతంకరత్ ।
 త్రిసోయదగ్నే శరస్తస్త్వామిత్ । శుదంఘృతేన శుచయస్సప్తర్య
 ణ్న । నామాని చిద్ధధిరైయజ్ఞీయాని । అసూదయంత తమవస్సుజా

తా: || ౪౯ || ఇంద్రశ్చనశ్శువాసీరా । ఇమంయజ్ఞంమమితత
మ్ । గర్భంధత్త్యం న్వస్తయే । యయో రిదం విశ్వంభువనమావి
వేశ । యయోరానందో నిహితౌమహశ్చ । శువాసీరావృతుభి
స్సంవిదానా । ఇంద్రవంతౌ హవిరిదం జుషేధామ్ । అభూయేత్తగ్ని
మింధతే । స్త్రూంతిబర్హిరానుషక్ । యేషామిన్ద్రోయనాసఖా ।
అగ్న ఇంద్రశ్చమైదివా । హవోవృతౌ శ్రీయతృతి । యా వగంహి
వృత్తృహంతమా । యాభ్యాగ్ంసువరజయన్నప్రివవ । యా వాత
స్తతుర్భుచనస్యమధ్యే । ప్రచర్షక్షణీ వృషణానజ్రబాహూ । అగ్ని
ఇంద్రావృత్తృహణాహువేవామ్ || ౫౦ || మనత్య ద్రోగఃప్రితు
తంతుంగభాగ్ం సుజాతాస్సఖా న్వస్తవ || ౫ ||

ఉతనఃప్రియాప్రియాసు । న వస్వస్తాసుజహృ । సరస్వతీనః
మ్యాభూత్ । ఇమాజుహ్వనాయుష్మదానమోభిః । ప్రశిస్తానగ్ం
సరస్వతి జువస్వ । తవశర్మణ్యైయతమై దధానాః । ఉపస్థే
యామశరణం నవృత్తమ్ । త్రీణిపదావిచక్రమే । విష్ణుగోపా అ
దాభ్యః । తతోధర్మాణి ధారయన్ || ౫౧ || తదస్యప్రి
యమభిపాథోఅశ్యామ్ । నరోయశ్రదేవయవోమదంతి । ఉరు
క్రీమస్య సహిబంధుర్నిధా । విష్ణోఃపతేవరమేనధ్వఉభ్యః । క్రి
త్యాదాలస్తు శ్రేష్ఠః । అద్యత్వావనన్వాభునరణ్ణః । వరణ
అవాశసువృక్షీమ్ । ఇమాబ్రహ్మబ్రహ్మ వాహ । ప్రియాత
అబర్హిస్సీద । వీహిసూర పురోదాశమ్ || ౫౨ || ఉపన

సూననోగిః । శృంగంత్యమృతస్యయే । సుమృద్ధీకా భవం
 తునః । అన్యాయో దేవసవిరః । ప్రజాపత్యావీశాస్థిగమ్ । ప
 రామవప్తిపీయగ్ం సువ । పిశాచనిదేవసపితః । మర్రితాని పరా
 సువ । యదృఢం తన్మ ఆసుచ । శుచిమృతైర్బృహస్పతిమ్ ॥ ౫౩ ॥
 జ్యేష్ఠశేషు ననస్యతః । అనామోజ్యతదకే । యాధారయంతదే
 వాసుదత్తా దక్షపితారా । అమర్యాయ ప్రసహసా । సత్తైత్తి సుఫి
 ల్లీకున్తిశేప్త । తప్తా ఇడాపిన్వతే పిశ్చదానీ । తప్తై పిశ్చస్వయ
 మైవాననుంతి । యిష్టికబ్రిహ్మ రాజని పూర్వపతి । సహామిం
 క్రీసమ్యుక్మ్ । సమ్యుక్ం శుభనమ్యుక్మ్ ॥ ౫౪ ॥ కనాతా
 తాన్న ఆభర । ప్రమద్యుగ్నిననక్థ్య । వినతంక్రీమృధా జ
 హి । కిశీఘనది విస్తా పయన్ । అభివస్సప్తమితం నయ । ప్రజా
 పతిస్త్రీయాంయశః । ముషకయోరదిహాశనపమ్ । కావస్యస్త్రి
 ప్తినానందమ్ । తస్యాగ్నే భాజయేహమా । మోదకప్రమోద ఆ
 నందః ॥ ౫౫ ॥ ముషకయోర్ని హితస్సపః । స్పృతేన్వకా
 మస్య తృప్యాణి । దక్షిణానాం ప్రతిక్రీహే । మనస్సశ్చిత్తమా
 కూటమ్ । నావస్సత్యమశీనుహి । ప్రశూనాగ్ం రూపమన్నస్య ।
 యశశ్రీశయితాం మయి । యథాహమస్య అతృప్యగ్ం స్త్రీమై
 పుమాన్ । యథాస్త్రీతృప్యతి పుగ్ం సిప్తీయేప్తీయా । ప్రపం
 భగస్య తృప్యాణి ॥ ౫౬ ॥ యజ్ఞస్య కామ్యగప్తీయః । ద
 దామిత్యగ్నిర్వదతి । తథేతినాయురాదూతత్ । హంతే సత్యం

చంద్రమాః । ఆదిత్యస్సత్యమోమతి । ఆప్తస్త్యత్యమాభరణమ్ ।
 యశోయజ్ఞస్త్య దక్షిణామ్ । అసామైకామస్సస్పృహతామ్ । న
 హిస్పృశ మవిదన్న న్యమస్తాత్ । వైశ్వానరాతుపర పతార ము
 గ్నేః ॥ ౫౬ ॥ అథేమనుంభన్నస్మృతమమూరాః । వైశ్వానరం
 క్షేత్ర జితాయదేవాః । యేషామిమేపూర్వై అధ్వాన ఆసన్ ॥
 అయాపాస్సత్త విభృతాపుయాణి । వైశ్వానరత్వయా తేనుతాః ।
 పృథ్వీమనామభితస్తుజానానః । పృథ్వీం మాతరం మహీమ్ ।
 అంతరిక్షముపబ్రువే । బృహతీమూతయేదివమ్ । విశ్వం విభతా
 పృథ్వీ ॥ ౫౭ ॥ అంతరిక్షం విపప్రథే । మహేచ్ఛ్వారృభృహ
 తీపయః । నతానశంతి నవభాతీ తస్కరః । వైశాఅమిత్రోవ్యభిరా
 దధర్షతి । దైవాగ్ంశ్చ యాభిర్యజతై దదాతీచ । జ్యోతిరాభిస్స
 చతై గోవతిస్సహ । నతా అర్వా రేణుక కాటోఅశ్శుతే । ననగ్ం
 స్మృతశ్రముపయంతి తాఅభి । ఉనుగాయమభయం తస్యతా అ
 ను । గావోనుర్త్యస్త్య పిచరంతి యజ్వనః ॥ ౫౮ ॥ రాత్రీ
 వ్యభిగాయతీ । పురుత్రాదేవ్యక్షభిః । విశ్వాఅధి శ్రీయోధిత ।
 ఉపతైగాగ్రవాకరమ్ । వృణోష్వమహితదివః । రాత్రీస్తానం
 నజిసుష్మే । దైవీం వాచనుజనయంతదేవాః । తాం పిశ్వరూపాశప్త
 శవోనదంతి । సానోమం ద్రేక్షమాజ్ఞాండుహానా । ధైనుర్వాగ్
 స్తానుపసుప్తుతేతు ॥ ౬౦ ॥ యద్వాగ్వదంత్యవిచేతనాని । రా
 త్రీదేవానాం నిప్తసాదనుందా । చతస్రీఉజ్జాండుదుహేప

యాగ్ంసి । క్వస్విదస్యావరమం జగామ । కౌరీమీచాయనలి
 లానితక్షతి । ఏకవదీద్విపదీసాచతుష్పదీ । అష్టాపదీనవవదీబహు
 షీ । సహస్రీక్షరావరమేవోనున్నా । తస్యాగ్ం సముద్రాఅ
 ధివిక్షరంతి । తేనజీవంతి ప్రదిశశ్చత్రైః ॥ ౬౦ ॥ తతఃక్ష
 రత్యక్షరమ్ । తద్విశ్వముపజీవతి । ఇంద్రాసూరాజనయన్విశ్వ
 కమా । మరుత్వాగ్ంఅస్తు గణవాంభుజాతవా । అస్యస్మ
 షాశ్వశురస్య ప్రశిష్టిమ్ । సపత్నావాచం మనసాఠ్పాసతామ్ ।
 ఇంద్రస్సూరోఅతర్హర్షిజాగ్ంసి । స్మషాసపత్నాశ్వశురాయ
 వస్తు । అయగ్ంశత్రాంజయతుజర్హృషాణః । అయంవాజంజ
 యతువాజసాతౌ । ఆగ్నిఃక్షత్రభృదనిభృష్టమోజః । సహస్రి
 యోదీవ్యతామద్రయుచ్ఛన్నా । విభాజమానస్సమిధానక్ష్రుః ।
 ఆంతరిక్షమరుహదగ్ంద్యామ్ ॥ ౬౧ ॥ ధూరయన్పురోడాశం
 బృహస్పతిం జఘనచ్యుతమానందో భగస్యతృప్యాయైగ్గైఃపృథి
 వీయజ్జన ఏతుప్రదిశశ్చతస్రోవాజసాతౌచత్వారిచ ॥ ౬ ॥

వృషాస్యగ్ం శుర్వప్రభాయగృహ్యసే । వృషాయము
 గ్గోన్మదక్షసే । దిన్యకమహ్యోహితౌబృహన్నామ । వృష
 భస్యయాకకుత్ । విషూవా విష్టోభవతు । అయంయోమామకో
 వృషా । అథౌఇంద్రభవ దైవేభ్యః । విబ్రవీతుజనేభ్యః । ఆయు
 త్సంతం వర్పస్వంతమ్ । అథౌఅధివతిం విశామ్ ॥ ౬౩ ॥ అ
 ప్యాయేవృథివ్యా అభ్యక్షమ్ । ఇమనింద్రవృషభం కృణు । యస్స

శృంగస్సువృషభః । కల్వాన్యోనోన్రణలహితః । కార్షపలవ్ర
 గాణేన । వృషభేణయజామహే । వృషభేణయజమానాః । అ
 కూన్రేణేవసర్విషా । మృధశ్వసర్వా ఇంద్రేణ । పృతనాశ్చ
 జయామసి ॥ ౬౪ ॥ యస్యాయమృషభోహవిః । ఇంద్రాయ
 పరిణీయతే । జయాత్రిశతున్మాయంతమ్ । అఘోహంతి పృతన్య
 తః । నృణామహప్రణేంసత్ । అగ్రఉద్భింధతామసత్ । ఇంద్ర
 శుక్తంతనునామేరయస్వ । నీచావిశ్వాలభితస్తాభిమాతీః । నిశ్చ
 ణీహ్యజాధం యోనోఅస్తి । ఉరున్నోల్లోకిం కృణుహి జేరదా
 నో ॥ ౬౫ ॥ పేహ్యభిపేహి ప్రభరాసహస్వ । మవివే
 నోవిశ్వణుస్వాజనేషు । ఉదీడితో వృషభాస్తశుష్టేః । ఇంద్రశ
 రూన్సువరోఅస్తాకయధ్య । అగ్నేజేత్రాత్వజయః శిశూం
 ధన్వానః ఓజసా । విశరూన్రావిమ్మహానుద । పతంతైస్తామతతు
 విజాతః । రథం నధీరస్వపా అతత్తమ్ । యదీదగ్నేప్రత్యత్వం
 నైవహర్యాః ॥ ౬౬ ॥ సువర్వశీరపవనాజయేమ । యోఘృ
 తేనాభిమానితః । ఇంద్రజైత్రాయజజ్ఞమే । సనస్సంకాసుపా
 రయ । పృతనాపాహ్యేషుచ । ఇంద్రాజిగాయ పృథ్వీమ్ । అం
 తరిక్షగం సువముహాత్ । వృత్రహాపురుచేతనః । ఇంద్రాజి
 గాయ సహపా సహగ్ంసి । ఇంద్రాజిగాయ పృతనానివిశ్వ ॥
 ఇంద్రోజాతోవిపురోరురాజ । సనఃపరపావరివకృణోతు । అ
 యంకృత్తురగృభీతః । విశ్వజిహ్వుదిహ్నుమః । ఋషిర్విప్రగ్

కావ్యేన । నాయురగై గాయజ్జప్రిః । సాకంక్షన్తసాయజ్జమ్ ।
 శివానియుద్భిశ్శివాభిః । వాయోశుకౌరియమితే । వచ్చాప
 గ్రిం దిపిష్టిషు ॥ ౬౮ ॥ ఆయాహిసామపీతయే । స్వాధుహా
 దేవినియుత్వతా । ఇనుమింద్రనథాయక్షత్రియాణామ్ । అయం వి
 శాం విశ్వతీరస్సు రాజా । అస్మాఇంద్రమహివచాగ్ంసిధేహి । అ
 వ్రపసం కృణుహిశతుమస్య । ఇనుమాభజగామై అశ్వేషు
 గోషు । నిరమంభజయోమిత్రాలస్య । వత్సన్త్రతస్య కికుభి
 శ్రయస్య । తతోనడగౌరిభజావమాని ॥ ౬౯ ॥ అస్మేద్యా
 వాప్యభిభూరివావమ్ । సందహాథాం భుక్షదఘేవ క్షేనుః
 అయగ్ంరాజాప్రియ ఇంద్రస్య భూయాత్ । ప్రియోగనామో
 వధినాముతాపామ్ । యునజ్మి నడన్తరావంగిమింద్రమ్ । యేనజ
 యాసి నవరాజయాపై । సత్వాకి రేకవృప్తభగ్ంస్వానామ్ । అథ
 రాజన్నుత్తమం మునవానామ్ । ఉత్తర స్వహధరతే సవత్సః ।
 సకవృషా ఇంద్రసఖా జగీవాన్ ॥ ౭౦ ॥ విశ్వాఅశావృణా
 స్సంజయంజయన్ ॥ అభిశ్శతతూరియతస్సహస్వ । తుభ్యం
 భరంతి క్షితయోయవిష్ట । బలిమగ్నై అంతిగ్దతకూరాత్ । అభం
 దిష్టస్యసుమతిం విక్లిష్ఠి । బృహతైలగ్నై మహిశమభాక్షమ్ । యో
 దేహ్యూఅనమయద్వధపైః । యోఅర్యపన్నీరుషసత్సకార ।
 స నిరుధ్యాన హుషోయహ్యూఅగ్నిః । విశేషకై బలిహృత
 స్సహ్యూభిః ॥ ౭౧ ॥ ప్రసద్యోఅగ్నై అత్యేష్యవ్యాన్ ॥ ౭౨

ర్యస్తే చాదుతరో బ్రహ్మణః । ఈదేహ్యవపుషోవిభావా । ప్రియో
విశామతిథిమానుషీణామ్ । బ్రహ్మ జ్యేష్ఠావీర్యా సంభృతాని । బ్ర
హ్మ గ్రేజ్యేష్ఠం దివమాతతాన । ఋగస్య బ్రహ్మ ప్రథమోఽపజ్ఞైః ।
తేనారహతీ బ్రహ్మణాన్పృథ్విసుంకః । బ్రహ్మసుగ్రహోఽమృతవతీః ।
బ్రహ్మణాన్స్వరవోమితాః ॥ ౨౨ ॥ బ్రహ్మయజ్ఞస్యతంతవః । ఋ
త్విజ్ఞోయేహవివృతః । శృంగాణీవేచ్ఛంసితాగ్ం సందద్మశ్రి
రే । చమాలవంతస్స్వరవఃపృథివామ్ । తేదేవాన్స్వరవస్తస్థి
వాగ్ంసః । నమస్సఖభ్యస్సన్నాన్వాపగాత । అభిభూర్నిరతర
క్షగ్రాగ్ంసి । స్పృహోవిహత్యపృతనాఅభిశ్రీః । జుషాణామ అ
హుతం మామహిష్ట । హత్వాస్సపత్నాన్వరివసూరన్నః । ఈశా
నం త్వాభువనానామభిశ్రీయమ్ । స్తౌమ్యగ్న ఉరుకృతగ్ం సుపీర
మ్ । హవిజాహానస్సపత్నాగ్ం అభిభూరసి । బ్రహిశశ్రూగ్ంర
ప్రమృహోనుదస్య ॥ ౨౩ ॥ ప్రిశాంజయామసి జీరదానోహర్త్యావిశ్వా
దిపట్టిమవసూని జిగ్గీవాన్ధన్వహోభిమితాన్శ్వత్పారిచ ॥ ౨ ॥

సప్రత్న వంసపీయసా । అగ్నేద్యుమ్నేనసంయతా । బృహ
త్తతంధభానునా । నవన్నస్తామమగ్నయే । దివశ్యేనాయజీజనమ్ ।
వసోఽనువిద్యవాతనః । స్వాగుహాయస్య శ్రీయోద్భవే । రయిభీ
రవతాయథా । అగ్నేయజ్ఞస్య చేతతః । అదాభ్యుపరపితా ॥ ౨౪ ॥
అగ్నివిశాం మానుషీణామ్ । తూణీరధస్సదానవః । నవగ్ంసా
మాయవాజినే । అజ్యం పయసో దని । జుష్టగ్ంశుదితమం వసు ।

నవగ్ంసామజుషస్వనః । ప్రియాషస్యేహతృప్తుహి । యస్తేభాగ
 ఋతావయమ్ । నవస్య సోమతేవయమ్ । ఆసుమతింవృణీమహే ॥
 సవోరాస్వసకూస్రిణః । నవగ్ం హవిజుషస్వనః । ఋతుభిసోస్స
 మభూతమమ్ । తద్దంగప్రతిహర్యనః । రాజంఘోమస్వస్తయే ।
 నక్షగ్ంస్తోమంనవగ్ంహుః । ఇంద్రాగ్నిభ్యాం నివేదయ । తజ్జు
 షేతాగ్ం సచేతసా । శుచిన్నుస్తామం నవజాతమద్య । ఇంద్రా
 గ్నివృత్రహణా జుషేథామ్ ॥ ౭౬ ॥ ఉభాహివాగ్ంసుహవా
 జాహవీమి । తావాజగ్ం సస్యఉశతేథష్టా । అగ్నిరింద్రోనవస్య
 నః । అస్యహవస్యస్య తృప్యతామ్ । ఇహదేవా సహస్రిణౌ । యజ్ఞం
 నఆహిగచ్ఛతామ్ । వసుమంతగ్ం సువర్షదమ్ । అస్యహవస్యస్య తృ
 ప్యతామ్ । అగ్నిరింద్రోనవస్యనః । విశ్వాందేవాగ్ం స్తవయ
 త ॥ ౭౭ ॥ హవిషోస్య నవస్యనః । సువర్షిదోహిజజ్జితే । ఏదం
 బ్రహ్మస్సుప్తరీమానవేన । అయం యజ్ఞో యజమానస్య భాగః ।
 అయం బభూవ భుజనస్య గర్భః । విశ్వేదేవా ఇదమద్యాగమిషాః ।
 ఇమేసుద్యావాప్యగ్నిపీతమీచీ । తన్వానేయజ్ఞంపురుషేశసంధియా ।
 ఆస్తేప్యణేత్రాం భువనానివిశ్వా । పృజాంపుష్టిమమృతం నవే
 న ॥ ౭౮ ॥ ఇమేదైమా అమృతం యేచుహతే । వయస్వత్యు
 త్తరామేతుపుష్టిః । ఇమంయజ్ఞం జువమాణేనవేన । సమీచీద్యావా
 పృథీవీమృతాచీ । యవిష్టోహవస్యవాహనః । చిత్రభానుఘృతా
 సుతిః । నవజాతా ఏరోచసే । అగ్నేతత్రైమహితస్వనమ్ । త్వమ్

గే॒న్ దే॒వతా॑భ్యః । భా॒గేన॑వ॒నమీ॑య॒సే ॥ ౭౯ ॥ స॒ప॒నావి॒ద్వాన్
య॒త్యసి॑ । న॒వన్తం॑ స్తోమం॒ జప॑స్వ॒నః । అ॒గ్నిః ప్ర॑భు॒తః పా॑శ్చా॒ప్తా
తు॑ । న॒హి వేద॑య॒థా హ॑విః । శి॒వా అ॒ష్టభ॑య॒మోష॑ధీః । కృ॒ణోతు
వి॒శ్వచ॑ర్షణిః । భ॒ద్రాన్న శ్రే॑య॒స్స నై॒ష్ఠదే॑వాః । త్వయా
వ॒సేన॑ న॒మశీ॑మహితా॒న్ । స॒సోమ॑యోభూ॒షితో॑ ఆ॒పి శ॑స్వ । శం
త్రో॒కాయ॑తను॒వేస్తో॑నః । ప॒రము॑త్యం॒ వధు॑నా సం॒యుతం॑ య
వమ్ । స॒రస్వ॑త్యా అ॒ధిమ॑నాన॒చక్ర॑మః । ఇ॒ంద్ర ఆ॒స్తిధీ॑ర॒పశ్శ
త॑క్రితుః । క్షీ॒నాశా॑ ఆస॒న్నరు॑త॒స్సుదా॑నవః ॥ ౮౦ ॥

పు॒రప॑తా వృ॒ణీమ॑హే॒ జుషే॑థా॒న్తగ్న॑యతామృత॒న్నవే॑నమీ
య॒వేస్తో॑న॒శ్చత్వారి॑చ ॥ ౮ ॥

జు॒ష్టశ్చ॑క్షు॒మోజు॑ష్టీ॒నరో॑న॒క్తం జా॑తా వృ॒షా స॒క్షణో॑న్మ
హే॒స్యగ్ం శు॑స్స॒వ్రత॑న్న వ॒దప్తా ॥

జు॒ష్టోమ॑ను॒ర్భగో॑ జు॒ష్టీ న॒రోహ॑రి॒వర్చ॑స్సంగి॒రశ్శి॒వోనా॑
నా॒ముత॑స॒ప్రియా॑య॒ద్వాగ్ద్వదంత॑పి॒శ్వా ఆశా॑అ॒శీతిః ॥ .

హ॒రిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృ॑ష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాష్టకే

చతుర్థా ప్రపాఠక స్సమాప్తః .

— శ్రీ పంచమ ప్రపాతక పారిమృత్యుః —

హరిః ఓమ్ ॥ ప్రాణోరక్షతి పశ్వమేజత్ । ఇర్యోభూ
త్వా బహుధా బహుని । సత్తగ్నర్వం వ్యానశే । యోదేవోదై
శేషు విభూర్ంతః । ఆవృతాదాత్మైత్రియధ్వగదస్యమా । తమి
త్ప్రాణం మనసోపశీక్తత । అగ్రం దేవానామిదమత్రునాహవిః ।
మనస్తస్మిత్తైదమ్ । భూతం భవ్యంచ గుప్యతే । తద్ధిదేవేష్వస్త్రి
యమ్ ॥ ౧ ॥ ఆనపశుపురశ్చరమ్ । సహదైవైరిమగ్ంహవమ్ ।
మనశ్శ్రేయసి శ్రేయసి । కర్మణ్యజ్ఞపతిం దధత్ । జువతాంమై
వాగ్నిగంహవిః । విరాడైవీపురొహితా । హవ్యవాడనపాయినీ ।
యయూరూపాణి బహుధావదంతి । పేశాగ్ంసి దేవాః పరమే స
నిత్రే । పానోవిరాడనపన్పురంతీ ॥ ౨ ॥ వాగ్దేవీజుషతామిద
గంహవిః । దక్షుదేవానాం జ్యోతిరమృతైస్యక్తిమ్ । అస్యవి
జ్ఞానాయ బహుధానిధీయతే । తస్యస్మన్నుమశీమహి । మానో
హసేద్విచక్షణమ్ । ఆయురిన్నప్రతీర్యతామ్ । అసంధాశ్చక్షు
పావయమ్ । జీవాజ్యోతిరశీమహి । సువర్జ్యోరుతామృతమ్ ।
శ్రోత్రేణ భద్రముతశ్చ్యవంతి సత్యమ్ । శ్రోత్రేణ వాచంబహు
భోద్యమానామ్ । శ్రోత్రేణ మోదశ్చ మహశ్చశ్రూయతే । శ్రో
త్రేణ సర్వా దిశశ్చాహ్మి । యేనప్రాచ్యాః క్షితదక్షిణా ।
ప్రతీత్యై దిశశ్చ్యవంత్యుత్తరాత్ । తదివోచ్చ్రాంతం బహు
భోద్యమానమ్ । అరాన్ననైమిషరిసర్వం బభూవ ॥ ౩ ॥ అగ్ని

యనునవస్ఫురంతీ సత్యగ్ం సప్తద ॥౧॥

ఉదేహి వాజినోఽప్తస్సస్వంతః । ఇవగ్ం రాష్ట్రయావ
శసూన్యతావత్ । యోరోహితౌ విశ్వమిదంగజాన । సనోరాష్ట్రే
క్షు సుధితాం దధాతు । రోహగ్ం రోహగ్ం రోహిత ఆరురోహ ।
ప్రజాభిర్వృధిం జనుషాముపస్థమ్ । తాభిస్సగ్ం రభౌ అవిక్షత్తు
రీః । గ్రాతుం ప్రవశ్యన్నిహరాష్ట్రయావః । ఆహర్షితా
ష్ట్రమిహరోహితః । మృగౌ వ్యాస్తనభయన్నోఅస్తు ॥ ౪ ॥ అ
న్నభ్యం ద్యావాపృథివీ తక్వరీభిః । రాష్ట్రేమహాథామహతైః
తీభిః । విమమర్శ రోహితౌ విశ్వయావః । సమాదక్రాగగప్ర
రుహైవారుహశ్చ । దివంగత్వాయ మహతామహిమ్నా । వినోదా
ష్ట్రమునత్తుపయస్తాస్వేన । యాన్తైవిశస్తవసా సంబభూవుః । గ్రా
యత్రం వభస్సుతాస్త ఆగుః । తాన్త్యా విశంతు మహస్తాస్వేన
సంచాతాపుతోఽప్రభ్యేతురోహితః ॥ ౫ ॥ యూయముగ్ర
మరుతగవృక్షిపమాతరః । ఇంద్రో సయ్యుతావ్రమృగేభశయాగ్రే ।
ఆనోరోహితౌ అశ్రుణోదభిర్యనః । త్రీసప్తాసో మరుతస్వామసం
ముదః । రోహితౌ ద్యావాపృథివీ జజాన । తస్మిగ్ం స్తంతుం పర
మైష్ఠీతతాన । తస్మింశ్చిశ్రమే అజపకవాత్ । అన్యగ్ం హద్యా
వాపృథివీ బలెన । రోహితౌ ద్యావాపృథివీ అన్యగ్ం హత్ । తే
నసుసస్తభితం తేననాకః ॥ ౬ ॥ సోఅంతరిక్షై రజసోవిమానః ।
తేనదేవాసువరన్వవిందన్ । సుశేనంత్యా భానవో దీదీవాగ్ం

సమ్ । సనుగ్రాసో జుహ్వా జాతవేదః । ఉక్షం తిత్వా వాజి
 నమాఘృతేన । సగ్ం సనుగే యువస్థే భాజనాని । అగ్నే శర్ద
 వహతే సౌభగాయ । తనమ్యమాన్యత్రమానిసంతు । సంజా
 న్నత్యగ్ం సుయమమకృణుష్వ । శత్రూయతామభితిష్ఠామహ
 గ్ంసి ॥ ౭ ॥ అస్త్వేతు రోహితానాక్ మహగ్ంసి ॥ ౮ ॥

పునర్నందో ముఘవాదదాతు । ధనాని శక్రౌ ధన్యస్సు
 రాధాః । అర్వాదీనం కృణుతాం యాచితౌమనః । శ్రుష్టినా అ
 స్య హవిషోజుహుః । యానినోజనం ధనాని । జహర్థశూరమ
 స్య వా । ఇంక్రానువిందనస్తాని । అనేన హవిషాపునః । ఇంద్ర
 ఆశాభ్యుపరి । సర్వాభ్యుభయంకరత్ ॥ ౯ ॥ జైత్రాశత్రూ
 విచర్షణిః । ఆకూత్యైత్వా కామాయత్వా సన్మధేత్వా । పు
 రోదధే అన్మతత్వా యజీవసే । ఆకూతిమస్యావసే । కామమస్య
 సన్మత్యై । ఇంద్రస్య యుంజతే ధియః । ఆకూతిం దేవీం మనసః
 పురోదధే । యజ్ఞస్య మాతా సుహవామేఅస్తు । యదిచ్ఛామి మ
 నస్తాసకావః । విధేయమేనద్ధదయోనివిష్టమ్ ॥ ౧౦ ॥ సేదగ్నిర
 గ్నిగ్ంరత్యేత్యవ్యాన్ । యత్ర వాజీ తనయోవీడుపాణిః । స్వహ
 ప్రపాథా అక్షరా సమేతి । ఆశానాంతా శాస్తాలేభ్యః । చతు
 భ్యో అన్మతేభ్యః । ఇదం భూతస్యాధ్యక్షేభ్యః । విధే
 మహవిషావయమ్ । విత్వా ఆశామధునా సగ్ం సృజామి । అనమీ
 నా ఆప్తవీక్షధయోభివంతు । అయం యజమానో ముఘోవ్యస్యతా

మ్ ॥ ౧౦ ॥ అగృభీతాః పశవస్సంతు సర్వే । అగ్నిసోమో వ
రుణో మిత్రీ ఇంద్రః । బృహస్పతిస్సవితాయస్సహస్రీ । పూషా
నో గోభిరవస్తా సరస్వతీ । త్వష్టా యాపాణి సహనప్తయజ్ఞైః । త్వ
ష్టా యాపాణి దధతీ సరస్వతీ । పూషాభగ్గ్ం సవితానో దదాతు ।
బృహస్పతిర్దక్షదింద్రస్సహస్రమ్ । మిత్రో దాతా సరుణసోమో
అగ్నిః ॥ ౧౧ ॥ కరనిష్ఠిష్టసుస్యతాం నవచ ॥ ౩ ॥

అనో భరభగమింద్రచ్చమంతమ్ । నితే దైష్ణిస్య ధీమహి ప్ర
రైకే । ఉర్వభవప్రవధే కామో అప్యే । తమాప్యణావసుపత్రైః సూ
నామ్ । ఇనుం కామం మందయాగోభిరశ్వేభిః చన్త్రీవత్రా రాధసి
ప్రవళశ్చ । సువర్యవో మఃభిష్మభ్యం విపాః । ఇంద్రాయీ నా
హఃకుశికాసో అక్రక్ష । ఇంద్రస్య సుపీత్యాణి ప్రవోచమ్ । యాసి
చళార ప్రథమానివజ్రీ ॥ ౧౨ ॥ అహన్నహి హన్తవస్తాదహా ।
ప్రవక్షణా అభినతర్షితానామ్ । అహన్నహిం పర్వతే శీఘ్రయా
ణమ్ । త్వష్టాప్యే వజ్రగ్ం స్వర్యంతరతా । నాశ్రాభవధైవవస్యం
దమానాః । అంజన్సముద్రమవజగ్తు రాపః । వృషాయమాణోవృ
ణోతసోమమ్ । త్రకన్ద్రికేష్వపి బధ్నుతస్య । అపాయకం హఘ
వా దత్తవజ్రమ్ । అహన్నేనం ప్రథమజామహీనామ్ ॥ ౧౩ ॥ య
దింద్రాహా ప్రథమజామహీనామ్ । ఆన్తాయినామమినాః పోత
మా యాః । ఆభూన్ర్యం జనయంద్యాముపాసమ్ । త్రావీక్రాశ
శూన్మకిలావివిధే । అహన్తస్మత్రం వృత్తీతరం వ్యగ్ం సమ్ ।

ఇంద్రో విజేతా నమతా వధేన । సంధాగోస్తివకుళిశేనావిష్క
 ఙ్గా । అహిశ్శయిత ఉపపక్వృధివాన్ ॥ అయోధ్యే వచుమ
 ద్ అహిజుహ్వా । మహావీరంతు విబాధన్ముజ్జీషమ్ ॥ ౧౪ ॥ నా
 తారీరస్య సన్మృణం వధానామ్ । సగంధుజానాః పిషిత ఇంద్రశ
 తుః । విశోష్ణిహాయూ అర్చితః । వసుద్ధధేహస్తా దక్షిణే । తరణి
 ర్న శీత్రకత్ । త్రైవ్యయానశీత్రకత్ । విశ్వస్తా ఇదిమన్యసే ।
 దేవతా హ్రవ్య మూహిషే । విశ్వస్తా ఇన్దుకృతే వారమ్భాన్
 తి । అగ్నిర్వాణా ద్దక్ష్యోన్వతి ॥ ౧౫ ॥ ఉద్యజ్జహన్ అభి
 కాను మీరయన్ ॥ పృష్ఠంచన్విశ్వా భువనాని పూర్వధా । ఆ
 క్షాను నాసుషమిన్ద్రోయిజిప్తః । కాషన్నో అగ్నే ఆభిహ్య దిగ్భ్యః ।
 జుహన్తోహన్విమన్మృతేషు నూభ్యః । ఆనోరయింబహులాంగో
 నాత్ర మిషమ్ । నిధేహి యత్తన్మృతేషు భూషన్ ॥ అశ్వినాయజ్ఞ
 మాగతమ్ । ద్వాభ్యుక్ష్యంతు దగ్ధం ససా । పూషాన్క్షుతానోరయిమ్ ॥
 ఇనున్యజ్ఞమశ్వినావరణాయంతా । ఇహారియిం యజమానాయథ
 త్రమ్ । ఇమాప్తమాణరక్షతాం విశ్వజానః । పూషానః పాతు సద
 నప్రయుచ్ఛన్ ॥ ప్రతేషు హేసరస్వతి । సుభగే వాజినీవతి । వత్స
 వాచేభ రేకుటమ్ । ఇనంతేహవ్యం ఘృతవధసరస్వతి । సత్తవా
 చె ప్రథ రేమాహువీగంపి । ఇనూనితేమర్తితా సౌభగాని । తెభిర్వా
 యగం సుభగానస్యాను ॥ ౧౬ ॥ వజ్రిహీనామృజ్జీషంక్ష్యోన్వ
 తి రక్షునోరయిగం సౌభగాన్వేక్షంచ ॥ ౪ ॥

యజ్ఞోరాయో యజ్ఞశ్చేవసూనామ్ । యజ్ఞస్సస్యా సా
ముత సుక్తితీనామ్ । యజ్ఞఇష్టసపూర్వవర్తిం దధాతు । యజ్ఞో బ్ర
హ్మణ్యాగ్ం అపేయతేవాన్ । అయిం యజ్ఞో విధతాం గోభిర
శ్రేష్ఠః । ఇయం వేదిస్సప్తత్యాసువీరా । ఇనంబర్ హిరణ్యబర్ హిగ్ం
ప్రవ్యా । ఇనం యజ్ఞం విశేష్టవంతు దేవాః । భగవం భగవా
గ్ం అస్తుదేవాః । తేనవయం భగవంతస్సాస్యను ॥ ౧౮ ॥ యా తం
త్వాభగనర్వ ఇజ్ఞో హవీమి । సనో భగపురవతాభవేహ । భగప్రణే
తర్భగనర్వరాధః । భగైమాంశియముఃవనదన్నః । భగప్రణోజ
నయ గోభిరశ్రేష్ఠః । భగప్రస్థభిన్మౌవంతస్సాస్యను । శశ్వతీస్స
మా ఉపయంతి లోకాః । శశ్వతీస్సమా ఉపయంత్యాపః । ఇష్టం
పూర్తగ్ం శశ్వతీనాగ్ం సమానాగ్ం శాశ్వతేన । హవిషైష్టాస్స
నంతం లోకం పరమారురూహ ॥ ౧౯ ॥ ఇయమేవపాయాప్ర
ధుమావ్యాచఛత్ । సారూపాణి కురుతే పంచదేవీ । ద్వెస్ససా
రౌ వయతస్తంత్రమేతత్ । సనాతనం వితతగ్ం వణ్మయూఖమ్ ।
అవాన్యాగ్ం స్తంతూనకరతౌధ త్వా అన్యాన్ । నావప్రజ్యాతేన
గమాతే అంతమ్ । ఆవోయంతూదవాహోసోఽద్య । వృష్టియే వి
శ్వేషురుతోజునంత । అయం యో అగ్నిర్మరుతస్సమిధః । ఏతంజ
పథస్వం కవయోయువానః ॥ ౨౦ ॥ ధారావరా మరుతోధృ
ష్టువోజసః । మృగానభీమాస్తవిషేభిరూర్తిభిః । అగ్నయోనశు
శుచానాబుజీషిణః । భృమింధమంత ఉపగా అన్యగ్వత । విచక్ర

మైత్రదేవః । ఆవైధనంనీలవృన్దం బృహంతమ్ । బృహస్పతిగ్ంస
 దనే సాదయధ్వమ్ । సాదద్యోనిం దను ఆదీద్దివాగ్ం సమ్ । హి
 రణ్యవర్ణమగువగ్ం సపేను । సహిశుదిశ్శతపత్రస్సశుంధూః ॥
 హిరణ్యవాశీరిషిరిస్సువర్షాః । బృహస్పతిస్సస్వావైశఋషాః ।
 ఘామూసఖిభ్య ఆనుశం కిరితః । పూషగ్ం స్తవవ్రతే వయమ్ ।
 సరిష్యేను క్షదాచన । సోతారస్త ఇహస్తసి । యాస్తైపూషనాన్
 వో అంతస్సముదే ॥ హిరణ్య యీరంతరిక్షే చరంతి । యాభి
 ర్యాసికూత్యాగ్ం సూర్యస్య । కామేన కృతశ్రవణవచ్చమానః ॥
 అరణ్యనయరణ్యనియసా । యాప్రేవనశ్యసి । క్షిధాగ్రామం
 నప్యవచ్చసి । నశ్వాభిరవిపందతీతి । వృషారవాయవదతే । యను
 పావకదిద్వికిః । అఘాసభిరవిధానయన్ ॥ అరణ్యనిర్మహీయ
 తే । ఉతిగావత్తవాదన్ ॥ ఉతోవేత్తైవదృశ్యతే ॥ ౨౩ ॥ ఉ
 తోఅరణ్యనిస్సాయమ్ । శక్తిరీవ సర్వతి । గామంనైష ఆహ్వయ
 తి । దార్వంనైష ఉపావధీత్ । వసన్నరణ్యవ్యాగ్ం సాయమ్ ।
 అమగ్రక్షుదితమన్యతే । ననాఅరణ్యనిర్హంతి । అన్యశ్చేన్నా
 భిగచ్ఛతి । స్వాద్యోషలస్య జగ్ధ్వా । యత్ర కామం నిపద్యతే ।
 అంజనగంధిగ్ం సురిభీమ్ । బహున్నామకృషీవలామ్ । పా
 హం మృగాణాం మాతరమ్ । అరణ్యనీమశగ్ం నిషమ్ ॥ ౨౪ ॥

స్వామరురోహయూవానశ్శుంధూరిచ్ఛమానో దృశ్యతే
 నిపద్యతే చత్వారిచ ॥ ౫ ॥

వా॒ర్త్రీ॒హత్యా॒యశ॑వసే । పృ॒తనా॑సాహ్యయచ । ఇం
 ద్ర॒త్వావ॑ర్తయానుసి । సు॒బ్రహ్మ॑ణం పీ॒రప॑తం బృ॒హంతి॑మ్ । ఉ
 రుంగ॑భీరం పృ॒థుబు॑భృ॒మింద్ర॑ । శు॒క్రిత॑పి॒ముగ్ర॑హభి॒మాన్తే॑ హ॒హ
 మ్ । అ॒స్త్వభ్యం॑చి॒త్రం వృ॑ష॒ణగ్ం॑ర్తయి॒దాః । తైత్తి॒రియై॒ర్వావి
 ర్ము॒త్యైతా॑వ । దు॒గ్రహా॑ముంచా॒మి వరు॑ణస్యపాశాత్ । అ
 నాగ॑సంబ్రహ్మణేత్వాకరొమి ॥ ౨౫ ॥ శి॒వేతై॒వ్యావా॑పృథివీ
 ఉ॒భేదై॑మే । శం॒తే అ॒గ్ని స॒సహా॑ద్భిరస్తు । శ॒లద్యా॑వాపృథివీ స॒హ
 ప॑థీభిః । శ॒మంత॑రీక్షగ్ం స॒హవా॑లేనతే । శం॒తేచ॑త॒స్రప్ర॑దిశో
 భ॒వంతు॑ । యాదే॒పీశ్వ॑త॒స్రప్ర॑దిశః । వాత॑వన్నీరభి॒సూర్యో॑విచ॒స్తే ।
 తాసా॑త్వాజర॒స ఆద॑ధామి । వ్ర॒యత్కృ॑ప॒శునిర్ము॑ళం వ॒గాదైః ।
 అ॒మోచి॑యత్ప్ర॒వర్తి॑తాదవ॒త్త్యై ॥ ౨౬ ॥ దు॒గ్రహా॑పాశాన్ని
 ర్ము॒త్యైచోద॑మోచి । అ॒హం॑చ॒వర్ణా॑వ పి॒శసౌ॒స్సనమ్ । అ॒స్మభూ
 ద్భద్రే॑సుక్త॒తస్య॑ లోకే । సూ॒ర్యమృ॑తం త॒మసో॑గ్రాహ్యయత్ ।
 దే॒వాఅ॑ముంచ॒న్నసృ॑జ॒స్వేన॑సః । ప॒వసా॑హమి॒మంత్రే॑గ్రి॒యాజ్ఞా
 మి॒శగ్ం॑సాత్ । దు॒గ్రహా॑ముంచా॒మి వరు॑ణస్యపాశాత్ । బృ॒హ
 స్పతే॑ యా॒వమింద్ర॑శ్చ॒వస॑స్వః । ది॒వ్యసే॑శాథే ఉ॒తపా॑ద్ధి॒వస్య॑ । ధి॒త
 గ్ం॑ర్తయి॒గ్ంస్తు॒వతే॑కీరయేచిత్ ॥ ౨౭ ॥ యూ॒యం॑పాత॒స్వప్రీ॑శు
 దా॒నః । దే॒వా॒యుధ॑మింద్ర॒మాజో॑హు॒వానాః । వి॒శ్వా॒ర్చభ॑కుభి॒యేర
 త్త॒మాణాః । యే॒సహ॑తా దీ॒భుః॒మథ్వా॑న॒మాయ॑న్ । అ॒నంత॑మర్థ॒మ
 ని॒రర్థ॑మనాః । య॒తైసు॑జా॒లేహి॑మ॒వధు॑భే॒దజమ్ । మ॒యో

భూశ్శాంతిమాయద్వందోసః । తతోనానెహిసీబలె । అదోగిరిభ్యోఅ
 ధిమిశ్చ ॥ భావసః । సగ్ంశోభమావాక్తేవ శుభే ॥ ౨౫ ॥
 తాంత్రాముల్లాహవిమా వర్ధయంతి । పానస్సీబలేర్తయిమాభాజయె
 హ । పూర్వందేవాఅపరెణాసుపశ్యంజన్మభిః । జన్తాన్యన్తరైఃప
 రాణి । వేదానిదెవా అయిమస్మీతిమామ్ । అహగ్ంహిత్యాశరీరం
 జరసగపరస్తాత్ । పా ॥ తాపానా చక్షుశ్శో ॥ త్రమ్ । వాచంసు
 ససి సంభ్రతామ్ । హిత్యాశరీరంజరసగపరస్తాత్ । ఆభూతిభూ
 తంవయమశ్చనానుశ్చే । గ్రహపవతా ర్థవస్తోయాఃప్రథమావ్యా
 చచ్ఛే । తావైవ్యమర్వతై పంచమాపా । శశ్వతీర్నానవృత్తం
 ॥ నగమంశ్యంశిమ్ ॥ ౨౬ ॥ కర్మామ్యవర్తేదమచభేష్టే
 వామశ్చే చతావ్రిచ ॥ ౨౭ ॥

వినువాంత్యాభిశేన । గుదా ॥ గామూర్త్యా । ఆదిత్యా
 నాం తేజసా । విశ్వేమా దేవానాం క్రిమినా । మరుతామెన్నా
 బుకామిషాహా । అభిభూతిరహమాగినమ్ । ఇంద్రసఖాస్త్యా
 యుధిః । ఆస్వాశాసు చక్షుహః । ఇదం సర్ప అగ్నినా దత్తమా
 గాత్ । యశ్శోధగ్రాస్సహుబజ్జోబలంచ ॥ ౩౦ ॥ దీర్ఘాయు
 త్పాయ శతశారదాయ । ప్రతిగ్మభ్లామి మహాతేవీర్యాయ । ఆ
 యురసి విశ్వాయురసి । సర్వాయురసి సర్వమాయురసి । సర్వం
 నుఆయుర్భూయాత్ । సర్వమాయుగోపమ్ । భూర్భువస్సువః ।
 అగ్నిధామేణాన్నాదః । మృత్యుర్థమేణాన్నపః । బ్రహ్మక్ష

త్ర్యం సా[॑]హా[॑] ॥ ౩౧ ॥ ప[॑]జా[॑]పత[॑]ప్రణే[॑]తా[॑] । బృహస్పతి[॑]ః
 పుర[॑]వతా[॑] । యమ[॑]పం[॑]ధాః[॑] । చంద్ర[॑]మా[॑]గ[॑]పున[॑]ర[॑]సు[॑]సా[॑]హా[॑] । ఆగ్ని
 ర[॑]నా[॑]దో[॑]న[॑]పతిః[॑] । అ[॑]నా[॑]ద్య[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]నాయ[॑]దదా[॑]
 తు[॑]సా[॑]హా[॑] । సో[॑]మో[॑]రాజా[॑]రా[॑]వపః[॑] । రాజ్య[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]
 నాయ[॑]దదా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑] । మరు[॑]ణ[॑]స్స[॑]మా[॑]ఽహ్[॑]స్స[॑]మా[॑]ఽబ్ధిః[॑] ।
 సా[॑]మా[॑]జ్య[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]నాయ[॑]దదా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑] ॥ ౩౨ ॥
 మిత[॑]గ్రి[॑]క్ష[॑]గం[॑]క్ష[॑]గ్ర[॑]వతః[॑] । క్ష[॑]గ్ర[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]నాయ[॑]దదా[॑]
 తు[॑]సా[॑]హా[॑] । ఇంద్రో[॑]బలం[॑]బల[॑]వతః[॑] । బల[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]
 నాయ[॑]దదా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑] । బృహస్పతి[॑]గ్రి[॑]హ్[॑]బ్రహ్[॑]వః[॑] । బ్ర
 హ్మ[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]నాయ[॑]దదా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑] । సప్త[॑]తా[॑]గ్రా[॑]ప్త[॑]
 గ్ం[॑]రా[॑]ప్త[॑]వతః[॑] । రా[॑]ప్త[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]నాయ[॑]దదా[॑]
 తు[॑]సా[॑]హా[॑] । పూ[॑]షా[॑]శి[॑]శాం[॑]వి[॑]ప్పతిః[॑] । విశ్వా[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]
 నాయ[॑]దదా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑] । సరి[॑]స్వ[॑]తీ[॑]పు[॑]ష్టి[॑]గ[॑]పు[॑]ష్టి[॑]వతః[॑] । పు[॑]ష్ట[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]
 యై[॑]జమా[॑]నాయ[॑]దదా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑] । స్వి[॑]హ్వా[॑]ప[॑]శూ[॑]నాం[॑]మి[॑]హ
 నా[॑]నా[॑]గ్ం[॑]రూ[॑]ప్త[॑]కృ[॑]మా[॑]ప[॑]వతః[॑] । రూ[॑]పే[॑]తా[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]
 నాయ[॑]ప[॑]శూ[॑]ంద[॑]దా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑] ॥ ౩౩ ॥ చ[॑]సా[॑]హా[॑]సా[॑]మా[॑]
 జ్య[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]జమా[॑]నాయ[॑]దదా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑]విశ్వా[॑]ను[॑]ష్ఠి[॑]యై[॑]
 జమా[॑]నాయ[॑]దదా[॑]తు[॑]సా[॑]హా[॑]చ[॑]తా[॑]వ[॑]రి[॑]వ ॥ ౨ ॥

ఆగ్నిసోమో మరుణో మిత్రఇంద్రో బృహస్పతిస్సప్తతా
 పూషాసరస్వతీశ్వహాదశ ॥

సకుంపాహి యముజీషీ తరుత్రః । యశ్చిప్రవాన్వప్తభా
 యో మతీనామ్ । యోగోత్త్రభిన్వజ్భిన్వోహరిష్టాః । స
 ఇంద్రచిత్రాగ్ం అభిత్పంధివాజాన్ । ఆతై శుష్కో వృషభపతుష
 శ్చాత్ । ఓత్తరాదధరాగాపురస్తాత్ । ఆప్తశ్చ తో అభినమేత్స్వ
 ర్వాజ్ । ఇంద్రచ్యుమన్గం సువర్వధైహ్యస్తై । ప్రిష్వస్తై పు
 రోరథమ్ । ఇంద్రాయ శూషమర్చత ॥ ౩౪ ॥ అభీకే చిమలా
 క్తకత్ । సంగే సమఘ్న వృత్త్రహః । అస్తాకం బాధిబోదితా ।
 నభంతామన్వకేషామ్ । జ్యోకా అధిధన్వసు । ఇంద్రం వయగ్ం
 శునాసీరమ్ । అప్త్రియజ్జై హవామహే । ఆవాజైరుపనోగమత్ ।
 ఇంద్రాయ శునాసీరాయ । సుచాజహుతనోహవిః ॥ ౩౫ ॥
 జుషగాం ప్రతిమేధిః । ప్రహవ్యాని ఘృతవంత్యస్తై । హర్యశ్వా
 య భరతా సజోహః । ఇంద్రగ్రీకుభిర్బ్రహ్మణా వాన్మధానః ।
 శునాసీరీహరిదం జుషన్వ । వయస్సుప్తశా ఉపసేచురింద్రమ్ ।
 ప్రియమేధా ఋషయో నాథమానాః । అపద్ధ్వాంతమూర్జహి
 పూధిచక్షుః । ముముగ్ధ్యస్తాన్విధయేవబధ్ధాన్ । బృహదింద్రాయ
 గాయత ॥ ౩౬ ॥ మరుతోవృత్త్రహంతమమ్ । యేనజ్యోతి
 రజనయన్మృతావృధః । దేవం దేవాయ జాగృవి । కామిహేకాః
 కన్తమే పతంగాః । మాంధ్రాలాగకులిపరిమాపతంతి । అనా వృతై
 నాప్రథమంతు దేవాః । సౌపణ్ణం చక్షుస్తనువావిదేయ । ప
 వానందస్య చరుణం బృహంతమ్ । నమస్సాగ్ధీరమమృతస్యగో

పామ్ । సనశ్శర్మత్రివరూథం వియగ్ం సత్ ॥ ౩౭ ॥ యూ
యంపాతస్వప్తిభిస్సదానః । నాశేసుప్తణాముప్తయత్పగంఠమ్ ।
హృదావేసంతో అభ్యచక్షతత్వా । హిరణ్య పక్షం వరుణస్యచూ
తమ్ । యమస్య యోనా శకునం భుర్జణ్యమ్ । శన్నోదేవీర్భిష్ట
యే । ఆపోభవంతు పీతయే । శంయోరభిప్రవంతునః । ఈశానా
వార్యాణామ్ । క్షయంతీశ్చర్వణీనామ్ ॥ ౩౮ ॥ అపాయా
చామి భేదజమ్ । అపుమైసోమోఅబ్రవీత్ । అంతర్విశ్వస్యభేష
జా । అగ్నించ విశ్వశంభవమ్ । అపశ్చ విశ్వభేషజీః । యగ్
పుతేనరస్వతి । గోవ్యశ్వేక్షుయన్తధు । తేనమేవాజినీవతి । ము
ఖమగ్నినరస్వతి । యానరస్వతీ వైశంభల్యా ॥ ౩౯ ॥ తస్మాం
మేరాస్య । తస్మాస్తైబక్షీయ । తస్మాస్తై భూయిష్టభానోభూ
యాన్తు । అహంత్యదస్త్వి మదస్తత్వమైతత్ । మమాస్య యోనిస్త
వయోనిరస్త్వి । మమైవసన్వహహవ్యాన్యగే ॥ పునఃసప్తత్రైలో
కకృజ్జాతవేనః । క్రేస్తేవసంతశ్రీసంతత్యాగే ॥ ప్రాణేన
వాచా మనసా విభమిణా । రోమా సంతమాయుర్జాప్రహసీత్ ॥ ౪౦ ॥
జ్యోతిషత్వా వైశాన్వరేణోపతిష్ఠే । అయంతై యోనిర్మున్
యః । యతో జూతో అరొచథాః । తంజానన్మగ్నఅరోహ । అ
థానో వర్ధయా రయిమ్ । యాశేఅగ్నే యజ్ఞయాతీనూస్తయేహ్య
రోహోజ్ఞాత్వానమ్ । అచ్ఛావసూని కృణ్వన్మస్తే నర్యా పురూ
ణి । యజ్ఞోభూత్వా యజ్ఞమాసేద స్యాంయోనిమ్ । జాతవేదోభు

ప్రతిజాయమాననృతయపహి । ఉపాపరూపాజాతవేద్యపునస్త్యం ॥
 దేవేభ్యోహవ్యం వహనప్రజానమ్ ॥ అయ్యప్రజాగ్ం రయిసు
 ప్పాసుధేహి । అజసోదీదిహినోదురోణే । తమింద్రం జోహపీమి
 మాఘవానముగ్రమ్ । సత్తాదధానమప్రతిష్ఠుతగ్ం శవాగ్ంసి ।
 మగ్ంహిస్తోగ్రిర్భిరాచయజ్ఞయోవ వర్తత్ । రాయేనోవిశాస్వపుప
 థాకృహోతువర్తే । క్రోకన్తుకేషు మహిషోయవాశిరంతు విశుష్క
 స్తృపత్ । సోమమపి బుద్ధిస్థునాసుతం యథావశత్ । సఈంసు
 మాదమహికమకర్తవేమహామురుమ్ ॥ ౪౨ ॥ సైనగ్ంస
 శ్వదేవం దేవస్సత్యమింమగ్ం సత్యఇంద్రః । విదద్యతీ సరమాను
 గ్మమదేగ్రిః । మహిపాకీస్తూర్వగ్ం సద్ధిగ్రియకః । అగ్రంన
 యిక్తుపద్యక్షగాణామ్ । అచ్ఛార్పణం ప్రసూయాజానతీగాత్ । వి
 దన్యవ్యగ్ం సరమాద్భుధమూర్వమ్ । యేనానుక్తంమానుషీభోజతే
 విహి । ఆయేషశ్వస్సస్వప్రత్యానిదమగ్రిః । కృత్వానాసో అమృత
 త్వాయిగ్రాతుమ్ । త్వంనృభిన్యవతే దేవహవాతా ॥ ౪౩ ॥
 భూరీణివృత్వాహర్యశ్వహగ్ంసి । త్వన్నిదమ్యంసుమురిమ్ । ధు
 నిజ్ఞాప్వాపయోదభీతయేసుహంతు । ప్రవాపాహిప్రత్నథామం
 దశుత్వా । శుగ్రిభిరక్తువానృధస్తోతగ్రిర్భిః । ఆవిసూన్యంకృ
 ణుహిపీపీహిషః । జహిశతూగ్ం రభిగా ఇంద్రతృంధి । అగ్నే
 బాధనగ్ విమదోనుదనగ్ । ఆపామీవాఅవరణాగ్ంసిసేధ । అ

౧౧౧ కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాష్టకే

ప్రా[॑]గ్నము[॑]దా[॑]ద్భృ[॑]హతో[॑]ద్దినా[॑]ః ॥ ౪౪ ॥ అ[॑]హం[॑]భూ[॑]మా[॑]న[॑]
ము[॑]ప[॑]న[॑]స్స[॑]జై[॑]హ । య[॑]జ్ఞ[॑]ప్ర[॑]తి[॑]తి[॑]ష్ఠ[॑] సు[॑]మ[॑]తౌ[॑] సు[॑]శే[॑]వా[॑]ఆ[॑]త్వా । వ[॑]సూ[॑]
ని పు[॑]రు[॑]ధా[॑]వి[॑]శం[॑]తు । దీ[॑]ఘ[॑]నా[॑]య[॑]ర[॑]జ[॑]మా[॑]నా[॑]య[॑] కృ[॑]ణ్వా[॑] ॥
అ[॑]థా[॑] మృ[॑]తే[॑]న[॑] జ[॑]రి[॑]తా[॑]ర[॑]మ[॑]జ్ఞి[॑] । ఇ[॑]ంద్ర[॑]శ్శు[॑]వా[॑] వ[॑]ది[॑]వ[॑]త[॑]నో[॑]ఽ[॑]సి[॑]రి[॑]మ్ ।
సం[॑]వ[॑]ధ్ని[॑]ర[॑]స్య[॑] ప్ర[॑]తి[॑]మా[॑]న[॑]మే[॑]తత్ । అ[॑]ర[॑]గ[॑]స్య[॑] జ్ఞో[॑]స్త[॑]ది[॑]దా[॑]న[॑]జ్యే[॑]
ష్ఠ[॑]మ్ । సం[॑]వ[॑]స్ని[॑]ర[॑]గ్ం[॑] శు[॑]వ[॑]వ[॑]ధీ[॑]న[॑]మే[॑]తత్ । ఇ[॑]ంద్ర[॑]స్య[॑] రా[॑]ధ[॑]న[॑]ప్ర[॑]య[॑]
తం పు[॑]రు[॑]శ్శ[॑]వా । త[॑]ద[॑]ర[॑]గ[॑]రూ[॑]పం[॑] వి[॑]మి[॑]మా[॑]న[॑]మే[॑]తి । దా[॑]వ[॑]ద[॑]శా[॑]రై[॑]ప్ర[॑]
తి[॑]క[॑]ష్ఠ[॑]తీ[॑]ద్వ[॑]షా । అ[॑]శ్వా[॑]యంతో[॑] గ[॑]వ్యంతో[॑] వా[॑]జ[॑]యంతః । హ[॑]వా[॑]సు[॑]
హే[॑]తో[॑]వ[॑]ప[॑]గంత[॑]వా[॑]డే । ఆ[॑]భూ[॑]షంత[॑]స్త్వా[॑]సు[॑]మ[॑]తౌ[॑] న[॑]వా[॑]యా[॑]మ్ ।
వ[॑]య[॑]మింద్ర[॑]తా[॑]స్వ[॑]శు[॑]న[॑]గ్ం[॑] హ[॑]వే[॑]మ ॥ ౪౫ ॥ అ[॑]వ[॑]త[॑]నా[॑]వి[॑]గా[॑]న[॑]
య[॑]త[॑]య[॑]గ్ం[॑] స[॑]చ[॑]ప్ర[॑]ష[॑]నాం[॑] వై[॑]శం[॑]భ[॑]ల్యా[॑]హ[॑]స్స[॑]శ్శ[॑]య[॑]గుం[॑] దై[॑]వ[॑]
హ[॑]తౌ[॑] న[॑]స్త[॑]నా[॑] ష[॑]ట[॑]చ ॥ ౪౬ ॥

ప్రా[॑]గ్ని[॑]డే[॑]హి[॑]పు[॑]న[॑]రా[॑]నో[॑] భ[॑]ర[॑]య[॑]జ్ఞో[॑]రా[॑]యో[॑] వా[॑]ర్త[॑]హ[॑]
త్యా[॑]య[॑]వ[॑]సూ[॑]నా[॑]గ్ం[॑] స[॑]ఈ[॑]ం[॑]పా[॑]హ[॑]వ్య[॑]హే ॥

ప్రా[॑]గ్ని[॑]ర[॑]క్ష[॑]త[॑]గృ[॑]భీ[॑]తా[॑] ధా[॑]రా[॑]వ[॑]రా[॑]ను[॑]రు[॑]తో[॑] దీ[॑]ఘ[॑]నా[॑]య[॑]
త్యా[॑]య[॑]జ్యో[॑]తి[॑]షా[॑]త్వా[॑] పంచ[॑] చ[॑]త్వా[॑]రి[॑]గ్ం[॑]శ[॑]త్ ॥

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాష్టకే

పంచమ ప్రపాఠక స్సమాప్తః

————— శ్రీ పష్టప్రపాతకపారిరఘుఃశ్రీ —————

హరిఃఓమ్ || స్వాదీప్త్యాస్వాదునా । త్రివాగ్రింత్రవై
 ౧ । అమృతామృతేన । వధుమత్రంవధుమతా । స్పృశామిసగ్ంసో
 మేన । సోమోస్యశిష్వాభ్యాం పచయస్వ । సరస్వత్యైపచయస్వ ।
 ఇంద్రాయసుతాగ్రస్థైపచయస్వ । పరీతాపింశతాసుతమ్ । సో
 మోయఉత్తమగ్ంహః || ౧ || దధన్వాయోనర్యో ఆప్స్విం
 తరా । సుహవసోమమదిభిః । పునాతుతే పరిసుతమ్ । సోమగ్ం
 సూర్యస్య దుహితా । వారేణశశ్వతాతనా । వాయుఃపూతఃప
 విత్రేణ । పౌర్ణిశ్శోమోఅతిద్దుగ్రతః । ఇంద్రస్యయుజ్యస్ససఖా ।
 వాయుపూతఃపవిత్రేణ । పృత్యశ్శోమోఅతిద్దుగ్రతః || ౨ ||
 ఇంద్రస్యయుజ్యస్ససఖా । బ్రహ్మక్షత్రం పవతే తేజఇంద్రియమ్ ।
 సురియాసోమసుతే ఆసుతౌమదాయ । శుక్రేణదేవదేవతాఃపి
 పృథి । రసేనాన్నం యజమానాయధేహి । కుపిదంగయవహం
 త్రాయవంచితే । యథాదాంత్యనుపూర్వం వియూయ । ఇహే
 హేహం కృణుతభూజనాని । యేబర్హిషోనమోవృక్తింనజన్తుః ।
 ఉప్తయావగృహీతౌస్యశిష్వాభ్యాం త్వాజుప్తం గృహ్లామి || ౩ ||
 సరస్వత్యా ఇంద్రాయసుతాగ్రస్థే । ఏవతేయోర్నిస్తేజసేత్వా ।
 వీర్యాయత్వా బలాయత్వా । తేజోసి తేజోమయిధేహి । వీర్య
 మసి వీర్యం మయిధేహి । బలమసి బలం మయిధేహి । నానాహి
 వాం దైవహితగ్ం సదఃకృతమ్ । మోసగ్ం సత్తాథాం పరమే

వోమృత్వా । సురాత్యమసే శుష్కిణీ సామప్తపః । మామాహిగ్ం
 సీపావం యోనిమాచితక్వా ॥ ౪ ॥ ఉపయామగృహీతోపా
 శ్చివనం తేజః । సారస్వతం వీర్యమ్ । వింద్రం బలమ్ । పషతే
 యోనిమోదాయత్వా । అనందాయత్వా మహాసేత్వా ఓజో
 సోమజోమయిధేహి । మనురసి మన్యం మయిధేహి । మహూ
 సీ మహూమయిధేహి । సహోసి సహూమయిధేహి । యా
 వ్యాసుం విషూచికా । ఉభావృకృచ్ఛరక్షతి । శ్వేనం పక్షిణ
 గ్ం సిగ్ంహమ్ । సేనుంపాత్వగ్ంహసః । సప్తచస్త్ర సమాభ
 ద్రేణవృజ్జూ । విప్రచస్త్ర విమాపాప్త నావృజ్జూ ॥ ౫ ॥ హవిస్స
 త్యజ్ఞోమో అతద్ద్రితోగృహ్ణోమ్యాపితన్నిషూచికాపంచద ॥ ౧ ॥

సోమోరాజా మృతగ్ం సుతః । ఋజే పీణాదహోమృ
 త్యమ్ । ఋతేన సత్యమిందిరియమ్ । విహసగ్ం శుక్రవైషః ।
 ఇంద్రస్యేంద్రియమ్ । ఇదం పయోమృతం విధు । సోమ
 ద్భ్యవ్యపిబత్ । ఛస్తసాహగ్ం సశ్శుచిషత్ । ఋతేన సత్యమింది
 రియమ్ । అగృహ్యోక్షీర వ్యపిబత్ ॥ ౬ ॥ ప్రజ్ఞానోసోదియా । ఋతేన స
 త్యమిందిరియమ్ । అన్నాగృహ్రిసృతోఽసమ్ । బ్రహ్మణావ్యపిబత్స
 గ్రిమ్ । ఋతేన సత్యమిందిరియమ్ । రేత్రామూత్రం విజహ
 తి । యోనిం ప్రవిశదిందిరియమ్ । గర్భజరాయాణావృతః । ఉ
 ల్బంజహోజన్మనా । ఋతేన సత్యమిందిరియమ్ ॥ ౭ ॥ వే
 దేనరూపేవ్యకరోత్ । సత్రాసతీప్రజాపతిః । ఋతేన సత్యమిం

ద్రియమ్ । సామెనసాహృష్యపిబత్ । సుత్రాసుతౌప్రిజాపః । ఋ
తేనసత్యమిద్రియమ్ । కృష్ణావృక్షాపేన్యాకరోత్ । సత్యాన్యతేప్రి
జాపః । అశ్రద్ధానున్నతేదధాత్ । శ్రద్ధాగ్ంసత్యేప్రిజాపః ।
ఋతేనసత్యమిద్రియమ్ । దృష్టావృషిసృతౌరసమ్ । శుకే
శుక్రం వ్యపిబత్ । పయస్సానుం ప్రజాపః । ఋతేనసత్య
మిద్రియమ్ । విపానగ్ం శుక్రమంధసః । ఇంద్రసేంద్రి
యమ్ । ఇకంపయోఽమృతం మధు ॥ ౮ ॥ అద్భుత్యక్షీరంవ్య
పిబజ్జ్వలన్తేనసత్యమిద్రియగ్ం శ్రద్ధాగ్ం సత్యేప్రిజా
పఃరస్తుచ ॥ ౯ ॥

సురావంతం బర్హిషదగ్ం సువీరమ్ । యజ్ఞగ్ం హిన్వం
తి హస్తియా నమోఢిః । కథానాస్సానుం దివిదేవతాసు । మదే
జేంద్రియసమానాస్సర్వకాః । యస్తైరసన్నస్ఫుత ఓషధి
షు । సోమస్య శుష్కమృతయాసు తస్య । తేనజిత్వయజమాన్
మనః । సరస్వతీహృత్వరావింద్రమగ్నిమ్ । యమశ్వినా నముచే
రాసురాదధి । సరస్వత్యసహోదిద్రియాయ ॥ ౧౦ ॥ ఇనుం
తగ్ం శుక్రం మధుకంఠమిందుమ్ । సోమగ్ం రాజానమిహభిక్ష
యామి । యగత్రైష్టగ్ం రిసినస్సుతస్య । యదింద్రో అపిబచ్ఛ
వీభిః । అహం తదస్య మనపా శివేన । సోమగ్ం రాజానమిహ
భిక్షయామి । పితృభ్యస్సద్భావిభ్యస్సద్భానమః । పితౄహ
హేభ్యస్సద్భావిభ్యస్సద్భానమః । ప్రపితౄ మహేభ్యస్సద్భా

విభ్యస్త్వధానమః । అక్షాప్తితరః ॥ ౧౦ ॥ అమీనుదంత పిత
 రః । అతీతృవంతపితరః । అమీన్మజంత పితరః । పితరశ్శుంభధ
 మ్ । పునంతుమాపితరస్సోమ్యాసః । పునంతు మాపితామహాః । పు
 నంతు ప్రపితామహాః । ప్రవిత్రేణ శతాయుషా । పునంతుమాపితా
 మహాః । పునంతు ప్రపితామహాః ॥ ౧౧ ॥ ప్రవిత్రేణ శతాయుషా । విశ్వ
 మాయుర్వ్యక్ష్యవై । అగ్నో ఆయాగ్ంషి పవసేగ్నోపవస్వ । పవ
 మానసువజానాం పునంతుమా దేవజనాః । జాత వేదాప్రవిగ్రహద్య
 తై ప్రవిత్రమర్పిషి । ఉభాభ్యాం దేవసవిత్తత్వే శ్వదేవీ పునతీయే
 సమానాస్సమనసః । పితరో యమరాజ్యే । తేహం బ్రాకస్త్వ
 ధానమః । యజ్ఞో దేవేషు కల్పతామ్ ॥ ౧౨ ॥ యేనజాతాస్స
 మనసః । జీవాజీవేషు మానుషాః । తేహగ్ం శ్రీమాయకల్పతామ్ ।
 అప్యేణ్లోకే శతగ్ంసమాః । ద్వేషు తీతశృణవం పితృణామ్ ।
 అహందేవానాముతమర్త్యానామ్ । యాభ్యామిదం పితృమౌజభ్య
 మేతి । యదంతరా పితరం మాతరంచ । ఇదగ్ం హవిషప్రజననం
 మేఅస్తు । దిశపీఠగ్ం సర్వగణగ్ం స్వస్తయే । అశ్వసని ప్రజా స
 ని । ప్రశుసన్యథాయ సనిలోకసని । అగ్నిగ్ం బహులాంమే
 కరోతు । అన్నం పయో రేహో అస్తాసుధత్త । గ్రాయస్సోస్తమిష
 మూజామస్తాసుదీధరథ్వాహా ॥ ౧౩ ॥ ఇంది యాయ పీ
 తరిశ్శతాయుషా పునంతుమా పితామహాః పునంతు ప్రపితామహాః
 కల్పతాగ్ం స్వస్తయేపంచద ॥ ౩ ॥

సీసేన తంత్రం మనసా మనీషిణః । డోర్థా సూత్రైశ్చ
 వయో వయంతి । అశ్వినా యజ్ఞగ్ం సవితా సరస్వతీ । ఇంద్రస్య
 రూపం నరుణోభిషజ్యత్ ॥ తదస్య రూపమమృతగ్ం శచీభిః ।
 శివో దధుర్దేవతాస్సగ్ం రరాణాః । లోమాని శష్టైర్బహు
 ధానశోక్తభిః । త్వగస్య హూగ్ం సమభవన్నలాజాః । తద్దశ్వి
 నా భిషజా ముక్తసతానీ । సరస్వతీ వయస్త్రి పేక్షో అంతరః ॥ ౧౪ ॥
 అస్థి మజ్జానం మాసరైః । కారోతరైః దధత్తా గవాం త్వచి ।
 సరస్వతీ మనసా పేశలం వసు । నాసత్యాభ్యాం వయితదర్శతం
 విభుః । రసం పరిస్మృతా నరోహితమ్ । నగ్నహుద్ధిస్తసరం న
 వేను । పయసా శుక్రమమృతం జనిత్రమ్ । సురయామూత్రాజ్ఞ
 నయంతి రేణిః । అపామతం దుమతం బాధమానాః । డోషధ్యం
 వా తగ్ం సబువం తద్రారాత్ ॥ ౧౫ ॥ ఇంద్రస్సుత్రామా హృ
 దయేన సత్యమ్ । పురోధాశేన సవితాజజాన । యక్ష్మణ్ణామా
 నం విరుణోభిషజ్యత్ ॥ మతస్నే వాయువైర్వరమినాతిపిత్తమ్ ।
 అంత్రాణి స్థాలీ మధుపిన్వమానా । గుదాపాత్రాణి సుదుఘాన
 శైనుః । శ్వేనస్య పశ్యం నస్టీహ శచీభిః । ఆనందీనాభిరుదరం న
 మాతా । కుమ్భోవనిష్టుజానితా శచీభిః । యస్మిన్నగ్రేయో
 న్యాయం గర్భా అంతః ॥ ౧౬ ॥ స్థాశీర్వ్యక్తశ్శతధార్డకః ।
 మహేన కుమ్భిగ్ం స్వధాం పితృభ్యః । ముఖిగ్ం నదస్య శిరశ్చ
 తుదేన ॥ ౧౭ ॥ పనితమశినా పగ్ం సరస్వతీ । చపవన్నపా

యర్చి॑వగ॑స్య వా॑లః । వ॒స్తి॒ర్న శే॑పా హ॑రపా త॒ర్నస్వ॑ । అ॒శ్వీభ్యో
 జ॒ప్తమృ॑తం గ్రహా॑భ్యామ్ । ఛా॑గేన తే॒జో హ॑విషా శ్రు॑తేన ।
 వత్సా॑ణిగో॒ధూమైః క్ష॑వైర్లుతాని । పే॒జోన శు॒క్లమ॑సితం ॥ ౧౬ ॥
 అ॒పి॒ర్న మే॒షా న॑సి॒ర్యాయ॑ । పూ॒రిణ॑స్య పం॒థా
 అ॒మృతా॑గ్రహా॑భ్యామ్ । స॒రస్వ॑త్యు॒ప్తవా॑త్రైర్వా॒స్యనమ్॑ । న॒సా॒న్య
 ని బ॒ర్హిర్బ॑ద్వతైర్జ్జాన॑ । ఇ॒ంద్రస్య॑ కూ॒పమృ॑షభో బ॒లాయ॑ । క
 ణా॑భ్యాగ్ం శ్రో॒త్రమృ॑గం గ్రహా॑భ్యామ్ । య॒వాన॑బ॒ర్హిపి॑
 ర్భువి॑కేసరాణి । కి॒రూంధు॑ జ॒జ్ఞై మధు॑పార్శ॒ణుము॑ఖాత్ । అ॒శ్వ
 న్నువ॑ష్టే నవృ॑కస్య లా॒మ । ము॒ఖైశ్చ శ్రా॒ణి న॑వ్యాఘ్రీ॒ర్ణామ॑
 మ్ ॥ ౧౭ ॥ కే॒శాన॑ శీ॒ర్షకా॑యిశేసే శ్రీ॒యైశి॑ఖా । స్థి॒గ్ం వా
 న్య లా॒మతి॑ష్వి॒షిరి॑ద్ది॒యాణి॑ । అం॒గానా॑న్యైశ్చ క॒భిష॑జ్జా త॒దశ్వి॑
 నా । ఆ॒త్యాన॑మం॒గైస్స॒సూధా॑త్స॒రస్వతీ॑ । ఇ॒ంద్రస్య॑ కూ॒పం శ
 త॑మాన॒మాయః॑ । తం ద్రే॒ణజో॑వ్యోరమృ॑తం ద॒ధానా॑ । స॒రస్వ॑తీ
 యోనా॑న్యం గర్భ॑మస్తః । అ॒శ్వీభ్యో ప॒త్న సు॑కృతం వి॒భిటా॑ ।
 అ॒పాగ్ం ర॑సేన వరు॒ణో న॑పామ్నా । ఇ॒ంద్రగ్ం శ్రీ॒యై జ॒నయ॑
 న్నపు॑నరాజా । తే॒జఃప॑సూనాగ్ం హ॒విరి॑ద్ది॒యావత్॑ । ప॒రి
 సృ॒తా వ॑యిపాసా॒రణు॑ మధు । అ॒శ్వీభ్యో దు॒గ్ధం భి॑షజౌ స॒ర
 స్వత్యా॑ సుతాసు తాభ్యామ్ । అ॒మృతా॑స్సో॒మశ్చ॑ ॥ ౧౮ ॥ అ
 వ్ర॒తరా॑దంత॒ర్వపా॑తే వ్యాఘ్రీ॒ర్ణామగ్ం రా॑జా॒దత్వా॑రిచ ॥ ౧౯ ॥

శ్రీ కృష్ణైర్ముతాని ఇతిభాష్యసంపత్తః

మిత్రస్య పరమానందః । సమహం విశ్వేశ్వరైః । క్షుద్రస్య
వాభిరిసి । క్షుద్రస్య యోనిరిసి । స్థానామాసీద । సుషధా మాసీ
ద । మాత్పాపిగ్లసీత్ । మామాపిగ్లసీత్ । నిషసాద భృత
త్రొ నరుణః । ప్రస్త్యాస్వా ॥ ౨౦ ॥ సామ్రాజ్యాయ సుక్ర
తుః । దేవస్యత్వా సవితుఃప్రసవే । అశ్వినోర్బాహుభ్యామ్ ।
పూష్టో హస్తాభ్యామ్ । అశ్వినోర్భేషజ్యేన । తేజసే బ్రహ్మవర్ష
సాయాభిషించామి । దేవస్యత్వా సవితుఃప్రసవే । అశ్వినోర్బా
హుభ్యామ్ । పూష్టో హస్తాభ్యామ్ । సరస్వత్యైషజ్యేన ॥ ౨౧ ॥
కీర్యానా వా ద్దయాభిషించామి । దేవస్యత్వా సవితుఃప్రస
వే । అశ్వినోర్బాహుభ్యామ్ । పూష్టో హస్తాభ్యామ్ । ఇంద్ర
సేన్ద్రియేణ । శ్రియై యశస్స బలాభిషించామి । కోస
కిణ్డమోసే । కిష్టే జ్ఞాన కాంత్యా । సుక్షోకోఽఽ ర సుహార్ష
లోఽఽ ర సస్యరాజాఽఽ । శిరోమేశ్రీః ॥ ౨౨ ॥ యశోముఖమ్ ।
ఉప్పిసకేశశ్చక్రశ్రుణి । రాజామేస్తానోముఖమ్ । స
మాబిచ్ఛతుః । విరాట్పుత్రమ్ । జహ్వమేభద్రమ్ । వాఙ్మ
హః । మనోమనుః । స్వరాధానుః । మోదానప్రమోదా ఆం
గుళీరంగాని ॥ ౨౩ ॥ చిత్తం మేనహః । బ్రాహ్మమే బలమి
ంద్రియమ్ । హస్తామే కర్మవీర్యమ్ । ఆత్మాక్షత్రమురోహణమ్ ।
ప్రప్టీమేరాక్షత్రిముదరమగ్లాసా । గ్రివాశ్చ శ్రోణ్యా । ఉ
రూఅరగ్నిజానునీ । విశోమంగాని సర్వతః । వాభిర్మేచిత్తం

విజ్ఞానమ్ । వాయుమేవవితిర్భువన్ ॥ ౨౪ ॥ అనంతనందా
 వాండామే । ఇగస్సోభాగ్యం పసః । జంఘాభ్యాం ప్రకాభ్య భ
 ద్దోష్టి । విశిరాజాప్రతిష్ఠితః । ప్రతిక్షత్రే ప్రతిస్థామి గ్రాప్తే ।
 ప్రత్యశ్వేషు ప్రతిస్థామి గోషు । ప్రత్యంశేషు ప్రతిస్థామ్యాశ్చ
 ౯౨ । ప్రతిప్రాణేషు ప్రతిస్థామి పృష్ఠే । ప్రతిదాహాపృథివ్యాః
 ప్రతిస్థామి యజ్ఞే ॥ ౨౫ ॥ త్రియాదేవా ఏకాదశ । త్రియ
 స్త్రిగంశాస్సురాధనః । బృహస్పతి బురోహితాః । దేవస్య శ్చ
 తుస్సవే । దేవాదేవైః పశుమా । ప్రృమా ద్విష్వతః । ద్విష్వ
 యాస్తృతీయైః । తృతీయాస్స తేజసః । సశ్యో యుష్మతః । యజ్ఞో
 యజుర్భిః ॥ ౨౬ ॥ యజుర్గోష్ఠసామభిః । సామోఽప్రిత్యభిః ।
 బుధోయాజ్యాభిః । యాజ్యావసజ్జాతైః । సప్తజాతా త
 హుభిః । అహుతయో మైతాహుత్యనృద్ధియంతః । భూస్వాహా
 లోమాని ప్రయశ్శమణమ్ । తస్మిన్మితానైకాగతః । మాగం సంపాద
 పతతః । వసన్వష్ట । మాజ్ఞోమాతరతః ॥ ౨౭ ॥ ప్రస్థ్యపాస్వ సర
 స్వత్యై వైషద్యైర త్రిం గాని భాసత్యజ్ఞే యజ్ఞో యజుర్భిగుపన
 త్రిదేవత ॥ ౨౮ ॥

యజ్ఞేవా దేవహేమమ్ । దేవాసత్పక్ష్మమావయమ్ । త్రి
 గ్నిమాతరస్తా దేవసః । విశ్వోముఖృత్యగంహసః । యదిదివా
 యదిసత్తమ్ । ఏవాగంసి చక్ష్మావయమ్ । వాయుమాతరస్తా
 దేవసః । విశ్వస్త్తందత్యగంహసః । యదిభాగ్రిద్యదిస్వశ్చే ।

పనాగ్ంసి చక్రమావయమ్ ॥ ౨౮ ॥ సూర్యాయా తస్మా దేవ
 సః । విశ్వస్సుశ్చ త్వగ్ంహసః । యద్వామై యదరణ్యే । య
 క్షభాయాం యదింది ॥ యే । యచ్ఛాద్రై యత్తర్యే । పనశ్చక్ర
 మావయమ్ । యదేకస్యాద్విధనుణి । తస్యావయవనమసి । య
 దాహా అఘ్నియా నగుణే శపానుహే । తతోవరుణోముఖ్చ ॥
 అవభృథనిదంకుణ నిదైరుగసి నిదంకుణ । అవదేవైదైవకృతమేహ
 యాహ్ । అవనుర్దైవగుర్దైవకృతమ్ । ఉరోరాహో దేవరిషసా
 హి । సుమిత్రాన ఆపఃపథయస్సంతు । ముమిత్రాస్తస్తే భూ
 యాహుః । మోస్తాందేష్టి । యశ్చవయం ద్విత్వః । దుప్ర
 గాదివేస్సుముచానః । సిన్వస్తాత్వీనులాదివ ॥ ౩౦ ॥ పూ
 తం ప్రవిశ్రేణేనాజ్యమ్ । ఆపశ్శుంధంతు మైనసః । ఉర్వయం త
 నుత్తస్పరి । పశ్య త్వా జ్యోతిరుత్తమ్ । దేవం దేవతాగ్నిర్యమ్ ।
 అగ్న్తజ్యోతిరుత్తమ్ । ప్రతియూర్ వరుణస్యపాశః । ప్రత్యస్తావరు
 ణస్యపాశః । ఏహోస్యేస్థిమహి । స్వమిదసి ॥ ౩౧ ॥ తేజోసి తేజోమ
 యిభేహి । అహోనస్వచారిషమ్ । రసేనసనుస్మక్మహి । పయస్వాగ్ం
 అగ్న ఆగమమ్ । తంనూ నగ్ంస్మజవర్చసా । ప్రజయాచ ధనే
 నచ । సమావవర్తిపృథివీ । సముచాః । సముహార్యః । సమువిశ్వ
 మిదం జగత్ । వైశ్వానరజ్యోతిర్భూయూనమ్ । విభుం కామం
 వ్యశ్శవే । యాస్సాహ ॥ ౩౨ ॥ స్వప్రపనాగ్ంసి చక్రమా
 వయంముఖ్చనులాదివస్వమిదసి జగత్ప్రీణివ ॥ ౬ ॥

హోతాయక్షధన్మి కేంద్రమిడస్సదే । వాభాపృథ్వివ్యా
 అధి । దివోవత్సర్వా ధన్మిధ్యతే । ఓజస్తశ్చర్వణీనహా । వె
 త్వాజ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయక్ష దైన్యా నచారిమ్ । ధా
 తిభి జేతారమపరాజితమ్ । ఇంద్రం దైవగం సువర్షితమ్ । సతి
 భిమధునుతమైః । నరాశగంసేర తెజసా ॥ ౩౩ ॥ యో వేత్వా
 జ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయక్షదిదాభిరింద్రమిడినిమ్ । అజ
 హ్వనమమర్త్యమ్ । దైవో దేవైస్సపీరయః । వజ్రహస్తఃపురంద
 రః । వేత్వాజ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయక్షశ్చర్హిషీం
 ద్రం నివత్సరమ్ । వృషభం నర్యాపనమ్ । వసుభీరుద్యే రాత్రి
 త్రైః । సయగ్భిర్బర్హిరాసదత్ ॥ ౩౪ ॥ యో వేత్వాజ్యస్య
 హోతర్యజ । హోతాయక్షదోజోనపీర్యమ్ । సహోదాద్వార
 ఇంద్రమవర్ధయన్ । సుప్రాయణా విశ్రయంతామృతావృణః ।
 ద్వారఇంద్రాయ మీధుషే । వియంతాజ్యస్య హోతర్యజ ।
 హోతాయక్షదుషే ఇంద్రస్య కైనూ । సుదుషే నూతరౌమహీ ।
 సనాతరౌ నతేజసే । వత్సమింద్రమవర్ధతామ్ ॥ ౩౫ ॥ యో వీతా
 మాజ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయక్ష ద్వైవ్యా హోతారా । భి
 షజౌ సఖాయా । పూవిషేంద్రం భిషజ్జగః । కవిదేవా ప్రచేతసా ।
 ఇంద్రాయ ధత్త ఇంద్రియమ్ । వీతామాజ్యస్య హోతర్యజ ।
 హోతాయక్ష ద్విస్త్రిదేవీః । త్రయస్త్రిభాతవౌపనః । ఇథా సర
 స్వతీ భారతీ । ౩౬ ॥ మహీంద్రవర్షిర్హవిష్కృతః । వియం

త్వాజ్యస్య ఘోతాయక్షత్వప్రమింద్రం దేవ
మ్ । భిషజ్గోం సుయజం ఘృతశ్రియమ్ । పురురూపగోం సురేత
సం గు ఘోనిమ్ । ఇంద్రాయ త్వష్టా దధదింద్రి యాణి । వేత్వా
జ్యస్య ఘోతాయక్షత్వనస్పతిమ్ । శమితార
గోం శతశ్శతుమ్ । ధియో జ్యోష్ఠారమింద్రి యమ్ ॥ ౩౨ ॥ మధ్వా
నమంజప్తభిస్సుగేభిః । స్వనాతి హవ్యం మధునాఘృతేన । వే
త్వాజ్యస్య ఘోతాయక్షత్వం స్వాహాజ్య
స్య । స్వాహా ఘోదసః । స్వాహాస్తోకానామ్ । స్వాహాస్వాహా
కృతీనామ్ । స్వాహా హవ్యయాత్రీనామ్ । స్వాహాదేవాగోం ఆ
జ్యపాః । స్వాహాంనగోం ఘోతాశ్శ్రావణాః । ఇంద్రి ఆ
జ్యస్య వియంతు । ఘోతాయక్షత్వం ॥ ౩౩ ॥ తేజసాననదవర్ధితాం
భారతీంద్రియం జుహానాద్వేద ॥ ౨ ॥

సమిధేంద్రిం తనూనపాతమిడాభిర్బుహిష్యోజుషేదే
వాగ్నిస్రస్త్వప్రారం నరస్పతిమింద్రమ్ । సమిధేంద్రం చతుర్వేత్వే
కోవియంతు ద్విర్ద్వితామెకో వియంతు ద్విర్వేత్వేకో వియంతు
ఘోతాయక్షత్వం ॥

సమిధమింద్రక్షవపామనీశే । పురోరుచా పూర్వకృదాస్
వృధానః । గ్రిభిదక్షతైస్త్రిగోంశతా వజ్రపాహుః । జఘానస్స
త్రం విచురోవచార । నరాశగోంనకప్రతిశూరో మిమానః । తనూన
పాత్య్రితయజ్జస్యధాను । గోభిర్వపావామధునాసమజ్జా ॥

హిరణ్యేశ్వంత్రి యజతి ప్రచేతాః । ఈశితో దేవైర్హరివాగ్ం
అభిష్టిః । అజహ్వనో హవిషా శర్ధమానః ॥ ౩౯ ॥ పురందగో
మఘనాన్వజ్రబాహుః । ఆనూతుయజ్జముపహో జహాణః । జహా
ణోబర్హిహారివాన్నభందః । పూగీనగ్ం సేవశ్చగ్రిహిశాస్య
ధివాః । ఉరువ్యచాన్వహునగ్ం సోనమ్ । ఆత్తేత్యేరక్తం వ
సుభిన్నజోహః । ఇంద్రియరిగవైష్యో భావమానః । వృషాణం
యంతు జనయస్సుపత్నీః । ద్వారోస్తపి ర్భిహో విశ్రయతామ్ ।
సువీగావీరం ప్రథమానా మహోభిః ॥ ౪౦ ॥ ఉరుషానభాబ్ధ
హతీబ్ధహంతమ్ । సయవ్యతీ సుమధు సూరిమిన్ద్రమ్ । పేతస్వ
తీ తంతువా సవ్యయంతీ । దేవానాం దేవం యజామస్సురత్నీ ।
దేవామిమానా మనసా పురుగా । ఛోతా హింద్రం ప్రథమా
సువాచా । మూర్ధ్నయజ్జప్య హభునా నభానా । పూగీనజ్యో
తిహావిహవృధాతః । ఆసో దేవీర్హవిషా వద్ధినానాః । ఇన్ద్రం
జహాణా వృషణం నపత్నీః ॥ ౪౧ ॥ అవిభిన్నం తంతుంపయ
సా సరస్వతీ । ఇహాదేవీ భారతీ విశ్వయాతః । త్వష్టా దధది
ద్రావి శుష్కమ్ । అపాకోచిష్టుగ్యశసే పుహాణి । వృషాయజ
న్వృషణం భూరిరేతాః । మూర్ధ్నయజ్జప్య సమనస్తు దేవాన్ । వ
నస్పృశిరవస్పష్టో నపాతైః । త్వన్యాససుంజా వృషమితానదేవః ।
ఇంద్రస్య హవ్యైజాతరం వృణానః । స్వదాతి హవ్యంమఘనా
ఘృతేన । సోహనామిందుం ప్రతీశూరభందః । వృషాయమా

నా వృషభస్తురాహట్ । ఘృతపురీక్షామధునా హవ్యముండమ్ ।
 మూర్ధ్న యజ్ఞస్య జవతాగ్ంస్వాహా ॥ ౪౨ ॥ శర్ధమానో మ
 హాభిఃపత్నిమ్మతేన చత్వారిచ ॥౫॥

ఆచారవణిపాత్రా వివేచయన్తా । తగ్ంస్సద్ధీః । సత్యమిత్ర
 న్నత్వాగ్ం అన్యోఅస్తి । ఇంద్రదేవోనమత్యోజ్యాయామ్ ।
 అహన్నహిం పరిశయానమణః । అవాసృజౌపా అచ్ఛాసముద్ర
 మ్ । ప్రససాహిషే పురుహూతశత్రూమ్ । జ్యేష్ఠస్తైశుష్మ ఇహ
 రాజరస్తు । ఇంద్రా భరదక్షిణేనా వసూని । పత్నిస్సంధూనామసి
 రైవతీనామ్ । సశేవృధమధిధామ్యమ్మమస్తే । మహిక్షత్రం జనా
 సాడింద్రితవ్యమ్ । రత్నావనో మఘోనఃప్రాహిస్తూర్తిమ్ । రా
 యేచన స్వప్రత్యా ఇషేధాః ॥ ౪౩ ॥ రైవతీనాంచత్వారిచ ॥ ౬ ॥

దేమ బ్రహ్మరిద్రగ్ం సుదేవం దైవైః । పీఠవర్ధిణ్యం వే
 ద్యానువర్ధయత్ । ఎస్తార్వృతం పాక్తోర్భృతమ్ । రాయా బ్ర
 హ్మహోత్యగాత్ । వసువనే వసుధేయస్య వేతుయజ । దేవీ
 దావర్ ఇంద్రగ్ం సంఘాతే । విక్షిర్యానున్నవర్ధయమ్ । ఆవ
 థ్సర తరుణేన కుమారేణ చమీవితా అపార్యామమ్ । రైనుకకాటం
 నుదంతామ్ । వసువనే వసుధేయస్యవియంతు యజ ॥ ౪౪ ॥ దే
 వీక్షాసానక్తా । ఇంద్రం యజ్ఞే ప్రయత్యహ్వతామ్ । దేవీ
 ర్విశ్వపాత్రాయాసిష్టామ్ । సుప్రీతే సుధితే అభూతామ్ । వసువనే
 వసుధేయస్య వీక్షాం యజ । దేవీజౌష్ఠీ వసుధితీ । దైవమింద్రమ

వధాతామ్ । అయావ్యన్యాహుద్యేమాగ్ంసి । ఆన్యావాక్తీద్వ
 సువార్యాణి । యజమానాయశిక్తితే ॥౪౫॥ వసువనేవసు
 ధేయస్యవీత్రాం యజ । దేవీఊజాహుతీదుఘే సుదుఘే । పయ
 సేంద్రమవర్ధతామ్ । ఇషమూర్జమన్యావాక్తీత్ । సద్గిం సవీతి
 మన్యా । నవేనపూర్వం దయమానే । పురాణేనవమ్ । అథా
 త్రామూర్జమూజాహుతీ వసువార్యాణి । యజమానాయ శిక్తితే ।
 వసువనే వసుధేయస్య వీత్రాం యజ ॥౪౬॥ దేవాదేన్యా
 హూతారా । దేవమింద్రమవర్ధతామ్ । హతాఘశగ్ం సావాభా
 వ్తాం వసువార్యాణి । యజమానాయ శిక్తితా । వసువనేవసుధే
 యస్య వీత్రాంయజ । దేవీస్త్రిసస్త్రిసోదేవీః । వత్సమింద్రమవధా
 యన్ ॥ అసృష్టద్భారతీదివమ్ । రుదేర్విర్యజ్ఞగ్ం సరిస్వతీ । ఇ
 థావసుమతీగృహా ॥౪౭॥ వసువనే వసుధేయస్య వియం
 తుయజ । దేవఇంద్రోనరాశగ్ంసః । శ్రివహాభస్త్రిసంధురః ।
 దేవమింద్రమవర్ధయత్ । శతేన శితప్తస్థానామాపితః । సహసే
 నివ్రవర్తతే । మితావరుణేదస్య హూత్రమర్హతః । బృహస్ప
 తీస్తాత్రమ్ । అశ్వినాధ్వర్యవమ్ । వసువనే వసుధేయస్యవేతుయ
 జ ॥౪౮॥ దేవఇంద్రోవసస్వతీః । హిరణ్యవణోమధు
 శాఖస్సపిష్పలః । దేవమింద్రమవర్ధయత్ । దివమగ్గేణాపా
 త్ । ఆంతరిక్షంపృథివీమద్భగ్ంహీత్ । వసువనేవసుధేయస్యవేతు
 యజ । దేవంబర్హిరార్వారీతీనామ్ । దేవమింద్రమవర్ధయత్ । సా

ప్రథమిందే గాసన్నమ్ । అవ్యాభరహీగోప్యభ్యభూత్ । వ
 స్తువనే వస్తుధేయస్య వేతుయజ । దేవోఽగ్నిస్విష్టకృత్ । దేవ
 మింద్రశుభద్యుత్ । స్విష్టంకుర్వత్ ధిష్విష్టకృత్ । స్విష్టమద్య
 కరోతునః । వస్తువనే వస్తుధేయస్య వేతుయజ ॥ ౪౯ ॥ వియం
 క్తుయజశిక్షితే శిక్షితే వస్తువనే వస్తుధేయస్య వీత్రాంయజగ్మహా
 వేతుయజాభూన్భువ ॥ ౫౦ ॥

[illegible]

శాంతాతాయక్షుః ప్రమిథాగ్నిమిదత్వదే । అశ్వినేంద్రగౌం
సరస్వతీమ్ । అజోధూమోనగోధూమైశ్వలేశ్శేషజమ్ । మ
థుశప్తేవర్షతేజః క్రియమ్ । పయస్సహసవర్షసృతాఘ్నం
వధు । ప్రియంతవాజ్యస్త్యశాంతాతాయక్ష
నూనపాథసరస్వతీ । అవిశ్వామోనశేషజమ్ । ప్రథావధుమతాఘ
ర్షా । అశ్వినేంద్రాయశ్రీరమ్ ॥౫౦॥ ఇతి వనపర్వవాకాభిర్భా

అరగ కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణేద్వితీయాష్టక

ప్రజవోక్తభిః । పయస్సోమగుగర్హిసు తా ఘృతంమధు । వియవ్వా
జ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయక్షస్మరాశిగ్ంసనస్మరగ్
హుమ్ । పత్రిగ్ం సురాయై భేక్షజమ్ । మేవస్మరస్వతీభిషక్ । ర
హోనజంప్ర్యశివోర్వపాశంప్రస్య వీర్యమ్ । బద్రేరుపవాకాభి
ర్భేషజంతోక్తభిః । పయస్సోమగుగర్హిసు తా ఘృతంమధు । వియ
వ్వాజ్యస్య హోతర్యజ ॥ ౫౦ ॥ హోతాయక్షస్మర దేవత ఆ
జహ్వనస్మరస్వతీమ్ । ఇంద్రం బలేనవళా యన్ । ఋషభ
గ్గవేంద్రియమ్ । అశ్వినేంద్రియవీయమ్ । యైవగర్హిం
ధుభిః । మధులజైర్మహాసరమ్ । పయస్సోమగుగర్హిసు తా ఘృ
తం మధు । వియంత్యాజ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయక్షస్మర
హిసుప్తరీ మోగ్హిదాః । భిషక్సంత్యా ॥ ౫౧ ॥ ఆభిచ
జ్ఞాశ్వివాశ్వాశిశునాః । భిషక్వీసుస్మరస్వతీ । భిషక్పాశ ద్రి
యభేషజమ్ । పయస్సోమగుగర్హిసు తా ఘృతంమధు । వియంత్యా
జ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయక్షస్మర దేశః । క్షిప్రోవస్య
చస్వతీః । అశ్వినేంద్రియనమరో దేశః । ఇంద్రోనరోదస్తీమధు ।
మహాకామాం తస్మరస్వతీ ॥ ౫౨ ॥ ఆ అశ్వినేంద్రియ భేక్షజ
మ్ । శుక్రన్నజ్యోగ్రిందియమ్ । పయస్సోమగుగర్హిసు తా ఘృ
తంమధు । వియంత్యాజ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయక్ష
స్మరపేతస్తోమే నక్తం దివా । అశ్వివాసజ్ఞానానే । సమంతాలైస
రస్వత్యా । త్వష్టిమంద్రే నభేక్షజమ్ । త్వేవోనరకపాహ్నుదా ।

పయస్సోమఃపరిసుతాఘృతం మధు ॥ ౪౪ ॥ వియంత్యాజ్య
 జ్యస్య హూతర్యజః । హోతాయక్షద్యేవ్యా హూతారా భిషజ్ఞా
 శ్వినా । ఇంద్రం న జాగృవీ దివానక్తం నభేషజైః । శూషగం న
 రస్వతీభిషక్ । సీసేనమహాఇంద్రియమ్ । పయస్సోమఃపరిసు
 తాఘృతం మధు । వియంత్యాజ్యస్య హోతర్యజః । హూతాయ
 క్షత్రిసోదేపిర్న భేషజమ్ । త్రయస్త్రిధాతవోపసః । కూపమిం
 దేహీరణ్యయమ్ ॥ ౪౫ ॥ అశ్వినేదానభారతీ । వాచాన
 రస్వతీ । మహాఇంద్రియ దధురింద్రియమ్ । పయస్సోమఃపరిసు
 తాఘృతం మధు । వియంత్యాజ్యస్య హోతర్యజః । హూతాయ
 క్షత్వస్తోరమింద్రమశ్వినా । భిషజం న సరస్వతీమ్ । ఓజోనజ్ఞా
 రింద్రియమ్ । ఏవో నరభసోభిషక్ । యశస్సురయా భేషజ
 మ్ ॥ ౪౬ ॥ శ్రియా నమాసరమ్ । పయస్సోమఃపరిసు
 తాఘృతం మధు । వియంత్యాజ్యస్య హోతర్యజః । హూతాయ
 క్షత్వస్సతిమ్ । శమి తారగం శతక్రతుమ్ । భీమం న మనుగ్ం రా
 జానం వ్యాఘ్రం న మసాశ్వినాభామమ్ । సరస్వతీభిషక్ । ఇం
 ద్రియమహాఇంద్రియమ్ । పయస్సోమఃపరిసుతాఘృతం మ
 ధు । వియంత్యాజ్యస్య హోతర్యజః ॥ ౪౭ ॥ హూతాయ
 క్షగ్నిగ్ంస్వాహాజ్యస్య స్తోకానామ్ । స్వాహామేదసాం పృథక్ ।
 స్వాహాభాగమశ్వినాభామ్ । స్వాహామేవగం సరస్వత్యై । స్వా
 హార్షథమింద్రియసిగ్ం హాయనహసేంద్రియమ్ । స్వాహా

గ్నిం నభేదజమ్ । స్వాహాసోమమింద్రియమ్ । స్వాహాంధ్రగ్ం
 సుతాగ్రమాగ్ం నవితారం వరుణం భవతాం వజమ్ । స్వాహాం
 నృతిం ప్రియం పాథోనభేదజమ్ । స్వాహాదేవాగ్ం తజ్యహా ।
 స్వాహాగ్ం హుతాశ్రాజ్ఞానా లగ్ని భేదజమ్ । పశు
 సోమః పరిసృతామృతం మధు । వియంత్యాజ్యస్య హోతర్యజ ।
 హుతాయ తదశ్వినా సరస్వతీ మింద్రగ్ం సుతాగ్రమాగ్ం ।
 ఇమే సోమస్స రామాణః । ఛాగ్నేర్మ మైమైర్మువతైస్సృతాః । శ
 మ్నేర్మ తోక్తభిః । లాజైర్మహస్వంః । మద్రామాసరైః పరి
 మ్భూతాః । శుక్రాగ్ం పయస్వంతామృతాః । ప్రథితావోమధుశ్చ
 తః । తానశ్వినా సరస్వతీం ద్రమృతాగ్రమాన్మగ్రిహా । జుషం
 తాగ్ం సోమ్యం మధు । పిబంతు మదంతు వియంతు సోమమ్ । హో
 తర్యజ ॥ ౫౯ ॥ వీర్యం వియంత్యాజ్యస్య హుతార్యజనాన
 త్యా సరస్వతీమధుహిరణ్యయంత్యభజం వియంత్యాజ్యస్య హో
 తర్యజాజ్యపానమ్ తాం పంచ ॥ ౬౦ ॥

సమిధాగ్ం పశు । తనూనపాథుస్త । నరాశగ్ం సమృ
 షిః । ఇజ్జేడితోయతైరహ్నే । బర్హిస్సస్త । దురొశ్వినానన ।
 సుపేతసర్షిః । దేవ్యా హుతా గ్రాసేన సరసః । నిసప్తస్వహా
 రమహ్నే । వసస్సప్తమృషిః । అగ్నింత్రయోదశ । అశ్వినా
 ద్వాదశ త్రయోదశ । సమిధాగ్ం బదతైర్బదతైర్బదతైర్బదతైర్బదతైర్బద
 పిమశ్వినానభేదజగ్ం భూవమశ్వినాభీమం భావమ్ ।

సమీధోఽగ్నిరశ్వినా । తప్తామర్షో విరాట్కన్తుతః । దుహే
 ధేనుస్సరస్వతీ । సోమగ్ం శుక్రమిహేంద్రియమ్ । తనూపాభి
 పజాస్తుతే । అశ్వినో భాసరస్వతీ । మధ్వారజాగ్ంసేంద్రియమ్ ।
 ఇంద్రియపథిభిర్వహా । ఇంద్రియేందుగ్ం సరస్వతీ । న
 రాశగ్ం సేననగ్న హుః ॥ ౬౦ ॥ అధాతామశ్వినామధు ।
 భేషజం భిషజాస్తుతే । అజుహ్వానా సరస్వతీ । ఇంద్రియేంద్రి
 యాణి వీర్యమ్ । ఇదాభిరశ్వినావిషమ్ । సమూర్జగ్ం సగ్ం ర
 యింద్రభుః । అశ్వినా నముచేస్తునిమ్ । సోమగ్ం శుక్రం పరిసుతా ।
 సరస్వతీతమాభరత్ । బర్హిషేంద్రియపాతవే ॥ ౬౧ ॥
 క్షవ్యో నవ్యచస్వతీః । అశ్వభ్యాం నదురో దిశః । ఇంద్రో నరో
 దసిదుఘే । దుహేకామాంభస్సరస్వతీ । ఉహసా నక్తమశ్వినా ।
 దివేంద్రగ్ం సాయమింద్రియైః । సంజానానే సుపేశసా । నమం
 జాతే సరస్వత్యా । పాతనో అశ్వినా దివా । పాహినక్తగ్ం
 సరస్వతి ॥ ౬౨ ॥ వైవా హోతారాభిషజా । పాతమింద్రి
 గ్ం సచాస్తుతే । తివ్రస్తై భాసరస్వతీ । అశ్వినా భారతీడా । తీ
 వ్రం పరిసుతా సోమమ్ । ఇంద్రియసుపపుర్నదమ్ । అశ్వినా
 భేషజం మధు । భేషజస్స సస్సరస్వతీ । ఇంద్రే త్వష్టా యశశ్రి
 యమ్ । రూపగ్ం రూపమధుస్తుతే ॥ ౬౩ ॥ ఋతు కేంద్రో
 నసస్వతీః । శశమానః పరిసుతా । కీలాంశ్వభ్యాం మధు । దు
 హేధేనుస్సరస్వతీ । గోభిర్నసోమమశ్వినా । మాసరేణపరిష్కృ

౧౫౨ కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాప్తకే

తా . నమథాత్మాగ్ం సరస్వత్యా . స్వాహేంద్రే సుతం మధు ॥

సగ్నహుః పాత వేసరస్వత్యభుస్సు తెఽష్టావ॥౧౨॥

అశ్వినాహుపిరిందియమ్ . నముచేధియా సరస్వతీ . ఆ
శుక్రమాసురాద్వసు . ముఘుమింద్రాయజభిరే . యమశ్వినాస
రస్వతీ . హవిషేంద్రమవర్ధయన్ . సవిభేదవలంఘుఘమ్ . న
ముచావాసు రేసచా . తమింద్రం ప్రశవస్సచా . అశ్వినోభా స
రస్వతీ ॥ ౬౫ ॥ దధానాత్రిభ్యనూషత . హవిషాయజ్ఞమింది
యమ్ . యఇంద్ర ఇందియం దధుః . సవితా వరుణో భగః .
ససుత్రామా హవిష్పతిః . యజమానాయ సశ్చత . సవితా నరు
ణోదధత్ . యజమానాయ ద్రాశుషే . ఆదత్త నముచైర్వసు .
సుత్రామా బలమిందియమ్ ॥ ౬౬ ॥ వరుణఃక్షుద్రమింది
యమ్ . భగేన సవితాశ్రియమ్ . సుత్రామా యశసా బలమ్ . ద
ధానాయజ్ఞమాశత . అశ్వినా గోభిరిందియమ్ . అశ్వేభిర్ద్వి
ర్యం బలమ్ . హవిషేంద్రగ్ం సరస్వతీ . యజమానమవధా
యన్ . తానాసత్యాసు పేశసా . హిరణ్య వరణీనరా . సర
స్వతీ హవిష్మతీ . ఇంద్రకర్మసునావత . తాభిషజాసు కర్మా
ణా . సాసుదుఘా సరస్వతీ . సవృత్త్రహ శతక్రతుః . ఇంద్ర
య దధురిందియమ్ ॥ ౬౭ ॥ ఉభా సరస్వతీ బలమిందియం
నరా పట్వ ॥ ౧౩ ॥

తైవం బర్హిస్సరస్వతీ . సుదైవమింద్రే అశ్వినా . తజ్జా

నచక్షురక్షోః । బర్హిషాదధురిందియమ్ । వసువనే వసుధే
 యస్య వియంతు యజ । దేవీదావారో అశ్వినా । భిషజేంద్రేన
 రస్వతీ । ప్రాణం నవీర్యం నసి । ద్వారో దధురిందియమ్ । వ
 సువనే వసుధేయస్య వియంతు యజ ॥ ౬౮ ॥ దేవీక్షమాపావ
 శ్వినా । భిషజేంద్రే సరస్వతీ । బలం నవాచమాస్యే । ఉమా
 భ్యాం దధురిందియమ్ । వసువనే వసుధేయస్య వియంతు య
 జ । దేవీజోష్ఠీ అశ్వినా । సుత్రామేంద్రే సరస్వతీ । శో
 త్రం నకణయోర్యశః । జోష్ఠీ భ్యాం దధురిందియమ్ । వ
 సువనే వసుధేయస్య వియంతు యజ ॥ ౬౯ ॥ దేవీక్షజా
 హుతీ దుష్టుదుష్టు । వయసేంద్రగ్ం సరస్వత్యశ్వినా భిష
 జావత । శుక్రన్నజ్యోస్తనయోరాహుతీ ధత్తశ్చందియమ్ ।
 వసువనే వసుధేయస్య వియంతు యజ । దేవా దేవానాం భిష
 జా । శూలాతారావింద్రశ్వినా । వక్షతూకరైస్సరస్వతీ । త్వి
 ప్తినన్మదయేమతిమ్ । హోసృభ్యాం దధురిందియమ్ । వసు
 వనే వసుధేయస్య వియంతు యజ ॥ ౭౦ ॥ దేవీస్త్రస్త్రస్యో దేవీః ।
 సరస్వత్యశ్వినా భారతీదా । శూచనమధ్యేనాభ్యామ్ । ఇం
 ద్రాయ దధురిందియమ్ । వసువనే వసుధేయస్య వియంతుయ
 జ । దేవశ్చంద్రో నరాశక్ంసః । త్రివరూఢస్సరస్వత్యశ్వ
 భ్యామీయతై రభః । రేత్రోనరూపమమృతం జనిత్రమ్ । ఇంద్రా
 యత్వహ్నో దధందియమాణి । వసువనే వసుధేయస్య వియంతు

యజ ॥ ౨౦ ॥ దేవతాంతో వనస్పతిః । హిరణ్యవల్లభాత్పిభ్యః
 మ్ । శరస్వత్యాసుపిప్వలః । ఇంద్రాయ వచ్యతేమధు । ఓజ్జా
 నజూతిమృతభానభామమ్ । ననస్పతిర్నదధింది యాణి । వ
 సువనే వసుధేయస్య వియంతుయజ । దేవం బ్రహ్మగౌరీతవా
 మ్ । అధ్వరేస్తీర్ణమశ్వభ్యామ్ । ఊస్యగ్రదాససరస్వత్యాః ॥
 స్తోమమంద్రతేనదః । ఈశాయైమన్యగ్ం రాజానం బ్రహ్మ
 దధురింది యమ్ । వసువనే వసుధేయస్య వియంతుయజ । వై
 వోగ్గ్ం స్విప్తకృత్ । త్రైవాయత్యధ్యధాయకమ్ । పితౄణా
 మింద్రమశ్వినా । వాచావాచగ్ం సరస్వతీమ్ । అగ్నిగ్ం స్తోమ
 గ్ం స్విప్తకృత్ । స్విప్తఇంద్రమత్రామా సక్షితా వసుణోఽపః ।
 ఇష్టోదేవో వనస్పతిః । స్విప్తోదేవా అధ్యపాః । ఇష్టోగ్గ్ం
 నా । హోతా హోతా శ్రే స్విప్తకృత్ । యశో నదధింది యమ్ ।
 ఊర్జామపవిగ్ం స్వధాం । వసువనే వసుధేయస్య వియంతు
 యజ ॥ ౨౩ ॥ ద్వారోదధురింది యం వసువనే వసుధేయస్య వి
 యంతు యజజ్జోష్ఠీభ్యాం దధురింది యం వసువనే వసుధేయ
 స్య వియంతు యజహోతృభ్యాం దధురింది యం వసువనే వసు
 థేయస్య వియంతు యజేంది యాణి ననువనే వసుధేయస్య వి
 యంతు యజసరస్వత్యావనస్పతిర్బుట్ట ॥౧౪॥

దేవం బ్రహ్మదేవీదావ్యో దేవీదేవీ వశ్యినాదేవీ
 జోష్ఠీదేవీదేవీహోమదేవా దేవానాంభివహావపత్నాః సైర్దేవా

పిస్తిప్రస్తిసో దేవీదేవతానాం నరాశాంసో దేవతానాం పనశ్చ
 తిర్థేవం బర్హిరావరీతనాం దేవో ఆగ్నిస్విష్టకృద్దేవాః । స
 మధ్యాగ్నిం దేవం బర్హిసగ్నస్వశ్యశ్విస్తా సర్వవియంతు । ద్వా
 రస్తిప్రస్త్వివియంతు । అజంతుః । మోక్షోగ్నిం పరస్సరస్వతీ
 మ్ । నక్తింపూర్వసరస్వతీ । అనశ్చ సరస్వతీ । భిషక్పూర్వం
 దుహితం ద్రియమ్ । అనశ్చ దధురిన్ద్రియమ్ । సాత్రాక్షశ్యా
 గ్నిం సుతాసుతీ । అంజన్యయం యజమానః ॥

ఆగ్ని మాద్యహోతా రమవృణీత । అయిగ్ం సుతాసుతీయజ
 మానః । పదర్పణీః । పదన్మగోదాశాః । గృహ్యన్త్రహాః ।
 బ్రహ్మన్నశ్విభ్యాంఛాగ్ం సరస్వత్యా ఇంద్రాయ । బ్రహ్మశ్చ
 రస్వత్యై మేచమింద్రాయాశ్విభ్యామ్ । బ్రహ్మన్నింద్రాయర్
 తశ్చాశ్విభ్యాగ్ం సరస్వత్యై । సూత్రస్థా అశ్వదేవోచనస్పశ్చ శ
 నత్ । అశ్విభ్యాంఛాగ్ం సరస్వత్యా ఇంద్రాయ ॥ ౨౪ ॥ స
 రస్వత్యై మేషేణుంద్రాయాశ్విభ్యామ్ । ఇంద్రాయ ర్షభే
 శ్చాశ్విభ్యాగ్ం సరస్వత్యై । అక్షగ్ం ప్రావేదస్సప్రతపచత్రాగ్భి
 షుః । అవీవృధంతగ్రహేః । అపాతామశ్విస్తా సరస్వతీంద్రస్స
 త్రామావృత్రహా । సోమాంఘ్నిశాస్థః । ఉపాఉక్థామదాశౌ
 ద్వినుదాఅదక్షా । అవీవృధంతాం గ్రాహేః । త్వామద్యర్షత
 ర్షే యర్షీణాం నపాదవృణీత । అయిగ్ం సుతాసుతీయజమా
 నః । బ్రహ్మశ్చ ఆనంగ రేభ్యః । ప్రషమే దేవేషు విసువార్యాయ

త్యతశ్చితి । తాయాదైవా దేవదానానన్యమః । తాన్యప్తాతత శా
స్వ । ఆవగురస్వ । ఇషితశ్చ హోతరసి భద్రవాచ్యాయ ప్రే
షితో మానుషః । మా క్తనాకాయ సూక్తాబ్రూహి ॥ ౭౫ ॥

ఇంద్రాయయ జమానస్సప్తచ ॥ ౭౫ ॥

ఉశంతస్త్యా హవామహా ఆనోఅగ్నే సుకేతునా । త్వగ్ం
సోమమహే భగం త్వగ్ం సోమప్రచికితోమనీషా । త్వయాహినః
ప్రతరస్సామ పూర్వై త్వగ్ం సోమ పితృభిస్సంవిదానః । బర్హి
షకః పితరతహం పితౄణా । ఉపహూతాః పిత రోగ్నిష్వాత్తాః పి
తరః । అగ్నిష్వాత్తాన్యతుమతో హవామహే । నరాశగ్ం సేసా
మప్రీథం యతః । తేనో అర్వంశస్సహవాభవంతు । శసోభ
వంతు ద్విపరై శంచతుష్పదే । యే అగ్నిష్వాత్తా యే నగ్నిష్వా
త్తాః ॥ ౭౬ ॥ అగ్ం హూమచపితరస్సామ్యాసః । పరేప
రైన్యతాసో భవంతః । అధిబ్రువంతు తే అవంశ్వస్తా । వాన్యా
యేదుగ్ధే జషవాణాః కరంభమ్ । ఉదీరాణా అవరై పరేచ । అగ్ని
ష్వాత్తా బ్రుతుభిస్సంవిదానాః । ఇంద్రవంతో హవిరిదం జువంతా
మ్ । యదగ్నే కవ్యవాహనత్వమగ్నిశ్చక్షితో చాతవేదః । మా
తలీకవ్యైః । యే తాత్మపురేషతా జేహమానాః । హూమాత్తా
వృథస్తామతస్తాసో అరైః । ఆగ్నేయాహినుపదత్రేభిరర్వాణ్ ।
సత్రైః కవ్యైః పితృభిః సుకానభిః । హవ్యవాహమజరం పురు
స్త్రియమ్ । అగ్నిం మృతేన హవిషా సప్తరగ్నా । ఉపానదం

కవ్యనాహం పితృణామ్ । సనకప్రజాం వీరవత్సం సమృద్ధ
య ॥ ౭౭ ॥ అనగ్నిమ్వాత్తాజేహమానాస్సప్తచ ॥ ౭౮ ॥

అహితాయత్యుద్ధస్పదే । సమిధానం మహద్యశః । స
మిద్ధంవరేణ్యమ్ । అగ్నిమింద్రం వయోధనమ్ । గాయత్రీం ఛం
దశ్చంద్రియమ్ । శ్రోత్రేంగాంవయోదధత్ । వేత్వాజ్యస్యహో
త్యశ । హోతాయత్యుద్ధుద్రగమ్ । తనూనపాతముద్భవమ్ ।
యంగభూమదిర్భదే ॥ ౭౯ ॥ శుద్ధిమింద్రం వయోధనమ్ ।
ఉష్ణిహంఛందశ్చంద్రియమ్ । దిశ్యవాహంగాంవయోదధత్ । వే
త్వాజ్యస్య హూతర్యశ । హోతాయ తద్దీపనమ్ । ఉద్ధితం
వృత్తీహుతమమ్ । ఇదాశ్చీర్వ్యం సహః । సోమమింద్రం వ
యోధనమ్ । అస్తుష్టాంఛందశ్చంద్రియమ్ । త్రివక్త్రంగాంవ
యోదధత్ ॥ ౮౦ ॥ వేత్వాజ్యస్య హోతర్యశ । అహితాయ
క్షుద్ధుబర్హిషవమ్ । పూషణ్వంశమనుర్త్యమ్ । సేదంతంబర్హి
షస్త్రియే । అమృతేంద్రం వయోధనమ్ । బృహతీం ఛందశ్చంద్రి
యమ్ । పంచాపింగాం వయోదధత్ । వేత్వాజ్యస్య హోతర్యశ ।
అహితాయ తద్వ్యవస్వతః । సుప్తాయనామృతావృధః ॥ ౮౧ ॥
ద్వారోదేవీర్హిరణ్యయాః । బ్రహ్మణ ఇంద్రం వయోధనమ్ ।
ప్రక్షింఛందశ్చహేంద్రియమ్ । శుర్యవాహంగాంవయోదధత్ । వే
త్వాజ్యస్య హోతర్యశ । అహితాయక్షుద్ధుపేశసే । సుశిల్పే
బృహతీక్షుభే । నక్తోహస్తానదర్శతే । విశ్వమింద్రంవయోధనమ్ ।

త్రిష్టభం ఛందశ్చన్ద్రియమ్ ॥ ౮౦ ॥ ~~ప్ర~~ప్రప్తవాహం గాం వ
యోదధత్ । వేత్వాజ్యస్య హూతర్యజ । హూతాయక్షత్వ
చేతసా । దేవానాముత్తమం యశః । హూతాగ్నేవ్యాకీపీ ।
సయజేంద్రం వయోధనమ్ । జగతీంఛందశ్చహేన్ద్రియమ్ । లిన్
ద్వాహం గాంవయోదధత్ । వేత్వాజ్యస్య హూతర్యజ । హూ
తాయక్షత్వేశస్వతీః ॥ ౮౧ ॥ లిస్సాగ్నేక్ హిరణ్యయాః ।
జాఠీర్బృహతీర్ముహీః । పరిమింద్రం వయోధనమ్ । పిగాభం
ఛందశ్చహేన్ద్రియమ్ । ధైనుం గాం నవయోదధత్ । వేత్వాజ్య
స్య హూతర్యజ । హూతాయక్షస్సరసమ్ । స్వప్తాంబు
ష్టీవధానమ్ । రూపాణి విభ్రీశం పృథక్ । బుష్టిమింద్రం వయో
ధనమ్ ॥ ౮౨ ॥ ద్విపశం ఛందశ్చహేన్ద్రియమ్ । ఉత్తాగ్నం
గాం నవయోదధత్ । వేత్వాజ్యస్య హూతర్యజ । హూతాయ
చ్ఛత్రక్రతుమ్ । హిరణ్యపణంశ్చనమ్ । స్రవాం విభ్రీశం వ
శిమ్ । భగ్మింద్రం వయోధనమ్ । కిశుభం ఛందశ్చహేన్ద్రియ
మ్ । ప్రశాంవేహశం గాం నవయోదధత్ । వేత్వాజ్యస్య హూ
తర్యజ । హూతాయక్షధాన్వహాకృతీః । అగ్నిం గృహవం
పృథక్ । సరుణం భేషజం క్షిపమ్ । ద్విగ్రమింద్రం వయోధనమ్ ।
అతచ్ఛందసం ఛందశ్చన్ద్రియమ్ । బృహద్భిషభం గాంవయోదధ
త్ । వేత్వాజ్యస్య హూతర్యజ ॥ ౮౩ ॥ ద్విదేవద్యౌతావృధశ్చన్ద్రియం
పేశస్వతీర్వయోధనం వేత్వాజ్యస్య హూతర్యజస్తప్తవ ॥ ౮౪ ॥

ఇదస్మదేగ్నిం గాయత్రీం త్ర్యవిమ్ । శుచివతగ్ం శుచి
మృష్టిహం దిశ్యవాహమ్ । ఈదేన్యగ్ం సోమమనుష్టుభం త్రివక్స
మ్ । సుబర్హీవదమమృతేంద్రం బృహతీం పంచామ్ । వ్యచ
స్వతీసుప్రాయితాద్వాగో బ్రహ్మణపక్షిమిహ శుర్యవాహ
మ్ । సుపేశసే విశ్వమింద్రం త్రిష్టుభం పత్యవాహమ్ । ప్రచేత
సా సయదేంద్రం జగతీమహానద్వాహమ్ । పేశస్వతీస్త్రిస
తం విరాజమహాకైమన । సురేశసం త్వష్టారం పుష్టిమింద్రం ద్వి
పగమిశాంతాంతాన । శతేత్రశం భగమింద్రం కకుభమహవశా
న్న । స్వాహాకృణీన్తత్రమపిచ్ఛందనం బృహదృష్టభం గాంవ
యో దధదింద్రియమృషిరమనవన్తశేహేంద్రియవాప్తనవదశగాం
నవయో దధదదస్మదే సర్వకేతు ॥

సమిష్టో అగ్నిస్సమిధా । సుపమిష్టో వరేణ్యః । గాయత్రీ
త్రీ ఛందశ్చంద్రియమ్ । త్ర్యవిగ్ం త్వయోదధుః । తనూనస్తా
మృచిరతః । తనూ పాచ్ఛ సరస్వతీ । ఉష్ణిక్ఛందశ్చంద్రియమ్ ।
దిశ్యవాదౌర్వయోదధుః । ఇదాభిర్గ్నిరీద్యుః । సోమోదేవోఅమ
ర్త్యః ॥ ౨౫ ॥ అనుష్టుసఛందశ్చంద్రియమ్ । త్రివక్సోన్యగార్వ
యోదధుః । సుబర్హీర్గ్నిసప్రాప్తత్వాన్ । స్త్రిణః జహి తరమ
ర్త్యః । బృహతీ ఛందశ్చంద్రియమ్ । పంచావిగ్ం త్వయోదధుః ।
దురోదేవీర్దిశోమహీః । బ్రహ్మదేవో బృహస్పతః । పక్షిశఛం
దశ్శేహేంద్రియమ్ । శుర్యవాదౌర్వయోదధుః ॥ ౨౬ ॥ ఉ

షేయహ్విసు పేశసా । విశ్వేదైవా అనుర్తాయః । త్రిమృతం
 దత్తం ద్రియమ్ । పత్యవాగ్ధౌర్వయోదధుః । దైవ్యా హూతా రా
 భిజజా । ఇంద్రేణ సయజాయుజా । జగత్త ఛందదహేంద్రియ
 మ్ । అనడావ్ గౌర్వయోదధుః । త్రిసత్తతా సరిస్వతీ । భారత
 మరుతా విః ॥ ౨౭ ॥ విరాటచ్చందదహేంద్రియమ్ । భేను
 గ్ధౌర్వనయోదధుః । తప్తహృతిస్తో అచ్ఛుః । ఇగ్ధాగ్నిలప్త
 విధనా । ద్విపాచచ్చందదహేంద్రియమ్ । ఉయో గౌర్వనయోద
 ధుః । శమిగానో వనస్పతః । సవితౌ ప్రసుసాభగమ్ । కికుచ్ఛ
 దహేంద్రియమ్ । పశా వేహగ్ధౌర్వనయోదధుః । స్వాహా చ్చక్షు
 వరుణః । సుక్షతో భేషజం కిరత్ । అచ్ఛుః చందదహేంద్రియ
 మ్ । బ్రహ్మద్యప్తభౌ గౌర్వయోదధుః ॥ ౨౮ ॥ అనుర్తయ్యై
 వాగ్ధౌర్వయోదధురిష్వతో పశా వేహగ్ధౌర్వనయోదధుః ప్రత్పత్వారివ ॥
 వసంతేనతు నా దేవాః । వసన్త్యైవృతాస్తుతమ్ । ర
 త్తరేణ తేజసా । హవిరింద్రియోదధుః । త్రిష్టేణ దేవా
 యుతు నా । గుద్రాః పశ్చాత్తేస్తుతమ్ । బ్రహ్మతాయశస్తా బలమ్ ।
 హవిరింద్రియోదధుః । సర్వాధర్ముతు నాదిత్యాః । స్తోమేన
 ప్త్యశేస్తుతమ్ ॥ ౨౯ ॥ వైహుపేణ విశౌజసా । హవిరింద్రి
 నయోదధుః । శౌరదేనతు నా దేవాః । ఏకవిగ్ంశముభవస్తుతమ్ ।
 వైరాజేన త్రియాశ్రియమ్ । హవిరింద్రియోదధుః । హేమం
 తేనతు నా దేవాః । మరుతస్త్రివేస్తుతమ్ । బలెనశక్వరీస్సహా ॥

హవిరింద్రే వయోదధుః । శైశిరేణువాదైవాః । త్రియస్త్రి
 గ్ం శేన్మతగ్ం స్తుతమ్ । సత్యేనరైవతీక్షుగ్రమ్ । హవిరింద్రే వ
 యోదధుః ॥ ౯౦ ॥ ప్లోమేనవదశేన్మతగ్ం సహా హవిరింద్రే
 వయోదధుశ్చత్వారిచ ॥ వసుంతేనగ్రిష్టేణవర్షాభిశ్చారదే
 నహేనుంతేన శైశిరేణుషట్ ॥ ౯౧ ॥

దైవంబర్హిరింద్రం వయోదధసమ్ । దేవందేవమవర్ధయత్ ।
 గాయత్రియాశందసేంద్రియమ్ । తేజశ్చంద్రే వయోదధత్ ।
 వసువనే వసుధేయస్య వేదయజ । దేవీదావ్యరో దేవమింద్రం
 వయోదధసమ్ । దేవీదేవమవర్ధయన్ । ఉష్ణిహా శందసేంద్రియ
 మ్ । ప్రాణమింద్రే వయోదధత్ । వసువనే వసుధేయస్య వి
 యంతుయజ ॥ ౯౦ ॥ దేవీదైవం వయోదధసమ్ । ఉష్ణిశ్చంద్ర
 మవర్ధితామ్ । అసుష్మభా శందసేంద్రియమ్ । వాచమింద్రే వ
 యోదధత్ । వసువనే వసుధేయస్య వీత్రాం యజ । దేవీజొష్ఠ్యే
 దేవమింద్రం వయోదధసమ్ । దేవీదైవమవర్ధితామ్ । బృహత్యాశ
 న్దసేంద్రియమ్ । శ్రోత్రమింద్రే వయోదధత్ । వసువనే వసు
 థేయస్య వీత్రాం యజ ॥ ౯౧ ॥ రైషిఃకౌర్యాహుతీ దేవమి
 ద్రం వయోదధసమ్ । దేవీదైవమవర్ధితామ్ । వక్త్ర్యాశందసేంద్రి
 యమ్ । శుక్రమింద్రే వయోదధత్ । వసువనే వసుధేయస్య వీ
 త్రాం యజ । దేవాదేవ్యాఃకూతారా దేవమింద్రం వయోదధ
 మ్ । దేవాదేవమవర్ధితామ్ । త్రిష్టుభా శందసేంద్రియమ్ ।

త్విషిమిందై వయో దధత్ । వసువనే వసుధేయస్య వీత్రాయ
 జ ॥ ౯౩ ॥ దేవీష్టిసప్తస్య దేవీర్వయో ధనమ్ । పతిమింద్ర
 మవర్ధయన్ ॥ జగత్యా ఛందసేంద్రియమ్ । బలమిందై వ
 యో దధత్ । వసువనే వసుధేయస్య వియంతుయజ । దేవోనరా
 శగ్ంసో దైవమింద్రం వయో ధనమ్ । దేవో దేవమవర్ధయత్ । వి
 రాజా ఛందసేంద్రియమ్ । రెతశందై వయో దధత్ । వసువ
 నే వసుధేయస్య వేతుయజ ॥ ౯౪ ॥ దేవో నవస్పతరైః పి
 స్త్ర్యం వయో ధనమ్ । దేవో దేవమవర్ధయత్ । ద్విపదా ఛందసే
 న్ద్రియమ్ । భగమిందై వయో దధత్ । వసువనే వసుధేయ
 స్య వేతుయజ । దైవంబర్హిర్వా రితివాం దైవమింద్రం వయో ధ
 నమ్ । దైవం దేవమవర్ధయత్ । కకుభా ఛందసేంద్రియమ్ । య
 శశందై వయో దధత్ । వసువనే వసుధేయస్య వేతుయజ । దే
 వోఽగ్నిస్సప్తకృదైవమింద్రం వయో ధనమ్ । దేవో దేవమవర్ధయ
 త్ । అతివచ్చందసా ఛందసేంద్రియమ్ । శ్రుతమిందై వయో ద
 ధత్ । వసువనే వసుధేయస్య వేతుయజ ॥ ౯౫ ॥ వియంతుయజ
 వీత్రాం యజవీత్రాం యజవేతుయజవేతుయజవభృచ ॥

దైవంబర్హిర్గాయత్రియారేజః ॥౧౦॥

దేవీర్వా రక్షస్థిహాప్తాగమ్ । దేవీదేవముపే అనుష్టు
 భావావమ్ । దేవీజోష్ఠీ బృహత్యా శ్రోత్రమ్ । దేవీ ఉచా
 హుతీవక్త్ర్య శుక్రమ్ । దేవాదేవ్యా బహుకారా ద్విష్టుభా

త్వపిమ్ । దేవీప్రితప్రిసా దేవీవతిం జగత్పాతకమ్ । దేవో న
రాశగంసో విరాజా శేరిః । దేవో వనస్పతిర్ద్వీపదా భగమ్ ।
దేవం బర్హిర్యాతీతీనాం కకుభాయశః । దేవోఽగ్నిస్త్విత్తక్మద
తిచ్ఛంకపాక్షక్రమ్ । వైశువియంతుచతుర్వితామెకాపియంతు చ
తుర్వేత్వవద్యదనద్యయం చతురవధతామెకోవధాయం చతుర
వధయత్ ।

ప్రాచీన్ద్వంతా సోమసురావంతగ్ం సీసేన మిత్రాస్తి
యదైవా హోతా యక్షుమిధేంద్రగ్ం సమిధేంద్రాచరష
ణి పాదేవం బర్హిరహోతాయక్షుమిధాగ్ం సమిధోఽగ్ని
రిశ్వినా శ్వినాహవిరిన్ద్రీయం దేవం బర్హిసరస్వత్యగ్ం సు
ద్యౌశంత్రా హోతాయక్షుదైవదే సమిధోఽగ్నిస్సమిధా వసంతే
నిత్యనాదేవం బర్హిరింద్రం ఏయోధసంఙ్గంతతిః ।

ప్రాచీన్ద్వంతా మమదంత పితరస్సామ్రాజ్యాయ పూతం
ప్రతిత్రైలోహపానక్తా బద్ధైరభాతాం దేవేభ్యం ద్రోవనస్పతిః వ
త్తనాహం గాం దేవీ దేవం ఏయోధసం చతుర్నవతిః ॥

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణారవిమమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాష్టకే

షష్ఠ ప్రపాఠక స్సమాప్తః .

— శ్రీ సప్తమ ప్రపాతక పాఠము —

హరిఃఓమ్ ॥ త్రివిధో మోక్షాభివతి । బ్రహ్మవర్చసంతై
 త్రివిధాః । బ్రహ్మవర్చసమైవా వరుంధే । అగ్నిష్టోమసో మో
 షాభివతి । బ్రహ్మవర్చసంవా అగ్నిష్టోమః । బ్రహ్మవర్చసమైవా
 వరుంధే । రథంతరగ్ం సామభివతి । బ్రహ్మవర్చసంతై రథంశర
 మ్ । బ్రహ్మవర్చసమైవావరుంధే । పరిసృజీ హోతాభివతి ॥౧॥
 అనుజోమిమిరస్త్రిశుక్రః । పతద్యై బ్రహ్మవర్చసస్యకూపమ్ ।
 ధూపైశ్చైవ బ్రహ్మవర్చసమవరుధై । బృహస్పతిరకామయిత దేవా
 నాం పురోధాం గచ్ఛేయమితి । సవితం బృహస్పతి సవమపశ్య
 త్ । తమాహరత్ । తేనాయజత । తత్రావై సదేవానాం పురోధా
 మగచ్ఛత్ । యః పురోధా కామసాస్యత్ । సబృహస్పతి సవేన
 యజేత ॥ ౨ ॥ పురోధా మేనగచ్ఛతి । తస్య సాత్రితస్సవనే స
 న్నేషు నారాశగ్ం సేషు । ఏకాదశ దక్షిణా నీయంతే । ఏకాదశ
 మాధ్యందినై సవనే సన్నేషు నారాశగ్ం సేషు । ఏకాదశ తృ
 తీయసవనే సన్నేషు నారాశగ్ం సేషు । త్రయస్త్రిగ్ం శథన్
 పద్యంతే । త్రయస్త్రిగ్ం శద్వై దైవతాః । దేవతాపవావరుంధే ।
 అశ్వశ్చతుస్త్రిగ్ం శః । ప్రాజ్ఞాప్తత్యోవా అశ్వః ॥ ౩ ॥ పృ
 షశ్చతుస్త్రిగ్ం శో దైవతానామ్ । యావతీరైవ దైవతాః । తాప
 వావరుంధే । కృష్ణాజినేభిషించతి । బ్రహ్మజోవా పతద్యై ॥౪॥
 యిర్కృష్ణాజినమ్ । బ్రహ్మవర్చసేవైవై నగ్ం సమధాయతి ।

అజ్యేనాభిషింఛతి । తేజోవాఅజ్యమ్ । తేజసనాస్త్విదధాతి ॥

అహితాభవతి యజేతవా అశ్వేదధాతి ॥ ౧ ॥

యదాగ్నేయో భవతి । అగ్నిముఖాహ్యధిః । అథయ
తౌష్ఠిః । పుష్టిర్వైష్ణవాః । పుష్టిర్వైశ్యస్య । పుష్టిమేవావరుం
ధే । సప్రసనాయసావిత్రః । అథయత్తావప్త్యః । త్వష్టాహిదూ
పాణి వికరోత । నిర్వగుణత్వాయ వారుణః ॥ ౫ ॥ అథాయ
ఏవకశ్యసంక్షూయతే । సహివారుణః । అథయద్వైశ్యదైవః ।
వైశ్యదైవోహివైశ్యః । అథయవ్సారుతః । మానుతోహివైశ్యః । స
సైతాని హవీగంఘ్రిభవంతి । సప్తగణావై మరుతః । పృథ్వీపఘ్నో
హి మానుర్యాఅభ్యతే । విద్వై మరుతః । విశవైతన్నధ్యతోభి
షిచ్యతే । తస్మాద్వా ఏవవిశఃప్రియః । విశోహిమధ్యతోభిషి
చ్యతే । ఋషభచమేధ్యభిషింఛతి । సహివ్రజనయితా । దధా
భిషింఛతి । ఊర్వా అనాద్యం దధి । ఊజేవైసమనాద్యే
స సమర్థయతి ॥ ౬ ॥ వాసునో విద్వై మరుతోష్టాచ ॥ ౭ ॥

యదాగ్నేయో భవతి । అగ్నేయోవై బ్రాహ్మణః । అ
థయత్సామ్యః । సౌమ్యోహిబ్రాహ్మణః । సప్రసనాయైవ సావి
త్రః । అథయద్భాస్వత్యః । ఏతద్వై బ్రాహ్మణస్య వాక్వతీ
యమ్ । అథయద్గోమహియః । అగ్నేయోవై బ్రాహ్మణః । తా
యదాసంగచ్ఛేతే ॥ ౮ ॥ అథవీర్యావత్తరోభవతి । అథయ
భాస్వత్యః । ఏతద్దప్రత్యక్షం బ్రాహ్మణస్య వాక్వతీయమ్ । ని

త్వరుణత్వాయై వహరుణః । అక్షాయప్తవ కశ్చసం ధూయతే ।
 నహివారుణః । అభయద్ధ్యావాపృథివ్యః । ఇంద్రో వృత్తాయ
 వజ్రముదయచ్ఛత్ । తం ద్యావాపృథివీ నాన్వసునేయతామ్ ।
 తమేతేనైవ భాగధయే నాన్వసునేయతామ్ ॥ ౮ ॥ వజ్రస్యవా
 పహీనుమానాయ । అనుచతవజ్రసూన్యాతా ఇతి । అష్టావైతాని
 హవీగంపి భవంతి । అష్టాక్షరా గాయత్రీ । గాయత్రీ బ్రహ్మన
 ర్చనమ్ । గాయత్రీయైవ బ్రహ్మనర్చనమవరుణే । హిరణ్యేన
 ఘృతముత్సృణాతి । తేజస ఏవ సుచే । కృష్ణాజ్జనేభిషించతి । బ్ర
 హ్మణోవా ఏతద్భుక్ష్మామయోరూపమ్ । యత్రాష్టాజ్జనమ్ । బ్ర
 హ్మనైవై నమృక్ష్మామయోరభ్యభిషించతి । ఘృతేనాభిషించతి ।
 తథావీర్యావత్తరోభవతి ॥ ౯ ॥ సంఘచ్ఛతే భాగధయే నాన్వ
 సునేయతాగ్ం రూపంచత్వారిచ ॥ ౩ ॥

నవైసోమేన సామస్య నవోస్తి । హతోహ్యేషః । అభి
 మత్రోహ్యేషః । నహిహతసూయతే । సోమగ్ం చూతవశామా
 లభతే । సోమోవై రేత్రాధాః । రేసప్తన రేత్రాధాతి । సోమ్యాగ్ం
 భిషించతి । రేత్రాధాహ్యేషా । రేసోస్సనుః । రేసప్తవాప్తింద
 థాతి । యత్రాంశ రాజసూయఘృతేసానమ్ । తథస్సర్వం భవ
 తి । అమాథం యుక్తువృతనాసుపత్రమ్ । సువర్ హమపాన్వం వృ
 జనస్య గోపామ్ । భరైముజాగ్ం సుక్తికగ్ం సుశ్రవనమ్ । జయం
 తంత్యా మనుమనేన సోమ ॥ ౧౦ ॥ రేత్రసోమస్సన్వతచ ॥ ౪ ॥

యోవై సోమేన సూయతే । సదేవస్తవః । యశ్చ సూ-
 సూయతే । సదేవస్తవః । యశ్చప్యై సూయతే । సమనుష్యస్తవః ।
 ప్రణంవై పృథ్వయై దేవాః పాప్రయచ్ఛన్ । తతోవై సోమోరణ్యా-
 వాం పశూనామసూయతే । యావత్త్యకియతీశ్చ ప్రజావాచం
 వదంతి । తాసాగ్ం సర్వాసాగ్ం సూయతే ॥ ౧౧ ॥ యప్రతేన యజతే ।
 యఉచైనమేవం వేద । నాదాశ్శక్ం స్యర్వాభిషించతి । మనుష్యై
 నదాశగ్ం సః । విహన్తు శ్ర్యవావైతత్ । అత్రాభిషించతి । యత్కం
 చ రాజసూయమనుజ్జర వైదికిమ్ । తక్సర్వం భవతి । యేమేపం
 చాశంతమః । అశ్వనాగ్ం సదస్తుతిః । ద్యుమవగ్నై మహిత్ర-
 సః । బృహస్పతిభి మహిషానామ్ । నృవదమృతనృణామ్ ॥ ౧౨ ॥

సూయతే సదస్తుతి స్త్రీణిచ ॥ ౫ ॥

ప్రచగోస్తవః । సప్త్యగ్ం శ ఉక్థ్యో బృహథ్సామా । పశ-
 మానే కణ్వరథంశరం భవతి । యోవైవాజపేయః । ససమాశ్రిక్
 స్తవః । యోగాజసూయః । సనరుణస్తవః । ప్రజాపతి స్వారాజ్యం
 పరమైష్ఠీ । స్వారాజ్యం శౌరైవ । శౌరివభవతి ॥ ౧౩ ॥ యప్ర-
 తేన యజతే । యఉచైనమేవం వేద । ఉభేబృహద్రథం శౌరై భవ-
 తిః । తద్విస్వారాజ్యమ్ । అయుతందక్షిణాః । తద్విస్వారాజ్యమ్ ।
 ప్రతిభుమాభిషించతి । తద్విస్వారాజ్యమ్ । అన్యథతే వేద్యేదక్షిణ-
 త ఆహవనీయస్య బృహతిస్తోత్రం వ్రత్యభిషించతి । ఇయంచావర-
 థంతరమ్ ॥ ౧౪ ॥ అసౌబృహత్ । అనయోరేవై నమనంతరహిత

మథిపిం॑చతి । పశుస్తో॑మో॒వాప॑వః । తేన॑గో॒సవః॑ । మత్తి॑గ్గో॒శ
స॒స్వః । రై॒వజ్జాత॑స్సహ॒సావృ॑ద్ధః । క్షతా॑గ్నిం॒తత్ర॑భృతృమో
నయో॑ధాః । మహా॑న్మహీ॒త్వేత॑స్త్వభా॒సః । క్షత్రే॑రా॒ప్తేచ॑జాగృ
హి । ప్ర॒జాప॑తేస్తా॒వర॑మై॒స్త్రిన॑ సా॒స్వరా॑జ్యేనాభిపిం॒చామి॑ త్యా
హ । సా॒స్వరా॑జ్యమై॒వేనం॑ గమయతి ॥ ౧౫ ॥ ఇ॒వ॒భవ॑తి ర॒థం
త॒రమా॑హే॒కం॑చ ॥ ౬ ॥

సిగ్గో॒హే వ్యా॑సు॒డత॑యా పృ॒దాకా॑ । తి॒వ్విపి॑ర॒గ్నో
బ్రా॑హ్మణే॒సూర్యే॑యా । ఇంద్ర॑గ్నిం॒యాదే॑వీసు॒భగా॑జ॒జాన॑ ।
సా॒న॒ఆగ॑న॒స్వర్ప॑సా సంవిదా॒నా । యా॒రాజ॑న్యేమం॒దుభా॑నాయతా
యామ్ । అశ్వ॑స్య క్రం॒ద్యే పు॑రుషస్య నూ॒యా । ఇంద్ర॑గ్నిం॒యా
దే॒వీసు॒భగా॑జ॒జాన॑ । సా॒న॒ఆగ॑న॒స్వర్ప॑సా సంవిదా॒నా । యాహా॑స్తి
ని ద్వి॒పిని॑యా హిర॒ణ్యే । తి॒వ్విపి॑ర॒శ్వేషు॑ పు॒రుషే॑షు గో॒షు ॥ ౧౬ ॥
యా ఇంద్ర॑గ్నిం॒యాదే॑వీసు॒భగా॑జ॒జాన॑ । సా॒న॒ఆగ॑న॒స్వర్ప॑సా సంవిదా
నా । రథే॑ల॒క్షేషు॑ వృ॒షభ॑స్య వా॒జే । వా॒తే॒వజా॑న్యే వరు॒ణస్య
శు॒ప్తే । ఇంద్ర॑గ్నిం॒యాదే॑వీసు॒భగా॑జ॒జాన॑ । సా॒న॒ఆగ॑న॒స్వర్ప॑సా సం
విదా॒నా । రా॒డసి॑పి॒రా॒డసి॑ । సమా॑డసి స్వరా॒డసి॑ । ఇంద్రా॑
యత్వా తే॒జస్వ॑తే తే॒జస్వం॑తగ్గ్ం శ్రీ॒ణామి॑ । ఇంద్రా॑యత్వా
జస్వ॑తః॒జన్వం॑తగ్గ్ం శ్రీ॒ణామి॑ ॥ ౧౭ ॥ ఇంద్రా॑యత్వా
పయ॑స్వతే పయ॑స్వం॒తగ్గ్ం శ్రీ॒ణామి॑ । ఇంద్రా॑యత్వా॒యన్మ
త॒ఆయు॑న్మతగ్గ్ం శ్రీ॒ణామి॑ । తే॒జోసి॑ । తత్రే॒వ్రయ॑చ్ఛామి । తే॒జ

స్వదస్తు మైముఖమ్ । తేజస్వద్భిరోఅస్తుమే । తేజస్వావిశ్వతః
 ప్రత్యజ్ఞః । తేజస్తా సంపిపృథిమా । ఓజోసి । తత్తై ప్రయచ్ఛామి ॥ ౧౮ ॥
 ఓజస్వదస్తు మైముఖమ్ । ఓజస్వద్భిరోఅస్తుమే ।
 ఓజస్వావిశ్వతఃప్రత్యజ్ఞః । ఓజస్తా సంపిపృథిమా । పయోసి । త
 త్తై ప్రయచ్ఛామి । పయస్వదస్తు మైముఖమ్ । పయస్వద్భిరోఅ
 స్తుమే । పయస్వాప్రిశ్వతఃప్రత్యజ్ఞః । పయస్తా సంపిపృథి
 మా ॥ ౧౯ ॥ ఆయురసి । తత్తై ప్రయచ్ఛామి । ఆయుష్స్వదస్తు
 మైముఖమ్ । ఆయుష్స్వద్భిరోఅస్తుమే । ఆయుష్స్వావిశ్వతఃప్ర
 త్యజ్ఞః । ఆయుస్తా సంపిపృథిమా । ఇమమగ్న ఆయుష్షే వర్షసే
 కృప । ప్రియగ్ం రెతో నరుణసోమరాజ్ఞః । మాతేవాస్తా అ
 దితై శమన్యచచ్ఛ । విశ్వేదేనాజరదష్టిర్యథాసత్ ॥ ౨౦ ॥
 ఆయురసి విశ్వాయుగసి । సర్వాయురసి సర్వనూయురసి । య
 త్తో వాత్తో మనోజవాః । యతః క్షరంతి సింధవః । తాసాంత్రాన్
 సర్వాసాగ్ం గుచా । అభిషింశామి వర్షసా । సముద్రత్రవా సిగ్
 హ్వానా । సోమత్రనాస్యదాభయః । అగ్ని రివ విశ్వతఃప్రత్యజ్ఞః ।
 సూర్యత్రవ జ్యోతిషా విభూః ॥ ౨౧ ॥ అపాంయోద్రవశైరసః ।
 తనుహమస్తా ఆముష్యాయకాయ । తేజసే బ్రహ్మవర్షసాయ గృ
 హ్ణామి । అపాం యద్రోమాకరసః । తనుహమస్తా ఆముష్యాయకా
 య । ఓజసే వీరాయ గృహ్ణామి । అపాంయో మధ్యతోరసః ।
 తనుహమస్తా ఆముష్యాయకాయ । పుష్ట్యై వ్రజనవాయ గృహ్ణా

మి । అపాంయో యజ్ఞయోరసః । తమహమస్తా ఆముహ్యయ
ణాయ । ఆయుషేదీర్ఘాయుత్వాయ గృహ్లామి ॥ ౨౨ ॥

గోష్వాజనన్వంతగ్ం శ్రీణామోజోపే తత్రై వ్రయచ్చామి
పయస్తా సంపిపృథ్విమాసద్విభూర్జ్ఞయోరసోద్యేచ ॥ ౨౩ ॥

అభిప్రహీ వీరయస్వ । ఉగ్రశేష్టానపత్నహా । ఆస్మ
మిత్రై వర్ధనః । తుభ్యం దైవా అభిబ్రహ్మ । ఆజౌగన్యజ్ఞా
వభిత్ర ఆశీష్టవృత్రహణరథమ్ । ఆశీష్టంశం పశువిశ్వే అభూషణమ్
శ్రీయం వసానశర్పరతి స్వరూచాః । మహాత్తరపాశురస్యవానా ।
ఆవిశ్వరూపా అన్ముతానితథా । అనుశ్చేంద్రో విదర్శ్యసుహ
స్పతిః ॥ ౨౩ ॥ అనుసోమో అన్వగ్నిగావీత్ । అనుశ్వావి
శ్వేదేవా అవంతు । అనుసప్తగాజానో యద్రాగాభిషక్తాః । అను
త్వామిత్రా వరుణా విహావతమ్ । అనుశ్వానా పృథ్వి పితృ
శంభూ । సూర్యో అహోభిరనుత్వావతు । చంద్రమా నక్షత్రై
రనుత్వావతు । ద్యౌశ్చ త్వా పృథ్విచ ప్రదీగసా । కురో బృ
హద్ధక్షణా త్వాసివతుః । అనుష్వహా చికిత్సాగ్ం సోమోగ్నిః ।
ఆయుం పృణస్త రజసే ఉపస్థమ్ ॥ ౨౪ ॥ బృహస్పతిస్సోమో
అగ్ని రేకంచ ॥ ౨ ॥

ప్రజాపతఃప్రజాఅపృజత । తాఅస్తాశ్చస్మస్తాఃపరాత
రాయణమ్ । నవీతం ప్రజాపతరోదనశఃపశ్యత్ । సోమంభూ
తోఽపృత్ । తాఅన్యత్రా వా ద్యౌశ్చపితౄన్ । ప్రజాపతింప్ర

జా ఉపావతంత । అన్నమైవై నం భూతం పశ్యంతీప్రజా ఉ
 పావర్తంతే । యపతేన యజతే । యఉవైనమైవంవేద । సర్వా
 గ్యనాని భవంతి ॥ ౨౫ ॥ సర్వైపురుషాః । సర్వాణ్యేనా
 న్నానయిమంధే । సర్వాపురుషాః । రాడసి విరాడసీత్యాహ ।
 స్వాగజ్యమైవై నం గమయతి । యద్ధిరణ్యం దదాతి । తేజస్తే
 నావిమంధే । యత్సృజన్వమ్ । వీర్యం తేన । యదప్రామ్ ॥ ౨౬ ॥
 పుష్టిం తేన । యతానుండలుమ్ । ఆయుష్షేన । యద్ధిరణ్యమాబ
 ధాత్ ॥ జ్యోతిర్వై హిరణ్యమ్ । జ్యోతిరైవాప్తిందధాతి । అ
 త్తా తేజోవై హిరణ్యమ్ । తేజపవాత్సంధతే । యదోదనం పూ
 జ్ఞావతి । ప్రగదేవ సర్వమవిమంధ్య ॥ ౨౭ ॥ తనస్త్విన్నేక కా
 ధాత్ । రోహిత్యాం కార్యః । యద్వాప్తిక్షాణపవరోహిణీ ।
 తస్మాదేవ । అహోవష్ట్యైవై నగ్ం సమానానాం కరోతి । ఉర్వ
 తాసూర్యేణ కార్యః । ఉర్వంతంవా పతగ్ం సర్వాప్రసాస
 తనందంతి । దిన్వత్సేన్యో ౩౪ సేనీయోభవతి । యపనం వేద ।
 బ్రహ్మవాదివోవదంతి ॥ ౨౮ ॥ అవేన్యోవభృథానానాకతి ।
 యద్ధిరభృపుంజత్రైవవయతి । తత్స్విదేవావైతి । తన్నావైతి ।
 త్రిభిషవయతి । త్రయిక్షమేల్లకాః । పభిరైవై నం బోక్షాపనయ
 తి । అథోఅపాంవా పతరైజ్జోవర్చః । యన్తర్భాః । యద్ధిరభృపుం
 జత్రైవవయతి । అపామైవై నం తేజస్తావర్చస్తాభిషించతి ॥ ౨౯ ॥

భవంత్యష్టామివరుభ్య వదంతి దర్భా యద్దర్భశుంజీలైః
ప్రవయతే కంచ ॥ ౯ ॥

ప్రజాపతీరకామయత బ్రహ్మారూప్యాం ధ్వాన్యమితి ।
సప్తతం పంచశారదీయమపశ్యత్ । తమాహరత్ । తెనాయజత ।
తిక్తోవై సబ్రహ్మారూప్యానభవత్ । యగక్తానయేత బ్రహ్మారూప్యా
యాం ధ్వాన్యమితి । సపంచశారదీయేన యజేత । బ్రహ్మారైవిభూ
యాభవతి । మరుభ్యోమోవా ప్రపః । మరుక్రొహిదేవానాం
భూయిష్టాః ॥ ౩౦ ॥ బ్రహ్మర్షవతి । యప్రతేన యజతే । య
ఉచైనమేవంవేద । పంచశారదీయోభవతి । పశ్చాన్నా ఋతవస్సం
సప్తరః । ఋతుష్టేవ సంవప్తరై ప్రహస్యతి । అభ్యోపంచాక్షరా
సక్షిః । పాజ్మోగ యజ్ఞః । యజ్ఞమేవాపిరుంక్షే । సప్తశక్యం
స్తోమానాతియంతి । సప్తశక్సప్రజాపతీః । ప్రజాపతేరాష్టైః
భూయిష్టాయంతి దేవచ ॥ ౧౦ ॥

ఆగస్త్యో మరుభ్యుక్తైః ప్రాక్షత్ । తానింస ఆనత్త
తపనం వజ్రముద్యత్తాభ్యామయంత । తానగస్త్యైవేవేంద్రశ్వక
యాశుభీయేనాశమయతామ్ । తాంఘాంతానుపాహ్వయత । య
తగయాశుభీయం భవతి శాంత్యై । తస్మాదేతవిందామూర్తుతా
క్రతూణస్సప్తనీయా భవంతి । త్రయ్యప్రగమేహన్నాంభ్యంతే । ప్ర
వం ద్వితీయే । ప్రవం త్తృతీయే ॥ ౩౧ ॥ ప్రవం చతుర్థా । పం
చోత్తమేహన్నాంభ్యంతే । వర్షిష్ఠమివహ్యోరదహః । వర్షి

స్థస్సనూనానాం భవతి । యప్తేన యజతే । యఉచైనమేవం వే
 ద । స్వారాజ్యం వా పషయజ్ఞః । పతేన వా పక్యావాకాం ద
 మస్వారాజ్యమగచ్ఛత్ । స్వారాజ్యం గచ్ఛతి । యప్తేన య
 జతే ॥ ౩౩ ॥ యఉచైనమేవం వేద । మాగుతో వా పషస్తో
 మాః । పతేన వై మరుతో దేవానాం భూయిష్టా అభవన్ ॥ భూయి
 స్థస్సనూనానాం భవతి । యప్తేన యజతే । యఉచైనమేవం వే
 ద । పశ్చశౌరదీయో వా పషయజ్ఞః । ఆపశ్చమాత్పురుషాదన్న
 మత్తి । యప్తేన యజతే । యఉచైనమేవం వేద । సప్తదశగ్ం
 స్తోనూనాతియంతి । సప్తదశపృజావతిః । పృజావతే రైవ నై
 తి ॥ ౩౪ ॥ తృతీయే గచ్ఛతి యప్తేన యజతే త్తి యప్తేన
 యజతే యఉచైనమేవం వేద త్రిణివ ॥ ౧౧ ॥

అగస్త్యస్వారాజ్యం మాగుతపంచ శౌరదీయో వా పష
 యజ్ఞస్సప్తదశం పృజావతే రైవ నైతి ॥

అప్యజరాసోనమామృతాః । అర్పణామాసో అగ్నయః
 పావకాః । శ్వివీచయశ్శ్వాత్రా సోభురణ్యకాః । వనర్షదో
 నాయవో నసోమాః । యజానో మిత్రా వరుణా । యజాదైవా
 గ్ం ఋతం బృహత్ । అగ్నే యక్షిన్వందమమ్ । అశ్వినా పి
 తగ్ం సుతమ్ । దీద్యగ్నీ శుచివ్రతా । ఋతునా యజ్ఞవాహ
 సా ॥ ౩౫ ॥ ద్వేవిహుపే చరతన్వథే । అన్యన్యవత్స
 ముపభావయేతే । హరిరన్యస్యాం భవతిన్యథావా । శుకో

అన్యస్యాం దద్యుశే సువర్షాః । పూర్వాప్తరం చరతో నూయ
యైతా । శిశూక్రీడంతా పరియాతా అధ్వరమ్ । విశ్వప్యన్యో
భువనాభిచష్టే । ఋతూనన్యో విదధజ్జాయతే పునః । క్షణి శతా
త్రీప్రహస్యాన్యగ్నిమ్ । త్రిగంశవృతేనానవచా సపయన్
॥ ౩౬ ॥ ఔర్వఘృతైరాస్త్యూర్బరపిరస్మై । ఆది
త్తోతారం న్యషాదయంత । అగ్నినాగ్నిస్సమిధ్యతే । కవిర్గృహ
పతిర్యవా । హవ్యవాజ్ఞహవ్యస్యః । అగ్నిదేవా నాజఞఠమ్ ।
పూతదక్షః కవిక్రతుః । దేవాదేవేభిరాగనత్ । అగ్నిక్రియామ
రుతో విశ్వకృష్టయః । ఆత్వేపముగ్రమపశుమహేవయమ్ ॥ ౩౭ ॥
తే స్వానినోరుద్రయా వర్షనిణాజః । సిగ్గహానహేషకగ్ర
తవస్సుదానవః । యదుశ్తమే నరుతో వధ్యమేవా । యదాస్వ
మే సుభగాసోదిపథ్య । తతోనోనుద్రాః తతవాన్వస్య । అగ్నే వి
త్రాధపిషో యద్యజామః । ఈదే అగ్నిగ్ంస్వవస్సన్నమోభిః । ఇ
హప్రసప్తో విచయతగృతన్నః । రతైరివ ప్రథరే వాజయద్భిః । ప్ర
దక్షిణిస్తరుతాగ్ంస్తామమృధ్ధ్యామ్ ॥ ౩౮ ॥ శ్రుభిశ్రుతగ
ర్వావహిష్టభిః । దేతైరగ్నే సయావభిః । ఆసీదంతు బర్హిషి ।
మిత్రో వరుణో అర్కమా । ప్రాత్రత్రాయానో అధ్వరమ్ । విశ్వే
షామదితర్వజ్జియానామ్ । విశ్వేషామః కథిర్వాసుమానామ్ । అగ్ని
దేవానామపఅన్యతానః । సుమృద్దీకోభవతు విశ్వకేదాః । త్వే
అగ్నే సుమహం భిక్షమానాః ॥ ౩౯ ॥ దివిక్రహా దధిరేయజ్జి

యాసః । నక్తాదచక్రమిరుషసా విరూపే । కృష్ణజ్ఞానానామరు
ణజ్ఞానంధుః । తాన్మగుఽఆదిత్యాపతస్యమ్ । తాన్వంజిహ్వగ్ం
శుదయశ్చక్రిరేకవే । తాన్వగ్ం రాత్రీహవో అధ్వరేషు సశ్విరే ।
తేవైరేవా హవిరన్తంత్యాహుతమ్ । నిత్యాన్యజ్ఞస్య పాథనమ్ । అ
గ్నేహో తారమృణ్వజమ్ । వసుష్వద్దేవధీనుహి ప్రచేతనమ్ । జీ
రం కూతమనుర్తయమ్ ॥ ౪౦ ॥ యజ్ఞవాహసానపరస్యన్వయమృ
ధ్వాం భిక్షమాతానప్రచేతనమేకం చ ॥ ౧౨ ॥

* స్తాహ రీరథ ఆయుజ్యమానా యాహి । వాయుర్న నియు
తో నౌ అచ్య । పితౄనన్యంధో అభిసృష్టో అప్తే । ఇంద్రస్వాహర
రిమాతేనుదాయ । కస్యచృషాసు తేనచా । నియుత్వాన్వప్తభూ
రిణత్ । వృశ్చ్రీహో సోమపీతయే । ఇంద్రం వయం మహాధనే । ఇం
ద్రమర్చేహవామహే । యుజంప్రతేష్మ వజ్రిణమ్ ॥ ౧౪ ॥
ద్వితాయో వృశ్చ్రీహంతనః । విదఇంద్రశ్చతక్రితుః । ఉవన్తోహరి
భిస్సునిమ్ । ససూర్ అజనయం జ్యోతిరింద్రమ్ । అయాధియాత
రణిరద్రబర్హః । ఋతేనశుష్మీనవమానా అక్షతాః । పున్యసిన్ధో
అసాస్రి అద్రిర్బభేద । ఉతత్యదాశ్వశ్వీయమ్ । యదింద్రనాహు
షీహ్వా । అగ్నే విత్తువ్రతదయత్ ॥ ౪౨ ॥ భరేష్యేంద్రగ్ం
సుహవగ్ం హవామహే । అగ్ం హవామహగ్ం సుకృతం దేవస్యం
జనమ్ । అగ్నిం మిత్రం వరుణగ్ం సాతయేభగమ్ । ద్యావాపృథి
వీ మరుతస్సస్వస్తయే । మహిత్రేత్రం పురుశ్శ్వంద్రం వివిదాన్ ॥

అదిభస్మభస్మశ్చ రథగ్ం సమైరత్ । ఇంద్రోన్మభిజనన్దీద్యాన
 సానకమ్ । సూర్యముషసంగ్రాతుమగ్నిమ్ । ఉరుంనోలోకమసు
 నేషివిద్వాన్ । సువర్వజోన్యైరభయగ్ం స్వస్తి ॥ ౪౩ ॥ ఋషా
 తేఇంద్రస్థవిరస్య బాహూ । ఉపస్థేయామశరణాబృహంతా ।
 ఆవ్రావిశ్వభిరూతభీప్సజౌషాః । బ్రహ్మజుషానూహర్యశ్వయా
 హి । వరీవృజభస్మరేభిసుశివ్ర । అప్తేదధర్వృషణ్ శుష్మమిం
 ద్ర । ఇంద్రాయగావ ఆశిరమ్ । దుదుహౌప్రజ్జిడేమధు । య
 థీముషహ్వరే విదత్ । తాప్తేవజ్రింధైనవోజోజయుర్మః ॥ ౪౪ ॥
 గభస్తయోని యతోవిశ్వవారాః । అహరహర్భూయ ఇజ్జోగునా
 నాః । పూణాఇంద్రతుమతో భాజనస్య । ఇమాంతేధియంప్రభ
 రేమఃకూమామహీమ్ । అస్యస్తోత్రేధిషణాయస్థి ఆసజె । తము
 త్సవేచ ప్రసవేచ సానహిమ్ । ఇంద్రంధైనాసశ్మసామదన్న
 సు ॥ ౪౫ ॥ వజ్రజగముయగ్న్వస్తిజోజయుర్మస్సప్తచ ॥ ౪౬ ॥

ప్రజాపత్యపశూనస్సజత । తేస్తాగ్న్యప్రావరాంచఆయగ్న్ ।
 తానగ్నిస్తోమేననాహ్నత్ । తానుక్త్యేననాహ్నత్ । తాంహ్విడశినా
 నాహ్నత్ । తానాగ్రియానాహ్నత్ । తాంధుంధినానాహ్నత్ ।
 సోగ్నిమబ్రవీత్ । ఇమాన్త్య ఈప్సేతి । తానగ్నిస్త్రిసృతాస్తోమేననా
 హ్నత్ ॥ ౪౭ ॥ సఇంద్రమబ్రవీత్ । ఇమాన్త్య ఈప్సేతి । తానింద్రః
 పంచదశేన స్తోమేన నాహ్నత్ । సవిశ్వాందేవానబ్రవీత్ । ఇమా
 న్త్య ఈప్సేతి । తాంపశ్యేదైవాన్సప్తదశేనస్తోమేననాహ్నత్ ॥

సపిష్టునుబ్రవీత్ । ఇమాన్తశుపేసతి । తావిష్టురెకవిగ్ంశేనస్తా
 మేనాహ్నోత్ । వారవంతీయే నావారయత ॥ ౪౭ ॥ ఇదంవిష్టు
 ర్విచక్రమాభివ్యక్రమత । యస్తాత్పశవప్రపేప్రభగ్ంశే
 ర్కా । సప్తేనయజేత । యదాహ్నోత్ । తదప్తార్యామస్యాప్తా
 ర్యానుత్వమ్ । ఏతేనవైదేవాజైత్వానిజిత్యా । యంకామమ
 కామయంతతమాపున్కా । యంకామంకామయతే । తమైతేనా
 హ్నోతి ॥ ౪౮ ॥ స్తోమేనవాహ్నోదవారయతనవచ ॥ ౪౯ ॥

వ్యాఘ్రాయమగ్నోచరతిప్రవిష్టః । ఋషీణాంపుత్రో
 అభిశస్తిపాత్రయమ్ । నమస్కారేణనమసాలేజుఃకూమామి । మా
 దేవానాంమిథుయాకర్మభాగమ్ । సావీర్హీదేవప్రసవాయపి
 త్రే । వష్టాణామస్యైసరిమాణామస్యై । ఆథాస్తభ్యగ్ంసవితసస్సర్వ
 తాతా । దివేదిన ఆసువాభూరిప్రశస్తిః । భూతోభూతేషుచరతిప్ర
 విష్టః । సభూతానామధిపతిర్భూవ ॥ ౪౯ ॥ తస్యస్మృత్యోచ
 రతిరాజసూయమ్ । సరాజారాజ్యమనుమన్యతామిదమ్ । యేభి
 శ్శీల్నేపసప్రథానామదృగ్ంహత్ । యేభిర్ద్వాయమభ్యపిగ్ంశత్ప్ర
 జాపః । యేభిర్వాచంవిశ్వరూపాగ్ంనమన్యయత్ । తేనైమ
 మగ్నైహవర్పస్తానమజ్ఞి । యేభిరాదిత్యస్తవతిచక్రతుభిః । యే
 భిస్సూర్యోదత్ప్రశేచిత్రభానుః । యేభిర్వాచంపుష్కలేభిరవ్య
 యత్ । తేనైమమగ్నైహవర్పస్తానమజ్ఞి ॥ ౫౦ ॥ ఆయంభా
 తుశవస్తావంచక్రప్రీతిః । ఇంద్రభవజ్యేష్ఠోభవతుప్రజానామ్ ।

అస్తా అస్తుపుష్కలం చిత్రధాను । ఆయంవృణక్తురజసీ ఉపస్థమ్ ।
 యత్రైశిల్పం కశ్యపగోచనావత్ । ఇంద్రియావత్పుష్కలం చి
 త్రధాను । యష్టిధూన్యైర్వా అర్వితాస్సప్త సాకమ్ । తస్మైరా
 జానవధివిశ్రయేమమ్ । ద్యౌరసిస్పృథ్వసి । వ్యాఘ్రావైయా
 ఘ్నేధి ॥ ౫౦ ॥ విశ్రయస్త్వదిశోమహీః । విశస్త్యాసర్వావాం
 ఛతు । మాత్వద్రాష్ట్రానుభిధిశత్ । యాదివ్యాఆప్తసయ
 సా సబభూవుః । యాఅంతరిక్ష ఉతపార్థిర్యః । తాసాన్వా
 సర్వాసాగ్ం సుచా । అభిషంచామి వర్షసా । అభిత్వాసర్వసా
 సించద్దివ్యేన । పయసాసహ । యథాసారాష్ట్రావిధానః ॥ ౫౧ ॥
 ధౌతథాత్వాసపితాకిరత్ । ఇంద్రివిశ్వా అపీన్వృథా । సముద్ర
 వ్యవ సంతరిః । రథీతనగ్ం రథీనామ్ । వాజానాగ్ం సత్వసేవ
 ఃమ్ । వసవిస్త్యాపురస్తా దభిషించంతు గాయత్రీణ ఛందసా ।
 రుద్రాస్త్యా దక్షిణాభిషించంతు త్రైష్టుభేన ఛందసా । ఆరి
 త్యాస్త్యా ప్రశ్వాభిషించంతు జాగతేన ఛందసా । పశ్వేత్వాదై
 వా ఉత్తరతాభిషించంత్వానుష్టుభేనఛందసా । బృహస్పత్యోప
 రిష్టాదభిషించంతు పాక్షేన ఛందసా ॥ ౫౨ ॥ అరుణం త్వావృ
 క్ముగ్రం భజంకరమ్ । రోచమానం మరుతామగ్రే అదిఃపః ।
 సూర్యవంతం హుమవానం విషాస్తపిమ్ । ఇద్రముక్తేషు వాకు
 హూతమగ్ంహువేమ । ప్రబ్రాహ్వాసి స్మతం జీవసీనః । ఆనోగ
 పూర్తి ముక్షతం ఘృతేన । ఆనోజనే శ్రవయతం యవావా ।

శుక్రం మేమితా వగుక్రాహవైమా । ఇంద్రస్యతే వీర్యకృతః ।
 బ్రాహ్మణా ఉపావహరామి ॥ ౫౪ ॥ బ్రహ్మవాప్యయతై నైనుమ
 గ్న ఇహవర్షస్తా సమన్ధివైయా ఘృధిరాప్త సర్థాన్సపాజ్జేన
 ఛస్తస్తోపావహరామి ॥ ౫౫ ॥

ఇభిప్రేహీ వీరయస్య । ఉగ్రశ్చేత్తా సపత్నహా । ఆతి
 స్తవ్యత్రహంతనుః । తుభ్యందేవా అభిబ్రవన్ ॥ అంకాన్యం
 కావభిత్తోరిక్షయా । హ్వాంతం వాతాగ్ర మనుసంచరంతా । నూ
 రెహీతిరిచ్చియానాన్వృత్రీ । తేనోగ్నయఃపత్రయఃపారయం
 తు । నను సముపేగద । అన్యథాయైత్వా స్వధాయైత్వా ॥ ౫౪ ॥
 మానశంక్రాభిశ్చస్వర్పహ్విరిష్టాసః । ప్రవాబ్రహ్మాంతవేదస్తు । తి
 స్తా రథై అభియద్యజ్రహస్తః । ఆర్షేం దేవయువసేస్వశ్వః । ఆ
 తస్య వృత్రహన్తాగ్నిశ్చ తంపరి । అనుతేష్వంహో మదత్వసుత్వా
 మిత్రా సరుణౌ । త్యోశ్చ త్వాపృథ్వివీచ ప్రచేతసా । శుకో
 బ్రహ్మక్షిణాత్వా పివతుః । అనుప్వధా చికిత్సాగ్ం సామోతి
 గ్నిః । అనుత్వానశు సప్తతాసవేన ॥ ౫౫ ॥ ఇంద్రం విశ్వా
 అవీవృధన్ ॥ సముద్రవృషచరగిరః । రక్షితమగ్ం రక్షితామ్ ।
 వాజానాగ్ం సత్పత్తిం పతిమ్ । పరిమాసైన్యా ఘోషాః । జ్యో
 నాం వృజంతు గృధ్మనః । మేభిష్టాః పిన్వమానా ఇహ । మాంగో
 పరిసుభిసంపశంతు । తన్నైనుమతిరనుమన్యతామ్ । తన్మాతా పృథి
 వీ తర్హితాకాః ॥ ౫౬ ॥ తన్ద్రా వాగ సోమసుతో వయో

భురః । తదశ్వినా శృణుతగ్ం సౌభగాయనమ్ । అవతై హేక్షణ
 దుత్తమమ్ । ప్రనావ్యాఘ్రం పరిచస్వజానాః । సిగ్ంహగ్ంహి
 న్వంతి మహతేసౌభగాయ । సముద్రన్నసుహవంతస్థివాగ్ం స
 మ్ । ముమృజ్యంతే ద్విపివసుప్వంతః । ఉత్తపావేతు సూ
 ర్యః । ఉద్దిదం మానుకం వచః । ఉదిహి దేవమూర్య । సహవగు
 నామమ । అహం నాచో వివాచనమ్ । మయి వాగస్తుధణాసిః ।
 యంతు నదయో వర్షంతు సర్జనాః । సుప్తిస్సలాటపథయోభవ
 స్తు । అన్నవతామోదనవతానామిక్షువతామ్ । ప్రమాగ్ం రాజా
 భూయానమ్ ॥౪౮॥ స్వధామైత్వా సవేనద్యౌస్సూర్యసప్తచ ॥

యేకేశనఃప్రహసన్ప్రమానత । యేభిరాభ్యంతం యది
 దం పిరొచతే । తేభ్యోజు హూమి బహుధా ఘృతేన । రాయ
 స్సోషణైమం వర్షస్తా సగ్ం స్పృహథ । నతైబ్రహ్మణో వపసో వి
 మోకః । ద్వివామ్నీ ద్విత్వావశినీహ్యుగా । ప్రకేశాస్సునతేకా
 జ్జీవో భవంతి । తేషాం బ్రహ్మే దిశే వపనస్య నానయః । ఆరోహ
 హ్రీస్తం విషహస్వశత్రుగా । అనాప్రాగ్నీత్వా వశినీహ్యుగా ॥
 దైహి దక్షిణాం ప్రశీరప్వాయుః । అథాముచ్యస్య వరుణస్య
 పాశాత్ । యేనావపగ్న వితాక్షురేణ । సోమస్య రాజ్ఞో వరుణ
 స్యవిచ్ఛాత్ । తేనబ్రహ్మణో వపతే దమస్యోర్జైమమ్ । రయ్యా
 వర్షస్తా సగ్ం స్పృహథ । మాలైకేశా ననుగ్రాద్వర్షప్రతత్ । త
 థాథాతాకరోతుతే । తుభ్యమింద్రా బృహస్పతిః । సవితా

వజ్రాదధాత్ ॥ ౬౦ ॥ శేభ్యోనిధానంబహుధావైచ్యమ్ ।
 అంతరాద్యావాప్యధివీ అవసువః । దర్శస్తంబే పీఠ్యకృతే నిధా
 యు । పాగ్ంస్యేనైమం వర్పస్తానగ్ం నృజాథ । బలంశేబాహు
 వోస్సవితా దధాతు । సోమస్తానక్తు వయసా ఘృతేన । స్త్రీ
 ఘృతావమశ్వివైతన్నిధత్తమ్ । పాగ్ంస్యేనైమం వర్పస్తా నగ్ం
 నృజాథ । యథ్నినుంతం కంకతస్తేలిలేఖ । యద్వాత్సురఃపరివ
 వజ్రావవగ్ంస్తై । స్త్రీఘృతావమశ్వివైతన్నిధత్తమ్ । పాగ్ంస్యే
 నైమగ్ం సగ్ం నృజాథోవీర్యేణ ॥ ౬౧ ॥ అవాసాగ్న్యేతా
 వశేస్తీహ్యుగ్రాదధాద్వవజ్రావవగ్ంస్తైద్వచ ॥ ౬౨ ॥

ఇంత్రంవైస్వావిశో మరుతౌనాపాచాయ్మ్ । సోనవ
 చాయ్మానవతంవిఘ్ననమవశ్యత్ । తమాహరత్ । తేనాయజత ।
 తేనైవాస్తాం తగ్ం సగ్ం స్తంభంవ్యహమ్ । యద్వ్యహమ్ । త
 ద్విఘ్ననస్య విఘ్ననత్వమ్ । విష్ణామ్నానం భ్రాతృవ్యగ్ం హతే ।
 యప్తేన యజతే । యథాచైనమైవం వేద ॥ ౬౩ ॥ యగ్ంరా
 జానం విశోనావచాయ్మయః । యోనాబ్రహ్మణస్తమసాపాష్ట
 నాపావృతప్యాత్ । నప్తేనయజేత । విఘ్నేనైవైవ ద్విహత్య ।
 విశామాధివత్యంగచ్ఛతి । తస్యద్వేద్వాత్తేస్తాతేభవతః । ద్వ
 చతుర్విగ్ంశే । ఔద్భిద్యమేవత । ప్రతద్వేత్తత్రసౌద్భిద్యమ్ ।
 యద్వేస్తావిశో బలిగ్ం హరంతి ॥ ౬౪ ॥ హరంత్యస్తై వి
 శోబలిమ్ । ఐనమత్రతిభ్యాతం గచ్ఛతి । యప్తవంవేద । స్త్రీబా

౧౦౨ కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణేద్వితీయాష్టక

హుగ్వాఅగ్నేక్షత్రాగ్నితాతేఘః । తేషామింద్రక్షత్రాగ్నితా
 త్ర । నవాదహానిక్షత్రాగ్నిభూవనితి । తన్నక్షత్రాగ్నిం న
 క్షత్రత్వమ్ । ఆశ్రేయస్తోభాగ్నితృవ్యస్య తేజశ్చంద్రియం ద
 తై । యప్తేన యజతే । యడచైనమైవం వేద ॥ ౬౪ ॥ త
 ద్యథాహవై సచక్రిశౌకష్టకా వుసావహితౌప్యాతామ్ । ఏవమై
 తౌ యుగ్మంతౌస్తాదూ । అయుక్తుస్తామేషు క్రియతే । పాప్తసో
 పహత్యై । అపపాప్తానం భాగ్నితృవ్యగ్ం హతే । యప్తేన య
 జతే । యడచైనమైవం వేద । తద్యథాహవై సూతగ్రామణ్యః ।
 ఏవం ఛందాగ్ంసి । తేవ్వసావాదిత్యో బృహతీర్భూభః ॥ ౬౫ ॥
 సతో బృహతీమస్తువతే సతో బృహత్ । ప్రజయా ప్రశుభిర
 సానీత్యైవ । వ్యతిషక్తాభిస్తువతే । వ్యతిషక్తంవై క్షత్రం పితౄ । ప
 తేవైనం క్షత్రేణ వ్యతిషజతి । వ్యతిషక్తాభిస్తువతే । వ్యతిషక్తంవై
 గ్రామణీస్సజాతైః । సజాతైరైవేనం వ్యతిషజతి । వ్యతిషక్తాభి
 స్తువతే । వ్యతిషక్తంవై పురుషసాప్తభిః । వ్యతిషక్తాభిరైవాస్యపా
 ప్తసోనుదతే ॥ ౬౬ ॥ వేదహరంత్యైవమైవం వేదాభూభఃసా
 ప్తభిరేకంవ ॥ ౧౪ ॥

త్రివ్యవధాగైయోఽగ్నిముఖాహ్యుధిరవాగైయ
 ఆగైయోనవై సోమేన యోవై సోమేనేవగోశవస్సిగ్ం హేభి
 ప్రిహి మిత్రవధానవగ్రిజాపతిస్తాదేవసం ప్రజాపతిరగా
 మయత బహూర్భూయానగస్త్యోప్యా జరావప్తిస్తా హరీవ్ర

జాపతాపశూన్యస్యాభిప్రాయమభిప్రాయవృత్తిహంతమోయే
కేశిన ఇంద్రియాలిప్తాదశ ॥

త్రివిద్యోవై సోమేనాయురసి బహుర్భవతి శిష్టా హరీర
ధృతయంభాతు తేభ్యో నిధానం పటాభవస్త్రి ॥

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు
కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే ద్వితీయాష్టకే
పష్టమప్రపాఠక స్సమాప్తః

— శ్రీ అష్టమ ప్రపాఠక పారమ్భః —

హరిః ఓమ్ ॥ వీహోన్నాగం రయివృథసుస్మేధాః । శైవ
తస్యిషక్తి నియుతామభిశ్రీః । తేనాయవై సమనసోవితస్థుః । వి
శ్వేన్నరపవస్త్యాని చతుః । గ్రాయేనుయం జ్ఞానూ రోదసిశ్చ
భా । గ్రాయేదేవీ భిషణాథాదేవిమ్ । అథావాయుం నియుతస్సశ్చత
సావః । ఉతశ్వేతం వసుధితంనికైకే । ఆవాయో ప్రయాభిః । ప్ర
నాయుమచ్ఛా బృహతీమనీషా ॥ ౧ ॥ బృహద్రయం విశ్వ
వారాగం రక్షపామ్ । ద్యుతద్యానూ నియుతపత్యమానః । క
వికవిమయతసి ప్రయజోయ । ఆనోనియుద్భిశ్శునీభిరధ్వరమ్ । స
హస్రినీభిరుపయాహియజ్ఞమ్ । వాయోఽస్మిన్మాహవిషిమాదయస్స
యూయంపాతస్వస్తిభిస్సదానః । ప్రజాపతే నత్యదేతాన్యస్యః ।
విశ్వజాతాన్ పరితాబధాన । యతాగ్రమాస్తే జుహుమస్తస్మోఅ

స్తు ॥ ౨ ॥ ధ్రా వయగ్ం స్యామ వతయోరయూతామ్ । రయూతాం
 పతిం యజతం బృహంతమ్ । అప్రితాభరైన్మతమ్ వాజసాతా ।
 ప్రజాపతిం ప్రథమజామృతస్య । యజామధైవమధినోబ్రవీతు ।
 ప్రజాపతేత్వం నిధిపాఃపురాణః । దేవానాం పితాజనితా ప్రజా
 నామ్ । పతిర్విశ్వస్య జగతఃపరస్వాః । హవిరోదేవ విహవేజు
 వస్య । తవైమేలోకాఃప్రదిశో దిశశ్చ ॥ ౩ ॥ ప్రరావతోనిన
 తక్షద్యతశ్చ । ప్రజాపతేత్వస్య సృజ్జీనధన్య ఇదంనోదేవ । స్రతహర్వ
 హన్యమ్ । ప్రజాపతిం ప్రథమం యజ్ఞియానామ్ । దేవానామ
 గ్రీయజతం యజధ్వమ్ । సనోదదాతు ద్రవిణగ్ంసువీర్యమ్ । రా
 యస్వానం విష్యతు నాభిమస్తే । యోరాయఈశేశ తద్రాయ ఉ
 త్థ్యః । యఃపశూనాగ్ం రక్షితా విష్మితానామ్ । ప్రజాపతఃప్ర
 థమజామృతస్య ॥ ౪ ॥ సహస్రధామాజువతాగ్ం హవిర్మః
 సోమాపూవణేమా దైవా । సోమాపూవతా రజసా విమానమ్ । స
 ప్రచక్రగ్ం రథమవిశ్వమిన్యమ్ । విషూవృతం మనసా యుజ్య
 మానమ్ । తంజిన్వధో వృషతా పంచరత్నిమ్ । దిన్యం న్యస్సద
 నంచక్రక్షచాప్ । ప్రృథివ్యామనో అధ్యంతరితై । తావత్సభ్యం
 పురువారం పురుషుమ్ । రాయస్వానం విష్యతాం నాభిమస్తే ॥
 ధిమం ప్రాషాజిన్వతు విశ్వమిన్యః । రయిగ్ం సోమో రయిపతి
 దాధాతు । అవతు దైవ్యదితిరనర్వా । బృహద్వదేమ విదధే సు
 వీరాః । విశ్వస్యనోభువనాజ్జజాన । విశ్వమనో అభివతాం

ఏతి । సామాపూర్ణతావతంతం ధియం మే । యువభ్యాం విశ్వాకృ
తనాజయేను । ఉదుత్తమం వరుణాస్తథ్వాద్యామ్ । యత్కించై
దం కీతవాసః । అవతేహేక్షస్తత్వాయామి । అదిత్యానామవసాన
దక్షిణా । ధారయంత అదిత్యాసస్తిసోగ్రహమీధారయన్ । య
జ్ఞోదేవానాగ్ం శుచిరపః ॥ ౬ ॥ మనీషాస్తువర్తస్యాప్యేకితవా
సత్వత్వారిచ ॥ ౭ ॥

తేషు కాగ్రస్తశ్శుచమోరశ్శివంతః । సేదన్నాదిత్యాఅభిబర్
హిషప్రియే । కామేనదేవాస్తస్సరథం దివోనః । ఆయాంతు యజ్ఞ
ముపనోజమాణాః । తేసూ ననోఅదితేఃపీవసామిషమ్ । ఘృతంపి
స్తవత్ప్రతిహర్యన్నతేజాః । వ్రయజ్జియా యజమానాయయేము
రే । అదిత్యాగ్రకామం పితృసుంతసుప్తే । ఆనఃపుత్రాఅదితేర్యాం
తుయజ్ఞమ్ । అదిత్యాసగపథిభిర్యజేవయానైః ॥ ౮ ॥ అస్త్రేకామ
న్దాశుషేస్తన్నమంతః । పురోదాశం ఘృతవంతం జుషంతామ్ ।
సూర్యాయత్రైర్ముత్తగ్ం సేధతామతమ్ । వ్రరశ్శిభిర్యతమానా అ
మృధాగ్రిః । అదిత్యాగ్రకామ వ్రయతాం వషట్కృతిమ్ । జుషధ్వం
నోహవ్యదాతం యజత్రాగ్రిః । అదిత్యానామవసానో హువేమ ।
యేనాతాని జనయంతో విదిఖ్యుః । సేదంతు పుత్రాఅదితేరువస్థ
మ్ । స్త్రీర్ణం బర్హిర్హవిరద్యాయ దేవాః ॥ ౯ ॥ సీగణంబర్
హిసేవకాయజ్ఞే అప్సిన్ । ధ్రావాసేగంతో అమతిం మరే
కామ్ । అన్నభ్యం పుత్రాఅదితేఃవ్రయగ్ం నత । అదిత్యాగ్రకా

మహావిషో జుహానాః । అగ్నేనయసుపథారాయేతిన్యక । విశ్వ
నినెన వయువాని వివాన్ । యయోధ్యన్జుహూరాణమేనః ।
భూమిస్తాంతే నమఉక్తిం విధేను । ప్రవత్సుకామిభానవేభరభ
మ్ । హవ్యంనుశిం చాగ్నయో సుపూతమ్ ॥ ౯ ॥ యోదేవ్య
ని మానుషా జనూగ్ంషి । అంతర్విశ్వని పిత్తనాడిగాతి । అచాభ
గిరౌమతయోదేవయంతీః । అగ్నింయంశి ద్రవిణం భిక్షమానాః ।
సుసంద్యశగ్ం సుప్రతీక్షగ్ం న్వంచమ్ । హవ్యవాహమరతింమాను
షాణామ్ । అగ్నే త్వమత్సుమ్యయోధ్యమీవాః । అనగ్నతామి
భ్యనుంతేక్షప్తీః । పునరత్సభ్యగ్ం సుక్షితాయదేవ । యోవిశ్వే
భిరజరేభ్యజత్ర ॥ ౧౦ ॥ అగ్నే త్వంపారయానవ్యోతిన్యక ।
స్వప్తిభిరతిదుగాణివిశ్వా । పూశ్వప్తభీష్టహులూపఉర్వి । భ
వాత్రోకాయ తనయాయశంయోః । ప్రకారివో హస్తనావచ్యమా
నాః । దేవద్రీచీం నయథదేవయంశః । క్షత్విశ్రావాద్వాజనీపాప్రిన్య
తి । హవిర్భరంత్యగ్నయేస్తుతాదీ । ఇంక్రీంవరోయుజోగ్ంమ్ ।
జగ్మభౌతైవక్షిణమింక్రీహస్తమ్ ॥ ౧౧ ॥ వైసూయవో వసువతే
వసూవామ్ । విన్యాహిత్యాగోపతగ్ంసూరగోవామ్ । అప్తభ్యం
తం వృషణగ్ం రయిందాః । తవైరం విశ్వమభిశవశైవ్యమ్ । య
త్పశ్యసి చక్షుసా సూర్యస్య । గవామపి గోపదైరేకాన్ద్ర । భక్షీ
మహితే ప్రయతస్యవస్వః । సమింద్రభోమనపా నేషిగోభిః । స
గ్ంసూరిభిరుఘనం భస్గ్ంస్వప్త్య । సంబ్రహ్మణాదేవకృతం

యదస్మి ॥ ౧౨ ॥ సందైవానాగ్ం సుమత్యా యజ్ఞయానామ్ ।
 ఆరాచఘ్నమవబాధస్వ దూరమ్ । ఉగ్రాయశ్శంబః పురుషూ
 తతేన । అప్యై ధేహీ యవమన్యోమదింద్ర । కృధీధియం జర్మిత్రై
 వాజరత్నామ్ । ఆవైధస్గ్ం సహిశుచిః । బృహస్పతిః ప్రథమం
 జాయమానః । మహాజ్యోతిషః పరమేవోమ్యమౌ ॥ సప్తాస్యస్తు
 విజాతో రవేణ । విసప్తరశ్మిరధను త్తమాగ్ంసి ॥ ౧౩ ॥ బృహ
 స్పతిస్సహజయద్వసూని । మహావ్రజాగ్మతా దేవప్రపః ।
 అపస్సహ సంఘస్సరప్రతీధిః । బృహస్పతిర్హంత్యమిత్రమరేహః ।
 బృహస్పతేవైత్యవాప్తిత్రై । ఆరోదిషః పావీరపి । ఇమాజుహ్వనా
 యస్తైస్తనః । సరస్వత్యభిహో నేషి । ఇయగ్ం శుష్మేభిర్బిసఖా
 ఇవారుజత్ । పాసుగిగ్గితాం తప్తేషేభిర్నూమిభిః । పారావదన్ము
 వావసెసుప్త్య క్షిభిః । సరస్వతీమావివాసే మన్తతిభిః ॥ ౧౪ ॥ దే
 వయావై దేవాసుస్సూరిం యజత్ర హస్తనుస్తి తమాగ్ం సూర్య
 మిభిదేవైచ ॥ ౧౫ ॥

సామోక్షేనుగ్ం సోమో అర్వింతమా శుమ్ । సోమోవీరం
 కిన్మణ్యం నదాతు । సానన్యం విదత్యగ్ం సభేయమ్ । పితృశ్శ్రీ
 నిం యోదదాశదస్మై । ఆపాధం యుధుత్వగ్ం సోమక్రతుభిః ।
 యాతై ధామాని హవిషాయజంతి । త్వమిమా ఓషధీస్సోమ వి
 శ్వాః । త్వమహి అజనయ స్త్వంగాః । త్వమాతతం భూర్వంతరి
 తమ్ । త్వంజ్యోతిషావిత మోవవర్గ ॥ ౧౬ ॥ యాతై ధామా

ని దివియాపృథివ్యామ్ । యావత్ తేషోషధీప్తవపున । తేభిర్లో
విశ్వేస్తు మనా అహేదక్షా । రాజభోనుత్ర క్షమావ్యాగృహ
య । షిష్టోరుక్తం తదస్య ప్రియమ్ । త్రతద్విష్ణుః । పరమా
గ్రయా తనువాన్మథాన । న తేనుహిత్వ మన్వభ్యుపవంత । ఉభేతే
విష్ణు రిదసేపృథివ్యా షిష్టోదేవత్యమ్ । పరమస్యపితేన్ ॥ ౧౬ ॥
ఏచక్రమేత్రదైవః । ఆతేనాహూయోజ్ఞాతపవ । ఆభిగౌ
త్రాణి । ఆభిస్సమహిరరంషణ్యక్షా । అమిత్రస్య వ్యథయా
హుచ్యమండ్ర । ఆశ్విర్విశ్వ ఆస్యైజో విషూచీః । ఆర్యాయ వి
శోవతారీదానః । అయిగం శ్మశ్శైవ ఆగజయన్తుతథుక్షా । అయ
ముత్రక్రమితేయిథాగాః । యదా సత్యం కృణుతే మనుష్యు
జ్జగిః ॥ ౧౭ ॥ ఏశ్వం దృఢ భయన్తి ఏవదస్తాత్ । ఆసుస్త్వ
థామక్షరనాపోఅస్య । అపిద్విగతవధ్యతనావ్యానామ్ । సక్తీ
చీనేన మనస్తా తమింద్రీరీజ స్థేన । హస్త నాహస్తభిరూర్ణా ।
మూర్త్యంతం వృక్షభం వాస్యథానమ్ । అకి వారిం దివ్యగ్ం శ్వాస
మండ్రమ్ । విశ్వాపాహుమనసే నూనినాయ । ఉగ్రగ్ం సజ్జహ
దామిహతగ్ం హువేను । జగిష్టాక్షగ్రస్సహసేనురాయ ॥ ౧౮ ॥
సాండ్రబిజ్ఞో బహులాభిమానః । అవధానిన్ద్రం మరుత్పిదత్ర ।
మాతా యద్విరం దధన్వనిష్ఠా । క్వప్యాహ మరుత్స్వధాసీత్ ।
యన్మామేకిగ్ం సమధత్తాహిహత్యై । అహగ్ం హుగ్రస్తబిచప్ర
పిష్టా । ఏశ్వస్య శత్రో రనమంభద్రైషు । దృతస్యత్యాశ్వశ్వ

సత్తాదీషయాణాః । విశ్వేదైవా అజప్తుర్యే సభాయః । మరుద్భి
 రింద్రస్సభ్యంతే అస్తు ॥ ౧౯ ॥ అథైమావిశ్వాపృతనాజయా
 సి । వనీ వృత్రం మరుత ఇంద్రియేణ । స్వేనభామే నతవిహ బ
 ధూవాన్ । అహమైతామనవే విశ్వేషంద్రాః । సుగాఅపశృక
 గ్నవజ్రబాహుః । సయోవృషానృష్టియేభిస్సమోః । మహూ
 ద్విసపృథివ్యాశ్చ సమగ్రాః । నతీనసత్త్వాహవ్యోభరేషు । మ
 సత్సహోభవత్స్వింద్రాః । ఇంద్రోవత్రమతరద్వృత్రీయాకే ॥
 వాఙ్మయోహువా శూరభ్రాత్రః । అన్వేనంవిశో అమదంతపూ
 ర్విః । అయిగ్ంరాహౌ జగతర్చర్షణీనామ్ । సప్తవహీరస్సృజీ వీ
 ర్యావాన్ । సప్తగ్రాజోజగతసరస్వాః । యదావృత్రమతరచ్ఛూ
 రభ్రాత్రః । అథాభవద్దమితాభిక్రీయానామ్ । ఇంద్రోయజ్ఞం వ
 ధాయన్విశ్వవేదాః । పురోహాశస్య జషతాగ్ం హవిర్మః । వృ
 త్రంత్రాన్వాదానం వజ్రబాహుః ॥ ౨౦ ॥ దిశోద్భగ్ంహద్భ
 గ్ం హితాద్భగ్ంహసేన । ఇనుంయజ్ఞావధయన్విశ్వవేదాః । పురో
 హాశం వ్రశస్పథ్నాత్స్వంద్రాః । యదావృత్రమతరచ్ఛూరభ్రాత్రః । అ
 వ్యోగ్రాజౌ అభవజ్జనానామ్ । ఇంద్రోదేవాం చ్ఛంబరహత్యైత
 వత్ । ఇంద్రోదేవానానుభవతురోగాః । ఇంద్రోయజ్ఞేహవి
 హావావృధానః । వృత్రీయాన్మోఅభయగ్ం శర్మయగ్ంనత్ ।
 యస్సప్తసింధూగ్ం రదభాతృపృథివ్యామ్ । యస్సప్తలోకానకృ
 త్తోద్దిశశ్చ । ఇంద్రోహవిష్టుంభగ్ంనామరుద్భిః । వృత్రీయా

శ్లో॥ యజ్ఞమిహివాసయన్ ॥ ౨౨ ॥ వవధుః పిథుః ఇంద్రస్తు
రాయస్తువృత్రతూర్యైవజ్జవాహుః పృథివ్యాం త్రీణివ ॥ ౩ ॥

ఇంద్రస్థైరస్వానభిమాత్తూర్యైః । హిరణ్యవాశీరిషిర
స్సువర్షాః । తస్యవయగ్ం సుమతాయజ్ఞయస్య । అపిభద్రేసా
మనసేస్వాను । హిరణ్యవతో అభయంకృతోతు । అభిమాన్
హింద్రస్యవృత్రనాసుజ్ఞః । సనశ్శర్మత్త్రైవరూఢుః పియగ్ం ప
త్ ॥ యూయంపాతస్వస్తిభస్సదానః । ఇంద్రగ్ంస్తుహిరజ్జిదగ్ం
స్తోమపృష్ఠమ్ । పురోదాశస్య జపతాగ్ంహవినః ॥ ౨౩ ॥ హ
తాభిమాన్వృత్రనాస్సహస్వాన్ । అథాభయంకృణుహి పిత్వ
తోనః । స్తుహిశూరం వజ్రిణ మప్రతీక్షమ్ । అభిమాన్దానం పు
ష్కరాతమింద్రమ్ । యపక్తఇచ్చగిపత్రిజానేషు । తస్మాఇంద్రాయ
హవిరాజతూర్యైః । ఇంద్రోదేవానామధిపాః పురోహితః । ద
శాంపతిరభవద్వాజినీవాన్ । అభిమాన్దామోతేషస్తుపిత్వాన్ । అ
స్త్యభ్యం చిత్రంవృషగ్ంరయిందాత్ ॥ ౨౪ ॥ యజ్ఞమేద్యానా
వృధివీనుహిత్యా । బలైనాద్యగ్ంహదభిమాన్దహింద్రః । సనోహ
విప్రతిగ్మభౌతురాతయే । దైవావాం దేవోసిధిపానోఅవ్యాత్ ।
అనవస్తైరథంవృష్టయత్రై । ఇంద్రస్యనువీర్యాణ్యహన్నహిమ్ । ఇం
ద్రోయాతాససితస్యరాజా । శమస్యచ శృంగిణోవజ్రరాహుః ।
సేమరాజాత్మేతచరషణీవామ్ । అరాన్న నైమఃపరితా బధూవ ॥
అభిసిచ్చిఅజగాదస్యశర్మగ్ం । విత్తిన్యసవృత్రభేదాపురోభత్ ।

నానజే॑ గానృజన్వ॑గ్రమింద్రః । ప్రసా॑న్మతిమతిర॑చ్ఛాశ॑దా
 నః । విష్ణు॑ంచైవం నరుణ॑మూతయై॑భగమ్ । మేద॑సాదే॒వావప॑యా
 యజ॑ధ్వమ్ । తానో॑యజ్ఞ మాగ॑తం విశ్వ॑ధేవా । ప్ర॒జావిద॑న్త్యైద్రవి
 నే॒హధ॑న్తమ్ । మేద॑సాదే॒వావప॑యాయజ॑ధ్వమ్ । విష్ణు॑ంచదైవం న
 రుణం॑చరా॑మ్ ॥ ౨౬ ॥ తానో॑అమీ॒వా అవ॑వాధమానా । ఇ
 మం॑యజ్ఞం జ॒పనా॑తా పు॒పేతి॑మ్ । విష్ణూ॑నరుణా॒యవసా॑ధ్వరా॒య
 నః । విశే॑జవాయునుహి॑శర్మయచ్ఛ॑రమ్ । దీ॒ఘప్ర॑యజ్ఞావృ॒హవి॑హ
 వృ॒ధావా । జ్యోతి॑మా రా॒శీర్విహ॑తం తమాగ్ం॑పి । యయో॑రోజ॒సా
 స॒భి॒తాంజాగ్ం॑సి । వీ॒ర్య॑భిర్వీరత॒నూశ॑విష్టా । యావత్యే॒తై అ
 ప్రత॑త్తాస హూ॒భిః । విష్ణూ॑ అగ॒నన్వరు॑ణా పూ॒ర్వహూ॑తౌ ॥ ౨౭ ॥
 విష్ణూ॑ వరుణావభి॑శ ప్రి॒హవా॑మ్ । దే॒వా॒యజం॑తహవి॒హఘ్ను॑తేన ।
 అపా॑మీవాగ్ం సే॒ధతి॑గ్ం రక్ష॑సశ్చ । అధా॑థ॒న్తం॒యజమా॑వాయ॒శం
 యోః । అగ్ం॑ హూ॒వాము॑చావృ॒షభా॑సు ప్రతూ॑రీణ । దే॒వావాం॑ దే
 వతీ॒నూశ॑విస్తా । విష్ణూ॑ వరుణాప్రతి॒హగ్య॑శంనః । ఇదు॑నరాప్రయతి
 మూతయై॑హుః । పా॒హీను॑ద్యావాపృథ్వి॑నీ ఇ॒హజ్యే॑ష్ఠీ । రుచా॑భ
 సతాగ్ం॑ శుచయద్భి॒రరైః ॥ ౨౮ ॥ యథ్ని॑న్వరి స్థీ॒బృహ॑తీ
 వి॒నున్వ॑న్తా । నృ॒వదో॑భ్యతాపప్ర॒థానే॑భిరైవైః । ప్రపూ॒ర్వజ్యే॑త
 రానవ॑సీ॒భిః । గ్నిర్భి॑క్షృణుధ్వగ్ం పద॑నే॒ముతి॑స్య । ఆవో॑ద్యావాపృ
 థిర్దీ॒ప్తేవ్యే॑వ । జనే॑నయాతం మహి॒తాం నరూ॑కమ్ । నభి॑గ్న్వప్తా
 భు॑నేహ్య॒వ । యై॒మేద్యా॑వాపృథ్వి॒జ్జాన॑ । ఉర్వి॑గ్భిరై॒వజసి॑

సుమేకే । అవగం శేఫిరశ్శచ్యాయ సమేరత్ ॥ ౨౯ ॥ భూర్వి
 ద్వే అచరింతీ చరంతమ్ । పద్వంతం గర్భమచదదధాతే । నిత్యం
 నసూనం పితౄణువస్థే । తంపిపృతగ్ం రోదసి సత్యవాచమ్ ।
 దైరు ద్యావాపృథివీ సత్యమస్తు । పితౄణాశ్రయదహో వబ్ధు వే
 నామ్ । భూతం దేవానామవమేఅవోభిః । విద్యామేవం వృజ
 సంజీరదానుమ్ । ఉర్విప్రస్థస్థి బహులై నూతే అంతే । ఉపబృ
 తై నమసా యజ్ఞే షష్టికా ॥ ౩౦ ॥ యేభ్యో గే సుప్రసూతే
 ద్యావా రక్షత పృథివీనా అధిష్వతే । యాజాతా ఓషధియోశ్చ
 విశ్వోపరిస్థాః । యాఓషధయస్సానురాజ్ఞాశ్చ విత్రిగ్ం సోమ
 తేమ్ । ఓషధీరిత మాతరో వ్యాహో జిన్వామవసు ॥ ౩౧ ॥ సూరి
 ర్గోదాద్యభూవరాతిం పూర్వహూతావైతైరైరప్తృకపశ్నచ ।

శుద్ధిను ప్రాప్తవ్యం శ్శుభిర్వైర్మమ్ । ఉభావా మిదా
 స్త్రిప్రచర్షప్రణిధిః । ఆచ్యత్రహణాగ్గీర్ధిర్విహః । బ్రహ్మణస్పతే
 త్వహస్యయంతా । సూక్తస్యభౌద్ధి తనయం వజన్వ । విశ్వం
 తద్భద్రం యదంతదేవాః । బృహద్విదేను విదధే సుపీతాః । స
 ఈగం సత్యేభిస్సఫిభిశ్శుచిభ్యః । గోధాయసం విశవస్తే రతద
 తే । బ్రహ్మణస్పతివృషభిర్వగాహేః ॥ ౩౧ ॥ సుమకస్యే
 దభిర్వ్రాహ్మణం వ్యాసత్ । బ్రహ్మణస్పతేరథవద్యధావశమ్ । స
 త్యోమనుష్యమహికర్తాకరిస్తయః । యోగాఉదాజభద్ధివే విదా
 భజత్ । మహీవరీరిశ్వసా నరతృప్తక । ఇంధానా అగ్నిం నస

దద్వసుప్త్యతః । కృతబ్రహ్మశూశువద్ద్రాతమావ్యభిత్ । జాతేనజాత
 సుతిస్యత్ప్రసక్తంసతే । యంయంయుజంకృణుతేబ్రహ్మణస్పతిః ।
 బ్రహ్మణస్పతే సుయమస్య విశ్వహా ॥ ౩౨ ॥ రాయస్యోమర
 యో వివస్వతః । వీరేషువీరాగ్ ఉపవృజ్ఞేన స్వమ్ । యదీశానా
 బ్రహ్మణా వేషిమేహవమ్ । సత్తజ్జనేన సవిశాసజన్మనా । సపుత్రై
 వ్యాజంభరతైథనాన్యభిః । దేవానాం యః పితరమావివాసతి । శ
 న్వామనాహవిహ బ్రహ్మణస్పతిమ్ । యాస్తే పూజన్తాన్నావోత్తంతః ।
 సుగ్రీతే అన్యగ్రూపేమాతశాః । ప్రపథేష్వథామజనిష్టపూషా ॥
 సుపథేష్వసిప్రపథేష్మత్తివాః । ఉభేత్తిభిప్రయతమే సదస్థే । ఆ
 వపరాచ చరతి ప్రజానన్ । పూషాసుబంధుర్దీవ అప్యధివాః ।
 సుసప్తానాం ఘోషాన్ సన్నవర్షాః । తందేవాసో అదమ సూర్యా
 మై । కామేనక్రతం తవస్త్వం స్వంచమ్ । అజాశ్వః పశుపావాజ
 ంస్త్వః । ధియంజిన్వోపశైవ భువనైరిప్సితః । అష్టాంప్రూషాశి
 థిగాముర్వరీచృజత్ ॥ ౩౩ ॥ సచక్షాణో భువనాదేవ ఈయ
 తే । శుచీవోహవ్యాసురుశశుచీవామ్ । శుచిగ్ంహి నోమ్యధ్వర
 గం శుచిభ్యః । యుతేన పత్యమృతసాపతయన్ । శుచిజన్తానశ్శు
 చయః పావకాః । ప్రవిశ్రమరగ్ం గృణతేతురాయ । మారుతాయ
 స్యుతవసేథరధ్వమ్ । యేనహగ్ంస్తి సహసానహంతే । రేజతే అ
 గ్నే పృథివీమభేభ్యః । అగ్ంస్తేషామరుతఃఖాదయోవః ॥ ౩౪ ॥
 సత్సురుత్త ఉపశిశ్రియాణాః । వివిద్యుతౌన వృష్టిభీరుచానాః ।

అనుస్వధామాయురైర్యచ్చమానాః । యావత్కమశశమానా
యసంతి । త్రిధాయానిదాశుషేయచ్చతాధి । అస్తభ్యతానిను
రుతోవియంత । రయింనాథత్రవృషణస్సువీరమ్ । ఇమేతురంతురు
తోరామయంతి । ఇమేసహస్సహస్ర ఆనకుంతి । ఇమేశగ్ంసంవను
వ్యతొనిచాంతి ॥ ౩౬ ॥ గురుదేవ్యహో అరరుషేదధంత । అరా
ఇవేదచరమాఅహేవ । ప్రప్రజాయంతై అకవామహాభిః । పృథ్వి
పుత్రాక్షిప్తమాస్తోరభిష్టాః । న్వయామత్యానుగుతస్సంమిమితుః ।
అనుతేదాయనువాఇంద్రియాయ । సత్రాతైషిత్వనువృత్తిహ
త్యే । అనుక్షత్రనుసహాయజత్ర । ఇంద్రదేవేభిరనుజేన్మవహేయే ।
యఇంద్రిశుష్కేనుమవంతైఅస్తి ॥ ౩౭ ॥ శిత్వాసభిఃపురుహూతైవృ
భిః । త్వగ్ంహిద్భుధానుమవన్విచేతాః । అపాన్మధిపరివృత్తంసరాధః ।
ఇంద్రిరాజాజగతశ్చర్షణీవామ్ । అధికుమిషిమూపం యదస్తి ।
రితోదదాతు దాశుషేవసూని । చోదదాధిడవస్తుతశ్చిన్ద్ర్యాకో ।
తముష్టుహియోఅభిభూతోభాః । ఇన్వంసవానశురుహూత ఇం
ద్రః । అపాథముగ్గం సహమానకూభిః ॥ ౩౮ ॥ గీర్భిర్వశా
వృషభిం చర్షణీవామ్ । స్థూరస్య రాయోబృహతోయఈశే ।
తముష్టవాపపిదధైష్వింద్రమ్ । యోవాయూవాజయిగోనాతము ।
ప్రథమైయానయపివిస్యోఅచ్చ । ఆతేశుహోవృషభపతుప్తశ్చాత్ ।
ఓర్తిరాదధరాగాపురస్తాత్ । ఆవిశ్వహో ఆభిసమేత్విత్వాత్ । ఇ
న్ద్రీయగ్గం సువర్వధేక్త్యాత్ ॥ ౩౯ ॥

ప్రగాహే విశ్వహ జనిష్టపూహే ద్వరీవృజ్ఞా దయోవః
ప్రాంత్యస్యాభినవచ ॥ ౫ ॥

అదేవోయాతు సవితాసురశ్చః । అంతరిక్షపా ఏహమా
నోఅవైః । హస్తైరథాహోనర్యాపురూణి । నివేశయంచ ప్రస్తు
వంచభూను । అభీష్మశం కృశవైర్విశ్వరూపమ్ । హిరణ్యశమ్యం
యఃసోబృహతమ్ । ఆహాద్రక్షగ్ం సవితా విత్రభానుః । కృష్ణారజా
గ్ంపితివిష్మిం దధానః । సహనోదేవస్సవితా సవాయ । ఆసావిష
దస్సుపతైర్వహాని ॥ ౪౦ ॥ విశ్రయమాహో అమతిమురూచీమ్ ।
హృతాభోజననుధరాసతేన । విజనాం హృచ్చవాశ్శితిపాదోఅభ్యున్న ।
రథగ్ంహిరణ్యవ్రడగ్ం ఎహంతః । శశ్వద్విశస్సవితుదేవస్వస్య ।
ఉపస్థావిశ్వాభుననానిగ్ఘః । విసుప్తనో అంతరిక్షాణ్యభ్యుత్ । గ
ర్భీర వేప్తా అసుసున్నీళః । కేవదానీగ్ంసూర్యకశ్చికేత । క్షిత
మాంద్యాగ్ం రిక్తిరహ్యతాన ॥ ౪౧ ॥ భగ్ంభయింవాజయం
తిపురంధిమ్ । సగ్రాశగ్ం సోగ్నా సప్తరౌ అవ్యాత్ । ఆయేనా
మస్య సగ్రభేరయూణామ్ । ప్రియాదేవస్వసవితుస్సాస్యన । ఆ
హోవిశ్వేఅహగ్రిగమంతునైవాః । మిత్రో అర్చనావసునస్స
జోమాః । భుర్యాయథాహోవిశ్వేవృధానః । కరంస్తుమాహవిభురీన
శవః । శంనోదేవావిశ్వదేవాభవంతు । శగ్ం సరిస్వతీ సహక్రీభిర
స్తు ॥ ౪౨ ॥ శమభిహవశ్శమురాత్రిహవః । శంనోదివ్యాపాద్ధి
రాశ్శక్నోఅవ్యాః । యేసవితుస్సత్యసవస్త్వవిశ్వే । మిత్రస్యచ

తే వరుణస్య దైవాః । తే సౌభగం పీఠవస్థో నుదష్మః । దధాతన్త్రవి
 ణం చిత్రమస్తే । అగ్నే యాహి నూత్యం వారిషేణ్యః । దేవాగ్ం
 అచాభ్రవస్తుకృతాగ్నైన । సరస్వతీం మరుతో అశ్వినావః । య
 త్సిదేవానగ్రత్న ధేయాయ విశ్వాన్ ॥ ౪౩ ॥ ద్యౌః పితృనాం
 ధివిమాతరభుక్ । అగ్నే భాగ్రీతర్వసవో మృదతానః । పితృ ఆ
 దిత్యా అదితేన జోషాః । అస్తభ్యగ్ం శమణబహులం వియంత ।
 విశ్వేదేవాశ్శృణుతే మగ్ం నావం మె । యే అంతరిత్రైయ ఉపద్యవి
 స్త । యే అగ్ని జిహ్వ ఉత నాయజ శ్రావీః । ఆసద్యాప్సిభర్ హిషి
 మాదయధ్వమ్ । ఆనాం మిత్రా వరుణాహవ్యజుష్టిమ్ । నను సాదే
 నావససావవృత్యామ్ ॥ ౪౪ ॥ అస్తాకిం బ్రహ్మస్పతనాసు స
 హ్యో అస్తాకమ్ । వృష్టిర్దివాస్య పౌరా । యువం వస్త్రాగ్ని పీఠ
 సావసాధే । యువో రచ్చిద్రా మంత్రో హసగాః । అనాతిరతను
 స్సౌతాని విశ్వా । ఋతేన మిత్రా వరుణాసచేధే । తధు సాం మిత్రా
 వరుణా మహితస్వమ్ । ఈమాతస్తస్మీరహభిర్ముహే । విశ్వం
 పిన్వథర్వసరస్వధేనాః । అనునా మేక్షిషవిరావతి ॥ ౪౫ ॥
 యద్యగ్ం హిష్టం నాతివిదేసురానూ । అధిస్త్రగ్ం శమణభుచన
 స్యగోపా । తతో నామిత్రా వరుణావపీష్టమ్ । సిహ సంతోజీగ్నివా
 గ్ం సస్యాను । ఆనో మిత్రా వరుణాహవ్యగతిమ్ । ఘృతైర్గవూ
 తముక్షుతమిడాభిః । ప్రతివామత్రైవరమాజనాయ । వృణోతే ము
 వో దివ్యస్య చారోః । ప్రభాహవాసిన్మరంజీవసేనః । ఆవోగవూ

తిముక్షతం ఘృతేన ॥ ౪౬ ॥ ఆనోజనే శ్రవయతం యువానా శు
 తం నైమిత్రా సరుణా హవేమా । ఇమారు ద్రా యిష్టరథస్వనైగిరః ।
 క్షిపే పవేదే వాయస్వధామ్న । అషాధాయనహమానాయమీ
 ధుమే । తిగ్దాయుధాయభరతాశ్శణోతన । త్వాదత్రైభీరుద్రశం
 తమేభిః । శతగ్ం హిమాఅశీయభేషజేభిః । వ్యస్త్య ద్వేషోవితరంవ్య
 గ్ంహః । వ్యమీవాగ్ం శ్చౌతయస్త్వావిషూదీః ॥ ౪౭ ॥ అర్హ
 నిభిర్షమానస్తాకే । ఆతేపితమూరుతాగ్ం సున్నమేతు । మాన
 సూస్యస్యస్సందృశోయయోధాః । అభిహోవీరో అర్వతిక్షమేత ।
 ప్రజాయేనుహిరుద్రప్రజాభిః । ప్రవాబభూ వృషభచేకితాన ।
 యథాదేవనశృణోషెనహగ్ంసి । హోవనశూర్నోరురైహ
 బోధి । బృహద్యనెమవిదధేసువీరాః । పరిణూరుద్రస్య హేతిస్తు
 హిశుతమ్ । మీథువ్యచూర్హన్బిభర్షి । త్వమగ్నోరుద్రఅవౌరా
 జానమ్ ॥ ౪౮ ॥ నసూనితతానాస్తువిశ్వావవృత్వాం వవర్తి
 ఘృతేన విషూదీశ్శుతం దేవ ॥ ౪౯ ॥

సూర్యోదైవీముషసగ్ం రోచమానామరయః । నయోషామ
 భృతిప్రశ్నాత్ । యత్రానరోదేవయంతో యుగాని । వితనస్వ
 తే ప్రతిభద్రా యభద్రమ్ । భద్రాఅశ్వహరితసూస్యస్య ।
 చిత్రావీదగావలనుమాద్యాసః । నమస్యంతో దివలవృక్షమృఘః ।
 పరిద్యావావృథివీయంతినద్యః । తథూస్యస్య దేవత్వం తన్నహి
 త్వమ్ । మథ్యాకత్రోర్వితగ్ం సంభవార ॥ ౫౦ ॥ యదేద

యుక్త హరితస్సగ్ధాత్ । ఆహృతీ వాసస్తనుతే సిహస్తే । త
 న్నిత్రస్య వరుణస్యాభిచక్షే । మార్యరూపం కృణుతేద్యోరువ
 స్థే । అనంతసునస్యస్య శదస్యపాజః । కృష్ణమనస్వదరితస్సం ఛర
 ద్వి । అద్యాదేనాఉదితాసూర్యస్య । నిరగ్ంహంపిప్పతాం నిర
 వద్యాత్ । తన్నోమితో వరుణామామహంతామ్ । అదితిస్సింధుః
 పృథివీ ఉతద్యాః ॥ ౫౦ ॥ దివోరుక్మ ఉరువత్రాఉదేతి । దూరే
 అథాస్తరణిర్బ్రాహ్మణమానః । నూనంజనాసూర్యేణప్రసూతాః ।
 ఆయన్నథాని కృణువన్నపాగ్ంసి । శంవోధవచక్షుసాశంసోఆ
 హ్మ । శంభానునాశగ్ం హిమాశంస్తుణేన । యథాశక్తుస్తే శమ
 సప్తురోశే । తక్షాన్ర్యద్రవిణం దైహిచిత్రమ్ । చిత్రందేవానాము
 దగ్రాదనీకమ్ । చక్షుమిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః ॥ ౫౧ ॥ ఆస్తా
 ద్యావాపృథివీ అంతరిక్షమ్ । సూర్యఆత్మా జగతస్తస్థుషశన్ । త్వ
 స్టాదధ తన్నస్తురీపమ్ । త్వష్టాపీరం పిశంగరూపః । దశైమంతస్య
 ప్తుజానయంతగర్భమ్ । అతంద్రా సోయువగయోవిభగ్రామ్ ।
 తిగ్వానీకగ్ం స్వయిశస్తంజనేషు । విరోచమాస్తం పరిషీనయంతి ।
 ఆవిష్టోవధాతై చారురాసు । జిహ్వేనామూర్ధ్వస్వయిశాఉప
 స్థే ॥ ౫౨ ॥ ఉభేత్వప్తువిభ్యశ్చుజాయమానాత్ । పృథీ
 వీసిగ్ంహం ప్రతిజోవయంతే । మితో జహన్నపమిత్ర । అ
 యంమితో నమనస్యస్సశేవః । రాజాసుక్షతో అజనిష్టవైధాః ।
 తస్యవయగ్ంసుమతౌ యజ్ఞయస్య । అపిభద్రే సామస్తసే స్యా

ము । అనమీవాన ఇదయా మదంతః । మిత్రజ్ఞువో పరిమన్నా
 పృథివ్యాః । ఆదిత్యస్య వక్త్ర ముప క్షయంతః ॥ ౫౩ ॥
 వయం మిత్రస్య సుమతౌ పాపాను । మిత్రం నకుగ్ం శిష్యా గౌ
 ము గన్యవత్ । పౌథియో విదథే అస్సజ్జీవనమ్ । అరేజయతా
 గ్ం రోదసీ పాజపాగిరా । ప్రప్రియం యజతం జనుషామపః ।
 మహాగ్ం ఆదిత్యో నమసోపనద్యః । యాతయజ్ఞనాగృణతేసుశే
 వః । తస్మాప్రతస్సన్యతమాయజుష్టమ్ । అగ్నౌ మిత్రాయ హవిశా
 జుశూతా । ఆవాగ్ం రథో రోదసీ బద్భధానః ॥ ౫౪ ॥ హి
 రణ్యయో వృషభిర్యశస్త్వేష్టః । ఘృతసర్తవంపవిభీరుచానః ।
 ఇషాం వోధాన్తపతిర్వాజినీవా । సప్రధానో అభిషక్ష్పణూను ।
 త్రివంధురొమనపాయాతు యుక్తః । విశోయేన గచ్ఛథోదేవ య
 న్తీః । కుత్రాచిద్యాను మశ్వినా దధానా । స్వశ్వాయశసాయా
 భనుర్వాక్ । దస్మాచిధిం మధుమంతం పిబాథః । వివాగ్ం రథో
 వధ్వాయాదమానః ॥ ౫౫ ॥ అంతాం దివోబాధ తేవర్త నిధ్య
 మ్ । యువోగ్రియం పత్రియోషాన్మణీత । సూరో దుహితా పరితక్ష్మ
 యాయామ్ । యద్దేవయంతమవధశ్శవీభిః । పరిఘ్రిగ్ం సన్తాం
 మనానాం నయోగామ్ । యోహస్యవాగ్ం రథిరావస్తఉపాగ్రిః ।
 రథాయజ్ఞానగవగ్రియాతివశః । తేననశ్శంయోరుపసా పృష్టౌ
 న్యశ్వినావహతం యజ్ఞేప్రిన్తిమ్ । యవం భుజ్యమవవిధగ్ం సము
 ద్రే ॥ ౫౬ ॥ ఉదూహధురణో సో అసిధానేః । పతిత్రిభిరశ్ర

మైరవ్యధిభిః । దగ్ంసనాభి రశ్వినాపారయంతా । అగ్నిషోమా
 యోఅద్యవామ్ । ఇదంవచస్సప్రత్యతి । తస్మైధత్తగ్ంసువీర్యమ్ ।
 గవాం పోషగ్ంస్వశ్వీయమ్ । యోఅగ్నిషోమా హవిషాసప్రత్యా
 త్ । దైవద్ద్విచా మనసాయో ఘృతేన । తస్యవ్రతగ్ంరక్ష
 తం పాతమగ్ంహసః ॥ ౫౭ ॥ విశేజనాయ మహి శర్మయ
 చ్చశమ్ । అగ్నిషోమా యఆహుతమ్ । యోవాం దాశాన్ధవిష్కృ
 తమ్ । సప్రజయాసువీర్యమ్ । విశ్వమాయుర్వైశ్శవనత్ । అ
 గ్నిషోమా చేశితద్విర్యంవామ్ । యదముష్ణీత మవసం ప్రణింగోః ।
 అవాతిరతం ప్రథయస్య శేషః । అవిందతం జ్యోతిరేకబహుభ్యః ।
 అగ్నిషోమావిమగ్ంసుమేగ్నిషోమాహవిషఃప్రస్థితస్య ॥ ౫౮ ॥

జభారద్యోరగ్ంరుపస్థ ఉపక్ష్యంతోబద్బధానాయాదమా
 నస్సముద్రేగ్ంహసఃప్రస్థితస్య ॥ ౬ ॥

అహమస్మి ప్రథమజాయితస్య । పూర్వం దైవేభ్యో అను
 తస్యనాభిః । యోమాదదాతినత్రదేవమావాః । అహమన్నమన్న
 మదంతమద్వి । పూర్వమగ్ంరపిదహత్యన్నమ్ । యత్తాహాసాతే
 అహముత్తరేషు । వ్యాత్రమస్య ప్రశవస్సుజంభమ్ । వశ్యంతి ధి
 రాఃప్రచరంతి పాశాః । జహోమ్యునయం నజహోమ్యునయమ్ । అహ
 మన్నం వశమిచ్చరామి ॥ ౫౯ ॥ సమానమథేకం పర్యేమిభుజ్జాత్ ।
 కోమామన్నం మనుష్యోదయేత । పరాకై అన్నం నిహితం లోక ప్ర
 తత్ । విశ్వేదేవైషిత్వభిగుప్తమన్నమ్ । యదద్యతే లుప్త్య

తై యత్పరోప్యతే । శతతమీసా తనూ మేఽబభూవ । మహంతౌ
 చరూసక్సన్తుద్దేనపపా ॥ దినంచపృథ్వి పృథ్వివీచ సాకమ్ । త
 ధ్సంపిబుత్తోనమిసంతి వైధసః । నైతద్భూయోభవత్తినో కనీయః ॥
 అన్నంస్రాగ్రణున్న మపానమాహుః । అన్నంమృత్యుం తముజ్జీ
 వాతుమాహుః । అన్నంబ్రహ్మణో జరసంవదంతి । అన్నమా
 హుగప్రజననం ప్రజానామ్ । మోఘమన్నం విందతే అప్రచే
 తాః । సత్యంబ్రవీమివధ ఇక్షతస్య । నార్యమణం పుష్యతినో స
 భాయమ్ । కేవలాఘోభవతి కేవలాదీ । అహంమేఘస్తనయన్వర్
 పన్నస్మి । మామదంత్యహమర్త్యన్యాక ॥ ౬౦ ॥ అహం స
 దమృతోభవామి । మదాదిత్యా అధినర్వేత పంతి । దైవీంచాచము
 జనయంత యద్వాగ్వదంతీ । అనంతామంతా దధినిమితాం ను
 హీమ్ । యస్యాందేవా అదధుర్భుజనాని । ఏకాక్షరాం ద్విపదా
 గ్ంకుట్పనాంచ । వాచందేవా ఉపజీవంతి విశ్వే । వాచందేవాఉ
 పజీవంతి విశ్వే । వాచంగంధర్వాఃపశవోమనుష్యాః । వాచీమా
 విశ్వాభువనాన్యర్పితా ॥ ౬౧ ॥ సానోహసం జుషతామింద్రప
 త్నీ । వాగ్క్షరం వ్రథమజాయతస్య । వేదానాం మాతామృతస్య
 నాభిః । సానోజుష్టానోపయజ్ఞమాగాత్ । అవంతీదేవీసుహవామే
 అస్తు । యాన్మృషయోమంత్రకృతోమనీషిణః । అన్వైష్ఠ్యందేవా
 స్తపస్తా శ్రమేణ । తాందేవీం వాచగ్ంహవిషయజానుహే । సా
 నాదధాతుసుక్తృతస్యహోతే । చత్వారివాక్పరిమితాపదాని ॥ ౬౨ ॥

తానివిదుర్బ్రాహ్మణాయే మనీషిణః । గుహాశ్రేణి నిహితా నేగ
 యంతి । తురీయం వాచో మనుష్యావదంతి । శ్రీధ్రయాగ్నిస్సమి
 ధ్యతే । శ్రీధ్రయావిందతేహవిః । శ్రీధ్రాంభగస్య మూఢాని ।
 వచసా వేదయామసి । ప్రియగ్న్యం శ్రద్ధేనదతః । ప్రియగ్న్యం శ్ర
 ద్ధేదిదానతః । ప్రియంభోజైషు యజ్వసు ॥ ౬౦ ॥ ఇదం గృహ
 ద్దితం కృధి । యథా దేవా అసురేషు । శ్రీధ్రాముగ్రేషు చక్రీ
 రే । ప్రవంభాజైషు యజ్వసు । అప్తాకముద్దితం కృధి । శ్రీధ్రాం
 దేవాయజమానాః । వాయుగోపా ఉపాసతే । శ్రీధ్రాగ్ంహృ
 ద్దయ్యయామాత్యా । శ్రీధ్రయాహూయతేహవిః । శ్రీధ్రాంప్రా
 తర్హవామహే ॥ ౬౧ ॥ శ్రీధ్రాం మధ్యందివంపతి । శ్రీధ్రా
 గ్ంసూర్యస్య నిమ్రీచి । శ్రీధ్రేశ్రద్ధాపయేహమా । శ్రీధ్రాదేవా
 నధివస్తే । శ్రీధ్రావిశ్వమిదంజగత్ । శ్రీధ్రాంకామస్య మాతర
 మ్ । హవిషావధానాయామసి । బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమంపురస్తాత్ ।
 ఓసీమతస్సురుచో వేనతః । సబుధ్నియా ఉపమాఅస్య ఓస్తాః ॥
 సతశ్చయోని మసతశ్చవివః । పితౌపితౄణా మృషభారయీణా
 మ్ । అంతరిక్షం విశ్వరూప ఆపివేత । తనుకైరభ్యర్చ్యం వశస్
 మ్ । బ్రహ్మసంతం బ్రహ్మణావధాయంతః । బ్రహ్మదేవా నజనయ
 త్ । బ్రహ్మవిశ్వమిదంజగత్ । బ్రహ్మణఃక్షత్రం నిర్మితమ్ । బ్రహ్మ
 బ్రాహ్మణత్రయేవా । అంతరప్సిన్ని మేల్లోకాః ॥ ౬౨ ॥ అంత
 ర్విశ్వమిదంజగత్ । బ్రహ్మనభూతానాం జ్యేష్ఠమ్ । తేనోర్

హతి స్పర్థితమ్ । బ్రహ్మందేవాస్త్రయస్త్రిగంశత్ । బ్రహ్మ
 నిండ్రప్రజాపతీ । బ్రహ్మహవిశ్వభూతాని । నావీవాం తస్మి
 మాహితా । చతస్త్రిఅశాఃప్రవరంత్యగ్నయః । ఇహన్వయజ్ఞం
 నయతుప్రజానన్ । ఘృతంపిన్వన్వజరగం సువీరమ్ ॥ ౬౨ ॥
 బ్రహ్మసమిద్భవత్యాహుతీనామ్ । ఆగావోఅగ్నన్మతీభద్రమక్ర
 త్ । సీదంతు గ్రోష్ఠే రణయంత్యస్తై । ప్రజావతీఃపురుషాపా
 ఇహస్యః । ఇంద్రాయ పూర్వీరుపస్తోదుహానాః । ఇంద్రోయ
 జ్వనే పృణతేచ శిక్షతి । ఉపేద్దదాతి నన్వంముషాయతి । భూ
 యోభూయో గయిమిదస్య వర్షయన్ । అభిన్నేభిర్లే నిదధాతి
 దేవయుమ్ । నతానశంతి నతాలర్వా ॥ ౬౩ ॥ గావో యగ్నో
 గావశ్చంద్రో వేఅచ్ఛాత్ । గావస్సోమస్య ప్రథమస్య భుతః ।
 ఇమాయాగావస్సజనానశ్చంద్రః । ఇచ్ఛాచ్ఛమీద్భద్రా మనపాచిదిం
 ద్రమ్ । యూయంగావో మెదయథాకృశంచిత । అగ్నేలంచితగ్రా
 ణథా సుప్రతీకమ్ । భద్రంగృహం కృణుభ భద్రవాచః । బృ
 హద్యో వయఉచ్యతే సభాసు । ప్రజావతీఃసూయవసగ్ంరిశం
 తీః । శుద్ధా అపస్సుప్రపాణెపిబంతీః । మావస్తేనకుశత మాఘశ
 గ్ంసః । పరివోహేతీరుద్రస్య వృంజ్యాత్ । ఉపేదముపవర్చన
 మ్ । ఆసుగోమూపపృచ్యతామ్ । ఉపర్వభస్యరేణి । ఉపేం
 ద్ర తప వీర్యే ॥ ౬౪ ॥ చరామికనీయో వ్యాసర్పితా ప్రదాని
 యజ్ఞసుహవామహే విష్ణుర్భూతాస్సువీరమర్వాపిబంక్షుత్ ॥౫॥

తాసూర్యా చంద్రమసా విశ్వభృతమామహత్ । తె
జో నసునుదాగ్రజతోద్దివి । సామాన్తా నాచరతస్సానుచారిణా ।
యయోర్స్వతం నమమే జాతుదేనయోః । ఉభానంతాపరియా
తలగ్ధ్యా । దివోనరశ్శీగంస్తసుతోన్యథావే । ఉభాభువంతీ భువ
నా కవిక్రతూ । సూర్యానచందాగ్రచరతో హతామతీ । పతీమ్య
మద్విశ్వవిదా ఉభాద్దివః । సూర్యా ఉభా చంద్రమసా పితృ
ణా ॥ 20 ॥ పిశ్వవారా ఎరివోభావరేణ్యా । తానో వతం
మత్రినుంరా మహిన్రతా । పిశ్వనపరీప్రగరణాతరంతా । సువ
ర్విదా దృశయే భూరిరశ్మీ । సూర్యాహి చందాగ్రవసుత్వైషద
ర్శతా । మనస్విన్తా భానుచరతోనుసం దినమ్ । అన్యత్రవోస్త
ద్యస్తస్త్వవిభ్రతి । ద్యావా త్తామా పృథివీ దర్శతం నమః । అ
న్తే సూర్యా చంద్రమసా భివత్సే । శ్రద్ధేకమింద్రచరతో వి
చక్షురమ్ ॥ 21 ॥ పూర్వాప్తరం చరతో మాయమైతౌ । శి
శూక్రీడంతౌ పరియాతో అధర్వరమ్ । పిశ్వాన్యవోభువనాభి
చక్షే । ఋతూన్యవో వివధజ్జాయతేపునః । హిరణ్యవణాశ్శు
చయఃపావతా యాసాగ్ం రాజా । యాసాందేవా శ్శివేనమా
చక్షుషాపశ్యత । ఆపోభద్రా ఆదిత్యశ్యామి । నాసదాస్మిన్నోన
దాస్మిన్తదాస్మిమ్ । నాస్మిద్రజో నోవోమౌపరాయత్ । కిమాపరి
క్షకుహకస్య శర్కృ ॥ 23 ॥ అంభా కిమాస్మిన్దహనం గభీర
మ్ । నమృతుర్నమృతం తర్హిన । రాత్రియా అహ్నాఅసిగ్ని

శ్లోః । ఆనీదవాతగ్ం స్వధయా తదేకమ్ । తస్మాద్ధాన్యం నప్ర
 రఃకింజువాస । తమ ఆసీత్తమసా గూఢమగే ॥ ప్రకతమ్ । సలిల
 గ్ం సర్వమజ్జదమ్ । తుచ్చేనాభవపీహితం యదాసీత్ । తమ
 సస్సన్నహీనా జాయతైకమ్ । కామస్తదగే ॥ సమవతఃతాధి ॥ ౭౪ ॥
 మనసో రేతఃప్రథమం యదాసీత్ । సతోబంధుమసత్నిరవిందమ్ ।
 హృదిప్రతీష్యా కవయోవనీషా । తిరర్షీవో వితతో రశ్మిరేషా
 మ్ । అధస్స్విదాసీ ౩ దుపరిస్విదాసీ ౩ త్ । రైతౌథా ఆసన్న
 హిమానఆసన్ ॥ స్వధా అవస్తాత్ప్రయతిఃపరస్తాత్ । కోఅద్ధా
 వేద కఇహప్రవోచత్ । కుతఃకాతా కుతఇయం విస్మయః । అర్వా
 ద్దేవా అస్య విసర్జనాయ ॥ ౭౫ ॥ అథాకోవేదయతఃఆబభూవ
 ఇయం విస్మయైర్యతఃఆబభూవ । యదివాదధే యదివాన । యోఅ
 స్యాధ్యక్షఃపరమేవోమమ్ ॥ సౌఅంగవేద యదివానవేద । కి
 గ్ంస్విద్వనం కఠసప్తృతాసీత్ । యతౌద్యావాపృథివీనిష్ఠతతః ।
 మనీషిణో మనసా ప్రచఛతేదుతత్ । యదద్యుతిస్తద్భువనానిధా
 రయన్ ॥ బ్రహ్మవనం బ్రహ్మ సప్తృతాసీత్ ॥ ౭౬ ॥ యతౌ
 ద్యావాపృథివీనిష్ఠతతః । మనీషిణో మనసా విబ్రవీమివః । బ్రహ్మ
 ధ్యుతిస్తద్భువనానిధారయన్ ॥ ప్రాతరగ్నిం ప్రాతరింద్రగ్ం
 హవామహే । ప్రాతమితాశ్రమణా ప్రాతరశ్వినా । ప్రా
 తర్భగం వ్రాషణం బ్రహ్మణస్పతిమ్ । ప్రాతస్సమముతరుదగ్ం

హువేను । పూత్రర్జితం భగముగ్రగ్ం హువేను । వయం పుత్ర
 మదితైర్యోవిధతాః । ఆభిశ్చిద్యం మన్యమానస్తరశ్చిత్ ॥ 22 ॥
 రాజా చిద్యం భగం భక్షిత్యాహ । భగప్రతేత ర్భగసత్య రా
 ధః । భగమాం ధిముముదవ దదన్నః । భగప్రసో జనయ గౌభిర
 వ్రేవ్యః । భగప్రసృభిర్మృవంతస్సాన్యను । ఉతేదానీం భగవంత
 సాన్యను । ఉతప్రప్రత్వ ఉతమధ్యే అహ్నమ్ । ఉతోషితా మఘ
 వంఘూర్వస్య । వయం రైవానాగ్ం సుమతౌస్యాను । భగ ఏవ
 భగవాగ్ం అస్తుదేవాః ॥ 23 ॥ తేనవయం భగవంతస్సాన్యను ।
 తంత్యాభగ సర్వజ్ఞోహవీమి । ననోభగపురపితా భవేహ । స
 మధ్వరాయోషసో నమంత । దధిక్రావేవ శుచయేషదాయ । అ
 రా వ్రీనం వస్తువిదం భగన్నః । రథమి వాశ్వా వ్రాజిన ఆవహం
 తు । అశ్వావతీర్గోమతీర్న ఉపాసః । పీరవతీస్సదముచ్ఛంతు భ
 ద్రాః । ఘృతందు హానా విశ్వతఃప్రపీనాః । యూయంపాతస్స
 ప్రిభిస్సదాసః ॥ 24 ॥ విచక్షణా విచతురగ్ం శమణన్నభివి
 సర్జనాయ బ్రహ్మననం బ్రహ్మసత్వత ఆసీత్తురశ్చిదైవాః ప్రపీ
 నా పకంచ ॥ 25 ॥

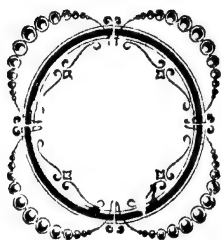
పీహన్నాంతే శుక్రా సస్సామో దైనుమింద్ర స్తరస్వాం
 ఘృచిమాదేవో యాతు సూర్యో దైవీ మహ మప్తి తాసూర్యా
 చంద్రీమపా నవ ।

పీవో'న్తా'మగ్నే'త్వం పా'రయా'నాథృప్య శు'చి'ను'వి'వి
శ్ర'య'మా'ణో' ది'వో'రు'క్తో'న్నం ప్రా'ణమ'న్న'తా' సూ'ర్యా'చంద్ర'
మ'సా' నవ'న'ప్తతిః ॥ ౭౯ ॥

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణై ద్వితీయాష్టకే

అష్టమ ప్రపాతక స్సమాప్తః .

తిరప్పావలి

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే

ప్రథమ ప్రకరణ పాఠక పాఠాన్ని

హరిః ఓమ్ || అగ్నిర్మహాత్మకృత్తికాః | నక్షత్రం దేవమి
ద్రియమ్ | ఇంద్రమాసాం పితృణమ్ | హవిరాసంజుహూతన |
యస్యైవాంతి రత్నయో యస్యైవైతనః | యస్యైవావిశ్వాభువనా
ని సర్వా | సకృత్తికాభిరభినం వసానః | అగ్నిర్మహాత్మకృత్తికే
దధాతు | ప్రజాపతే రోహిణీ వేతువత్త్వి | విశ్వరూపా బృహతీ
చిత్రభానుః || ౧ || పానాయజ్ఞస్య సువితేదధాతు | యథాజీవే
వశరదస్సవీరాః | రోహిణీ దేవ్యుద గాతుర్వస్తాత్ | విశ్వరూ
పాణి ప్రతిమోదమానా | ప్రజాపతిగ్ం హవిషా వృధాయంతి |
ప్రియాదేవా నామపయాతుయజ్ఞమ్ | సోమో రాజామృగశీర్
షేణ ఆగత్ | శివం నక్షత్రం ప్రియమస్యధామ | అప్యాయమా
నోబహుధాజనేషు | రేతఃప్రజాం యజమానేదధాతు || ౨ ||
యత్రైవ నక్షత్రం మృగశీర్షమస్త్రీ | ప్రియగ్ం రాజన్ప్రియతమం
ప్రియాణామ్ | తస్మై తేసోమ హవిషావిధేమ | శంసపదిద్విపదై
శంచతుష్పదే | ఆర్ద్రాయారుద్రః ప్రథమానపతి | శ్రేష్ఠోదేవానాం
పతిరఘ్నియానామ్ | నక్షత్రమస్య హవిషావిధేమ | మానసప్ర
జాగ్ం రీరిషన్తోతవీరాః | హేతీరుద్రస్య పరిణావృణక్తు | ఆ

ద్వాన్త్రయత్రయం జపతాగోంహవినః ॥ ౩ ॥ పృథ్విఃపృథ్విఃపృథ్విః
 రితానివిశ్వాః । అపాఘశగోం సన్నదతామరాతిమ్ । పుననాదే
 వ్యదితస్పృహోతు । పునర్వసూనఃపునరేతాం యజ్ఞమ్ । పునర్వో
 దేవా అభియంతునర్వే । పునఃపునర్వోహవిషా యజానః । ఏనా
 నదైవ్యదితరనర్వా । విశ్వస్యభర్త్రీజగతఃప్రతిష్ఠా । పునర్వసూ
 హవిషావధాయంతి । ప్రియందేవానామప్యేతుపాఘః ॥ ౪ ॥
 బృహస్పతిఃప్రథమం జాయమానః । త్రిష్యంనక్షత్రానాభినః । బ
 భూన । శ్రేష్ఠాదేవానాం పృథివాసుజిష్ఠః । దిశోసు సనాతా అ
 భయంనోఅస్తు । త్రిష్యంపురస్తామతే వధ్య తానః । బృహస్పతి
 నఃపరి పాతు వశ్వాత్ । బాధేతాం దైవో అభయం కృణు
 తామ్ । సువీర్యస్య వతయస్యాను । ఇనగోం సప్తేభ్యా హ
 విరస్తు జష్టమ్ । ఆశ్రేమాయేహ మనుయంతి చేనః ॥ ౫ ॥
 యేఅంతరిక్షం వృథివీం క్షియంతి । తేనస్సర్వాస్తో హవమాగమి
 స్తాః । యేరౌచనే సూర్యస్యాపి నర్వాః । యేదివందేవీమనుసం
 చరంతి । యేషామాశ్రేమా అనుయంతికామమ్ । తేభ్యస్సప్తే
 భ్యా మధుమజ్జామూమి । ఉపహనాతాఃపితరో యేమూఘాసు ।
 మనోజవనస్సుక్మతస్సుక్మత్యాః । తేనా నక్షత్రే హవమాగమి
 స్తాః । స్వభాభిర్వజ్ఞం ప్రయతం జపంతామ్ ॥ ౬ ॥ యేఅగ్ని
 దద్ధా యేనగ్నిదద్ధాః । యేముం లోకం పితరః క్షియంతి । యా
 గోంశ్చవిద్య యాగోఉచనప్రవిద్య । మూఘాసుయజ్ఞగోం సుక్మతంజ

పంతామ్ । గచ్ఛాంపత్తిః ఫల్గునీ నామ సిత్వమ్ । తదర్యమనన్వరుణ
 మిత్రా చారు । తంతావప్తయగ్ం సనితారగ్ం సనీనామ్ । జీవాజీ
 వంతమువనం విశేషమ్ । యేనేమావిశ్వా భువనాని సంజితా । య
 న్యదేవా అనుసంయంతి చేతః ॥ ౭ ॥ అర్యమా రాజా జరస్తువి
 మ్నా ॥ ఫల్గునీ నామ ప్రభారోరవీతి । శ్రేష్ఠాదేవానాం భగవా
 భగాసి । తత్వావిమః ఫల్గునీ స్తస్య విత్తాత్ । అస్త్యభ్యంత్రత్ర
 మజరగ్ం సుపీర్యమ్ । గౌమదశ్వవమప్తసన్నదేహ । భగోహ
 దాతా భగభ్యో దాతా । భగోదేవీః ఫల్గునీ రావివేశ । భగ్యే
 త్తం ప్రసవంగమేషు । యత్ర రేవేనస్థమానం మదేషు ॥ ౮ ॥ ఆ
 యాతు దేవస్సవితోపయాతు । హిరణ్యయేన సువృతారభేన । వ
 హ్నాహస్తగ్ం సుభగం విక్త నావనమ్ । ప్రయిచ్ఛంతం పపుగ్ం
 పుణ్యగుచ్ఛ । హస్తాప్తయచ్ఛత్తస్యమృతం వసీయః । దక్షిణేచప్ర
 తిగృభీషవనత్ । దాతారమద్య సవితావిదేయ । యోనో హస్తా
 య ప్రసువాతీయజ్ఞమ్ । త్వష్టానక్షత్రహభ్యేతి చిత్రామ్ । సుభ
 గ్ం సనం యువతిగ్ం రోచమానామ్ ॥ ౯ ॥ నివేశయన్నమృ
 తాన్తతాన్యగ్ం శృ । రూపాణిపిగ్ం శన్మువనానివిశ్వా । తన్న
 స్త్వష్టాతమచిత్రావిచప్తామ్ । తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తమహ్య
 మ్ । తన్నప్త్రాం వీరవతీగ్ం ననాతు । గౌభ్యో అశ్వేస్తస్స
 మనక్తు యజ్ఞమ్ । వాయురక్షత్రమభ్యేతినిష్టామ్ । తిగ్మశృం
 గో వృషభారోరువాణః । సమీరయన్మువనా మాతరిశ్వా । అప

దే॒వమగ్ం॑సి నుదతామరాతీః ॥ ౧౦ ॥ తనో॑వాయుస్తమని
 హ్యోశ్య॑ణోతు । తన్నత్ర॑త్రం భూరి॒దా అస్తు॑నుహ్యమ్ । తనో॑దై
 వాస్తో అనుజానంతు శామమ్ । యథాత॑రేసు చురితానివిశ్వా । దూ
 రమస్త్య॑చ్ఛక్రవాయుంతు భీతాః । తదింద్రా॑గ్ని కృణు॑తాం తద్వి
 శాఫే॑ । తనో॑దే॒వా అను॑మదంతు యజ్ఞమ్ । పశ్యా॑త్పురస్తావ
 భయనో॑అస్తు । నక్షత్రా॑నానుధిపత్యవిశాఫే॑ । శ్రేష్ఠా॑వింద్రా
 గ్ని భువనస్య గోపా ॥ ౧౧ ॥ ఏ॒షూచ॑శ్శత్రూ॒నప్ర॑వాధమా
 నా । అప్తయ॑థను॒దతా॑మరాతీమ్ । పూ॒ణ్ణాప॑శ్యాత్పుతపూ॒ణ్ణా
 పురస్తాత్ । ఉ॒న్నధృ॑తః పూ॒ణ్ణాసీ॑ జిగాయ । తస్మా॑దే॒వా
 అవి॑ప్రం॒వసంతః । ఉ॒త్తమే॑నాక ఇ॒హమా॑దయంతామ్ । ప్రభీ॑ష్వ
 వగా॑యవతిస్సజోమాః । పూ॒ణ్ణామా॑ను॒వద॑గా చ్చౌభమా॑నా ।
 ఆ॒శ్వా॒యయంతే॑ చురితానివిశ్వా । ఉ॒రుం॒పుహం॑యజమా॒నాయ
 యజ్ఞమ్ ॥ ౧౨ ॥ చి॒త్రభా॑ను॒ర్యజ॑మానే దధాతుహా॒వినః॑
 పా॒తశ్చే॒తో జు॑పంతాం చేతోమదే॒సు గో॑చమా॒నా మరా॑తీగో
 పాయ॑జ్ఞమ్ ॥ ౧ ॥

బ్రు॒హ్మహ్వే॑నామసోపసద్య । మి॒త్రం దే॒వమి॑త్రాధే
 యి॒నోఅస్తు॑ । అ॒నూరా॑ధా॒హవి॑షావధా॒యంతః॑ । శతం॑జీవేమశ
 తవ॑స్సపీ॒రాః । చి॒త్రంనక్ష॑త్రముదగాతు॒రస్తాత్ । అ॒నూరా॑ధాన
 ఇతి॑యద్వదంతి । తన్ని॒త్రపతి॑ పథిభి దే॒వయా॑నేః । హి॒రణ్య॑యై
 రి॒విత॑తేరంతరిక్షే । ఇంద్రా॑జ్యేష్ఠామనునక్షత్రమేతి । యస్మి॑ న్నస్య

ప్రసంపృత్రూర్యేతతార ॥ ౧౩ ॥ తస్మిన్వయ మమృతం
 మహానాః । తుస్థంతరే మమరితిం దురిష్టిమ్ । పురందరాయవృ
 త్తధాయభృష్టవే । అషాధాయసహమానాయమీఘషే । ఇంద్రా
 య జ్యేష్ఠామధునుష్టహానా । ఉనుంకృతోతుయజమానాయల్లో
 కమ్ । మూలంప్రజాం పీరవతీం విదేయ । పరాచ్యేతునిర్ముతిః
 పరాచా । గోభిర్నక్షత్రం పశుభిస్సనుక్తమ్ । అహర్భూయాద్య
 జమానాయమహ్యమ్ ॥ ౧౪ ॥ అహర్నో అద్యసువితేదధాతు ।
 మూలంనక్షత్రమితి యద్వదంతి । పరాచీం వాచానిర్ముతింనుదా
 మి । శివంప్రజాయై శివమస్తుమహ్యమ్ । యాదివాన్యతపఃపయసా
 సంబభూవుః । యాత్రింతరిక్ష ఉతపాథివీర్యాః । యాసామషా
 ధాఅసుయంతి కామమ్ । తానతపశ్శక్త్యంస్థోనా భవంతు । యా
 శ్చకూపాపృథ్వాశ్చనాన్యసముద్రియాః । యాశ్చవైశంతీరు
 తప్రాప్తచీర్యాః ॥ ౧౫ ॥ యాసామషాధామధుభక్షయంతి ।
 తానతపశ్శక్త్యంస్థోనా భవంతు । తన్నో విశ్వేఉపశృంశ్వంతురై
 వాః । తదషాధాఅభినంయంతు యజ్ఞమ్ । తన్నక్షత్రం ప్రథతాం
 పశుభ్యః । కృషివృష్టిర్యజమానాయ కల్పతామ్ । శుభాగ్రక
 న్దాయువతయస్సపేశనః । కమకృతస్సుకృతోవీర్యావతీః । వి
 శ్వందేవా హవిషాపర్థయంతీః । అషాధాగకామముపయాంతు
 యజ్ఞమ్ ॥ ౧౬ ॥ యస్మిన్బ్రహ్మభ్యజయభగిర్వమైతత్ । అ
 ముంచల్లాకమిదముచనర్వమ్ । తన్నోనక్షత్రమభిజిద్విజిత్య । శ్రీ

యంద క్షాత్వహృణీయమానమ్ । ఉభాలోకా బ్రహ్మణా సంజితే
 మా । తన్నో నక్షత్రమభిజిద్విచప్తామ్ । తస్మిన్వయంవృతనాస్సం
 జయేతు । తన్నో దేవాస్తో అనుజానంతు కామమ్ । శ్మణ్వంతిశో ॥
 తామమృతస్య గౌపామ్ । పుణ్యామస్యా ఉపశ్మణోమివాచ
 మ్ ॥ ౧౭ ॥ మహిందేవీం విష్ణువత్స మజూర్యామ్ । ప్రీతీదీ
 మేనాగ్ం హవిషాయజామః । త్రైధావిష్ణురురుగ్రామోవిచక్ర
 మే । మహిందివం పృథివీమంతరిక్షమ్ । తన్నోద్రేతీ త్రేత్యభి
 మానా । పుణ్యగ్ం స్తోత్రం యజమానాయకృణ్వతీ । అష్టాదేవా
 నసవస్సోమ్యాసః । చతస్రో దేవీ రజరాశ్శ్రీవిష్టాః । తేయజ్ఞం
 పాంతు రజసఃపరస్తాత్ । సంవత్సరీణామమృతగ్ం స్వస్తి ॥ ౧౮ ॥
 యజ్ఞం నః పాంతు వసవఃపురస్తాత్ । దక్షిణతోభియంతు శ్రవిష్టాః ।
 పుణ్యం నక్షత్రమభిసంవిశామ । మానో అరాతిరఘశగ్ం సాగర్నా ।
 త్తత్రస్య రాజా వరుణోధిరాజః । నక్షత్రాణాగ్ం శతభిషగ్ం సీతః ।
 తాదేవేభ్యః కృణుతోదీఘమాయుః । శతగ్ం సహస్రాభేషజా
 నిధతః । యజ్ఞం నో రాజా వరుణ ఉపయాతు । తన్నో విశ్వే అభిసం
 యంతు దేవాః ॥ ౧౯ ॥ తన్నో నక్షత్రగ్ం శతభిషగ్ం పూణమ్ ।
 దీఘమాయుః ప్రతీర ద్భేషజాని । అజపక పాచుద గాత్పురస్తాత్ ।
 విశ్వభూతాని ప్రతిమోదమానః । తస్య దేవాః ప్రసవం యంతి సర్వే ।
 ప్రోక్షతదాస్తో అమృతస్య గౌపాః । విభ్రాజమానస్సనిధానక్ష
 త్రాః । అంతరిక్షమరుహదగ్ం ద్యామ్ । తగ్ం సూర్యం దేవక్షజ

మోహనమ్ । ప్రాప్తప్రదా సో అనుయంతి నవే ॥ ౨౦ ॥
 అహిర్బుధ్నియః ప్రథమా నపతి । శ్రేష్ఠోదేవా నాముతమానుషాణా
 మ్ । తంబ్రాహ్మణా సో ననుపాసో నమ్యాసః । ప్రాప్తప్రదా సో అ
 భిరక్షంతి సర్వే । చత్వారపకముభికమాదేవాః । ప్రాప్తప్రదా
 సత్తతియా వసంతి । తేబుధ్నియం శరీషద్యగ్ స్తవంతః । అహి
 గ్ం రక్షంతి ననుసోపసద్య । పూషారెవగ్యస్వతిపంథామ్ । పు
 స్త్రివతీ పశుపావాజబస్త్యై ॥ ౨౧ ॥ ఇమానిహవ్యాత్రయతాజు
 షాణా । సుగ్రోయానైకపయాతాం యజ్ఞమ్ । యుద్రాప్ర
 శూరక్షతురై నతీనః । గావోనా అశ్వాగ్ం అశ్వేషు పూషా అ
 న్నగ్ం రక్షంతౌ బహుధావిరూపమ్ । వాజగ్ం సనుతాం యజ
 మానాయయజ్ఞమ్ । తర్హస్విచా వశస్వయుజోపయాతామ్ । శుభ్రం
 గమిష్ఠా సుయమేభిరశ్వేః । స్వంనక్షత్రగ్ం హవిషా యజంతౌ ।
 మధ్వాసంపృక్తా యజుషా సమక్తౌ ॥ ౨౨ ॥ యాదేవానాం
 భిషతో హవ్యవాహౌ । పిశ్వస్య దూతా వస్తుతస్య గోపా ।
 తౌనక్షత్రం జుజుషాణౌపయాతామ్ । నమోశ్విభ్యాం కృణుమో
 శ్వయుగ్భ్యమ్ । అపప్రాప్తానం భరణీర్భరంతు । తర్హమోరా
 జా భగవౌ విచక్షామ్ । లోకస్య రాజా మహతోమహాహి ।
 సుగన్తవంధ్రామభయం కృణోతు । యస్మిన్నక్షత్రై యమపతి
 రాజా । యస్మిన్నేన ముఖ్యపించంతదేవాః । తదన్య చిత్రగ్ంహ
 విషాయజామ । అపప్రాప్తానం భరణీర్భరంతు । నివేశన్తియత్రైదే

వా అదభుః ॥ ౨౩ ॥ తతా రనుహ్యం ప్రాసవీర్యా యాంతు
యజ్ఞం వాచన్ సప్తస్తి దేవా అనుయంతి సర్వైవాజబస్తాన్ సను
తా దేవాస్తీగ్రిణిచ ॥ ౨ ॥

నవోననాభనశి జాయమానో యమాదిత్యా అగ్ంశుమా
స్థాయయంతి । యేవిరూపై సమనసా సన్వయంతి । సనూనం
తంతుం పరితాతనాతే । విభూప్రభూ అనుభూప్రకృతోహువే ।
తేనో నక్షత్రై హవమాగమేతమ్ । వయందేవీ బ్రహ్మణాసంపదా
నాః । సురతాసాదెవపీతిం దధానాః । అజ్ఞానాగ్రాత్రే హవి
మావధాయంతః । అతపాష్టానమకముక్త్యాగమేమ । ప్రత్యుపద్య
శ్వాయతీ ॥ ౨౪ ॥ పువచ్చంతీ దుహితాదివః । అపోమహీవ
ణుతే చతుమా । తమోజ్యోష్మణాత సూనరీ । ఉదుసి
యాస్సచతైసూర్యః । సచాఉద్యం నక్షత్రమర్చిమత్ । తవేదు
పోవ్యుషిసూర్యవ్యవ । సమ్భుక్తేన గమేమహి । తేనో నక్షత్ర
మర్చిమత్ । భాసుమతైజ ఉచ్చరత్ । ఉపయజ్ఞమిహగమత్ ॥
ప్రనక్షత్రాయదైవాయ । ఇంద్రాయేందుగ్ం హవామహే ।
సనస్సవితౌ సువశ్సనిమ్ । పుష్టిదాం వీరవత్తనుమ్ । ఉదుత్యం చి
త్రమ్ । అదితిర్ఉదుష్యతు మహీమూషుమా తరమ్ । ఇదంవిష్టుః
ప్రతదిష్టుః । అగ్నిమూర్ధాభువః । అనునోద్యానుమత్తిరన్వి
దనుమతైత్వమ్ । హవ్యవాహన్ స్విష్టమ్ ॥ ౨౫ ॥ ఆయ
త్యగమగ్నిష్టమ్ ॥ ౩ ॥

అగ్నిర్వాతకామయత । అన్నాదోదేవానాగ్ంస్వామిత ।
 సప్తతగుగ్నయైకృత్తికాభ్యుపురోడాశమష్టాకపాతం నిరవపత్ ।
 తత్రావైసోన్నాదోదేవానామభవత్ । అగ్నిర్వైదేవానామన్నా
 దః । యథాహవా అగ్నిర్దేవానామన్నాదః । ఏనగ్ంహవాపషమ
 నుష్యాణాం భవతి । యప్తేన హవిషాయజతే । యఉచైనదేవం వే
 ద । సోత్రజుశుభాతి । అగ్నయైస్వాహా కృత్తికాభ్యుస్వాహా ।
 అంబాయైస్వాహా మలాయైస్వాహా । నితత్యైస్వాహాభ్యం
 త్యైస్వాహా । మేఘయంత్యైస్వాహా వర్షయంత్యైస్వాహా ।
 ముఖ్యేకాయైస్వాహాతి ॥ ౨౭ ॥ ప్రజాపతఃప్రజాఅస్మజ
 త । తాఅస్మాధన్వప్తాఃపరావీరాయన్ । తాసాగ్ం రోహిణీమ
 భ్యధ్యాయత్ । సాకామయత । ఉషమావతేత । సమేనయాగ
 చ్చయేతి । సప్తతం ప్రజాపతయే రోహిత్యై చరుం నిరవపత్ । త
 త్రావైపాతముపావర్తత । సమేనయాగచ్ఛత । ఉపహవా ఏనం
 ప్రియమావర్తతే । సంప్రియేణగచ్ఛతే । యప్తేన హవిషాయ
 జతే । యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజుశుభాతి । ప్రజాపతయై
 స్వాహా రోహిత్యైస్వాహా । రోహమానాయైస్వాహా ప్రజాభ్య
 స్వాహాతి ॥ ౨౮ ॥ సోమోవా అకామయత । ఓషధీనాగ్ం
 రాజ్యమభిజయేయమితి । సప్తగ్ంసామాయ మృగశీర్షాయశ్వా
 మూకంచరుంషయన్ నిరవపత్ । తత్రావైసఓషధీనాగ్ం రాజ్యమ
 భ్యజయత్ । సమూనానాగ్ం హవైరాజ్యమభిజయతి । యప్తే

న హవిషాయజతే । యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజుఃకూఠాతి । సో
 మాయస్వాహా మృగశీర్షాయస్వాహా । ఇన్ద్రణాభ్యస్వాహా
 వశీభ్యస్వాహా । రాజాయస్వాహాభిజిత్యై స్వాహాతి ॥ ౨౯ ॥
 రుదో వా అకామయత । పశుమాం త్వాస్యమితి । సపతగ్ం రు
 ద్గాయోద్యోమైప్రేయంగవం చరుంవయసి నిరవపత్ । తతో
 వైనపశుమానభవత్ । పశుమాం హవైభవతి । యప్తేన హవి
 షాయజతే । యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజుఃకూఠాతి । రుద్యా
 స్వాహాద్యోమై స్వాహా । పిన్వమానాయై స్వాహా పశుభ్య
 స్వాహాతి ॥ ౩౦ ॥ ఋతూ వాగ్నయమల్లమకాసీత్ । సాకా
 మయత । ఓషధీభిర్వనస్పతిభిఃప్రజాయేయేతి । వైతమదిత్యైపున
 ర్వసుభ్యాం చరుం నిరవపత్ । తతో వాగ్నయమోషధీభిర్వనస్పతి
 భిఃసాహాయత । ప్రజాయతే హవై ప్రజయాపశుభిః । యప్త
 తేన హవిషాయజతే । యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజుఃకూఠాతి ।
 అదిత్యైస్వాహా పునర్వసుభ్యామ్ । స్వాహాభూత్యై స్వాహా ప్ర
 జాత్యై స్వాహాతి ॥ ౩౧ ॥ బృహస్పతిర్వా అకామయత ।
 బ్రహ్మవచాసీస్వామితి । సపతం బృహస్పగయే తిష్యాయ వై
 వారం చరుం వయసి నిరవపత్ । తతో వైనబ్రహ్మవర్చస్యభవత్ ।
 బ్రహ్మవర్చసీ హవైభవతి । యప్తేన హవిషాయజతే । యఉ
 చైనదేవం వేద । సోత్రజుఃకూఠాతి । బృహస్పత్యై స్వాహా
 తిష్యాయ స్వాహా । బ్రహ్మవచాసాయ స్వాహాతి ॥ ౩౨ ॥

దేవాసురాస్సంయతా ఆనన్మ । తేదేవాస్సరేభ్య ఆశే ॥ షా
భ్య ఆజ్యేకరస్సంనిరవన్మ । తానెతాభిరేవ దేవతాభిరుపా న
యన్మ । ఏతాభిహన్వై దేవతాభిర్ద్విషంతం భ్రాతృవ్య ముప
నయతి । యప్తేన హవిషాయజతే । యడ్యైవదేవం వేద । సోఽ
గ్రజు హూతి । సరేభ్యస్సాస్వహా శై ॥ షాభ్యస్సాస్వహా । దం
క్షమాకేభ్యస్సాస్వహేతి ॥ ౩౩ ॥ పితరోవా అకామయంత ।
పితృలూకఋధుయామేతి । తపతం పితృభ్యో మఘాభ్యఃపురో
డాశగ్ం వటర పాలం నిరవవన్మ । తత్రోవై తేపితృలూకఆర్ధువ
న్మ । పితృలోకేహ వాఋధ్నాః । యప్తేన హవిషాయజతే । య
డ్యైవదేవం వేద । సోగ్రజు హూతి । పితృభ్యస్సాస్వహా మఘా
భ్యః । స్వాహానఘాభ్యస్సాస్వహా గ్రహాభ్యః । స్వాహారుంధతీ
భ్యస్సాస్వహేతి ॥ ౩౪ ॥ అర్యమావా అకామయంత । పశు
మాంథ్నామితి । సప్తసర్వస్త్వే ఫల్గునీభ్యాం చరుం నిరవవత్ । త
త్తోవై సప్తశుమానభవత్ । పశుమాహువైభవతి । యప్తేన హ
విషాయజతే । యడ్యైవదేవం వేద । సోగ్రజు హూతి । అర్యస్త్వే
స్వాహా ఫల్గునీభ్యాగ్ం స్వాహా । పశుభ్యస్సాస్వహేతి ॥ ౩౫ ॥
భగోవా అకామయంత । భగీశ్శ్రీష్ఠీదేవానాగ్ం స్వామితి । సప్
తం భగాయ ఫల్గునీభ్యాం చరుం నిరవవత్ । తత్రోవై సభగీశ్శ్రీ
ష్ఠీదేవానామభవత్ । భగీహువై శ్రీష్ఠీసమానానాం భవతి ।
యప్తేన హవిషాయజతే । యడ్యైవదేవం వేద । సోగ్రజుహూతి ।

భగాయస్వాహా ఘట్టనీత్యాగ్ంస్వాహా । తైత్తిరీయస్వాహా
 తి ॥ 31 ॥ సవితావా అకామయత । శ్రత్యోదేవా దధీరక్మ ।
 సవితాస్వామితి । సవతగ్ం సవిత్రే హస్తాయ పురోదాశం దాన్వా
 దశకపాలం నిరవపదానూనాంప్రీహీణామ్ । తత్తోవై తస్మై శ్రద్ధే
 వా అదధత । సవితాభవత్ । శ్రద్ధవా అస్త్యే వసుస్యాదధతే । స
 వితా సనూనానాం భవతి । యపతేన హవిషాయజతే । యడై
 నదైవం వేద । సోత్రజుహోతి । సవిత్రే స్వాహా హస్తాయ । స్వా
 హాదధతే స్వాహావృణోతే । స్వాహాప్రియచ్ఛతే స్వాహా ప్రతి
 గృభ్యతే స్వాహేతి ॥ 32 ॥ త్వష్టావా అకామయత । చిత్రం
 ప్రజాంవిందేయేతి । సవతం త్వష్టే చిత్రాయై పురోదాశమ్
 ష్టాకపాలం నిరవపత్ । తత్తోవై సచిత్రం ప్రజామవిందత । చి
 త్రగ్ంహవై ప్రజాంవిందతే । యపతేన హవిషాయజతే । యడై
 నదైవం వేద । సోత్రజుహోతి । త్వష్టే స్వాహా చిత్రాయై
 స్వాహా । చైత్రాయస్వాహా ప్రజాయైస్వాహేతి ॥ 33 ॥
 వాయుర్వా అకామయత । క్రాసుచారమేషు లోకేష్వభిజయేయే
 మితి । సవతద్వాయవై నిష్టాగ్నియై గృష్టైర్విద్రుధం పయోనిరవప
 త్ । తత్తోవైసకామచారమేషులోకేష్వభిజయత్ । క్రామచా
 రగ్ంహవా ఏషులోకేష్వభిజయతి । యపతేన హవిషాయజతే ।
 యడై నదైవం వేద । సోత్రజుహోతి । వాయవైస్వాహా నిష్టాగ్
 నై స్వాహా । క్రామచారాయస్వాహాభిజిత్యై స్వాహేతి ॥ 34 ॥

ఇంద్రాగ్నినా అకామయేతామ్ । శ్రైష్ఠ్యం దేవానామభిజయే
 వేతి । తా వేతమింద్రాగ్నిభ్యాం విశాఖాభ్యాం పురోడాశమేకాద
 శకపాలం నిరవపతామ్ । తత్రావైతాశ్రేష్ఠ్యం దేవానామభిజయ
 తామ్ । శ్రైష్ఠ్యగ్ం హవైసమానానామభిజయతి । యపతేన హ
 విషా యజతే । యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజుహోతి । ఇంద్రా
 గ్నిభ్యాగ్ం స్వాహా విశాఖాభ్యాగ్ం స్వాహా । శ్రైష్ఠ్యాయ
 స్వాహా భిజత్యైస్వాహేతి ॥ ౪౦ ॥ అక్షేతతౌణమాస్య
 ఆజ్యం నివపతి । కామోవై పౌణమాసీ । కామఆజ్యమ్ । కా
 మేనైవ కామగ్ం సమర్థయతి । క్షిప్రమేనగ్ం సకామ ఉపసమతి ।
 యేన కామేన యజతే । సోత్రజుహోతి । పౌణమాప్త్యై స్వాహా
 కామాయ స్వాహా గత్యైస్వాహేతి ॥ ౪౧ ॥ ॥ ౪ ॥

మిత్రో వా అకామయత । మిత్రో ధేయమైషు లోకేష్వభి
 జయేయమితి । సప్తతం మిత్రాయానూరాధేభ్యశ్చరుం నిరవపత్ ।
 తతోవై సమిత్రో ధేయమైషు లోకేష్వభిజయత్ । మిత్రో ధే
 యగ్ం హవాపషు లోకేష్వభిజయతి । యపతేన హవిషాయజతే ।
 యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజుహోతి । మిత్రాయ స్వాహానూరా
 ధేభ్యస్వాహా । మిత్రో ధేయాయ స్వాహా భిజత్యైస్వాహేతి ॥
 ఇంద్రో వా అకామయత । శ్రైష్ఠ్యం దేవానామభిజయేయమితి ।
 సప్తమింద్రాయ శ్రైష్ఠ్యమైపురోడాశమేకాదశకపాలం నిరవప
 త్తాహాప్రహీతామ్ । తతోవై నశ్రైష్ఠ్యం దేవానామభిజయత్ ।

జ్యేష్ఠ్యగ్ం హవైసమా నా నా మభిజయతి । యప తేన హవిషా యజ
 తే । యఉచైన దేవం వేద । సోత్రజహోతి । ఇంద్రాయస్వాహా జ్యే
 ష్ఠాయైస్వాహా । జ్యేష్ఠ్యాయస్వాహాభిజత్యైస్వాహేతి ॥ ౪౩ ॥ ప్ర
 జాపతిర్వాఅకామయత । మూలంప్రజాం విందేయేతి । సప్తతం ప్ర
 జాపతయై మూలాయచ్చరుం నిరవపత్ । తత్రోవై సమూలం ప్రజామ
 విందత । మూలగ్ం హవైప్రజాం విందతే । యప తేన హవిషా య
 జతే । యఉచైన దేవం వేద । సోత్రజహోతి । ప్రజాపతయై
 స్వాహా మూలాయస్వాహా । ప్రజాయైస్వాహేతి ॥ ౪౪ ॥ ఆ
 ప్తా వాలకామయంత । సముద్రం కామమభిజయై మెతి । తాపతమ
 ద్యౌష్ఠా ధాభ్యశ్చరుం నిరవపత్ । తత్రోవై తా సముద్రం కామ
 మభ్యజయత్ । సముద్రగ్ం హవై కామమభిజయతి । యప తేన హ
 విషా యజతే । యఉచైన దేవం వేద । సోత్రజహోతి । అద్యౌష్ఠాస్వా
 హా ధాభ్యస్వాహా । సముద్రాయస్వాహా కామాయస్వా
 హా । అభిజత్యైస్వాహేతి ॥ ౪౫ ॥ విశ్వేవై దేవా అకామయ
 త్ । అనవజయ్యం జయై మెతి । తప్తతం విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో ధా
 భ్యశ్చరుం నిరవపత్ । తత్రోవై తే నవజయ్యమజయత్ । అనవ
 జయ్యగ్ం హవైజయతి । యప తేన హవిషా యజతే । యఉచైన దే
 వం వేద । సోత్రహోతి । విశ్వేభ్యో దేవేభ్యోస్వాహా ధా
 భ్యస్వాహా । అనవజయ్యాయస్వాహాభిజత్యైస్వాహేతి ॥ ౪౬ ॥
 బ్రహ్మ వాలకామయత । బ్రహ్మలోకమభిజయై మెతి । తదేతం

బ్రహ్మణేభిజితే చరుం నిరవపత్ । తత్రోవై తద్బ్రహ్మలోకమభ్య
జయత్ । బ్రహ్మలోకగ్ం హవాః జయతి । యప్తేన హవిషా
యజతే । యడ్యై న దేవం వేద । సోత్రజుహోతి । బ్రహ్మణే
స్వాహాభిజితేస్వాహా । బ్రహ్మలోకాయస్వాహాభిజిత్యై స్వా
హేతి ॥ ౪౭ ॥ యోః స్థుర్వా అకామయతి । పుణ్యగ్ం స్లోకగ్ం
శృణోప్య । నమాస్తాపీ కీర్తికారాగచ్ఛతి । సప్తతం విష్ణవే శ్రో
తాయై పురోదాశం క్రికపాలం నిరవపత్ । తత్రోవై నపుణ్యగ్ం
స్లోకమశృణుత । వైనం స్తాపీ కీర్తికారాగచ్ఛత్ । పుణ్యగ్ం హ
వై స్లోకగ్ం శృణుతే । వైనం స్తాపీ కీర్తికారాగచ్ఛతి । యప్తేన
హవిషాయజతే । యడ్యై న దేవం వేద । సోత్రజుహోతి । ఋ
వైస్వాహా శ్రోతాయై స్వాహా । స్లోకాయస్వాహా శ్రుతాయ
స్వాహేతి ॥ ౪౮ ॥ వసవోవా అకామయంత । అగ్రం దైవతా
నాం పరియామెత । తప్తతం వసుభ్యశ్శ్రీవిష్ణోభ్యః పురోదాశ
మష్టాకపాలం నిరవపత్ ॥ తత్రోవై తెగ్రం దేవతానాం పర్యా
యత్ ॥ అగ్రగ్ం హవే సమానానాం పర్యేతి । యప్తేన హవి
షాయజతే । యడ్యై న దేవం వేద । సోత్రజుహోతి । వసుభ్యస్స
హా శ్రీవిష్ణోభ్యస్సహా । అగ్రాయస్వాహా పరిత్యై స్వాహే
తి ॥ ౪౯ ॥ యోః శ్రీవా అకామయతి । ద్వుహోశిథిలస్సామితి ।
సప్తతం వరుణాయ శతభిషజే భేషజేభ్యః పురోదాశం దశకపాలం
నిరవపత్ ॥ యోః స్థానాం ద్రుహీకామ్ । తత్రోవై నద్వుహోశిథిలా భవ

త్ । దృఢోహవా అశీధిలాభవతి । యపతేన హవిషాయజతే । య
 ఉనైన దేవం వేద । సోత్రజుహోతి । వరుణాయ స్వాహా శతభిషజై
 స్వాహా । భైష్వదేభ్యస్వాహేతి ॥ ౫౦ ॥ అజోవాపకపాదకామ
 యత । తేజస్వీబ్రహ్మవర్చసీస్వామితి । సపతమజాయై కపదేప్రో
 థపదేభ్యశ్చరుం నిరవవత్ । తత్రోవై సతేజస్వీబ్రహ్మవర్చస్యభ
 త్ । తేజస్వీహవై బ్రహ్మవర్చసీభవతి । యపతేన హవిషాయజ
 తే । యఉనైన దేవం వేద । సోత్రజుహోతి । అజాయై కపదేస్వా
 హా ప్రోథపదేభ్యస్వాహా । తేజస్వీస్వాహా బ్రహ్మవర్చసాయ
 స్వాహేతి ॥ ౫౧ ॥ అహిర్వై బుద్ధియో కామయత । ఇ
 మాం ప్రతిష్ఠాం విందేయేతి । సపతమహయే బుద్ధియాయ ప్రోష్ఠ
 పదేభ్యశ్చరుం డాశం భూమికపాలం నిరవవత్ । తత్రోవై సఇమాం
 ప్రతిష్ఠామవిందత । ఇమాగ్ం హవై ప్రతిష్ఠాం విందతే । యపతేన
 హవిషాయజతే । యఉనైన దేవం వేద । సోత్రజుహోతి । అహయే
 బుద్ధియాయ స్వాహా ప్రోష్ఠపదేభ్యస్వాహా । ప్రతిష్ఠాయై స్వా
 హేతి ॥ ౫౨ ॥ పూషావాఅకామయత । పశుమాంక్షాస్యమి
 తి । సపతం పూష్ణేరైవత్యై చరుం నిరవవత్ । తత్రోవై సపశు
 మానభవత్ । పశుమాహవైభవతి । యపతేన హవిషాయజతే ।
 యఉనైన దేవం వేద । సోత్రజుహోతి । పూష్ణేస్వాహారైవత్యై
 స్వాహా । పశుభ్యస్వాహేతి ॥ ౫౩ ॥ అగ్నినావాఅకామ
 యేతామ్ । శ్రోత్రస్త్రిన్వనావబధిరాస్యావేతి । తాక్షర మగ్నిభ్య

మశ్వయుగ్ధ్యం పురోదాశం ద్వికపాలం నిరవపతామ్ । తత్రా
వైతాశ్రోత స్పివావబధిరావభవతామ్, శ్రోత స్పిహవా అ
బధిరోభవతి । యపతేన హవిషా యజతే । యడచై నదేవం వే
ద । సోత్రజుహోతి । అశ్విత్యాగ్ం స్వాహాశ్వయుగ్ధ్యగ్ం స్వా
హా శ్రోత్రాయ స్వాహాశ్రుత్యై స్వాహాతి ॥ ౫౪ ॥ యమోవా
అకామయత । పితృణాగ్ం రాజ్యమభిజయేయమితి । సప్తతంయు
మాయావధరణీభ్యశ్చరుం నిరవపత్ । తత్రావై సపితృణాగ్ం రా
జ్యమభ్యజయత్ । సమానానాగ్ం హవై రాజ్యమభిజయతి । య
పతేన హవిషా యజతే । యడచై నదేవం వేద । సోత్రజుహోతి ।
యమాయ స్వాహా వధరణీభ్యస్సాహా । రాజ్యాయ స్వాహా భి
జ్యత్యై స్వాహాతి ॥ ౫౫ ॥ అశ్లేతదమావాస్యాయ ఆజ్యం
నిర్వపతి । కామోవా అమావాస్య । కామ ఆజ్యమ్ । కామేనై
వ కామగ్ం సమర్థయతి । క్షిప్రమేనగ్ం స కామఉపనమతి । యేన
కామేన యజతే । సోత్రజుహోతి । అమావాస్యాయై స్వాహా
కామాయ స్వాహా గత్యై స్వాహాతి ॥ ౫౬ ॥

చంద్రమా వాలికామయత । అశ్చూరాశ్రాన్ధమాసా
 వ్వాసాన్మతూంఘ్నంవఘ్నరమాప్త్వా । చంద్రమస్తస్నియజ్యగ్ం
 సల్లోకతామాప్నుయామితి । నవీతం చంద్రమసే ప్రతీదృశ్యమై
 పురోదాశం పంచదశకపాలం నిరవవత్ । తతోవై సోశ్చూరా
 త్రాన్ధమాసావ్వాసాన్మతూంఘ్నంవఘ్నరమాప్త్వా । చంద్రమస్త

పాన్యుజ్యగ్ం సల్లోకతామాప్నోత్ । అశ్వానా రాత్రాః హవా
 అర్థమాసాన్వాసాన్సృతూంథన్సంవత్సరమాప్నోత్ ॥ చంద్రమస్తస్మాన్
 యుజ్యగ్ం సల్లోకతామాప్నోతి । యస్తేన హవిషాయజతే । య
 ఉచై నదేవం వేద । సోత్రజుహోతి । చంద్రమస్తేపాస్వాహా ప్రతీధృ
 శ్వామైస్సాహా । అశ్వానా రాత్రే భ్యపాన్వహార్థమాసే భ్యపాన్వ
 హా । మాసే భ్యపాన్వహాతుభ్యపాన్వహా । సంవత్సరాయస్వా
 హేతి ॥ ౫౭ ॥ అశ్వానా రాత్రే వా అకామయేతామ్ । అత్య
 శ్వానా రాత్రే ముచ్యేవహి । న నావహో రాత్రే ఆపుయాతామి
 తి । తేస్తతమహో రాత్రాభ్యాశ్చక్వరుం నిరవపతామ్ । ద్వయా
 వాం ప్రీహీణామ్ । శుక్లావాంచ కృష్ణావాంచ । సనాతోమక
 థై । శ్వేతామైచ కృష్ణామైచ । తత్రావై తే అత్యహో రాత్రే అ
 ముచ్యేతే । వేనే అశ్వానా రాత్రే ఆపుతామ్ । అతిహవా అ
 హో రాత్రే ముచ్యతే । వేనమశ్వానా రాత్రే ఆపుతః । యస్త
 తేన హవిషాయజతే । యఉచై నదేవం వేద । సోత్రజుహోతి ।
 అహ్నోస్వాహా రాత్రీమైస్సాహా । అతిముక్త్యేస్వాహేతి ॥ ౫౮ ॥
 ఉహవా అకామయత । ప్రియాదిత్యస్య సుభగాప్యామితి । పై
 తముషసే చక్వరుం నిరవపత్ । తత్రావై సాప్రియాదిత్యస్య సుభ
 గాభవత్ । ప్రియోహుతై సమానానాగ్ం సుభగోభవతి । య
 స్తేన హవిషాయజతే । యఉచై నదేవం వేద । సోత్రజుహోతి ।
 ఉషస్సాహా పృథ్వీస్వాహా । వ్యూహస్త్యేస్వాహా పృథ్వీం

త్యైస్వాహా । పృష్ఠామై స్వాహేతి ॥ ౫౯ ॥ అక్షతస్తేనక్ష
త్రాయచరుం నిర్వపతి । యథాత్వం దైవానామసి । పవనుహం
మనుష్యాణాం భూయాస్తమితి । యథాహవా పతద్దైవానామ్ । ప
వగ్ం హవాపచమనుష్యాణాం భవతి । యపతేన హవిషాయజతే ।
యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజుఃపూతి । నక్షత్రాయస్వాహా
దేవ్యతేస్వాహా । దేవ్యతేస్వాహాదితాయస్వాహా । హరసై
స్వాహా భరసైస్వాహా । భ్రాజసేస్వాహా తేజసేస్వాహా తపసేస్వా
హా బ్రహ్మనర్పసాయ స్వాహేతి ॥ ౬౦ ॥ సూర్యోవాఅకామయత ।
నక్షత్రాణాం ప్రతిష్ఠాస్థామితి । సపతగ్ం సూర్యాయ నక్షత్రే
భ్యశ్చరుం నిరవపత్ । తత్రావైసనక్షత్రాణాం ప్రతిష్ఠాభవత్ ।
ప్రతిష్ఠాహవైసమానానాం భవతి । యపతేన హవిషాయజతే ।
యఉచైనదేవం వేద । సోత్రజుఃపూతి । సూర్యాయస్వాహాన
క్షత్రేభ్యస్వాహా । ప్రతిష్ఠామై స్వాహేతి ॥ ౬౧ ॥ అక్షత
మదిత్యైచరుం నిర్వపతి । ఇయంవాఅదితిః । అస్యమేవ ప్రతితిష్ఠ
తి । సోత్రజుఃపూతి । అదిత్యైస్వాహా ప్రతిష్ఠామై స్వాహేతి ॥ ౬౨ ॥
అక్షతం విష్ణవేచరుం నిర్వపతి । యజ్ఞోవైవిష్ణుః । యజ్ఞపతాంశ
తఃప్రతితిష్ఠతి । సోత్రజుఃపూతి । విష్ణవైస్వాహా యజ్ఞాయస్వా
హా । ప్రతిష్ఠామై స్వాహేతి ॥ ౬౩ ॥

అగ్నిఃపంచదశ ప్రజాపతిష్టాదశ సోమ పకాదశరుద్రో
భక్షత్రేకాదశ బృహస్పతిదశ దేవానురా నవపితర పకాదశా

ర్వమా భగ్నోదశ దశసవితా చతుర్దశ త్వష్టావాయురింద్రాగ్నిద
శ దశాక్షైతత్పూర్ణమాస్య అష్టాపంచదశ । మిత్రఇంద్రఃప్రజా
పతిదశ దశాప్త ఏకాదశ విశ్వే బ్రహ్మదశదశ విష్ణుస్త్రీయోదశ
ససప్త ఇంద్రాజోహిర్యే బుధ్ని యఃపూర్వాశ్వినోయమోదశ ద
శాక్షైతదమావాస్యాయా అష్టాపంచదశ ॥ చంద్రమాఃపంచదశా
హూరాత్రేస్త ప్రదశోహపకాదశాక్షైతస్త్వే సక్షత్రాయత్రయో
దశ సూర్యోదశాక్షైతమదిత్యే పంచాక్షైతం విష్ణవే షట్షత్సప్త ॥

సవితాశూనాం ప్రీహీణామింద్రోమహాప్రీహీణామింద్రః
కృష్ణానాం ప్రీహీణామ హూరాత్రేద్వయానాం ప్రీహీణామ్ ।
పితరః షట్క పాలగ్ం సవితా ద్వాదశకపాలమింద్రాగ్ని ఏకాదశ
కపాలమింద్ర ఏకాదశకపాలమింద్రాదశకపాలం విష్ణుస్త్రీకపా
లమహిర్భూమికపాల మశ్వినోద్వికపాలం చంద్రమాఃపంచదశ
కపాలమగ్నిస్త్వష్టా వసవోష్టాకపాలమనత్ర చరుమ్ । రుద్రో
ర్వమాపూర్వా వశుమాకధ్వాగ్ంసోమోరుద్రోబృహస్పతిఃప
యసి వాయుఃపయస్సోమోవాయు రింద్రాగ్నిమిత్రఇంద్ర ఆ
పాబ్రహ్మయమోభిజిత్యే త్వష్టాప్రజాపతిఃప్రజాయే సార్ణమా
స్య అమావాస్యాయా ఆగత్యే విశ్వేజిత్యా అశ్వినాశుత్యే
బ్రహ్మతదైతం విష్ణుస్సప్తతం వాయుస్సప్తతదావస్తాః । పితరోవిశ్వే
భసవోకామయంతమేతి తపతం నిరవపన్నా । ఆపోకామయంతమే
తి తాపతం నిరవపన్నా । ఇంద్రాగ్ని అశ్వినా వశామయేత్థాంవేతి

తావైతం నిరవవతామ్ । అహూరాత్రే నామకామయేతామితి
తైషతం నిరవవతామ్ । అన్యత్రా కామయతమితి నపైతం నిరవవ
త్ । ఇంద్రాగ్నిశ్చేస్త్యమింద్రో జ్యేష్ఠ్యమింద్రో దృఢః । అ
హిసూర్యోదిత్యై విష్ణవే వ్రతిష్ఠాయై । సోమో యమస్సమానా
నామ్ । అగ్నిర్మరీషన్నన్యత్రరీషః ॥

అగ్నిర్మఋభావస్త నవోనవోగ్నిమిత్రశ్చంద్రమాక్షత్.

అగ్నిర్మస్తనో వాయురహిర్బుధ్నియఋతౌవా ఇయమ
శ్చే తత్పరామాప్యా అజోవా పకప్రాధూనర్యస్తి వప్తిః ॥ .

వారిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు .

కృష్ణయజుర్బ్రహ్మణే తృతీయావృతే

ప్రథమ ప్రపాఠక స్సమాప్తః .

— శ్రీ ద్వితీయప్రపాఠక ప్రారంభః శ్రీ —

వారిఃఓమ్ ॥ తృతీయస్సామితోదివిసామఅసీత్ । తంగా
యత్రాహరత్ । తస్య వరామచ్ఛిద్యత । తత్సహాభవత్ ।
తత్సర్వస్య వరాత్వమ్ । బ్రహ్మవై వర్ణః । యత్సర్వశాఖయా వ
త్సానపాకరోతి । బ్రహ్మజ్ఞేవైనా నపాకరోతి । గాయత్రీవై
వర్ణః । గాయత్రీఃవశవః ॥ ౧ ॥ తస్మాత్త్రీణీశ్రీణి వర్ణస్యవ
ల్లాశాన । త్రిపదాగాయత్రీ యత్సర్వశాఖయా గాః ప్రాగ్ని

యతి । స్వయైవైనా దేవతయాప్రాప్తయతి । యంతానుయేతా ప
శుస్తావతితి । అప్రతానం తస్మై శుమాగ్రామాహరత్ ॥ అప్రశు
రైవభవతి । యంతామయేత పశుమాంతాస్తావతితి । బహుప్రజ్ఞాం
తస్మై బహుశాఖామాహరత్ । పశుమాంతమైవైనం కిరొతి ॥ ౨ ॥
యత్ప్రాచీమాహరత్ । దేవలోకమభిజయేత్ । యచదీదీం
మనుష్యలోకమ్ । ప్రాచీముదీదీమాహరతి । ఉభయోలోకయో
రభిజిత్యై । ఇషీత్వోర్జైత్యైత్యాహ । ఇషమేవోజ్జంయజనా
నేదధాతి । వాయవస్థేత్యాహ । వాయుర్వా అంతరిక్షస్థాభ్య
తూః । అంతరిక్షదేవత్యాఖిలువై పశవః ॥ ౩ ॥ వాయవప్రవై
వాస్పరి దదాతి । ప్రవాపనానే తదాకరోతి । యదాహ । వాయు
వస్థేతుపాయవస్థేత్యాహ । యజమానాదైవ పశునుపహ్వయ
తే । దేవోవస్సవితాప్రాప్తయతి త్యాహ ప్రసూత్యై । శ్రేష్ఠ
తమాయ కర్తృణిత్యాహ । యజ్ఞోహి శ్రేష్ఠతనుంకర్తు । తప్తాదే
వమాహ । ఆప్యాయధ్వగుఘ్నియా దేవభాగమిత్యాహ ॥ ౪ ॥
ప్రధేనిభ్యశ్చవా ఏతాఃపురామనుష్యేభ్యశ్చాప్యాప్యాయంత । దైవే
భ్యప్రవైనా ఇంద్రాయాప్యయతి । ఊర్జస్వతీఃపయన్వతీరిత్యా
హ । ఊర్జాగ్ంహిపయన్సన్భవంతి । ప్రజావతీరనమీవా అ
యత్ప్రాభిత్యాహ ప్రజాత్యై । మావస్తేన ఛశత మాఘశగ్ంస ఇ
త్యాహ గుప్తే । రుద్రస్య హేఃపరివో వృణక్తిత్యాహ । రు
ద్రాదేవైనాస్త్రాయతి । ధ్రువా అన్యైగాగోపతాస్యాశబ్దహీన్

రిత్యాహ । ధృ ౧ వాచీవాప్త్యన్వహీష్వకరొతి ॥ ౫ ॥ యజమా
నస్య ప్రశూనావహీత్యాహ । ప్రశూనాంగోప్రధాయ । తస్మాత్ప్రా
యం ప్రశబ్దపసమావర్తంతే । అనధస్సనయతి । గర్భాంతాంధృ
త్యా అప్రపాదాయ । తస్మాద్గర్భాంధృప్రజానామప్రపాదకాః ।
ఉపరివనిదధాతి । ఉపరివహి సువగోలూకః । సువగ్గస్య లూక
స్య సమష్ట్యై ॥ ౬ ॥ ప్రశవకరొతి ప్రశవోదేవ భాగమిత్యాహ క
రొతి నవచ ॥ ౧ ॥

దేవస్యత్వానవిశుఃప్రసవశ్చాశ్వపర్శుమాదత్తే ప్రసూత్యై ।
అశ్వినోర్బాహుభ్యమిత్యాహ । అశ్వినాహి దేవానామధ్వర్యు
రిస్తామ్ । పూర్ణోహస్తాభ్యమిత్యాహ యత్యై । యోవాఓషధీః
పర్వశోవేద । వైనాససహినస్తి । ప్రజాపతిర్వాఓషధీఃపర్వశో
వేద । సపినాసహినస్తి । అశ్వప్రశ్వా బర్హిరచ్చేతి । ప్రా
జాపత్యోవా అశ్వససయోనిత్వాయ ॥ ౭ ॥ ఓషధీనామహిగ్ం
పాయై । యజ్ఞస్య ఘోషదసీత్యాహ । యజమానపవరయం దధా
తి । ప్రత్యుప్తగ్ం రక్షుఃప్రత్యుప్తా అరాతయ ఇత్యాహ । రక్షసా
మచహత్యై । ప్రియమగాద్ధిషణా బర్హిరచ్చేత్యాహ । పితృ
వైధిషణా । విద్యయైవేనదచ్చేతి । మనువాక్సతాస్వధయావిశ్చప్తై
త్యాహ । మానవీహిపర్శుస్వధాక్సతా ॥ ౮ ॥ తలవహంత క
వయఃపురస్తాదిత్యాహ । శుశు ౧ వాగ్ం సోతై కవయః । యజ్ఞఃపుర
స్తాత్ । ముఖతపద యజ్ఞనారథతే । అథోయదేనదుక్తాయతః

కుతశ్చాహరతి । తత్సాచ్యప్రవదిశోభవతి । దేవేభ్యజుష్టమి
 వా బర్హిరారావదృత్యాహ । బర్హివసస్సుత్యై । కమణోన
 పరాధాయ । దేవానాంపరిషూతమసీత్యాహ ॥ ౯ ॥ యద్యా
 ఇదంకించ । తద్దేవానాం పరిషూతమ్ । అథోయథావస్యసే ప్రతి
 పాచ్యహేదం కరిష్యామీత । ప్రవమేన తదధ్వర్యుదేవేభ్యః
 ప్రతిపాచ్య బర్హిదాతి । ఆత్మనాహిగంసాయై । యావతస్త
 మ్నాస్పరిదిశేత్ । యతైషాముచ్చిగ్గంష్యాత్ । అత్తతద్యజ్ఞస్య
 రేచయేత్ । పకగ్గంస్తంబంపరిదిశేత్ । తగ్గం సర్వందాయాత్ ॥
 యజ్ఞస్యానతరేకాయ । వర్షవవృద్ధవసీత్యాహ । వర్షవవృద్ధావా
 ఓషధయః । దేవబర్హిరిత్యాహ । దేవేభ్యప్రవైనతారాతి । మా
 త్వాన్వజ్ఞాత్తరగ్నిత్యాహ హిగంసాయై । పర్వతేరాధ్యాసమి
 త్యాహధ్యై । ఆచెచ్చత్తైమారిషమిత్యాహ । నాస్యాత్మనోమి
 యతే । యప్రవంవేద ॥ ౧౦ ॥ దేవబర్హిశ్శతవల్ శం విరూహే
 త్యాహ । ప్రజావైబర్హిః । ప్రజానాం ప్రజనవాయ । సహస్ర
 వల్ శావివయగ్ం వహే మేత్యాహ । ఆశిషమైవైతా మాశాస్తే ।
 ప్రృథివాగ్నస్సంప్రవహపాహీత్యాహ ప్రతిష్ఠిత్యై । అయుంగాయు
 గ్నాస్తుష్టీలునాతి । మిథునత్వాయ ప్రజాత్యై । సుసంభృతా
 త్వాన్సంభరామీత్యాహ । బ్రహ్మజ్ఞేవైనధన్వంభరతి ॥ ౧౧ ॥ అ
 దిత్యైరాస్మాసీత్యాహ । ఇయంవా అదితిః । అస్యాప్రవైనదా
 స్యాంకరోతి । ఇంద్రాజ్యే సనహానమిత్యాహ । ఇంద్రాగ్ని

వాచగ్గ్రదేవతానాగ్ం సమనహ్యత । సాధ్వాత్ । ఋద్ధ్యేనసన్
 హ్యతి । ప్రజావైబర్హిః । ప్రజానామపరావాపాయ । తస్మా
 త్సాన్వనంతతాఃప్రజాజాయంతే ॥ ౧౩ ॥ పూషాతేగ్రం
 ధిగ్రథ్వాత్పితౄహ । పుష్టిమేవయజమానేదధాతి । సత్రేమా
 స్థాదిత్యాహాహిగ్ంపాయై । ప్రశ్వాత్పాగ్ంచముషగూహతి । ప్ర
 శ్వాద్వైపాగ్చీనగ్ం రేతోధీయతే । ప్రశ్వాదేవాస్తేపాగ్చీన
 గ్ం రేతోదధాతి । ఇంద్రస్యత్వా బ్రాహ్మభ్యముద్యచ్ఛత్రా
 హ । ఇంద్రియమేవయజమానేదధాతి । బృహస్పతేమూఁధ్వా
 హరామీత్యాహ । బ్రహ్మవైదేవానాం బృహస్పతిః ॥ ౧౪ ॥
 యోబ్రహ్మజేవైనద్ధరతి । ఉర్వంతరిక్షమన్విహిత్యాహగత్యై । దే
 వంగమనుసీత్యాహ । దేవానేవైనద్ధమయతి । అనధసాదయతి । గ
 ర్భాణాం ధృత్యా అప్రపాదాయ । తస్మాద్గర్భాఃప్రజానామ
 ప్రపాదుకాః । ఉపరీవనిదధాతి । ఉపరీవహి సువగోల్లోకః । సు
 వర్గస్యల్లోకస్య సమష్ట్యై ॥ ౧౫ ॥ సయోనిత్వాయ స్వధా
 కృతాసీత్యాహ దాయాద్వేదభరతి జాయంతే బృహస్పతిస్స
 మష్ట్యై ॥ ౧ ॥

పూర్వైదుర్భిక్షాబర్హిశకరోతి । యజ్ఞమైవారభ్యగృ
 హ్ణిష్యాప్వవసతి । ప్రజాపతిర్వజ్రసున్మజత । తస్యోభే అస్రగ్ం సె
 తామ్ । యజ్ఞోవైప్రజాపతిః । యథాస్నా యోభేభవతః । య
 జ్ఞస్తేవ తదుభే ఉపదధాత్యవస్రగ్ం సాయ । శుంధర్వందైవ్యా

యకమణే దేవయజ్ఞాయా ఇత్యాహ । దేవయజ్ఞాయా ఏతై
 నానిరుంధతి । నూ తరిశ్వనామమోసీత్యాహ ॥ ౧౬ ॥ అంత
 రిక్షంవై మాతరిశ్వనామమణః । ఏషాంలాకానాం ఏధ్యత్యై ।
 ద్యౌరసి పృథివ్యసీత్యాహ । దినశ్చహేమా పృథివాశ్చ సం
 భృతా । యదుభా । తస్మా దేవమాహ । విశ్వధాయా అసిపరిమె
 నధామేత్యాహ । వృష్టిత్యై విశ్వధాయాః । వృష్టిమేవావ
 రుంధే । దృగ్ంహస్వనూహ్వరిత్యాహ ధృత్యై ॥ ౧౭ ॥ వ
 సూనాం ప్రవిత్రమసీత్యాహ । ప్రాణావైసనః । తేషాంవాపిత
 ద్భాగధేయమ్ । యత్ప్రవిత్రమ్ । తేభ్యప్రచైనత్యరోతి । శతధా
 రగ్ం సహస్రధారమిత్యాహ । ప్రాణేష్వేవాయుద్ధధాతీ సర్వా
 త్వయ । త్రివృత్పలాశ శౌఖాయాం దర్శనయం భవతి । త్రి
 వృద్వేప్రాణః । త్రివృత్మేవ ప్రాణం వృధ్యతో యజనా
 నేదధాతి ॥ ౧౮ ॥ సౌమ్యఃప్రణస్సయోనిత్వయ । సా యా
 త్ప్రవిత్రం దర్భాః । ప్రాణాయామధినిదధాతి । తత్ప్రాణాపా
 నయోరూపమ్ । తిర్యక్ప్రాణః । తక్ష్వశస్యనూపమ్ । ద్వాశ్శా
 గ్ం హేమదహః । అన్నంవై చంద్రమాః । అన్నంప్రాణః ।
 ఉభయ మేహ వైత్య జామిత్వయ ॥ ౧౯ ॥ తస్మాద్దయ
 గ్ం సర్వతః పవతే । హుతస్తోకా హుతోద్రిప్స ఇత్యాహ
 ప్రతిష్ఠిత్యై । హవిషో సకందాయ । నహిహుతగ్ం స్వాహాకృ
 తగ్ం సకందతి । దివివాక్నోవామూర్ధ్విః । తస్యవిప్రుః పౌధా

గృధ్రేయమ్ । అగృధేయే బృహతే నాకాయేత్యాహ । నాకమేవా
గృధ్రేయే సహధ్యయతి । స్వాహా ద్యవాపృథ్విభ్యోమి
త్యాహ । ద్యవాపృథ్వివోరైవైతన్మృతీస్థాపయతి ॥ ౨౦ ॥
పవిత్రవత్యానయతి । అహంనైవోషణీనాశ్చ రసగ్ం సగ్ం స్పృశ
తి । అహోఽషణీ ప్షేవ పశూన్ సతిస్థాపయతి । అనావరభ్య వా
చంయచ్ఛతి । యజ్ఞస్య ధృత్వై । ధారయన్నాపై । ధారయ
న్న ఇవహిదుహంతి । కాశఘక్షణ త్రాహితృతీయవ్యై । త్రియ
జ్మేల్లోకాః । ఇమానైవ లోకాన్ యజమానాదుహే ॥ ౨౧ ॥
అమూమితి నామగృష్ణోతి । భద్రమేవాసాం కర్మావిమర్యోతి ।
సావిశ్వాయుసావిశ్వస్యచా సావిశ్వకర్తౌత్యాహ । ఇయన్తై
విశ్వాయుః । అంతరిక్షం విశ్వవృచాః । అసావిశ్వకర్మా ।
ఇమానైవే తాభిర్లోకాన్ యథాపూర్వందుహే । అహోయథా
ప్రతాత్రైపుణ్యమాశాస్తే । ఏవమైవేనా ఏతదుపస్తాతి । తస్మా
త్ప్రాగ్దేవత్యనీయ వందమానా ఉపస్తువంతఃపశూం దుహ
న్తి ॥ ౨౨ ॥ బహువృద్ధిం ద్రాయదేవేభ్యోహవిరితివాచం వి
స్మజతే । యథాదేవతమైవ ప్రసాతి । దేవ్యస్యచ మానుషస్య
చ వ్యాప్నోత్యై । క్షిరాహ । క్షిత్ర్యాహిదేవాః । అవాచం య
మోనన్వాభ్యోత్తరాః । అపరిమితమైవానరుంధే । నదారుషా
త్రైణ దుహ్యత్ । అగ్నివద్యై దారుషాత్రమ్ । యద్దారుషాత్రై
ణ దుహ్యత్ ॥ ౨౩ ॥ యారయామ్నా హవిషీయజేత । అ

ధోఖిల్వాహుః । పురోడాశముఖానివై హవీగంఘి । నేతఞ్చతఃపు
 రోడాశగంహవిషోయామోస్థితి । కామమైవ దారుచాత్రేణ దు
 హ్యత్ । సూరప్రవ నమహ్యత్ । అసత్రోవా ప్రచ సంభూతః ।
 యచ్ఛాఛద్రః । అహవిరేవ తదిత్యాహుః । యచ్ఛాఛదో దౌష్ఠీ
 త ॥ ౨౪ ॥ అగ్నిఃపూతమైవ నమహ్యచ్ఛాఛద్రః । తద్ధివో
 స్త్వావంతి । యదాఖిల్లువై పవిత్రమత్యేతి । అథగద్దవితి । సం
 పృచ్యధ్వన్ముతావర్తీత్యాహ । అపాఃచైవాపథీనాంఞ్చ రసగం
 సగం పృజతి । తస్మాదపాంచాపథీనాంచ రసముపజీవానుః । నుం
 ద్రాధనస్య సాతయత్త్యాహ । పుష్టిమైవ యజమానే దధాతి ।
 సోమైవశ్వాతనద్ధింద్రాయ దధీత్యాహ ॥ ౨౫ ॥ సోమ మై
 వైవతగారతి । యోవై సోమం భక్షయిత్వా । సంవత్సరగంసో
 ముంవపిబతి । పునర్భుక్యోస్య సోమప్రీఢోభవతి । సోమంఖిల్లువై
 సానాన్యమ్ । యప్రవం విద్వాంశ్సానాన్యంపిబతి । అబ్బ
 నర్భుక్యోస్య సోమప్రీఢోభవతి । నన్ముష్నయేనాపిదధ్యాత్ ।
 యన్ముష్నయేనాపిదధ్యాత్ । పితృదేవత్య్గంపాఠత్ ॥ ౨౬ ॥
 అయస్పాత్రేణవా దారుచాత్రేణవాపిదధాతి । తద్ధినదేవమ్ ।
 ఉదనన్వదభవతి । అపావై రత్నోఘ్నేః । రక్షసామపహత్యై । అద
 సుసే విష్ణవైత్యేత్యాహ । యజ్ఞోవైవిష్ణుః । యజ్ఞాయైవై నదద
 త్తం కరోతి । విష్ణోహవ్యగం రక్షసేత్యాహగుప్త్యై । అనథసాన
 దయతి । గర్భాణాం ధృత్యా అవపాదాయ । తస్మాద్రాభాప్తై

జానానుప్రపాదుకాః । ఉపరీవనిదధాతి । ఉపరీవహిసుప్తగోళాల్ల
కః । సువగళాస్య లూకస్య సమష్ట్యై ॥ ౨౭ ॥

అసీత్యాహృత్యైయజమానేదధాత్యహిమిత్యా ఘోష
యతి చ హేదుహంతి చుహ్యద్దోస్తీ తదధీత్యాహ స్యాధానదయతి
పంచద ॥ ౩ ॥

కమణేవాండేవేభ్యశ్శకేయమిత్యాహశక్త్యై । యజ్ఞస్య
వైసం తతినును ప్రజాపశవో యజమానస్య సంతాయంతే ।
యజ్ఞస్య విచ్ఛిన్నమనుప్రజాపశవో యజమానస్య విచ్ఛిద్యం
తే । యజ్ఞస్య సంతతిరసి యజ్ఞస్యత్వా సంతత్యై స్త్రామి సంత
త్యై త్వా యజ్ఞస్యేత్యాహవనీయాధన్వంతనోతి । యజమానస్య
ప్రజాయైపశూనాగ్ం సంతత్యై । అపసప్రణయతి । శ్రద్ధావా
ఆపః । శ్రద్ధామైవారభ్య ప్రణీయ ప్రచరతి । అపసప్రణయతి ।
యజ్ఞోవాఆపః ॥ ౨౮ ॥ యజ్ఞమైవారభ్య ప్రణీయ ప్రచరతి ।
అపసప్రణయతి । వజ్రోవాఆపః । వజ్రమైవభార్యవేభ్యశ్శప్ర
హృత్యప్రణీయ ప్రచరతి । అపసప్రణయతి । ఆప్తోవైరక్షోఘ్నిః ।
రక్షసామపహత్యై । అపసప్రణయతి । ఆప్తోవైరక్షానాం ప్రియం
ధాను । దేవానామేవ ప్రియంధాను ప్రణీయ ప్రచరతి ॥ ౨౯ ॥
అపసప్రణయతి । ఆప్తోవైస్వాదేవతాః । దేవతాప్తవారభ్య ప్రణీ
యప్రచరతి । వేషాయత్యేత్యాహ । వేషాయహ్యనదాదత్యై । ప్ర
త్యుష్టగ్ంరక్షసప్రత్యుష్టా అరాతయ్యత్యాహ । రక్షసామపహత్యై ।

ధూర్జిత్యాహ । ఏషవైధుర్వోగ్నిః । తంయదనువస్పృశ్యాతీయాత్ ॥
 అధ్వర్యుంచ యజమానంచ వ్రదహేత్ । ఉపసప్యశ్యాత్యేతి । అ
 ధ్వర్యోశ్చ యజమానస్య చావ్రదాహేయ । ధూర్జతంయోస్తా
 ధూర్వతితం ధూర్వయం వయంధూర్వానుభిత్యాహ । ద్వావాస
 పురుషా । యంచైవధూర్వతి । యశ్చేనంచ ధూర్వతి । త పుభౌశు
 చాపాయతి । త్వందేవానామసిసన్నితమం పశితమంజుష్టానుం
 వహ్నితమం దేవహూతమమిత్యాహ । యథాయజురైవైతత్ ॥
 అహుతమసి హవిధానమిత్యాహనార్యై । దృగ్ంహస్వనా
 హ్వరిత్యాహభృత్యై । మిత్రస్యత్వా చతుషా ప్రేక్షిత్యాహ
 మిత్రీత్యాహ । మాభేమానంపిక్తమాత్వాహిగ్ంసిప్తమిత్యా
 హాహిగ్ం సాయై । యద్వేకించ వాతానాభినాతి । తద్ధర్మంవ
 రుణదేవత్యమ్ । ఉరువాతాయేత్యాహ । అవారుణమైవైస తగ్
 రోతి । దేవస్యత్వానవితుప్రసవ ఇత్యాహప్రమాత్యై । అశ్వినో
 రాబౌభ్యామిత్యాహ ॥ 32 ॥ అశ్వినౌహి దేవానామభ్య
 ర్యాఆస్తామ్ । పూర్ణోహస్తాభ్యామిత్యాహయత్యై । అగ్నయేజు
 స్తం నిర్వపామీత్యాహ । అగ్నయపివైనాం జుష్టం నిర్వపతి । త్రి
 ర్యజుషా । త్రయైశ్చమెల్లోకాః । ప్రహం లోకానామాప్త్యై । తూ
 స్త్వీంచతుర్థమ్ । అపరిమితమైవావరుంధే । సప్రవమేవానుపూర్వ
 గ్ం హవీగ్ం పి నిర్వపతి ॥ 33 ॥ ఇదందేవానామిద మున
 స్సహిత్యాహవాసవత్యై । స్థాత్యైత్వానారాత్యా ఇత్యాహ

హ గుప్తైః । తమసీవనా పమంతర్పరః । యుపరీగహి । సువ
 ిభిషభ్యం వైశ్వానరం జ్యోతిరిత్యాహ । సువరేనాభిషత్యతి
 వైశ్వానరం జ్యోతిః । ద్యావా పృథివీహవిషిగృహీతఉదవే పే
 తామ్ । దృగ్గోహంతాం దుర్యా ద్యావాపృథివ్యో రిత్యాహ । గృ
 హాణాం ద్యావాపృథివ్యధృత్యైః । ఉర్వంతరిక్ష మన్విహీత్యా
 హ గత్యైః । అదిత్యాస్త్యోవస్థేపాదయామీత్యాహ । ఇయంవా అ
 దితిః । అస్యా పవైనమవస్థేపాదయతి । అగ్న హవ్యగ్ం రక్ష సే
 త్యాహ గుప్తైః ॥ 30 ॥ యజ్ఞోవాఅసోధామప్రణీయప్రచర
 నిష్ఠితీయాదేతద్బాహుభ్యామిత్యాహ హవీగ్ంషి నిర్వపతిగత్యైః చ
 త్వారిచ ॥ ౪ ॥

ఇంద్రోవైగ్రహమాన్ ॥ సోపః । అభ్యంమియత । తా
 సాం యజ్ఞేభ్యం యజ్ఞయగ్ం సదేవమాసీత్ । తదపోకామ
 త్ । తెదర్భా అభిషాన్ ॥ యద్వైర్భరపడతునాతి । యావవ
 మేభ్యా యజ్ఞయాస్సదేనాఅపః । తాభిరైవైనాడుతునాతి । ద్వా
 భ్యాముతునాతి ॥ 31 ॥ యో ద్విపాద్యజమాన్సప్రణీత్యైః । దే
 వోవస్సవితోతునాత్విత్యాహ । సవిత్ప్రసూతప్రవైనాడుతునా
 తి । అద్భిద్రేణ పవిత్రేణేత్యాహ । అసావాఅదిత్యోద్భద్రంస
 విగ్రమ్ । తేనైవైనాడుతునాతి । ససోసూర్యస్య రిశ్నిభిరిత్యా
 హ । ప్రాణావాఅపః । ప్రాణావసవః । ప్రాణార్శ్శయః ॥ 32 ॥
 ప్రాణైరైవ ప్రాణాం భసం పృణక్తి । ప్రావిత్రియచా ॥

సవిత్ప్రసూతం మేకర్తా సదితి । సవిత్ప్రసూతమేవాస్య కర్తృభ
 వతి । పచ్చగాయత్రియాత్రిష్టనుద్ధత్వాయ । ఆహదేవీరగే
 పునాఅగే గువత్తత్యాహ । రూపమేవాపా మేతన్నహిమానం వ్యా
 చప్తే । అగ్రజయం యజ్ఞం నయతాగే యజ్ఞపతిమిత్యాహ । అగ్రప
 వయజ్ఞం నయంతి । అగే యజ్ఞపతిమ్ ॥ 32 ॥ యుష్మానిందో
 వృణోత వృత్ర తూర్య యూయమంద్రసువృణోధ్వం వృత్ర తూర్య
 ఇత్యాహ । స్వత్రగ్ం హవానిష్యన్నింద్ర ఆహవవే । ఆహహ
 స్త్రం వవిరె । సంజ్ఞామేవాపా మేతధ్నమానం వ్యాచప్తే । హో
 ష్మితాస్థేత్యాహ । తేనాపహోషితాః । అగ్నయేవాజుప్తం హో
 తూమ్యగ్నియామాభ్యామిత్యాహ । యథా దేవత మేవైనా హో శ్మ
 తి । త్రిహోశ్మతి । త్ర్యోవృద్ధియజ్ఞః ॥ 33 ॥ ఆ అహోరక్షసా మ
 పహత్యై । శుంధధ్వం దేన్యాయకర్తృణే దేవయజ్ఞాయా ఇత్యా
 హ । దేవయజ్ఞాయా ప్తవైనాని శుంధతి । త్రిహోశ్మతి । త్ర్యో
 వృద్ధియజ్ఞః । అధోమేధ్యత్వాయ । అపధూశగ్ం రక్షో వధూతా
 ఆరాతయ ఇత్యాహ । రక్షసామపహత్యై । అదిత్యాస్త్యగ్సేత్యా
 హ । ఇయం వాలదితిః ॥ 34 ॥ అస్యాప్తవై నత్వచంకరౌతి ।
 ప్రతిత్వా పృథివీవైత్విత్వాహప్రతిష్ఠిత్యై । పురస్తాత్పత్రివీనగ్రి
 వముత్తరలౌమోపస్త్రాణాతిమేధ్యత్వాయ । తస్మాశ్చురస్తాత్పత్రి
 త్యంచపశవౌమేధముపతిష్ఠంతే । తస్మాత్పత్రి జామ్యగం గ్రాహు
 కాః । యజ్ఞోదేవేభ్యో నిలాయత । కృష్ణోదూపం కృత్వా ।

యత్రోస్థాజినే హవిరభ్యవహంతి । యజ్ఞాదేవ తద్యజ్ఞం ప్రయు
 క్తేగ్ । హవిషోసగందాయ ॥ ౪౦ ॥ అధిషవగమసి వానస్ప
 త్యమిత్యాహ । అధిషవగమేవైసత్కరోతి । ప్రతిత్వాదిత్యాస్త్య
 క్షేత్విత్విత్యాహ సయత్వాయ । అగ్నేస్తనూరసీత్యాహ । అగ్నే
 ర్వాప్తహతనూః । యదోషథయః । వాచోవిసర్జనమిత్యాహ ।
 యదాపిప్రజాః ఓషధీనామశ్చైవంతి । అథవాచం విసృజంతే ।
 దేవపీతయేత్వాగృహ్ణోమీత్యాహ ॥ ౪౧ ॥ దేవతాభిరవైనత్స
 మర్థయతి । అద్రింసి వానస్పత్యిత్యాహ । గ్రాహణమేవైస
 త్కరోతి । సఇదం దైవేభ్యో హవ్యగ్ం సుశమిశమిష్వేత్విత్యాహ
 శాంత్యై । హపిష్కృదేహీత్యాహ । యప్తవదేవానాగ్ం హవి
 మ్కృతః । తాహ్వాయతి । త్రిహ్వాయతి । త్రిషత్వాహిదే
 వాః । ఇషమావదోజ్జమావదేత్యాహ ॥ ౪౨ ॥ ఇషమేవో
 జ్జగం యజమానేదధాతి । ద్యుమద్ద్వదతవయగ్ం సంఘాతం జై
 త్మేత్విత్యాహ భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై । మనోశ్రద్ధాదేవస్య య
 జమానస్య సురఘ్నీవాక్ । యజ్ఞాయుధేషు ప్రవిష్టాసీత్ । తేసు
 రా యావంతో యజ్ఞాయుధానాముద్ద్వదతాముపశ్శృణ్వంతి । తే
 పరాభవన్తు । తప్తాధ్వాన్వనాం మధ్యే వసాయ యజేత । యావం
 తోస్య భ్రాతృవ్యా యజ్ఞాయుధానాముద్ద్వదతాముపశ్శృణ్వంతి ।
 తేపరాభవంతి । ఉచ్చైస్సమహంతవా ఆహ విజిత్యై ॥ ౪౩ ॥
 వృత్తరూపహుంద్రియం నీర్యమ్ । శ్రేష్ఠపహంభవతి । వర్ష

‘వృద్ధమస్మి ప్రతిత్వా వర్షవవృద్ధం వెత్సిత్వాహుః । వర్షవవృద్ధానా
 ఓషధయః । వర్షవవృద్ధా ఇష్టికాన్సనుజ్యైః । యజ్ఞగ్ం రక్షా
 గ్ంస్యనుప్రావిశన్ ॥ తాన్యస్మా పశుభ్యో నిరవాదయంతః ॥ తు
 మ్మైరోషధీభ్యః । వరాపూతగ్ం రక్షసవరాపూతా అరాతయ ఇ
 త్యాహుః । రక్షసామపహత్యై ॥ ౪౪ ॥ రక్షసాం భాగోసీత్యా
 హుః । తుమ్మైరేవ రక్షాగ్ంసి నిరవాదయంతే । అపడపస్పృశతి మే
 ధ్యత్వాయ । నాయుర్వా విపినక్తిత్వాహుః । పవిత్రం వైనా
 యుః । పునాత్యైవైనాః । అంతరిక్షాదివనా పతేప్రసగ్ందతి ।
 యేశూర్వాత్ । దేవావస్సవితా హిరణ్యపాణిః ప్రతిగృహ్స్థోఽస్మి
 త్యాహుః ప్రతిష్ఠిత్యై । హుషోస్కందాయ । త్రిష్ఫలికతావా అ
 హుః । త్రాప్తివృద్ధియజ్ఞః । అథోషేధ్యత్వాయ ॥ ౪౫ ॥

దావభ్యాముత్పన్నాతి రశ్మయోనయంత్యగ్ం యజ్ఞవతిం
 యజ్ఞోదితిరస్కందాయ గృహ్స్థమీత్యాహుః వదేత్యాహుః విజిత్రాయ అ
 పహత్రాయ అస్కందాయత్రీణివ ॥ ౪౬ ॥

అవధూతగ్ం రక్షాఽవధూతా అరాతయ ఇత్యాహుః । రక్ష
 సామపహత్యై । అదిత్యాస్త్యగ్ంసీత్యాహుః । క్షయంవాఅదితిః । అ
 స్యావీవైవత్వచం కరాతి । ప్రతిత్వా పృథివీ వెత్సిత్వాహుః ప్ర
 ష్ఠిత్యై । పురస్తాత్పృథివీన గ్రీవముగ్ధిరలోమోపస్తృణాతి మేధ్య
 త్వాయ । తష్టాత్పురస్తాత్పృథివీం విపశవోమేధముపతిష్ఠంతే ।
 తష్టాత్పృథివీమ్ముగం గ్రాహుకాః । యజ్ఞోదేవేభ్యోఽనిలాయత ॥

కృష్ణానామకృత్వా । యత్రాష్టజినే హవిరధిపినస్తి । యజ్ఞా
దేవతద్యజ్ఞం ప్రయజ్ఞేర । హవిషోసంధాయ । ద్యావాపృథివీ
సహస్రామ్ । తేశమ్యానూత్రమైక మహర్వైత్వతాగ్ శమ్యానూత్ర
మైకమహః । దివసంభనిరసి ప్రతిత్వాదిత్యాప్త్యగైత్విత్యా
హ । ద్యావాపృథివీర్విత్వై । ధిషణాసి పర్వత్యా ప్రతిత్వాది
వసంభనిర్వైత్వత్యాహ । ద్యావాపృథివీర్విత్వై ॥ ౪౭ ॥
ధిషణాసిపార్వత్యైయా ప్రతిత్వా పర్వతిర్వైత్వత్యాహ । ద్యా
వాపృథివీర్విత్వై । దేవస్యత్వా సవితుఃప్రసవ ఇత్యాహ ప్ర
సూత్యై । అశ్వినోర్భామభ్యామిత్యాహ । అశ్వినౌహిదేవానా
మధ్వర్యా ఆస్తామ్ । పూష్ణహస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై । అధి
వస్తామిత్యాహ । యత్రాదేవతమైవై నా నధివపతి । ధాన్యమసి ధ
నుహిదేవానిత్యాహ । ఏతస్య యజుషోవీర్యేణ ॥ ౪౮ ॥ యా
వదేకాదేవతాకామయతే యావదేకా । తావదాహుతిఃప్రకతే ।
నహితదస్తి । యత్నానదేవస్యాత్ । యావజ్జుహూతి । ప్రాణా
యత్నాపానాయత్యైత్వత్యాహ । ప్రాణానైవయజమానే దధాతి । దీ
ర్ఘామనుప్రసీతీమాయుషేధామిత్యాహ । ఆయురైవాస్మి దధా
తి । అన్తరిక్షాదివవాఏతాని ప్రసంధంతి । యానిద్వపదః । దేవో
వస్సవితా హిరణ్య పాణిఃప్రతిగృష్ణోత్విత్యాహ ప్రతిష్ఠిత్యై । హవి
షోసంధాయ । అసంపవంతీపిగోమోషానికురుతాదిత్యాహ వేధ్వ
త్వాయ ॥ ౪౯ ॥ నిలాయత విధృత్యైవీర్యేణ సంధంతిచత్వారివ ॥

భృష్టిరసి బ్రహ్మయచ్చేత్యాహభృత్యైః । అపాగైర్నిహ
మాదంజహినిషక్రవాదగ్ంసైధాదెవయజం వహేత్యాహ । య
పనామాత్రావ్యాత్ । తమవహత్యై । మేధ్యైగ్ం కృపాలము
పదధాతి । నిదన్ధగ్ం రక్షోనిర్దన్ధా అరాతయ ఇత్యాహ । రక్షా
గ్ం స్వేపనిదహతి । అగ్ని పత్యుపదధాతి । అప్సి నేపల్కే
జ్యోతిధాతై । అంగారమధివర్తయతి ॥ ౫౦ ॥ అంతరిక్షపత
జ్యోతిధాతై । అదిత్యమేవాముష్మి ల్కాకేజ్యోతిధాతై । జ్యోతి
త్సంతోస్తా ఇమెల్కా ధివంతి । యపవం వేద । ధృవమసిపృథ్వి
వీం దృగ్ం హేత్యాహ । పృథివీమేవైతేన దృగ్ం హతి । ధర్మ
మన్యంతరిక్షం దృగ్ం హేత్యాహ । అంతరిక్ష మేవైతేన దృగ్ం హ
తి । ధరుణమసిదివం దృగ్ం హేత్యాహ । దివమేవైతేన దృగ్ం హ
తి ॥ ౫౧ ॥ ధర్మాసి దిశోదృగ్ం హేత్యాహ । దిశపేవైతేన
దృగ్ం హతి । ఇమా నైవైతేల్కాం దృగ్ం హతి । దృగ్ం హం
తేస్తా ఇమెల్కాః పృజయాపశుభః । యపవం వేద । త్ర్యోనే
కృపాలాన్యపదధాతి । త్రయై ఇమెల్కాః । పహం లాకానా మా
ప్త్యై । ఏకమగ్ం కృపాలముపదధాతి । ఏకం వాలగ్ం కృపాలం పు
రుషస్య సంభవతి ॥ ౫౨ ॥ అగ్రద్యై । అగ్రత్రీణి । అగ్రచత్వారి ।
అథాష్టా । తస్మాద్దష్టాకపాలం పురుషస్య శిః । యదేవం కృపా
లాన్యపదధాతి । యజ్ఞోవైష్ట్రజాపతిః । యజ్ఞమేవ పృజాపతి
గ్ం సగ్ం సురోతి । ఆత్మా నమేవతద్సగ్ం సురోతి । తగ్ం సగ్ం

స్కృతనూత్తానమ్ ॥ ౫౩ ॥ అముష్మికాల్పాకేనుపరైతి । య
 దష్టాపుషదధాతి । గాయత్రియా తథస్సంమితమ్ । యన్నవత్త్రి
 వృతాతత్ । యద్దశ । విరాజాతత్ । యదేకాదశ । త్రిష్టుభా
 గత్ । యద్వాదశ ॥ ౫౪ ॥ జగత్యాతత్ । ఛన్దస్సంమితానిస
 ఉషదధత్కపాలాని । ఇమాంబాకాననుపూర్వం దిశో విభృత్యై
 ద్యగ్ంహతి । అథాయుఃప్రాణాపజాంపశూయజమానేద
 ధాతి । సజాతానస్తాఅభితో బహులాకరోతి । చిత్రస్థిత్యాహ ।
 యథాయజురైవైగత్ । ఛగూతామంగిరసాం తపసా తపశ్చధ్వమి
 త్యాహ । దేవతానామైవైనాని తపసా తపతి । తాని తతస్సగ్ం
 స్థితే । యానిఘమేకపాలాన్యవచిన్స్వంతి వైధసశ్చతి చతుష్పద
 యర్పావిముంచతి । చతుష్పదసప్తవః । పశుష్వేవోపరిష్టాత్ప్ర
 తిత్యతి ॥ ౫౫ ॥ వత్తాయతి దివమైవే తేన ద్యగ్ంహతి సమ్భవతి
 తగ్ం సగ్ంస్కృతనూత్తానం ద్వాదశ సగ్ంస్థితే త్రణిచ ॥ ౭ ॥

దేవస్యత్వా సవితుఃప్రసవశ్చత్యాహ వ్రసూత్యై । అశ్వి
 నోర్బాహుభ్యామిత్యాహ । అశ్వినౌహిదేవానామధ్వరూఢౌ ఆ
 ప్తామ్ । పూర్ణోహస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై । సంవపామిత్యా
 హ । యథాదేవతమైవైనాని సంవపతి । సమాపోఅద్భిరగ్మత స
 మోషధయో రసేనేత్యాహ । ఆసోవా ఓవధీర్జిన్స్వంతి । ఓషధ
 యోపోజిన్స్వంతి । అన్యావా ఏతాసా మన్యాజిన్స్వంతి ॥ ౫౬ ॥
 తస్మా దేవయాహ । సగ్ం రైవతీజగతిభిర్ముఖ మతీర్క ఘమతీభి

సృజ్యధ్వమిత్యహం । ఆపావై రైవతీః । పశవోజగతీః । ఓషధ
యో మధుమతీః । ఆపఓషధీంపశూన్ । తా నేవాస్తా పక్షధానన్
సృజ్య । మధుమతకరొతి । అద్భుత్యపరిప్రజాతాస్థసమద్భుత
పృచ్యధ్వమితీ పర్యాస్తానయతి । యథాసుసృష్ట ఇమామనువిసృ
త్య ॥ ౫౭ ॥ ఆపఓషధీంపశూన్యాయంతి । తాద్భుతైవతత్ । జ
నయత్యైత్వా సంయామిత్యహం । ప్రజాపతే తేనాధార । అ
గ్నయేత్వాగ్నిహోమాభ్యామిత్యహం వాయుసృత్యై । మఖస్యశిరో
సీత్యహం । యజ్ఞోవై మఖః । తప్త్యై తద్భుతః । యత్పురో డా
శః । తస్మా దైవమాహ ॥ ౫౮ ॥ ఘమోవా విశ్వాయు రిత్యో
హం । విశ్వమైవాయుర్యజమానే దధాతి । ఉరుప్రథస్తోరు తేయ
జ్జపతిప్రథతామిత్యహం । యజమానమేన ప్రజయాపశు భిప్ర
థయతి । త్వచంగృహ్ణీష్యేత్యహం । సర్వమైవైవన్ సగనుంక
రోతి ; అథాప ఆనీయ పరిమాప్తి । మాన్ సప్తవ తత్త్వచం దధా
తి । తస్మా త్వచామాన్ సంఛన్నమ్ । ఘమోవా ఏహోశాంతః ॥
అథమా సేధమాసై ప్రవృజ్యతే । యత్పురో డాశః । సఈశ్వ
రోయజమాన్ స శుచాప్రదహః । పర్యగ్నికరోతి । పశుమైవై
నమకః । శాంత్యా అప్రదాహాయ । క్షిపర్యగ్నికరోతి । త్ర్యో
వృద్ధియజ్ఞః । అథౌరక్షసావ పహత్యై । అంతరిత్సగ్ం రక్షంతరి
తా అరాతయ ఇత్యహం ॥ ౬౦ ॥ రక్షసామంతర్హిత్యై । పు
రో డాశం వా అధిశ్రితగ్ం రక్షాగ్ం స్యజిహగ్ం సక్ష్మ । దివి నాక్తో వా

మార్గీ రక్షోహః । సప్తవాస్తాద్రక్షాగ్ంస్యపాహాన్ ॥ దేవస్తా
 పవిత్రా శ్రవయిత్విత్యాహ ॥ సప్తతప్రసూత ప్తవైసగ్ం శ్రవయతి ।
 పర్షిష్టేఅధినాక ఇత్యాహ ॥ రక్షస్తామపహత్యై ॥ అగ్నిస్తేతను
 వం మాతిధాగిత్యాహసతదాహయ ॥ అగ్నేహవ్యగ్ం రక్షసే
 త్యాహగుప్త్యై ॥ ౬౦ ॥ అవిదహంతశ్రవయతేతివాచం విసృజ
 తే ॥ యజ్ఞమైవ హవీగ్ంస్యభినాన్యకృత్యప్రతనుతే ॥ పురూరుచ
 మవివాహయ శ్చస్త్యై కరోతి ॥ మస్తిష్ఠావై పురోడాశః ॥ తం
 యన్నాభినాసయేత్ ॥ ఆవినుకస్తిష్ఠగ్సాన్యత్ ॥ అభినాసయతి ।
 తస్మాన్సహమస్తిష్ఠః ॥ భిష్టనాభినాసయతి ॥ తస్మాన్సాగ్ంసేవా
 భిఘన్నమ్ ॥ ౬౧ ॥ వైదేనాభినాసయతి ॥ తస్మాతేగ్శ్చేశ్శిర
 శ్చన్నమ్ ॥ అఖలతి భాపుకోభవతి ॥ యప్తవంవేద ॥ ప్రశోవైస్ప్ర
 త్తిమా పురోడాశః ॥ సనాయజుష్ఠగ్మభినాసయః ॥ వృధేవస్యాత్ ॥
 శ్చశ్వరా యజమానస్య ప్రశవస్ప్రమేతోః ॥ సంబ్రహ్మణా పృచ్ఛ
 సేవిత్యాహ ॥ ప్రాణావైబ్రహ్మ ॥ ౬౨ ॥ ప్రాణాఃప్రశసః ॥
 ప్రాణైరైవ ప్రశూం భన్సంపృణక్తి ॥ నప్రమామృతాభవంతి ॥ య
 జమానోవై పురోడాశః ॥ ప్రజాప్రశవస్పురీషమ్ ॥ యరైవమభినా
 సయతి ॥ యజమానమైవ ప్రజయాప్రశుభిస్ససుధయతి ॥ దేవా
 వైహవిభృత్యాబుర్విత్ ॥ కప్త్యై దం మృత్యామహ ఇ
 తి ॥ సోగ్నిరబ్రవీత్ ॥ ౬౩ ॥ మయిజమాసన్నిధిభవమ్ ॥ అ
 హంవస్తం జనయిష్యామి ॥ యప్తిష్టగ్మృత్యుభవతి ॥ తెదేవా అ

గ్నా తనూస్సన్యదధత । తస్మా దాహుః । అగ్నిస్సర్వాదేనతాభ
త । సోంగా రేణాపః । అభ్యపాతయత్ । తతపక్తోజాయత । స
ద్వితీయ మభ్యపాతయత్ ॥ ౬౫ ॥ తతోద్విత్తో జాయత । స
త్తృతీయ మభ్యపాతయత్ । తతస్త్రితోజాయత । యదదోభ్య
జాయంత । తద్రాప్యానా మాప్యత్వమ్ । యదాత్మభ్యోజాయం
త । తద్రాత్వానామాశ్శ్యత్వమ్ । తేదేవా ఆపేషస్వమృజత । ఆ
హ్య అమృజతసూర్యాభ్యుదితే । సూర్యాభ్యుదిత సూర్యాభి
నిముక్తే ॥ ౬౬ ॥ సూర్యాభినిముక్తఃకునఖని । కునఖశ్శ్యావ
దతి । శ్యావదన్నగ్రదిధిషే । అగ్నిదిధిషుఃపరివితై । పరివితౌపీ
రహణి । వీరహోబ్రహ్మహణి । తద్బ్రహ్మహణం నాత్య చ్యవత ।
అత్యవేదినయత్యవరుద్యై । ఉల్కు కేనాభి గృష్ణోతి శృతత్వా
య । శృతకామాభవహి దేవాః ॥ ౬౭ ॥ అన్యాజీన్వంత్యను
ప్రిస్పత్యైవ మాహాశాంత ఆహుగస్త్యై ఛన్నం బ్రహ్మబ్రవీద్ద్వితీయ
మభ్యపాతయ భూస్ర్యాభినిముక్తే దేవాః ॥ ౬౮ ॥

దేవస్యత్వానవికుఃప్రసవ ఇతిస్ఫయమాదత్తై ప్రమాత్యై । అ
శ్వినోర్బాహుభ్యామిత్యాహ । అశ్వినాహిదేవానా వధ్వర్యా
ఆస్తామ్ । పూర్ణోహస్తా భ్యామిత్యాహయత్యై । ఆదద ఇంద్రస్య
బాహురసి దక్షిణిత్యాహ । ఇందియమేవయజమానేనధాత ।
సహస్రభస్త్రిశ్శతతేజా ఇత్యాహ । రూపమేవాహ్నేయత్తహిమా
నం న్యాచష్టే । నాయురసి తిగ్మతేజా ఇత్యాహ । తేజోజె వా

యుః ॥ ౬౮ ॥ తేజఃప్రవాప్తిః దధాతి । విషాదైవనామాసుర ఆ
 సీత్ । సోవిభేత్ । యజ్ఞేనమాదేవా అభిభవీక్ష్యంతి । సప్తధివీ
 ముభ్యవమీత్ । సామేభ్యాభవత్ । అథోయదండో వృత్ర ము
 హాన్ । తస్యలోహితం పృథివీమనువ్యథావత్ । సామేభ్యాభ
 వత్ । పృథివిదేవ యజురీత్యాహ ॥ ౬౯ ॥ మేభ్యామేవైనాం
 దేవయజురిం కరోతి । ఓషభ్యాస్తేమూలం మాహిగం సి ప్రమిత్యా
 హ । ఓషధీనామహిగం పామై । వ్రజంగచ్ఛగ్రాస్థాన మిత్యా
 హ । ఛందాగం సి వై వ్రజోగ్రాస్థానః । ఛందాగం స్యైవాస్తే
 వ్రజంగ్రాస్థానం కరోతి । వర్షతు తేద్యారిత్యాహ । వృష్టిర్వై
 ద్యః । వృష్టి మైవావరుంధే । బధానదేవ సవిరూపరమస్యాం వ
 రావతీత్యాహ ॥ ౭౦ ॥ ద్వానావపురుషే । యందైవద్వేష్టి ।
 యశ్చేనం ద్వేష్టి । తావుభౌ బధ్నాతి పరమస్యాం పరావతిశతే
 నపాతైః । యోస్తా ద్వేష్టి యంచనయంద్విష్ట స్తమతోమాహ్నా
 గిత్యాహనిముక్త్యై । అరరుర్వై నామాసుర ఆసీత్ । సప్తధివ్యా
 ముపస్లుప్తశయత్ । తందేవా అపహతో రరుఃపృథివ్యా ఇతి పృ
 థివ్యా అపాఘ్నాన్ । భాక్రృత్యవ్యవాయా అరరుః । అపహతోరరుః
 పృథివ్యా ఇతి యదాహ ॥ ౭౧ ॥ భాక్రృత్యమైవ పృథివ్యా
 అపహంతి । తేమన్యంత । దివంవా అయమిరూపతిక్ష్యంతి । తమర
 రుస్తే దివం మాస్తా నితీదీపవర్యభాధంత । భాక్రృత్యవాయా అర
 రుః । అరరుః క్షిప్తం మాస్తా నితి యదాహ । భాక్రృత్యమైవ ది

నః పరివాధతే । స్తంబయ జగ్ హరతి । ప్రథివ్యాపవ భాగ్యై వ్య
 మవహంతి । ద్వితీయగ్ హరతి ॥ ౩౨ ॥ అంతరిక్షాదేవై నఘ
 వహంతి । తృతీయగ్ హరతి । దివప వై నఘవహంతి । రూష్టిం
 చతుర్థగ్ హరతి । అపరిమితాదేవై నఘవహంతి । అసురాణాం
 చాద్రయమగ్రసీత్ । యావదాసీ నఘవరావశ్యతి । తావద్దేవా
 నామ్ । తేదేవాఅబ్రువన్ ॥ అస్త్యైవనోప్యాచవీత ॥ ౩౩ ॥
 క్యంనాదాస్యథేతి । యావత్స్వయం పరిగృహ్ణీథేతి । తేవ సప్త
 స్త్యేతి దక్షిణతః పర్యగృహ్ణన్ ॥ రుద్రాస్త్యేతి ప్రశాప్తా । ఆ
 త్యాస్త్యైవ త్యుత్తరతః । తేగ్ని నాప్రాచోజయన్ ॥ వసుభిర్దిక్షి
 కా । రుద్రైః పశ్చిమతః । ఆదిత్యైః సుదంతః । యన్త్యైః పంచమః
 వేదిం పరిగృహ్ణంతి ॥ ౩౪ ॥ యాభవత్యాత్మనా । పరాస్య భాగ్యై
 వ్యోభవతి । దేవస్య సవితుస్సన ఇత్యాహ ప్రసూత్యై । కర్మకృ
 న్వంతి వైధన ఇత్యాహ । ఇప్సితగ్ హికర్మక్రియితే । ప్రథివ్యై
 మేధ్యం చామేధ్యంచ వ్యుదళామతామ్ । ప్రాచీనముదీదీనం మే
 ధ్యమ్ । పశ్చిమీనం దక్షిణామేధ్యమ్ । ప్రాచీముదీదీనం ప్రవణాం
 కరతి । మేధ్యామైవైనాం దేవయజనం కరతి ॥ ౩౫ ॥ ప్రా
 జ్ఞావేద్యగ్ సాపున్నయతి । ఆహవనీయస్య పరిగృహ్ణీత్యై ।
 ప్రతీతీకృణోతి । గార్హపత్యస్య పరిగృహ్ణీత్యై । అథోమిధున
 త్యాహ । ఉద్ధంతి । యదేవాప్యా అమేధ్యమ్ । తదవహన్తి । ఉ
 త్తంతి । తస్మాద్దేవధయః పరాభవంతి ॥ ౩౬ ॥ యావదాసీ

భాతృవ్యవైవ మూలం ఛినత్తి । మూలంవా అతినిష్ఠద్రక్షాగ్ం
 స్యనూత్పవతే । యద్ధస్తేన ఛింద్యాత్ । కునఖనీషప్రజాస్సుయః ।
 స్ఫ్యేనఛినత్తి । వజోవైస్ఫ్యః । వజ్రేజ్జేవ యజ్ఞాద్రక్షాగ్ం
 స్యవహంతి । పితృదేవత్యాతిభాతా । ఇయతీంఛినతి ॥ ౭౭ ॥
 ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖేన సంమితామ్ । వేదిదేవేభ్యో నిలా
 యత । తాంచతురంగులెన్సవిందన్ ॥ తస్మాచ్ఛతురంగులం ఛే
 యా । చతురంగులం ఛినతి । చతురంగులెహ్య్యాషధయఃప్ర
 క్షేవంతి । ఆప్రత్యస్తాయై ఛినతి । యజమానమైవ ప్రతిష్ఠాం గమ
 యతి । దక్షిణతా వర్షీయసిం కరోతి । దేవయజనస్థేన రూప
 మకః ॥ ౭౮ ॥ పురీషవతీం కరోతి । ప్రజావై పశవః పురీష
 మ్ । ప్రజయైవైనం పశుభిః పురీషవంతం కరోతి । ఉత్తరం పరి
 గ్రాహం పరిగృహ్లాతి । ఏతావత్తీవై పృథివీ । యావత్తీవేదిః । త
 స్యా ఏతావతప్రవ భాతృవ్యం నిర్భజ్య । ఆత్మన ఉత్తరం పరి
 గ్రాహం పరిగృహ్లాతి । ఋతమన్యత్ర సదనమన్యత్ర శ్రీరసీత్యా
 హ । యథాయజురైవైతత్ ॥ ౭౯ ॥ కూరమివవా ఏతత్క
 రోతి । యద్వేదిం కరోతి । ధాఅసి స్వధాఅసీతి యాయవ్యతై
 శాంత్యై । ఉర్విచాసి వస్విచాసీత్యాహ । ఉర్విమైవైనాం వ
 స్వికరోతి । పురాకూరస్య విస్మహో విరిష్కిన్నిత్యాహ వేధ్య
 త్వాయ । ఉదాదాయ పృథివీం జీరదాను ర్యామైరయంచంద్రమ
 సస్వకాల్మషాన్ ॥ యదేవాస్యా అమైధ్యమ । తదేవవార్య

మేధ్యం దేవయజునీం కృత్వా । ౧౦ । యదదశ్వం ద్రమసి
మేధ్యమ్ । తదస్యామెరయతి । తాంధీరాసాఅనుదృశ్యయజంత
తత్రాహానుభ్యాయై । పోక్షణీరాసాదయ । ఇక్ష్వాకురహిరుప
సాదయ । సుగ్రీవం ద సుగ్రీవశ్వ సంమ్మథి । పత్నిగ్ంసన్నహ్య ।
అజ్యేనాదేహిత్యాహానుపూర్వకాయై । పోక్షణీరాసాదయతి ।
అపావై రక్షోఘ్నేః ॥ ౧౧ ॥ ద్రాక్షసామపహత్యై । స్ఫ్యస్య
సత్త్వంధానయతి । యజ్ఞస్య సంతత్యై । ఉవాచహాసతోదైవ
ః । ఏతావతీర్వా అముష్మిణ్లోకఆపతస్కా । యావత్తేహ
క్షణీరితి । తస్మాద్బహీర్వారాసాద్యాః । స్ఫ్యముదస్యకా । యం
ద్విష్యంతం ధ్యాయేత్ । శుచైవైనమర్చయతి ॥ ౧౨ ॥

వై వాయురాహ పరావతీత్యాహాహద్విషయగ్ం హర్తి
తి పరిక్షృష్టాంతి దేవయజునీం కరోతి భవంతి ఖనత్యకరై తత్రా
త్వా రక్షోఘ్నేరర్చయతి ॥ ౧౩ ॥

వజ్రోవైస్ఫ్యః । యదనన్వంచం ధారయేత్ । వజ్రేర్ధ్వ
స్యః క్షణీర్త । పురస్తాత్త్రిగంచం ధారయతి । వజ్రోవై స్ఫ్యః ।
వజ్రేణైవ యజ్ఞస్య దక్షిణతో రక్షాగ్ం స్యపహంతి । అగ్నిత్యాం
చాగ్రతశ్చ ప్రతిచశ్చ । స్ఫ్యసోదీపశ్చాధరాచశ్చ । స్ఫ్యస్
వా ఏవవజ్రేణాగ్రై పాపానం భృత్యవ్య మపహత్యై । ఉ
క్తైరేధి ప్రవృత్తయి ॥ ౧౪ ॥ యథోపధాయ వృశ్వంత్యైవం వాస్తా
వవననితే । అర్చనమైవవయతి । స్ఫ్యం త్రయా ర్చయతి మేధ్య

— శ్రీ తృతీయప్రపాతక ప్రారంభః శ్రీ —

ప్రతుష్ట్యగ్ం రక్ష్యప్రతుష్టా అరాతయ ఇత్యాహ । ర
క్షసామపహత్యై । అగ్నేర్వస్తేజస్థైవ తేజసానిష్టపామీ త్యాహ
మేధ్యత్వాయ । సుగ్రీచనసంమష్టికా । సుగ్రీవమగ్నే । పుమా
గ్ం సమేవాభ్యసన్గ్ం శ్యతి మిధునత్వాయ । అకజహవామ్ । అ
భోవభృతమ్ । అభధ్ధుగ్రీవామ్ । అసావైజహవాః ॥ ౧ ॥ అంతరి
క్షముపభృత్ । పృథివీధుగ్రీవా । ఇమేవైలోకాస్సుగ్రీవః । వృ
ష్టిసంమజ్జనాని । వృష్టిర్వా ఇహం లోకాననుపూర్వం కల్ప
యతి । తేతత్యక్తప్రాసమేధం తే । సమేధం తే స్తా ఇమేలోకాఃప్ర
జయావశుభిః । యవవంవేద । యదిక్రామయేత నర్షకుఃపజన్య
ప్యాదితి । అగ్గ్రీతసంమృజ్యాత్ ॥ ౨ ॥ వృష్టిమేవ నియ
చ్ఛతి । అనావీనాగ్రాహివృష్టిః । యదిక్రామయేతా నర్షకు
ప్యాదితి । మూలత సంమృజ్యాత్ । వృష్టిమేవోద్యచ్ఛతి । త
ధువాఆహుః । అగ్గ్రీతవోపరిష్టాధసంమృజ్యాత్ । మూలతో
ధస్తాత్ । తదనుపూర్వం కల్పతే । నర్షకుకోభవతీతి ॥ ౩ ॥
ప్రాచీనుభ్యాకారమ్ । అగ్నేగ్రీరంతరతః । ఏవమివహ్యన్నకుద్య
తే । అథోఅగ్రాద్వా ఏషధీనామూర్జంప్రజాడపజీమంతి । ఊ
జాపనానాద్యపాద్యసదుద్యై । అధస్తాన్నగ్రీతీమమ్ । దండము
త్తమతః । మూలేన మూలం బ్రహ్మిత్యై । తస్మాదరత్నా హగ్రిం
మృవగిష్టాల్లమాని । ప్రగ్రీత్యం ద్యధస్తాత్ ॥ ౪ ॥ సుగ్రీవ

పా । ప్రాణానైస్సురివః । జుహూర్దక్షిణోహస్తః । ఉపభృశస్స
 వ్యః । ఆత్మాభ్రవా । అన్నగ్ంసంమార్జనాని । ముఖతోవై
 ప్రాణాపానోభూత్వా । ఆత్మానమన్నంప్రశిష్య । బాహ్య
 తస్త్వనుగ్ం శుభయతి । తష్టాన్సురివమేవాగ్గ్రి సమ్మాప్తిః ।
 ముఖతోహిప్రాణాపానోభూత్వా । ఆత్మానమన్నమావిశతి । తా
 ప్రాణాపానా । అవ్యర్థకఃప్రాణాపానాభ్యాం భవతి । యప
 వంవేద ॥ ౫ ॥ జుహూమ్మజ్జ్యార్ఘ్యవరీతి ప్రశ్యంచ్యథస్తాన్మా
 ప్తిః పంచచ ॥ ౧ ॥

దివశ్శిల్పసువతతమ్ । పృథివాకకుభిశ్శ్రితమ్ । తేనప్ర
 యగ్ం సహస్రవల్తేన । సపతన్ నాశయామసి స్వాహేతస్మి
 త్సంమార్జనాన్యగ్ం ప్రహరతి । ఆపోవైదర్భాః । రూపమైవై
 మామైతస్సహిమానం వ్యాచప్తై । ఆనుష్టుభరాప్ । ఆనుష్టుభః
 ప్రజాపతః । ప్రాజాపత్యోవేదః । వేదస్యాగ్గ్ం సుక్తిసం
 మార్జనాని ॥ ౬ ॥ సేవైవైనాని ధందసా । స్వయా దేవత
 రూసమర్థయతి । అఘోముగ్వా వయోషా । దర్భోవృషా । తద్వి
 భునమ్ । మిభునమేవాస్య తద్యజ్ఞైకరూతి ప్రజననాయ । ప్రజా
 యతే ప్రజయా పశుభిర్యజమానః । తాన్యేకే వృక్షైవాపాస్య
 ద్వి । తత్తథానకార్యమ్ । ఆరభస్య యజ్ఞియస్య కర్మాణస్సవి
 ద్దోహః ॥ ౭ ॥ యద్యేనాని పశవోభితిష్ఠేయః । నతత్పశు
 భ్యకమ్ । అద్భిర్దాజయిత్వైతరేన్యసేన్యత్ । యద్యేయజ్ఞి

యస్య కర్త॑వ్యోన్యతా॑ హుతి॑భ్యస్సం తిష్ఠ॑తే । ఉత్త॑రోవావత
 స్య ప్రతి॑ష్ఠా । ఏతా॑గ్ంహి తస్మే॑ ప్రతి॑ష్ఠాం దే॒వాస్సమ॑భర॑న్ ॥
 యద॑ద్భి॒రూర్జయ॑తి । తేన॑శా॒ంతమ్ । యదుత్త॑రేన్యస్య॑తి ।
 ప॒రి॒తీష్ఠామే॒వైనా॑ని తస్య॑మయతి ॥ ౮ ॥ ఓ॒హ ప్రతి॑తిష్ఠతి ప॒రి॒జయా
 ప॒శుభి॑ర్యజమా॑నః । అధో॑స్తమ్బస్య॒వా ఏత॑కూ॒రిపమ్ । యధ్ను॑
 ఖ॒న్సంమూర్జ॑నాని । స్తంబ॑శో॒వా ఓష॑ధయః । తాసా॑ం జరత్క॒తై ప
 శ॒వోన॑రమంతే । అప్రి॑యో హే॒యమాం జరత్క॑తః । యావదప్రి॑
 యోహ॒వై జరత్క॑తః ప॒శూనామ్ । తావదప్రి॑యః ప॒శూనాం భవతి॑
 యస్త్యే॒తాన్యన్యతా॑గ్నైర్వధతి । న॒వదా॑వ్యాసు॒వా ఓష॑ధీషు ప॒శ
 వోర॑మంతే ॥ ౯ ॥ న॒వదా॑వో హే॒యమాం ప్రి॑యః । యావ
 త్పి॒రియోహ॒వై న॒వదా॑వః ప॒శూనామ్ । తావత్పి॑రి॒యః ప॒శూనాం
 భవతి॑ । యస్త్యే॒తాన్యన్యతా॑గ్నై ప॒రిహ॑రంతి । తస్మా॑దే॒తాన్యగ్నై వై
 వ ప్రహ॑రేత్ । యత్తరస్మి॑ంధన్వంస్పృజ్యాత్ । ప॒శూనాంధృ॑త్యై
 యోభూ॑తానామధి॑పతిః । రుద్ర॑స్తంతి చ॒రోవృ॑షా । ప॒శూనస్తా
 క్తం మా॑హిగ్ంసీః । ఏతదస్తు॑ హుతం త॒వస్వాహే॑త్యగ్ని॒సంమూర్జ॑
 నాన్యగ్నై॑ ప్రహ॑రతి । ఏ॒షావా ఏ॒తేషాం॑ యోనిః । ఏ॒షాప్రతి॑ష్ఠా ।
 స్వామే॒వైనా॑ని యోనిమ్ । స్వాం ప్రతి॑ష్ఠాం గ॑మతి । ప్రతి॑తిష్ఠతి ప॒రి॒
 జయా॑ ప॒శుభి॑ర్యజమా॑నః ॥ ౧౦ ॥ వైద॑స్యాగ్గ్ం స్తుఖ॒న్సంమూర్జ॑నా
 ని విదో॑హో గ॑మయతి ప॒శవో॑రమంతే హిగ్ంసీ॒ష్టట్ట ॥ ౧౧ ॥

అయజ్ఞోవా ఏషః । యోషత్సకః । నప్రజాప్రహయే
 రక్షా । పశ్యన్నావస్తై । యజ్ఞమేవాకః । ప్రజానాం ప్రజన
 నాయ । యత్తిష్ఠంతీ సన్నహ్యత । ప్రియం జ్ఞాతిగృంధ్యా
 త్ । ఆసేనా సన్నహ్యతే । ఆసేనా హ్యేషా వీర్యంకరౌతి ॥ ౧౧ ॥
 యత్పశ్యాత్పాప్రచ్యన్నావస్తేత । అనయా సమదం దధీత । దే
 వానాం పత్నియా సమదం దధీత । దేశాద్వక్ష్యత ఉదీచ్యన్నా
 వస్తై । ఆత్మనోగోస్తిథాయ । ఆశాసానాసా మనసమిత్యాహ । మే
 ధ్యామైవైనాం కేవలీం శృత్వా । ఆశీహ సమర్థయతి । అగ్నేరను
 వ్రతాభూత్వా సన్నహ్యసుక్ష్మాతాయకమిత్యాహ । ఏతద్దేవత్వి
 మే వ్రతోప్తనయనమ్ ॥ ౧౨ ॥ తేనైవైనాం ప్రతముపనయతి ।
 తస్మాదాహుః । యత్ప్రేవం వేదయశ్చన । యోక్త్రమైవయుతే ।
 యనున్నావస్తై । తస్మాముష్మిణ్లోకేభవతీతి యోక్త్రేణ । య
 ద్యోక్త్రమ్ । నయోగః । యదాస్తై । సత్తేమః ॥ ౧౩ ॥ యో
 గత్తేమస్య క్షప్తై । యుక్తం క్రియాతా ఆశీకామేయుజ్యాతా ఇ
 తి । ఆశీషసస్మయై । గ్రీధిం గ్రథాతి । ఆశీష ఏవాప్త్యాం
 పరిగృహ్యతి । పునావై గ్రీంధిః । స్త్రీపత్నీ । తన్నిధునమ్ ।
 మిధునమైవాస్య తద్యజ్ఞైకరౌతి ప్రజననాయ । ప్రజాయతే ప్ర
 జయాపశుభిర్యజమానః ॥ ౧౪ ॥ అథోత్తరోవా ఏష ఆత్మనః ।
 యత్పత్నీ । యజ్ఞస్య ధృత్యా అశీధిలం భావాయ । సుప్రజన
 స్తావ్రయగృం సుపత్నీగుపసేద్దిమేకాహ । యజ్ఞమేవ తన్నిధునీ

కరోతి । ఊనేతిరిక్తంధీయాతాఇతి ప్రజాత్యై । మసీనాంపయో
 సోషధీనాగ్ం రసత్వాహ । రూపమేవాప్త్యేతన్నహిమానం
 వ్యాచప్తై । తస్యైతేక్షీయమాణస్య నిర్వపామి దేవయజ్ఞాయా
 ఇత్వాహ । ఆశిషమైవైతామాశాస్తై ॥ ౧౫ ॥ కరోతీవ్రతోపనయ
 నం యేమో యజమానశ్శాస్తై ॥ ౩ ॥

పుత్రజ్ఞప్తై మధుచ ప్రజాపతిరాసీత్ । యత్రా మధ్వా
 సీత్ । తతఃప్రజాఅస్యజత । తస్మాన్నధుషి ప్రజననమివాస్తి ।
 తస్మాన్నధుషా నప్రచరంతి । యాతయామహి । అజ్యేన ప్రచరం
 తి । యజ్ఞోవా ఆజ్యమ్ । యజ్ఞేనైవ యజ్ఞం ప్రచరంత్యయా త
 యానుత్వాయ । పత్యవేక్షతే ॥ ౧౬ ॥ మిథునత్వాయ ప్ర
 జాత్యై । యద్వేషత్తి యజ్ఞస్య కరోతి । మిథునం తత్ । అథా
 పత్నియాపవైవ యజ్ఞస్యాన్వార్తమౌఘనవచ్చిత్యై । అమెధ్యం
 వాపతతకరోతి । యత్పత్త్యవేక్షతే । గార్హపత్యేన్ద్రయ
 తి మెధ్యత్వాయ । ఆహవనీయమభ్యుద్రవతి । యజ్ఞస్య సంత్యై ।
 తేజోసి తేజోసుప్రేహీత్వాహ ॥ ౧౭ ॥ ఓ తేజోవా ఆగ్నిః । తే
 జ ఆజ్యమ్ । తేజస్తేవ తేజస్సమర్థయతి । ఆగ్నిస్తై తేజోమా విస్తే
 దిత్వాహాహిగ్ంసామై । స్ఫోటస్యనత్కంధాసవయతి । యజ్ఞస్య
 సంత్యై । అగ్నేజిహ్వోసి సుభూదేవానామిత్వాహ । య
 థాయజురేవైతత్ । థామైథామై దైవభ్యాయజుషే యజు
 షే భవేత్వాహ । ఆశిషమైవైతామాశాస్తై ॥ ౧౮ ॥ తద్వా

అతఃప్రవిత్రాభ్యామైవోత్పన్నాతి । యజమానావా ఆజ్యమ్ । ప్రా
 నాపానా ప్రవిత్రే । యజమానపన ప్రానాపానాదధాతి । పున
 రాహారమ్ । పనమివహిప్రానాపానా సంచరతః । శుక్రమసి
 జ్యోతిరసి తేజోసిత్యాహ । రూపమేవాన్యైతన్మహిమానంన్వా
 చక్షే । త్విర్యజుషా । త్రయిమేలోకాః ॥ ౧౯ ॥ ప్రమాంలూ
 కానామాప్తేన్య । త్రిః । త్రాన్యవృద్ధియజ్ఞః । అహోమధ్యత్వాయ ।
 అథాజ్యవతీభ్యానుపః । రూపమేవాసామైతద్వణం దధాతి ।
 అసివా ఉతాహుః । యథాహవై యోషానుపణగ్ం హిరణ్యం
 పేశలం బిభ్రతీరూపాణ్యాస్తే । పనమేతాప్రతహీతి । ఆహోవై స
 ర్వాదేవతాః ॥ ౨౦ ॥ ప్రమాహివిశ్వేహం దేవానాంతనూః ।
 యదాజ్యమ్ । తత్రాభియోర్మీహగ్ంసా । జామిస్యాత్ । య
 ద్యజుషాజ్యం యజుషాపడుత్పన్నీయాత్ । ఛందసాపడుత్పన్నాత్య
 జామిత్వాయ । అహోమినునత్వాయ । సావిత్రియర్చా । సప్తి
 త్విప్రసూతం మైకచ్ఛాసదితి । సప్తిత్విప్రసూతమేవాస్య కర్మభవ
 తి । పహోచ్చగాయత్రియా శ్రిష్టన్యస్తత్వాయ । అద్భిరైవాషక్తి
 సస్మన్నయతి । ఓపథీభిఃపశూన్ । పశుభిర్యజమానమ్ । శుక్రం
 త్వాశుక్రాంతాం జ్యోతిస్తాన్య జ్యోతిష్యరిప్తాప్రిప్తీత్యాహ
 సర్వత్వాయ । పర్యాప్త్యా అనంతరాయాయ ॥ ౨౧ ॥

ఈక్షతలహశాస్త్రేలోకాదేవతాభవత్తిషట్ప ॥ ౪ ॥

దేవాసురాస్సంయజ్తా ఆనన్ ॥ నపతమంద్ర ఆజ్యస్యా

వక్తాశమవశ్యత్ । తేనావైకుర । తతోదేనాలభవన్ ॥ పరాసు
 రాః । యప్తవం ిద్వానాజ్యమువేక్షతే । భవత్రావ్యశ్చనా । ప
 రాస్యభ్రాతృవ్యభవతి । బ్రహ్మనాదినోవదంతి । యదాజ్యే
 నాన్యాని హవీగ్ంవ్యభిఘారయతి ॥ ౨౨ ॥ అథకేనాజ్యమి
 త । సత్యేనేతిబ్రూయాత్ । చక్షురైస్సత్యమ్ । సత్యేనైవైవ
 దభిఘారయతి । ఈశ్వరోవా ఏహోంఘోభవతోః । యశ్చక్షుషా
 జ్యమువేక్షతే । నిమిల్యావేక్షేత । దాధారాశ్శంచతుః । అభ్యా
 జ్యం ఘారయతి । ఆజ్యం గృహ్లాతి ॥ ౨౩ ॥ ఓ ఛందాగ్ంస్తివా
 ఆజ్యమ్ । ఛందాగ్ంస్యేవప్రీణాతి । చతుర్జుహ్వం గృహ్లాతి ।
 చతుష్పదఃపశవః । పశూనేనావసుంధే । అష్టాపుషభృతి । అ
 ష్టాక్షరా గాయత్రీ । గాయత్రీసప్రాణః । ప్రాణమైవ పశుషుద
 థాతి । చతుర్భుజావాయామ్ ॥ ౨౪ ॥ ఓ చతుష్పదఃపశవః ।
 పశుషేవోపరిష్టాత్పత్తిస్తతి । యజమానదేవత్యైవై జుహవాః ।
 భ్రాతృవ్యదేవతోవ్యపభృత్ । చతుర్జుహ్వం గృహ్లాత్ భూయో
 గృహ్లాయాత్ । అష్టాపుషభృతి గృహ్లాత్కనీయః । యజమానా
 మైవ భ్రాతృవ్యముపస్తింకరతి । గాన్వైస్సప్రాణః । చతుర్జు
 హ్వం గృహ్లాతి । తస్మాచ్ఛతుష్పదీ ॥ ౨౫ ॥ అష్టాపుషభృతి ।
 తస్మాద్దస్తాశేషా । చతుర్భుజావాయామ్ । తస్మాచ్ఛతుస్తనా । గా
 మైవ తథ్సగ్ంసగూరతి । సాన్వై సగ్ంసగూతేప్రమూర్క్షం దుహే ।
 యజ్జుహ్వం గృహ్లాతి । ప్రయాజేభ్యస్తత్ । యదుషభృతి ।

ప్రసాదానామాయాజ్ఞానైవైతత్ । సర్వస్యైవా ప్రత్యక్షానైవై
 వ్యాతే । యద్ధృవానాయానాజ్ఞానమ్ ॥ ౨౬ ॥ అభిఘాతయతి
 గృహ్లాతి ధృవానాయాం చతుష్పదీ ప్రయాజానామాయాజ్ఞానైవై
 ద్వైవ ॥ ౫ ॥

ఆపోదేవీరగ్రే పువోఅగ్రే గువత్తత్యాహ । రూపమేవాసామేతన్త
 హిమానం నాచపై । అగ్నిశనుంయజ్ఞం నయతాగ్రేయజ్ఞపతిమిత్యా
 హ । అగ్నిపనయజ్ఞం నయతి । అగ్రేయజ్ఞపతిమ్ । యుష్మానిం
 దోవృణోత వృత్తతూర్వాయాయమింద్రమవృణోధ్వం వృత్తి
 తూర్వత్యాహ । వృత్తగ్రంహవానివ్యన్నింగృహపోవవే । ఆ
 పోహింద్రం వవిరే । సంజ్ఞామేవాసామేతధానానం నాచపై
 హోషితాన్ధత్యాహ ॥ ౨౭ ॥ తేనాప్సహోషితాః । అగ్ని
 దేవేభ్యానిలాయత । కృష్ణోరూపం కృత్వా । నవనసప్తక
 సావిశత్ । కృష్ణోసాఖరైస్సోగ్ధయేత్వా సాహిత్యాహ ।
 అగ్నియప్తవైనం జుప్తం కరోతి । అధోఅగ్నేరైవ మేధనువరుంధే ।
 వేదిరసి బర్హిషేత్వా సాహిత్యాహ । ప్రజావైబర్హిః ।
 పృథివీవేదిః ॥ ౨౮ ॥ ప్రజాపత పృథివ్యాం ప్రతిష్ఠాపయతి ।
 బర్హిరసి సుగభ్యస్తావాహిత్యాహ । ప్రజావైబర్హిః ।
 యజమానస్సృజః । యజమానమేవ ప్రజాసుప్రతిష్ఠాపయతి ।
 దివేత్వాంతరితాయత్వా పృథివ్యైత్వేతి బర్హిరాసాద్యసాక్ష
 తి । పృథ్వీప్తవైనం లోకేభ్యఃసాక్షతతి । అథతతస్సహస్రచా

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణశతకయాజ్ఞిక

పురస్తాత్పరిత్యం చం గ్రధిం ప్రతుష్టతి । పరిజావై బర్హిః ।
 యథాసూత్రే కాలాపసపురస్తాద్యంతి ॥ ౨౯ ॥ ఓ తాదృగేవ త
 త్ । స్వధాపితృభ్యఇత్యాహ । స్వధాకారోహి పితృణామ్ ।
 ఊర్భవబర్హిషన్భ్యఇతి దక్షిణాయై శ్రోతేరొత్తరస్యై నయ
 తి సంతత్యై । మాసావై పితరో బర్హిషదః । మాసానేవ ప్రీణా
 తి । మాసావాః పథీర్వర్షయంతి । మాసాః పచంతి సమృధ్యై ।
 అనతిసగందాహపర్జన్యో వర్షతే । యత్రైతదేవం క్రియ
 తే ॥ ౩౦ ॥ ఊర్జాపృథివీం గచ్ఛతేత్యాహ । పృథివ్యామె
 వోర్జం దధాతి । తస్మాత్పృథివ్యా ఊర్జా భుజతే । గ్రధిం ప
 స్రగేం నయతి । ప్రజనయత్యైవ తత్ । ఊర్ధ్వం ప్రాశ్చముగ్ధా
 ణం ప్రతిత్యజ్చనూయచ్ఛతి । తస్మాత్ప్రాచీగేం రేతోధియ
 తే । ప్రతీవీం ప్రజాజాయంతే । విష్టో మృతోసీత్యాహ । య
 జ్ఞోవై విష్ణుః ॥ ౩౧ ॥ ఓ యజ్ఞస్యధృత్యై । పురస్తాత్పరిస్తగం
 గృహ్లాతి । ముఖ్యమేవై నంకిరోతి । ఇయంతం గృహ్లాతి । పరిజా
 పతినా యజ్ఞముఖేన సంమితమ్ । ఇయంతం గృహ్లాతి । యజ్ఞపరు
 షా సంమితమ్ । ఇయంతం గృహ్లాతి । ఫితావద్వై పురుషేర్యం ।
 వీర్యసంమితమ్ ॥ ౩౨ ॥ అపరిమితం గృహ్లాతి । అపరిమితస్యా
 వరుద్యై । తస్మిన్పవిత్రే అపిన్మజతే । యజమానోవై ప్రస్తరః ।
 ప్రాణాపానా పవిత్రే । యజమానపవ ప్రాణాపానా దధాతి ।
 ఊర్జామృదసంత్యాస్తృణామీత్యాహ । యథాయజురైవై తత్ ।

స్వాస్థ్యం దేవేభ్యశ్చత్యాహ । దేవేభ్యప్రవైనాన్వాస్థ్యం కరో
 తి ॥ ౩౩ ॥ బర్హిస్తృణాతి । ప్రజావై బర్హిః । ప్రృథ్వి
 వేదిః । ప్రజా ప్రవ పృథ్విన్యాం ప్రతిష్ఠావయతి । అనతి దృష్టవ
 గ్నం స్తృణాతి । ప్రజమైవైనం ప్రశుభిరనతి దృష్టంకరోతి । ధా
 రయన్ ప్రస్తరం పరిధీపరిదధాతి । యజమానావై ప్రస్తరః । య
 జమానప్రవ తిష్ఠ్వయం పరిధీపరిదధాతి । గంధర్వోసి విశ్వావ
 సురిత్యాహ ॥ ౩౪ ॥ పితౄన్మౌవాయుర్యజమానేదధాతి । ఇం
 ద్రస్య బాహురసి దక్షిణశ్చత్యాహ । ఇంద్రియమైవ యజమానే
 దధాతి । మిత్రావరుణౌత్వోత్తరశఃపరిధత్తా మిత్యాహ । ప్రా
 ణాప్రానౌ మిత్రావరుణౌ । ప్రాణాప్రానావైవాస్మిన్ దధాతి ।
 సూర్యస్తా పురస్తా త్వాత్విత్యాహ । రక్ష సామపహత్యై । క
 ప్యాశ్చిష్టభిశ్చస్త్యాశ్చత్యాహ । అపరిమితాదేవైనం పాతి ॥ ౩౫ ॥
 వీరహూత్రాత్వా కవిత్యాహ । ఆగ్నిమేవ హూత్రేణ స
 వధయతి । ద్యుశ్చుంతగ్ం సమిధీమహీత్యాహ సమిధ్యై । అగ్నే
 బృహంత మధ్వరశ్చత్యాహ వృధ్యై । విశ్వాయంత్రైశ్చత్యాహ ।
 విశ్వం యత్యై । ఉద్భవీనాగ్రి నిదధాతి ప్రతిష్ఠిత్యై । వసూనా
 గ్ం రుద్రాణామాదిత్యానాగ్ం సదసి సీదేత్యాహ । దేవతానా
 మైవసదనే ప్రస్తరగ్ం సాదయతి । జుహూరసి ఘృతాదీనామే
 త్యాహ ॥ ౩౬ ॥ అసావై జుహూః । అంతరిక్షముపభృత్ ।
 ప్రృథ్వి భువా । తావా మేతదేవ ప్రియం నామ । యద్భుతా

ఏతి । యన్మృతాచిత్యాహ । ప్రియేణేవైనా నామ్నా సాదయతి । ఏతా అసదంధుస్కృతస్య లోకత్యాహ । సత్యంవై సుకృతస్య లోకః । సత్యపవై నాసుకృతస్య లోకే సాదయతి । తా విష్ణోపాహిత్యాహ । యజ్ఞోవై విష్ణుః । యజ్ఞస్య ధృత్యై । పాహీయజ్ఞం పాహీయజ్ఞపతిం పాహీమాం యజ్ఞనియమిత్యాహ । యజ్ఞాయ యజమానాయాశ్చ నే । తేభ్యపవాశిషమాశాపైనాత్యై ॥ ౩౭ ॥ స్థేత్యాహ పృథివీ వేదిత్యంతి క్రియతే విష్ణుర్విర్య సంమితం కరోత్యాహ పాతి నామ్నో త్యాహ లోకే సాదయతి పట్వ ॥ ౬ ॥

అగ్ని నావై హోత్రా । దేవా అసురానభ్యభివృక్షా । అగ్నే సమిధ్యమానాయాసుబూహిత్యాహ భాతృన్వాభిభూత్యై । పకవిగ్ంశతిమిథ్య ద్రూణాణిభవంతి । పక్వవిగ్ంశోవై పురుషః । పురుషస్యాప్త్యై । పంచదశేన్మద్రూణ్యభ్యాదధాతి । పంచదశవా అర్థమాసస్య రాత్రయః । అర్థమాసశస్సంవత్సరతీవ్యతే । త్రిణపరిక్షిణపరిదధాతి ॥ ౩౮ ॥ ఊర్ద్వై సమిధావాదధాతి । అన్తాయాజేభ్యస్సమిధమతి శినష్టి । షట్ ధన్వంపద్యతై । షడ్వాఋతవః । ఋతూనైవ ప్రీణాతి । వైదెనోప వాజయతి । ప్రాజాపత్యోవైవేదః । ప్రాజాపత్యః ప్రాణః । యజమాన ఆహవనీయః । యజమానపీవ ప్రాణం దధాతి ॥ ౩౯ ॥ క్షిరుపవాజయతి । త్రయోవై ప్రాణః । ప్రాణానైవాప్క్షిణద

తాతి । దేవోపయత్యసుప్రేమప్రాజాపత్యమాఘరమాఘర
 మతి । యజ్ఞోవై ప్రజాపతిః । యజ్ఞమేవ ప్రజాపతిం ముఖత
 తరణతే । అథోప్రజాపతిస్సర్వాదైవతాః । సర్వాప్రదేవతాః
 పీతాతి । అగ్నిమగ్నితస్త్రిస్సంమృద్ధీత్యాహ । త్ర్యవృద్ధియ
 జ్ఞః ॥ ౪౦ ॥ అథో రక్షసామపహత్యై । పరిధీంధన్వమాప్తిః ।
 సునాత్యైవైనా । తస్త్రిస్సంమృద్ధీత్యాహ । త్ర్యవృద్ధియజ్ఞః ।
 అథోమేధ్యత్వాయ । అథోప్రేవేదేనాశావః । దేవాశావనేవ
 తస్సంమృద్ధీత్యాహ । సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై । ఆసీనోన్యమా
 ఘరమాఘరయతి ॥ ౪౧ ॥ తిష్ఠన్నన్యమ్ । యథానోవా ర
 థంవా యంజ్యాత్ । ప్రవమేవ తదధ్వర్యర్వజ్ఞంయునక్తి । సువ
 ర్గస్య లోకస్యాభ్యాశ్చైవ । వహంత్యేనంగామ్యాఃపశవః । య
 ప్రవంవేద । భువనమసి విప్రభుస్వేత్యాహ । యజ్ఞోవై భువనమ్ ।
 యజ్ఞప్రవ యజమానం ప్రజయా పశుభిఃప్రథయతి । అగ్నేయప్ర
 రిదం నమృత్యాహ ॥ ౪౨ ॥ అగ్నిరైవేదేవానాం యస్తా ।
 యప్రవదేవానాం యస్తా । తస్మాప్రవ నమసకరోతి । జుహ్వీహ్య
 గ్నిస్తాహ్యయతి దేవయజ్ఞాయా ఉపభృతే హిదేవస్తా సప్రి
 తాహ్యయతి దేవయజ్ఞాయా ఇత్యాహ । అగ్నేయైవై జుహవాః ।
 సావిత్త్ర్యుపభృతే । తాభ్యామైవేనేప్రసూత ఆదతై । అగ్న
 విష్ణుమావామవక్రమిషమిత్యాహ । అగ్నిఃపురస్తాత్ । విష్ణుర్వ
 జ్ఞఃప్రశ్నాత్ ॥ ౪౩ ॥ తాభ్యామైవప్రతిహృత్యాహ్యయతి ।

విజిహా¹త్రాం మా²మా³నంతా⁴స్తమిత్యా⁵హా⁶హి⁷గ్ంసాయై⁸ । లూకం⁹
 మే¹⁰ లోకకృ¹¹తా¹² కృణు¹³తమిత్యా¹⁴హ । ఆశిష¹⁵మైవైతా¹⁶మా¹⁷శా¹⁸స్తై । వి
 జ్ఞో¹⁹స్థా²⁰నమసీ²¹త్యా²²హ । యజ్ఞో²³వై వి²⁴ష్టుః । పత²⁵స్థలు²⁶వై దే²⁷వా²⁸నా²⁹మ
 పరా³⁰జిత³¹మాయతనమ్ । యద్య³²జ్ఞః । దే³³వా³⁴నా³⁵మై³⁶వా³⁷పరా³⁸జిత³⁹ఆ
 యత⁴⁰నే తి⁴¹ష్ఠతి । ఇత⁴²ఇందో⁴³ అక⁴⁴పి⁴⁵ద్యో⁴⁶ర్వా⁴⁷నో⁴⁸త్యా⁴⁹హ ॥ ౪౪ ॥
 ఇందో⁵⁰యమై⁵¹వయజమా⁵²నే⁵³దధా⁵⁴తి । సమా⁵⁵రభో⁵⁶స్థో⁵⁷వఅ⁵⁸ర్హ⁵⁹రా⁶⁰హ
 వి⁶¹సస్మ⁶²శమిత్యా⁶³హవృ⁶⁴ధ్యై । అ⁶⁵ఘో⁶⁶రమా⁶⁷ఘో⁶⁸రమా⁶⁹నస⁷⁰సమా⁷¹ర
 భ్య⁷² । పత⁷³స్మి⁷⁴కా⁷⁵లై⁷⁶దే⁷⁷వా⁷⁸స్స⁷⁹వర్గం⁸⁰ లో⁸¹క⁸²మా⁸³యన్⁸⁴ । సాయా⁸⁵దే
 వయ⁸⁶జమా⁸⁷నస్స⁸⁸వర్గం⁸⁹ లో⁹⁰క⁹¹మై⁹²తి । అ⁹³హో⁹⁴సమృ⁹⁵ద్ధే⁹⁶నై⁹⁷వి⁹⁸య⁹⁹జ్ఞై¹⁰⁰న¹⁰¹య
 జమా¹⁰²నస్స¹⁰³వర్గం¹⁰⁴ లో¹⁰⁵క¹⁰⁶మై¹⁰⁷తి । అహు¹⁰⁸తో¹⁰⁹ య¹¹⁰జ్ఞో¹¹¹య¹¹²జ్ఞ¹¹³ప¹¹⁴తే¹¹⁵రి¹¹⁶శ్వా¹¹⁷
 హా¹¹⁸నార్యై¹¹⁹ । ఇందో¹²⁰వాం¹²¹ధన్వ¹²²హే¹²³త్యా¹²⁴హ । ఇందో¹²⁵యమై¹²⁶
 న¹²⁷య¹²⁸జమా¹²⁹నే¹³⁰దధా¹³¹తి । బృ¹³²హ¹³³ద్భా¹³⁴ఇ¹³⁵త్యా¹³⁶హ ॥ ౪౫ ॥
 వై¹³⁷లో¹³⁸కో¹³⁹ బృ¹⁴⁰హ¹⁴¹ద్భా¹⁴²ః । సు¹⁴³వర్గ¹⁴⁴స్య¹⁴⁵ లూ¹⁴⁶క¹⁴⁷స్య¹⁴⁸ సమ¹⁴⁹ష్టే¹⁵⁰యై । య¹⁵¹జ
 మా¹⁵²న¹⁵³దై¹⁵⁴వ¹⁵⁵త్యా¹⁵⁶వై¹⁵⁷జు¹⁵⁸హూః । భ్రా¹⁵⁹తృ¹⁶⁰వ్య¹⁶¹దే¹⁶²వ¹⁶³తో¹⁶⁴వ¹⁶⁵భృ¹⁶⁶త్ । ప్రా¹⁶⁷
 ణ¹⁶⁸అ¹⁶⁹ఘో¹⁷⁰రః । య¹⁷¹ధన్వ¹⁷²గ్ం¹⁷³స్స¹⁷⁴వర్¹⁷⁵శయే¹⁷⁶త్ । భ్రా¹⁷⁷తృ¹⁷⁸వే¹⁷⁹స్య¹⁸⁰ ప్రా¹⁸¹ణం
 దధా¹⁸²యే¹⁸³త్ । అ¹⁸⁴స్స¹⁸⁵గ్ం¹⁸⁶స్స¹⁸⁷వర్¹⁸⁸శయి¹⁸⁹న్న¹⁹⁰త్యా¹⁹¹హ¹⁹²మై¹⁹³తి । య¹⁹⁴జమా¹⁹⁵న¹⁹⁶ఏ
 వ¹⁹⁷ ప్రా¹⁹⁸ణం¹⁹⁹ దధా²⁰⁰తి । ప్రా²⁰¹హి²⁰²మా²⁰³గ్నే²⁰⁴దశ²⁰⁵పరి²⁰⁶తా²⁰⁷దా²⁰⁸మా²⁰⁹ సు²¹⁰చరి²¹¹తే
 భ²¹²జే²¹³త్యా²¹⁴హ ॥ ౪౬ ॥ అగ్ని²¹⁵ర్వా²¹⁶స²¹⁷ప²¹⁸వి²¹⁹త్రమ్ । పృ²²⁰జిన²²¹హ²²²స్స
 తం²²³ దు²²⁴శ²²⁵పరి²²⁶తమ్ । ఋ²²⁷జు²²⁸క²²⁹మ²³⁰గ్ం²³¹ స²³²త్య²³³గ్ం²³⁴ సు²³⁵చరి²³⁶తమ్ । అగ్ని
 రై²³⁷వై²³⁸నం²³⁹ పృ²⁴⁰జి²⁴¹వా²⁴²ద²⁴³న్మ²⁴⁴తా²⁴⁵ద్దు²⁴⁶శ²⁴⁷పరి²⁴⁸తా²⁴⁹త్వ²⁵⁰తి । ఋ²⁵¹జు²⁵²క²⁵³మే²⁵⁴ స²⁵⁵త్యే

సుచరితే భజతి । తస్మా దేవమాశాస్తై । ఆత్మనోగోపీధాయ । శి
 రోవాపతద్యజ్ఞస్య । యదాఘారః । ఆత్మాధుగ్రీవా ॥ ౪౭ ॥
 ఆఘారమాఘార్యధుగ్రీవాగ్ం సమనక్తి । ఆత్మనైవయజ్ఞస్యశి
 ర్గప్రదధాతి । ద్విస్సనునక్తి । ద్వాహిపాగ్రీణాపానా । తదా
 హుః । త్రిరైవసమంజ్యాత్ । త్రిధాతుహిశిరః । శిరఃతైతద్య
 జ్ఞస్య । అథోత్రయోవేపాగ్రీణాః । పాగ్రీణానైవాప్తి దధాతి ।
 మఖస్య శిరోస్థి సంజ్యోతిషాజ్యోరజ్ఞామిత్యాహ । జ్యోతిరైవా
 స్మాదైవరిప్రాద్ధధాతి । సుప్తగన్ధస్య లోకస్యానుభావ్యత్యై ॥ ౪౮ ॥
 పరిదధాతి పాగ్రీణం దధాత్రిహియజ్ఞాఘరయతి నమశ్చత్యా
 హ పశాచదీర్వాణీత్యాహ భాగత్యాహ భజేత్యాహధుగ్రీవై
 వాప్తి దధాత్రి త్రేణిచ ॥ ౪ ॥

ధిష్ణీయా వా పతేన్యప్యంతే । యద్భుగ్రీవక్తి । యద్ధోతా ।
 యద్ధర్వరుః । యద్గ్నీత్ । యద్యజమానః । తాన్ యదంతరై
 యాత్ । యజమానస్య పాగ్రీణాంధన్వంకర్షేత్ । ప్రమాయు
 కస్యాత్ । పురోడాశమపగృహ్య సంచరత్యధర్వరుః ॥ ౪౯ ॥
 యజమానామైవత్య్లాగ్గ్ం శిగ్ంషతి । నాస్యపాగ్రీణాం ధన్వంకర్
 షతి । నప్రమాయుకోభవతి । పురస్తాత్ప్రీత్యజ్ఞాసీనః । ఇదా
 యాగ్ధా మాదధాతి । హస్త్యాగ్ం హవాతేగ్రీ । ప్రశవోవా ఇ
 డా । ప్రశవఃపురుషః । ప్రశుష్ప్వ పశూన్ప్రీతీస్తావయతి । ఇదా
 మైవాపమాప్రజాతిః ॥ ౫౦ ॥ తాన్ప్రజాతీన్ యజమానోస్తుప్రజా

సతే । ద్విర్రంశులావనక్తివర్వణాః । ద్విపాద్యజమానఃప్రతిష్ఠి
 క్త్య । సకృదుపస్తృణాతి । ద్విరాదధాతి । సకృద్దధిఘోరయతి ।
 శతుస్సంపద్యతే । చత్వారివై ప్రశోఃప్రతిష్ఠానాని । యావాన్తేన
 శుః । తముపహ్వయతే ॥ ౫౦ ॥ ముఖమివ ప్రత్యుపహ్వయే
 క । సంముఖానైవ పశూనుపహ్వయతే । పశవోవాగ్ధా । తస్మా
 ఛాన్వానభ్యా । అధ్వర్యుణాచ యజమానేనచ । ఉపహూతఃప
 శుమానస్సానీత్యాహ । ఉపహ్యేనాహ్వయతే హూతా । ఇడా
 మైదేవతానాముపహవే । ఉపహూతఃపశుమాన్భవతి । యఏవం
 వేద ॥ ౫౧ ॥ యాంవైహస్త్యామిడా చూదధాతి । వాచస్సా
 భాగధేయమ్ । యాముపహ్వయతే । ప్రాణానాగ్ంసా । వా
 చంవైవ ప్రాణాగ్ం శ్పవరుంధే । అథవాఏతహ్యుపహూతా
 యామిడాయామ్ । పురోడాశస్త్యేవ బహిఃపదోమీచూగ్ంసా ।
 యజమానం దేవా అబ్రువన్ । హవిరోవిర్వపేతి । నాహమ
 భాగోనిర్వప్నాన్మీత్యబ్రవీత్ ॥ ౫౨ ॥ నమయాభాగయానువ
 త్త్యథేతివాగ్బ్రవీత్ । నాహమభాగాపురోనుపాక్యా భవిష్యామీ
 తిపురోనునాక్యా । నాహమభాగాయాజ్యాభవిష్యామీతియాజ్యా ।
 నమయాభాగైవషట్కారిష్ట్యథేతి వషట్కారిః । యద్యజమానభా
 గం నిధాయ పురోడాశం బర్హిషదం కరోతి । తానేవ తద్భాగి
 నఃకరోతి । చతుర్థాకరోతి । చతస్సోదిశః । ద్విత్వేనప్రతితిష్ఠ
 తి । బర్హిషదం కరోతి ॥ ౫౩ ॥ యజమానోవైపురోడాశః ।

పృథ్వీశాసనః హి । యజమానమేవ పృథ్వీశాసుప్రతిష్ఠాపయతి । తస్మా
 ద్దత్తానాం పృథ్వీశాసనప్రతిష్ఠాంతి । మూగం సేనావాహః । అథోఽ
 ల్వాహుః । దక్షిణానాం పృథ్వీశాసనప్రతిష్ఠాంతరైవద్యవరుధ్యంతే ।
 యత్పురోదాశం బర్హిషదం కరంతి । చతుర్థా కరంతి । చ
 త్వారో హ్యేతే పృథ్వీశాసనప్రతిష్ఠాంతరైవద్యవరుధ్యంతే ॥ ౫౫ ॥ బృహస్పతిః
 తాదృశ్యురగ్నిత్ । తనుభిస్సుశేత్ । ఇదంబృహస్పతిః । ఇదగ్ం
 హూతుః । ఇదచచ్ఛవోః । ఇదమగ్నిధృతి । యథైవాదస్తా
 మ్యేధ్వరే । అదేశమృత్విగ్భోదక్షిణానీయంతే । తాదృగేవ త
 త్ । అగ్నిధేనకమాయాదధాతి ॥ ౫౬ ॥ అగ్నిముఖాహ్వ
 ణః । అగ్నిముఖమేవధిం యజమానమున్నోతి । సకమపస్తీర్య
 ద్వీరాదధత్ । ఉపస్తీర్యద్విరభిఘారయతి । షటధం సంపద్యంతే ।
 షడ్వాఙ్ముతవః । ఋతూనేవ ప్రీణాతి । వైదేనబృహస్పతే బ్రహ్మధా
 గంపరిహరతి । పౌజాపత్యోవైవైదః । పౌజాపత్యోబృ
 హస్పతిః ॥ ౫౭ ॥ సతతాయజ్ఞస్య ప్రసూత్యై । అశ్రకామమనేన ।
 తతాహూతే । మధ్యంవా పృథ్వీశాసనస్య । యథోతా । మధ్య
 తపవ యజ్ఞం ప్రీణాతి । అథాధ్వర్యవే । పృథ్వీశాసనా పృథ్వీశాసన
 స్య । యదధ్వరుః । తస్మాద్ధవిర్యజ్ఞస్యేతా మేవావృతమను ॥ ౫౮ ॥
 అన్యాదక్షిణానీయంతే । యజ్ఞస్య ప్రతిష్ఠిత్యై । అగ్నిమగ్నిధన్
 కృగ్నకృగ్నంక్తుగ్ధీత్యాహ । పరాజివహ్యోర్హియజ్ఞః । ఇషితా
 దేవ్యాహూతార్థత్యాహ । ఇషిర్గంహి కమగ్నియతే । భ

౨౨) వాచాన్యాయ పీఠితామానుషసూక్తవాచాయ సూక్తాబూరి
హిత్యాహ । ఆశిష మైవైతామాశాస్తై । స్వగదేవ్యాహూతృభ్య
ఇత్యాహ । యజ్ఞమైవ తద్వైగదేవైతామాశాస్తై । స్వప్రమాణసూక్తభ్య
హ । ఆశిష మైవైతామాశాస్తై । శంయోబూరిహిత్యాహ । శం
యమైవ పార్వాస్వత్యం భాగదేవైవ సమధాన్యతి ॥ ౫౯ ॥

చరత్యర్థ్యరుప్రజాతి హ్యాయతే వేదాబ్రవీద్బర్హిష
దం కరోత్యుత్విజోదధాతి బ్రహ్మసుకరోతి చ త్వారిచ ॥ ౬౦ ॥

అథసు ౨) చానసుష్టుగ్రాభ్యంవా జనతీభ్యాంసూహతి । ౨)
విష్టావా అనుష్టుక్ । అన్నంవాజనప్రతిష్ఠితై । అవాద్యపావ
ద్యై । పాదీంజహూమూహతి । జాతా నైవ భాగ్యవ్యా
న్ప్రేక్షదతే । ప్రతీచీముప్తభృతమ్ । జన్మిష్యమాణా నైవ ప్రతిసు
దతే । నవిషూచ ఏవాపోహ్యసపత్నా యజమానః । అష్టి
లోకే ప్రతిష్ఠతి ॥ ౬౦ ॥ ద్వాభ్యామ్ । ద్విప్రతిష్ఠోహి । వసు
భ్యస్త్యైరుదేభ్యస్త్యై ద్విత్యేభ్యస్త్యైత్యాహ । యథాయజురై
వైతత్ । సుగ్రీకుప్రస్తరశనక్తి । ఇమైవైలోకాసుచః । యజమా
నఃప్రస్తరః । యజమానమైవ తేజసా నక్తి । తైరీధానక్తి । త్ర
యైవైమైలోకాః ॥ ౬౧ ॥ ఏభ్యైవైవైనం లోకేభ్యోనక్తి । అభి
పూర్వమనక్తి । అభిపూర్వమైవయజమానం తేజసానక్తి । అక్త
గ్గ్రిహితా ఇత్యాహ । తేజోవా ఆభ్యమ్ । యజమానఃప్రస్తరః ।
యజమానమైవ తేజసానక్తి । వియంతు వయిత్యాహ । వయప్రవై

సం కృత్వా । సువర్గం లోకిం గమయతి ॥ ౬౨ ॥ ప్రికాం
 యోనిం మునిర్మృత్యుమిత్యాహ । ప్రికాయై గోప్తీభాయ । ఆ
 ప్యాయంతామాప ఓపథయిత్యాహ । ఆపవనాపథీరాప్యాయ
 యతి । మరుతాం పృథగయస్థేత్యాహ । మరుతౌవై వృష్ట్యా
 క్షతే । వృష్టిమేవావరుంధే । దివంగచ్ఛ తతోవో వృష్టిమేర
 యేత్యాహ । వృష్టిరైవదౌః । వృష్టిమేవావరుణై ॥ ౬౩ ॥
 యావద్వా అధ్వర్యుఃప్రస్తరం ప్రిహరతి । తావద్వాయుర్మీ
 యతే । ఆయుష్పాలగ్నేస్వాయుమేపాహిత్యాహ । ఆయురై
 వాన్మంధతే । యావద్వా అధ్వర్యుఃప్రస్తరం ప్రిహరతి । తా
 వద్వస్య చక్షుమీయతే । చక్షుష్పాలగ్నేసి చక్షుమేపాహి
 త్యాహ । చక్షురైవాన్మంధతే । ధ్రువాసీత్యాహ ప్రతిష్ఠిత్యై
 యంపరిధిం పర్యధాత్వాత్యాహ ॥ ౬౪ ॥ ధ్రువాయథాయజురైవై త
 త్ । అగ్నేదేవ పశభిర్వైయమాణిత్యాహ । అగ్నయప్తవై నం
 జుప్తం కిరతి । తంతప్తవనుజోషం భరామీత్యాహ । సజాతా
 నైవాస్తా అనుకాన్క రోతి । నేదేషన్వదవచైరియాతాత్తత్యాహ
 సుఖ్యాత్యై । యజ్ఞస్య పాథుఃప్రసమితమిత్యాహ । భూమానమై
 వోపైతి । పరిధీప్రహరతి । యజ్ఞస్య సమిష్టే ॥ ౬౫ ॥ యాసు
 చాసం ప్రహ్రివయతి । యదేవ తత్రకూక్రిమ్ । తత్రైనశమయతి ।
 జహ్వమువభృతమ్ । యజమానదేవత్యావై జుహవాః । భాగ్య
 వ్యదేవతోవభృత్ । యజమానాయైవ భాగ్యవ్యమువప్తం క

యజమా వైదేన వేదగ్ం పంచాక్ష్యోనువిద్యై ॥ ౬౯ ॥ అథోయ
ద్యేదశ్వ వేదశ్వభవతః । మిథునత్వాయ ప్రజాత్యై । ప్రజా
పతేర్వా ఏతానిశ్శశూగ్రిణి । యద్యేదః । పత్నియాదపస్తాసన్య
త । మిథునమేవ యోగః । విందతేప్రజామ్ । వైదగ్ంఘోతాహ
నినీయాన్ స్వగంనేతి । యజ్ఞమేవ తథస్య తనాతోర్మరస్తాదధ
మూహాత్ । గగ్ంసంతతమున్తరేధమాస ఆంభతే ॥ ౭౦ ॥ స
క్తాలేకాల ఆగతే యజతే । బ్రహ్మనాదినోవదంతి । సత్వాఅధ్వ
ర్యుస్సాన్యైత్ । యోయతో యజ్ఞం ప్రయుజ్ఞైః । తదేనం ప్రసిష్ఠాప
యతీతి । వాతానాన్ అధ్వరుర్విజ్ఞం ప్రయుజ్ఞైః । దేవాగాతు
విదోగాతుం విత్వాగాతుమితేత్యాహ । యతప్రవయజ్ఞం ప్రయు
జ్ఞైః । తదేనం ప్రసిష్ఠాపయతి । ప్రతీతస్థతి ప్రజయాప్రశుభిర్యజ
మానః ॥ ౭౧ ॥ తిస్తతీమేలాకాగ్నుయతి ద్యౌర్వృష్టిసేవావ
రుంధే పర్యధిష్ఠా ఇత్యాహ సమిష్టైర్భాగధేయం ధన్వమిత్యాహ
వా ఇన్ద్రసంవృత్పనానస్య విద్యైలభతే యజమానః ॥ ౭౨ ॥

యోవా అయథా దేవతం యజ్ఞముపచరతి । అదేవతాభ్యో
వృశప్యతే । సాపీయాన్భవతి । యోయథా దేవగమ్ । నదేవతా
భ్య ఆవృశప్యతే । సపీయాన్భవతి । వారుణోవైపాశః । ద్విసం
విహ్యమి వరుణస్య పాశమిత్యాహ । వరుణపాశాదేవైనాం ము
ఖ్యతే । సవిత్ప్రహతో యథాదేవతమ్ ॥ ౭౩ ॥ సదేవతాభ్య
ఆవృశప్యతే । సపీయాన్భవతి । క్షాతుశ్చయోహ సుక్తతస్యల్ల

కఞ్శాహా । అగ్నిరైవేదాతా । పుణ్యంకమౌ సుక్తతస్యల్లాకః ।
 అగ్నిరైవేనాంధాతా । పుణ్యేకమౌణి సుక్తతస్యల్లాకే దధాతి ।
 సోమం మే సహవత్యాకరోమీత్యాహ । ఆత్మనశ్చ యజమానస్య
 చానాత్యైసం త్వాయ । సమాయుషా సంప్రజయేత్యాహ ॥ 23 ॥
 ఆశిషమైవైతామాశాస్తే పూర్ణపాతే । అంతతోస్తుష్టుభా । చతు
 స్పద్యా పతచఛందఃప్రతిష్ఠితం పతియైపూర్ణపాతే భవతి ।
 అస్మిన్లాకే ప్రతిష్ఠానీతి । అస్మిన్నైవల్లాకే ప్రతిష్ఠతి । అథో
 వాగ్వా అస్తుష్టుక్ । వాఙ్మీఘనమ్ । ఆహారేణప్రజననమ్ । ప
 తిస్త్యైవై మిథునాద్విద్యోతమానస్తనయన్వర్షతి । రేతస్సిం
 చన్ ॥ 24 ॥ ప్రజాగ్రజనయన్ ॥ యద్యేయజ్జస్య బ్ర
 హ్మణాయుజ్యతే । బ్రహ్మణావేతస్య విమోకః । అద్భిశ్శాంతిః ।
 ఏముక్తంవా పతరహియోక్త్రం బ్రహ్మణా । ఆదాయైన తృతీ
 సహవత్యపగృహ్ణాతే శాంత్యై । అంజతోపూర్ణపాత్రమానయతి ।
 రేతపవాసాయం ప్రజాందధాతి । ప్రజయాహిమస్తుప్యగృహ్ణాః ।
 ముఖం విమృశ్యై । అవభృథస్త్యేవ దూపం కృతోవ్యతిత్యతి ॥ 25 ॥
 సవిత్ప్రసూతో యథా దేవతం ప్రజయేత్యాహ సింహ
 స్మృష్ట పకంచ ॥ ౧౦ ॥

పరివైషోవా పవవనస్పతీనామ్ । యదుప వైషః । యపవం
 వేద । విందతే పరివైష్టారమ్ । తముత్కారై । యందేవామస్తుప్య
 ము । ఉపవైషమధారయన్ ॥ యోస్త్యదవచేతసః । తానస్త్యభ్య

మిహామృతం । ఉపవేషోపవిధిః ॥ ౭౬ ॥ వృజాంపుష్టిమథో
 ధనమ్ । ద్విపదోనృశృతుచ్ఛదః । ధృవాననపగాఢగుర్వితి పు
 రస్తాత్పృథ్వంతముపగూహతి । తస్తాత్పురస్తాత్పృథ్వంతశ్శూ
 గా అవస్థంతి । స్థవిమృతఉపగూహతి । అత్రతివాదినవైవానాను
 రుతే । ధృష్టిర్వా ఉపవేషః । శుచర్మో వజ్రో బ్రహ్మణానగ్ం శీ
 తః । యోపవేషేశుక్ । సాముక్చుచ్ఛయంద్విష్కృతిః ॥ ౭౭ ॥
 అథాస్తే నామగృహ్యప్రహరతి । నిరమున్నుద ఓకసః । న
 పతోయఃపృతనతి । నిర్బాధ్యేన హవిషా । ఇంద్రపిణంపరా
 శరీత్ । ఇహితిప్రసవరావతః । ఇహిపక్షజనాగ్ం అతి । ఇహితి
 సాత్తిరోచనాయావత్ । సూర్యోఅనద్దివి । పరమాంతా పరా
 వతమ్ ॥ ౭౮ ॥ ఇంద్రోనయతువృత్తమ్ । యత్రానపునరా
 యసి । శశ్వతీభ్యస్సమాభ్యతి । త్రివృద్వా పషవజ్రోబ్రహ్మ
 ణానగ్ంశీతః । శుచైవైనం విధ్వా । పృథ్వీలోకేభ్యో నిర్లుద్య ।
 వజ్రేణబ్రహ్మణాస్తృణుతే । హతోసావపధిష్టాముమితోహస్తృ
 త్యై । యంద్విష్యాత్తంధ్యాయేత్ । శుచైవైనమర్చయతి ॥ ౭౯ ॥

నోద్విష్కృతి పరావతమర్చయతి ॥౮౦॥

వ్రత్యుప్తం దివశ్శిల్పమయజ్ఞోఘృతంచ నేనానురాగ్యప్రత
 మింద్రాతపాదేవీర్హినా ధిష్ణియా అథమృచా యోనాఅయథా
 నేవతం పరివేషోవాపకాదశ ॥౮౧॥

ప్రతుష్టస్త్వసుయజ్జప్తమాహి విశ్వేమాం దేవానామూజాణాం
 త్రివీమథూరక్ష.సాం తాం ప్రజాపతిం ద్వాభ్యాం తంకాలే కాలే
 నస నస్తతిః ॥ ౭౯ ॥

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు
 కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే
 తృతీయప్రపాఠకస్సమాప్తః.

— శ్రీ చతుర్థప్రపాఠకప్రారంభః శ్రీ —

హరిఃఓమ్ ॥ బ్రహ్మణే బ్రాహ్మణమాలభతే । త్తత్రాగ్రయ
 రాజన్యమ్ । మరుద్ధ్యోవైశ్యమ్ । తపసేశూద్రమ్ । తమసై
 తస్యూరమ్ । నారకాయ వీరహణమ్ । పూష్టనేక్షీబమ్ । ఆక
 యాయాయోగూమ్ । కామాయపుగ్నోశ్చల్పలూమ్ । అట్రుష్టాయ
 ముగధమ్ ॥ ౧ ॥ గీతాయ సూతమ్ । నృత్తాయ శేలూషమ్ ।
 ధనూణాయ సభాచరమ్ । నర్తాయ రైభమ్ । నరిష్టాయైభీనులమ్ ।
 హసాయ కారిమ్ । అనందాయ స్త్రీషభమ్ । ప్రిముదేకుమరీపు
 త్రమ్ । మైథాయై రథకారమ్ । దైర్యాయితక్షాణమ్ ॥ ౨ ॥ శ్ర
 మాయ కాలూలమ్ । మాయాయై కామాణరమ్ । రూపాయ మ
 జికారమ్ । శుభేవపమ్ । శరవ్యాయా ఇషుకారమ్ । హేత్యై
 ధన్వకారమ్ । కర్తృణ్యకారమ్ । ద్విష్టాయై రజ్జుసర్గమ్ । మృశ్యై
 వేమృగయమ్ । అంతకాయశ్వనితమ్ ॥ ౩ ॥ సంధయే జూర
 మ్ । గేహాయోవపతిమ్ । నిర్ఘృత్యై పరివిగ్రమ్ । అర్త్యై పరివి

విదానమ్ । అరాధ్యై దిధిమావతిమ్ । పవిత్రాయ భిషజమ్ । పృ
 జ్ఞానాయ నమ్రత్ర దర్శమ్ । నిమగ్నత్యై పేశసాగరీమ్ । బలా
 యోషదామ్ । వశానాయానూరుధమ్ ॥ ౪ ॥ నదీభ్యః పాంజి
 ప్తమ్ । ఋక్షికాభ్యో నేషాదమ్ । పురుషన్యాయో ముర్ఖద
 మ్ । పృథ్వీభ్యోఽపరాభ్యో వాగ్విత్ । గంధర్వాపసరాభ్యో వాగ్విత్ ।
 సరస్వతీభ్యో ప్రతిపదమ్ । అవేభ్యోకితవమ్ । ఇర్యతాయా
 అకితమ్ । పిశాచేభ్యో విదలకారమ్ । యాతుధానేభ్యో కంటక
 కారమ్ ॥ ౫ ॥ ఉధానదేభ్యోకుబ్జమ్ । పృథ్వీదేవామనం ।
 ద్వాపరభ్యోస్సాగ్రీమమ్ । స్వచ్ఛాయాంధమ్ । అధమానాయబధిర
 మ్ । సంజ్ఞానాయ స్మరకారీం । పృథ్వికామోద్యాయోపసదమ్ । ఆ
 శ్వితాయోపశ్చివనమ్ । ఉపశ్చితాయా అభిపృథ్వివనమ్ । మర్యా
 దాయో ప్రశ్చవివాకమ్ ॥ ౬ ॥ ఋత్యేస్తేన హృదయమ్ । వై
 రహత్యాయ పిశునమ్ । వివిత్యైత్తతారమ్ । శౌపద్రప్తాయ సంగ్ర
 హీతారమ్ । బలాయానుచరమ్ । భూమ్నో పరిషకాన్వం । ప్రియా
 య ప్రియవాదినమ్ । అరిష్ట్యా అశ్వసాదమ్ । మేధాయవానశవ
 ల్లూపరీమ్ । పృథ్వికామాయ రజయిత్రమ్ ॥ ౭ ॥ భాయో కా
 రావహరమ్ । పృథ్వికాయా ఆగ్రైంధం । నాకస్య పృష్ఠాయా
 భిషేక్తారమ్ । బ్రహ్మస్య బ్రహ్మచాయ పాత్ర నిశేగమ్ । దేవ
 లోకాయ శీశితారమ్ । మనుష్యలోకాయ ప్రకరితారమ్ । సర్వ
 భ్యో లోకేభ్యోఽపరాభ్యో వాగ్విత్ । అపర్యై వృథాయోపమంధితారమ్ ।

మువ్వగాయ లోకాయ భాగమభుమ్ । వర్షిష్ఠాయ నాకాయ వ
 రివెష్టారమ్ ॥ ౮ ॥ అమేభ్యో హస్తిపమ్ । జనాయాశ్వప
 మ్ । పుష్ట్యేగోపాలమ్ । తేజసేజపాలమ్ । వీర్యాయా విపాల
 మ్ । ఇరామైక్కినాశమ్ । కీలాలాయ సురాకారమ్ । భద్రాయగృ
 హమ్ । శ్రేయసే విశ్తభమ్ । అధ్యత్రాయానుక్షత్తారమ్ ॥ ౯ ॥
 మనవేయస్తాపమ్ । క్రోధాయనిసరమ్ । శౌకాయాభిస్తామ్ । ఉ
 త్కూలవిహులాభ్యం త్రిస్థినమ్ । యోగాయ యోక్తారమ్ ।
 త్రైమాయ విమోక్తారమ్ । వపుషేమానస్కృతిమ్ । శీలాయాం జ
 నీహారమ్ । నిర్ముత్త్యైకోశకారమ్ । యమాయానూమ్ ॥ ౧౦ ॥
 యమ్యేయమసూమ్ । అభర్షభ్యోవతోకామ్ । సంవత్సరాయప
 ర్వాణిం । పరివత్సరాయావిజాతాం । ఇద్రావత్సరాయా సప్తహ
 ద్వరీం । ఇద్వత్సరాయాతీర్థరీం । వత్సరాయవిజర్జరాం । సర్వం
 త్సరాయపలిక్షీం । వనాయననపం । అన్యతారణ్యాయ దావపమ్ ॥
 సరోభ్యోక్తైవరమ్ । వేశంతాభ్యోదాశమ్ । ఉపస్థాపరీభ్యోజైం
 దమ్ । నద్వలాభ్యశ్శౌష్కలమ్ । పార్యాయకైవతమ్ । అనా
 ర్యాయమాగ్ధారమ్ । తీర్థేభ్యోఅందమ్ । విషమేభ్యోమైనాలమ్ ।
 స్వనేభ్యోపణాకమ్ । గుహాభ్యోకిరాణమ్ । సాసుభ్యోజంభకమ్ ।
 పర్వతేభ్యోకిం పూరుపమ్ ॥ ౧౧ ॥ ప్రతిశ్రుతాగ్ధాయా
 తులమ్ । ఘోషాయభవమ్ । అంతాయ బహువాదినమ్ । అన్తంతా
 యిమూకమ్ । మహాసేవీణావాదమ్ । క్రోధాయరూఢపత్నమ్

అకృతమయ దుందుభ్యాఘాతమ్ । అవరస్వరాయ శంఖధ్వమ్ ।
 ఋభుభ్యోజిన సంధాయమ్ । సాధ్యభ్యశ్చమృణ్ముమ్ ॥ ౧౩ ॥
 బిభృథాస్యై పాలనమ్ । భూత్యైలాగరణమ్ । అభూత్యైస్సప్త
 నమ్ । తుల్యై వాణిజమ్ । వర్ణయహిరణ్యకారమ్ । విశ్వేభ్యా
 దేవేభ్యసిన్ధులమ్ । ప్రశాన్త్యోహయ గ్లావమ్ । ఋత్యైజన వా
 దినమ్ । క్యైద్యై అపగల్భమ్ । సగంశరాయ ప్రచ్ఛిదమ్ ॥ ౧౪ ॥
 హసాయపుగ్ం శృలూమాలభతే । వీణావాదం గణకం గీతాయ ।
 యాదసేశాబుల్యమ్ । నమాభయభద్రవతీమ్ । తూణవర్ధం గా
 మణ్యం పాణిసంఘాతం నృత్తాయ । మోదాయానుకోశకమ్ ।
 అనందాయతలవమ్ ॥ ౧౫ ॥ అక్షరాజాయ కితవమ్ । కృతాయ
 సభావినమ్ । తేతాయా ఆదినవదర్శమ్ । ద్వాప్రరాయ బహస్ప
 దమ్ । కలయే సభాస్థానమ్ । దుష్కృతాయ చరకాచార్యమ్ ।
 అధ్వనే బ్రహ్మచారిణమ్ । పితౄశాశ్చేన్ద్రేన్ద్రులమ్ । పితౄసాయై
 గోవ్యచమ్ । నిర్ఋత్యై గోఘాతమ్ । త్రుధే గోబక్తమ్ ।
 త్రుత్త్యస్తాభ్యాంతమ్ । యోగాంవికృతం తంమాగ్ంసంభిక్షమా
 గణపతిస్తతే ॥ ౧౬ ॥ భూమ్యైవీత సర్పిణ్యమాలభతే । అగ్ని
 యేగంసలమ్ । వాయవేచాన్దాలమ్ । అంతరిత్రాయ వగంశనర్త
 నమ్ । దివేభ్యుత్తిమ్ । సూర్యాయ హర్షకమ్ । చంద్రమసేమిర్ని
 రమ్ । నక్షత్రేభ్యఃక్తిలాసమ్ । అహ్నిశుక్లం పింగలమ్ । రాత్రీ
 యై కృష్ణం పింగాక్షమ్ ॥ ౧౭ ॥ వాచేపురు ప్రమాలభతే ।

310 కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ తృతీయాష్టకే

ప్రాగ్రామపానం వ్యానముద్రా నగ్ం సమానంకా వాయవే ।
 సూర్యాయవక్షురాలభతే । మనశ్చంద్రమసే । దిగ్భ్యశ్చోత్త్ర
 మ్ । ప్రిజాపతయై పురుషమ్ ॥ ౧౮ ॥ అధైతానరూపేభ్య ఆ
 లభతే । అతిహస్త్వమతిదీర్ఘమ్ । అతిశ్చమర్మగ్ం సలమ్ ।
 ఆతిశుక్లమతికృష్ణమ్ । అశ్శక్ష్మమతిలోమశమ్ । అతికిరిటమతిదం
 తురమ్ । అతిమిర్చిరమతిమేమిషమ్ । ఆశామై జ్ఞామిమ్ । ప్రితీ
 థామైకుమారమ్ ॥ ౧౯ ॥

బ్రహ్మణోగీతాయ శ్రమాయసంధయే నదీభ్యంధ్రాన్
 దేభ్య ఋత్యేభాయా అమేభ్యోమనవే యమైదశ దశ సగో
 భ్య ద్వాదశ ప్రతీశుక్తాయై బీభర్షాయై దశదశహసాయ
 సప్తాక్ష రాజాయ త్రయోదశభూమ్యై దశ వాచే షడక్షనవై కం
 నవిగ్ం శతిః ॥ ౧౯ ॥

బ్రహ్మణ్యమై నవదశ ॥

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ తృతీయాష్టకే

ఉతుభావప్రపాతకస్సమాప్తః ।

శ్రీ పశ్చిమ ప్రపాతక ప్రారంభః

హరిఃఓమ్ ॥ సత్యం ప్రవచ్యే । ఋతం ప్రవచ్యే । అహు
 న్ ప్రవచ్యే । ప్రిజాపతేషియాం తనువనుసాత్వాం ప్ర

పద్యే । ఇదమహం పంచదశైవవశేణ । ద్విమంత్రం భౌత్యవ్య
మవశ్రామామి । యోష్టాం ద్వేష్టి । యంచవయం ద్విత్వః ।
భూర్భువస్సువః । హిమ్ ॥ ౧ ॥ సత్యందశ ॥ ౧ ॥

ప్రవోవాణా అభిద్యవః । హవిష్మంతో ఘృతాచ్యా । నై
వాం జిగాతి సున్నయః । అగ్నాతయాహి వీరయే । గృణానా
హవ్యదాతయే । ని హూతాసద్భిర్హిషే । తంత్రా సమిద్భి
రంగిః । ఘృతేన వర్ధయామసి । బృహచ్చాయవిష్ట్య । న
సంబృధశ్రీ వాయుమ్ ॥ ౨ ॥ అచ్చాదేవవివాససి । బృహ
దగ్నే సువీర్యమ్ । ఈదేనోనమస్యస్తీరః । తమగ్ంసి దర్శ
తః । సమగ్నిరిధ్యతైవమా । వృషోఽగ్నిసస్మిధ్యతే । ఆశ్విన
ఽప్రవాహనః । తగ్ం హవిష్మంతకుడతే । వృషణంత్యా వయం
వృషక్తు । వృషాణసస్మిధీమహి ॥ ౩ ॥ అగ్నేదీద్యతంబృహ
తో । ఆగ్నిం దూతం వృణీమహే । హూతారం విశ్వవేదసం ।
అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుమ్ । సమిధ్యమానా అధ్వరే । ఆగ్నిం
పావకకుడ్యః । శోచిషేగశస్తమీమహే । సమిథ్యో అగ్నా ఆహు
త । దేవాణ్యక్షిస్వధ్వర । త్వగ్ం హిహవ్యవాడసి । అజ
హూతదువస్యత । ఆగ్నిం ప్రయత్యధ్వరే । వృణోధ్వగ్ం హవ్య
వాహనమ్ । త్వంవరుణ ఉతమిత్రో అగ్నే । త్వాం వర్ధంతి మ
తిభిర్వసిష్ఠాః । త్వేవసు సుషణానాసినంతు । యూయం పాతస్సన్వ
ప్తిభిస్సచానః ॥ ౪ ॥ శ్రీ వాయుమిధీమహ్యసేనప్తవ ॥ ౫ ॥

అగ్నేమహాంతసి బ్రాహ్మణభారత । అపావసా । దే
 వేష్టోమన్విధః । ఋషిష్టుతా విప్రానుమదితః । కవిశస్త్రాబ్రహ్మ
 సగంశితో ఘృతాపావనః । ప్రశీర్యజ్ఞానామ్ । రథీరధ్వరాణా
 మ్ । అతూతాశ్చూతా । తూర్ణిర్హవ్యవాత్ । అస్పాత్రం
 బహూదేవానామ్ ॥ ౫ ॥ చమసా దేవపానః । అరాగ్ం
 ఇవాగ్నే నేమిదేవాగ్ంస్త్యం పరిభూరిసి । ఆవహదేవాణ్య
 జమానాయ । అగ్నిమగ్నావహ । సోమమావహ । అగ్నిమావ
 హ । ప్రజాపతిమావహ । అగ్నిషోమామావహ । ఇంద్రాగ్ని
 ఆవహ । ఇంద్రమావహ । మహేంద్రమావహ । దైవాగ్ంతిజ్య
 పాగ్ంతివహ । అగ్నిగ్ం శ్చూతాక్రియావహ । స్వంమహిమా
 నమావహ । ఆచాగ్నే దేవాణావహ । సుయజాచయజజాతేవేదః ॥

దేవానామింద్రమావహా వట్ప ॥ ౬ ॥

అగ్నిర్హోతావేత్స్విః । శ్చూత్రం వేతు ప్రావిశ్ర
 మ్ । స్తోత్రయమ్ । సాధుతేయజమానదేవతా । ఘృతసతీనధ్వ
 ర్హోస్సుప్రమాస్యస్య । దేవాయువం విశ్వవారామ్ । ఈడా
 మహేదేవాగ్ం ఈడేవ్యాః । నమస్యాయనమస్యాయ । యజా
 వయజ్ఞియా ॥ ౭ ॥ అగ్నిర్హోతానవ ॥ ౮ ॥

సమిధో అగ్న ఆజ్యస్య వియంతు । తనూనపాదగ్న ఆజ్య
 స్యవేతు । ఇహో అగ్న ఆజ్యస్య వియంతు । బర్హిరగ్న ఆజ్య
 స్యవేతు । స్వాహాగ్మమ్ । స్వాహాసోమమ్ । స్వాహాగ్మమ్ ।

స్వాహాప్రసాదమ్ । స్వాహాగ్నిమామా । స్వాహేంద్రాగ్ని ।
 స్వాహేంద్రమ్ । స్వాహామహేంద్రమ్ । స్వాహాదేవాగ్ం ఆజ్య
 పాఠ । స్వాహాగ్నిగ్ం ఘోరాత్రాజ్యపాఠాః । అగ్న ఆజ్యస్య
 వియంతు ॥ ౮ ॥ ఇంద్రాగ్నివంచచ ॥ ౯ ॥

అగ్నిర్వృత్రాణి జంఘనత్ । ద్రివిణస్యర్వివస్యయా ।
 సమిధశ్శుక్ర ఆహుతః । జుహోణో అగ్ని రాజ్యస్యవేతు । త్వగ్ం
 సోమాస్తి సస్పతిః । స్వగ్ం రాజోతవృత్త్రహా । త్వంభద్రో అస్తి
 క్రతుః । జుహోణసోస్సు ఆజ్యస్య హవిషోవేతు । అగ్నిఃప్ర త్నై
 నజన్తవా । శుంభానస్తనువగ్ం పావమ్ । క్షవిర్విప్రేణవావృథే ।
 జుహోణో అగ్ని రాజ్యస్యవేతు । సోమగ్నిర్భిష్టావయమ్ । వధా
 యామోవహోవిదః । సుహృద్దీకౌన ఆపిత । జుహోణసోస్సు ఆజ్య
 స్య హవిషోవేతు ॥ ౯ ॥ పావగ్ంచల్ప ॥ ౧౦ ॥

అగ్ని మూఢాద్ధివనకతుత్ । పతనపృథ్వివ్యాటయమ్ । ఆపా
 గ్ం రేతాగ్ంసి జిన్వతి । భువోయజ్ఞస్య రజసశ్చ నైతా । యిత్రా
 నియద్భిన్నహసే శివాభిః । దివిమూఢానం దధిషేసువర్హమ్ ।
 జహ్వమగ్నై చ కృషేహవ్యవాహమ్ । ప్రహపతేనత్వదేతాన్య
 నయః । విశ్వాజాతాని పరితాబధూవ । యత్రామాస్తే జుహు మస్త
 సో అస్తు ॥ ౧౦ ॥ ధ్రావయగ్ం పావమ పతయోరయీణామ్ । న
 వేదపుత్రః పితరగ్ం సమాతరమ్ । సమానుభావ భస్మభవత్తునర్త
 ఘః । సద్యామాణోఽదంతరిక్షగ్ం ససుః । సవిశ్వాభువో అథ

బ్ర॒హ్మ॒స॒త్యో॒తే । అగ్ని॑ షో॒హస॑ వే॒దసా॑ । సహ॑హతీ॒వన॑తంగి॒రః । నం
 దే॒వతా॑ బ॒భూవ॑భుః । యు॒వమై॑తాని॒ ద్విరో॑చ॒వాని॑ । అగ్ని॑శ్చ॒సా
 మ॒సక్రా॑తూ॒అధ॑తమ్ ॥ ౧౧ ॥ యు॒వగ్ం సిం॑ధుగ్ం ర॒భిశ్చే॑ర
 బ॒ద్యాత్ । అగ్ని॑ షో॒హస॑ముంచ॒తం గృ॑భీ॒తాః । ఇంద్రా॑గ్ని రో
 చ॒వాది॑వః । పరి॒వాజే॑షు భూ॒వధః॑ । తద్వా॑ంచే॒ప్రి ప్ర॑క్షి॒ర్యమ్ । శ్చ
 ధ॒ర్వత్ర॑ము॒తసో॑తి॒వాజమ్ । ఇంద్రా॑యో॒అగ్ని॑ సహు॒రీస॑ప॒ర్యా
 త్ । ఇ॒రజ్యం॑తా॒వస్త॑వ్యస్య భూ॒రః । సహ॑స్త॒హస॑హ॒సా వా॒జయం॑
 తా । ఏ॒ంద్రసా॑సనిగ్ం ర॒యిమ్ ॥ ౧౨ ॥ స॒జితా॑న్వగ్ం స॒దాస॑
 హమ్ । వర్షి॑స్త॒మూత॑యే॒భర॑ । ప్ర॒ససా॑హి॒షేపు॑రు॒హతా॑తశ్శ్రా॒తాః ।
 జ్యేష్ఠ॑స్తై శు॒క్లై హ॒రాత॑రస్తు । ఇంద్రా॑భ ర॒దక్షి॑ణేనా॒వసూ॑ని । ప
 తి॒స్సిం ధూ॑నామసి రై॒వతీ॑నామ్ । మ॒హగ్ం ఇంద్రా॑యి॒దృజ॑సా ।
 ప॒జానో॑వృష్టి॒మాగ్ం ఇ॒వ । స్తోమై॑ర్వ॒శస్య॑ వా॒వృధే॑ । మ॒హ
 గ్ం ఇంద్రా॑న్వ॒వదా॑చర్షణి॒పాః ॥ ౧౩ ॥ ఉ॒తద్వి॑బర్షా
 అమి॒నస్సహో॑భిః । అ॒స్త్రియ॑ గా॒వృధే॑ పీ॒ర్యాయ॑ । ఉ॒రుష్ప॑
 ధు॒సుకృ॑శక ర౒భి॒ర్యూత్ । పి॒పీ హిదే॑వాగ్ం ఉ॒తత్రో॑యి॒వి
 త్త । పి॒దాగ్ం బు॒రూగ్ం రి॒యశు॑ప తే॒యజై॑హ । యే॒నైవా॑యి
 త్వి॒జస్తై॑భి॒రగ్నే॑ । త్వగ్ం హో॒హానా॑మ॒సాఽయ॑జ్య॒తః । అగ్ని॑గ్ం
 సి॒వ్యజ్జ్యే॑కృ॒తమ్ । అ॒యాడ॑గ్ని ర॒గ్నేఽపి॑యా॒ధామా॑ని । అ॒యాత్థో॑
 సామ॑స్య పి॒యాధా॑మాని ॥ ౧౪ ॥ అ॒యాడ॑గ్నేఽపి॑యా॒ధామా॑
 ని । అ॒యాత్ప్రి॑జాప॒తేఽపి॑యా॒ధామా॑ని । అ॒యాడ॑గ్ని షో॒హ

యోఃప్రియాధామాని । అయాపింద్రాగ్నియోఃప్రియాధా
 మాని । అయాపింద్రస్యప్రియాధామాని । అయాన్యహేంద్ర
 స్యప్రియాధామాని । అయాద్దేవానామాజ్యపానాంప్రియా
 ధామాని । యక్షధగ్నేర్హోతుఃప్రియాధామాని । యక్షధన్వం
 మహిమానమ్ । ఆయజతామేజ్జ్యోతిషః । కృణోతుసో అధ్వరా
 జాతవేదాః । జుషతాగ్ం హవిః । అగ్నేయదద్యవిశో అధ్వరస్య
 హోతః । పావకశోచైవేష్ట్యగ్ంహియజ్వా । ఋతాయజాసి మ
 హినావియదూభః । హవ్యానహయవిష్టయాతేఅద్య ॥ ౧౫ ॥

అస్త్యధత్తగ్ం రయిం చర్షణప్రాసోనస్యప్రియా
 ధామానీషష్టత్ప ॥ ౧౬ ॥

ఉపహూతగ్ం రథంతరగ్ం సహపృథివ్యా । ఉపహూతగ్ం
 తరగ్ం సహపృథివ్యాహ్వయతామ్ । ఉపహూతం వామదేవ్య
 గ్ం సహంతరిత్రేణ । ఉపవామదేవ్యగ్ం సహంతరిత్రేణహ్వయ
 తామ్ । ఉపహూతం బృహథస్సహదివా । ఉపమాబృహథస్సహది
 వాహ్వయతామ్ । ఉపహూతాస్సప్తహోతాః । ఉపమాస్సప్త
 హోతాహ్వయంతామ్ । ఉపహూతా ధేనుస్సహర్షభా । ఉప
 మాధేనుస్సహర్షభాహ్వయతామ్ ॥ ౧౭ ॥ ఉపహూతో భు
 క్తస్సఖా । ఉపమాభుక్తస్సఖాహ్వయతామ్ । ఉపహూతోగిరహా ।
 ఇహోపహూతా । ఉపహూతేదా । ఉహోఅస్త్యగ్ం ఇదాహ్వయ
 తామ్ । ఇహోపహూతా । ఉపహూతేదా । మానదీప్సురపదీమే

కాశీవర్షణి । బ్రహ్మదైవకృతముపహూతమ్ ॥ ౧౭ ॥ దైవ్యాఽ
ధ్వర్యవ ఉపహూతాః । ఉపహూతా మనుష్యాః । యద్రుణంయ
జ్ఞమవాన్ । యేయజ్ఞపతిం వర్ధాన్ । ఉపహూతై ద్యావౌపృథ్వి
వీ । పూర్వజై ఋతావరీ । దేవీదైవపుత్రే । ఉపహూతాయం
యజమానః । ఉత్తరస్యాం జేవ యత్యాయాముపహూతః । భూ
యసి హవిష్రురణ ఉపహూతః । దివ్యేథామనుషపహూతః ।
దంమేదేవా హవిర్బువంతామితి తస్మిన్నుపహూతః । విశ్వసస్య
ప్రియముపహూతమ్ । విశ్వస్య ప్రియస్యోపహూతస్యోప
హూతః ॥ ౧౮ ॥ సహర్షభాహ్వయతాముపహూతగ్ం హ
విష్రురణ ఉపహూతశ్చత్వారిచ ॥౧౯॥

దైవం బర్హిః । వసువనే వసు ధేయస్యవేతు । దైవాన
రాశగ్ంసః । వసువనే వసు ధేయస్యవేతు । దైవోఽగ్నిస్సస్త్రి
కృత్ । సుద్రవిధానుంద్రక్షపిః । సత్యమన్తాయజీహూతా ।
హోతుర్ హోతుతాయజీయాన్ । అగ్నేయాం దేవానయాత్ ।
యాగ్ంఅపిప్రైః । యేతేహూత్రై అనుభృత । తాగ్ంసప్ర
సుషీగ్ం హోత్రాం జేవంగమామ్ । దివిదైవేషు యజ్ఞమేరయేమ
మ్ । స్విష్టకృచ్ఛాగ్నే హోతాభూః । వసువనే వసు ధేయస్యన
మోనాకేవీహి ॥౧౯॥ అపిప్రైఃపంచవ॥౨౦॥

ఇదం త్యావాపృథివీ భద్రమభూత్ । అర్హానూక్తవాక
మ్ । ఉతనమోనాకమ్ । ఋత్యావృస్తూక్తోవ్యమగ్నే । త్వగ్ం

సూక్తవాగ్దేవ । ఉపశ్రితో దివ్యవృత్తివ్యోమ । సునన్దతీతైర్హృదయ
జ్ఞయజమానద్యావృత్తివీస్తామ్ । శంఖయో జీరదానూ । అత
స్మా అప్రవేదే । ఉరుగపూర్ణ అభయంకృతౌ ॥ ౨౦ ॥ వృ
ష్టిద్యావార్తిత్యాచా । శమ్భునౌ మయోభునౌ । ఉర్జస్వతీత ప
యస్వతీత । సూప్తచరణాచ సస్థిచరణాచ । తయోరావిది । అ
గ్నిరిదగ్ం హవిరజుషత । అవీవృధత మహాబాహ్యయోక్తౌ । సో
మఇన్దగ్ం హవిరజుషత । అవీవృధత మహాబాహ్యయోక్తౌ । అ
గ్నిరిదగ్ం హవిరజుషత ॥ ౨౧ ॥ డ్రా అవీవృధత మహాబాహ్యయో
క్తౌ । ప్రజాపతిరిదగ్ం హవిరజుషత । అవీవృధత మహాబాహ్యయోక్తౌ
త । అగ్నియోమావిదగ్ం హవిరజుషేతామ్ । అవీవృధేతాం మహాబా
హ్యయోక్తౌ తామ్ । ఇంద్రాగ్ని ఇదగ్ం హవిరజుషేతామ్ । అ
వీవృధేతాం మహాబాహ్యయోక్తౌ తామ్ । ఇంద్రఇదగ్ం హవిర
జుషత । అవీవృధత మహాబాహ్యయోక్తౌ తామ్ । మహేంద్ర ఇదగ్ం
హవిరజుషత ॥ ౨౨ ॥ డ్రా అవీవృధత మహాబాహ్యయోక్తౌ తామ్ । దే
వా ఆజ్యపా ఆజ్యమజుషత । అవీవృధత మహాబాహ్యయో
క్తౌ తామ్ । అగ్నిర్ మహాతేజోదగ్ం హవిరజుషత । అవీవృధత మ
హాబాహ్యయోక్తౌ తామ్ । అస్యాన్యధన్వోతామో దేవం గమా
యామ్ । ఆశాన్తయంయజమానోసా । అయురాశాన్త । సుప్ర
జాన్తమాశాన్తే । సజాతవర్తపామాశాన్తే ॥ ౨౩ ॥ ఉత్తరాం
దేవియవామాశాన్తే । భూయోహవిష్రరణమాశాన్తే । దివ్యం

కామాశాస్త్రే । విశ్వం ప్రియమాశాస్త్రే । యదనేనహవీమాశాస్త్రే ।
 తదశ్వాత్తదృశ్యాత్ । తదస్త్రే దేవారాసంతామ్ । తదగ్నిదే-
 వోదైవేభ్యోవసతే । వయమగ్నైమానుషాః । ఇష్టందప్రీతంచ ।
 ఉభేదనోద్యానాపృథివీ అగ్ంహసస్పాతామ్ । ఇహగతిర్వాసు-
 స్యైదంచ । సమోదేవేభ్యః ॥ ౨౪ ॥ అభయం కృతానకృతా-
 గ్నిరిదగ్ం హవిరజపశు మహేంద్ర ఇదగ్ం హవిరజపత సజాతివన-
 స్యామాశాస్త్రే ప్రీతంచ త్రిణిద ॥ ౧౦ ॥

తచ్ఛంయో రాన్మణీనుహే । గాతుంయజ్ఞాయ । గాతుంయ-
 జ్ఞపతయే । దేవీస్వప్తిరస్తునః । స్వప్తి మానుషేభ్యః । ఉద్ధృ-
 జిగాతు భేషజమ్ । శంసోఅస్తు ద్విపదే । శంచతుష్పదే ॥ ౨౫ ॥

తచ్ఛంయోరహ్వై ॥ ౧౧ ॥

అపార్యస్వసంతే । ఇహత్వష్టారమగ్నియంతం నస్తురీ-
 పమ్ । దేవానాం పత్నీరుశతీరవంతునః । పావంతునస్తు జయే-
 వాజపాతయే । యాగపార్థివాసాయా అపామపిప్రీతే । తానోదే-
 వీసుహవాశ్మనుయచ్ఛుతే । ఉతగ్నవియంతు దేవపత్నీః । ఇం-
 ద్రాగ్నిగ్నాయ్యగ్నినీరాట్ । ఆరోదసే వరుణానీ శృణోతు । వి-
 యంతు దేవీర్యజుతుర్జనీనామ్ । అగ్నిర్హోతా గృహపత్రిస్సరా-
 జా । విశ్వేదజనిమాజాతవేదాః । దైవాశాముతయోమర్త్య-
 నామ్ । యజిష్ఠస్సప్రయజతా మృతావా । వయమృత్వాగృహపతే-
 జనానామ్ । అగ్నే అకమనమధాత్మహంతమ్ । అహ్మూనితోగా

ఠోహపత్యాని నంతు । త్రిశ్శేనననైజపా నగోశికాధి ॥ ౨౬ ॥

జనీనామహ్మై చ ॥ ౧౨ ॥

ఉపహూతగో రథంతరం సహపృథివ్యా । ఉపమారథం
 తరగో సహపృథివ్యాహ్వాయతామ్ । ఉపహూతం నామదేవ్య
 గోం సహంతరితైః । ఉపమానామదేవ్యగోం సహంతరితైః హ్వా
 యతామ్ । ఉపహూతంబృహథ్సహద్విచా । ఉపమాబృహథ్సహద్వి
 చాహ్వాయతామ్ । ఉపహూతాస్సప్తఘాతాః । ఉపమాస్స
 ప్తఘాతాహ్వాయంతామ్ । ఉపహూతాఛైనుస్సహర్షభా
 ఉపమాఛైనుస్సహర్షభాహ్వాయతామ్ ॥ ౨౭ ॥ ఉపహూతా
 భక్షస్సఖా । ఉపమాభక్షస్సఖాహ్వాయతామ్ । ఉపహూతాఽగర
 హా । ఇదోపహూతా । ఉపహూతేడా । ఉపాత్రిస్తాగోం ఇడా
 హ్వాయతామ్ । ఇదోపహూతా । ఉపహూతేడా । మానవీఘ్న
 తపదీమైత్రావరుణీ । బ్రహ్మరైవక్త్రముపహూతమ్ ॥ ౨౮ ॥
 దేవ్యా అధ్వర్యవ ఉపహూతాః । ఉపహూతా మనుష్యాః ।
 యజ్ఞసుం యజ్ఞమవాన్ । యేయజ్ఞపత్నీం వధాన్ । ఉపహూతై
 ద్యానావృధివీ । పూర్వజేయతావరీ । దైవీదేవపుత్రై । ఉప
 హూతేయంయజమానా । ఇంద్రాణీవావిధవా । అదితిరివసుపుత్రా
 ఉత్తరస్యాం దేవయజ్ఞాయాముపహూతా । భూయసిహవిష్ర
 రణ ఉపహూతా । దివ్యేధామనుపహూతా । ఇదంమేదేవా
 హవిర్బుధంత్రామితి తస్మిన్నుపహూతా । విశ్వమస్యాప్రియము

పహు-తమ్ । విశ్వస్య ప్రియస్యోపహు-తస్యోపహు-తా ॥

సహర్షభాహ్వయత్రామువహు-తగ్ం సుపుత్రా పట్ప ॥౧౩॥

సత్యం ప్రవోగ్నే మహస్మిన్ హూతా సమిధోగ్ని రప్స

త్రాణ్యగ్ని మూర్ధ్నోపహు-తం దేవం బర్హిరీదం ద్యావా పృ

థివీ తచ్ఛంయో రాప్యాన్యస్వోపహు-తం త్రయోదశ ॥౧౩॥

సత్యం వయగ్ం స్యామ వృష్టిద్యవైనసవిగ్ం శితిః ॥౧౪॥

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ తృతీయాష్టకే

పంచమ ప్రపాఠక స్సమాప్తః .

శ్రీ పత్య ప్రపాఠక ప్రారమ్భః శ్రి

హరిః ఓమ్ ॥ అంజంతిత్వా మధ్వరే దేవయః ॥ వసస్య
తై మఘనాదేవ్యేన । యదూర్ధ్వప్రీతా ద్రపితై హధతాత్ । య
ద్వాక్షయో మాతురప్యక్షపస్థే । ఉచ్ఛ్చ్రీయస్వ వసస్వతే । వ
ర్షా పృథ్వివ్యాఅధి । సుమితీమీయమానః । ఎగ్ంధా యజ్ఞవాహ
సే । సమిధస్య శ్రయమాణః పురస్తాత్ । బ్రహ్మవన్వానో అజరగ్ం
సువీరమ్ ॥ ౧ ॥ ఆరే అన్నదక్షతిం బాధమానః । ఉచ్ఛ్చ్రీయ
స్వ మహతే సాధిగాయ । ఉర్ధ్వఉష్మణ ఉరియే । ఉష్టాదేవోన
సవితా । ఉర్ధ్వోవాజస్య ననితాయధంజభిః । వాఘస్థిర్విహ్వ
యాను హే । ఉర్ధ్వోవశస్తాహ్యగ్ం హస్తావిశ్మతువా । విశ్వగ్ం

సమగ్రం దమా । కృత్తికాద్ధ్యాం చరభాయ జీవనీ । విదాదై
 వేషునోదనః ॥ ౨ ॥ జాతోజాయ తే సుదినత్వై అహమ్ । సమర్థ
 ఆదిదత్తే వర్ణమానః । పునంతి కీరా అపసోహనీషా । దైవయావిప్ర
 ఉదయితీవాచమ్ । యువాసు వాస్తాః పరివీణఆగాత్ । సక్ష్య
 యాభివర్జితాయమానః । తథీరాసకక్షయక్షయంక । స్వా
 ద్యయోగసపా దేనయంతః । పృథుపాజా అమర్త్యః । ఘృతని
 ర్జితభిస్సహుతః । అగ్నిర్వర్జితస్య హవ్యవాత్ । తగ్ం సబాధో
 యుతస్మిదః । ఇత్యాధియా యజ్ఞవంతః । అచక్రర్గిమూతయే ।
 త్వంవరుణక్షమితో అగ్నే । త్వాంవర్ధంతి మతిభిర్వసిష్ఠాః ।
 త్వేవసు సుపణవానిసంతు । యూయం పాతస్వ సిభిస్సరానః ॥

సువీరం దువస్వాహుతోష్టాచ ॥ ౧ ॥

ఘోరతాయత్నముగ్నిగోం సమిధాసుప్తమిధా సమిప్తం నాభా
 పృథివ్యా న్సంగభేదామసృ । విష్ణుకందివ ఇడస్పదేవేత్వాజ్యస్య
 హోతర్యజ । ఘోరతాయత్నశ్చనూనపాతి మదితైగభాభాం భువ
 నస్య గోపామ్ । మధ్వాద్యదేవోదేవేభ్యో దేవయానాన్నభో అన
 త్తువేత్వాజ్యస్య హోతర్యజ । హోతాయత్నన్న రాశగోం సంస్పృశ
 స్త్రిం స్పృగోఽప్రణత్రమ్ । గోభిర్వపానాం ధాన్యోద్విరేశ్శక్తి
 నాప్రక్షోఽప్రథమయావా హిరణ్యే శ్వంద్రివేత్వాజ్యస్య హో
 తర్యజ । ఘోరతాయత్నముగ్నిమిడకుడితో దేవోదేవాగోం అవ
 త్తనూతో హవ్యవాడమూఠః । ఉపేకుంయజ్ఞముపేమాం దేవో

దేవహుతిమవతు వేత్వా జ్యోత్యో హూతర్యజః । హోతాయక్షు
 ర్హిస్తుప్తరీమోణా మగ్రాల్పిణ్యజ్ఞే విదవ్రతవ్రథతాగ్ం
 స్వాస్త్యం దేవేభ్యః । ఏమనద్యః సవారుగ్రాదిత్యాస్తదం
 తుప్రియమింద్రస్యాస్తు వేత్వా జ్యోత్యో హూతర్యజః ॥ ౪ ॥ హో
 తాయక్షుర్ముహూర్వాకవహ్యోవ ధావన్తి గుదాతాభిజిహ్వతాం
 విష్ట్రాభిశ్రయంతామ్ । స్తప్త్రాయణాల్పిణ్యజ్ఞే విశ్రయంతా
 మృతావృహో వియంత్యా జ్యోత్యో హూతర్యజః । హోతాయక్షు
 మాసానక్తాబృహతీసుపేతసాన్మాగ్గవతభ్యో యోనిం కృణ్వా
 నే । స్త్వంస్త్రయమానై ఇంద్రేణ దేవైరేదంబర్హిస్సదతాం వీ
 తామాజ్యస్త్యహూతర్యజః । హూతాయక్షుద్వైవ్యాహోతారామంద్రా
 హోతారా కవీవ్రచేతసా । సిష్టేనుద్యానయోకరదిమా స్వభిగూర్ణ
 మనయోజ్జానతవసేనుం యజ్ఞం దిపిదేవేషు ధత్తాం వీతామాజ్య
 స్త్యో హూతర్యజః । హోతాయక్షుస్రోదేవీరపసామపస్తనూలభి
 ద్రమద్యేదమపస్తన్వతామ్ । దేవేభ్యో దేవీదేవనహోవియంత్యా
 జ్యోత్యో హూతర్యజః । హోతాయక్షుత్వప్తారనుదిష్టుమపాకగ్ం రే
 త్తోధాం విశ్రవసం యశోధామ్ । పురురూప మకామకర్శనగ్ం
 సుహోషసపామేసాన్యశుస్పిరోవీరై ర్వేత్వా జ్యోత్యో హూతర్యజః ।
 హోతాయక్షుద్వస్తస్పతిముహవనకద్దియోజ్జోష్టాగ్ం శతమం న
 రః । స్వదాకన్వధితి ర్ముతుధాద్యదేవోదేవేభ్యోహ వ్యాజ్ఞా
 ద్వేత్వా జ్యోత్యో హూతర్యజః । హోతాయక్షుర్గ్నం స్వాహోజ్య

స్వస్వాహా మేదస్స్వాహా స్తోత్రానాగ్ం స్వాహా స్వాహా కృతీ
నాగ్ం స్వాహా హవ్యసూక్తీనామ్ । స్వాహాదేవాగ్ం ఆజ్యపాం
ధాన్వహాగ్ం ఘృతా త్రాజ్ఞానా అగ్ం ఆజ్యస్య వియంతు
ఘృతరజః ॥ ౫ ॥ ప్రియమింద్రస్యాస్తు వేత్వా జ్యస్యస్యహో
తర్యజ సువీరోవీరైర్వేత్వా జ్యస్య హోతర్యజ చత్వారివ ॥ ౨ ॥

అగ్నింతనూనపాతం నరాశగ్ం సమగ్నిమిదకుడితో బర్
హిదుర ఉపాపానక్తా దేవాత్రిసస్త్వష్టారం వనస్పశిమగ్నిమ్ ।
పశువేత్వేకో వియంతుద్విర్వతామేకో వియంతుద్విర్వేత్వేకో వి
యంతు హోతర్యజ ॥

సమిథోఅద్య మనుషాదురోశే । దేవోదేవా యజసిహత
వేదః । ఆచవహమిత్ర మహశ్చిక్తిత్వాత్ । త్వందూతకకవిరసి ప్ర
చేతాః । తనూనపాన్వభయుతస్య యానాత్ । మధ్వాసమంజా
భస్వదయా సుజిహ్వా । మన్వానిధీభిరుత యజ్ఞస్త్వంభాత్ । దేవ
తా చక్రభుహ్య భర్తరంసః । నరాశగ్ం సస్యసుహిమానమేషా
మ్ । ఉపస్తోషామయజతస్య యజ్ఞైః ॥ ౬ ॥ తేస్తుక్రశవశ్శుచ
యోధియంథాః । స్వదంతుదేవా ఉభయాని హవ్యా । ఆజుహ్వా
న ఈహ్యోవంద్యశ్చ । ఆయాహ్యగ్ం వసుభిస్సజోహః । త్వం
దేవానామసి యహ్వాహోతా । ససనాత్ యక్షీప్తితోయజీయాత్ ।
ప్రాచీనం బర్హిషః ప్రదిశాపృథివ్యాః । వస్తోరస్యావృజ్యతైల
గైలహ్నమ్ । పుష్కరథేవితరం సరీయః । దేవేభ్యో అదితయే

స్యానమ్ ॥ ౭ ॥ వ్యవస్వతీరుర్వియా విశ్రయంతామ్ । వేభ్యాన్
 నజనయశ్శుంభమావాః । దేవీర్ద్వారో బృహతీర్విశ్వమివాన్తః । దై
 వేభ్యా భవథ సుచాగ్రయణాః । ఆసుష్వయంతీ యజగేడపాకై
 ఉషాసానక్తావదతాం నియోనా । దివ్యేయోషణే బృహతీసురుక్తై
 ఆధిశ్రీయగ్ం శుక్రపిశం దధానే । దేవ్యాహూతారా ప్రథమా
 సువాచా । మిమానాయజ్జం మనుషోయజ్జత్యై ॥ ౮ ॥ ప్రశ్నో
 దయంతా విదధేషు కారూ । పాగ్రీచీనం జ్యోతిషప్రిశాద్దిశంతా
 ఆనోయజ్జం భారతీతూయమెతు । ఇడానుసుష్వదిహా చైతయంతీ
 తస్మాదేవీర్బుర్హిరెదగ్ంస్యానమ్ । సరిస్వతీ స్వపసస్సదస్తు ।
 యజ్జమెద్యావాపృథివీ జనిత్రీ । రూమైరపిగ్ం శ్రద్ధునానివిశ్వా
 తమద్యమేనాతరిషితోయజేయాన్ । దేవంశ్చప్తారిమిహయక్షిప్
 ద్వాన్ ॥ ౯ ॥ ఉషావస్పజన్మన్యా సమంజన్ ॥ దైవానాం
 పాథయుతుథాహవీగ్ంషి । వనస్పశ్శమితాదేవోఅగ్నిః । స్వదం
 తుహవ్యం వధునాఘృతేన । సద్వోజాతోవ్యమిమిరయజ్జమ్ । ఆ
 గ్నిదేవానానుభవతురౌగాః । అస్యకాబాతుసప్రదశ్యతేస్య
 వ్లాచి । స్వాహాకృతగ్ం హవిరదంతు దైవాః ॥ ౧౦ ॥ యజ్జై
 స్యానం యజ్జత్యై విద్యానప్తౌచ ॥ ౩ ॥

అగ్నిర్భూతాహో అధ్వరే । వాజీసన్నరిణీయతే । దేవో
 దేవేషు యజ్జయః । సరిత్రీవిష్ణ్యధ్వరమ్ । యాత్యగ్నిరధిరివ । ఆ
 దేవేషు ప్రయోదధత్ । పరివాజపతికక్షిః । అగ్నిర్హవాన్సగ్ని

క్రమేత్ । కథంతాని దాశుషే ॥ ౧౧ ॥ అగ్నిర్హోతానా నవ ॥

అజైర్నగ్నిః । అసన్ద్వాజన్ని । దేవోదేవేభ్యో హవ్యా
వాః । ప్రాజోభిర్హిన్వానః । ధేవాభిశకల్పమానః । యజ్ఞ
స్వాయుగప్రసరన్ ॥ ఉప్రప్రేష్వహోతః । హవ్యాదైవేభ్యః ॥ ౧౨ ॥

అజైర్నస్తా ॥ ౫ ॥

హవ్యాశ్శమితార ఉతమనుష్యా ఆరభధ్వమ్ । ఉపనయత
మేధ్యావరః । ఆశాసానామేధపతిధ్యాం మేధమ్ । ప్రాప్తా అ
గ్నిం భరత । స్త్యజీతబర్హిః । అన్వేనం నూతా మన్యతామ్ ।
అనుపితా । అనుభౌతాసగర్భ్యః । అనుసఖా సయూధ్యః । ఉ
దనీనాగ్ం అస్య ప్రదోనిధతాత్ ॥ ౧౩ ॥ సూర్యం చక్షుగ
మయతాత్ । వాతం ప్రాణమన్వనస్పృశతాత్ । దిశశ్శ్రోత్రం ।
అంతరిక్షమనుమ్ । పృథివీగ్ం శరీరమ్ । ఏకధాస్య త్వచమాభ్య
తాత్ । పురానాభ్యా అపిశసోవపాముష్ఠనతాత్ । అంతరైవోమ్న
ణం వారయతాత్ । శ్వేనమన్య వక్షుకృణుతాత్ । ప్రశసా
బాహూ ॥ ౧౪ ॥ శలాదోమణీ । కశ్యపేవాగ్ంసా । అచ్ఛి
దే శ్రోణీ । కవచోదూపే కపణ్ణాష్ఠీవంతా । పద్విగ్ం శతిరస్య
వంక్రయః । తా అనుస్థ్యోచ్యావయతాత్ । గాత్రం గాత్రమస్యా
నూనం కృణుతాత్ । ఉపధ్యగ్రాహం పార్థినం ఖనతాత్ । అస్మా
రక్షస్సగ్ం స్పృశతాత్ । వనిమమన్యమారావిష్ట ॥ ౧౫ ॥ ఉరూ
కం మన్యమావాః । నేద్యస్తాకే తనయే । రవితారవచ్ఛమితారః ।

అ॒గ్నిగో॑శమీ॒ధ్వమ్ । సు॒శమీ॑శమీ॒ధ్వమ్ । శమీ॑ధ్వమ్॒గ్నిగో॑ । అ
 గ్ని॒శుశ్వా॑పాపశ్చ । ఉ॒భౌదే॑వానాగ్ం శమీ॒తారౌ॑ । తావి॒మంప
 శున్ం శ్రవ॑యతాం ప్రవి॒ద్వాగ్ంసా॑ । యి॒ధాయ॑ధాస్య శ్రవ॑ణః త
 ధాత॑థా ॥ ౧౬ ॥ ధత్తా॒ద్వాపూ॑మా॒రావిష్ట॑ తధాత॑థా ॥ ౧౭ ॥

జుష॑స్వ సప్ర॒థస్త॑నుమ్ । వచా॑దైవప॒రస్త॑నుమ్ । హ॒వ్యా
 జహ॑న్వన॒త్రస॑ని । ఇ॒మన్యో॑యజ్జ॒మమ్మతే॑షు ధే॒హి । ఇ॒మాహ
 వ్యా జాత॑వేదోజుషస్వ । స్తో॒కానా॑మగ్నే॒మేద॑సోఘృ॒తస్య॑ ।
 హోత॑కప్రాశానప్ర॒థమో॑నిషద్య । ఘృ॒తవం॑తఃపా॒వక॑తే । స్తో
 కాశో॑చ॒తంతి॑మేద॑సః । స్వ॒ధన్వం॑ దై॒వపీ॑తయే ॥ ౧౮ ॥ శ్రే
 థ్నోధే॒హి వా॑ర్యమ్ । తుభ్యోగ్ంస్తా॒కాఘృ॑తశ్చ॒వతః॑ । అగ్నే॒వి
 ప్రియ॑సంత్య । ఋషి॒శ్రేష్ఠ॑స్సమీ॒ధ్వసే॑ । యజ్జ॒స్య ప్రా॑తి॒తా
 భవ॑ । తుభ్యోగ్ంశోచ॒తంత్య॑గ్నిగో॑శచీ॒వః । స్తో॒కాసో॑అగ్నే॒మేద॑
 సోఘృ॒తస్య॑ । క॒షితస్తో॑బృహ॒తా భా॑నునా॒గాః । హ॒వ్యాజు॑ష
 స్వమే॒దిర॑ । ఓజి॒స్థంతే॑ వద్యతోమే॒గఉ॑స్థృతమ్ । ప్రతే॒నయం॑ద
 దాను॑హే । శోచ॒తంతి॑తే॒వసో॑స్తా॒కా అ॒ధిత్వ॑వి । ప్రతే॒తాం దే॒వశో
 విహి ॥ ౧౯ ॥ దై॒వపీ॑తయ ఉ॒స్థృతం॑ త్రీణి॒ద ॥ ౨౦ ॥

అవృ॒త్రహ॑ణా వృ॒త్రహ॑భిశ్శుష్టేః । ఇ॒ంద్ర॑యాతం న
 మో॒భిరగ్నే॑ అ॒ర్వాక్ । యు॒వగ్ం రా॒హాభి॑రక వే॒భిరి॑ంద్ర । అగ్నే
 అ॒స్మైభవ॑తముత్త॒వేభిః॑ । హూ॒తాయ॑క్షుది॒ంద్రాగ్ని॑ । ఛాగ॑స్య
 వపా॒యామే॒దసః॑ । జుషే॒తాగ్ం హ॒విః । హూ॒తర్య॑జః । విహ్య

ఖ్యత్త నసావస్య ఇవచ్ఛామ్ । ఇంద్రాగ్ని జ్ఞానక్షతవాసజాతామ్ ॥
 నాన్యాయువత్ప్రమతిరస్తిమహ్యమ్ । సహంధియం వాజయం
 తినుతత్త్వమ్ । ఊతాయతదింద్రాగ్నిమ్ । పురోదాశస్య జుష్టే
 తాగ్ంహవిః । ఊతార్యజ । * త్వమీద తేలజ్జరంధూతాయమ్ ।
 హవిష్మంతస్సర్వమిషానుమానః । యస్య దేవైరానదోబర్హిరగ్నే ।
 అహస్యస్తే సుదినాభవంతు । హోతాయతదగ్నిమ్ । పురోదాశ
 స్య జుష్టతాగ్ంహవిః । ఊతార్యజ ॥ ౨౦ ॥

సజాతానగ్నిందేవ ॥ ౨ ॥

గ్నిర్భిర్విప్రః ప్రమతి మిచ్ఛమానః । ఈర్ష్యైరయం యశ
 సంపూర్వభాజమ్ । ఇంద్రాగ్ని వృత్రహణా సువజామ్ । ప్రణో
 నవ్యేభిప్రితందైష్ట్యే । మాచ్ఛేద్వరశ్శీగ్ం రితి నాభమానాః । పి
 తృణాగ్ం శక్తీరనుయచ్ఛమానాః । ఇంద్రాగ్నిభ్యం కంవృష
 ణామదంతి । తాహ్యద్రిషణాయా ఉపశ్లే । అగ్నిగ్ం సుదీతి
 గ్ం సుదృశం గృణంతః । నమస్యనుస్త్వేద్యం జాతవేదః ।
 త్వంధూతమరతిగ్ం హవ్యవాహమ్ । దేవాఅకృణ్వన్మమృత
 స్యనాభిమ్ ॥ ౨౧ ॥ జాతవేదోదేవ ॥ ౩ ॥

త్వగ్ంహ్యగ్నే ప్రథమోమనోతా । అస్యాధియో అభవో
 దస్త్రహోతా । త్వగ్ంసంవృషన్మకృణోర్ధ్వప్రీతు । సహాయా వి
 శ్వేష్టేనహస్సే సహజ్యై । అథా ఊతాతాస్యసీదో యజీయామ్ ।

* త్వమీద తేలజ్జరం ఇతి భాష్యసంకుతః పాఠః

జడస్పదఇవయన్నిద్యసన్కౌ । తంత్రావనగఃప్రథమం దేవయన్తః ।
 మహారాయేచితయంత్రో అనుగ్మకౌ । వృతేవయంతం బహుభి
 ర్వస్తవైః । త్వేరయం జాగ్రవాగ్ంసో అనుగ్మకౌ ॥ ౨౨ ॥
 దుశంతమగ్నిం దర్శతం బృహంతమ్ । వపావంతం విశ్వహాదీది
 వాగ్ంసమ్ । ప్రదం దేవస్య నమసావియంతః । శ్రీవస్యవశ్య
 పితవస్తమృక్తమ్ । నామానిచిద్ధధిరెయజ్ఞయాని । భద్రాయా
 నై రణయంత్ర సందృష్టౌ । త్వాంవద్ధంతి క్షితయః పృథివ్యామ్ ।
 త్వగ్ం రాయ ఉభయాస్తోజనానామ్ । త్వంత్రాతా తరిణై చే
 త్యోభూః । పితామాతా సదమిన్యానుమాణామ్ ॥ ౨౩ ॥ సప్తస్య
 ణ్యసస్త్రియోవిత్సగ్నిః । ఘాతామంద్రోనిషసాదాయజీ
 యాన్ । తంత్రావయం దమృతాదీదివాగ్ంసమ్ । ఉపజ్ఞాభాఘోన
 మసా సదేమ । తంత్రావయగ్ం సుధియోనవ్యమగ్నై । సుమ్నా
 యవ ఈమహే దేవయంతః । త్వంపిశో అనయోదీద్యానః । వి
 నోలగ్నే బృహతా రోచనేన । విశాంక్రవిం విశ్వక్రిగ్ం శశ్వతీవా
 మ్ । నితొశనం సృష్టభం చర్షణీవామ్ ॥ ౨౪ ॥ ప్రేతీషణి
 మ్నిషయంతం పావకమ్ । రాజంతమగ్నిం యజతగ్ం యీణాం ।
 సోలగ్నఈజే శశ్రమేచమతః । యస్తలసత్కథ్ సమిథాహవ్యదా
 తిమ్ । యఆహుతిం పరివేదానమోభిః । విశ్వేథనామా దధతై
 త్యోతః । అస్తాఉతై మహిమహిపథేమ । నమోభిరగ్నే సమిథో
 రహవైః । వేదీమానో నహసోగ్నిర్భరుక్తైః । ఆతేభద్రాయాగ్ం

సుమతౌ యతేను ॥ ౨౫ ॥ ఆయస్తతంధరోదసీవిభాసా । శ్రవో
భిశ్చశ్రవస్యస్తగుగ్రః । బృహద్భిర్వాజైస్థవిరేభిరమై । రైవద్భి
రగ్నై విశరం విభాహి । నృనదన్వసౌ సదమిద్ధేహ్యమై । భూరితౌ
కాయతనయాయపశస్యః । పూర్వీరిషో బృహతీరారెఅఘాః । అ
ప్యేభదాశ్రీసాశ్రవసానిసంతు । పురూణ్యగ్నే పురుధాత్వాయా ।
వసూనిరాజన్వసుతాతే అశ్యామ్ । పురూణిహితేవపురువారసం
తి । అగ్నేనమవిభతేరాజనితే ॥ ౨౬ ॥ జాగృవాగ్ం సోఅ
నుగ్నన్తానుమాణాంచర్షణీనాం యతేమాశ్వాం ద్యౌవ ॥ ౧౦ ॥

అభరతగ్ం శిక్షతం విజ్రవాహూ । అస్తాగ్ం ఇంద్రాగ్ని
అవతగ్ం శవీభిః । ఇమెనుతే రశ్మయన్యూర్యస్య । యేభిసస్పితృం
ప్రిగోనఅయన్ ॥ జూషతాయత్తదంద్రాగ్ని । ఛాగస్య హవిష
ఆత్తామద్య । నైభ్యతోమేతరదృష్టామ్ । పురాద్యేషోభిః । పు
రా పారుషేయ్యాగృభిః । ఘస్తాన్తానమ్ ॥ ౨౭ ॥ ఘాసేఅబ్రా
ణాం యవస ప్రథమానామ్ । సుమన్తైరాణాగ్ం శతరుద్రయాణా
మ్ । ఆగ్నిస్వాత్తానాం పీవోపవసనానామ్ । పాశ్వతశ్శోగ్రిణి
తశ్శితామత ఉధానతః । అంగాదంగాదవత్తానామ్ । కరితప్ర
వేంద్రాగ్ని । జూషతాగ్ం హవిః । జూషతర్యజ । దేవేభ్యో
వసస్వతే హవీగ్ంషి । హిరణ్యవణాప్రదివస్తే అర్థమ్ ॥ ౨౮ ॥
ప్రదక్షిణద్వితనయానియాయ । ఋతస్య విక్షిప్తభీరజిస్తేః ।
జూషతాయత్తదన్వసృతమభిహి । పిష్టతమయారిభిస్తయారిశన

యాధిత । యత్రేంద్రాగ్నియోశ్చగన్యహవిషఃప్రియా
 ధామాని । యత్రేవనస్పతేఃప్రియాపాథాగ్ంసి । యత్రదేవా
 నామాజ్యపానాంప్రియాధామాని । యత్రాగ్నేర్హోతుఃప్రి
 యాధామాని । తత్రైతంప్రస్తుత్యేవోపస్తుత్యేవోపావస్రతు
 తు । రభీయాగ్ంసమినక్మత్వ ॥ ౨౯ ॥ కరదేవం దేవోవనస్ప
 తః । జుషతాగ్ంహవిః । హోతర్యజ । పిప్రిహిదేవాగ్ంఉశ
 తోయవిష్ట । విద్వాగ్ంఋతూగ్ంర్ఋతుపతేయజైహ । యేదే
 వ్యాఋతిజస్తైభిరగ్నే । త్వగ్ంహోత్యాణామసాయజిష్టః ।
 హూతాయక్షదగ్గ్ంస్విష్టకృత్మ్ । అయాక్షగ్నిరింద్రాగ్ని
 యోశ్చగన్యహవిషఃప్రియాధామాని । అయాద్వనస్పతేఃప్రి
 యాపాథాగ్ంసి । అయాజ్ఞేనానామాజ్యపానాంప్రియాధా
 మాని । యక్షదగ్గ్ంర్ఋతూతుఃప్రియాధామాని । యక్షస్వం
 మహిమానమ్ । ఆయజతామెజ్యౌభిషః । కృణోతుసోఅధ్వరాజాత
 వేనాః । జుషతాగ్ంహవిః । హూతర్యజ ॥ ౩౦ ॥ నూనమ
 ర్థం కృత్వీపాథాగ్ంసి సప్తచ ॥ ౧౦ ॥

ఉపోహయద్విరళం నాజినోగూః । గీర్భిర్విప్రాగ్నిప్రమతి
 మ్నిచ్చమానాః । అరస్ంతానకాష్టాం సశమానాః । ఇంద్రాగ్నిజో
 హువతోనరస్తై । వనస్పతేరశనయాభిధాయ । పిష్టతమయావ
 యునాని విద్వాన్ । నహదేవతాద్విధిమోహపీగ్ంషి । ప్రచదాతా
 రమమృతేషువోచః । అగ్నిగ్ంస్విష్టకృత్మ్ । అయాక్షగ్నిరింద్రా

స్నయోశ్చాగ్రస్య హవిషఃప్రియా ధామాని ॥ ౩౧ ॥ అయా
 ద్వనస్వతేఃప్రియా పాథాగ్ంసి । అయాద్దేవానామాజ్యపా
 నాంప్రియా ధామాని । యక్షదగ్ధేర్హహాతుఃప్రియాధా
 మాని । యక్షధన్వంకుహిమానమ్ । ఆయజతామెజ్యోతః । కృ
 ణోతు సోఅధ్వరాజాతేదాః । జువతాగ్ంహవిః । అగ్నేయద
 ద్యవిశోఅధ్వరస్య హోతః । పావశోచైవేష్ట్యగ్ం హియన్వా ।
 ముతాయజాసి మహినావియద్భూః । హవ్యానహయవిష్టయాతే
 అద్య ॥ ౩౨ ॥ ధామాని భూరేకంచ ॥ ౧౨ ॥

దేవబర్హిస్సుదేవం దేవైస్సౌమ్యభిరంబీరైర్వస్తోర్వృ
 జ్యేతాక్తోఽప్రభియేతాత్యన్యన్వా ॥ యాబర్హిష్మతో మదేమ వ
 సువనే వసుధేయస్య వేతుయజ । దేవీర్ద్వారస్సంఘాతే విద్వీర్యా
 మం భిభిరాధు ॥ వాదేవ హూతౌ వధన్తుమేనాస్తరుణ ఆమిమీ
 యా తుమారో నానవజాతౌమేనా అర్వారేణ కకాటఃపృణ
 గ్వసువనేవసుధేయస్యవియంతుయజ । దేవీఉమాసానక్తాద్యాస్త్రిణ
 యజ్ఞైప్రయత్యహ్వాతామపి నూనం దేవీర్విశళపా ॥ యాసి హ్వా
 గ్ం సుప్రీతై సుధితే వసువనే వసుధేయస్య వీతాం యజ । దేవీజౌ
 స్త్వీ ॥ వసుధితీయయోర్నాథూర్దేవేమాగ్ం సియుయవదాన్యావత్తు
 ద్వసువార్యాణి యజమానాయ వసువనే వసుధేయస్య వీతాం య
 జ । దేవీఉమాహుతీ ఇవమూర్ధమన్యావత్తుధన్వగ్ం సపీతిమన్యా

నవేన పూర్వం దయమానాస్యామపురాణేన నవం తామూర్జియా
 ధామతి ధార్జయమానే అధాతాం వసువనే వసుధేయస్య వీత్రాయ
 ం । దేవాదేవ్యాహోతా రానేష్టారాపాతారాహతా ఘశీం సా
 వాభరద్వసూవసువనే వసుధేయస్య వీత్రాయ ం । దేవీ సిప్ర స్తి
 సా దేవీరిడా సరస్వతీ భారతీద్యాం భారత్యాదిత్యై రసస్పృత
 తసరస్వతీమగ్ం దుదై ర్మృజ్జమావీదిహే వేదయావసుమత్యా సథ
 మాదంనుదేమ వసువనే వసుధేయస్య వియంతుయజ । దేవోనరా
 శగ్ం సస్త్రిశీర్షా వదత్తుశ్శతమిదేనగ్ం శితిప్రస్థా అదధతి సహ
 ప్రమీం ప్రవహంతిమిత్రావరుణేదస్య ఘోత్రమగ్ హతోబృహస్ప
 తి స్తోత్రమశ్వినాధ్వర్యవం వసువనే వసుధేయస్య వేతుయజ । దే
 వోవనస్పతిర్వర్షపా వాఘృతనిజాద్వామగై నాసస్పృతదా
 న్తరిక్షం మధ్యనాపాగ్నిపృథివీముపరేణాదృగ్ం హీద్వసువనేవసు
 థేయస్య వేతుయజ । దేవంబర్ హివాఃరితీనాం నిధేధాసి ప్రశ్నుతీ
 నానుప్రచ్యుతం నికామ ధరణం పురుస్సార్హం యశస్వదేవా
 బర్హిష్ఠాన్యా బర్హీగ్ం ష్యభిష్యామవసువనేవసుధేయస్య వేతు
 యజ । దేవోత్తస్త్రిస్సప్త కృతున్ ద్రవిణా మంద్రగక్విస్తస్య
 మన్తాయజీ ఘోతా ఘోతూర్ ఘోతూతాయ జీయానగై
 యాం దేవానయాద్యాగ్ం అపిపై ర్క్యతే ఘోతే అమథన్
 తతాగ్ం సస్ససుగ్ం ఘోతాగ్ం దేవంగమాం దివిదేవేషు

జ్ఞమేరియో వగ్ధం సిద్ధ్యైకచాచగైః శూలాతాభూవనవనే వ
సుధేయస్య నమోనాకేవీహియజ ॥ ౩౩ ॥ యజైకంచ ॥ ౧౩ ॥

దేవం బర్హిః । వసువనే వసుధేయస్యవేతు । దేవీర్దా
రః । వసువనే వసుధేయస్యవియంతు । దేవీఉమాపానక్తా వసు
వనే వసుధేయస్యవీతామ్ । దేవీజోష్ఠీ । వసువనే వసుధేయ
స్యవీతామ్ । దేవీఉజాహుతీ । వసువనే వసుధేయస్యవీతా
మ్ ॥ ౩౪ ॥ దేవాదేవ్యాహూతారా । వసువనే వసుధేయస్య
వీతామ్ । దేవీస్త్రిస్త్రిసోదేవీః । వసువనే వసుధేయస్యవియం
తు । దేవోనరాశగ్ంపః । వసువనే వసుధేయస్యవేతు । దేవో వసస్ప
తిః । వసువనే వసుధేయస్యవేతు । దేవంబర్హిర్వాత్వరీతీనామ్ ।
వసువనే వసుధేయస్యవేతు ॥ ౩౫ ॥ దేవోఅగ్నిసిద్ధ్యైక
త్ । సుద్రవిణామంద్రగ్విః । సత్యమన్వాయజీహూతా । హూతు
ర్హూతురాయజీయాత్ । అగ్నేయాం దేవానయాత్ । యా
గ్ం అపిప్రేః । యేతేశూలాత్రై అనుధన్వత । తాగ్ంససనుష్ఠీగ్ం
శూలాత్రిం దేవంగమామ్ । ద్విదేవేషు యజ్ఞమేరియోవమ్ ।
సిద్ధ్యైకచాచగైః హూతాభూః । వసువనే వసుధేయస్య నమో
నాకేవీహి ॥ ౩౬ ॥ వీత్రాంవైత్వజూరైకంచ ॥ ౧౪ ॥

అగ్నిమద్యహూతారమవ్యుత్రాయం యజమాన్సపచన్వ
త్రీపచన్వరోడాశంబధ్నింద్రాగ్నిత్యం ఛాగగ్ం సూతస్థా

అ॒ద్య దే॒వా వ॒స॒స్ప॒తి॒ర॒భ॒వ॒ది॒ంద్రాగ్ని॒భ్యాం ఛాగై॒వాఘ్న॑స్తాం త
 వై॒ద॒స్త॒ప్ర॒త॒ప॒చ॒తాగ్ర॑భీ॒ష్టా మ॑వీ॒వృ॒ధేతాం పు॒రో॒డాశే॑న త్వా॒నుద్య
 ర్ష॒వ॒ఆర్షే॑య ఋషీ॒ణాం న॑పాదవృ॒ణీతా॑యం య॒జమా॑నో బ॒హు
 భ్య ఆన॑ంగతేభ్యవీ॒చమే॑ దే॒వేషు॑ వసు॒వార్యా॑యక్ష్యత ఇతి తా
 యాదే॒వా దే॒వదా॑నాన్యదుస్తాన్యస్తా ఆచ॒శాస్వా॑చ గుర॒సేష్వి
 త॒శ్చ హో॑త॒రసే॑ భద్ర॒వాచ్యా॑య ప్రే॒షితో॑మానుష సూ॒క్త వా
 కాయ॑ సూక్తాబ్రూ॒హి ॥ ౩౭ ॥

అగ్ని॒మద్యై॑కమ్ ॥ ౧౫ ॥

అ॒ంజ॒ంతి హో॒మాతా॑యక్ష్యమి॒ద్ధో అ॒ద్యాగ్ని॒రజై॑ద్దే॒వ్యాజు
 ష॒స్వా నృ॑త॒హణా॑ గీర్భిస్త॒వ్గ్ంహ్య॑భరత ముపో॒హయ॑ద్దే॒వం బ
 ర్షహి॑స్సుదే॒వం దే॒వం బర్షి॑రగ్ని॒మద్య॑వంచదశ ॥

అ॒ంజ॒ంతి తే సు॒క్రత॑వో జు॒షస్వా॑భరతం దే॒వా వ॒స॒స్ప
 తి॒వంచ॑చత్వారి॒గ్ంశత్ ॥

*అ॒ంజ॒ంతు॒పావ॑స్ప॒జనా॑న్యాయున త్క॒రదే॒వమ॑ష్టాత్రి
 గ్ంశత్ ॥ ఇతి॑వా పాఠః .

హరిః॑ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ తృతీయాష్టకే

వష్ట ప్రపాఠకస్సమాప్తః .

— శ్రీ సప్తమ ప్రపాతక ప్రారంభః శ్రీ —

హరిఃఓమ్ ॥ సర్వాణాం వాషాన్మౌగౌ కామాణాం ప్రవేశయ
తి । యోగీనన్వాధాయ వ్రతముపైతి । సయదనిష్ఠా ప్రయా
యాత్ । అకామప్రీతాపనం కామానానుప్రయాయః । అత్రైజాల
ప్రీత్యాస్యత్ । సజ్జగముయాత్ । తుభ్యంతా అంగిరస్తమ । వి
శ్వాసుక్తితయపృథక్ । అగ్నే కామాయయేమిరభతి । కామానై
వాప్సిదధాతి ॥ ౧ ॥ కామప్రీతా పనం కామాలనుప్రయాం
తి । తెజస్వీ వీర్యావాన్భవతి । సంతతిర్వా పహయజ్ఞస్య ।
యోగీనన్వాధాయ వ్రతముపైతి । సయదన్వాధాయతి । వివి
త్తరైవాస్యసా । తంప్రాచముద్భృత్య । మనసోపతిష్ఠేత । మ
నోవై వ్రజాపతిః । పూజాపత్యోయజ్ఞః ॥ ౨ ॥ మనసైవ
యజ్ఞగ్ం సంతనోతి । భూరిత్యాహ । భూతోవై వ్రజాపతిః । భూ
తమైవాపైతి । వివాషపశ్చందియేణ వీర్యగర్భతే । యస్యా
హితాగ్నే ర్గర్గరప్రతాయతి । యావచ్ఛమ్యయా వ్రవిధ్యేత్ ।
యదితావదప్రతాయేత్ । తగ్ం సంభరేత్ । ఇదంతపకం పర ఉ
త్పకమ్ ॥ ౩ ॥ తృతీయేన జ్యోతిషా సంవిశస్వ । సంవేశనస్తనువై
చారురేధి । ప్రియోదేవానాం పరమేజనిత్యతి । బ్రహ్మణేవై న
గ్ం సంభరతి । సైవతత్తగ్ప్రాయశ్చిత్తిః । యదివరస్తరామప్రతా
యేత్ । అనువ్రాయాయావస్యేత్ । సోషవతత్తగ్ప్రాయశ్చి
త్తిః । ఓషధీర్వా పతస్య పశూణావయఃప్రవిశతి । యస్య హవిషే

వథాస్మి అపాకృతాధయంతి ॥ ౪ ॥ తాన్యద్వహ్యత్ । యా
తయామాహుహవిహయజేత । యన్నదుహ్యత్ । యజ్ఞపరురంత
రియాత్ । వాయవ్యాం యవాగూం నిర్వపేత్ । వాయువైష్ప
యసఃప్రదాపయి తా । సప్తవాస్త్యై పయఃప్రదాపయతి । పయోవా
ఓషధయః । పయఃపయః । పయసైవాస్త్యై పయోవరుంధే ॥ ౫ ॥
అథోత్తరస్త్యై హవిషే వథాస్మి న పాకుర్యాత్ । సైవతత్సప్తా
యశ్చిత్తిః । అన్యత్ర రావా పషదేవాభాగధేయేన వ్యర్థయతి ।
యేయజమానస్య సాయం గృహమాగచ్ఛంతి । యస్య సాయం చు
ర్ధగ్ం హవిరాతిమా రఘతి ॥ ఇంద్రియేషీ హిన్నిరుహ్యోపవసే
త్ । పయోవా ఓషధయః । పయప్తవారభ్య గృహీతో వ్యవసతి ।
యత్ప్రితస్యత్ । తచ్ఛుతం కుర్యాత్ ॥ ౬ ॥ అథేతర
వింద్రం పురోహాశస్సాన్యత్ । ఇంద్రియేషవాస్త్యై సమీచీకథాతి ।
పయోవా ఓషధయః । పయఃపయః । పయసైవాస్త్యై పయోవరుం
ధే । అథోత్తరస్త్యై హవిషే వథాస్మి న పాకుర్యాత్ । సైవతత్సప్తా
యశ్చిత్తిః । ఉభయోవా పషదేవాభాగధేయేన వ్యర్థయతి ।
యేయజమానస్య సాయంచ ప్రాశ్చిత్త గృహమాగచ్ఛంతి । య
స్యోభయగ్ం హవిరాతిమా రఘతి ॥ ౭ ॥ వింద్రం పంచశరా
వమోద్దనం నిర్వపేత్ । అగ్నిం దేవతానాం ప్రథమం యజేత్ ।
అగ్నిముఖాపవ దేవతాః ప్రీణాతి । అగ్నిం వా అన్వనాన్ దేవ
తాః । ఇంద్రియన్వనాన్ । తాపహోభయ్యాః ప్రీణాతి । పయోవా

ఓషధయః । పయఃపయః । పయస్తేనాస్తే పయోవరుంధే । అథా
 త్తరస్తేహవిషేవథాననపాకుర్యాత్ ॥ ౮ ॥ ఓ నైవతత్తఃప్రాయ
 శ్చిత్తిః । అథోవా పతస్య యజ్ఞస్య మీయతే । యస్యవతేహాన
 స్మిన్నానంభుకాభవతి । తామపరుధ్యయజేత । సర్వజైవయజ్ఞేన
 యజతే । తామిష్టోపహవ్యయేత । అమూహమప్తి । సాత్వమ్ ।
 త్యోరహమ్ । ప్రథివీత్వమ్ । సామాహమ్ । ఋక్త్వమ్ । తావే
 హీనంభవావ । సహరేతోదధావహై । పుగ్ంసేపుత్రాయవేత్త
 వై । రాయసోహయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయేతి । అథప్ర
 వైనాముపహవ్యయతే । నైవతత్తఃప్రాయశ్చిత్తిః ॥ ౯ ॥ దధా
 త్రియజ్ఞఉత్తపకం ధయంతి రుంధేకుర్యాద్రార్చత్వ పాకుర్యాత్ప
 థివీత్వమస్తావ ॥ ౧౦ ॥ సర్వావివై యది పరస్తరామోపధీరస్య
 తరానుభయానధోవై ॥

యద్విషణ్ణేన జహూయాత్ । అప్రజాఅప్తశుర్యజమానస్సన్య
 త్ । యదనాయతనే నినయేత్ । అనాయతనస్యత్ । ప్రాజా
 పత్యయర్చావర్తీకవపాయామననయేత్ । ప్రాజాపత్యోవై వ
 ర్తీకః । యజ్ఞస్ప్రజాపతిః । ప్రజాపతావేనయజ్ఞం ప్రతిష్ఠాపయ
 తి । భూరిత్యాహ । భూతోవైప్రజాపతిః ॥ ౧౦ ॥ ఓ భూతిమే
 వోపైతి । తత్కృత్వా । అనాయందుద్వాపునర్ హూతవ్యమ్ ।
 నైవతత్తఃప్రాయశ్చిత్తిః । యత్రీటావపన్నేన జహూయాత్ । అప్ర
 జాఅప్తశుర్యజమానస్సన్యత్ । యదనాయతనే నినయేత్ । అనాయ

తనస్యాత్ । మధ్యమేనపణేన ద్యావాపృథ్వియృచాం తగపరి
 ధినయేత్ । ద్యావాపృథ్వివ్యోరైవైవత్ప్రతిస్థాపయతి ॥ ౧౧ ॥
 తత్తత్త్వాత్ । అన్యాయం ద్వాపునర్ హూతవ్యమ్ । పైవతత్తగ
 ప్రియశ్చిత్తిః । యదవపృష్టేన జుహుయాత్ । అపరూపమస్యా
 స్మంజాయేత్ । కిలాసోవాస్యాదర్శసోవా । యత్ప్రత్యేయా
 త్ । యజ్ఞం విదిచ్ఛంద్యాత్ । సజుహుయాత్ । మితోజనాన్
 కల్పయతి ప్రజానన్ ॥ ౧౨ ॥ మితోదాధారపృథ్విమితద్యా
 వమ్ । మిత్రకృష్టిరనిమిషాభివష్టే । సత్యాయహవ్యం ఘృతవజ్జ
 హూతేతి । మిత్రేతైవైవత్కల్పయతి । తత్తత్త్వాత్ । అన్యాయం
 ద్వాపునర్ హూతవ్యమ్ । పైవతత్తగ్ప్రియశ్చిత్తిః । య
 త్సూర్వస్యామాహుత్యాం హుతాయామత్తగాహుతిస్కం దే
 త్ । ద్విపాద్భిః పశుభిర్యజమాన్తోవ్యధ్యేత । యదుత్తరయాభి
 జుహుయాత్ ॥ ౧౩ ॥ చతుష్పాద్భిః పశుభిర్యజమాన్తోవ్యధ్యే
 త । యత్ప్రవేధవనస్పతేదేవానాం గుప్త్యానామాని । తత్రహవాని
 గానుయేతి వానస్సన్యాయం రాప్తమిధమాధాయ । సూక్ష్మమేవపున
 ర్జుహుయాత్ । వనస్పతినైవయజ్ఞస్యాతాజ్ఞానాతాజ్ఞాహుతీ
 విదాధార । తత్తత్త్వాత్ । అన్యాయం ద్వాపునర్ హూతవ్యమ్
 మ్ । పైవతత్తగ్ప్రియశ్చిత్తిః । యత్పురాప్రయాజేభ్యః ప్రి
 జంగారస్కందేత్ । అధ్వర్యవేద యజమానాయచాకర్ణం స్యా
 త్ ॥ ౧౪ ॥ యద్వక్షిణ । బ్రహ్మణేద యజమానాయచాకర్ణం

స్యాత్ । యత్ప్రత్యక్ । హోతేచ పత్నియైచయజమానాయ
 చాకన్ధంస్యాత్ । యదుదజ్జే । అగ్నిధేచ పశుభ్యశ్చయజమానా
 యచాకన్ధంస్యాత్ । యదభిజుహుయాత్ । రుద్రోస్య ప్రశూణ
 ఘాతుకస్యాత్ । యన్నాభిజుహుయాత్ । అశాంతఃప్రహీ
 యేత ॥ ౧౫ ॥ సుప్రసస్య బుధే నాభినిదధ్యాత్ । మారమో
 మాయుజ్ఞస్తనున్దాయజమానస్తమత్ । నమస్తే అస్తవ్యయతే । నమో
 రుద్రపరాయతే । నమోయత్ర నిషీదసి । అముం మాహిగ్ంసీర
 ముంమాహిగ్ంసీరితి యేనసగందేత్ । తంప్రహరేత్ । సహస్రశృ
 ఙ్గోవృషభోదాతవేదాః । స్తోమపృష్ఠోస్తుతవాక్సప్రతీకః । మా
 నోహసీన్నేతితోనేత్వాజహామ । గ్రోహోషన్నావీరహోషంచయచ్ఛే
 తి । బ్రహ్మణేవైనం ప్రహరతి । సేవతతఃపాప్రయశ్చిత్తిః ॥ ౧౬ ॥
 వైప్రజాపతి స్థాపయతి ప్రజానన్నభిజుహుయాధాన్య
 త్రియేత జహామ త్రీణిచ ॥ ౧ ॥

యద్విష్వంజేన పాప్రజాపత్యయా యత్రీటా మధ్యమేన
 యదవపృష్ఠేన యత్పూర్వస్థాయం యత్పూర్వాప్రయాజేభ్యఃప్రా
 జంగారో యద్దక్షిణా యత్ప్రత్యగ్యదుదజ్జే

వివా పష ఇందియేణ వీర్యేణార్ధ్యతే । యస్యాహితా
 గ్నేర్గ్నిమూర్ధమానో నజాయతే । యత్రాన్యం పశ్యేత్ ।
 తతతహ త్యహోతవ్యమ్ । అగ్నావైనాస్యాగ్నితైవాత్రగ్ంహు
 తంభవతి । యద్యన్యం నవందేత్ । అజాయాగ్ం హోతవ్యమ్ ।

అగ్నేయీవా పతా । యదజా । అగ్నావైవాస్యాగ్నిహోత్రాశ్ర
 గ్ం ప్రుతం భవతి ॥ ౧౭ ॥ అజస్యకునాశ్చీయాత్ । యన్
 జస్యాశ్చీయాత్ । యామైవాగ్నావాహుతిం జుహుయాత్ ।
 తామధ్యాత్ । తస్మాదజస్యనాశ్యమ్ । యద్యజాం నవించేత్ ।
 బ్రాహ్మణస్య దక్షిణే హస్తే హోత్రవ్యమ్ । పషవా అగ్నిరైవ
 శ్వానరః । యద్బ్రాహ్మణః । అగ్నావైవాస్యాగ్నిహోత్రాశ్ర
 గ్ం ప్రుతం భవతి ॥ ౧౮ ॥ బ్రాహ్మణంతు వస్తత్యేనా పశుం
 ధ్యాత్ । యద్బ్రాహ్మణం వస్తత్యా అపరుంధ్యాత్ । యస్మిన్నే
 వాగ్నావాహుతిం జుహుయాత్ । తం భాగధ్యాయస్త వ్యధ్యాయేత్ ।
 తస్మాద్బ్రాహ్మణో వస్తత్యేనాపరుంధ్యః । యదిబ్రాహ్మణం నవించేత్ ।
 దర్భస్తమ్బే హోత్రవ్యమ్ । అగ్నివా వై దర్భస్తం
 బః । అగ్నావైవాస్యాగ్నిహోత్రాశ్రగ్ం ప్రుతం భవతి । దర్భా
 గ్ంస్తు నాధ్యసీత ॥ ౧౯ ॥ యద్రాహ్మణధ్యసీత । యామై
 వాగ్నావాహుతిం జుహుయాత్ । తామధ్యసీత । తస్మాద్రాహ్మ
 నాధ్యసీతవాః । యదిద్రాహ్మం నవించేత్ । అపున్ హోత్రవ్య
 మ్ । అప్రోవై సర్వాదేవతాః । దేవతాశ్చేవాస్యాగ్నిహోత్రాశ్ర
 గ్ం ప్రుతం భవతి । అపస్తునపరిచక్షీత । యదాపనపరిచక్షీత ॥
 యామైవాస్వాహుతిం జుహుయాత్ । తాం పరిచక్షీత ।
 తస్మాదాపా నపరిచక్ష్యాః । మేధ్యాచవా పతస్యా మేధ్యాచ త
 నువౌ సగ్ం సృజ్యేతే । యస్యాహితాగ్నే ర్దవ్యైర్గ్నిభిర్గ్నియః

సంస్కృత్యంతే । అగ్నియై ఓవిచయే పురోడాశమష్టాకపాలం
 నిర్వపేత్ । మేధ్యాంజైవాస్య మేధ్యాంచ తనువౌ వ్యావర్త
 యతి । అగ్నియై వృతపతయే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపే
 త్ । అగ్నిమైవ వృతపత్యం సేవనభాగధయేనోపధావతి । స
 ప్రవైనం వృతమాలంభయతి ॥ ౨౦ ॥ గర్భ్యం స్రవంతమగ్నద
 మకః । అగ్నిరింద్రస్త్వస్తౌ బృహస్పతిః । పృథివ్యానువచుశో
 తైతత్ । నాభిప్రాప్నోతి నిర్ముతం పరాజైః । రేతోవా ప్రత
 జ్వాజ్వలమాహితాగ్నేః । యదగ్నిహోమైశ్చ । తద్యధస్త్రివే
 త్ । రేతోస్య వాజిన్యం స్రవేత్ । గర్భ్యం స్రవంతమగ్నదను
 క్రిత్యాహ । రేతప్రవాప్సిన్వాజినందధాతి ॥ ౨౧ ॥ అగ్ని
 రిత్యాహ । అగ్నిర్వై రేతోధాః । రేతప్రవ తద్దధాతి । ఇంద్ర
 క్రిత్యాహ । ఇంద్రీయమైనాప్సిదధాతి । త్వష్టేత్యాహ । త్వ
 ష్టావై పశూనాం మిశ్రునా నాగ్ం రూపకృత్ । రూపమైవ పశుషు
 దధాతి । బృహస్పతిరిత్యాహ । బ్రహ్మవై దేవానాం బృహస్పతిః ।
 బ్రహ్మజేనాప్తే ప్రజాస్రజనయతి । పృథివ్యానువచుశో తైతది
 త్యాహ । అస్య మైవైతస్త్రితీస్తాపయతి । నాభిప్రాప్నోతి ని
 ర్ముతం పరాజైరిత్యాహ । రక్షస్తానుపహజ్యే ॥ ౨౨ ॥

అజాగ్నైవైవాస్యగ్నిహోమైశ్చ స్రుతం భవతి భవ
 త్యాసేత పరిచక్షిత లంభయతి దధాతి దేవానాం బృహస్పతిః
 పంచ ॥ ౩ ॥

వివైయద్యనయనుజాయాం పామ్నానస్య దభా స్తబేఛ్ను
హూతవ్యమ్ ॥

యాః పురస్తాన్వగ్రీవం తి । ఉపరిష్టాన్వగ్రీవతస్త్వయాః ।
తాభీరశ్చిపవిత్త్రాభిః । శ్రీధాన్యజ్ఞమారభే । దేవాగాతువిదః ।
గాతున్యజ్ఞాయవిందత । మనసస్త్వతాదేవేన । వాతాద్యజ్ఞః ప్ర
యజ్యతామ్ । తృతీయస్త్వైదివః । గాయత్రియా సాక్షు ఆభ్య
ణః ॥ ౨౪ ॥ శోమపీథాయసన్నయితుమ్ । వకల్మసుంతరమా
దదే । ఆపోదేవీశ్శుద్ధాస్థ । ఇమాపాత్రాగ్నిశుంధత । ఉస్తాతం
కాయదేవానామ్ । పణావలగముతశుంధత । పయోగృహేషు
పయోఅఘ్నియాసు । పయోవశ్నేసు పయఇంద్రాయ హవిషే
ప్రియస్వ । గాయత్రీపణావలగన । పయశోసం కరోత్త్వినుమ్ ॥
అగ్నిం గృహ్ణోమిసురథం యోమయోభూః । యఉద్యంతమారో
హతి సూర్యమహ్నా । ఆదిత్యం జ్యోతిషాం జ్యోతిరుత్తమమ్ ।
శ్వోయజ్ఞాయరమతాం దేవతాభ్యః । వసూనుద్రానాదిత్యాన్ ।
ఇంద్రేణసహదేవతాః । తాన్పూర్వగపరిగృహ్ణోమి । స్వతియతనే
మనీషయా । ఇమామూర్జం పంచదశీంయేప్రవిప్తాః । తాందేవాన్ప
రిగృహ్ణోమిపూర్వః ॥ ౨౬ ॥ అగ్నిం హవ్యవాదిహతానావహ
తు । పాణామాసగ్ం హవిరిదమేషాం మయి । అనూవాస్యగ్ం
హవిరిదమేషాం మయి । అంతరాగ్నిప్రశవః । దేవసగ్ం సదమాగ
మన్ ॥ తాన్పూర్వగపరిగృహ్ణోమి । స్వతియతనే మనీషయా ।

ఇహ పృజా విశ్వరూపారమంతామ్ । అగ్నిం గృహపతిమభిసంవ
 సానాః । తామూర్వ్యపరిగృహ్లామి ॥ ౨౬ ॥ స్వఆయతనేను
 నన్దీషయా । ఇహ పశవో విశ్వరూపారమంతామ్ । అగ్నిం గృహ
 పతిమభిసంవసానాః । తామూర్వ్యపరిగృహ్లామి । స్వఆయతనేను
 నన్దీషయా । అయం పితృణామగ్నిః । అవాక్ష్యవ్యాపితృభ్యఆ । తం
 పూర్వ్యపరిగృహ్లామి । అవిషం నగపితృంకరత్ । అజస్రింత్యాగ్ం
 సధాపాలాః ॥ ౨౭ ॥ విజయభాగ్ం సమంధతామ్ । అగ్నేదీ
 దాయమేసభ్య । విజిత్యైశరదశ్శతమ్ । అన్నరూవసథీయమ్ । అ
 భిహరాణిశరదశ్శతమ్ । ఆవసథేశ్రియం మంశ్రమ్ । అహిబు
 ధ్నియోనియచ్చతు । ఇరమహమగ్ని జ్యేష్ఠేభ్యః । వసుభ్యాయ
 జ్ఞం ప్రబ్రవీమి । ఇదమహమింద్ర జ్యేష్ఠేభ్యః ॥ ౨౮ ॥ రుదే
 భ్యాయజ్ఞం ప్రబ్రవీమి । ఇదమహం వరుణ జ్యేష్ఠేభ్యః । ఆదిత్య
 భ్యాయజ్ఞం ప్రబ్రవీమి । వయస్వత్రీగోషధయః । వయస్వదీవరు
 ధాంపయః । అపాంపయస్తోయశ్పయః । తేనమామింద్ర సగ్ం
 సృజ । అగ్నే వ్రతపతే వ్రతంచరిష్యామి । తచ్చకేయంతస్యైరా
 ధ్యతామ్ । వాయో వ్రతపత ఆదిత్యవ్రతపతే ॥ ౩౦ ॥ పృతా
 నాం వ్రతపతే వ్రతంచరిష్యామి । తచ్చకేయం తస్యైరాధ్యతా
 మ్ । ఇమాం ప్రాప్తిముదీచీమ్ । ఇషమూర్జామభిసగ్ం సకృతా
 మ్ । బహువర్ణామశుమార్గామ్ । హరామి పశుపామహమ్ ।
 యత్యృహ్లామహం కృత్వా । ప్రాప్తిశ్చత్వం వనస్పతీ । తతస్తస్వ

మేకవిగ్ంశతిధా । సంభరామి సుసంభృతా ॥ ౩౦ ॥ త్రీన్వరి
 ధీగ్ం ప్రిత్రస్సనిధః । యజ్ఞాయురనుసంతరాన్ । ఉపవైషం మేక్ష
 ణం ధృష్టిమ్ । సంభరామి సుసంభృతా । యాజుతా ఓషధయః ।
 దేవేభ్యస్త్రీయుగంపురా । తాసాంపర్వరాధ్యాసమ్ । పరిస్త
 రమాహరన్ । అపాంమెధ్యం యజ్ఞియమ్ । సదేనగ్ం శివహస్తు
 మే ॥ ౩౧ ॥ ఆచ్ఛెత్తావోమారిషమ్ । జీవానిశరదశ్శ్శమ్ । అ
 పరిమితానాం పరిమితాః । సన్న హ్యేసుక్తతాయకమ్ । ఏనామా
 నిగాం కతమచ్చనాహమ్ । పునరుత్థాయ బహులా భవంతు । స
 కృదాచ్ఛిన్నం బర్హిరూణామృదు । స్తోత్రంపితృభ్యస్తాభ
 రామ్యహమ్ । అస్మిన్ధీదంతుమే పితరస్తోమాభ్యః । పితౄణామహా
 ప్రపితౄణామహాశ్చాస్తుగేససహ ॥ ౩౨ ॥ త్రివృత్పలాశేదరభ్యః ।
 ఇయాన్వాదైశ సంమితః । యజ్ఞైషవిశ్రాంతి పోతృతనమ్ । ప
 యోహవ్యం కరోతుమే । ఇమా పాణాపానా । యజ్ఞపాఠాగా
 ని సర్వశః । ఆప్యాయయంతౌ సంచరతామ్ । పవిత్రేహవ్యశో
 భనే । పవిత్రేష్టో వైష్టవీ । వాయుర్వాం వససాపునాతు ॥ ౩౩ ॥
 అయంప్రాణశ్చాపానశ్చ । యజమానమపి గచ్ఛతామ్ । యజ్ఞే
 హ్యభూతాం పోతారా । పవిత్రేహవ్యశోభనే । త్వయావేదిం
 వివిదుఃపృథివీమ్ । త్వయాయజ్ఞోబాయతే విశ్వదాసిః । అద్భ
 ద్రం యజ్ఞమన్వేషివిద్వాన్ । త్వయాబూతా సంతనోత్యథ
 మాసాన్ । త్రియస్త్రిగ్ంశోసితంయూనామ్ । పవిత్రేగస్తహ

గీ॥ ౩౫ ॥ శివేయగ్ం రజ్జురభిధానీ । అఘ్నియాముపసేవ
తామ్ । అప్రసగ్ం పాయయజ్జస్య । ఉపైఉపదధామ్యహమ్ । ప్ర
శుభిస్సన్నీ తంభిభృతామ్ । ఇంద్రాయశ్శతందధి । ఉప్రవేషసి
యజ్ఞాయ । త్వాంపరివేషనుధారయన్ ॥ ఇంద్రాయహవిర్య
గ్ంవంతిః । శీనశ్శగ్ంభవాపినః ॥ ౩౬ ॥ అన్యున్మయందేవపా
త్రమ్ । యజ్ఞపాఠ్యుషిప్రయుజ్యతామ్ । తిరగ్ంపవిత్రమతినీతాః ।
అపాధారయమానుః । దేవేనసవిత్త్రూపతాః । వస్తోస్సూర్యస్య
రశ్మిభిః । గాంధోహపవిత్రైరజ్జమ్ । సర్వాపాత్రాణి శుంధత ।
ఏతా ఆచరంతి మధుమద్దుహానాః । ప్రజావతీర్యశసా విశ్వరూ
పాః ॥ ౩౭ ॥ బహ్వీర్భగ్ంవంతీరుపజాయమానాః । ఇహప్రభంధో
రమయతుగావః । పూషాస్థ । అయన్మృత్యుస్సప్రజయాసగ్ంస్యతా
మి । రాయస్వోషణ బహులాభవంతిః । ఊజ్జకంపయగ్ంపిన్వమా
నాస్సుతంచ । జీవోజీవంతీసుపవస్సదేయమ్ । వ్యోశ్చైవమయజ్ఞం
స్మధీవీచ సంచుహతామ్ । ధాతాస్వోమేన సహనాతేన నాయుః ।
యజనూనాయగ్రవిణం దధాతు ॥ ౩౮ ॥ ఉగ్ందుహంతి కల
శం చతుర్బలమ్ । ఇడాందేవీం మధుసతీగ్ం సువర్షదమ్ । తదిం
ద్రాగ్నిజన్వతగ్ం సూన్యతావత్ । తద్యజమానమశ్శతత్వేద
ధాతు । కామధుత్తగ్రహణాబూహి । ఇంద్రాయ హవిరింద్రి
యమ్ । అమూంయస్యాందేవానామ్ । మనుష్యాణాం పయోహి
తిమ్ । బహుద్ధగ్ంద్రాయ దేవేభ్యః । హవ్యమాపాయతాం

పునః ॥ ౩౯ ॥ వధేన్భూమిమనుష్యభ్యః । పునర్వోహాయుక
కల్పతామ్ । యజ్ఞస్య సంతతిరసి । యజ్ఞస్యత్యా సంతతిమనుసం
తనోమి । అదస్తమసి విష్ణవేత్వా । యజ్ఞాయాపదధామ్యహమ్ ।
అద్భిరరితైనపాత్రేణ । యాగపూతాగవరిశేరతే । అయంపయస్సో
మకృత్వా । స్వామోనిమపిగచ్ఛతు ॥ ౪౦ ॥ పణవలగ
పవిత్రమ్ । సౌమ్యసౌమధానిమితః । ఇమావర్ణంపదర్భంపద
దేనానాగ్ం హవ్యశోధనా । పాత్రవైమాయగోపాయు । వి
ష్ణోహవ్యగ్ంహిరక్షసి । ఉభావగ్నిఉపస్మణతే । దైవతాఉప
వసంతుమే । అహం గ్రామ్యనుపవసామి । మహ్యం గోపతియే
ప్రశూణ ॥ ౪౧ ॥ ఆభతఇనుంగృష్ణోమి పూర్వస్త్వాపూర్వః
పరిగృష్ణోమి సభాప్రాలా ఇంద్రజ్యేష్ఠేభ్య ఆదిత్యవ్రతపతే సుసం
భృతామే సహపునాతు గహిలో విశ్వమూపాదధాతు పునగచ్ఛ
తుప్రశూణ ॥ ౪ ॥

యాగపురస్తాదిమామూజామిహ ప్రిజాఇహ విశవాయం
పితృణామగ్నిః ॥

దేవాదేవేషు పరాక్రమభవమ్ । వ్రతమా ద్విత్తీయేషు । ద్వి
తీయాస్తృతీయేషు । త్రిరేకాదశా ఇహమావత । ఇదగ్ం శకేయం
యదిదం కరోమి । ఆత్మాకరోత్వాత్మనే । ఇదంకరిష్యేభేషజమ్ ।
ఇదంమే విశ్వభేషజా । అశ్వినాపావతం యువమ్ । ఇదమహ
గ్ంసేనాయా అభీర్షయై ॥ ౪౨ ॥ ముఖమహాహామి । సూర్య

జ్యోతిర్విభాహి । మహతశ్చంద్రియాంయ । ఆప్యాయతాంఘ్రి
 యోనిః । అగ్నిర్హవ్యానుమనృతామ్ । ఖమంత్యత్వచమంత్య ।
 సుకూపంత్యావసువిదమ్ । పశూనాం లేజసా । అగ్నయైజష్టను
 క్షమారయామి । శ్లోనంతై సదనంకరోమి ॥ ౪౩ ॥ ఘృతస్య
 ధారయా సుశేవం కల్పయామి । తస్మిన్ భీష్మాదుమృతైవతిత్యు
 క్రిహిణాం మేధసుమనస్యమానః । ఆర్ద్రాప్రళస్తురుభవస్యగో
 పాః । శృతఉధ్వాత్తి జనితామత్రీనామ్ । యస్తాత్త్వాపశుమ ప్ర
 పిప్టః । దేవానాం విష్ణుమసుయో వితత్యే । ఆత్మన్వాకాఘ్నిసు
 ఘృతవాక్ హిభూత్వా । దేవాన్తచ్ఛసువర్షింద్ర యజమానాయ
 మహ్యమ్ । ఇరాభూతిఃపృథివ్యైరస్తోమోతామీత్ ॥ ౪౪ ॥
 దేవాఃపితరఃపితరోదేవాః । యోహమస్మి ససకాయజే । యస్యా
 ప్సినశమంతరేమి । స్వంశుద్వైష్ట్యం స్వందత్తమ్ । స్వంఘాతా
 గ్నం స్వగ్నం శ్రాంతమ్ । స్వగ్నంహుతమ్ । తస్యమెగ్నిరువన్త
 హి । వాయురువక్రోతా । ఆదిత్యోనుభూతా । కవ్యోపితాః ॥ ౪౫ ॥
 పృథివీమూతా । ప్రజాపతిర్బంధుః । యవనాస్మి ససకాయజే । మా
 భేమాసంపిక్థమాత్వాహిగంసేవమ్ । మాతైతేజోపక్రమీత్ । భ
 రతముద్ధరైనునుషించ । అవదానానితేవ్రత్యవదానామి । నను
 సైఅస్తు మామాహిగంసీః । యదవదానాని తెవద్యత్ । విల్లో
 మాకార్పమాత్మనః ॥ ౪౬ ॥ ఆజ్యేనప్రత్యనజ్యేనత్ । తత్త
 ఆప్యాయతాం పునః । ఆజ్యయోయవమాత్రాత్ । ఆవ్యాధా

త్యత్యత్యమిదమ్ । మాయాపానయజ్ఞస్య । శుక్లస్త్వస్త్వమి
దగ్ం హవిః । మనునాద్యస్తాం శ్చుతపదీమ్ । మిత్రావరుణసమీ
రితామ్ । దక్షిణాధాదసంభిందమ్ । అపద్యామేకతా ముఖా
మ్ ॥ ౪౭ ॥ ఇదేత్రాగం జపనన్వనః । జిన్వగాజిన్వానాతః ।
తస్యాస్తే ధక్షిణాపానయ । సర్వాత్మానసస్సర్వగణాః । బ్రహ్మ
సిన్వస్య । దదతో మేమాతూయి । కుర్వతో మే మోపదనత్ । దిశాం
క్లప్తిరసి । దిశోమేకల్పంతామ్ । కల్పంతాం మేదిశః ॥ ౪౮ ॥ దై
వీశ్చ మానుషీశ్చ । అత్రాత్రాత్రేమేకే లెతామ్ । అథనూ
పామేకల్పంతామ్ । మాపామేకల్పంతామ్ । ఋతవామేకల్పంతా
మ్ । సంవత్సరోమేకల్పంతామ్ । క్లప్తిరసికల్పంతాం మే । ఆశానాం
త్వాశాపాలేభ్యః । చతార్యో అనుతేభ్యః । ఇదంభూతస్యా
ధ్యక్షేభ్యః ॥ ౪౯ ॥ విధేను హవిహవయమ్ । భజతాం భాగీ
భాగమ్ । మాభాగోభక్త । నిరభాగం భజానుః । అపస్సన్వ । ఓ
పధీజిన్వ । ద్విపాత్వాహి । చతుష్పాదవ । ద్వివోస్పృష్టిమేరయ ।
బ్రాహ్మణానామిదగ్ం హవిః ॥ ౫౦ ॥ సోమ్యానాగ్ం సోమ
ప్రీథినామ్ । నిర్భక్తో బ్రాహ్మణః । నేహో బ్రాహ్మణస్యస్తి । స
వాక్తాం బర్హిర్ హవిహవస్తుతేన । సమాదిత్యైర్వసుభిస్సంహరు
ద్భిః । సమింజ్రేణ విశ్వేభిర్దేవేభిరక్తామ్ । దివ్యంనభాగచ్ఛ
తు యథాన్వహ । ఇంద్రాగ్రీవా విధవాభూయానమ్ । అదితీ
వసుపుత్రా । అష్టాంత్యాగార్హవత్య ॥ ౫౧ ॥ ఉపనిషత్

సుప్రజాస్త్వాయ । సంపత్తి పత్యాసు కృతేనగచ్ఛతామ్ । యజ్ఞ
 స్యయుక్తాధుర్యావభూతామ్ । సంజానానా విజహతామరాతః ।
 ద్విజ్యోరజరమారభేతామ్ । దశ తేతనువోయజ్ఞయజ్ఞయాః । తాః
 ప్రీణాతు యజమానోస్తుతేన । నారిష్టయోఃప్రశిప్తమీడమానః ।
 డేవానాం దేవేవ్యపి యజమానోమృతోభూత్ । యంవాందేవాఅ
 కల్పయన్ ॥ ౫౨ ॥ ఊర్జోభాగ్గం శతత్రతూ । ఏతద్వాం
 తేనప్రీణాని । తేనతృప్యతమగ్ంహపచా । అహందేవానాగ్ం సు
 కృతామప్కిలోకే । మమేదమిష్టం నమిర్భుర్భువాతి । అహంనారిష్టా
 వనుయజామివిద్వాన్ । యదాభ్యామిందోఅదధాద్భాగధేయ
 మ్ । అదారస్పదృశత దేవసామ । అస్మియజ్ఞే మరుతోమృడ
 తానః । మానోవిదదభిభామోఅశస్తిః ॥ ౫౩ ॥ మానోవిదద్వ
 జనాద్వేష్యాయా । ఋషభం వాజినంవయమ్ । పూణమాసం
 యజామహే । సనోదోహతాగ్ం సువీర్యమ్ । రాయస్సోషగ్ం స
 హస్రిణమ్ । ప్రాణాయస్తురాధసే । పూర్ణమాసాయస్వాహా ।
 అనూవాస్యాసుభగాస్తుశేవా । కైనురివభూయ ఆప్యాయమావా ।
 సానోదోహతాగ్ం సువీర్యమ్ । రాయస్సోషగ్ం సహస్రిణమ్ । అ
 ప్రానాయస్తురాధసే । అనూవాస్యాయై స్వాహా । అభిస్తృణీ
 హిపరిధేహి వేదిమ్ । జామింమాహిగ్ం సీరముయా శయానా ।
 ఔమాశ్శృషనవా హరితాస్తుననాః । విహా ఇమె యజమానస్య
 బ్రీక్ష ॥ ౫౪ ॥

అభీ^౧త్వ^౨రై^౩కరోమి క్రమీ^౪త్వి^౫తాన్య^౬న ఏక^౭తాముఖాం మై^౮ది
శో^౯ధ్య^{౧౦}తై^{౧౧}భ్యో^{౧౨}హవి^{౧౩}గ్ధార్^{౧౪}హవ^{౧౫}త్యా^{౧౬}కల్ప^{౧౭}యన్^{౧౮}న శ^{౧౯}స్తి^{౨౦}సా^{౨౧}నో^{౨౨}దో^{౨౩}హ
తా^{౨౪}గ్ం సు^{౨౫}వీ^{౨౬}ర్య^{౨౭}గ్ం స^{౨౮}ప్త^{౨౯}చ ॥ ౫ ॥

పరి^౧స్తృ^౨ణీ^౩త పరి^౪ధ^౫త్వా^౬గ్మి^౭మ్ । పరి^౮హి^౯తో^{౧౦}గ్ని^{౧౧}ర^{౧౨}జ^{౧౩}మా^{౧౪}నం భు
న^{౧౫}స్తు । అ^{౧౬}పా^{౧౭}గ్ం ర^{౧౮}స ఓ^{౧౯}ష^{౨౦}ధీ^{౨౧}వా^{౨౨}గ్ం సు^{౨౩}వ^{౨౪}ణః । ని^{౨౫}హ^{౨౬}ర్-ఇ^{౨౭}మే య^{౨౮}జ
మా^{౨౯}న^{౩౦}స్య స^{౩౧}ంతు^{౩౨}కా^{౩౩}శు^{౩౪}దు^{౩౫}భూః । అ^{౩౬}ము^{౩౭}తా^{౩౮}మృ^{౩౯}ష్టి^{౪౦}కా^{౪౧}లో^{౪౨}కే । భూ^{౪౩}ప
తై^{౪౪} భు^{౪౫}వ^{౪౬}న^{౪౭}వ^{౪౮}తే । మ^{౪౯}హ^{౫౦}తో^{౫౧}భూ^{౫౨}తి^{౫౩}స్య^{౫౪}ప^{౫౫}తే । బ^{౫౬}్ర^{౫౭}హ^{౫౮}ణం త్వా^{౫౯}న్య^{౬౦}ణీ
మ^{౬౧}హే । అ^{౬౨}హం భూ^{౬౩}ప^{౬౪}తి^{౬౫}ర^{౬౬}హం భు^{౬౭}వ^{౬౮}న^{౬౯}పః । అ^{౭౦}హం మ^{౭౧}హ^{౭౨}తో^{౭౩}భూ
తి^{౭౪}స్య^{౭౫}పః ॥ ౫౫ ॥ దే^{౭౬}వే^{౭౭}న స^{౭౮}వి^{౭౯}తా^{౮౦}ప్ర^{౮౧}మా^{౮౨}త ఆ^{౮౩}ర్వి^{౮౪}జ^{౮౫}యం కి^{౮౬}రి
ష్యా^{౮౭}మి । దే^{౮౮}వ^{౮౯}స^{౯౦}వి^{౯౧}త రై^{౯౨}తం త్వా^{౯౩}న్య^{౯౪}ణ^{౯౫}తే । బ^{౯౬}్ర^{౯౭}హ^{౯౮}స^{౯౯}న్య^{౧౦౦}ం దే^{౧౦౧}వ్యం బ^{౧౦౨}్ర
హ్మ^{౧౦౩}ణమ్ । త^{౧౦౪}ద^{౧౦౫}హం మ^{౧౦౬}న^{౧౦౭}సై ప్ర^{౧౦౮}బ^{౧౦౯}వీ^{౧౧౦}మి । మ^{౧౧౧}నో^{౧౧౨}గా^{౧౧౩}యః ॥ ౫౬ ॥ గా
య^{౧౧౪}త్రీ^{౧౧౫}త్రి^{౧౧౬}ష్టు^{౧౧౭}భే । త్రి^{౧౧౮}ష్టు^{౧౧౯}బ^{౧౨౦}గ^{౧౨౧}త్యే । జ^{౧౨౨}గ^{౧౨౩}త్య^{౧౨౪}స^{౧౨౫}ష్టు^{౧౨౬}భే । అ^{౧౨౭}ను^{౧౨౮}ష్టు
క^{౧౨౯}వ^{౧౩౦}త్యే । ప^{౧౩౧}క్షి^{౧౩౨}ప^{౧౩౩}్ర^{౧౩౪}జా^{౧౩౫}ప^{౧౩౬}తయే ॥ ౫౭ ॥ ప^{౧౩౭}్ర^{౧౩౮}జా^{౧౩౯}ప^{౧౪౦}త్రి^{౧౪౧}శ్వే^{౧౪౨}
భ్యో^{౧౪౩} దై^{౧౪౪}వే^{౧౪౫}భ్యః । వి^{౧౪౬}శ్వే^{౧౪౭}దే^{౧౪౮}వా^{౧౪౯} బ^{౧౫౦}్ర^{౧౫౧}హ^{౧౫౨}స^{౧౫౩}న్య^{౧౫౪}యే । బ^{౧౫౫}్ర^{౧౫౬}హ^{౧౫౭}స^{౧౫౮}న్య^{౧౫౯}త్రి^{౧౬౦}బ్ర^{౧౬౧}
హ్మ^{౧౬౨}ణే । బ్ర^{౧౬౩}హ్మ^{౧౬౪}భూ^{౧౬౫}ర్భు^{౧౬౬}వ^{౧౬౭}స్సు^{౧౬౮}నః । బ^{౧౬౯}్ర^{౧౭౦}హ^{౧౭౧}స^{౧౭౨}న్య^{౧౭౩}తి^{౧౭౪}దై^{౧౭౫}వా^{౧౭౬}నా^{౧౭౭} బ^{౧౭౮}్ర^{౧౭౯}హ్మ^{౧౮౦} ।
అ^{౧౮౧}హం మ^{౧౮౨}ను^{౧౮౩}ష్యా^{౧౮౪}ణమ్ । బ^{౧౮౫}్ర^{౧౮౬}హ^{౧౮౭}స^{౧౮౮}న్య^{౧౮౯}తై య^{౧౯౦}జ్ఞం గో^{౧౯౧}పాయ । ఇ^{౧౯౨}న్తం తే
స్తై^{౧౯౩} హ^{౧౯౪}ర్ష్యం కరో^{౧౯౫}మి । యో^{౧౯౬}వో^{౧౯౭} దే^{౧౯౮}వా^{౧౯౯}శ^{౨౦౦}ర్ప^{౨౦౧}తి బ్ర^{౨౦౨}హ్మ^{౨౦౩}చ^{౨౦౪}ర్యమ్ । మై
ధా^{౨౦౫}వీ^{౨౦౬}ది^{౨౦౭}తు^{౨౦౮}మ^{౨౦౯}న^{౨౧౦}సా^{౨౧౧}త^{౨౧౨}ప్త^{౨౧౩}స్వి ॥ ౫౮ ॥ అ^{౨౧౪}ంత^{౨౧౫}ర్హూ^{౨౧౬}త^{౨౧౭}శ^{౨౧౮}ర్ప^{౨౧౯}తి మా^{౨౨౦}ను
షీ^{౨౨౧}మ । చ^{౨౨౨}తు^{౨౨౩}శ్శి^{౨౨౪}ఖం డా^{౨౨౫} యు^{౨౨౬}వ^{౨౨౭}తి^{౨౨౮}స్సు^{౨౨౯}పే^{౨౩౦}కాః । ఘృ^{౨౩౧}త^{౨౩౨}ప్ర^{౨౩౩}తీ^{౨౩౪}క్రా భు^{౨౩౫}వ^{౨౩౬}
స్య^{౨౩౭}ను^{౨౩౮}భ్యే । మ^{౨౩౯}మృ^{౨౪౦}క^{౨౪౧}జ^{౨౪౨}య^{౨౪౩}మా^{౨౪౪}నా మ^{౨౪౫}హ^{౨౪౬}తే సో^{౨౪౭}ధ^{౨౪౮}గా^{౨౪౯}య । మ^{౨౫౦}హ్యం

ధుక్ష్యయజమానాయకామాన్ । ధూమిర్భూత్వామహిమానంపు
 షోష । తతోదైవీవర్ధయతే పయాగ్ంసి । యజ్జియా యజ్జం విచ
 యంతి శంచ । ఓషధీరాప ఇహాశక్స్వరీశ్చ । యోమాహృదామన
 సాయశ్చనాచా ॥ ౫౮ ॥ యోబ్రహ్మణాకమణాదెవ్విదేవాః ।
 యశుః తేనహృదయే నేష్టతాచ । తస్యేంద్రోవజేఽణశిరశ్చినత్తి ।
 ఊణాన్మృదు ప్రథమానగ్ంస్యోనమ్ । దేవేభ్యాజుష్టగ్ంసదనా
 యబర్హిః । సుప్తర్వేలోకే యజమానగ్ంహి ధైహి । మాంనాక
 స్యప్రస్థైపరమేవ్యోనున్ ॥ చతుశ్శిఖండాయువతిస్సుపేశాః ।
 ఘృతప్రతీకావయునానివస్తై । సాస్తీర్యమాణాఃపహతే సౌభగా
 య ॥ ౫౯ ॥ సామేధుక్ష్యయజమానాయకామాన్ । శివాచ
 మేశగ్జాచైధి । స్యానాచమేసుషదాచైధి । ఊర్జస్వతీచమే సయ
 స్వతీచైధి । ఇషమూర్జంమేపిన్వస్వ । బ్రహ్మతేజోమేపిన్వస్వ ।
 త్తత్రమోజోమేపిన్వస్వ । విశంపుష్టింమేపిన్వస్వ । ఆయురన్నా
 ద్యంమేపిన్వస్వ । పృణాంపశూమేపిన్వస్వ ॥ ౬౦ ॥ అస్మిన్
 యజ్జ ఉపభూయిషన్నమే । అవిక్షౌభాయకురీధిం దధామి । ధ
 రాధరుణోధరీయాన్ । అగ్నిర్వైషాగ్ంసి నిరితోనుదాతే । విచ్ఛి
 నత్తివిధృతీభ్యాగ్ం సవత్సాన్ । జూతాన్ భాతృవ్యాన్యాయేచ
 జనిష్యమాణాః । విశోయంతాభ్యాం విధమామ్యేనాన్ । అహ
 గ్ంస్వానాముత్తమోసానిదేవాః । విశోయంతేనుదమానైఅరా
 తిమ్ । విశ్వంప్రాప్తానమమతిం దుర్భరాయమ్ ॥ ౬౧ ॥ సేదంతి

దేవీసుకృతస్యల్లాకే । ధృతీస్థోవిధృతీస్వధృతీ । ప్రాణాన్తయి
 ధారయతం । ప్రాణాన్తయిధారయతమ్ । ప్రాణాన్తయిధారయతమ్ ।
 అయంప్రస్తరఉధయస్యధర్మ । ధర్మప్రయాజానాముతానూ
 యాజానామ్ । సదాధారసమిధావిశ్వరూపాః । తస్మిన్కాన్సృజా
 అధ్యాసాదయామి । ఆగోహ పథోజుహుదేవయానాన్ ॥ ౬౨ ॥
 యత్రోషయఃప్రథమజాయేపురాణాః । హిరణ్యపత్రాజిరాసంభృ
 తాంగా । వహసి మాసుకృతాం యత్రల్లాకాః । అనాహం బాధ
 ఉపభృతా సపత్నాన్ । జాతాన్ భాతృవ్యాన్యేద జనివ్య
 మాణాః । దోష్టేయజ్ఞగ్ం సుచుఘామివధైనుమ్ । అహముత్తరో
 భూయానమ్ । అథరైవధస్పత్నాః । యోమావాచామన సాచుర్మ
 రాయః । హృదారాతీయా దభిదాసదగ్న ॥ ౬౩ ॥ ఇదమస్య
 చిత్తమధరం ధృవాయాః । అహముత్తరోభూయానమ్ । అథరై
 వధస్పత్నాః । ఋషభాసికాక్వరః । ఘృతాచీనాగ్ం సూనుః ।
 ప్రియేణనామ్నాప్రియేనదసిసీద । స్తోమోమేసీదనుషదఃపృథి
 వ్యామ్ । ప్రథయి ప్రజయాప్రశుభిస్సప్రగేల్లాకే । దిక్షిసీదపృ
 థివ్యామంతరితై । అహముత్తరోభూయానమ్ ॥ ౬౪ ॥ అథ
 రైవధస్పత్నాః । ఇయగ్ం స్థాలీమ్నాస్య పూర్వాన్ । అవిచ్ఛన్న
 పయాశ్శతధారఉధన్యః । మారుతేన శమణాజైవ్యేన । యజ్ఞో
 సి సర్వతశ్శ్రితః । సర్వత్రామాం భూతం ధివ్య చచ్ఛ్రియతా
 మ్ । శతంమేనంత్రాశివః । సహస్రంమే సంత్రు సూన్యతాః । ౬౫

రావతీః పశుమతీః । ప్రజావతిరసి సర్వతత్త్వైతః ॥ ౬౫ ॥
 సర్వత్రామాంభూతం భవినృపచక్రియతామ్ । శతంమే సంత్రా
 శిషః । సహస్రంమేసంతు సూన్యతాః । ఇరావతీః పశుమతీః । ఇద
 మింద్రియమమృతంవీర్యమ్ । అనేనంద్రాయప్రశవోచికిర్షణా ।
 తేనదేవా అవతోపమామ్ । ఇహేషమూర్జం యశస్సహఃజస్సనే
 యమ్ । శృతంమయిశ్రయతామ్ । యత్పృథివీమచరత్తత్త్వైవిష్ట
 మ్ ॥ ౬౬ ॥ యేనాసింఛద్బలమింద్రిప్రజావతిః । ఇదంతశ్చు
 క్రంకుథువాజినీవత్ । యేనోపరిష్టాదధిరోన్మహేంద్రమ్ । దధిమాం
 ధిరోతు । అయంవైదగపృథివీమన్వవిందత్ । గుహాసతీం గహనై గ
 హ్వరేషు । సపిందతు యజమానాయులోకమ్ । అచ్ఛిద్రం యజ్ఞం
 భూరికమాకరోతు । అయంయజ్ఞస్సగునదధివిష్టా । ఋచాపా
 న్నాయజుషాదేవతాభిః ॥ ౬౭ ॥ తేనలోకాకాంసూర్యవతోజ
 యేను । ఇంద్రస్యసఖ్యగుమృతత్త్వగుశ్యామ్ । యోనఃకనీయ ఇ
 హాకామయాతై । అస్మిన్యజ్ఞేయజమానాయుగహ్వమ్ । అపత
 మింద్రాగ్నిభువనాన్నదేతామ్ । అహంప్రజాంవీరవతీంవిదేయ ।
 అగ్నేవాజజిత్ । వాజంత్యాసరిష్యంతమ్ । వాజంజేష్యంతమ్ ।
 వాజినం వాజజితమ్ ॥ ౬౮ ॥ వాజజితాయైసమ్నాజ్ఞి । అగ్ని
 మన్నాదమన్నాద్యయ । ఉపహూతోద్యోపితా । ఉపమాం
 ద్యోపితాహ్వయతామ్ । అగ్నిరాగ్నిధాత్ । ఆయుషైవర్ప
 సే । జీవాత్వైపుణ్యయ । ఉపహూతాపృథివీమతా । ఉపమాం

నూతాపృథ్విహ్యాయతామ్ । అగ్ని రాగ్ని ధాత్ ॥ ౬౯ ॥ ఆ
 యుషేవర్చసే । జీవాత్వైపుణ్యాయ । మనోజ్యోజుఃషతామా
 జ్యమ్ । విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగోసమిమందధాతు । బృహస్పతిస్తను
 తామిమంసః । విశ్వేదేవా ఇహమాదయంతామ్ । యంతే అగ్న ఆ
 ప్రశామి । అహం వాఙ్మిపితృరక్షా । ప్రజాంచతస్యమూలం
 చ । నీచైదేవానివృశ్చత ॥ ౭౦ ॥ అగ్నే యోనోభిగాసతి ।
 సమానోయశ్చనిష్ఠ్యః । ఇథ్మసేవ ప్రతూయతః । మారస్య
 చెఛ్చిషికించన । యోమాం ద్వెష్టి జాతవేదః । యంచాహం ద్వె
 ష్టియశ్చమామ్ । సర్వాగ్ంస్తానగ్నే సందహ । యాగ్ంశ్చా
 హం ద్వెష్టియేచమామ్ । అగ్నే వాజజితే । వాజంతాసస్సవా
 గ్ంసమ్ ॥ ౭౧ ॥ వాజంజిగ్నివాగ్ంసమ్ । వాజినం వాజజితమ్ ।
 వాజజితాయై సంమాజ్జిః । అగ్ని మన్నా దమన్నా దాయ ।
 వేదిబుర్హి శ్శృతగ్ంహవిః । ఇథ్మగపరిధయస్సురః । ఆశ్వం
 యజ్ఞఋచాయజుః । యాజ్యశ్చపషట్రాకరాః । సంమైసన్నత
 యోనమంతామ్ । ఇథ్మ సన్నహ నే హుతే ॥ ౭౨ ॥ దివగభీలా
 వతతః । ప్రథివ్యాఅభ్యుత్థితః । తెనాసహస్రకాండేన । ద్విపంత
 గ్ం శోచయామసి । ద్విషన్వే బహుశోచతు । ఓషధై మోఅహగ్ం
 శుచమ్ । యజ్ఞనమస్తైయజ్ఞ । నమోనమశ్చతైయజ్ఞ । శివేన వై
 సంఠిష్ఠస్వ । స్తోతేన మైసంఠిష్ఠస్వ ॥ ౭౩ ॥ సుభూతేన మైస
 తిష్ఠస్వ । బ్రహ్మవర్చసేన మైసంఠిష్ఠస్వ । యజ్ఞస్యధిమసుస

తిష్ఠస్వ । ఉపతేయజ్ఞనమః । ఉపతేనమః । ఉపతేనమః । త్రిప్పలీక్తి ।
 యమానానామ్ । యోన్యంగౌ అవశిష్యతే । రక్షసాంభాగధేయమ్ ।
 ఆపస్తత్ప్రవహతాదితః ॥ ౭౪ ॥ ఉలూఖలై ముసలై యచ్చశూ
 పే । ఆశిశ్లేషన్యవది యత్ర పాలే । అవపుషో విపుషస్సంయ
 జామి । పిశ్యేదేవా హవిరనం జషంతామ్ । యజ్ఞేయావిపుష
 స్సంభవీష్విః । అగ్నౌతాస్సర్వాస్విష్టాస్సహుతాజహామి । ఉ
 ద్యన్నద్యమిశ్రమహః । సవత్సన్మై అనీనశః । దివైనాకవిద్యు
 తాజహి । నిమోచన్నధరాన్కృధి ॥ ౭౫ ॥ ఉద్యన్నద్య
 మిశ్రభజ । పితాపుత్రైభ్యోయథా । దీర్ఘాయుత్యస్యహేళిషే ।
 అస్యనోదేహి సూర్య । ఉద్యన్నద్యమిశ్రమహః । ఆరోహన్మ
 త్తీరాం దివమ్ । హృద్రోగం మమసూర్య । హరిమాణంచ నా
 శయ । శుకేషుమే హరిమాణమ్ । రొప్తకాకాసుదద్ధసి ॥ ౭౬ ॥
 అథోహరిత్రైవేషుమే । హరిమాణం నిదద్ధసి । ఉదగాదయమా
 దిత్యః । పిశ్యేన్ సహసాసహ । ద్వివంతం మమరంధయన్మ ।
 మోలిహం ద్విప్రతొరథమ్ । యోనశ్శపాదశపతః । యశ్చనశ్చ
 పశ్చశ్చపాత్ । ఉమాశ్చ తస్మై నిమృక్ష్వ । సర్వం పాపగ్ం స
 మూహతామ్ ॥ ౭౭ ॥ యోనస్సవత్సో యోరణః । మర్తోభిదా
 సతీదేవాః । ఇద్ధసేవనప్రత్యాయతః । మాతస్యోచ్చేషి కిశ్చ
 న । అవస్పృష్టపరావత । శ్రరౌబ్రహ్మసగ్ంశితః । గచ్ఛామిత్రా
 స్పృషిశ । మైషాం కంచనోచ్చిరః ॥ ౭౮ ॥ పతివప్రజా

పతయే తపస్వీ నాచా సౌభగాయ పశూన్వై పినన్వస్వ చుమన్ రా
యుం దేవయా నానగ్నేంతరిక్షే హముత్తరో భూయా సం ప్ర శ్రిణా
పతిరసి నర్వతశ్చి త్సప్రవిప్తం దేవతాభిర్వాజ్జజితం పృథివీహ వ్య
యతామగ్నిరాగ్నిధాద్వృశ్వత సస్త్వవాగ్ం సగ్ం హుతే స్తో
నేనమై సంత్వన్వైతఃకృథి దర్శ సూహతా మహౌ చ ॥౯॥

సత్త్వదం పశ్య । విధర్తరిదం పశ్య । నాక్తేదం పశ్య । రహ
క్షిపనిష్ఠా । ఋతం ర్షిప్తమ్ । అమృతాయాన్వ్యాసూః । సూ
ర్యోవరిష్ఠో అక్షభిర్విభాతి । అనుద్యాచాపృథివీ దేవభుక్తై । దీ
త్యాసి తపస్తోయోనిః । తపోసి బ్రహ్మణోయోనిః ॥ ౯౯ ॥ బ్రహ్మ
సి క్షత్రస్య యోనిః । క్షత్రమస్య తస్య యోనిః । ఋతమస్మిభూ
రారభే । శ్శ్రద్ధాం మనసా । దీత్యాం తపసా । విశ్వస్య భువనస్య
ధిపత్నీమ్ । సర్వైకామాయజమానస్య సంతు । వాణిం ప్రాణం
మనసా న్వారిభామహే । ప్ర శ్రిణాపతింయో భువనస్య గోపాః ।
సనామృతోన్యస్త్రీయతాం పాత్వగ్ం హసః ॥ ౧౦ ॥ జ్యోతి
వాజరామశీమహి । ఇంద్రశాక్వరగాయత్రీం ప్రపద్యే । తాంతే
యునజ్జి । ఇంద్రశాక్వరత్రిష్టుభం ప్రపద్యే । తాంతేయునజ్జి ।
ఇంద్రశాక్వరజగతీం ప్రపద్యే । తాంతేయునజ్జి । ఇంద్ర శాక్వ
రానుష్టుభం ప్రపద్యే । తాంతేయునజ్జి । ఇంద్రశాక్వరప్రజ్జిగ్ం ప్ర
పద్యే ॥ ౧౦ ॥ తాంతేయునజ్జి । ఆహం దీత్యామరుహ మృత
పరిపత్నీమ్ । గాయత్రేణ చందసా బ్రహ్మణా చ । ఋగ్ం సత్వే

ధాయ । సత్యమ్ తే ధాయ । ఋతంచ మే సత్యంచా భూతామ్ ।
 జ్యోతిరభూవగ్ం సువరగమమ్ । సువర్ణం లోకం నాకస్య పృథు
 మ్ । బృధస్య విప్రపనుగమమ్ । ప్రథివీదీత్యు ॥౨౨॥ త
 యాగ్నిదీక్షయా దీక్షితః । యయాగ్నిదీక్షయా దీక్షితః । త
 యా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి । అంతరిక్షం దీత్యు । తయా వా
 యుదీక్షయా దీక్షితః । యయా వాయుదీక్షయా దీక్షితః । త
 యా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి । ద్యౌదీక్షయా దీక్షితః । తయా దిలోచీదీక్ష
 యా దీక్షితః । యయా దిలోచీ దీక్షయా దీక్షితః ॥ ౨౩ ॥ తయా త్వా
 దీక్షయా దీక్షయామి । దిలోచీ దీక్షయా దీక్షితః । తయా చంద్రమా దీక్షయా దీ
 క్షితః । యయా చంద్రమా దీక్షయా దీక్షితః । తయా త్వా దీక్ష
 యా దీక్షయామి । ఆపోదీక్షయా దీక్షితః । తయా వరుణో రాజా దీక్షయా దీ
 క్షితః । యయా వరుణో రాజా దీక్షయా దీక్షితః । తయా త్వా దీ
 క్షయా దీక్షయామి । ఓషధయో దీక్షయా ॥ ౨౪ ॥ తయా సోమో
 రాజా దీక్షయా దీక్షితః । యయా సోమో రాజా దీక్షయా దీక్షి
 తః । తయా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి । వాగ్దీక్షయా దీక్షితః । తయా పూ
 ణో దీక్షయా దీక్షితః । యయా పూణో దీక్షయా దీక్షితః । త
 యా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి । ప్రథివీత్వా దీక్షమాణునను దీ
 క్షతామ్ । అంతరిక్షంత్రా దీక్షమాణునను దీక్షతామ్ । ద్యౌస్తా దీ
 క్షమాణునను దీక్షతామ్ ॥ ౨౫ ॥ దిశస్తా దీక్షమాణునను దీ
 క్షతామ్ । ఆపస్తా దీక్షమాణునను దీక్షతామ్ । ఓషధయస్తా

దీక్షమాణును నుదీక్షంతామ్ । వాక్త్వా దీక్షమాణును నుదీక్షతామ్ ।
 ఋషస్తా దీక్షమాణును నుదీక్షంతామ్ । సామానిత్వా దీక్షమాణును
 నుదీక్షంతామ్ । యజుగ్ంషిత్వా దీక్షమాణును నుదీక్షంతామ్ । అ
 హశ్వరాశ్రవ । కృషిశ్వ వృత్తిశ్వ । తిప్తిశ్వ పదితశ్వ ॥
 ఆప్తశ్వ షగయశ్వ । ఊర్వక సూనృతాచ । తాస్తా దీక్షమా
 ణును నుదీక్షంతామ్ । స్వేదక్షేదకపితే హసిద । దేవానాగ్ం సు
 మ్నో మహతేరణాయ । స్వాస్థస్థస్థనునాసంవిశస్థ । పితేవైధి
 సూనవ ఆసుశేవః । శివోమా శివనూవిశ । సత్యం వాత్సా ॥ ౪ ॥
 ద్వామెక్షితః ॥ ౫ ॥ తపామెవ్రతిస్తా । సవితృప్రసూతామాది
 శోదీక్షయంతు । సత్యసుప్తి । అహంత్యదన్తి మదస్త్వమెతత్ ।
 మనూసియోనిస్తవయోనిరస్తి । మమైవసస్వహహవ్యాన్యగై ॥
 పుత్రః పిత్రే లోకకృజ్జాతవేదః । అజుహ్వనసుప్రతీకకపురస్తాత్ ।
 అగ్నేస్వాం యోనిమాసేదసాధ్య । అస్మిన్ భుగధే అభ్యుద్ధిర
 స్మిన్ ॥ ౬ ॥ విశ్వేదేనా యజమానశ్చసిదత । పశుమి
 విష్ణుస్తాన్వేతు । దేవోజే విష్ణుస్తాన్వేతు । త్రణివ్రతాయ విష్ణు
 స్తాన్వేతు । చత్వారిమాయోభవాయ విష్ణుస్తాన్వేతు । పంచప
 శుభాయ విష్ణుస్తాన్వేతు । షడ్భాయ సోపాయ విష్ణుస్తాన్వేతు ।
 సప్తపప్తభ్యో హోత్రాభ్యో విష్ణుస్తాన్వేతు । సఖాయ సనత్తప
 దాఅభూను । సఖ్యంతే గమేయమ్ ॥ ౭ ॥ సఖ్యతై మా
 యోషమ్ । సఖ్యత్వే మాయోష్ఠాః । సాసిసుబ్రహ్మణ్యే । తస్య

పృథ్విపాదః । సాసిసుబ్రహ్మణ్యే । తస్యాస్తేంతరిక్షం పాదః । సా
 సిసుబ్రహ్మణ్యే । తస్యాస్తైద్యౌఃపాదః । సాసిసుబ్రహ్మణ్యే । త
 స్యాస్తై దిశఃపాదః ॥ ౯౦ ॥ పరోరజాస్తై పంచమఃపాదః ।
 సానభిషమూర్జం ధుక్షు । తేజఇంద్రియమ్ । బ్రహ్మవర్షసను
 న్నాన్యమ్ । విమిమేత్వా పయన్వతీమ్ । దేవానాం ధేనుగంసు
 చఘానునపస్సుగతీమ్ । ఇంద్రిసోనుం పిబతు । తేమోఅస్తు
 నః । ఇమాం నరాకృణుతవేదిమేత్యే । వసుతుతీగం రుద్రవతీమా
 ద్దిశ్యంతీమ్ ॥ ౯౧ ॥ ధ్రువస్త్వేంద్రియః । నాభాపృథ్వివాహః । య
 త్థాయం యజమాన్తో నరిష్యేత్ । దేవస్య నభిశుస్సవే । చతు
 శ్శిఖండా యువతిస్సుపేశాః । ఘృతప్రతీకా భువనస్య మధ్యే ।
 తస్యాగ్ం సుప్తాణాం విధియానివిష్టా । తయోదేవానామధిభాగ
 ధేయమ్ । అప్రజన్యం భయంనుద । అపచక్రాణి వతాయ । గృ
 హగ్ంసోనుస్య గచ్ఛతమ్ । నవాఉవై తన్నియస్సై నరిష్యసి ।
 దేవాగ్ం ఇదేషి పథిభిస్సుగభిః । యత్త్రియంతి సుకృతోనాపిదు
 ప్యృతః । తత్రత్వా దేవస్సవితాదధాతు ॥ ౯౨ ॥ బ్రహ్మణో
 యోనిరిగ్ంహసఃపజ్జ్రిం ప్రపద్యే దీత్రాయయాదిత్యో దీక్షయా
 దీక్షితస్తయాత్వా దీక్షయాదీక్షయామ్యోవధయోదీత్రా కౌస్త్యా
 దీక్షమాణునుదీక్షతామపదిత్యాక్షిభిరుత్తరస్త్వికామేయం దిశః
 పాద ఆదిత్యవతీం వతాయపంచచ ॥ ౯౩ ॥

యదన్య పారే రజనః । శుక్రంజ్యోతిరజాయత । తన్నః

పర్వదత్తద్విషః । అగ్నేఽవైశాన్తరస్సహా ॥ యష్టాద్భీషాపా
 శిష్టాః । తతోన్తోఅభయం కృధి । ప్రజాభ్యసన్సర్వాభ్యోమృడ
 డ । నమోరుద్రాయమీఘషే ॥ యష్టాద్భీషాన్యషనః । తతోన్తో
 అభయం కృధి ॥ ౯౩ ॥ ప్రజాభ్యసన్సర్వాభ్యోమృడ । న
 మోరుద్రాయమీఘషే । ఉదున్రతస్తప్రతితిస్తనూరిషః । మేమయ
 జ్ఞం యజమానం చరీరిషః । సువర్గైల్లోకేయజమానగంహిధైపి ।
 శనన్మధి ద్విపదే శంచతుష్పదే । యష్టాద్భీషావేపిష్టాఃపలాయ
 స్తాన్సమజ్ఞాస్థాః । తతోన్తో అభయం కృధి । ప్రజాభ్యసన్సర్వా
 భ్యోమృడ । నమోరుద్రాయమీఘషే ॥ ౯౪ ॥ యదదనుకః ।
 తస్యై నమః । తస్యై స్వాహా । నవాఉవై తన్త్రియసే । ఆశానాం
 త్వావిశ్వాఆశాః । యజ్ఞస్యహిష్ఠఋత్వియా । ఇంద్రాగ్నిచేత
 నస్యచ । హుతాహుతస్య తృప్యతం । అహుతస్య హుతస్యచ ।
 హుతస్యచా హుతస్యచ । అహుతస్య హుతస్యచ । ఇంద్రా
 గ్ని అస్యసోమస్య । వీతం పిబతం జుషేధామ్ । మాయజమా
 నం తమోవిదత్ । మత్వాజ్ఞోమో ఇనూగ్ధ్రజాః । మాయ
 సోమమిమం పిబాత్ । సగంస్సప్తముభయంక్రతమ్ ॥ ౯౫ ॥

కర్తవ్యము ధుష్టహరిస్యచస్తవచ ॥ ౮ ॥

అనాగనస్తావయమ్ । ఇంద్రేణప్రేషితాడప । నాయు
 ప్తేఅస్త్యగ్ం శభూః । మిత్రస్తే అస్త్యగ్ం శభూః । వరుణస్తే అ
 స్త్యగ్ం శభూః । అపాంతుయాముతస్యగర్భాః । భువనస్యగో

పూశ్యేనా అశీధయః । పర్వతానాంకకుభిఃప్రయుతోనపాతారః ।
 వగుసేంద్రగ్ం హ్వయిత । ఘోషేణామీవాగ్ంశ్చౌతయిత ॥
 యుక్తాస్తవహత । దేవాగ్రావాణ ఇంద్రురింద్ర ఇత్యవాదిషుః ।
 ఏంద్రవచుచ్యపుఃపర్వమస్యాపరావతః । అస్తాత్సభస్థాత్ । ఓరో
 రంతరిత్రాత్ । అసుభూతవాసుపవుః । బ్రహ్మవర్చసంకు అసుష
 వుః । పసురై రత్రాగ్ంస్యధిషుః । అపహతం బ్రహ్మజ్యస్య । వా
 శ్చిత్వా మనశ్చ శ్రీణీతామ్ ॥ ౯౭ ॥ పూణశ్చిత్వా పూన
 శ్చ శ్రీణీతామ్ । చతుశ్చిత్వా శ్రోత్రంచశ్రీణీతామ్ । దక్షశ్చ
 త్వా బలంచశ్రీణీతామ్ । ఓజశ్చిత్వా సహశ్చిత్వా శ్రీణీతామ్ । ఆ
 యశ్చిత్వా జరాచ శ్రీణీతామ్ । ఆత్మాచత్వా తనూశ్చిత్వా శ్రీణీతా
 మ్ । శ్చతోసి శ్చతం కృతః । శ్చతాయత్వా శ్చతేభ్యస్తా ।
 యమింద్రనూ సువర్వరుణం యనూః । యంమిత్రనూ హుర్వి
 ముసత్యనూ హుః ॥ ౯౮ ॥ యోదేవానాందైవతమస్తప్రోజాః ।
 తస్మైత్వా తేభ్యస్తా । వయిన్యదింద్రియంసుహత్ । మ
 యిద్యో వయిక్రితుః । వయిథాయసు పీర్యమ్ । శ్రేష్ఠస్త్వోఽభా
 తుమే । ఆకూత్యా మనసాసహ । విరాజాజ్యోతిషాసహ । య
 జ్ఞైర ఫయసాసహ । తస్యదోహమశీమహి ॥ ౯౯ ॥ తస్య సు
 వ్నమశీమహి । తస్యభక్షమశీమహి । వాగ్మహాణా సోమస్య నృ
 వ్యతు । మిత్రాజనాప్రసమిత్ర । యస్తాన్న జాతఃపరో అన్యో
 అస్తి । యఅవివేశ భువనాని విశ్వ । ప్రజాపఃప్రజయాసం

విదానః । త్రీణిజ్యోతిగ్ంషి సదతై నమోడశీ । ఏషబ్రహ్మయ
 బుత్వియః । ఇంద్రో నామశ్రుతౌగణే ॥ ౧౦౦ ॥ ప్రతేమహే
 విదథే శగ్ంసిషగ్ం హరీ । యబుత్వియస్సతేవనైవ । వసుమహా
 ర్యతం మదమ్ । ఇంద్రో నామ శ్రుతం నయః । హరిభిశ్చార్చసే
 చతే । శ్రుతౌగణితౌ విశంతు । హరివర్పస్సంగరః । ఇంద్రా
 ధివతే ధివతి స్త్వందేవా నామసి । అధిపతిం మామ్ । ఆయుష్కం
 తం వర్చస్వంతం మనుష్యేషు కురు ॥ ౧౦౧ ॥ ఇంద్రశ్చ స
 మ్రాడ్వరుణశ్చ రాజా । తౌతేభక్షం చక్రతురగ్రపరిమ్ । తయో
 రనుభక్షం భక్షయామి । వాష్టమాణా సామస్య శృప్యతు । ప
 జాపతీర్విశ్వకర్మా । తస్యహనాదేవం యజ్ఞేన రాధ్యానమ్ । అ
 థైగా అస్య జహితః । అవసానవతేవసానం మేవంద । నమోర్ను
 ద్రాయ వాస్తోష్పతయే । ఆయునేవిద్రవణే ॥ ౧౦౨ ॥ ఉద్యా
 నే యత్పరాయణే । అవతేనే వివర్తనే । యోగోపాయతీతగ్ం
 హువే । యాస్యచా మిత్రాన్యప్రవీత్తాన్యస్యి । యహస్య బలి
 నా చరామి । ఇస్తేనానంత్యప్రతి తద్యాతయానుః । జీవా జీవే
 భ్యో నిహరామపనత్ । అన్యణా అస్మిన్నన్యణాంపరస్మిన్ ॥
 తృతీయే లోకే అన్యణాస్యాను । యదేవయా వా ఉతపితృయా
 నాః ॥ ౧౦౩ ॥ సర్వాప్తహా అన్యణా అక్షియేమ । ఇదమూ
 నుశ్రేయోవసానమాగచ్ఛ । శివేనా ద్యావాపృథివీ ఉభే ఇమే ।
 గొమధ్దనవదశ్చ వదూజాన్వత్ । సువీరావీరైరనుసంహరేమ ।

అర్హః పవిత్రగ్ం రజసో విమానః । పునాతి దేవానాం భువనాని
 విశ్వా । ద్యావాపృథివీ పయసా సంవిదానే । ఘృతం దుహతే
 అమృతం ప్రపీనె । పవిత్రమర్హ రజసో విమానః । పునాతి దేవా
 నాం భువనాని విశ్వా । సుప్తర్జ్యోతిర్యశోమహత్ । ఆశీమహి
 గాధముతప్రతిష్ఠామ్ ॥ ౧౦౪ ॥ చాతయతశ్శ్రీణీతాగ్ం సత్య
 నూ హురశీమహిగణేమరువిద్రవణే పితృయాణా అర్హ రజసో వి
 మానస్తీణీవ ॥ ౯ ॥

ఉనస్తాంఘ్నిభస్మితా మితో అర్హమా । సర్వానమితా
 నవధీమ్యగేన । బృహంతం మామకరద్వీరవంతమ్ । రథంతరేత్ర
 యస్వ సాహాపృథివామ్ । వామదేవేత్రయస్వ సాహావ
 రిక్షే । బృహతిత్రయస్వ సాహాదివి । బృహతాతోపస్తభామి
 మి । ఆత్వాదదేయశసే వీరాయచ । అస్తాస్వమియాయూ
 యం దధాభేంద్రియం పయః । యస్తైరహ్నియస్తఉదర్పః ॥
 దైవ్యైకైతుర్విశ్వం భువనమావివేక । ననఃపాహ్యరిష్టేష్టేష్టాస్వ
 హా । అనుమాసర్వోయజ్ఞాయమేతు । విశ్వేదేవా మరుతస్సా
 నూర్హః । ఆప్రియశ్చందాగ్ంసి నివిదోయజాగ్ంషి । అప్యై
 పృథివ్యై యద్యజ్జయమ్ । ప్రజాపతేర్వత్రానిమనువర్తస్వ । అ
 నుస్తీరేరనురాధ్యామగోభిః । అన్వశ్వై రనుసర్వైరుపుష్టైః । అను
 ప్రజయాన్యంద్రియేణ ॥ ౧౦౬ ॥ దేవానోయజ్ఞమృజుధా
 నయంతు । ప్రత్యతే ప్రతిష్ఠామిరాష్టే । ప్రత్యశ్వేమప్రతి

విస్తామిగోమమ్ । ప్రతప్రజాయాం ప్రతస్తామిభిశ్చే । విశ్వమ్
 న్యాభివాప్సౌధే । తదన్యస్థానాధిశ్రితమ్ । ద్విశేచ విశ్వకమా
 నే । పృథ్వివైచాకరన్నః । అస్మాకంఘోషపృథివీమ్ । అవ
 న్మప్రభో యవాగాః ॥ ౧౦౬ ॥ స్రునేమావిశ్వాభువనా ।
 స్రునోయజ్ఞఃప్రజనయతు । అస్మానజవిపాజని । ఆస్రున్నా
 జ్జాయతేవృషా । స్రున్నాత్పృజసీమహి । యేదేవామేషామి
 దంభాగధేయం బభూవ । యేషాంప్రయాజాఉతానూయాజాః । ఇ
 ద్ద్రోజ్యేస్థేభ్యావరుణరాజభ్యః । ఆగ్నిహోతృభ్యోదేవేభ్యస్తావ్స
 హా । ఉతత్యావోదివానుతిః ॥ ౧౦౭ ॥ అదితిరూత్యాగమత్ ।
 సాశంతాదీనుయసూరత్ । అపసిధిః । ఉతత్యాదేవాక్యేష
 జా । శంససూరతో అశ్వినా । యూయాతామస్తద్రపః । అపసి
 ధిః । శమగ్నిరగ్నిభిసూరత్ । శంసస్తపతాసూర్యః । శంవాతా
 వాత్సరపాః ॥ ౧౦౮ ॥ అపసిధిః । తదిత్సంసవిచితేతి
 ద్వాత్ । యన్తృణాపునరపేతీజీవాత్ । త్రివృద్భిరుభ్యనన్య
 రక్షవృత్ । జీవాగర్భోనమ్నతస్సజీవాత్ । ప్రత్యస్తైశివీపతే ।
 విశ్వానివిదుషేభర । అరంగనూయజన్నవే । అపశ్వాద్దమ్ననైవ
 రే । ఇందురింద్రమవాగాత్ । ఇంద్రోరింద్రోపాత్ । నిస్యత
 ఇంద్రవింద్రపీతస్యనాభునతః । ఉపహూతస్యాపహూతోభిశ్చయా
 మి ॥ ౧౦౯ ॥ ఉదర్షత్పితృంద్రియేణగామఃతరపా అగ్రాత్త్రి
 ణీద ॥ ౧౧౦ ॥

బ్రహ్మ ప్రతీస్థామనసాబ్రహ్మ వాచః । బ్రహ్మ యజ్ఞానాగ్ంహ
 విహమాజ్యస్యై । అతరిక్తం కర్మాణోయచ్చహీనమ్ । యజ్ఞఃప
 వాణిప్రతీరన్నైకీకల్పయన్ । స్వాహాకృతాహుతిరేతుదేవాన్ ।
 ఆశా వితకుత్యాశా విహమ్ । పవత్యుతమత్యమాక్తంచ య
 జ్ఞై । అతరిక్తం కర్మాణోయచ్చహీనమ్ । యజ్ఞఃపర్వాణిప్రతీం
 నేతి కల్పయన్ । స్వాహాకృతాహుతిరేతుదేవాన్ ॥ ౧౦౦ ॥
 యద్వోదేవా అతిపాదయాని । వాచావిశ్పృయితందేవహేడన
 మ్ । అరామోఅస్మాగ్ం అభిమచ్ఛునాయతే । అన్యత్రాశ్మశ్మ
 బుతస్తన్నిధేతన । తతంహ ఆపస్తమతాయతేపునః । స్వాదిష్టాభి
 శ్చరువధాయశస్యతే । అయిగ్ం సముద్ర ఉతపిశ్వభేషజః । స్వా
 హాకృతస్య సముత్పన్న తర్భునః । ఉత్పయంతహస్తస్పరి । ఉడు
 త్యంచిత్రమ్ ॥ ౧౦౧ ॥ ఇనుం మేనరుణ తత్వాయామి । త్వహ్నో
 అగ్నే సత్వహ్నో అగ్నే । త్వహగ్నే అయాసి ప్రజాపతే । ఇనుం
 జీనేభ్యఃపరిశిం దధామి । మైహంసుగాదపరో అథామైలిమ్ । శ
 తంజీనంతు శరదఃపురూషః । శ్రోమృత్యుందధతాం పర్వతేన ।
 ఇష్టేభ్యోస్వాహా ఏకదవిష్టేభ్యోస్వాహా । భైషజం దరిష్టే
 స్వాహా నిష్కృత్యైస్వాహా । దౌరావైస్వాహా దేవీభ్యస్త
 నూభ్యోస్వాహా ॥ ౧౦౨ ॥ ఋత్యైస్వాహా సమృత్యైస్వాహా ।
 యత్యంద్రభయానహే । తత్తోనో అభయంకృధి । మఘం
 శక్తి తవ తన్న ఉతయే । విద్విహోహృతోబహి । స్వప్తిహృతశస్ప

తేః । వృత్త్రహో విన్ముఖోవశీ । వృషేంద్రఃపుగపతునః । స్వస్తి
 దాఅభయంకరః । అభిగీర్భిర్యదతోనడైనమ్ ॥ ౧౦౪ ॥ ఆ
 ప్యాయయహరివోవధామానః । యదాస్తోతృభ్యోమహిగౌత్రా
 రుజాసి । భూయిష్టభాజోఅథతేస్యాను । అనాజ్ఞాశం యదాజ్ఞాత
 మ్ । యజ్ఞస్యక్రియతేమిధు । అగ్నే తదస్య కల్పయ । త్వ
 గ్ంహివేత్థ యథాతథమ్ । పురుషసంమితో యజ్ఞః । యజ్ఞఃపురుష
 సంమితః । అగ్నే తదస్య కల్పయ । త్వగ్ంహివేత్థయథాతథమ్ ।
 యత్పాకత్రామనసా దీనదత్తాన । యజ్ఞస్య మన్వతే మతానః ।
 అగ్నిష్టథోతాక్రతువిద్విజానన్ ॥ యజిష్ఠోదేవాగ్ం ఋత్రుశో
 యజాతి ॥ ౧౦౫ ॥ దేవాగ్ంశ్చిత్రంతమాభ్యసాన్వితౌహూనం
 పురుష సంమితోగ్నే తదస్య కల్పయపంచద ॥ ౧౦ ॥

యద్దేవా దేవహేడనమ్ । దేవాసశ్చక్రమావయమ్ । ఆ
 దిత్యాస్తస్తాన్తాముంచత । ఋతస్యతేనమాముత । దేవా జీవన
 క్రామ్యయత్ । వాచాన్మతేమూదిను । అగ్నిమాతస్తాదేవసః ।
 గార్హపత్యఃప్రముంచతు । దురితాయానిచక్రను । కరోతుమా
 మవేనసమ్ ॥ ౧౦౬ ॥ ఋతేనద్యావాపృథివీ । ఋతేన త్వ
 గ్ం సరస్వతి । ఋతాన్తా ముంచతాగ్ం హసః । యదస్యకృత
 మారిను । సజాతశ్శగ్ం పాదుతవాజామి శగ్ంసాత్ । జ్యాయస్త
 శ్శగ్ంపాదుతవా కనీయసః । అనాజ్ఞాతం దైవకృతం యదేనః ।
 తస్తాత్త్వమస్తాం జాతవేదోముముగ్ధి । యద్వాచా యన్తనసా ।

వాహుభ్యామూరుభ్యానుష్ఠీ వద్భ్యామ్ ॥ ౧౦౭ ॥ శిశ్నేర్యద
 స్మతం చక్రమావయమ్ । అగ్నిమాతస్తాదేనసః । యథస్తాభ్యా
 జ్చకర కీల్పిషాణి । అత్రాణాం వగుముపజిఘ్నమానః । దూరై
 పశ్యావరాష్ట్రభృచ్చ । తాన్యస్సనిరసావనుదత్తామృణాని । అ
 దీవ్యంనృణం యదహంచకార । యద్వాదాన్యం ధన్వజగారాజ
 నేభ్యః । అగ్నిమాతస్తాదేనసః । యన్తయమాతాగర్భేస్తతి ॥
 ధౌపనశ్చకారయత్ప్రితా । అగ్నిర్మాతస్తాదేనసః । యదాపిపేష
 మాతరం పితరమ్ । పుత్రఃప్రముదితౌధయన్ ॥ అహిగోంసితాపిత
 రౌనుయాతతే । తదగ్నే అన్త్రణోధవామి । యదంతరిక్షం పృథ్వి
 వీముతద్యామ్ । యన్తాతరం పితరంచాజిహిగోంసిను । అగ్నిమాత
 తస్తాదేనసః । యదాశసానిశసాయత్పిరాశసా ॥ ౧౦౮ ॥ ధౌ య
 దేనశ్చక్రమానూతనం యత్పురాణమ్ । అగ్నిమాతస్తాదేన
 సః । అతిక్రామామిదురితం యదేనః । జహామిరిప్రంపరమే సద
 శ్శే । యత్రయంత సుకృతౌనాపిదుష్కృతః । తమారోహామి
 సుకృతాంనుల్లక్ష్మమ్ । త్రితేదేవాఅమృజతైతదేనః । త్రితప
 తన్తస్సప్తేషు మామృజే । లోహమా యదికించి దానశే । అగ్ని
 మాతస్తాదేనసః ॥ ౧౦౯ ॥ గార్హవత్యఃప్రముంచతు । దు
 రితాయానిచక్రను । కరోతుమానునేనసమ్ । దివిజాతాఅపున్జా
 తాః । యాజాతాఃషధీభ్యః । అథ్నాయాఅగ్నిజాతః । తాన్యశ్శుం
 ధంతుశుంధనిః । యదాప్రోనక్తం దురితంచరాను । యద్వాదివా

నూతనం యత్పురాణమ్ । హిరణ్యవత్సాస్తత ఉత్పన్నీతనః । ఇ
మంమేవరుణతత్వాయామి । త్వనో అగ్నే సత్వనో అగ్నే । త్వ
మగ్నే అయాసి ॥ ౧౨౦ ॥ అనేనసమస్త్వీవద్భ్యగ్ం సత పరా
శసానశేగ్మమాతస్త్వా దేనసఃపునీతన స్త్రి శేచ ॥ ౧౨ ॥

యద్దేవా గార్హపత్యో యథస్త్వాభ్యాం యన్తయి మాతా
యదాపిపేష యదంతరిక్షం యదాశసాతీక్రామా మిన్త్రితేదేవా
దివిజాతా అపుజాతా యదాప ఇమంమే వరుణ తత్వాయామిన్త్వ
నో అగ్నే సత్వనో అగ్నే త్వమగ్నే అయాసి ॥

యత్రైగావ్ణ్ణా చిప్తదుస్సోమరాజన్ ॥ ప్రియాణ్యం
గాని స్వధితా పరూగ్ంషి । తక్సంధిభాన్వజ్యేనోతవిధయన్త్వ
అనాగస్తో అథమిధన్వంక్షయేమ ॥ యత్రైగావా బాహుచ్యుతో అ
చువ్యభుః । నరాయత్రై దుదుహుర్ద్ధక్షిణేన । తస్య అప్యాయితాం
తత్రై । నిప్రాయతాం దేవసోమ ॥ యత్రైత్వచం బిభిదుర్యదృ
యోనిమ్ । యదాస్థానాత్ప్రచ్యుతో వేన సిన్త్వానా ॥ ౧౨౧ ॥

త్వయా తథోమగుప్తమస్తునః । సానస్సంధా సశ్వరమేవో
మన్ ॥ అహోచ్ఛరీరం పయసా సమేత్య । అహోవోభవత్తన
న్తో అస్య । తస్మిన్వయముపహూరాస్తవస్త్వః । ఆనోభజ సదసి
విశ్వరూపే । నృచత్రాసోమ ఉతశుశ్రుగస్తు । మానో విహోస్తి
ద్గిర ఆవృణానః । అనాగాస్తనువో వావృధానః । ఆనోరూపం ప
హతు జాయమానః ॥ ౧౨౨ ॥ ఉపక్షరంతి జహోవృష్టుశేన ।

ప్రియాణ్యం గాన్తి తపవద్ధయంతీః । తస్మై తేసామ సమృద్ధివృష్ట
 ట్పు । ఉపమా రాజకాథ సుకృతేహ్వయస్వ । సంప్రాణాపానా
 భ్యాగ్ం సముదయుతా త్వమ్ । సగ్ం శ్రోత్రేణ గచ్ఛస్వ సాను
 కాజమ్ । యత్త ఆస్థితగ్ం శముతతై అస్తు । జానీతాన్ సస్సంగను
 నే పథీనామ్ । ఏతం జానీతాత్పర మేవోమ్యమ్ । నృకాస్సభస్థా
 విదయాపనుస్య ॥ ౧౨౪ ॥ యదాగచ్ఛాత్పథిభిరేవ యా
 నైః । ఇష్టాపూర్తే కృణుతాదాపరస్మై । అరిష్టో రాజస్య గద్యప
 రేహి । ననుస్తై అస్మ దక్ష సే రఘూయతే । నాకమారోహ సహ
 యజమానేన । సూర్యం గచ్ఛతాత్పర మేవోమ్యమ్ । అభూద్దే
 వస్సప్తితావంద్యోనునః । ఇదానీనుహ ఉపనాచ్యో నృభిః । వి
 యోరత్తా భజతి మానవేభ్యః । శ్రేష్ఠస్త్వ అత్ర ద్రవిణం య
 త్తాదభత్ । ఉపనో మిత్రా విరుణా విహవతమ్ । అన్వాదిభ్యా
 తామిహ నస్సఖాయా । ఆదిత్యానాం ప్రసీర్ హేః । ఉగ్రాశ
 తా సాస్థాను విహవతిణాన్మృణన్తు । అప్యయిస్వ సంతే ॥ ౧౨౫ ॥

త్వ నాజాయమానోస్త్వదధత్వంచ ॥ ౧౩ ॥

యద్విదీక్ష్యే మనసా యచ్ఛవాచా । యద్వాసాజ్జైశ్చ
 యుతా యచ్ఛశ్రోత్రేణ । యద్రేతసా మిథునై నాప్యాత్మనా ।
 అవ్యోభ్యుక్తా దధిరై తేజశ్చంద్రియమ్ । శుక్రాదీక్షాయై త
 పసా విమోచనీః । ఆపావిమోక్తీ మ్మయి తేజశ్చంద్రియమ్ ।
 యద్భుచా సాన్తూ యజుషా । ప్రసూనాంచర్మ హవిషాదీక్ష్యే ।

య చ ఛ్చవోభిరోషధీభిర్వననృతా । అద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ
 ఇంద్రియమ్ ॥ ౧౨౬ ॥ ఓ శుకాగ్రీత్రాయై తపసో విమోచనీః ।
 ఆపో విమోక్షీర్మయి తేజ ఇంద్రియమ్ । యేరబ్రహ్మ యేన క్షుద్ర
 మ్ । యేనేంద్రాగ్ని ప్రజాపతి సోమో వరుణో యేన రాజా । వి
 శ్వేదేవా ఋషయో యేన ప్రాణాః । అద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ ఇం
 ద్రియమ్ । శుకాగ్రీత్రాయై తపసో విమోచనీః । ఆపో విమోక్షీర్మ
 యి తేజ ఇంద్రియమ్ । అపాంపుష్పమసోషధీనాగ్ం రసః
 సోమస్య ప్రియంధామ ॥ ౧౨౭ ॥ అగ్నేఽపి యతనుగ్ం హ
 విస్వాహా । అపాంపుష్పమసోషధీనాగ్ం రసః । సోమస్య ప్రి
 యంధామ । ఇంద్రస్య ప్రియతనుగ్ం హవిస్వాహా । అపాంపు
 ష్పమసోషధీనాగ్ం రసః । సోమస్య ప్రియంధామ । విశ్వేషాం
 దేవానాం ప్రియతనుగ్ం హవిస్వాహా । వయగ్ం సోమప్రతేత
 వ । మనస్తనూమపి ప్రతః । ప్రజావంతో అశీమహి ॥ ౧౨౮ ॥
 దేవేభ్యోఽపితృభ్యో సాన్విహా । సోమ్యేభ్యోఽపితృభ్యో సాన్విహా । క
 వేభ్యోఽపితృభ్యో సాన్విహా । దేవాన ఇహ మాదయధ్వమ్ । సోమ్యా
 న ఇహ మాదయధ్వమ్ । కవ్యాన ఇహ మాదయధ్వమ్ । అనంతరితాః
 పితరసోమ్యాసోమీపీభాత । అపైతు మృత్యురమృతం న ఆగ్క్షా ।
 వైవస్వతో వో అభయం కృణోతు । ప్రణాం వనస్పతేరివ ॥ ౧౨౯ ॥
 అభి నశ్మీయతాగ్ం రయిః । సచతాం న శ్మదీపతిః । పరం మృత్యో అ
 నుపరేహి పంధామ్ । యస్మై స్వత్తరో దేవయానాత్ । చతుష్టతే

శృణ్వతే తే బ్రహ్మిణి । మానసస్త్రిజాగ్ంరీరిహోమోతవీరాః । ఇద
 మూనుశ్శేత్రియోవపానమాగన్న । యద్దోజధనజదశ్వ జద్యత్ ।
 ప్లన్తం వనస్పతేరివ । అభినశ్శీయతాగ్ం రయిః । సచతాన్నశ్శదీ
 పః ॥ ౧౩౦ ॥ వనస్పతావద్ధ్యోల్లోకా దధిరే తేజశ్చంద్రియం
 ధామాశీమహీవాభినశ్శీయతాగ్ం రయిరేకంచ ॥ ౧౪ ॥

సర్వా యద్విష్ణుణ్ణేన వివైయాః పురస్తాద్దేవా దేవేషు పరి
 స్త్రణీత సత్తైదం యదస్య పారే నాగసఉదస్తాం ఫీన్దబ్బ్రహ్మప్ర
 స్తా యదేనా యతై గ్రావ్ణా యద్దిదీక్షే చతుర్దశ ॥

సర్వా భూతిమైవ యామైవాపస్వ హుతిం వ్రతా
 నాం పణవలసోమ్యనామస్త్రియజ్జైగ్ంయోనోజ్యోగ్జీవాః
 సరోరజాః ప్రతేమహా బ్రహ్మప్రతిష్ఠా గార్హపత్యస్త్రిగ్ంశదుత్త
 రశతమ్ ॥ ౧౩౦ ॥

హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రహ్మణై తృతీయాష్టకే

సప్తమ ప్రపాఠక స్సమాప్తః.

శ్రీ అష్టమ ప్రపాఠక ప్రారంభః

హరిః ఓమ్ ॥ సాంగ్రహణేష్ట్యాయజతే । ఇమాం జన
 తాగ్ం సంక్షుణ్ణానీతి । ద్వాదశారత్విరశనాభవతి । ద్వాదశ

మాసాన్సంవత్సరః । సంవత్సరమేవావరుండే । మాంజీభవతి ।
 ఊర్హ్వముంజాః । ఊర్జమేవావరుండే । చిత్రానక్షత్రం భవతి ।
 చిత్రంవా ఏతత్కర్మా ॥ ౧ ॥ యదశ్వమేధస్సస్పృశ్యైః । పు
 ణ్యవాసు దేవయజనమధ్యపస్యతి । పుణ్యామేవ తేనకీర్తిమాభిజ
 యతి । అపదాతీన్పత్విజస్సమావహం త్యాసుబ్రహ్మణ్యాః ।
 సువర్తస్య లోకస్య సమష్ట్యైః । కేశశ్శశ్రువవతే । నఖాని నికృం
 తతే । సతోధావతే । సాతి । అహతం వా స్యపరిధతైః । సా
 స్మనోపహత్యైః । వాచం యత్వోపవసతి । సువర్తస్య లోకస్య స
 ష్ట్యైః । రాత్రం జాగరయంత ఆనతే । సువర్తస్య లోకస్య సమ
 ష్ట్యైః ॥ ౨ ॥ కర్మధతైః పంచచ ॥ ౧ ॥

చతుష్టయ్య ఆపోభవంతి । చతుశ్శస్థోవా అశ్వస్సప్రాజా
 వత్యస్సస్పృశ్యైః । తాదిగభ్యస్సమాభ్యతాభవంతి । ద్వియువా
 ఆపః । అన్నంవా ఆపః । అద్భ్యోవా అన్నం జాయతే । యదై
 వాద్భ్యోఽన్నం జాయతే । తదవరుండే । తాసుబ్రహ్మణ్యనంప
 చతి । కేతవేవ తద్దధాతి ॥ ౩ ॥ చతుశ్శరావోభవతి । ద్విత్వై
 వ ప్రతితిష్ఠతి । ఉభయతో రుక్మాభవతః । ఉభయత ప్రవాప్తికరు
 చం దధాతి । ఉద్ధరతి శృతత్వాం । సర్విష్యాభవతి షేధ్య
 త్వాం । చత్వార ఆర్షేయాః ప్రాశ్నవంతి । ద్విశామేవ జ్యోతి
 షిజాహూతి । చత్వారి హిరణ్యాని దదాతి । ద్విశామేవ జ్యోతి
 ర్గంధానిరుండే ॥ ౪ ॥ యదాజ్యముచ్చిష్యతే । తస్మిన్కరశవా

స్యనత్తి । ప్రజాపతిర్వాఙ్మనః । రేతఆజ్యమ్ । యదాజ్యేర
శనాస్యనత్తి । ప్రజాపతమేవ రేతసా సమధా యతి । దర్శను
యారశనాభవతి । బహువా ఏషకుచరౌమేధ్యముపగచ్ఛతి । యన
శ్వః । ప్రవిత్రం వైదర్భాః ॥ ౫ ॥ యద్దర్శనుయారశనాభవతి । పునా
త్యవైనమ్ । పూతమేనం మేధ్యమాలభతే । అశ్వస్యవాఅబ్ధస్య
మహీమోదకాగ్రిమత్ । సమహత్వజగపాగ్రివశత్ । తన్నహ
ర్షిజాం మహత్త్విక్త్వమ్ । యన్నహర్షిజగపాగ్రిశ్చన్తమ్ । మ
హీమానమేవాశ్మీతద్దధతి । అశ్వస్యవా అబ్ధస్య రేతేడదకా
గ్రిమత్ । తథుస్సంధాగ్ం హిరణ్యమభవత్ । యథుస్సంధాగ్ం హి
రణ్యం దదాతి । రేతేషవ తద్దధాతి । ఓదనె దదాతి । రేత్రావాఙ్
దనః । రేత్రాహిరణ్యమ్ । రేతనైవాష్మీత రేత్రాదధాతి ॥ ౬ ॥

దధాతిరుంధైదర్భాఅభవత్క్షుప్తి ॥ ౭ ॥

యోవైబ్రహ్మణేదేవేభ్యోప్రజాపతయే ప్రతిపోచ్యాశ్వం
మేధ్యం బధ్నాతి । ఆదైవతాభ్యాంశ్వశ్వతే । వాసీయాన్భవ
తి । యస్ప్రతిపోచ్య । నదేవతాభ్య ఆవృశ్వతే । వసీయాన్భ
వతి । యదాహ । బ్రహ్మన్నశ్వం మేధ్యం భంధాన్సమిదై వేభ్యో
ప్రజాపతయే తేనరాధ్యాస్తమితి । బ్రహ్మవైబ్రీహ్యే । బ్రహ్మణప్
వదైవేభ్యోప్రజాపతయే ప్రతిపోచ్యాశ్వం మేధ్యం బధ్నాతి ॥
౧౦౦ సర్వేవతాభ్య ఆవృశ్వతే । వసీయాన్భవతి । దైవస్యత్వాసవి
తుఃప్రసవశ్చ తి రశనామూదతై ప్రసూత్యై । ఆశ్వినోర్బాహుభ్యామి

త్యాహ । అశ్వినాహిదేవానా మధ్వరూపిస్తామ్ । పూష్ణోహ
స్తాభ్యామిత్యాహయత్యై । వ్యధంవా ఏతద్యజ్ఞస్య । యదయ
జుషేణక్రియతే । ఇమామగృభ్యన శనామృతసైన్యధినదతి
యజుష్యత్యై । యజ్ఞస్య సమృద్ధ్యై ॥ ౮ ॥ తదాహుః । ద్వా
దశారత్న రశనాకతావ్యా ౩ త్రయోదశారత్న ౩ రితి । ఋషభో
వా ఏషఋతూనామ్ । యథస్సంవధస్సరిః । తస్యత్రయోదశోమాసోః
ప్రపమ్ । ఋషభ ఏషయజ్ఞానామ్ । యదశ్వమేధః । యథావాఋ
షభస్య విప్రపమ్ । ఏవమేతస్య విప్రపమ్ । త్రయోదశ మరత్న
గ్ం రశనాయాముపాదధాతి ॥ ౯ ॥ యథ ర్షభస్య విప్రపగ్
స్గంస్సరోతి । తాదృగేవతత్ । పూర్వాయుషి విదధేషుకవే
త్యాహ । ఆయురైవాప్సిదధాతి । తయాదేవాస్సుతమాబభూ
వురిత్యాహ । భూతిమేవోపావర్తతే । ఋతస్యపామం ధస్రమ
రపంతీత్యాహ । సత్యంవాఋతమ్ । సత్యేనైవైసమ్మతేనారభతే
అభిధాతీత్యాహ ॥ ౧౦ ॥ తస్మాదశ్వమేధయాజీసర్వాణిభ
తాన్యభిభవతి । భువనమసీత్యాహ । భూమానమేవోమైతి । య
తాసీత్యాహ । యంతారమైవైనం కరోతి । ధృతాసీత్యాహ ।
తారమైవైనం కరోతి । సాగ్నివైశ్వానరమిత్యాహ । అగ
వైవైనం వైశ్వానరేజుహోతి । సప్రథస్మిత్యాహ ॥ ౧౧ ॥ ప
జయైవైనం ప్రశుభఃప్రథయతి । స్వాహాకృత ఇత్యాహ । హో
ఏవాప్తేయః । ప్రధీన్యామిత్యాహ । అస్యామైవైనం ప్రతిష్ఠ

యతి । యంతా రాద్యంతాస్థి యనునోధతానాం ధరుణ్యత్యాహ ।
 రూపమైవాస్త్యేతన్నహిమానం వ్యావస్థై । కృష్యేత్త్వా తే
 మాయత్వా రయ్యేత్త్వా పోషాయత్వేత్యాహ । అశిష మేవై తా
 మాశాస్తే । స్వగాత్వా దేవేభ్యశ్చత్యాహ । దేవేభ్య ఏవైనన్
 స్వగాకరోతి । స్వాహాత్వా ప్రజాపతయ ఇత్యాహ । పూ
 జాపత్యోవా అశ్వః । యస్యాపవ దెవతాయా అల్లభ్యతే । త
 యైవై నన్ సచర్ధయతి ॥ ౧౨ ॥ బధ్నాతి సమృధ్యా ఉపాద
 ధాత్యసీత్యాహ సప్రథసమిత్యాహ దేవేభ్యశ్చత్యాహ పంచచ ॥ ౧౩ ॥

యః పితరున్సుజా యాగపుత్రః । సపురస్తాన్నయతి । యో
 నూతురన్సుజా యాగపుత్రః । సప్రశాన్నయతి । విష్వంచమై
 వాష్టాత్పాష్టానం విష్వహతః । యోఅర్హంతం జిహ్వాన్సత్తితమ
 భ్యమీతి వరుణ్యతి శ్వానం చతుర్ముఖం ప్రసాతి । పరొమర్త్య పర
 శ్వేతి శునశ్చతుర్ముఖస్య ప్రహంతి । శ్వేవవైపాష్టాభ్రాతృన్యః
 పాష్టానమైవాస్య భ్రాతృన్యన్ హంతి । వైధ్రీకం ముసలం
 భవతి ॥ ౧౩ ॥ కమకన్యైవాస్త్యే సాధయతి । పూగ్ంశ్చ
 త్రయోహతి । పుగ్ంశ్చల్వాం వైదేవాశ్శుచన్యదధుః । శుచై
 వాస్య శుచగ్ంహంతి । పాష్టావా ఏతమీప్సతీత్యాహుః । యో
 శ్వమైధేన యజత్యతి । అశ్వప్యాధస్సదముపాస్యతి । ప్రజీవా
 అశ్వగ్ప్రాజాపత్యః । వజ్రేజ్జేవ పాష్టానం భ్రాతృన్య మవ
 కామతి । దక్షిణాపస్తావయతి ॥ ౧౪ ॥ పాష్టానమైవాస్త్య

చృహలమపస్థావయతి । ఐషికడదూహాభవతి । ఆయుర్వాణ
షికాః । ఆయురైవాప్సిదధతి । అమృతంవాణ్షికాః । అమృ
తమైవాప్సిదధతి । వెతసశాఖోపసబధ్ధాభవతి । అఘ్నయోని
ర్వా ఆశ్వః । అఘ్నజోవేతసః । స్వాదేవేనం యోవేర్షిమి
మితే । పురస్తాత్ప్రత్యంచనుభ్యుమాహతి । పురస్తాదేవాప్సి
ప్రతీచ్యమృతం దధతి । అహంచత్సంపన్వితహనిశోబ్ర
హ్మయజమానస్యహస్తం గృణ్ణోతి । బ్రహ్మక్షత్రే ఏవ సంధా
తి । అభిక్రతేంద్రభూరథజ్జన్మిత్యధ్వగుర్యజమానం వాచయి
త్యభిజిత్యై ॥ ౧౫ ॥ భవతిస్తావయతిమిమితే పంచచ ॥ ౪ ॥

చత్వారముత్విజసముక్షంతి । అభ్యవైసం చతస్సభ్య
దిగ్భ్యభి సమీరయంతి । శతేన రాజపుత్రైస్సహధ్వరుః । పు
రస్తాత్ప్రత్యజ్జిష్టాప్రాక్షతి । అనెనాశ్వేన మేధ్యేనైష్టా ।
అయిగ్ం రాజా వృత్రం వహ్నాదితి । రాజ్యంవా అధ్వగుః ।
క్షత్రగ్ం రాజపుత్రః । రాజ్యేనైవాప్సిక్షత్రం దధతి । ఇతే
నా రాజభిర్నుగ్రేస్సహబ్రహ్మ ॥ ౧౬ ॥ దక్షిణత ఉత్తరై
ష్టాప్రాక్షతి । అనెనాశ్వేన మేధ్యేనైష్టా । అయిగ్ం రాజా
వ్రతిధ్వమోన్వీతి । బలంతై బ్రహ్మ । బలమరాజోగ్రః । బల
వైవాప్సిబలం దధతి । శతేన సూతగ్రామణిభిస్సహహాతా ।
ప్రశాంతాన్రజిష్టాప్రాక్షతి । అనెనాశ్వేన మేధ్యేనైష్టా ।
అయిగ్ం రాజావైవిధః ॥ ౧౭ ॥ భుజుర్వైవిధ్యాశ్వామై బ

హస్వావికాయై । బహుద్రీహియవామై బహుమావహిలాయై ।
 బహుహిరణ్యాయై బహుహస్తికాయై । బహురాసపూరుషాయై ।
 యునుత్యైపుష్టినుత్యై । బహురాయస్సౌషమాయై రాజాస్త్వితీ । భూ
 మాత్రైఘ్నాతా । భూమాసూతగామ్రుణ్యః । భూమైవాప్తికా
 భూమానం దధాతి । శతేనక్షత్రసంగ్రహీతృభిస్సహోగ్ధాతా । ఉ
 త్తరీణాదక్షిణాతిస్తనోప్రీతుతి ॥ ౧౮ ॥ అనేనాశ్వేనమేధేయే
 ప్తౌప్ । అయగ్ం రాజాసర్వమాయురైత్వితీ । ఆయుర్వాఉగ్ధా
 తా । ఆయుఃక్షత్రసంగ్రహీతారః । ఆయుష్షైవాప్తిన్నాయుర్ద
 ధాతి । శతగ్ం శతంభవంతి । శతాయుఃపురుషశ్శతేంద్రియః । ఆ
 యుష్మైవేంద్రియేప్రతిఃస్థతి । చతుశ్శతాభవంతి । చక్రస్త్రిద
 శః । దిక్ష్యేవప్రతిఃస్థతి ॥ ౧౯ ॥ బ్రహ్మవిశ్వాక్షత్రైశశ
 పకంచ ॥ ౫ ॥

యథావైహపిహోగృహీతిస్య సూందతి । ఏవంవాహిద
 శ్వస్య సూందతీ । యన్నిక్తమనాల్బముధస్సృజంతి । యధోస్స
 క్యా అన్వాహ । సర్వహుతమైనైవం కిరోత్యసూందాయ । అ
 సూంస్సగ్ంహితత్ । యథాతస్య సూందతి । సహస్రమన్వాహ ।
 సహస్రసంమితస్సువగోల్లోకః । సువగోస్య లోకస్యాభిజత్యై ॥
 యశ్చరిమితా అనుబూయాత్ । పరిమిత మవరుంధీత । అపరి
 మితాఅన్వాహ । అపరిమితస్సువగోల్లోకః । సువగోస్య లోక
 స్య నమశ్చైవ । స్తోక్యాభిహోతి । యావదవహ్నిర్యతః । తాల

పరుంధే । అస్యాంజహోతి । బ్రయంవా అగ్నిరైవశాన్వసరః ॥ ౨౦ ॥
 అస్యమైవైనాఃప్రతిష్ఠాపయతి । ఉవాచహవ్రీజాపతః । స్తోకాన్వసు
 వా అహమశ్వమైథగ్ం సగ్ంస్థాపయామి । తేనతతస్సగ్ంస్థితేన
 చరామీతి । అగ్నయైస్వాహేత్యాహ । అగ్నయప్రవైనం జహో
 తి । సోమాయస్వాహేత్యాహ । సోమాయైవైనం జహోతి । సవి
 త్రైస్వాహేత్యాహ । సవిత్రప్రవైనం జహోతి ॥ ౨౧ ॥ సర
 స్వత్రైవస్వాహేత్యాహ । సరస్వత్యాప్రవైనం జహోతి । పూష్ణే
 స్వాహేత్యాహ । పూష్ణప్రవైనం జహోతి । బృహస్పతయైస్వాహే
 త్యాహ । బృహస్పతయప్రవైనం జహోతి । అపాంమోదాయస్వాహే
 త్యాహ । అదభ్యప్రవైనం జహోతి । వాయవైస్వాహేత్యాహ ।
 వాయవప్రవైనం జహోతి ॥ ౨౨ ॥ మిత్రాయైస్వాహేత్యా
 హ । మిత్రాయైవైనం జహోతి । వరుణాయైస్వాహేత్యాహ ।
 వరుణాయైవైనం జహోతి । ఏతాభ్యప్రవైనం దేవతాభ్యో జ
 హోతి । దశదశసంపాదం జహోతి । దశక్షరావివాహాత్ ।
 అన్నంవిరాట్ । విరాజైవాన్నాద్యునునరుంధే । ప్రవాప్రహోస్తా
 జ్ఞోకాదభ్యవతే । యసరాదీరాహుతీజహోతి । పునఃపునరభ్య
 వర్తం జహోతి । అస్మిన్నైవలూకే ప్రతితిష్ఠతి । ఏతాగ్ం హవావ
 సాశ్వమైథస్య సగ్ంస్థితమువాచానగ్రందాయ । అనగ్రంసగ్రంహీ
 తత్ । యద్యజ్ఞస్యసగ్ంస్థితస్యసగ్రందతి ॥ ౨౩ ॥ అభిజితైగ్నవైశాన్వసర
 స్సవిత్రప్రవైనం జహోతి వాయవప్రవైనం జహోతి చ్యవతేషు ॥ ౨౪ ॥

ప్రాచీనతయేత్వా జన్మం ప్రాచీనమీతి పురస్తత్ప్రత్యక్ష
 జ్యోత్స్నాప్రాచీనతీతి । ప్రాచీనత్యైదేవానామనాదో వీర్యా
 వాన్ । అనాద్యమేవాప్తిన్వీర్యం దధాతి । తస్మాదశ్వపశూ
 నానానాదో వీర్యావత్రయః । ఇంద్రాగ్నిభ్యాం త్వేతి దక్షిణ
 తః । ఇంద్రాగ్నివై దేవానామోజిష్ఠా బలిష్ఠా । ఓజపవాప్తి
 బలం దధాతి । తస్మాదశ్వపశూనామోజిష్ఠో బలిష్ఠః । నాయవై
 త్వేతి ప్రశాప్త । నాయురైదేవానామాశుస్సారసారితమః ॥
 జవమేవాప్తిదధాతి । తస్మాదశ్వపశూనామాశుస్సారసారిత
 మః । విశ్వేభ్యస్తా దేవేభ్యశ్శత్యత్రతః । విశ్వేవైదేవాదే
 వానాం యశస్వితమః । యశపవాప్తిదధాతి । తస్మాదశ్వ
 పశూనాం యశస్వితమః । దేవేభ్యస్తేత్యధస్తాత్ । దేవావై
 దేవానామపవిత్రతమః । అపవిత్రమేవాప్తిదధాతి । తస్మాదశ్వ
 పశూనామపవిత్రతమః ॥ ౨౬ ॥ సర్వేభ్యస్తా దేవేభ్యశ్శత్య
 పరిష్టాత్ । సర్వేవైదేవాప్తిపిమంతో హరస్వినః । త్విషిమై
 వాప్తిహరోదధాతి । తస్మాదశ్వపశూనాంతిపిమా హరస్వ
 తమః । దివేత్వాంతరితాయత్వా పృథివ్యైత్యత్యాహ । పృథ్వీ
 వైసం లోకేభ్యఃప్రాచీనతీతి । సతేత్వా సతేత్వాదృభ్యస్తాపశ్చ
 భ్యస్తా విశ్వేభ్యస్తా భూతేభ్యశ్శత్యాహ । తస్మాదశ్వమే
 యాజివన్ సర్వాణిభూతాన్యపజీవంతి । బ్రహ్మనాదినా వద
 త్తి । యత్ప్రాచీనత్యైకతా । అథకస్తాదేనమవాప్తోదేవతా

భాగ్యపి పాత్రతీతి । అశ్వేవై నర్వాదేవతా అన్వాయతాః । తం
యద్వశ్యేభ్యస్తా భూతేభ్యశ్చి పాత్రతీతి । దేవతా పవాహి నన్
న్వాయాతయతి । తస్మాదశ్వే నర్వా దేవతా అన్వాయతాః ॥

సారసారితమోపచితమపాత్రజాపత్యోశ్వపంచచ ॥౭॥

యధావై హవిషా గృహీతస్యసంధతి । పవనా పశచ
శ్వస్యసంధతి । యతో ఏతీతమనాల్భముఘ్నజంతి । య
శ్వచరితాని జుహూతి । సర్వహుతమైవై నం కిర్యత్యసంధా
య । అసాన్నగ్ంహితత్ । యద్వతస్యసంధతి । ఈంకారా
యస్వాహంకృతాయస్వాహేత్యాహ । పతానివా అశ్వచరితా
ని । చరితైరైవై నగ్ం సమర్థయతి ॥ ౨౮ ॥ ధౌతదాహుః । అ
నాహుతయోవా అశ్వచరితాని । నైతాహోతవ్యాశ్చి । అధోఽ
ల్వాహుః । హూతవ్యా పవ । అత్రైవావైవం విదాన్విశ్వ
మైధగ్ం సగ్ంస్థాపయతి । యదశ్వచరితాని జుహూతి । తస్మాద్ధౌ
తవ్యాశ్చి । బహిర్ధావా పనమైతదాయతనార్థధాతి । భాగ్య
వ్యనుష్ఠేజనయతి ॥ ౨౯ ॥ యస్యావాయతనే న్యత్రైగై
రాహుతీజాహూతి । సావిత్రియాశ్చష్ట్యోఽపురస్తాధిన్వష్టకృతః ।
అహవనీయేశ్వ చరితాని జుహూతి । ఆయతన పవా స్యాహూజా
హూతి । నాస్తే భాగ్యవ్యం జనయతి । తదాహుః । యజ్ఞ
ముఖే యజ్ఞముఖే హూతవ్యాః । యజ్ఞశక్త్యైశ్చైవ । మవగ
న్య లోకసామనాశ్చైవ । అధోఽల్వాహుః ॥ ౩౦ ॥

యద్యజ్ఞముఁ బె యజ్ఞముఁ ఘే జుప్తుయ్యాత్ । పశుభిర్వజమానం వ్యర్థ
యేత్ । అపసువగ్నాఁగ్లాకాత్పద్యేత । పాపీయాం ద్వావిదితి । సకృదే
వ హూత వాక్యః । నయజమానం పశుభిర్వ్యర్థయతి । అభిసువగ్నాం
లోకం జయతి । న పాపీయాన్భవతి । అప్రాచత్వారిగ్ శతమశ్వ
ధూ పాణి జుహోతి । అప్రాచత్వారిగ్ శదక్ష రాజగతి । జాగతో
శ్వసా జాపశ్యస్సుద్ధ్యే । ఏకమతిరక్తం జుహోతి । తస్మా
దేకింస జాస్వద్ధుకః ॥ ౩౧ ॥ అర్థయతి జనయతి ఖల్వాహు
జగగ్గీ త్రీణిద ॥ ౪ ॥

విభూతాత్ప్రభూపితేత్యాహ । ఇయంవై మా
తా । అసాపితా । ఆధ్యామైవై నం పరిదహతి । అశ్వోసిహయోసి
త్యాహ । శాస్త్రైవై నమేతి । తస్మాచ్చిప్తాఃప్రజాజాయంతే ।
అత్యోసీత్యాహ । తస్మాదశ్వస్సర్వాన్వశూనత్యేతి । తస్మాద
శ్వస్సర్వేషాం పశూనాగ్ శ్రేష్ఠ్యంగచఛతి ॥ ౩౨ ॥ ప్ర
యశశ్చైష్ఠ్యమాహ్నతి । యవవంవేద । నరోస్యగ్వాసే నప్తి
రసి నాజ్యసీత్యాహ । రూపమైనాస్యై తన్నహిమానం వ్యాచ
స్తే । యయునామాసీత్యాహ । ఏతద్వా అశ్వస్యప్రియం
నామధేయమ్ । ప్రియేణైవై నం నామధేయనాభివదతి । తస్మాద
పావీతిత్రాస్సంగత్య । నామ్నా చేధ్యయేతే । మిత్రమేవ భవతః ॥
అదిత్యానాం తత్వాద్విహిత్యాహ । అదిత్యానైవై నం గమయతి ।
అగ్నిత్యానాం తత్వాద్విహిత్యాహ । అగ్నిత్యానైవై నం గమయతి ॥

జ హూతి । పూర్వప్రవర్తిషంతం భాక్తివ్యయతకాగ్రీనుతి ।
 భూరసి భువేత్వావ్యవాయత్వా భవిష్యతే త్వత్కుశస్సృజతి స
 వ్యత్వాయ । దేవా ఆశాపాలావతం దేవేభ్యశ్శం మేధాయ
 పాక్షితం గోపాయ తేత్యాహ । శతంవైతల్వ్యరాజపుత్రా దే
 వా ఆశాపాలాః । తేభ్యప్రవైసం పరిదదాతి । కుశ్వరో వాలశ్వన
 ప్రముక్తవరాం పరావతంగంతోః । ఇహధృతిస్వాహే హవిధృతి
 స్వాహేహరంతి స్వాహే హరమతి స్వాహేతివ త్సమప్తభుజ
 హూతి ॥ ౩౪ ॥ ఏతావా అశ్వస్య బంధనమ్ । తాభిరైవైసం
 బధ్నాతి । తస్మాదశ్వప్రముక్త బంధనమాగచ్ఛతి । తస్మాదశ్వ
 ప్రముక్తబంధనం నజహాతి । రాష్ట్రంవా అశ్వమేధః । రాష్ట్రే
 శ్చిలువాప్రతేవాయచచ్ఛంతే । యశ్వం మేధ్యగ్ం రక్షంతి । తే
 సాంయదృద్వచం గచ్ఛంతి । రాష్ట్రా దేవతే రాష్ట్రం గచ్ఛంతి ।
 అభ్యుదృద్వచం నగచ్ఛంతి ॥ ౩౫ ॥ రాష్ట్రా దేవతేవ్యవది
 ద్యంతే । వరావా ప్రవసన్వతే । యోబలాశ్వమైధన యజతే ।
 యదమిత్రా అశ్వం చిందరమ్ । హన్యేతాస్య యజ్ఞః । చతు
 శ్శతారక్షంతి । యజ్ఞస్యాహూతాయ । అథాన్యమూనీయపోత్రే
 యుః । సైవరక్షపాగ్నిశ్చిత్రి ॥ ౩౬ ॥ గచ్ఛతి భవతగ్గచ్ఛ
 జ హూతి నగచ్ఛంతి నవద ॥ ౪ ॥

ప్రజాపతి రకామయతాశ్వమైధన యజేయేతి । నరపోత
 రశ్వతేహానస్య । తస్మాద్భవో దేవతాగ్గచ్ఛంతి ॥

పాదీత్యాశ్విత్ । సప్తకాని వైశ్వదేవాన్యవశ్యత్ । తాన్యజు
 హోత్ । తైర్వై నదీత్యా మవారుంధ । యద్యైశ్వదేవానిజుహో
 తి । దీత్యా మైన తైర్యజమా నోవరుంధే ॥ ౩౭ ॥ సప్తజుహో
 తి । సప్తహితాదేవతా ఉదక్రామన్ । అన్యహం జుహోతి ।
 అన్యహ మైన దీత్యా మవరుంధే । త్రీణీవైశ్వదేవానిజుహోతి । చ
 త్వారౌన్యహాని । సప్త సంపద్యంతే । సప్తవై శీర్షశాన్యః
 ప్రాణాః । ప్రాణాదీత్యా । ప్రాణేరేవ ప్రాణాం దీత్యా మవరుం
 ధే ॥ ౩౮ ॥ ఏకవిగ్ంశతిం వైశ్వదేవానిజుహూతి । ఏకవి
 గ్ంశత్యైర్వదేవల్లాః । ద్వాదశమాప్తావశ్చ తేవః । త్రయ
 ఐమెల్లాః । అసావాదిత్య ఏకవిగ్ంశః । ఏషసుప్తగోల్లాః ।
 తద్యైశ్వంక్షత్రమ్ । సాత్రీః । తద్భ్రృద్ధస్య విష్టవమ్ । తథాన్య
 రాజ్యముచ్యతే ॥ ౩౯ ॥ త్రిగ్ంశతమాన్యహానిజుహో
 తి । త్రిగ్ంశదక్షరా విరాట్ । అన్నంవిరాట్ । విరాజైవా
 న్నాద్యమవరుంధే । త్రైధావిభజ్య దేవతాం జుహూతి ।
 త్ర్యైన్యతోవైదేవాః । త్ర్యైన్యత ఇమెల్లాః । ఏషాంల్లా
 కానామాశ్త్యై । ఏషాంల్లాకానాం క్షప్త్యై । అప్తవా ఏతస్మాత్ప్రా
 ణాకాని ॥ ౪౦ ॥ యోదీత్యా మతిరేచయతి । సప్తహం
 ప్రచరంతి । సప్తవై శీర్షశాన్యః ప్రాణాః । ప్రాణాదీత్యా । ప్రా
 ణేరేవ ప్రాణాం దీత్యా మవరుంధే । పూర్వాహుతిముత్తమం జు
 హోతి । తద్భ్యంతే పూర్వాహుతిః । వర్షమైవాహోతి । అహో

ఇయంతై పూణాఽహుతిః । అప్యామైవ ప్రతిఃష్ఠతి ॥ ౪౦ ॥

రుందైపాగ్రాం దీక్షామపిరుంధడద్యతేకాగ్రామంతఃష్ఠతి ॥ ౪౦ ॥

పగ్రాహపతిశ్వమైధమ సృజత । దిగ్ం స్త్యజ్ఞం నకిజ్ఞానో
దయచభత్ । తంతైశ్వదేవా న్యేవాదయచభత్ । యదైశ్వ
దేవాని జహాతి । యజ్ఞస్యోద్యత్యై । స్వాహాధిమాధితాయస్వ
హా । స్వాహాధితం మనసేస్వాహా । స్వాహామనఃపగ్రాహపత
యైస్వాహా । కాయస్వాహా కత్తై స్వాహా కత్తహస్తే స్వాహా
తి పాగ్రాహపత్యై ముఖ్యభవతిః । పగ్రాహపతి ముఖాభిరైవైనందె
వతాభిరుద్యచ్ఛతే ॥ ౪౧ ॥ అదిత్యై స్వాహాదిత్యై గ్రాహ్యై స్వాహాది
త్యై సుమృద్ధికాయై స్వాహాత్యైహా । ఇయంవా అదితిః । అప్య
ప్రవైసం ప్రతిష్ఠా యోద్యచ్ఛతే । సరస్వత్యై స్వాహా సరస్వ
త్యై బృహత్యై స్వాహా సరస్వత్యై పావకాయై స్వాహాత్యై
హా । వాగ్యే సరస్వతీ । వాచైవై నముద్యచ్ఛతే । పూష్టేస్వా
హా పూష్టే ప్రప్రధ్యాయస్వాహా పూష్టేన రంధిషాయ స్వాహా
త్యైహా । పశవోవై పూషా । పశుభిరైవై నముద్యచ్ఛతే । తస్
ష్టే స్వాహా తస్ష్టే తురీషాయ స్వాహా తస్ష్టే పురుషా
షాయ స్వాహాత్యైహా । తస్ష్టావై పశూనాం మిథునానాగ్ం
రూపకృత్ । రూపమైవ పశుషుదధాతి । అథోరూపైరైవై నము
ద్యచ్ఛతే । ఋష్టే స్వాహా ఋష్టే ఋర్యషాయ స్వాహా ఋష్టే
గూర్యషాయ స్వాహాత్యైహా । యజ్ఞోవై ఋష్టః । యజ్ఞాయైవై

ముగ్ధచృతే । పూర్ణాహుతిముత్యమాంజుహాతి । ప్రత్యుత్తబ్ధై
 సయత్వాసు ॥ ౪౩ ॥ యచృతేపురురూపాయ స్వాహేత్యా
 హోమోద ॥ ౧౧ ॥

సావిశ్రమస్తాకపాలం ప్రాతర్నిర్వపతి, అప్రాక్షరాగా
 యత్రీ । గాయత్రం ప్రాగస్సవనమ్ । ప్రాతస్సవనాదేవై నం గా
 యత్రీ యాశ్చంద్రసాధి నిర్మమీతే । అఘోప్రాతస్సవనమేవ తే
 నాహోతి । గాయత్రం ఛందః । సవిత్రీప్రసవిత్ర పకాదశకపా
 లం మధ్యందినే । పకాదశాక్షరాత్రిష్టుమ్ । త్రీష్టుభం మా
 ధ్యందినగ్ం సవనమ్ । మాధ్యందినా దేవేనగ్ం సవనాత్రిష్టు
 భశ్చంద్రసాధి నిర్మమీతే ॥ ౪౪ ॥ అఘోమాధ్యందినమేవసవనం
 తేనాహోతి । త్రీష్టుభం ఛందః । సవిత్రీప్రసవిత్రీద్వాదశక
 పాలనవరాష్ట్రే । ద్వాదశాక్షరాజగతీ । జాగతం తృతీయసవన
 మ్ । శృతీయసవనాదేవై నం జగత్యాశ్చంద్రసాధినిర్మమీతే । అ
 ఘోగృతీయసవనమేవ తేనాహోతి । జగతీఛందః । ఈశ్వరౌవా
 అశ్వగప్రముక్తిగవరాం పరావతం గంతోః । ఇహధృతిస్వాహేహ
 ధృతిస్వాహేహరంతి స్వాహేహరమతి స్వాహేతి చతస్రీతి
 హుతిజాహుతి ॥ ౪౫ ॥ చతస్రీదిశః । ద్విభురైవై నం ప
 ర్విష్టాతి । ఆశ్వత్థోవ్రజోఘవతి । ప్రజావతి దైవేభ్యానిహ
 యతి । అశ్వరూపంకృత్వా । సాశ్వతై సంవత్సరమశిష్టత్ । త
 దశ్వత్థాశ్వశ్వశ్వమ్ । యదాశ్వత్థోవ్రజోఘవతి । స్వప్రవై

నం యోనావ్రతిస్తావయతి || ౪౬ || త్రిస్త్రాభశఘ్నసాధి నిన్ది
మీలే జామినాతి నవచ || ౧౨ ||

ఆబ్రహ్మ న్బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీజాయత్రామిత్యాహ ।
బ్రాహ్మణప్రస బ్రహ్మవర్చసం దధాతి । తస్మాత్తువరాబ్రాహ్మణో
బ్రహ్మవర్చస్య జాయత । ఆస్మిన్ రాష్ట్రే రాజన్య ఇప్రస్యశ్శూ
రోమహారథో జాయత్రామిత్యాహ । రాజన్య ప్రవశేర్యం మహి
నానం దధాతి । తస్మాత్తువరా రాజన్య ఇప్రస్యశ్శూరో మహార
థో జాయత । దోష్ఠీ ధేనురిత్యాహ । ధేన్వామేవ పయోదధాసి ।
తస్మాత్తువరాదోష్ఠీ ధేనురజాయత । వాఘా న్నద్వానిత్యాహ ॥
అనమహ్యోచవీర్యం దధాతి । తస్మాత్తువరావోఘా న్నద్వానజాయ
త । ఆశుస్సప్తిరిత్యాహ । అశ్వప్రసజ్వం దధాతి । తస్మాత్తువరా
శురశ్వో జాయత । పురంధిర్యమేత్యాహ । యోపిత్యైవ నూపం
దధాతి । తస్మాద్ధస్తీ యువకోపి యుధాభుకా । జిష్ణూరథేస్తా ఇ
త్యాహ । అహవైతత్రజిష్ణూరథేస్తా జాయతే ॥ ౪౭ ॥ యత్రే
తేన యజ్ఞేన యజంతే । సభేయో యువేత్యాహ । యోవైపూర్వ
వయసి । ససభేయో యువా । తస్మాద్యువా పుమాన్వి యోభాభు
కః । ఆస్యయజమానస్య వీరోజాయత్రామిత్యాహ । ఆహవైతత్రే
యజమానస్య వీరోజాయతే । యత్రే తేన యజ్ఞేన యజంతే । ని
కామేనికామేనఃపజాన్యోవర్చతిత్విత్యాహ । నికామేనికామేహ
వైశ్రాంత పజాన్యోవర్చతి । యత్రే తేన యజ్ఞేన యజంతే । పరి

నా నరసింహానుభవం తామిత్వాహ । పునః పునః తత్రాప
 ధానుశవంతు । యత్రేతేన యజ్ఞేనయజంతే । యోగక్షేమో
 నకల్పతామిత్వాహ । కల్పతేహవై తత్ర పృజాభ్యయోగక్షే
 మః । యత్రేతేన యజ్ఞేనయజంతే ॥ ౪౯ ॥ అనన్తానిత్యాహ
 జాయతేవర్షతి స్పష్టచ ॥ ౫౦ ॥

పృజాపతిదేవేభ్యో యజ్ఞా నాన్వదితత్ । సత్తత్సత్సత్
 మేధనుధత్ । తందేవాఅబ్రువన్ । పృషవాపయజ్ఞః । యదశ్వ
 మేఘః । అప్యేననాత్రాస్త్వితి । తేభ్యప్రతానన్న కృణామా
 ప్రియచ్ఛత్ । తానజహోత్ । తైర్వైసదేవానప్రీణాత్ । య
 దన్న కృణామాంజుహోతి ॥ ౫౦ ॥ దేవానైవతైర్యజమానః
 ప్రీణాతి । అప్యేన జహోతి । అగ్నేర్వా పృతద్రూపమ్ । యదా
 జ్యమ్ । యదాప్యేన జహోతి । అగ్నిమైవ తర్పిణాతి । వృధు
 నాజహోతి । మహత్యైవా పృతదేవతాయైరూపమ్ । యన్నధు
 యన్నధునా జహోతి ॥ ౫౧ ॥ మహతీమైవ తద్దేవతాం ప్రీణా
 తి । తంధులైర్జుహోతి । వసూనాంవా పృతద్రూపమ్ । యన్నంధు
 లాః । యన్నంధులైర్జుహోతి । వసూనైవ తర్పిణాతి । వృధు
 కైర్జుహోతి । రుద్రాణాంవా పృతద్రూపమ్ । యన్నధుః । య
 న్నధుకైర్జుహోతి ॥ ౫౨ ॥ రుద్రానైవ తర్పిణాతి । లా
 జ్యైర్జుహోతి । అదిత్యానాంవా పృతద్రూపమ్ । యల్లాభాః । య
 న్నైర్జుహోతి । అదిత్యానైవ తర్పిణాతి । కరంబైర్జుహోతి ।

విశ్వేదాంతా వరదేవానాం దూపమ్ । యత్కరంతాః । య
 త్కరంతైజ్జాహోతి ॥౫౩॥ విశ్వనైవ తదేవాన్విశ్రాంతి
 ధానాభిర్జుహోతి । నక్షత్రాణాంవా వరదూపమ్ । యథ్థానాః ।
 యథ్థానాభిజ్జాహోతి । నక్షత్రాణ్యేవ తత్ప్రశాంతి । సక్తుభిర్జు
 హోతి । పృథావతైర్వా వరదూపమ్ । యథ్సక్తవః । యథ్స
 క్తుభిజ్జాహోతి ॥౫౪॥ పృథావతిమేవ తత్ప్రశాంతి ।
 మసూప్తేభ్యజ్జాహోతి । సర్వాసాంవా వరదేవతానాం దూప
 మ్ । యత్సూప్తాని । యత్సూప్తేజ్జాహోతి । సర్వాప్తవ
 తదేవతాఃప్రశాంతి । ప్రియంగుతండులైర్జుహోతి । ప్రియాం
 గాహవై నామేతే । పృతైర్వేదేనా అశ్వపాఞ్గాని సమదధుః ।
 యత్ప్రియంగు తండులైర్జాహోతి । అశ్వప్రైవాంగాని స
 స్తధాతి । దశాన్నాని జాహోతి । దశాక్షరా విరాట్ । విరా
 ట్కృష్ణస్యావాన్ద్యపాన్వరురైః ॥ ౫౫ ॥ జుహోతి మ
 ధునా జాహోతి పృథుకైర్జుహోతి కరంబైర్జుహోతి సక్తుభిర్జు
 హోతి ప్రియంగు తండులైర్జుహోతి చత్వారిచ ॥౫౬॥

అన్నజాహోతి నా జ్యేష్ఠాగ్నిర్మధునా తండులైఃపృథుకై
 ల్లాజ్యైఃకరంబైర్ధానాభిస్సక్తుభిఃసూప్తైఃప్రియంగుశ్చై
 దశాన్నాని ద్వాదశ ॥

పృథావతిరశ్వమేధమస్పశత । తగంస్పష్టగం రథాగం
 స్యజిహగంపక్షా । పృథావ్యభావతివక్త్రగం జాహోతి సమ

శ్యత్ । తానజుఃశూన్యత్ । తైరైవైవయజ్ఞాద్రత్యుగ్ంస్య పా
హ్నమ్ । యన్నక్తగ్ం హూమాం జుహూతి । యజ్ఞాదేవ తై
ర్యజమానారత్యుగ్ంస్య పహంతి । ఆజ్యేనజుహూతి । వజ్రో
వాఅజ్యమ్ । వజ్రేణైవ యజ్ఞాద్రత్యుగ్ంస్య పహంతి ॥ ౫౬ ॥ ఆ ఆ
జ్యస్య ప్రశ్నపదం కరోతి । పూగ్రిణోవాఅజ్యమ్ । ముఖ్యతపవాస్య
పూగ్రిణం దధాతి । అన్న హూమాంజుహూతి । శరీరవదేవా
వసుధే । వ్యత్యాసంజుహూతి । ఉభయస్వావరుద్యై । నక్తం
జహోతి । రక్షసాన పహత్యై । ఆజ్యేనాంతతో జహోతి ॥ ౫౭ ॥
ఆ పూగ్రిణోవాఅజ్యమ్ । ఉభయతపవాస్య పూగ్రిణం దధాతి ।
పురిస్తాచోపవరిస్తాచప్ । ఏకస్తైస్వాహిత్యాహ । అస్మిన్నైవ
లోకే ప్రతిష్ఠిత । ద్వాభ్యాగ్ంస్వాహిత్యాహ । అముష్మిన్నై
వలోకే ప్రతిష్ఠిత । ఉభయైరైవ లోకయోగప్రతిష్ఠిత । అస్మిన్గ్ం
శ్వాముష్మిన్గ్ంశ్చ । శతాయస్వాహిత్యాహ । శతాయుర్వైపు
రుషశ్శతపీర్యః । ఆయురైవపీర్యునవరుంధే । సహస్రాయస్వా
హిత్యాహ । ఆయుర్వైసహస్రమ్ । ఆయురైవావరుంధే । నర్వ
స్తైస్వాహిత్యాహ । అవరిమితమైవావరుంధే ॥ ౫౮ ॥ ఏవయ
జ్ఞాద్రత్యుగ్ంస్య పహంత్యంతతోజుహూతి శతాయస్వాహి
త్యాహ సప్తద ॥ ౧౫ ॥

ప్రజావతింవా ఏవళుప్సతిత్యాహుః । యోశ్వమేధేన
యవరక్షణి । అథోఆహుః । నరౌగ్రిహ్యుతానీతి । ఏకస్తైస్వాహి

తాత్పర్యము । పరిభాషాసర్వస్వము । తమేవాహ్నతి । పక్షపై పా
 ప్తా ద్వాభ్యాం పాహ్నత్యభిపూర్వముఁగలిజాఁగూహతి ।
 అభిపూర్వమైవ సువర్గం లోకమేతి । పక్షోత్తరం జుహోతి ॥ ౫౯ ॥
 పక్షవదేవసువర్గం లోకమేతి । సంఠతంజాఁగూహతి । సువర్గస్య
 లోకస్య సంతత్యై । శతాయస్వాహేత్యాహ । శతాయురై పు
 రుషశ్శతవీర్యః । ఆయురైవ వీర్యమువరుంధే । సహస్రాయస్వా
 హేత్యాహ । ఆయురై సహస్రమ్ । ఆయురైవావరుంధే । అ
 యుతాయస్వాహ నియుతాయస్వాహా ప్రియుతాయస్వాహేత్యా
 హ ॥ ౬౦ ॥ శ్రయశ్శమేలాకాః । ఇమావేవ లోకానవరుంధే ।
 అబుధాయస్వాహేత్యాహ । వాగ్వా అబుధమ్ । వాచమై
 వావరుంధే । న్యర్భుదాయస్వాహేత్యాహ । యోవై వాచోభూ
 మా । తన్న్యర్భుదమ్ । వాచపవభూమానమవరుంధే । సముద్రా
 యస్వాహేత్యాహ ॥ ౬౧ ॥ సముద్రమైవాహ్నతి । మధ్యా
 యస్వాహేత్యాహ । మధ్యమైవాహ్నతి । అంతాయస్వాహే
 త్యాహ । అంతమైవాహ్నతి । పరాధాయస్వాహేత్యాహ ।
 పరార్థమైవాహ్నతి । ఉషసస్వాహా పుష్పైస్వాహేత్యాహ ।
 రాత్రిర్వాఉమాః । అహర్నవస్థిః । అహోరాత్రేప్రవావరుం
 ధే । అహోఅహోరాత్రయోరైవ ప్రతితిష్ఠతి । తాయదుభయోదా
 హానానక్తంవా జహ్నుయాత్ । అహోరాత్ర మోహయేత్ ।
 ఉషసస్వాహా పుష్పైస్వాహాదన్యతే స్వాహాదన్యతే

స్వాహేత్యనుదితేజఃశాసతి । ఉదితాయస్వాహా సువగ్ధాయ
 స్వాహా లోకాయస్వాహేతుద్దితేజఃశాసతి । అగ్నేయైరా
 త్రయోరస్యతిమోహాయ ॥ ౬౨ ॥ ఏకోత్తరంజఃశాసతిప్ర
 యుతాయ స్వాహేత్యహ సముద్రాయ స్వాహేత్యహ హ
 వ్యుష్టిస్తప్తద ॥ ౧౬ ॥

ఋభూనూతాప్రభూగ్నిత్రైత్యశ్వ నామానిజహోతి ।
 ఉభయోరైవైనం లోకయోర్నానుధేయం గమయతి । ఆయనా
 యస్వాహా ప్రియణాయస్వాహేతుద్ద్రావాం జహోతి । స
 ర్వమైవైనమనగ్నం సువగ్ధం లూకం గమయతి । అగ్నయై
 స్వాహా సోమాయ స్వాహేతి పూర్వజైరామాం జహోతి ।
 పూర్వప్రవద్విషంతం భ్రాతృవ్యమతిక్రామతి । ప్రథిత్యైస్వా
 హంతరిత్రాయ స్వాహేత్యహ । యథాయజురైవైతత్ । అగ్న
 యైస్వాహా సోమాయ స్వాహేతి పూర్వదీత్రా జహోతి । పూ
 ర్వప్రవద్విషంతం భ్రాతృవ్యమతిక్రామతి ॥ ౬౩ ॥ ప్రథిత్యై
 స్వాహంతరిత్రాయస్వాహేత్యేకవిగ్గంశీనీం దీత్రాంజఃశాసతి ।
 ఏకవిగ్గంశతిర్వై దేవలోకాః । ద్వాదశమాసాగపజ్జుతావః । త్ర
 యజ్జమే లూకాః । అసావాదిత్య ఏకవిగ్గంశః । ఏవసువర్గోలోకః ।
 సువర్గస్య లోకస్య నమస్త్యై । ఋవోదేవానాం కమణిత్యుతు
 దీత్రాజహోతి । ముతూనైవాస్తే కల్పయతి । అగ్నయై స్వా
 హా క్షాయస్వాహేత్యహ త్యనంతరిత్యై ॥ ౬౪ ॥ అ

రాష్ట్రవిజ్ఞానసంక్రాంతిత్వకావ్యప్రీర్ణహాతి । సువర్ణస్య లోకస్యా
 పైత్య । భూతంభవం భవిష్యదితి పర్యాప్రీర్ణహాతి । సువర్ణస్య
 లోకస్య పర్యాపైత్య । ఆమెగృహభవంతిత్యాభూర్భుజాహాతి ।
 సువర్ణస్య లోకస్యాభూతైత్య । అగ్నినా తపోన్వభవదిత్యనుభూ
 ర్జహాతి । సువర్ణస్య లోకస్యానుభూతైత్య । స్వాహాధిమాధీతా
 యస్వాహేతి సమస్తాని తైశ్చదేవాని జహాతి । సమస్తమేవద్వి
 షతం భ్రాతృవ్యమతిక్రామతి ॥ ౬౫ ॥ దృఢ్యసాన్విహాహ
 నూభ్యాగ్ం స్వాహేత్యంగజాహూమాం జహాతి । అగ్నే అం
 గైవై పురుషస్య పాప్తోపశ్లిన్త్యః । అంగదంగాదేవైం పాప్తనస్టై
 నముంచతి । అంజైతాయస్వాహా కృష్ణాయస్వాహా శ్వేతాయ
 స్వాహేత్యశ్వరూపాణిజహాతి । రూపైరైవై నగ్ం సహర్షయః ।
 ఓషధీభ్యసాన్విహా మూలేభ్యసాన్విహేత్యోపధి జాహూమాం జ
 హాతి । ద్వయోవా ఓషధయః । పుష్పేభ్యోనాళిఫలం స్ప
 ణ్ణాంతి । మూలేభ్యోనాళిః । తాపవౌధయీరషరుద్ధై ॥ ౬౬ ॥
 వనస్పతిభ్యసాన్విహేతి వనస్పతి జాహూమాం జహూతి । అగ్న
 యస్వానాద్యసాన్విహృతైత్య । మేకస్తావచతైరవత్విత్వహా
 వ్యాని జహాతి । స్త్రాణావైదేవా అపావాళిః । స్త్రాణానైవా
 వరుంధే । కూపాభ్యసాన్విహృద్యసాన్విహేత్యహాగ్ం జాహూ
 మాం జహాతి । అఘ్నిచా ఆపః । అశ్మంవా ఆపః । అద్భో
 నా ఆనమ్ జాయతే । యదేవాద్భ్యోనమ్ జాయతే । తదవ

రుంధే ॥ ౬౭ ॥ పూర్వద్వితీయా జహో ఉపూర్వప్రవద్విషంతం భా
 శ్చప్రసూతకా ముత్యసంతరితైకా మతిరుంధే జాయతపకంచ ॥

అంభాగ్ంసి జు హేలాతి । అయింవై లోకోంభాగ్ంసి । త
 ప్ర్య వప్రవోఽపితయః । అగ్నిర్జ్యోతీః । యదంభాగ్ంసి జు హేలా
 తి । ఇనుమైవ లోకమవరుంధే । వసూనాగ్ం సాయుజ్యంగచ్ఛతి ।
 అగ్నింజ్యోత్తిరవరుంధే । నభాగ్ంసి జుహోతి । అంతరిక్షంవై నభా
 గ్ంసి ॥ ౬౮ ॥ తస్యర్తుద్రా అధిపతయః । వాయుర్జ్యోతీః ।
 యన్నభాగ్ంసి జు హేలాతి । అంతరిక్షమైవావరుంధే । రుద్రా
 శ్శాగ్ం సాయుజ్యంగచ్ఛతి । వాయుంజ్యోత్తిరవరుంధే । విహో
 గ్ంసి జు హేలాతి । అస్థావైలోకోమహాగ్ంసి । తస్మాద్విత్వా అధిప
 తయః । సూర్యోజ్యోతీః ॥ ౬౯ ॥ యన్నహాగ్ంసి జు హేలా
 తి । అముమైవ లోకమవరుంధే । విత్వాన్వాగ్ం సాయుజ్యంగచ్ఛ
 తి । సూర్య జ్యోత్తిరవరుంధే । నమోరాజ్ఞే నమోవరుశ్శాయేయి
 వాన్విజు హేలాతి । అవాన్ద్యస్యావరుధ్యై । మయోభూవాన్
 తోఅధిపాత్రూస్త్రిధిగ్రవాన్వి జుహోతి । ప్రశూనామవరుధ్యై ।
 పాశ్రావస్వాహా వ్యానాయస్వాహేత సంతతిహేలామాంజు
 హేలాతి । సుప్రగన్త్య లోకస్య సంతత్యై ॥ ౭౦ ॥ యస్మిత్తాయ
 స్వాహా సితాయస్వాహేతి ప్రముక్తేర్దుహోతి । సుప్రగన్త్య లో
 కస్య ప్రముక్త్యై । పృథివ్యైస్వాహోంతరితాయస్వాహేత్యహా ।
 యథాయజురైతైతత్ । దత్వతైస్వాహా దంతకాయస్వాహేతక

రీరః ఘోరమాంజుహోతి । పితృల్లోకమేవ తేర్యజమానోవరుంధే ।
 కస్త్యాయనక్తి సత్త్వాయనక్తివరిధీకాయనక్తి । ఇమేవైలాకాః
 పరిధయః । ఇమానేవాస్త్యైలాకాయనక్తి । సువగ్నస్య లోకస్య
 సనుష్ట్యై ॥ ౭౦ ॥ యస్మాద్భూతో యతత్తదాశ్మత మహిమా
 నాజుహోతి । సువగ్నావైలోకోమహాః । సువగ్నమేవతాభ్యాం
 లోకం యజమానోవరుంధే । ఆబ్రహ్మన్బ్రహ్మనోబ్రహ్మవర్చ
 సీజాయతామితి సమస్తాని బ్రహ్మవర్చసాని జుహోతి । బ్రహ్మ
 వర్చసమేవ తేర్యజమానోవరుంధే । జజ్జీవీజమితి జుహోత్యేనం
 తరిత్యై । అగ్నయే సమనమతృప్తివై సమనమదితసన్నః ఘోరా
 మాజ్ఞుః ఘోరాతి । సువగ్నస్య లోకస్య సన్నత్యై । భూతాయ
 స్వాహా భవిత్యతే స్వాహా భూతాభవ్యా హోమా జుహో
 తి । అయంవైలోకోభూతమ్ ॥ ౭౧ ॥ ఆసాభక్తిష్యత్ । అన
 యో రైవ లోకయోగప్రతిష్ఠతి । సర్వస్యాప్త్యై । సర్వస్యావరు
 ధ్యై । యదక్రందగప్రథమంజాయమాన ఇశ్యశ్వస్తోమీయం జుహో
 తి । సర్వస్యాప్త్యై । సర్వస్య జిత్యై । సర్వమేవ తేనాహోతి ।
 సర్వంజయతి । యోశ్వమేధేన యజతే ॥ ౭౨ ॥ ఋతే యడ్యైస
 మేవంవేద । యజ్ఞగ్ం రతూగ్ం స్య జిహ్వాగ్ం సక్న । సప్తతాన్వ
 జావతిర్నక్తగ్ం ఘోరమానోవశ్యత్ । తానజుహోత్ । తే రైవస
 యజ్ఞాద్రతూగ్ం స్య హావాక్న । యన్నక్తగ్ం ఘోరమాంజుహో
 తి । యజ్ఞాదైవతేర్యజమానోరతూగ్ం స్యవహోతి । ఉషసేస్వా

కుః పుష్కరస్థాపాహత్యంతతోజుహతి । సువర్ణస్య లోకస్య స
 మష్టై ॥ ౭౪ ॥ వైసభాగంపే సూర్యోజ్యోతిస్సంతత్యై సమ
 స్థ్యై భూతంయజతేనవచ ॥ ౧౮ ॥

ఏకయాపావైకాదశినీవా । అన్యేషాం యజ్ఞానాం యూ
 పాభవంతి । ఏకవిగ్ంతేన్న్యశ్వమేధస్య । సువర్ణస్య లోకస్యాభి
 జిత్యై । బైల్ వోవా ఖాదిరోవా పాలాశోవా । అన్యేషాం యజ్ఞ
 క్షమానాం యూపాభవంతి । రాజ్ఞదాల ఏకవిగ్ంతత్యరత్నిరశ్వ
 మేధస్య । సువర్ణస్య లోకస్య సమష్టై । వాన్యేషాం పశూ
 నాంతేజన్యా అవద్యంతి । అవద్యంత్యశ్వస్య ॥ ౭౫ ॥ పా
 ప్తావై తేజనీ । పాప్తనోపహత్యై । స్వత్తశాఖాయామన్యేషాం ప
 గ్రూనామవద్యంతి । వైతసశాఖాయామశ్వస్య । అఘ్నయోని
 ర్వా అశ్వః । అఘ్నజోవేతసః । స్వప్తవాస్యయోనావవద్యంతి ।
 యూపేషు గ్రామ్యాన్వశూన్యంజంతి । ఆరోకేష్వరణ్యం
 ధారయంతి । పశూనాం వ్యాన్యత్యై । ఆగ్రామ్యాన్వశూన్యం
 భంతే । పౌరణ్యాన్ సృజంతి । పాప్తనోపహత్యై ॥ ౭౬ ॥

అశ్వస్య వ్యాన్యత్యై త్రీణిచ ॥ ౧౯ ॥

రాజ్ఞదాలమగ్నిష్టంమినోతి । భూగ్రహత్యాయా అప
 హత్యై । పాతుద్రవావభితోభవతః । పుణ్యస్యగంధపావరుద్యై ।
 భూగ్రహత్యామైవాప్తాదప్తహత్యై । పుణ్యస్యగంధనోభయత్తవరి
 గృహ్యంతి । వద్వైల్ వాభవంతి । బ్రహ్మచర్యసస్యావరుద్యై । వ

ఖాదిరాః । తెజసావరుద్యై ॥ ౭౭ ॥ మహులూకాః । సోమ
 పీఠసావరుద్యై । పకవిగ్ంశతిస్సంపద్యంతే । పకవిగ్ంశత్యై
 దెవలూకాః । ద్వాదశమాసాఃవశ్చలూకాః । త్రయింశమేలూకాః ।
 అసావాదిత్య పకవిగ్ంశః । ప్రపసువగ్ంశలూకాః । సువర్గస్య లూక
 స్య సమస్తైః । శతంపశవోభవంతి ॥ ౭౮ ॥ శతాయుషురు
 ష శ్శతేంద్రియః । ఆయుష్యేవేంద్రియేప్రతిత్వతి । సర్వసా
 అశ్వమైథ్యాహ్నితి । అపరిమితాభవంతి । అపరిమితసావరుద్యై ।
 బ్రహ్మవాదినో వదంతి । కష్టాన్సక్యాత్ । దక్షిణతోవ్యేహం ప
 శూనామవద్యంతి । ఉత్తరతోశ్వసేతి । వారునావా అశ్వః
 ఏహ వై పరుణస్య దిక్ । స్వాయా మైవాస్య దిశ్యేవద్యతి ।
 యదితేహం పశూనామవద్యతి । శతదైవత్యం తేవావరుంధే ।
 చితేగ్నావధివై తస్యే కటేశ్వందినోతి । అభుయోనిర్వాఅశ్వః ।
 అభుజోవేతనః । స్వప్రవైసం యోనౌ ప్రతిష్ఠాపయతి । పురిస్తా
 త్వత్రిత్యంచం తూప్తరం చినోతి । పశ్చాత్పశ్చాత్ పశ్యంతం గోక్షు
 గమ్ ॥ ౮౦ ॥ పూర్ణాపానావైవాప్త్యంధ్యుత్యంతాదధాతి ।
 అశ్వంతూప్తరం గోమృగమితి సర్వముతిప్తకాం జహోతి । ఏహం
 లూకావామభిజిత్యై । ఆర్తవాధిజహోతి । సాత్త్వానమైవై సగ్ంస
 తనుంకరోతి । సాత్త్వాముష్మిన్తోకేభవతి । యథేంద్రేద । అథో
 వసో రైవ భారాం తెభావరుంధే । ఇల్లుపదాయస్యాహో బలివ
 ద్దాదాయస్యాహోక్యాహు । సంవత్సరోవా ఇల్లుపదాయస్యాహు బలివ

లో బలవదః । నచక్షన్సరాదేవ పరివత్సరాదాయురవరుద్ధై । ఆ
యురైవాస్మిదధాతి । తస్మాదశ్వమేధయాజీ జరసా విప్రసాముం
లోకమేతి ॥ ౨౦ ॥ తేజసోవరుద్ధ్యై భవంత్యశో గౌముగమ
లువదశ్శత్రుత్వారిచః ॥ ౨౧ ॥

ఏకవిగ్ం శోగ్ని ర్భవతి । ఏకవిగ్ం శస్త్రామః । ఏకవిగ్ం శ
త్రిర్యూపాః । యథావాఅశ్వవర్ష భావావృషాణసన్న్యంస్ఫురే
రిక్ష్మ । ఏవమేతథోస్తూ సన్న్యం స్ఫురంతే । యదేకవిగ్ం శాః ।
తేయశస్మచ్యైర్రిక్ష్మ । హవ్యేతాన్య యజ్ఞః । ద్వాదశపవా
గ్ని సాన్యదిత్యామః । ద్వాదశస్త్రామః ॥ ౨౨ ॥ ఏకాదశయూ
పాః । యద్వాదశోగ్ని ర్భవతి । ద్వాదశమాపాసన్సంవత్సరః । సన్
వత్సరేజ్జేవాస్తా అన్న మురుంధే । యద్దశయూపా భవంతి । ద
శాక్షరావిరాట్ । అన్నంవిరాట్ । విరాజైవావా ద్ద్యమురుం
ధే । యఏకాదశః । ప్రసప్తవాస్త్యేసః ॥ ౨౩ ॥ దుహప్తవై నాన్
తేన । దదాపాః । యద్వాదశోగ్ని సాన్యద్వాదశస్త్రామపేకాద
శయూపాః । యథాఘ్నరిణాయాయాత్ । తాద్భక్తిత్ । ఏక
విగ్ంశపవాగ్ని సాన్యదిత్యామః । ఏకవిగ్ంశస్త్రామః । ఏకవిగ్ం
శత్రిర్యూపాః । యథావ్రష్టిభిర్యాతి । తాద్భగేనతిత్ ॥ ౨౪ ॥
యోవాఅశ్వమేధే త్రిప్రకకుభోవేద । కకుద్ధరాజ్ఞాం భవతి । ఏక
విగ్ంశోగ్ని ర్భవతి । ఏకవిగ్ంశస్త్రామః । ఏకవిగ్ంశత్రిర్యూపాః ।
ఏకాదా మేధే త్రిప్రకకుభః । యప్రవరవేద । కకుద్ధరాజ్ఞాం

కృష్ణయశస్సాగ్రమునైశ్చర్యముపై

భవతి । యోవాఅశ్వమేధే త్రిశీర్షాణి వేద । శిరోహరాజ్ఞాంభ
వతి । పక్షవిగ్ం శోగ్నిర్భవతి । పక్షవిగ్ం శస్త్రానుః । పక్షవిగ్ం శత్తి
ర్యూపాః । పతానివా అశ్వమేధే త్రిశీర్షాణి । యపవం వేద ।
శిరోహరాజ్ఞాంభవతి ॥ ౮౫ ॥ ద్వాదశస్త్రామస్సపవ తద్భి
రోహరాజ్ఞాంభవతి పట్వ ॥ ౮౬ ॥

దేవావా అశ్వమేధే పవనానే । సువర్గం లోకం నపా
ణానక్ష్మ । తమశ్వసాహావాత్ । యదశ్వమేధేశ్వర మేధ్య
నోదంచోబహిష్పననూనగ్ం సర్వంతి । సువర్గస్య లోకస్య ప్ర
జ్ఞాత్యై । నవేనుసుచ్యుస్సువర్గం లోకమంజసా వేద । అశ్వోవై సువ
ర్గం లోకమంజసా వేద । యదుగ్రాతోగ్రాయేత్ । యథాక్షేత్రజ్ఞో
నేన పథాప్రతి పాదయేత్ । తాద్భుక్తత్ ॥ ౮౭ ॥ ఉగ్రాతా
రమస్తరుధ్య । అశ్వముద్గీథాయ వృణోతే । యథాక్షేత్రజ్ఞాంజసా
నయతి । పవమేవై నమశ్వసువర్గం లోకమంజసా నయతి । పు
చ్చమవార్థంతే । సువర్గస్య లోకస్య నమస్త్యై । హింకరో
తి । సామైవాకః । హింకరోతి । ఉద్గీతపవాస్య సః ॥ ౮౮ ॥ ప
దబ్రా ఉపమంధంతి । మిథునత్వా య ప్రజాత్యై । అథోయథోపగా
తార ఉపగాయంతి । తాద్భుగ్వతత్ । ఉదగాపి దశోవేధ్య
త్యాహ । ప్రాజ్ఞావత్యోవాఅశ్వః । పరీహాపకరుద్గీతః । ఉద్గీతమై
వావరుభై । అథోయత్సమయోరైవ ప్రతితిష్ఠతి । హిరణ్యవోపా
కరోతి । జ్యోతిర్వై హిరణ్యమ్ । జ్యోతిరైవ ముఖోదకాతి ।

యజమానేద ప్రజాసుతః । అథా హిరణ్యజ్యోతి రైవ యజమా
నస్సుప్తర్గం లోకమేతి ॥ ౮౮ ॥ తథస్థాపాకరోతిచ త్వారిచ ॥ ౮౯ ॥

పురుషోవై యజ్ఞః । యజ్ఞఃప్రజాపతిః । యదశ్వేవతూన్ని
యుః జంఛి । యజ్ఞాదేవ తద్యజ్ఞం వ్రయుజైః । అశ్వం యావరం
గోమృగమ్ । తానగ్నిష్ఠాలభతే । సేనాముఖమైవ తథస్థాంశ్య
త । తప్తాద్రాజముఖం భీష్మంభాపుఃమ్ । ఆగ్నేయం కృష్ణగ్రీవం
పురస్తాల్లలాటే । పూర్వాగ్నిమేవతంకురుతే ॥ ౯౦ ॥ తప్తా
యావర్వాగ్నిం పురస్తాథ్ పావయంతి । పాష్టమనన్వంశమ్ । అన్నం
వై పూష । తప్తాయావర్వాగ్నా వాహార్యమాహరంతి । విహై
పాష్టముపరిప్రాత్ । వింద్రావై రాజన్యోన్నం పూష । అన్నా
ద్యైవైవైసముఖయతఃపరిగృహ్యంతి । తప్తాద్రాజన్యోన్నాదో భా
పుః । ఆగ్నేయా కృష్ణగ్రీవాబాహువాః । బాహువోరైవవీర్యం
భతే ॥ ౯౧ ॥ తప్తాద్రాజన్యోబాహుబలీభాపుః । త్వాష్ట్రా
లీమశస్త్రాస్త్రోః । స్థోరైవ వీర్యం భతే । తప్తాద్రాజన్య
డిరుబలీ భాపుః । శితిష్పృష్టా బాహుస్తత్యైవైవైష్టై । బ్రీహ్మ
వర్షనమేవోపరిష్టాద్భతే । అథోక్తవచే ఏవైతే అభితఃపర్యాహతే ।
తప్తాద్రాజన్యస్సన్నద్ధో వీర్యం కరోతి । ధాత్రే వృషా దరమ
భస్తాత్ । ప్రతిష్ఠామైవైతాం కురుతే । అథోఽయంవై ధాతా ।
అన్యైమైవ వ్రతతిత్థతి । సూర్యం బలత్తం పుచ్ఛే । ఉత్తేధమైవ
తంకురుతే ॥ తప్తామత్తేధం భయేప్రజా అభినన్గంత్రయన్ ॥ ౯౨ ॥

కురుతేధలే కురుతే సంవత్సరే ౧౩ ।

సాంగ్రహణ్యా చతుష్టయోయోవై యపిశుశ్చత్వా
 రో యథానిక్తం ప్రజాపతయేత్వా యథాప్రక్షితం విభూరా
 హ ప్రజాపతిరకామయతాశ్వమేధనప్రజాపతిర్నకిక్షుప్తా నసా
 విశ్రమాబ్రహ్మప్రజాపతిర్దేవేభ్యఃప్రజాపతి రత్నాగ్ంసిప్ర
 జాపతిమీప్సతి విభూరశ్వనామాన్యంభాగ్ంసేక యు-పో రా
 జ్జుదాలమేకవిగ్ంశోదేవాఃపురుషస్త్రయోవిగ్ంశతః ॥

సాంగ్రహణ్యా తస్మాదశ్వమేధయాజీయత్పరిమితాయ
 ద్యజ్జముఖేయోదీత్యాం దేవానైవ త్రయ్యమైపితాయ పాణా
 పావావైవాస్త్రితస్మాద్రాజన్య ఏకనవతిః ॥

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ తత్వతీయాష్టకే

అష్టమ ప్రపాఠక స్సమాప్తః.

శ్రీ నవమ ప్రపాఠక ప్రారంభః శ్రీ

హరిఃఓమ్ ॥ ప్రజాపతిరశ్వమేధనుస్సజత । సోష్టాధస్స
 స్తోపాకామత్ । తమాష్టాదశిభిరస్తుపామ్యుత్ । తమాహ్నత్ ।
 తమాష్టాదశిభిరహరుష్ట । యదష్టాదశిన అలభ్యంత । యజ్ఞ
 మైవత్రైకాష్ట్రయజమానోవరుణే । సప్తధర్మసన్న్యతా వీహ ప్రతి
 మా । యదష్టాదశినః । త్యాదశిమాప్తానందతామ ॥ ౧ ॥ సం

వధురోహదశః । యదహదశివ అలభ్యం తే । సంవధురమేవ తై
 రాప్తాయజమానోపరున్ధే । అగ్నిశ్చైవానప్తమానుచాకరాంత ।
 ఇత రేషుయూపేష్వప్తాదశిన్ జామిత్యాయ । నవనవాలభ్యం తే
 సవీర్యత్యాయ । యదారణ్యేస్సగ్ం స్థాపయేత్ । వ్యవసేయతాం
 పితాపుత్రా । వ్యధాన్యకా మెయః । విహరంగా మయో
 గ్గా మాంతా వ్యాతామ్ ॥ ౨ ॥ ఋక్షికాః పురుషన్యాహూః
 పరిమోషిణ ఆచార్యధిని ప్రసూరా అరణ్యేష్వాజాయేరన్ ॥ ౩ ॥
 హుః । అవశవోనావతే । యదారణ్యాః । యదారణ్యేస్సగ్ం
 స్థాపయేత్ । క్షిప్రియజమానమరణ్యం మృతగ్ం హరేయః ।
 అరణ్యాయతనాహ్యరణ్యాః పశవఇతి । యత్పశూనాలభేత । అ
 నరుద్ధా అన్య పశవన్యః । యత్పశ్యగ్ని కృతానుధన్వజేత్ ॥
 యజ్జవేశనంకుర్యాత్ । యత్పశూనాలభేత । తేనైవపశూనసరుం
 థే । యత్పశ్యగ్ని కృతానుధన్వజత్య యజ్జవేశసాయ । అనరుద్ధా
 అన్య పశవోభవంతి । నయజ్జవేశనంభవతి । నయజమానమరణ్యం
 మృతగ్ం హరంతి । గ్రామ్యేస్సగ్ం స్థాపయతి । పతేవైపశవః
 ఔమోవాను । నంపితాపుత్రావనన్యతః । నమధాన్యకా మ
 ద్రి । ప్రకుంభకం గ్రామయోగ్గా మాంతా భవతః । నక్షికాః
 పురుషన్యాహూః పరిమోషిణ ఆచార్యధిని ప్రసూరా అరణ్యేష్వా
 జాయేరన్ ॥ ౪ ॥ ఋతవస్సన్యతాముధన్వజేత్యగ్నితప్తీశః ॥ ౫ ॥

బ్రహ్మసంహితాయామర్చా భాగవత దండయేతి । నవ

తానుభయాన్వహూనపశ్యత్ । గ్రామ్యాగ్ం శ్చార్థశ్యాగ్ం
 శ్చ । తానాలభత । తైర్వైసఉభాలోకావవారుంధ । గ్రామ్యై
 రైవ పశుభిరిమం లోకమవారుంధ । అరణ్యేరముమ్ । యద్గ్రా
 మ్యాన్వహూనాలభతే । ఇనుమేవ తైర్లోకమవరుంధే । యదార
 శ్యా ॥ ౫ ॥ ౧౫ అముంతైః । అనవరుద్ధోవా ఏతస్య సంవత్సర ఇ
 త్యాహుః । యఇతత్తతశ్చతుర్మాస్యాని సంవత్సరం ప్రయుజ
 ఇతి । ఏతావావై సంవత్సరః । యచ్చతుర్మాస్యాని । యదే
 తే చాతుర్మాస్యాఃపశవ ఆలభ్యంతే । ప్రత్యక్షమేవ తైస్సంవత్స
 రం యజమానోవరుంధే । వివాపష ప్రజయాపశుభిర్ముధ్యతే ।
 యస్సంవత్సరం ప్రయుజై । సంవత్సరస్సవగోలాకః ॥ ౬ ॥
 సువగంతు లోకం నావరాధ్నోతి । ప్రజావై పశవ ఏకాదశిని ।
 యదేతవికాదశినాఃపశవ ఆలభ్యంతే । సాక్షాదేవప్రజాంపశూ
 యజమానోవరుంధే । ప్రజాపతిర్విరాజనుస్సజత । పాస్సప్రాశ్వ
 మేధం పావీశత్ । తాందశిభిరను పాయుజై । తామాప్నో
 త్ । తామాప్తాదశిభిరవారుంధ । యద్దశిన ఆలభ్యంతే ॥ ౭ ॥
 విరాజమేవ తైరాప్తా యజమానోవరుంధే । ఏకాదశ దశత ఆల
 భ్యంతే । ఏకాదశాక్షరాత్రిష్టుకై । త్రైష్టుభాఃపశవః । పశూ
 నైవావరుంధే । వైశ్వదేవోవాఅశ్వః । నానాదేవత్యాఃపశవో
 భవంతి । అశ్వస్య సర్వత్వాయ । వానాయాపా భవంతి । తప్త
 వ్యానాయాపాఃపశవః । బహుయాపా భవంతి । తప్తద్బహుయా

పాపశుభ్రములను దృష్టింపఁ జేయఁ జేయఁ ॥ ౪ ॥ ఆరణ్యకములలో దశవ అలభ్యం
తే నానారూపాపశుభ్రములను దృష్టింపఁ జేయఁ ॥ ౫ ॥

అస్మై వై లోకాయ గ్రామ్యాపశుభ్రం అలభ్యం తే । అము
ష్టా ఆరణ్యః । య గ్రామ్యాపశుభ్రం నాలభతే । ఇమ మేవ తైర్లో
కమువరులభే । య దారణ్యకః । అముంతైః । ఉభయాన్పశు
నాలభతే । గ్రామ్యాగ్ంశ్చారణ్యగ్ంశ్చ । ఉభయోర్లో
కయోరవరుద్యే । ఉభయాన్పశునాలభతే ॥ ౬ ॥ గ్రా
మ్యాగ్ంశ్చారణ్యగ్ంశ్చ । ఉభయస్యాన్నాద్యస్యావరుద్యే ।
ఉభయాన్పశునాలభతే । గ్రామ్యాగ్ంశ్చారణ్యగ్ంశ్చ ।
ఉభయేషాం పశునామవరుద్యే । త్రయస్త్రియోభవంతి । త్రయ
ఇమేలోకాః । ఏషాం లోకానామాష్టైః । బ్రహ్మవాదినోవదన్తి ।
కస్తాగ్ంశ్చైవ ॥ ౭ ॥ అస్మిన్లోకే బహువక్షామా ఇతి । య
భస్మా నీభ్యో దేవతాభ్యా నేవనేవ పశవఅలభ్యం తే । అస్మిన్
ప తైర్లోకే కామాం దధాతి । తస్మాదస్మిన్లోకే బహువక్షామాః । త్ర
యాణాం త్రయాణాగ్ం సహవపాజహాతి । త్ర్యవృత్తావై దే
వాః । త్ర్యవృత్త ఇమేలోకాః । ఏషాం లోకానామాష్టైః । ఏ
షాం లోకానాం క్షృష్టైః । పర్యగ్ని కృతానారణ్యనుభస్మజంత్య
హిగ్ంసామై ॥ ౮ ॥ అవరుధ్యఉభయాన్పశునాలభతే సత్యాద
హిగ్ంసామై ॥ ౯ ॥

యుంజంతి బ్రహ్మవిత్వానాం । అసానా అదిత్యో బ్రహ్మవిత్వానాం ॥

అదిత్యమైవాస్మయనక్తి । అరుషమిత్యాహ । అగ్నిత్వా అరు
 షః । అగ్నిమైవాస్మయనక్తి । చరంతమిత్యాహ । వాయురై
 చరక్ష్వా । వాయుమైవాస్మయనక్తి । పరిత్రస్తుపథిత్యాహ ॥ ౧౨ ॥
 ఇమేవై లూకాఃపరిత్రస్తుపః । ఇమానైవాస్మై లూకాయనక్తి । రో
 చంతే రోచనాదివీత్యాహ । నక్షత్రాణివై రోచనాదివి । నక్షత్రా
 న్యైవాస్మై రోచయతి । యుంజంత్యస్త్య కామ్యిత్యాహ । కామా
 నైవాస్మయనక్తి । హరీఃపక్షసేత్యాహ । ఇమేవై హరీవిపక్షసా ।
 ఇమేషవాస్మయనక్తి ॥ ౧౩ ॥ శోణాధృష్టాన్మవాహసేత్యా
 హ । అహ్మూరాత్రేవై స్మవాహసా । అహ్మూరాత్రే పవా
 స్మయనక్తి । పతాపవాస్మై దైవతాయనక్తి । సువర్గస్య లోకస్య
 సమష్ట్యై । కేతుంక్పూన్మ కేతవళితి ధ్వజం ప్రతిముంచతి । య
 శపవై నగ్ం రాజ్ఞాంగమయతి । జీమూతసేవ భవతి ప్రతీకమిత్యా
 హ । యథాయజురైవైతత్ । యేతైపంథానస్సపితకపూర్వాస్యస్త
 త్యిత్యధ్యయైర్యజమానంవాచ యిత్యభిజిత్యై ॥ ౧౪ ॥ పర్వావా
 పతస్యయజ్ఞపతి । యస్యపశురుపాకృతాన్యథా కేద్ర్యాపతి । ప
 తన్గ్ం స్తోతరైతేన పథాపునరశ్వమావర్తయాసేన త్యిత్యాహ । వా
 యురైస్సస్తాతా । వాయుమైవాస్య పరస్తాద్దధాత్యాచ్యత్యై । య
 తావై హవిషోగృహీతస్యసూండతి । పతంవా పతదశ్వస్య సూం
 దతి । యదస్తోకాకృతస్య లూమాదిశీయంతే । యద్వాకేమకా
 యానానానాంతి । లూమాన్యవాన్యకృత్సంభరంతి ॥ ౧౫ ॥ భా

రుప్తవసునవతిప్రాజాపత్యాభిరావయన్తి । ప్రాజాపత్యోవాఅశ్వః ।
 స్వయైవైసం దేవతయా నమర్థయంతి । భూరితిమహిషీ । భవతి
 తివా వాతా । సువరితి పరివృత్తీ । ఏహంల్లోకానా మభిజిత్యై ।
 హిరణ్యయాః కాచాభవంతి । జ్యోతిర్వైహిరణ్యమ్ । రాష్ట్ర
 మశ్వమైథః ॥ ౧౬ ॥ యో జ్యోతిశ్చైవాస్తే రాష్ట్రం చ సమీధవ
 థాతి । సహస్రం భవంతి । సహస్ర నమితసువనగోళాళకః । సు
 వర్ణవ్య లోకస్యాభిజిత్యై । అపవా ఏతస్మా తైజశ్చంద్రియం పశవ
 శ్శ్రీకామంతి । యోశ్వమైథేన యజతే । వనవస్త్యాం జన్తు
 గాయత్రేణ ఛందసేతి మహిష్యభ్యవత్తీ । తేజోవా ఆజ్యమ్ ।
 తేజోగాయత్రీ । తేజస్సైవాస్తే తేజోవరుద్ధే ॥ ౧౭ ॥ రుద్రా
 స్త్వాంజంతు త్రైస్తుభేన ఛందసేతి వావాతా । తేజోవా ఆజ్య
 మ్ । ఇంద్రియం త్రిస్తుభి । తేజస్సైవాస్తా ఇంద్రియమవరు
 థే । ఆదిత్యాస్త్యాం జంతు జాగలేన ఛందసేతి పరివృత్తీ । తే
 జోవా ఆజ్యమ్ । పశవోజగతీ । తేజస్సైవాస్తే వశూనవరుంధే ।
 పశ్వయోభ్యంజంతి । శ్రీయావా ఏతక్రూపమ్ ॥ ౧౮ ॥
 యశ్వశ్చయః । శ్రియమైవాస్త్యే తద్దధత । వాస్తా తైజశ్చంద్రి
 యం పశవశ్రీరపకామంతి । లాజంతి ఛావీరేయశో ముమూర
 త్యత్యతీక్రగున్నగుశ్వయోపాహరంతి । వ్రీణామేవాన్నాదీం
 కర్వతే । ఏతద్దేవా అన్నగుత్తే తదన్నగుద్ధిప్రజావత్యత్యత్యహ ।
 వ్రీణాయామైవాన్నాద్యం దధతే । యదివా వజ్రఘ్రిత్ ।

అగ్నిః పశురాసీదిత్యవహూపయేత్ । అపహ్నానజిహ్నుతి । ఆకాగ్
వాజీక్రమైరత్యక్రమిద్వాజీక్యాస్తే పృష్ఠం పృథివీసభస్థమిత్యశ్వ
మనుమంత్రయతే । ఏహం లూకానామభిజిత్యై । సమిద్ధోఅంజకా
కృదరం మతీనామిత్యశ్వస్థాప్రియోభవంతి సరూపత్యామ ॥౧౯॥

పరిత్యజ్యపితృత్యాస్తే మే ఏవాస్త్యే యునక్త్యభిజిత్యై భరం
త్యశ్వమైహారుంధే రూపంజిహ్నుతి త్రిణిద ॥ ౪ ॥

తేజసావా ఏవబ్రహ్మవర్షసేనచ వ్యర్ధ్యతే । యోశ్వమైశే
న యజతే । ఊహితాచ బ్రహ్మచ బ్రహ్మచ్యం వదతః ।
తేజసావైవైనం బ్రహ్మవర్షసేనచ సమర్ధయతః । దక్షిణతో బ్ర
హ్మభవతి । దక్షిణతతయతనోవై బ్రహ్మ । బాహుసంయోగైవ బ్ర
హ్మ । బ్రహ్మవర్షసమైవాస్య దక్షిణతో దధాతి । తస్మాద్దక్షిణో
ద్ధో బ్రహ్మవర్షసితరః । ఉత్తరతో ఊహితాభవతి ॥ ౨౦ ॥ ఉ
త్తరతతయతనోవై హోతా । అగ్నేయోవై హోతా । తేజోవా
అగ్నిః । తేజఏవాస్యోత్తరతో దధాతి । తస్మాదుత్తరోద్ధస్తేజస్వి
తరః । యూపమభితో వదతః । యజమానదేవత్యోవై యూపః ।
యజమానమేవ తేజసాచ బ్రహ్మవర్షసేనచ సమర్ధయతః । కిన్
స్విదాసీతూర్వచిత్తరిత్యాహు । ద్యౌరైవృష్టిః పూర్వచిత్తః ॥
నిరమైవ వృష్టి మవరుంధే । కిన్ స్విదాసీద్భూహద్వయిత్యాహు
హ । అశ్వోవై బ్రహ్మద్యయః । అశ్వమైవావరుంధే । కిన్ స్వి
దాసీద్విశంకిరత్యాహు । రాత్రిరైవ షక్యేలా । రాత్రీమైవావ

రుద్ధే । క్లింస్పదాస్పలిప్తిలేత్యాహ । శ్రీర్వైపిల్పిలా । అ
 నాన్యమైవావరుద్ధే ॥ ౨౨ ॥ కస్విదేకా కీచరతీత్యాహ । అ
 సావా ఆద్యపక్వాకీచరతి । తేజప్తవావరుద్ధే । కడుస్విజ్జాయతై
 షుచరిత్యాహ । చంద్రమావై జాయతై ఘనః । ఆయురైవావరుద్ధే ।
 క్లింస్పద్ధినుస్య భేషజమిత్యాహ । అగ్నిర్వై హేమస్య భేషజ
 మ్ । బ్రహ్మవర్షసమైవావరుద్ధే । క్లింస్పదా వపనంమహది
 త్యాహ ॥ ౨౩ ॥ అయంవై లోకతనవనంమహత్ । అప్సినై
 వల్లోకేప్రకటత్యతి । పృచ్ఛామిత్యా వరమంతం పృథివ్యాత్త్యా
 హ । వేదిర్వై సరోంతంపృథివ్యాః । వేదిమైవావరుద్ధే । పృచ్ఛా
 మిత్యా భువనస్యనాభిమిత్యాహ । యజ్ఞోవై భువనస్యనాభిః । య
 జ్ఞమైవావరుద్ధే । పృచ్ఛామిత్యా వృష్టో అశ్వస్యరేతత్త్యాహ ।
 సోమోవైవృష్టో అశ్వస్యరేతః । సోమప్రీథమైవావరుద్ధే । పృ
 ఛామి వాచఃపరమంహోమేత్యాహ । బ్రహ్మవై వాచఃపరమం
 హోమః । బ్రహ్మవర్షసమైవావరుద్ధే ॥ ౨౪ ॥

మూలాధవత్తై వృష్టిఃపూర్వచిత్తిరన్నాద్యమైవా వ
 రుద్ధే మహదిత్యాహ సోమోవై వృష్టో అశ్వస్యరేత త్పత్వరిచ॥

అప్తవాపితప్తాత్వాగ్నిశాఃకామంతి । యోశ్వమైధేన
 యజతే । ప్రాగ్నియస్వాహావ్యానాయస్వాహేతి సంజ్ఞవ్యమా
 న ఆహుతీజ్ఞాహతి । ప్రాగ్ని నైవాప్తిదధాతి । నాప్తాత్వాగ్ని
 శాఃకామంతి । అవంతీస్థావంతీస్తావంతు । ప్రియంత్యాప్రి

యాగామ్ । సర్వప్రమాచ్యవామ్ । నిధి నాంతా నిధి పతగ్ం
హవామహే నసామమేత్యాహ । అపైవాపైతేఘ్నవతే ॥ ౨౫ ॥
అథోఘవంత్యైవై నమ్ । అథో న్యేవాపై హ్నునతే । ప్రసరియం
తి । గ్రయ్యమెలోకాః । ప్రళయప్రవై నం లోకేభ్యో ఘవతే । ప్రస
పునసరియంతి । పటథ్ సంపద్యంతే । పద్వామితవః । మును
భిరైవై నం ఘవతే । అపవా పతేభ్యోపా గ్రాకా మతి ॥ ౨౬ ॥
యేయజ్జై ఘవనం తనవతే । నవకృత్వసరియంతి । నవతైపును
మేపా గ్రాకాః । పా గ్రానైవాన్యం దధతే । వైభ్యోపా గ్రా అప
కామంతి । అంజేఅంబాల్యం చిక్త్యతి పట్న ముదానయతి । అహ్వ
తైవైవామ్ । సుభగే కాంపీలవాస్సీత్యాహ । గపప్రవై నాముపన
యతి । సువగే లోకే నచో గ్ధ్వాథామిత్యాహ ॥ ౨౭ ॥ సు
వర్ణమైవై నాం లోకం గమయతి । ఆహవానానిగర్భధమాన్యమహా
నిగర్భధమిత్యాహ । ప్రజావై పశవోగర్భః । ప్రజామేవప
సూవాన్యంధతే । దేవావాఅశ్వమైధే వపమానై । సువర్ణం లో
కం నచో గానన్ । తనశ్వోపా గ్రానాత్ । యథూస్సీభర
సిపథాకల్పయంతి । సువగసస్య లోకస్య ప్రజ్ఞాత్యే । గాయ
త్రీతిష్ఠుబ్జగత్యాహ ॥ ౨౮ ॥ యథాయజురైవైతత్ । గ్ర
య్యసూచ్యో భవంతి । అయిష్మయో రజతా హరిణ్యః । అస్య
వై లోకస్య రూపమయిష్మయ్యః । అంతరిక్షస్య రజతాః । దివో
హరిణ్యః । దివో వా అయిష్మయ్యః । అవాంధరదివో రజతాః ।

ఉద్ధౌ హరిణః । దిశప్రవాప్తే కల్పయతి । కస్త్యాభ్యతికస్త్యా
విశాస్త్రత్యాహహిగం పాయై ॥ ౨౯ ॥ హువప్రతేక్రానుం
రూకాన్వరామిత్యాహ జగతీత్యాహ కల్పయత్యేకంచ ॥ ౩౦ ॥

అప్రవా ప్రతస్తాచ్ఛ్రీరాప్త్రం క్రానుతి । యశ్వమేధే
నయజతే । ఉద్ధౌమెవామచ్యయతాదిత్యాహ । శ్రీరైర్వా
ప్త్రీనుశ్వమేధః । శ్రియమెవాప్తే రాప్త్రీమూర్ధ్వముచ్చయ
త । వెణుభారం గిరావివేత్యాహ । రాప్త్రీంవై భారః । రాప్త్రీ
మెవాప్తే పర్యాహతి । అథాప్యనుభవమేధతామిత్యాహ । శ్రీ
రైర్వాప్త్రీస్యనుభవమ్ ॥ ౩౦ ॥ శ్రియమెవావరుంధే । శ్రీతే
వాతే పునర్వివేత్యాహ । క్షేమోవై రాప్త్రీస్యశీతో వాతః ।
క్షేనుమెవావరుంధే । యద్ధరిణీయప్రమత్తీత్యాహ । విద్యైహరిణీ
రాప్త్రీంయవః । విశంప్రేవాప్తే రాప్త్రీంచ ప్రమీచదధాతి । నపు
ప్తం ప్రశునన్యత్రత్యాహ । తస్మాద్రాహ ప్రశున్నపుష్పతి ॥ ౩౧ ॥
శూద్రా యదయజాతా నపోషాయ ధనాయతీత్యాహ । తస్మా
ద్యైశీపుత్రీం నాభిషించంతే । ఇయంయతా శకుంతకేత్యాహ ।
విద్యైశకుంతకా । రాప్త్రీనుశ్వమేధః । విశంప్రేవాప్తే రాప్త్రీ
శ్చ ప్రమీచదధాతి । అహలమితి సర్వతీత్యాహ । తస్మాద్రాప్త్రీ
య విశస్సర్వంతి । ఆహతంగభవప్రత్యాహ । విద్యైగభః ॥ ౩౨ ॥
రాప్త్రీంచనః । రాప్త్రీమెవవిశ్యాహంతి । తస్మాద్రాప్త్రీం
విశం కూకుకమ్ । కూతావతే పితావత్రత్యాహ । ఇయంవైమూ

తా । అసాపితా । ఆభ్యామైవైవం పరివదాతి । అగ్రం వృక్షస్య
 రోహత్యత్యాహ । శ్రీరైవ వృక్షపాగ్రమ్ । శ్రియమైవా వసుం
 థే ॥ ౩౩ ॥ ప్రాప్రసులూమితి తేపితా గభేముష్టిమతగ్ంసయదిత్యా
 హ । విద్వైగభః । రాప్త్రం ముష్టిః । రాప్త్రమేవ పితౄహం
 తి । తస్మాద్రాప్త్రం విశం ఘాతుకమ్ । అపవా ఏతేభ్యఃప్రా
 తాఃకామంతి । యేయజ్జైపూతం వదంతి । దధికావన్జ్ఞో అకా
 రిషమితి సురభిమతీమృదంవదంతి । ప్రాతావై సురభయః । ప్రా
 తానైవాత్మందథతే । నైభ్యఃప్రాతాంపకామంతి । ఆభాహి
 ష్టామయోభువత్యత్యద్భిమార్జయంతే । ఆప్రావై సర్వాదేవతాః ।
 దేవతాభిరైవాత్మానం పవయంతే ॥ ౩౪ ॥ రాప్త్రస్య మథ్యంపు
 ష్యతి గభోరుంథ దథతే చత్వారివ ॥ ౩౫ ॥

ప్రజాపతిఃప్రజాస్సంప్రప్నోతి । తా
 భ్యఃపునస్సంభవతుంవాశకోత్ । సోబ్రవీత్ । ఋగ్న వదిత్యు
 యోమేతేషునస్సంభరదతి । తందేవా అశ్వమైధేనైవసమభరన్
 తతోవైత ఆధ్వవన్ । యోశ్వమైధేవయజతే । ప్రజాపతిమైవ
 సస్ఫురత్యధోతి । పురుషమాలభతే ॥ ౩౬ ॥ వైరాజోవై
 పురుషః । విరాజమైవాలభతే । అధో అన్నంవై విరాజత్ । అన్న
 మైవావరుణే । అశ్వమాలభతే । ప్రాజాపత్యోవాఅశ్వః । ప్ర
 జాపతిమైవాలభతే । అధో శ్రీర్వా ఏకశఫమ్ । శ్రియమైవా వసు
 నై । గామాలభతే ॥ ౩౭ ॥ యజ్ఞోవైగోః । యజ్ఞమైవాలభతే ।

అథో అన్నం వై గోః । అన్నమేవావరుణే । అజావీ అంభరే భూ
 మ్నై । అథో పుష్టిరైస్థామా । పుష్టిమేవావరుణే । పర్యగ్ని
 క్షృణం పురుషం చారణ్యాగ్ం శౌభగ్నుజంత్యహిగ్ం పాయై । ఉ
 భావావతౌ ప్రశూలంభ్యైతే । యశ్శాపవమో యశ్శాపరమః । తే
 స్యోభయే యజ్ఞై బధాః । అభీష్టా అభిప్రీతాః । అభిజితా అభిము
 తాభవంతి । నైనం దంష్ట్ర సగపశవో యజ్ఞై బధాః । అభీష్టా అభిప్రీ
 తాః । అభిజితా అభిముతా హిగ్ం నంతి । యోశ్వ మేధేన యజ
 తే । యఉచైవ మేఘం వేద ॥ ౩౭ ॥ లభతే గామాలభతే పర
 మోష్టే చ ॥ ౪ ॥

ప్రధమేన వా పశస్తోమేన రాధ్యా । చతుష్టోమేన కృతే
 నాయా నాముక్షరేహన్ । పక్షవిగ్ం శేప్రక్తిస్థాయాం ప్రతితిస్తతి ।
 పక్షవిగ్ం శాశ్వత్రిస్థాయా ఋతూనన్వారోహతి । ఋతవో వై
 ప్రప్థానీ । ఋతవస్ససాధనరః । ఋతు స్వీవ సంపథస్రై ప్రక్తిస్థా
 యి । దైవతా అధ్యారోహతి । శక్వరయశ్శుష్టం భవంత్యవ్యవ
 న్యవచందః । అన్యేన్యేనా పతే ప్రశవ అంభ్యైతే ॥ ౩౮ ॥ ఉ
 తేవగ్రాహ్యః । ఉతేవారణ్యాః । అహరైవ దూపేణ సమర్థయ
 తి । అథో అహ్న పక్షైవ బలిప్రాయతే । తదాహుః । అపశవో
 కా పతే । యదజావయశ్చారణ్యాశ్చ । పతేవై సర్వే ప్రశవః ।
 యక్షవ్యాభితి । గవ్యాన్వశూనుక్షమేహ్నాం లభతే ॥ ౩౯ ॥
 తేనైవోభయాన్వశూనవయంభ । పాక్షావత్యాభవంతి । అసభి

జనస్యాభిజిత్యై । సారీర్షవత్స్వతావశా అనూబంధ్యాభవతి ।
 అంతరిషవ బ్రహ్మవర్షవమవరుణే । సోమాయ స్వరాజ్ఞేనో నాహవ
 నన్వాహోవితి ద్వద్విన్వనఃపశూనాలభతే । అప్తయారాత్రా నామ
 భిజిత్యై । పశుభిర్వా ప్రషవ్యధాభ్యతే । యోశ్వమేధేనయజతే ।
 ఛగలం కల్పానం కికిధివింవిధ్విగయమితి ధాన్వాగ్ పశూనాలభతే ।
 పశుభిరైవాత్మానగ్ం సమర్థయతి । ఋతుభిర్వా ప్రషవ్యధాభ్యతే ।
 యోశ్వమేధేనయజతే । పితౄణాస్త్రయోవాసంతా ఇగిష్టతాప
 శూనాలభతే । ఋతుభిరైవాత్మానగ్ం సమర్థయతి । ఆవాప్రషవ
 శుభ్యో విశ్వతే । యోశ్వమేధేనయజతే । పృగ్విక్విత్రాడు
 క్షుజన్త్యవావ్రవాగయ ॥ ౪౦ ॥ లభ్యం తే లభ్యతే త్వాష్ట్రాన్మ
 శూనాలభతే ధృత ॥ ౪౧ ॥

ప్రజాపతరకామయత మహాన న్నాదస్యామితే । నప్తతా
 పిశ్వమేధేహహిమానావవశ్యత్ । తావగ్మస్థీతే । తత్తోవై సమ
 హాన న్నాదో భవత్ । యజ్ఞానయేత మహాన న్నాదస్యామ
 తే । నప్తతావశ్వమేధే హహిమానా గ్మస్థీతే । మహా నైవాన్నా
 దో భవతి । యజ్ఞానదేవత్యవై వచా । రాజా మహిమా । య
 ద్వచాం మహిమోభయతిఃపరియజతి । యజహాన మేనరాజ్యే
 నోభయతఃపరిగ్మస్థీతే । పురస్తాథాన్వహాకారావాత్మనేద్యదేవాః
 క్షిపరిష్టాథాన్వహాకారాత్మనే । తేవాప్రతేశ్వప్రవమేధ్యక్షభ
 యేవరుధ్యతే । యద్వచాం మహిమోభయతిః పరియజతి ।

తానేవోభయాన్పృశాత్ ॥ ౪౦ ॥ పరియజతి వట్పు ॥ ౪౧ ॥

వైశ్వదేవోవా అశ్వః । తంయత్పృజాపత్యంకుర్యాత్ । యాదేవతా అపభాగాః । తాభాగధేయనవ్యగ్ధయేత్ । దేవతాభ్యస్సనుదం దధాత్ ॥ ౪౨ ॥ సైగాం దగ్ధంష్ట్రాభ్యాం మండుకాం జభ్యభిరితి । ఆజ్యనుప్రదానం కృత్వా ప్రతిసంఖ్యాయమాహుఃస్త్విహోతి । యాప్రవదేవతా అపభాగాః । తాభాగధేయననవ్యగ్ధయతి । నదేవతాభ్యస్సనుదం దధాతి ॥ ౪౩ ॥ చతుర్థితైతాననువాకాం జుహూత్యనంతరిత్యై । ప్రియాసాయస్వాహేతి పంచదశమ్ । పంచదశవా అగ్ధనూనస్య రాత్రయః । అగ్ధనూనశస్సంవత్సరీత్యతే । దేవాసురాస్సంయత్రా ఆసన్ ॥ తే బ్రువన్తగ్ధయస్సిప్తకృతః । అశ్వస్య మేధ్యస్య వయముద్ధారిముగ్ధరామస్తే । అక్షైతానభిభవానైతి । తేలోపితముదహరంత । తతోదేవాఅభివన్ ॥ ౪౪ ॥ పరాసురాః । యథ్నిష్టకృద్భ్యో లాహితం జుహూతి భ్రాతృభ్యో వాభిజూత్యై । భవత్యోస్తివా । పరాస్య భ్రాతృభ్యోభవతి । గోమృగకంఠేనప్రథమామాహుతిం జుహూతి । ప్రశవోవై గోమృగః । రుద్రోగ్నిస్సిప్తకృత్ । రుద్రాదేవప్రశూనన్తర్హత । అహోయత్యైహాహుతీర్హూయతే । నత్రైరుద్రః ప్రశూనభివన్త్యతే ॥ ౪౫ ॥ అశ్వశఘన ద్వివీరీయామాహుతిం జుహోతి । ప్రశవోవా ఏకశఘం । రుద్రోగ్నిస్సిప్తకృత్ । రుద్రాదేవప్రశూనన్తర్హత । అహో

యత్రైహిహుతిర్హవయతే । నతత్రైరుద్రఃపశూనభిమన్యతే ।
అయిష్టయేన కమండలువాత్సరీయామ్ । ఆహుతిం జహోత్యా
యాస్యోవై ప్రజాః । రుద్రోస్సిస్సస్త్వకృత్ । రుద్రాదేవప్ర
జా అంతర్దధాతి । అథోయత్రైహిహుతిర్హవయతే । నతత్రైరు
ద్రఃప్రజా అభిమన్యతే ॥ ౪౫ ॥ దధా త్యభవన్మన్యతే ప్ర
జా అంతర్దధాతి దేవ ॥౧౧॥

అశ్వస్యవా ఆలభ్యస్యమేధఉదక్రానుత్ । తదశ్వస్తోమీ
యమభవత్ । యదశ్వస్తోమీయం జుహోతి । స మేధమైవైవ
మాలభతే । ఆజ్యేన జుహోతి । మేఘావాఆజ్యమ్ । మేఘ౨శ్వ
స్తోమీయమ్ । మేధేనైవాస్మి న్నైధందధాతి । షట్త్రిగంశతం
జుహోతి । షట్త్రిగంశదక్షరా బృహతీ ॥౪౬॥ ధ్రా బార్హతాః
ప్రశవః । సాపశూనాం మాత్రా । పశూనైవ మాత్రయా సమధా
యతి । తాయమ్భాయసీర్వా కనీయసీర్వా జుహుయాత్ । ప
శూనాత్రయావ్యర్ధయేత్ । షట్త్రిగంశతం జుహోతి । షట్త్రి
గంశదక్షరా బృహతీ । బార్హతాఃప్రశవః । సాపశూనాం మా
త్రా । పశూనైవ మాత్రయా సమర్ధయతి ॥ ౪౭ ॥ అశ్వస్తోమీ
యగం హుత్వా ద్విపదా జుహోతి । ద్విపాద్యై పురుషో ద్విప్ర
తిష్ఠః । తదేనం స్రతిష్ఠయా సమర్ధయతి । తదాహుః । అశ్వస్తోమీ
యం పూర్వగం హోత్రవ్యాకిం ద్విపదాకిభిః । అశ్వోవా అశ్వ
స్తోమీయమ్ । పురుషో ద్విపదాః । అశ్వస్తోమీయగం హుత్వా

ద్విపదాజుకూటాతి । తస్మాద్ద్విపాచృతుమ్నదముత్తి । అథోద్వి
పద్యేవచతుష్పదప్రతిష్ఠాపయతి । ద్విపదాహుత్వా । నానాము
త్తర్రామాహుతిం జుహుయాత్ । యదనాముత్తర్రామాహుతింజు
హుయాత్ । ప్రప్రతిష్ఠాయాశ్చ్యవేత । ద్విపదా అంత్రతోజుహో
త్ప్రతిష్ఠితైః ॥ ౮౮ ॥ బృహత్యర్థయతిష్ఠాపయతి సంజచ ॥ ౧౨ ॥

ప్రజాపతిశస్వమేధసుస్సజత । సోఽస్తాథ్నుష్టాపాకా
 మత్ । తం యజ్ఞక్రతుభిర్నైవచృత్ । తం యజ్ఞక్రతుభిరాన్వ
 విందత్ । తమిష్టిభిర్నైవచృత్ । తమిష్టిభిర్నన్విందత్ । తదిష్టి
 నామిష్టిత్వమ్ । యథస్సంవధ్వరమిష్టిభిర్యజతే । అశ్వమైవతదన్ని
 చృతి । సావిత్రియోభవంతి ॥ ౪౯ ॥ ఇయం వై సవితా । యో
 వాఅస్యాం నశ్యతి యోనిలయతే । అస్యాంవావతం విందంతి । న
 వాఇమాం కశ్చనేత్యాహుః । తిర్యగ్నోద్ధోవత్యేకు మర్హతీతి
 యథాస్సిత్రియోభవంతి । సవిత్పత్రసూతప్రవైనమిచృతి । ఈ
 శ్వరోవా అశ్వే ప్రముక్ష్యవరాం వరావతం గంతాః । యథాస్స
 యం ధృతీజ్ఞాహోతి । అశ్వస్య యత్రైవ ధృత్యై ॥ ౫౦ ॥ ఆ య
 త్నాగ్రితరిష్టిభిర్యజతే । అశ్వమైవతదన్నిచృతి । యథాస్సయం
 ధృతీజ్ఞాహూతి । అశ్వస్యైవయత్రైవ ధృత్యై । తస్తాథ్నా
 యం ప్రజాఃక్షేమ్యాభవంతి । యత్నాగ్రితరిష్టిభిర్యజతే । అశ్వ
 మైవతదన్నిచృతి । తస్తాద్దివానష్టేషపతి । యత్నాగ్రితరిష్టిభిర్య
 జతే సాయం ధృతీజ్ఞాహోతి । అశ్వురారాతాగ్రిభ్యమైవేనమ

స్వచ్ఛతి । అథాఅహోరాత్రాభ్యామేవాప్తే యోగత్వముంకల్ప
యతి ॥ ౫౦ ॥ భవంతి ధృత్యాపనమన్వచ్ఛత్యేకంచ ॥ ౫౧ ॥

అపవాపితస్తాచ్ఛిరాష్ట్రంక్రామతి । యోఽశ్వమై
ధనయజతే । బ్రాహ్మణోవీణాగాధినోగాయతః । శ్రియావా
పిత్రాపమ్ । యద్వీణా । శ్రియమేవాప్తితద్ధనః । యదాఖ
లువైపురుషశ్రియమశ్చుతే । వీణాప్తేవాద్యతే । తదాహుః ।
యదుభాబ్రాహ్మణోగాయతామ్ ॥ ౫౨ ॥ ప్రభ్రగ్ంశుకా
స్తాచ్ఛిరాస్యత్ । నవైబ్రాహ్మణే శ్రీరమతశ్చతి । బ్రాహ్మణో
నోగాయత్ । రాజన్యస్యః । బ్రహ్మవై బ్రాహ్మణః । క్షత్రగ్ం
రాజన్యః । తథాహస్యబ్రహ్మణాచక్షత్రేణచోభయతశ్చీగ్ంపరి
గృహీతాభవతి । తదాహుః । యదుభాదినాగాయతామ్ । అ
పాస్తాద్రాష్ట్రంక్రామత్ ॥ ౫౩ ॥ నవైబ్రాహ్మణే రాష్ట్ర
గ్ంరమతశ్చతి । యదాఖలువైరాజాక్రామయతే । అథబ్రాహ్మ
ణంజినాతి । దినాబ్రాహ్మణోగాయత్ । నక్షగ్ంరాజన్యః ।
బ్రహ్మణోవైరూపమహః । క్షత్రస్యరాజః । తథాహస్యబ్రహ్మ
ణాచక్షత్రేణచోభయతోరాష్ట్రంపరిగృహీతంచవతి । ఇత్య
దదా ఇత్యయజతా ఇత్యవదశ్చతి బ్రాహ్మణోగాయత్ । ఇష్టా
పూర్తంవై బ్రాహ్మణస్య ॥ ౫౪ ॥ ఇష్టాపూర్తేనైవైవగ్ంస
సమర్థయతి । ఇత్యజినా ఇత్యయధ్యతా ఇత్యముగ్ంసంగ్రామ
హహన్తి రాజన్యః । యద్ధంవై రాజన్యస్య యద్ధేనైవైవగ్ం

ససన్ధ్యతి । ఆత్మచ్ఛావా పితస్యతావత్తత్యాహుః । యోఽశ్వ
మేధేన యజతత్తత్ । తస్మాన్యో గాయతి తస్మాన్యః । పటాన్ స
హద్యంతే । కుర్వాన్యతః । ఋతూనైవాన్యై కల్పయతః । తా
భ్యాం సన్గంధాయామ్ । అన్యాయైశ్చ శతేష దదాతి । శతా
యశపురుషశ్శతేంద్రియః । ఆయుష్యేవేంద్రియే ప్రతిష్ఠతి ॥
గాయేతాం శ్రామేద్బాహ్నికాన్యకల్పయతశ్చత్వారిచ ॥౪౦॥

స ర్షేషువా ఏషు లోకేషు మృశ్యవోన్వాయతాః । తే
భ్యో యవాహుర్జజుహుయాత్ । లోకే లోకేపనం మృత్యు
ర్విందేత్ । మృత్యవై స్వాహా మృత్యవై స్వాహాత్యభిపూర్వ
మాహుర్జజుహుతి । లోకాల్లోకాదేవ మృశ్యునవయజతే । నై
సం లోకేలోకే మృత్యుర్విందతి । యదముష్మై స్వాహా ముష్మై
స్వాహేతి జుహ్వధ్నుంచక్షీత్ । బహుం మృత్యునమిత్రం కుర్వ
త । మృశ్యవై స్వాహాత్యేకస్యా ఏవైకాం జహుయాత్ । ఏకో
వా అముష్మిన్లోకే మృత్యుః ॥ ౪౧ ॥ అశనయామృత్యురై
వ । తమేవాముష్మిన్లోకేవయజతే । భూగ్రహత్యాయై స్వాహే
త్యనభృథ ఆహుతిం జుహూతి । భూగ్రహత్యా మేవావయజ
తే । తదాహుః । యద్భూగ్రహత్యా పాత్రాథక । కస్యాద్యజ్ఞే
పక్రియతత్తతి । అమృత్యుర్వా అన్యోభూగ్రహత్యా యా ఇత్యా
హుః । భూగ్రహత్యావా వమృత్యురితి । యద్భూగ్రహత్యా
యై స్వాహేత్యనభృథ ఆహుతిం జుహూతి ॥ ౪౨ ॥ మృత్యు

మైవాహుత్యా తర్పయిత్యా పరిపాణం కృత్వా । ఖూర్ణిణ్ము
 భేషజం కరోతి । ఏతాగ్ం హవై ముండిభద్రదన్యవః । ఖూర్ణ
 హత్యామై ప్రాయశ్చిత్తిం విహం చకార । యోహోహ్యపప్ర
 జాయాం బ్రాహ్మణగ్ం హంతి । సర్వమై తస్మై భేషజం కరోతి ।
 జుంబకాయస్వాహేత్యనభృథడ్తమామాహుతీం జహోతి । వ
 రుణోవై జుంబకః । అంతతపవ వరుణమవయజతే । ఖిలతేర్విక్తి
 ధన్యశుక్లస్య పింగాక్షస్య మూర్ధం జహోతి । ఏతద్వై వరుణస్య
 రూపమ్ । రూపేణైవ వరుణమవయజతే ॥౫౨॥ లాశేమృత్యుర్భు
 ఘ్నాతి మూర్ధం జహోతి ద్వైవ ॥౫౩॥

వారుణోవా అశ్వః । తందేవతయావర్ధయతి । య
 త్ప్రజాపత్యం కరోతి । నమో రాజై నమో వరుణాయేత్యా
 హ । వారుణోవా అశ్వః । స్వయైవై నం దేవతయా సవర్ధయ
 తి । నమోశ్వాయ నమఃప్రజాపతయ ఇత్యాహ । ప్రాజాప
 త్యోవాఅశ్వః । స్వయైవై నం దేవతయా సవర్ధయతి । నమోధిప
 తయ ఇత్యాహ ॥ ౫౪ ॥ ధమోవా అధిపతిః । ధర్మమైవావ
 రుంకే । అధిపతిరస్యధిపతింమాకుర్వధిపతిరహం ప్రజానాంభూ
 యాసమిత్యాహ । అధిపతిమైవై నగ్ం సమానానాం కరోతి । మాం
 ధేహి మయిధేహిత్యాహ । ఆశిషమైవై తామాశాస్తే । ఉపాకృ
 తాయ స్వాహేత్యుపాకృతే జహోతి । ఆలభాయ స్వాహేతిని
 యుక్తైజహోతి । హుతాయ స్వాహేతి హుతేజహోతి । ఏహం

లోకానామభిజ్ఞత్యై ॥ ౬౦ ॥ ప్రవాప్తపప్తభ్యో లోకేభ్య
 శ్వేతైః । యోఽశ్వమేధేన యజతే । అగ్నేయమేంద్రాగ్న
 మాశ్వి నమ్ । తాన్వశూనాలభతే ప్రతిష్ఠిత్యై । యదాగ్నయో
 భవతి । అగ్నిస్సర్వా దేవతాః । దేవతా ప్తవావరుంధే । బ్రహ్మ
 నా అగ్నిః । క్షత్రమింద్రః । యదేంద్రాగ్నో భవతి ॥ ౬౧ ॥
 బ్రహ్మక్షత్రైః ప్తవావరుంధే । యదాశ్వి నో భవతి । ఆశిషామ
 వరుధ్యై । త్రయో భవతి । త్రయైమేలోకాః । ప్తస్వేవలోకే
 ము ప్రతితన్వతి । అగ్నేయేగ్ం హేమాముచైష్టాకపాలభ్యతి దశహవి
 షమిష్టిం నిర్వపతి । దశాక్షరావిరాట్ । అనన్తం విరాట్ । విరా
 జైవాన్నాద్యనువరుధే । అగ్నేర్న నేప్రథమస్య ప్రచేతస ఇతి
 యాజ్ఞానువాశ్యా భవతి సర్వత్వాయ ॥ ౬౨ ॥ అధిపతయ
 ఇశ్యాహం భిజిత్యా వింద్రాగ్నో భవతిరుంధపకంచ ॥ ౬౩ ॥

యద్యశ్వముపతపద్విండేత్ । అగ్నేయమష్టాకపాలం ని
 ర్వపేత్ । సామ్యం చరుమ్ । సావిత్రమష్టాకపాలమ్ । యదా
 గ్నేయో భవతి । అగ్నిస్సర్వా దేవతాః । దేవతాభిరైవైనం భిష
 జ్యతి । యథ్సామ్యో భవతి । సోమోవా ఓషధీనాగ్ం రాజా ।
 యాభ్య ప్తవైనం విందతి ॥ ౬౩ ॥ తాభిరైవైనం భిషజ్యతి । య
 థావిత్త్రో భవతి । సవిత్ప్రసూత ప్తవైనం భిషజ్యతి । పతాభిరై
 వైనం దేవతాభిర్భుషజ్యతి । అగ్నోహేన భవతి । పాష్టం చరుం
 నిర్వపేత్ । యదిగ్ం సాగ్ం । పూషావై శ్లోకస్య భిషక్ ।

సప్తవైసం భిషజ్యతి । అగ్నేహో హ్వాన భవతి ॥ ౬౪ ॥ తాద్రం
 చరుం నిర్వపేత్ । యదిమహాతీదేవతాభిమనీయత । పతదేవహ్యో
 వాఅశ్వః । స్వయైవైసం దేవతయాభిషజ్యతి । అగ్నోహ్వాన భవ
 తి । వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేన్నగాభిరే యదినాగ
 శ్చేత్ । ఇయంవా అగ్నిరైశ్వానరః । ఇయమైవైసమగ్నిభ్యం
 పరిరోధమానయతి । ఆహ్వానమర్చ్య మహర్గచ్ఛతి । యద్యధీయా
 త్ ॥ ౬౫ ॥ అగ్నయేగ్ం ఘోరముచ్చేష్టాకపాలః । సౌర్యం
 వయః । వాయవ్య ఆజ్యభాగః । యజమానోవా అశ్వః । అగ్ం
 హస్తావా ఏషగృహీతః । యస్యాశ్శ్వోమేధాయ ప్రోక్షితోధ్యేతి ।
 యదగ్ం ఘోరముచ్చే నిర్వపతి । అగ్ం హసప్తతేనముచ్యతే । య
 జమానోవా అశ్వః । రేతసాతా ఏషవ్యర్ధ్యతే ॥ ౬౬ ॥ య
 స్యాశ్శ్వోమేధాయ ప్రోక్షితోధ్యేతి । సౌర్యగ్ం రేతః । య
 ఘోర్యం పయోభవతి । రేతసైవైసగ్ం ససమర్ధయతి । యజమా
 నోవా అశ్వః । గర్భైర్వా ఏషవ్యర్ధ్యతే । యస్యాశ్శ్వోమేధా
 య ప్రోక్షితోధ్యేతి । వాయవ్యాగ్రాభిః । యద్వాయవ్య ఆజ్య
 భాగో భవతి । గర్భైరైవైసగ్ం ససమర్ధయతి । అధో యహ్యేషా
 శ్వమేధే ప్రాయశ్చిత్తక్రియతే । ఇష్టావససేయాన్భవతి ॥ ౬౭ ॥

విందత్యగ్నేహోహ్వాన భవత్యధీయా దృఢ్యతే గర్భైరైవై
 సగ్ం ససమర్ధయతి దేవచ ॥ ౧౭ ॥

తదాభిః । ద్వాదశ ప్రసాదనాభ్యగ్ం నిర్వపేత్ ।

ద్వాదశభిర్యష్టిభిర్యజైతేతి । యదిష్టిభిర్యజైతే । ఉపనాముకప
 నం యజ్ఞస్యాత్ । పాపీయాగ్ంస్తుస్యాత్ । అప్రానివా పతస్య
 భందాగ్ంసి । యశ్చాచానః । తానికపతా వదాశుపున్సప్రయుంజీ
 తేతి । సర్వావై సగ్ంస్థితేయజ్ఞేవా గావ్యతే ॥ ౬౮ ॥ సా
 ప్రాభవతి యాతయామీషు । క్రూరికృతేవహి భవత్యరుష్రు
 తా । సానపునకప్రియుజ్యేత్యాహుః । ద్వాదశేవ బ్రహ్మద
 వాకథస్గ్ంస్థితే నిర్వపేత్ । ప్రిజాపత్వర్వా ఓదనః । యజ్ఞః
 ప్రిజాపతిః । ఉపనాముకపనం యజ్ఞో భవతి । నపాపీయాన్భవ
 తి । ద్వాదశభవంతి । ద్వాదశమాపాస్సంవధ్నరః । సంవధ్నరప్తి
 వ ప్రతితిష్ఠతి ॥ ౬౯ ॥ అప్యతే సంవధ్నరపకంచ ॥ ౭౦ ॥

ఏషవై విభూర్నాను యజ్ఞః । సర్వగ్ంహవై తత్ర విభుభవ
 తి । యత్రేతేన యజ్ఞేన యజంతే । ఏషవై ప్రిభూర్నాను య
 జ్ఞః । సర్వగ్ంహవై తత్ర ప్రిభుభవతి । యత్రేతేన యజ్ఞేన య
 జంతే । ఏషవా ఊర్జస్వాన్నాను యజ్ఞః । సర్వగ్ంహవై తతో
 ర్జస్వస్థవతి । యత్రేతేన యజ్ఞేన యజంతే । ఏషవై వయస్వా
 న్నాను యజ్ఞః ॥ ౭౧ ॥ సర్వగ్ంహవై తత్ర పయస్వద్భవతి ।
 యత్రేతేన యజ్ఞేన యజంతే । ఏషవై విధృతో నాను యజ్ఞః । స
 ర్వగ్ంహవై తత్ర విధృతం భవతి । యత్రేతేన యజ్ఞేన యజంతే । ఏ
 షవై వ్యావృతో నాను యజ్ఞః । సర్వగ్ంహవై తత్ర వ్యావృత్తిం
 భవతి । యత్రేతేన యజ్ఞేన యజంతే । ఏషవై ప్రతిష్ఠితో నాను

యజ్ఞః । సర్వగోమహవై తత్ర ప్రతిష్ఠితం భవతి ॥ ౧౮ ॥ య
త్రై తేన యజ్ఞేన యజంతే । ఏషవై తేజస్వి నామయజ్ఞః । సర్వ
గోమహవై తత్ర తేజస్విభవతి । యత్రై తేన యజ్ఞేన యజంతే ।
ఏషవై బ్రహ్మనర్పసీనామయజ్ఞః । ఆహవై తత్ర బ్రాహ్మణో బ్రహ్మన
ర్పసీజాయతే । యత్రై తేన యజ్ఞేన యజంతే । ఏషవా అతివ్యా
ధీనామయజ్ఞః । ఆహవై తత్ర రాజన్యోతివ్యాధీజాయతే । యత్రై
తేన యజ్ఞేన యజంతే । ఏషవై దీర్ఘానామయజ్ఞః । దీర్ఘాయ
హోహవై తత్ర మనుష్యాభవన్తి । యత్రై తేన యజ్ఞేన యజన్తే ।
ఏషవై కృష్ణానామయజ్ఞః । కల్పతేహవై తత్ర పృజాభ్యో యోగ
త్రైమః । యత్రై తేన యజ్ఞేన యజంతే ॥ ౧౯ ॥ పయస్వా
న్నామయజ్ఞః ప్రతిష్ఠితం భవతి యత్రై తేన యజ్ఞేన యజంతే
వట్స ॥ ౧౯ ॥

ఏషవై విభూషణై భూరూజాస్వానయస్వావిభృతౌ
వ్యావృత్తః ప్రతిష్ఠితస్తేజస్వి బ్రహ్మనర్పస్యోతివ్యాధీ దీర్ఘాన్య
స్తో ద్వాదశ ॥

త్రార్వేణాశ్వగోం సంజ్ఞవయన్తి । యజ్ఞోవై త్రార్వణం ।
యజ్ఞేవై వైనగోం సమర్థయన్తి । యామెనసామ్నాప్రస్తోతానూపతిష్ఠ
తే । యమలోకమైవైనం గమయతి । త్రార్వేణ కృత్యధీవాసే
చాశ్వగోం సంజ్ఞవయన్తి । ఏతద్వై పశూనాగో రూపమ్ । రూ
పేనైవ పశూనవరుంధే । హిరణ్యకశిశు భవతి । తేజసోవరుధ్యే ॥

సుప్రసాదం । సుప్రసాదం లోకహితమభ్యుదయం । అశ్వశాసనం ।
 ప్రజాపతేరాశ్రయం । అనంతై లోకనయ దూరం తాపం । అం
 తరిక్షణ్య కృత్యధీవాసం । దివ్యో హిరణ్యకశిపు । అదిత్యసం
 త్తః । ప్రజాపతేరశ్రయః । ఇనుమేవ లోకం తార్ష్యణాపా
 తం ॥ ౭౪ ॥ అన్తరిక్షం కృత్యధీవాసేన । దివ్యం హిరణ్యకశి
 పునా । అదిత్యగ్ం రుక్షేణ । అశ్వేనైవ మేధ్యేన ప్రజాపతే
 సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి । ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం
 సాయుజ్యమ్ । సాష్టితాగ్ం సమాన లోకతామాప్నోతి । యో
 శ్వమేధేన యజతే । యడైనమేవం వేద ॥ ౭౫ ॥

అపరుధ్యా ఆపాత్త్యప్తా చ ॥ ౭౬ ॥

అదిత్యాశ్చాపిరసశ్చ సుప్రసాదాశ్చేన విధంత । తేజో
 స ఆదిత్యేభ్యః । అముచాదిత్యమశ్వగ్ం శ్వేతం భూతం దక్షి
 ణా మనయన్ । తేజురీవన్ । యతోనేష్ట । సవర్యో భూది
 తి । తస్మాదశ్వగ్ం సప్రత్యత్యాహ్వయన్తి । తస్మాదశ్వజైవరోదీయ
 తే । యత్ప్రజాపతిరాల్భ్యాశ్చోభవత్ । తస్మాదశ్వోనామ ॥ ౭౬ ॥
 యచ్ఛ్వయదగురాసీత్ । తస్మాదర్వా నామ । యథ్సద్యో
 వాజాం ధృమజయత్ । తస్మాద్వాజోనామ । యదసురాణాం లో
 కానాదత్త । తస్మాదాదిత్యోనామ । అగ్నిర్వాతశ్చ మేధస్యయో
 నిరాయతనమ్ । సూర్యోగ్నేర్యోనిరాయతనమ్ । యదశ్వమే
 థేగ్నో నిత్యం తిత్తరవేదిమపవసతి । యోనిమంతమేవైనమా యత

నవంతం కరోతి || ౨౨ || యోనిమాన్తాయతినవాన్భుతః । య
ప్రపంచేద । ప్రాణాప్రాణానావా పతా దేవానామ్ । యదరా-
శ్వమేధా । ప్రాణాప్రాణానావైవావరుంధే । ఓజోబలంవా పతాదై-
వానామ్ । యదరాశ్వమేధా । ఓజోబలమైవావరుణై । అగ్ని
ర్వా అశ్వమేధస్య యోనిరాయతినమ్ । సూర్యోగ్నేర్యోనిరా-
యతినమ్ । యదశ్వమేధగ్నో చిత్య ఉత్తరవైదిం చినోతి । తావ-
రాశ్వమేధా । అరాశ్వమేధావైవావరుణై । అఖోలరాశ్వ-
మేధయోరైవ ప్రతిపత్తి || ౨౩ || నామకరోతి సూర్యోగ్నేర్యోనిరా-
యతినం చత్వారివ || ౨౪ ||

ప్రాణపత్తింవై దేవాఃపితరమ్ । ప్రశుంభూతం మేధాయా-
లభంత । తమూలభ్యోపావసక్తు । ప్రాతర్యప్తాస్త్రహృత్త । ఏ-
కంవా పతదైవానామహః । యథస్సంవత్సరః । తస్మాదశ్వసంపురస్తా-
థస్సంవత్సరఆలభ్యతే । యత్ప్రాణాపత్తిరాలభ్యోభవత్ । త-
స్మాదశ్వః । యథస్సద్యోమేధోభవత్ || ౨౫ || తస్మాదశ్వమై-
ధః । వేదుకోశ్వమూశుంభవతి । యప్రపంచేద । యదైవతత్ప్రా-
ణాపత్తిరాలభ్యోభవత్ । తస్మాదశ్వఃప్రాణాపతేవమూనామ-
నురూపతమః । ఆనృప్రత్యిప్రతియాసోజాయతే । యప్రపంచేద ।
సగ్వాణి భూతాని సమస్థిత్యాల్భతే । వమనందైవాస్తేజసేబ్ర-
హ్మవర్చసాయ భరంతి । యోశ్వమేధస్య యజతే || ౨౬ || య-
దైవనమేతం వేద । పతదైవతదైవా పతాం దేవతామ్ । ప్రశుం

భూతం మేధా యా లభంతే । యజ్ఞమేవ యజ్ఞేన యజ్ఞమయజం
తదేవాః । కామప్రం యజ్ఞమకుర్వత । తేమృతత్వమకామయం
త । తేమృతత్వమగచ్ఛన్ ॥ యోఽశ్వమైశేన యజతే । దే
వానామైవా యనేనైతి ॥ ౧౦ ॥ సాజ్ఞాపత్యైవైవ యజ్ఞేన
యజతే కామప్రేణ । అపునర్తారమేవగచ్ఛతి । ఏతస్య వై కూపే
ణ పురస్తాత్సాజ్ఞాపత్యమృతభం కూపరం బహురూపమాలభ
తే । సర్వేభ్యః కామేభ్యః । సర్వపాత్యైవై । సర్వస్య జిత్వై ।
సర్వమేవ తేనాహ్నతి । సర్వంజయతి । యోఽశ్వమైశేన యజ
తే । యజ్ఞేనమేవం వేద ॥౧౧॥ నైధోభవద్యజతపత్తివేద ॥౧౨॥

యోవా అశ్వస్య మేధ్యస్య లోమనీవేద । అశ్వస్యైవ
మేధ్యస్య లోమంలోమం జుహోతి । అహ్వారాత్రేవా అశ్వ
స్య మేధ్యస్యలోమనీ । యథ్నాయం ప్రాణిజుహోతి । అశ్వ
స్యైవ మేధ్యస్య లోమంలోమం జుహోతి । ఏతదనుకృతిహస్తవైపు
రా । అశ్వస్య మేధ్యస్య లోమంలామం జుహోతి । యోవాఅశ్వ
స్య మేధ్యస్య వదేవేద । అశ్వస్యైవ మేధ్యస్యవదేవదేజుహోతి ।
ద్వీశపూణమాసావా అశ్వస్య మేధ్యస్య వదే ॥ ౧౩ ॥ య
ద్వీశపూణమాసా యజతే । అశ్వస్యైవ మేధ్యస్యవదేవదే జు
హోతి । ఏతదనుకృతిహస్తవైపురా । అశ్వస్య మేధ్యస్య వదేవ
దేజుహోతి । యోవాఅశ్వస్య మేధ్యస్య వివరణంవేద । అశ్వ

వైవ మేధ్యస్య వివర్తనా వివర్తనేజుహోతి । అసావాఅదిత్యో-
శ్వః । సఆహవనీయ మాగచ్ఛతి । తద్వివర్తతే । యదగ్నిఃసౌహ
త్రం జుహోతి । అశ్వప్తేవమేధ్యస్య వివర్తనే వివర్తనేజుహోతి ।
ఏతదనుకృతి హస్తవైపురా । అశ్వస్యమేధ్యస్య వివర్తనే వివర్త
నే జుహోతి ॥ ౮౪ ॥ ప్రజే అగ్నిఃసౌహత్రం జుహోతి త్రీణీచ ॥ ౮౫ ॥

ప్రజాపతిస్తమస్తాదశిభిఃప్రజాపతర కామయతో భావస్తే
యుంజంతి తేజ సాపస్తా నా అప్తశ్రీరూధ్ధ్వం ప్రజాపతిఃప్ర
ణానునధమేన ప్రజాపతిర కామయత మహా వైశ్వదేవోవా అ
శ్వస్య ప్రజాపతిస్తం యజ్ఞక్రతుభిరప్తశ్రీర్పృష్ఠానౌ సర్వేషు
వారుణో యద్యశ్వం తదాహురేషవై విభూస్తా ర్షేణాదిత్యాః
ప్రజాపతిం పితరం యోవాఅశ్వస్య మేధ్యస్య లామనీ త్రయో
విగ్ శతిః ॥ ౮౬ ॥

ప్రజాపతిరప్తీల్లాకడ తరత త్రియమేవ ప్రజాపతిర కా
మయత మహాయత్నా రగవ్రవాపషప్తభ్యాల్లాకేభ్యసస్వర్గం
హవై తత్ర పయస్వద్యడచైనమేవం వేద చత్వార్యశీతిః .

హరిఃఓమ్

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ తృతీయాష్టకే

నవమ ప్రపాఠక స్సమాప్తః .

శ్రీ రస్తు

భూరిః ఓమ్ ॥ సంజ్ఞానం విజ్ఞానం ప్రజ్ఞానం జ్ఞానదభిజ్ఞాన
 త్ ॥ సంకల్పమానం ప్రకల్పమానముప్రకల్పమానముపశ్యంతం శక్త
 ప్రప్తమ్ ॥ శ్రేయోవసీయత్రయధన్యుభూతం భూతమ్ ॥ చిత్రకైత్యుః
 ప్రభానాభాత్ సంభాజ్యోతిష్మాగ్ం ప్రైజస్వానాతప్తగ్ంస్త
 పన్నభితప్తమ్ ॥ రోచనోరోచమానశ్శోభనశ్శోభమానకల్యాణః
 దర్శాద్దృష్టాదర్శతా విశ్వయాచా సుదర్శనా ॥ ఆప్యాయమా
 నాప్యాయమానాప్యాయా సూన్యతే రా ॥ ఆపూర్వమాణాపూ
 ర్వమాణా పూరయంతీ పూణా పార్ణమాసి ॥ దాతాప్రదాతానం
 దోమోషిప్రమోదః ॥ ౧ ॥ ఆవేశయన్నివేశయంధునవేశన
 స్సగ్ంశాంతశ్శాంతః ॥ ఆభవత్ప్రభవంధునభవంధునభూతో
 భూతః ॥ ప్రస్తుతం విష్టుతగ్ం సగ్ంస్తుతం కల్యాణం విశ్వయావం
 శుక్రమమృతం తెజస్వితేజస్సమిద్ధమ్ ॥ అరుణం భానుమన్తరీది
 మదభితప్తప్రపస్వత్ ॥ సవితా ప్రసవితా దీప్తా దీప్యం దీప్యమా
 నః ॥ జ్వలంజ్వలితా తపన్వితవత్సంతప్తమ్ ॥ రోచనోరోచమా
 నశ్శుంభూశ్శుంభూమానో వామః ॥ సుతాసున్వతీ ప్రసుతా సూ
 యమానాభిమూయమాణా ॥ పీతీప్రపా సంచారృప్తీ ప్రర్పయం
 తి ॥ ౨ ॥ కాంతా కామ్యా కామజ్ఞాతాయుక్తతీ కామమఘా ॥

కృష్ణయశస్కామి నమః

అభిశాస్త్రానుమంతా నందోమోదఃప్రమోదః । అప్రాదయన్నిప్రాద
యన్ థ సగంపాదనన్ సగంసన్నస్సన్నః । అభూర్విభూఃప్రభూశ్చ
మూర్భుః । పవిత్రం పవయిష్యే పూతోమేధ్యః । యశోయశ
స్వానాయురమృతః । జీవోజీవిష్యే థ స్వర్గోల్లాసః । సహస్త్వా
భసహాయానోజస్త్వాభసహమానః । జయన్నభిజయేభుద్రుషణో
ద్రువిణోదాః । అదగ్రపవిత్రా హరికేశోమోదఃప్రమో
దః ॥ ౩ ॥ అరుణోరుణరజాఃపుండరీకా విశ్వజిదభిజిత్ । అ
ర్ద్రసిన్ధుమానోన్నవాకరసనానిరావాక । సర్వాప్రథస్సమభ
రోమహస్వాక । పజతాఃజోవతాః । క్షుల్లకాశ్శిపివిష్టకాః ।
సరిస్సరాస్సశేరసః । అజరాసోగమిష్టవః । ఇదానీం తదానీమేత
ర్హిక్షిప్రమజిరః । అశుర్నిమేషఃపుణోద్రవన్నతిద్రవన్ ॥
త్విరగ్గం స్వరమాణ అశురాశీయాం జవః । అగ్నిష్టోమక్షోభే
తిరాతోద్విరాతస్త్రిరాతశ్చరూరాతః । అగ్నిర్ముఖ
సూర్యఃపుత్రశ్చంద్రమాఘతుః । ప్రజాపతీస్సంవత్సరోమహా
నః ॥ ౪ ॥ ప్రమోదస్తర్పయంతీప్రమోదోజవస్త్రీణీవ ॥౧॥
భూర్నిచ పృథివీంచ మాంచ । త్రిగంశ్చల్లాకాథస్సంవ
త్సరంచ । ప్రజాపతిప్రాపాదయతు । తయాదేవతయాంగిరస్స
ధువాసీద । భవోనాయంతాంతరిక్షంచమాంచ । త్రిగంశ్చల్లా
కాథస్సంవత్సరంచ । ప్రజాపతిప్రాపాదయతు । తయాదేవత
యాంగిరస్సధువాసీద । స్వరాధిశ్చ దివ్యాచూచః । త్రి

గోంశ్చల్లోకాఽథ సంవత్సరంచ । బావతిస్త్యా పాదయతు । త
యాదేవతయాంగిరస్వధు వాసీద । భూర్భువస్స్వశ్చంద్రమసం
చ దిశశ్చమాంచ । త్ర్యగోంశ్చల్లోకాఽథ సంవత్సరంచ । ప బావ
తిస్త్యాపాదయతు । తయాదేవతయాంగిరస్వధు వాసీద ॥ ౫ ॥

సంవత్సరంచ పట్న ॥ ౨ ॥

తవమైవత్వాంవేగ్ధయోసి సాసి । తవమైవత్వామచేషీః ।
చితశాప్సి సంచితశాప్స్యగే ॥ ఏతావాగ్ంశాప్సి భూయాగ్ం
శాప్స్యగే ॥ యత్రైలగేన్యూనం యదుతేతి రిక్తమ్ । అదిత్యా
స్తదగిరసశ్చిన్వంతు । విశ్వేతేదేవాశ్చిత్తి మాపూరయంతు । చి
తశాప్సి సంచితశాప్స్యగే ॥ ఏతావాగ్ంశాప్సి భూయాగ్ం
శాప్స్యగే ॥ మాత్రైలగే చ యేనమాత్రచ యేనాయురావృత్తి ।
సర్వేషాం జ్యోతిషాం జ్యోతిర్యదదాపుదేతి । తపసా జాతమసి
భృష్టమోజః । తత్రేజ్యోతిరిష్టకే । తేనమైవ । తేనమేజ్వల । తే
నమేదీదిహి । యాదేదేవాః । యావదసాత్తిసూర్యః । యావదు
తాపీబ్రహ్మ ॥౬॥ ఆవృత్తీనవచ ॥౩॥

సంవత్సరంపరివత్సరంపరి । ఇద్రావత్సరంపరి దువత్సరంపరి ।
ఇత్సవత్సరంపరి పత్సరంపరి । తస్యతే వసంతశ్శిరః । గ్రిహ్యేదక్షిణః
పక్షః । వర్షాశుశ్చమ్ । శరదుత్తరఃపక్షః । హేమంతోమధ్య
మ్ । పూర్వపక్షాశ్చిత్తియః । అవరపక్షాశ్చురీపక్షమ్ ॥ ౭ ॥ అ
త్సవత్సరంపరివత్సరంపరి । యుషభాసి వ్యర్థో భాగః । యస్యాది

అభిశాస్త్రమునంతా నందోమోదఃప్రమోదః । అపాదయన్నిపాద
యోగ్ధస్గంపాదనస్గంసన్నస్సన్నః । అభూర్విభూఃప్రభూశ్చ
మూర్భుః । పవిత్రం పవయిష్యోపూతోమేధ్యః । యశోయశ
స్వానాయురమృతః । జీవోజీవిష్యోగ్ధస్వర్గోలోకః । సహస్వాన్
ధన్వహీయానోజస్వాన్ధన్వహమానః । జయన్నభిజయోధున్ద్రఃసో
ద్రవిణోదాః । అదగ్రపవిత్రా హరికేశోమోదఃప్రమో
దః ॥ ౩ ॥ అరుణోరుణరజాఃపుండరీకా విశ్వజిదభిజిత్ । ఆ
ర్ద్రఃపిన్వమానోన్నవాన్సవానిరావాన్ । సర్వోషధస్సమృ
తోమహస్వాన్ । పృజతాజోవతాః । క్షుల్లకాశ్శిపివిష్టకాః ।
సరిస్రిరాస్సశేరవః । అజిరాసోగమిష్టవః । ఇదానీంతదానీమేత
ర్హిక్షిప్రమజిరమ్ । అశుర్నిమేషఃసహోద్రవన్నతిద్రవమ్ ।
త్వర్గ్గంస్త్వరమాణ అశురాశీయాంజవః । అగ్నిష్టోమక్ష్యో
తిరాతోద్విరాతస్త్రిరాతశ్చూరాతః । అగ్నిర్ముఖ
సూర్యముతుశ్చంద్రముతుః । ప్రజాపతిస్సంవత్సరోమహా
నః ॥ ౪ ॥ ప్రమోదస్తర్పయంతీప్రమోదోజవస్త్రీణీచ ॥ ౧ ॥
భూర్నిచ పృథివీంచ మాంచ । త్రీంశ్పల్లోకాగ్ధస్సంవ
త్సరంచ । ప్రజాపతిస్తాపాదయతు । తయాదేవతయాంగిరస్వ
ధువాసీద । భువోనాయుంతాంతరిక్షంచమాంచ । త్రీంశ్పల్లో
కాగ్ధస్సంవత్సరంచ । ప్రజాపతిస్తాపాదయతు । తయాదేవత
యాంగిరస్వధువాసీద । త్వరాభిర్వ్యాధివక్ష్యమాంచ । త్రీ

గోంశ్చల్లోకాకాథ్ సంవత్సరంచ | పృజాపతిస్త్యా పాదయతు | త
యాదైవతయాంగిరస్వధుగ్రవాసీద | భూరుభవస్వశ్చంద్రమసం
చ దిశ్చమాంచ | త్రీగోంశ్చల్లోకాకాథ్ సంవత్సరంచ | పృజాప
తిస్త్యాపాదయతు | తయాదైవతయాంగిరస్వధుగ్రవాసీద || ౫ ||

సంవత్సరంచ పట్ట || ౧ ||

త్వమైవత్వాంవేన్థయోసి సాసి | త్వమైవత్వానుచేషీః |
చితశ్చాసి సంచితశ్చాస్యగే || ప్రతాపాగ్ంశ్చాసి భూయాగ్ం
శ్చాస్యగే || యత్రైలగ్నైర్యూతం యదుతేతి రిక్తమ్ | అదిత్యా
స్తదగిరసశ్చిన్వంతు | విశ్వేతదేవాశ్చిత్తి మాపూరయంతు | చి
తశ్చాసి సంచితశ్చాస్యగే || ప్రతాపాగ్ంశ్చాసి భూయాగ్ం
శ్చాస్యగే || మాత్రైలగ్నై చ యేనమాతిచ యేనాయురావృత్తి |
సర్వేషాం జ్యోతిషాం జ్యోతిర్వదదాపుదతి | తపసా జాతమసి
భృష్టమోజః | తత్రేజ్యోతిరిష్టకే | తేనమేతవ | తేనమేజ్వల | తే
నమేదీదిహి | యావద్దేవాః | యావదసాత్తిసూర్యః | యావదు
తాపి బ్రహ్మ || ౬ || ఆవృత్తినవచ || ౩ ||

సంవత్సరం పరివత్సరం | ఇదావత్సరం దుఃస్వరం |
ఇత్స్వత్సరం వత్సరం | తస్యతే వసంతశ్శిరః | గ్రీష్మదక్షిణః
వశః | వర్షాపుష్యమ్ | శరదుత్తరవశః | హేమంతోమధ్య
మ్ | పూర్వవత్సాశ్చిరయః | అవరవత్సాపురీషమ్ || ౭ || అ
త్సావత్సాశ్చిరయః | ఋషభాసి ద్వ్యోగ్ లోకః | యస్యాంది

శివుహీయసే । తతోరో మహాతపహ । వాయుర్భూతాస్వ సర్వా
 దిశతవాహి । నర్వాదిశోనుచివాహి । సర్వాదిశోనుసంవాహి ।
 చిత్ర్యాదితిమాప్నూ । అచిత్ర్యాదితి మాప్నూ । దిదసిసముద్రయో
 నిః ॥ ౮ ॥ ఇందుర్దక్ష శ్వేన యుతావా । హిరణ్యపక్షశ్శకునో
 భురణ్యుః । మహాకథ సత్య స్థే ధుగ్రి ఎరిషన్తిః । ననుస్తై అస్తు మా
 మాహిగ్ంసీః । ఏశప్రేత్రి వీత్రి సమిశ్చుదితి । దివంమేయచ్చ । అ
 స్తరిక్షంమేయచ్చ । పృథివీంమేయచ్చ । పృథివీంమేయచ్చ ।
 అస్తరిక్షంమేయచ్చ । దివంమేయచ్చ । అహో ప్రసారయ । రా
 త్ర్యా సమచ । రాత్ర్యా ప్రసారయ । అహో సమచ । కామం
 ప్రసారయ । కామగ్ంసమచ ॥ ౯ ॥ పురీషగ్ం సముద్రయో
 నిఃపృథివీంమేయచ్చాత్రిక్షంమేయచ్చ సత్తచ ॥ ౧౦ ॥

భూర్భువస్స్వః । ఓజోబలమ్ । బ్రహ్మక్షత్రమ్ । యశోమ
 హత్ । సత్యం తపోనామ । రూపనుస్మృతమ్ । చక్షుశ్శ్రోత్రమ్ ।
 మనత్రయః । విశ్వం యశోమహః । సనుంతపోహరోధాః । జాత
 వేదా యదివాపాఃకౌసే । వైశ్వానరాయదివా వైద్యుతోసే ।
 శంప్రజాభ్యోయజమానాయ లోకమ్ । ఊజ్జాంపుష్టిందవదధ్యా
 వమృతస్వ ॥ ౧౦ ॥ భాశ్చత్వారిచ ॥ ౧౧ ॥

రాజీవిరాజీ । సమాగ్రీజీ స్వరాజీ । అదిశ్శోచిః ।
 తపోహరోధాః । అగ్నిరిందోబృహస్పతిః । విశ్వేదేవా భువన
 స్యగౌపాః । తేషాసర్వై యశస్తా సగ్ం స్మజంతు ॥ ౧౧ ॥

రాజ్ఞేంద్రో సప్త || ౬ ||

అసవైస్వాహో వసవైస్వాహో । విభువై స్వాహో వివస్వతై
 స్వాహో । అభిభువై స్వాహో ధిపతయై స్వాహో । దివాంపతయై స్వా
 హో గంహస్పతాయై స్వాహో । చాక్షుష్పతాయై స్వాహో జ్యో
 తిష్పతాయై స్వాహో । రాజ్ఞే స్వాహో విరాజ్ఞే స్వాహో । సమ్రా
 జ్ఞే స్వాహో స్వరాజ్ఞే స్వాహో । శూషాయై స్వాహో సూర్యాయై
 స్వాహో । చంద్రమనై స్వాహో జ్యోతిషై స్వాహో । సగంసర్ప
 యై స్వాహో కల్యాణాయై స్వాహో । అర్జునాయై స్వాహో ॥ ౧౨ ॥

కల్యాణాయై స్వాహో హేకంచ ॥ ౭ ॥

విప్రశ్చితై వసమూనాయగాయత । మహీనధారాత్యంధో
 అవతి । అహీర్హజీణామతిసర్పతి త్వచమ్ । అత్యోనక్రీడ
 న్నసరద్యమోహరిః । ఉపయామగృహీతోసి మృత్యవేత్వా జ
 ప్తం గృహ్లామి । ఏషతేయోసి మృత్యవేత్వా । అపమృత్యుమప
 త్యుధమ్ । అపైతశ్శవధంజహి । అధానో అగ్నావహా । రాయ
 స్సోషగ్ం సహస్రిణమ్ ॥ ౧౩ ॥ యేతే సహస్రమయుతం పా
 శాః । మృత్యోనుర్తాయ హంతవే । తాకాయజ్ఞస్యమాయయా ।
 సర్వా నవయజామహే । భక్షోస్యమృతభక్షః । తస్యతే మృ
 త్యువీతస్యామృతవతః । స్వగాకృతస్య మధుమతః । ఉపహూ
 తస్యోసహూతోభక్షయామి । మంద్రాభిభూతిః కైతుర్యజ్ఞానాం
 బాహి । అస్తావేహి ॥ ౧౪ ॥ అంధో జాగృవిః పాశ్రీణి అస్తా

వేహి । ఓధిరఅక్రంద ఇతరపాన । అసావేహి । అహస్సోస్త్యచ
 తనుః । అసావేహి । అహాహాశో వనః । అసావేహి । కచైవిప్ర
 చిత్రైశ్శ్రోత్రై । అసావేహి ॥ ౧౫ ॥ సుహస్తస్సునాసాః ।
 శూషోనామాస్యమృతౌమరైషు । తంత్రాహం తథా వేద । అ
 సావేహి । అగ్నిమేవాచిత్రైః । వాగ్మృదయే । హృదయం
 మయి । అహమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । నాయురైప్రాశే
 శ్శ్రీతః ॥ ౧౬ ॥ ప్రాణోహృదయే । హృదయం మయి । అ
 హమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । సూర్యోమై చతుషిశ్శ్రీతః ।
 చక్షుర్హృదయే । హృదయం మయి । అహమమృతే । అమృ
 తం బ్రహ్మణి । చంద్రమామై వనసిశ్శ్రీతః ॥ ౧౭ ॥ మనోహృ
 దయే । హృదయం మయి । అహమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి ।
 దిశోమే శ్శ్రోత్రైశ్శ్రీతాః । శ్రోత్రైగ్ం హృదయే । హృద
 యం మయి । అహమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । ఆపోమై రేత
 సిశ్శ్రీతాః ॥ ౧౮ ॥ రేత్రోహృదయే । హృదయం మయి । అ
 హమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । వృధివీమే శరీరైశ్శ్రీతా । శ
 రీరైగ్ం హృదయే । హృదయం మయి । అహమమృతే । అమృ
 తం బ్రహ్మణి । ఓషధివనస్సతయోమై లోమసుశ్శ్రీతాః ॥ ౧౯ ॥
 లోమాని హృదయే । హృదయం మయి । అహమమృతే । అమృ
 తం బ్రహ్మణి । ఇంద్రోమై బలేశ్శ్రీతః । బలైగ్ం హృదయే । హృ
 దయం మయి । అహమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । పరజానోమై

మూర్ధ్ని శ్రితః ॥ ౨౦ ॥ మూర్ధా హృదయే । హృదయం మ
యి । అహమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి । ఈశానో మే మన్వా
శ్శ్రితః । మమృత్ హృదయే । హృదయం మయి । అహమమృతే ।
అమృతం బ్రహ్మణి । ఆత్మా మ ఆత్మని శ్రితః ॥ ౨౧ ॥ ఆత్మా హృ
దయే । హృదయం మయి । అహమమృతే । అమృతం బ్రహ్మణి ।
పునర్ఆత్మా పునరాయు రాగాత్ । పునః ప్రాణః పునరా కూతమా
గాత్ । వైశ్వానరో రశ్మిభిర్వాన్పథానః । అంతఃస్థితత్వమృత
స్య గోపాః ॥ ౨౨ ॥ సహస్రీణమిహి శ్రితా శ్రితా వేహి ప్రా
ణే శ్శ్రితో మనసి శ్శ్రితో రేసి శ్శ్రితా లామసు శ్శ్రితా మూర్ధ్ని
శ్శ్రిత ఆత్మని శ్శ్రితో ఘోచ ॥ ౨౩ ॥

అగ్నిర్వాాయుసూర్యశః పంచమా దిశః ఆహుతృభ్యో వ్యోమభి
వనస్త్వతయ ఇంద్రః సజన్య ఈశాన ఆత్మా పున మేత్రయోదశ ॥

ప్రజాపతీ దేవానాం సృజత । తేషామృతా పండితా అజా
యంత । తాన్స్వద్యత్ । యన్స్వద్యత్ । తస్మాద్విద్యత్ । తమన్వ
శ్పత్ । యదన్వశ్పత్ । తస్మాద్వృష్టిః । తస్మాద్వృత్తైశ్చైవ దేవతే అ
భిప్రాప్నుతః । విచక్షేవాన్స్యతః ప్రాప్తాన్పద్యతః ॥ ౨౪ ॥ ఆవృ
శ్చతశ్చ । మేషామీమాగ్ం సాగ్ని మౌనాత్ర పవ సంపన్నా । అ
భో ఆహుః । సర్వేషు యజ్ఞక్రితుష్వితః । హోష్యన్న పథపసన్వి
శేత్ । విద్యుదస్సి విద్యమే ప్రాప్తాన్పద్యతః । అభిహుతౌ వసన్వి
శేత్ । స్పృష్టిరస్సి స్పృశ మే ప్రాప్తాన్పద్యతః । యత్యమణో వైష్టాన్వి

వా । వివహేవాన్యైరేదేవతే సామ్నా నంద్యతః ॥ ౧౦౪ ॥ వృశ్పత
 కృష్ణ । అత్యగ్ంహోహారుణః । బ్రహ్మచారిశేష శ్చానోద్ధ్య
 ప్రజిహూయ । పరేహి । స్తకుందేయ్యాం పాతింపుచచ్ఛ । వేథసా
 వితా ॥ ౩ న్న వైథా ३ ఇతి । తమాగత్యవప్రచచ్ఛ । ఆచార్యనూ
 పా ॥ హేషిత్ । వేథసావితా ॥ ౩ న్న వైథా ౩ ఇతి । సహోవా
 చవేదతి ॥ ౧౦౫ ॥ సకష్టిన్న ॥ తస్మిత్యితి । పరంజనీతి । కస్త
 ద్యత్పరోరజాఇతి । ఏషవావసపరోరజాఇతి హోవాచ । యషపత
 పతి । ఏషోర్వాగ్రజాఇతి । సకష్టిత్వైషఇతి । సత్యఇతి । కిం
 ధృత్యమితి । తపఇతి ॥ ౧౦౬ ॥ కష్టిన్న తపఇతి । బలఇతి । కిం
 తద్బలమితి । పా ॥ ఇతి । మాత్సపా ॥ ఇమతి పృచ్ఛఇతి మా
 చార్యోబ్రవీదితి హోవాచబ్రహ్మచారి । సహోవాచస్త్యోదేయ్యాం
 పాతిః । యద్వైబ్రహ్మచారిన్నా ॥ ఇమత్యప్రక్షయః । మూర్ధాతై
 వ్యపహష్యత్ । అహముత ఆచార్యాచ్ఛే ॥ యానభ విష్యామి ।
 యోమాసావితే ॥ సనువాదిష్టేతి ॥ ౧౦౭ ॥ తస్మాద్వావితే ॥ న
 సంవదేత । సయోహవైసావిత్రం విదుమాసావితే ॥ సంవదతే । స
 హాష్టిన్ని ॥ యందధాతి । అనుమావా అస్తాఅసౌతపన్ని ॥ యం
 న్యతే । అన్వస్త్యైశ్రీస్తహాన్యతే । అన్వస్త్యైతపాబలంకున్యతే ।
 అన్వస్త్యైబలం పా ॥ ఇమన్యతే । సయదాహ । సంజ్ఞా సంజ్ఞా
 నం దర్శాద్భుష్టేతి । ఏషపవతత్ ॥ ౧౦౮ ॥ అభయదాహ । ప్ర
 స్తుతం విష్ణురగం స్తుతాసున్వతీతి । ఏషపవతత్ । ఏషహ్యవతా

వ్యవహారి । ప్రపరాగ్రయః । అథయదాహ । చిత్రకైతుదాతాప్ర
 దాతా సవితా ప్రసవితాభికౌస్తానునుంతేతి । ప్రపప్రతత్ । ప్రప
 హ్యవతేహో ముహూర్తాః । ప్రపరాతేః ॥ ౨౯ ॥ అథయ
 దాహ । ప్రవిత్రం పవయిష్యకథనహస్తాకథనహీయా నరుణోరు
 ణరజాభితి । ప్రపప్రతత్ । ప్రపహ్యవతేర్ధమాసాః । ప్రపమాసాః ।
 అథయదాహ । అగ్నిస్తోమ ఉక్థ్యోగ్ని ర్ముతుఃప్రజాపతిస్సంప
 థ్సర ఇతి । ప్రపప్రతత్ । ప్రపహ్యవతే యజ్ఞక్రతవః । ప్రపము
 తవః ॥ ౩౦ ॥ ప్రపసంసథ్సరః । అథయదాహ । ఇదానీం తదా
 నీమితి । ప్రపప్రతత్ । ప్రపహ్యవతే ముహూర్తానాం ముహూ
 తాః । జనకోహవైదేహాః । అహూర్తాతైస్సమాజగామ । త
 గ్ంహూచుః । యోవాఅస్తాకవేద । విజహత్పాస్తానమెతి ॥ ౩౧ ॥
 సర్వమాయురేతి । అభిస్సర్గం లోకంజయతి । నాస్యాముష్మిక
 లోకేన్నంక్షీయతఇతి । విజహద్ధవైపాస్తానమెతి । సర్వమాయు
 రేతి । అభిస్సర్గం లోకంజయతి । నాస్యాముష్మికలోకేన్నంక్షీ
 యతే । యప్రవంవేద । అహీనాహాశ్వధ్వః । సావిత్రం విదాంచ
 కార ॥ ౩౨ ॥ సహహగ్ం సోహిరణ్యయోభూత్వా । స్సర్గం
 లోకమియాయ । ఆదిత్యస్య సాయుజ్యమ్ । హగ్ం సాహవైహి
 రణ్యయోభూత్వా । స్సర్గం లోకమెతి । ఆదిత్యస్య సాయుజ్య
 మ్ । యప్రవంవేద । దేవభాగోహశ్రోతర్షవః । సావిత్రం విదాంచ
 కార । తగ్ంహావాగద్యశ్యమానాభ్యువాచ ॥ ౩౩ ॥ స

ర్వం బరగౌతమో వేద । యస్సావిత్రం వేదేతి । సహోవాచ । క్షే
 పావాగ్గసేతి । అయమహగ్ం సావితిః । దేవానాముత్తమోల్లా
 కః । గుహ్యం మహావావిభ్రదితి । ఏతావతి హగౌతమః । య
 జ్ఞోవవీతం కృత్వాహ నిసపాత । నమోనమృతతి ॥ ౩౧ ॥ సహో
 వాచ । మాభేషిగౌతమ । జితోవై తేలోకృతి । తస్మాద్యేకేష
 సావితిః । సర్వైతేజితలాకాః । సయోహవై సావిత్రస్యా
 ప్తాక్షరం పదగ్ం శ్రియాభిషిక్తం వేద । శ్రియాహే వాభిషి
 చ్యతే । ఘృణితి ద్వైత్తిర । సూర్యృతి త్రేణి । ఆదిత్యృతి త్రే
 ణి ॥ ౩౨ ॥ ఏతద్వై సావిత్రస్యాప్తాక్షరం పదగ్ం శ్రియాభిషి
 క్తమ్ । యప్రవం వేద । శ్రియాహే వాభిషిచ్యతే । తదేతద్భూ
 భ్యుక్తమ్ । ఋచాత్విరపరమేవోమన్ ॥ యస్మిన్ దేవాఅధివి
 శ్వేనిపేదుః । యస్తన్న వేద కిన్మచాకరిష్యతి । యత్తిద్విదు
 స్తత్తమేసమాసతృతి । నహవా ఏతస్యర్పా నయజుహా నసామ్న
 హౌన్తి । యస్సావిత్రం వేద ॥ ౩౩ ॥ తదేతద్భరి యద్దేవ చ
 క్రమ్ । ఆర్ద్రం పిన్వమానగ్ం స్వగేలోక ఏతి । విజహద్విశ్వా
 భూతాని సంవశ్యత్ । ఆర్ద్రోహవై పిన్వమానస్సర్వైలోక ఏతి ।
 విజహద్విశ్వాభూతాని సంవశ్యన్ ॥ యప్రవం వేద । సూపోహ
 వై వాన్ష్టాయః । ఆదిత్యేన సమాజగామ । తగ్ంహోవాచ । ఏ
 హి సావిత్రం విద్ధి । అయంవై స్వర్గోగ్నికపారయిష్ణురమృతా
 భస్మభూతృతి । ప్రషవా వససావిత్రాః । యప్రవం వేద । ఏహి మాం

త్తమోహైవైవం తమవాచ ॥ ౩౭ ॥ ద్యతాద్యతావేదేత
 సనువాదిష్టైతి తదాగ్రేయతపతి చకారవాచన
 త్యాదిత్యతి త్రిసిపావిత్రం వేదవిద్వివంచన ॥౪॥ ప్రజాపతిరై
 థాన్ సంతానం ప్రస్తుతం తానవహాన్వేషరాత్రయశ్చిత్రకేతుపై
 న్నిముహూర్తా రాత్రేఃపవిత్రం తేర్థమాసా అగ్నిష్టోమో యజ్ఞ
 గ్రీవ ఇదానీం ముహూర్తానాం జనకౌహినా దేవభాగ్యకైషవా
 హ్నిశూషాహవై వేదశ ॥

ఇమం వాచసరథా । తస్మాత్త్విరైవ సారథుం మధు । యా
 పతాః పూర్వ పతా పరపక్షయో రాత్రయః । తామధుకృతః ।
 యానవహాని । తేషామధువృషాః । నయోహవా పతామధుకృతశ్చ
 మధువృషాగ్ం శ్చ వేద । కుర్వంతి హస్తే తా అగ్నా మధు । నా
 స్తేష్టాపూర్తం ధయంతి । అథయోనవేద ॥ ౩౮ ॥ నహస్తై
 తా అగ్నా మధుకుర్వంతి । ధయంత్యస్తేష్టా పూర్తమ్ । యోహ
 వా అహారాత్రాణాం నామధేయాని వేద । నాహారాత్రేష్టా
 త్రిమార్చతి । సంతానం విజ్ఞానం దర్శాద్భష్టైతి । పతావనువా
 కా పూర్వపక్ష స్యాహారాత్రాణాం నామధేయాని । ప్రస్తుతం వి
 స్తుతగ్ం సుతాసున్వతీతి । పతావనువాకా వపరపక్ష స్యాహారా
 త్రాణాం నామధేయాని । నాహారాత్రేష్టా త్రిమార్చతి ।
 యప్రవం వేద ॥ ౩౯ ॥ యోహ వే ముహూర్తానాం నామధేయా
 ని వేద । నముహూర్తేష్టా త్రిమార్చతి । చిత్రకేతుదాతావ్ర

దాతాసవితా ప్రసవితాభిశాస్తానుమంతేతి । ఏతేనునాకాముహూ
 ర్తానాం నామధేయాని । నముహూరైహ్వతిమారృతి । యప్ర
 వంవేద । యోహవా అర్థమాసానాంచ మాసానాంచ నామధే
 యానివేద । నార్థమాసేషు నమాసేషాద్వితిమారృతి । ప్రవిశ్రం
 వవయిష్యోభసాస్వాభసహీయానరుణోరుణరజ్జాతి । ఏతే
 నునాకా అర్థమాసానాన్వి మాసానాంచ నామధేయాని ॥ ౪౦ ॥
 యో నార్థమాసేషు నమాసేషాద్వితిమారృతి । యప్రవంవేద । యో
 హవే యజ్జక్రతూనాం చతూనాంచ సంవత్సరస్యచ నామధే
 యానివేద । నయజ్జక్రతుషు నర్తుషు నసంవత్సర ఆతిమారృతి ।
 అగ్నిష్టోమ ఉక్థోగ్నిర్ముతుషప్రజాపతిసంవత్సరజ్జాతి । ఏతే
 నునాకా యజ్జక్రతూనాంచ తూనాంచ సంవత్సరస్యచ నామ
 ధేయాని । నయజ్జక్రతుషు నర్తుషు నసంవత్సర ఆతిమారృతి ।
 యప్రవంవేద । యోహవే ముహూర్తానాం ముహూర్తావేద । న
 ముహూర్తానాం ముహూరైహ్వతిమారృతి ॥ ౪౧ ॥ ఇదా
 నీం తదానీమితి । ఏతేవై ముహూర్తానాం ముహూర్తాః । నము
 హూర్తానాం ముహూరైహ్వతిమారృతి । యప్రవంవేద । అ
 త్థాయథాతేత్రైజ్ఞోభూత్వాను ప్రవిశ్యాన్నమత్తి । ప్రవమైవై
 తాతేత్రైజ్ఞోభూత్వాను ప్రవిశ్యాన్నమత్తి । నప్రతేషామేవ
 సహోకతాగ్ం పాయుజ్యమశ్నుతే । అపశునక్తుకృత్యంజయతి ।
 యప్రవంవేద ॥ ౪౨ ॥

న వేదేసం వేదానువాకా అర్థమూపానాజ్ఞా మూపానాజ్ఞా
నానుధేయాని ముహూతా లోపాత్పాతకా మాధాతి నవద ॥ ౧౦ ॥

ఇయమశ్చూరాతా శ్రాగ్గం సంజ్ఞానం పూర్వపక్షస్య
ప్రస్తుతమపరపక్షస్య ముహూతానాం చిత్రకైతురథామూపా
నాం పవిత్రం యజ్ఞక్రతునామగ్నిష్టో మోయజ్ఞక్రతునామిదా
నీం ముహూర్తానాం ముహూర్తా వేదేదానీ మథో ద్వాదశ ॥

కశ్చిద్ధవాస్తాన్లుకా త్పే త్య । ఆత్మానం వేద । అయ
మహమస్తీతి । కశ్చిద్ధస్వం లోకం నవతి ప్రజానాతి । అగ్నిము
గ్ధో హైవ ధూమతాంతః । స్వం లోకం నవతి ప్రజానాతి । అథ
యో హైవైతమగ్నిగ్ం పావిత్రం వేద । సప్తవాస్తాన్లుకా త్పే
త్య । ఆత్మానం వేద । అయమహమస్తీతి ॥ ౪౩ ॥ సస్వం
లోకం ప్రతి ప్రజానాతి । ఏష ఉ వేదేనం తథా పవిత్రః । స్వగ్ం లోక
మభివహతి । అశ్చూరాతై ర్వా ఇదగ్ం సయ్యగ్భిః క్రి
యతే । ఇతి రాతా యా దీక్షితత । ఇతి రాతా యవ్రత
మపాగురితి । తాని హానేనం విదుషః । అమష్టికా లోకే శేవధింధ
యంతి । ధీతగ్ం హైవస శేవధిమనుపరైతి । అథయో హైవైతమగ్ని
గ్ం పావిత్రం వేద ॥ ౪౪ ॥ తస్య హైవాపహారాతా శ్రాగ్గి । అమ
ష్టికా లోకే శేవధిం నధయంతి । అధీతగ్ం హైవస శేవధిమనుపరై
తి । తరద్వాజోహతి భిరాయుర్భిర్భ్రాత్వా చర్యమువాస । త
గ్ం హాదీక్షిగ్ం స్థవిరగ్ం శయానమ్ । ఇంద్ర ఉ వ ప్రజ్యోవా

చ । ధరద్వాజ । యత్రైవతుర్థ మాయుర్నాద్యామ్ । కిమేనేన కు
 ధ్యాత్వతి । బ్రహ్మచర్యమేవై నేన చరయమిహోవాచ ॥ ౪౫ ॥
 తగ్ం హుత్రీర్నిరీయాపా నఃజ్ఞాతానివ దర్శయాం చకార । తేషా
 గ్ం హేతైక వ్యాస్తుష్టి నా దదె । సహోవాచ । ధరద్వాజైత్యా
 మంత్ర్య । వెదావాపతె । అనంతావై వెదాః । పతన్వా పతై
 స్త్రిభిరాయుర్నిరన్వవాచభాః । అథతైర్నిరదననూక్తమైవ । ఏ
 హీమంవిద్ధి । అయంవై సర్వవిద్యతీ ॥ ౪౬ ॥ తస్మై హేతస్మగ్ని
 గ్ం సావిత్రమువాచ । తగ్ం సవిద్ధిత్వా । అన్మతోభూత్వా । స్వ
 ర్గం లోకమియాయ । ఆదిత్యస్య సాయుజ్యమ్ । అన్మతోహేత
 భూత్వా । స్వర్గం లోకమేతి । ఆదిత్యస్య సాయుజ్యమ్ । యప
 వంవేద । ఏషాపత్ర త్రయ్యావిద్యా ॥ ౪౭ ॥ యావంతగ్ం హువై
 త్రయ్యావిద్యయాలోకం జయతి । తావంతం లోకం జయతి ।
 యపవంవేద । అగ్నేర్వాపతాని నామధేయాని । అగ్నేరైవ సా
 యుజ్యగ్ం సలూకతామాప్నోతి । యపవంవేద । వాయోర్వాప
 తాని నామధేయాని । వాయోరైవ సాయుజ్యగ్ం సలూకతా మా
 ప్నోతి । యపవంవేద । ఇంద్రస్యవాపతాని నామధేయాని ॥ ౪౮ ॥
 ఇంద్రస్యైవ సాయుజ్యగ్ం సలూకతామాప్నోతి । యపవంవేద ।
 బృహస్పతైర్వాపతాని నామధేయాని । బృహస్పతైరైవ సా
 యుజ్యగ్ం సలూకతామాప్నోతి । యపవంవేద । ప్రజాపతైర్వా
 పతాని నామధేయాని । ప్రజాపతైరైవ సాయుజ్యగ్ం సలూకతా

హస్తాతి । యపవంవేద । బ్రహ్మగోవాపతాని నామధేయాని ।
 బ్రహ్మగవపసాయుజ్యం సలూకతామాహ్నాతి । యపవంవేద । న
 వాపహోగ్నిరపకుపుచ్చోచాయురైవ । తస్యగ్నిముఖమ్ । అ
 పావాద్దిత్యగ్నిః । నయదేతే దేవతై అంతరేణ । తక్సర్వం సీ
 వ్యతి । తస్మాథానవిద్రః ॥ ౪౯ ॥ అయ మహమప్తీతి వేదహా
 వాచ నర్వవిద్యేషి విద్యేద్రస్యవా పతాని నామధేయాని బ్రహ్మ
 గవపసాయుజ్యం సలూకతా మాహ్నాతి సప్తద ॥ ౧౧ ॥

అగ్నేర్వా యోరింద్రస్య బృహస్పతేఃప్రజావతైర్న
 హ్మగవసైవై సప్త ॥

సంజ్ఞానం భూత్వ మైవ సంవత్సరోసి భూరాజ్య సవేవివ
 శ్చితే ప్రజావతదేవా నియంవావసరఘా కశ్చిద్ధేకాదశ ॥

సంజ్ఞానం రాజ్ఞీ మూర్ధావాదయ పవసం వత్సరో వా
 ద్ధమా సేషు నవచత్వారిగ్ంశత్ ॥

హరిఃఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రహ్మణై తృతీయావ్రతే

దశహ ప్రపాతక స్సమాప్తః .

శ్రీపాదకప్రపాతకప్రారంభః

హరిఃఓమ్ ॥ లోకోసి వ్యగోహి । అనంతోవ్యప్తారాసి ।
 అమితోవ్యప్తయోసి । తపనఃప్రతిష్ఠా । త్వల్లాదమంతః । విశ్వం

యక్షం విశ్వంభూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తావిశ్వ
 స్య జనయితా । తంత్రోవదధే కామదుఘమక్షితమ్ । ప్రజాప
 తిస్త్యా సాదయతు । తయాదేవ తయాంగిరస్వధుగ్రీవాసీద ॥ ౧ ॥
 తపోసి ధోకెశ్శ్రితమ్ । తేజసఃప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః । వి
 శ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్త
 త్తా విశ్వస్య జనయితృ । తంత్రోవదధే కామదుఘమక్షితమ్ । ప్ర
 జాపతిస్త్యా సాదయతు । తయాదేవ తయాంగిరస్వధుగ్రీవాసీద ॥
 తేజోసి తపోశ్శ్రితమ్ । సముద్రస్య ప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః ।
 విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్త
 విశ్వస్య జనయితృ । తంత్రోవదధే కామదుఘమక్షితమ్ । ప్రజాప
 తిస్త్యా సాదయతు । తయాదేవ తయాంగిరస్వధుగ్రీవాసీద ॥ ౩ ॥ స
 ముదోసి తేజసిశ్శ్రితః । అపాం ప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః ।
 విశ్వం యక్షం విశ్వంభూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్త
 త్తా విశ్వస్య జనయితా । తంత్రోవదధే కామదుఘమక్షితమ్ ।
 ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు । తయాదేవ తయాంగిరస్వధుగ్రీవా
 సీద ॥ ౪ ॥ ఆపస్థ సముద్రేశ్శ్రితః । పృథివ్యాః ప్రతిష్ఠాయు
 స్తాసు । ఇరమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సు
 భూతమ్ । విశ్వస్య భర్తావ్యవస్య జనయిత్ర్యః । తావఉపద
 థే కామదుఘా అక్షితాః । ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు । తయా
 దేవ తయాంగిరస్వధుగ్రీవాసీద ॥ ౫ ॥ పృథివ్యస్య పృశ్శ్రి

తా । అగ్నిః ప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం
 భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయి
 త్రి । తాంతో వపదధే కామదుఘ మక్షితమ్ । ప్రజాపతిస్త్యా
 సాదయతు । తయా దేవ తయాంగిరస్వ ధు వాసీద ॥ ౬ ॥ అ
 గ్ని రసి పృథివ్యాగ్ం శ్రితః । అంతరిక్షస్య ప్రతిష్ఠా । త్వయీద
 మంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । వి
 శ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయితా । తాంతో వపదధే కామదుఘ మ
 క్షితమ్ । ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు । తయా దేవ తయాంగిరస్వ
 ధు వాసీద ॥ ౭ ॥ అంతరిక్షమస్యగ్ం శ్రితమ్ । వాయోః
 ప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వ
 గ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయితృ । తత్త్వ
 పదధే కామదుఘ మక్షితమ్ । ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు । త
 యా దేవ తయాంగిరస్వ ధు వాసీద ॥ ౮ ॥ వాయురస్యంత
 రిక్షే శ్రితః । దివః ప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః । విశ్వం యక్షం
 విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జ
 నయితా । తాంతో వపదధే కామదుఘ మక్షితమ్ । ప్రజాపతిస్త్యా
 సాదయతు । తయా దేవ తయాంగిరస్వ ధు వాసీద ॥ ౯ ॥ ద్యౌ
 రసి వాయో శ్రితా । అదిత్యస్య ప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః । వి
 శ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భ
 ర్తా విశ్వస్య జనయిత్రి । తాంతో వపదధే కామదుఘ మక్షితా

మ్ । పృజాపతిస్తా సాదయతు । తయా దేవతయాంగిరస్వధు
 వాసీద ॥ ౧౦ ॥ అదిత్యోసి దివిశ్రితః । చంద్రమనఃప్రతిష్ఠా ।
 త్వయీదమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సు
 భూతమ్ । విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయితా । తంత్యోపదధే కా
 మదుఘమక్షితమ్ । పృజాపతిస్తా సాదయతు । తయా దేవత
 యాంగిరస్వధువాసీద ॥ ౧౧ ॥ చంద్రమా అస్యాదిత్యేశ్శ్రి
 తః । నక్షత్రాణాం ప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః । విశ్వం యక్షం
 విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జ
 నయితా । తంత్యోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ । పృజాపతిస్తా
 సాదయతు । తయా దేవతయాంగిరస్వధువాసీద ॥ ౧౨ ॥
 నక్షత్రాణిస్థ చంద్రమసిశ్రితాని । సంవత్సరస్య ప్రతిష్ఠా యు
 ప్తాసు । ఇదమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సు
 భూతమ్ । విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయితా । తానివత్
 పదధే కామదుఘాన్యక్షితాని । పృజాపతిస్తా సాదయతు । త
 యా దేవతయాంగిరస్వధువాసీద ॥ ౧౩ ॥ సంవత్సరస్య
 నక్షత్రేషు శ్రితః । ఋతూనాం ప్రతిష్ఠా । త్వయీదమంతః ।
 విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భ
 ర్తా విశ్వస్య జనయితా । తంత్యోపదధే కామదుఘమక్షితమ్ ।
 పృజాపతిస్తా సాదయతు । తయా దేవతయాంగిరస్వధువా
 సీద ॥ ౧౪ ॥ ఋతవత్స సంవత్సరేశ్శ్రితః । మాసానాం ప్రతి

యుష్మసు । ఇదమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వ
 సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తారో విశ్వస్య జనయితారః । తా
 వక్షపదధే కామదుఘా నక్షితాః । ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు ।
 తయా దేవ తయాంగిరస్వ ధువాసేద ॥ ౧౫ ॥ మాసాస్థకుః
 శ్రితాః । అర్ధమాసానాం ప్రతిష్ఠా యుష్మసు । ఇదమంతః । వి
 శ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భ
 ర్తారో విశ్వస్య జనయితారః । తావక్షపదధే కామదుఘా నక్ష
 తాః । ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు । తయా దేవ తయాంగిరస్వ
 ధువాసేద ॥ ౧౬ ॥ ॥ అర్ధమాసాస్థమాసు శ్రితాః । అ
 హారాత్రయోః ప్రతిష్ఠా యుష్మసు । ఇదమంతః । విశ్వం య
 క్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తారో వి
 శ్వస్య జనయితారః । తావక్షపదధే కామదుఘా నక్షితాః । ప్ర
 జాపతిస్త్యా సాదయతు । తయా దేవ తయాంగిరస్వ ధువాసేద ॥
 అహారాత్రే స్థార్ధమాసేషు శ్రితే । భూతస్య ప్రతిష్ఠే భవ్యస్య ప్రతి
 ష్ఠే । యవయోరిదమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సు
 భూతం విశ్వస్య భర్తారో విశ్వస్య జనయిత్ర్యో । తేవాముపదధే కా
 మదుఘే అక్షితే । ప్రజాపతిస్త్యా సాదయతు । తయా దేవ తయాం
 గిరస్వ ధువాసేద ॥ ౧౭ ॥ పౌర్ణమాసస్థకామావాస్యా ।
 అన్నావాస్థాన్నదుఘాయుష్మసు । ఇదమంతః । విశ్వం యక్షం
 విశ్వం భూతం విశ్వగ్ం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తారో విశ్వస్య

జనయిత్రయః । తావత్తపదధే కామదుఘానుక్షితాః । ప్రజాప
తస్తా సాదయతు । తయా దేవతయాంగిరస్వధ్ధు వాసీద ॥ ౯౯ ॥
రాడసి బృహతీ శ్రీరసింద్రపత్నీ ధనుఃపత్నీ । విశ్వం భూతమస్తు
ప్రభూతా । త్వయీదమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం వి
శ్వం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్త్రీ విశ్వస్య జనయిత్రీ । తాం
తోవదధే కామదుఘానుక్షితామ్ । ప్రజాపతస్తా సాదయతు ।
తయా దేవతయాంగిరస్వధ్ధు వాసీద ॥ ౧౦ ॥ ఓజోస్తి సహో
సి । బలమస్తి భాజోసి । దేవానాం ధామామృతమ్ । అమర్త్య
స్తపాజాః । త్వయీదమంతః । విశ్వం యక్షం విశ్వం భూతం వి
శ్వం సుభూతమ్ । విశ్వస్య భర్తా విశ్వస్య జనయితా । తం
తోవదధే కామదుఘానుక్షితమ్ । ప్రజాపతస్తా సాదయతు ।
తయా దేవతయాంగిరస్వధ్ధు వాసీద ॥ ౧౧ ॥ లోకస్తపస్తేజస్స
ముద్రాపఃపృథ్వివ్యగ్ని రంతరిక్షం వాయుర్ద్యౌరాదిత్యశ్చంద్రమా
నక్షత్రాణి సంవత్సరముతవో మాసాఅర్ధమాసాఅహోరాత్రే పా
ణమాసీరాక్షస్యజ్ఞోస్యేకవిగ్ంతః ॥ ౧ ॥

లోకోసి భర్తాతమ్ । తపస్తేజోసి భర్తృతమ్ । సముదో
సి భర్తాతమ్ । ఆపస్థభర్త్రీస్తాపః । ప్రృథ్విసి భర్త్రీ తామ్ । అ
గ్నిరసి భర్తాతమ్ । అంతరిక్షం భర్తృతమ్ । వాయురసి భర్తాత
మ్ । ద్యౌరసి భర్త్రీ తామ్ । ఆదిత్యశ్చంద్రమా భర్తాతమ్ । న
క్షత్రాణి భర్తృతానివ । సంవత్సరోసి భర్తాతమ్ । ఋత

వో మాసాఅథ మాసా భర్తారో భర్తారో భర్తారస్తా వః । అ
 ఘోరా తే భర్తా తేవామ్ । పాణమాసీ భర్తాస్తావః ।
 రాడపభర్తా తామ్ ॥ ఓజోసభర్తా తమేకవిగ్ంశతిః ॥

త్వసుగ్నైరుద్రో అసురోమహోదవః । త్వగ్ంశద్ధోమా
 రుతం పృథ్వురుశిషి । త్వంవాతై రరుణైర్యాపి శంగయః । త్వం
 పూషా పృథతపాస్విసుశ్మనా । దేవాదేవేషు శ్రయధ్వమ్ । వ్రథ
 మాద్వితీయేషు శ్రయధ్వమ్ । ద్వితీయాస్తృతీయేషు శ్రయధ్వమ్ ।
 తృతీయాశ్చతుర్థేషు శ్రయధ్వమ్ । చతుర్థాఃపంచమేషు శ్రయ
 ధ్వమ్ । షష్ఠామాస్తప్తేషు శ్రయధ్వమ్ ॥ ౨౨ ॥ సప్తాసప్త
 మేషు శ్రయధ్వమ్ । సప్తమా అష్టమేషు శ్రయధ్వమ్ । అష్టమాన
 వమేషు శ్రయధ్వమ్ । నవమాదశమేషు శ్రయధ్వమ్ । దశమాప
 కాదశేషు శ్రయధ్వమ్ । ఏకాదశాద్వాదశేషు శ్రయధ్వమ్ । ద్వా
 దశాస్త్రయోదశేషు శ్రయధ్వమ్ । త్రయోదశాశ్చతుర్దశేషు
 శ్రయధ్వమ్ । చతుర్దశాఃపంచదశేషు శ్రయధ్వమ్ । పంచద
 శాష్టోదశేషు శ్రయధ్వమ్ ॥ ౨౩ ॥ ష్టోదశాసప్తదశేషు శ్ర
 యధ్వమ్ । సప్తదశా అష్టదశేషు శ్రయధ్వమ్ । అష్టదశాపకా
 న్నవిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ । ఏకాన్నవిగ్ంశా విగ్ంశేషు శ్ర
 యధ్వమ్ । విగ్ంశాపకవిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ । పకవిగ్ంశాద్వా
 విగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ । ద్వావిగ్ంశాస్త్రయోవిగ్ంశేషు శ్ర
 యధ్వమ్ । త్రయోవిగ్ంశాశ్చతుర్విగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ ।

చతుర్విగ్ంశాః పంచ విగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ । పంచవిగ్ంశాష్ట
 ద్విగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ ॥ ౨౪ ॥ షడ్విగ్ంశాః సప్త విగ్ంశేషు
 శ్రయధ్వమ్ । సప్త విగ్ంశా అష్టవిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ । అ
 ష్టవిగ్ంశా ఏకాన్మత్త్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ । ఏకాన్మత్త్రి
 గ్ంశాస్త్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ । త్రిగ్ంశా ఏకత్రిగ్ంశే
 షు శ్రయధ్వమ్ । ఏకత్త్రిగ్ంశాద్వాత్త్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వ
 మ్ । ద్వాత్త్రిగ్ంశాస్త్రయస్త్రిగ్ంశేషు శ్రయధ్వమ్ । డే
 వాస్త్రిరేకాదశాస్త్రిస్త్రయస్త్రిగ్ంశాః । ఉత్తరైభిః ।
 ఉత్తరవత్సాన ఉత్తరసత్వానః । యతాగ్రావ ఇదం బ్రహ్మమి । త
 స్మే సమృధ్యతామ్ । వయగ్ంస్యామ పరియోరయీణామ్ ।
 భూభువనస్వసాన్వహా ॥ ౨౫ ॥ షష్ఠీషు శ్రయధ్వగ్ంషోద్దేశే
 షుశ్రయధ్వగ్ంషడ్విగ్ంశేషుశ్రయధ్వముత్తరైభిః పత్యోత్తరవత్సాన
 స ఉత్తర సత్వానశ్చత్వారిచ ॥ ౨ ॥

అగ్నవిష్ణుసశోపసా । ఇమావద్ధంతు వాంగిరః । ద్యుమ్నై
 ర్వాజేభిరాగతమ్ । రాజేభిరాజ్ఞే । సమాగ్రీజ్ఞేస్వరాజ్ఞే । అవి
 శ్శోదిః । తప్తాహరౌభాః । అగ్ని సోమోబృహస్పతిః । విశ్వేజే
 వా భువనస్య గౌపాః । తేనర్వే సంగత్య । ఇదం మైత్రా
 వచః । వయగ్ంస్యామ పరియోరయీణామ్ । భూర్భువనస్వసాన్
 వహా ॥ ౨౬ ॥ సంగత్య క్రిణేద ॥ ౩ ॥

అన్నపత్యై సన్యవోదేహి । అనమివన్య శుష్కిణః ।

ప్రప్రదాతారం తారిషః । ఊజన్మోధేహి ద్విపదే చతుష్పదే ।
అగ్నే వృథివీపతే । సోమవీరుధాం పతే । త్వష్టస్సమిధాంపతే ।
విష్ణునాశానాం పతే । మిత్రసత్యానాం పతే । ఎరుణధనుశాం ప
తే ॥ ౨౭ ॥ మరుతోగణానాం పతయః । రుద్రపశూనాంపతే ।
ఇంద్రోజసాంపతే । బృహస్పతే బ్రహ్మణస్పతే । ఆరుచారోచై
హగ్నం స్వయమ్ । రుచారురుచై రోచమానః । అతీత్యాదస్వరా
భరేహ । తస్మిన్యోనాప్రజనాప్రజాయేయ । వయగ్నం ప్యాసుప
తయోరయీణామ్ । భూర్భువస్స్వపాహా ॥ ౨౮ ॥

ఎరుణధనుశాం పతే స్వపాహా ॥ ౪ ॥

సప్తతే అగ్నే సమిధస్సప్తజిహ్వః । సప్తర్షయస్సప్త
ధానుప్రియాణి । సప్తహోత్రా అనువిద్వాక్ । సప్తయోనీరా
పృణస్వాఘృతేన । పాదీదిక్ । అగ్నిదేవతా । అగ్నిగ్ం
సదిశాం దేవం దేవతానామ్మచ్చతు । యోమైతస్యే దిశోభిదా
సతి । దక్షిణాదిక్ । ఇంద్రో దేవతా ॥ ౨౯ ॥ ఇంద్రగ్ం స
దిశాం దేవం దేవతానామ్మచ్చతు । యోమైతస్యే దిశోభిదాస
తి । ప్రతీదీదిక్ । సామోదేవతా । సోమగ్ం సదిశాం దేవం దే
వతానామ్మచ్చతు । యోమైతస్యే దిశోభిదాసతి । ఉదీదీదిక్ ।
మిత్రా ఎరుణో దేవతా । మిత్రా ఎరుణో సదిశాం దేవా దేవతా
నామ్మచ్చతు । యోమైతస్యే దిశోభిదాసతి ॥ ౩౦ ॥ ఉద్ధా
దిక్ । బృహస్పతిదేవతా । బృహస్పతిగ్ం సదిశాం దేవం దేవ

తానామృచ్ఛతు । యోమైతస్యైదిశోభిదాసతి । ఇయందిక్ । అ
 దితిదేవతా । అదితిగ్ం సదిశాం దేవీం దేవతానామృచ్ఛతు ।
 యోమైతస్యైదిశోభిదాసతి । పురుషోదిక్ । పురుషోమేకాక్షాం
 క్థోసమర్థయతు ॥ ౩౦ ॥ ఓం ఘోజాగృహిషప్రాణ । అసావేహి ।
 బభిరతిక్రందశ్చతరపాన । అసావేహి । ఉపసముపసమశీయ । అ
 హమస్తోజ్యోతింశీయ । అహమస్తోపాశీయ । వయగ్ం స్యామపత
 యోరయీణామ్ । భూమృచ్ఛస్వస్వాహా ॥ ౩౧ ॥ దక్షిణాది
 గిందోదేవతా మిత్రా వరుణౌ సదిశాం దేవా దేవతానామృచ్ఛ
 తు యోమైతస్యైదిశోభిదాసత్యర్థయతు నమచ ॥ ౫ ॥

యతైవితం యచుచితం తే అగ్నే । యత్తేదీనం యచుతైతి
 రిక్తమ్ । అదిత్యాస్తవంగిరస శ్చిన్వంతు । విశ్వేతేదైవాశ్చిత్తి
 మాపూరయంతు । చితశ్చాస్తి చంచితశ్చాస్యగ్నే । ఏతావాగ్ం
 శ్చాస్తి భూయాగ్ం శ్చాస్యగ్నే । లోకంపృణచ్ఛిద్రంపృణ । అ
 ఘోసేదశివాత్వమ్ । ఇంద్రాగ్ని త్వా బృహస్పతిః । అస్మిన్యో
 నావసీషదన్ ॥ ౩౩ ॥ ఓం తయాదేవతయాంగిరస్వభృవాసేద ।
 తాలస్య సూదదోహసః । సోమగ్ం శ్రీణంతి పృశన్యః । జత్వం
 దేవానాం విశః । త్రిష్వారోచనే దివః । తయాదేవతయాంగి
 రస్వభృవాసేద । అగ్నే దైవాగ్ం ఇహావహా । జ్ఞానో వృ
 క్తబర్హిషే । అసిహాతానతీద్యః । అగ్న్య మహా వనసాయవి
 ప్రమ్ ॥ ౩౪ ॥ యోదీదాయో సమిద్ధస్వదురోతే । చిత్రభానూ

రోదసి అంతరుర్వి । స్వాహుతం విశ్వతఃప్రత్యంబమ్ । మైత్రా
 కారం విదకస్య ప్రసాదనమ్ । అగ్నిగ్ం హూతారం పరిభూ
 తమంమృతిమ్ । త్వానుర్భస్య హవిషస్సమానమిత్ । త్వాం మ
 హావృణతైనరోనాన్యంత్వత్ । మనుష్యత్వానిధీమహి । మను
 ష్యశ్చనిధీమహి । అగ్నే వసుకర్వదంగిరః ॥ ౩౫ ॥ దేవా
 దేవాయతేయజ । అగ్నిర్హివాజినం విశే । దదాతి విశ్వచరం
 ణః । అగ్నిరాయేస్వాభువమ్ । సప్రితోయాతి వార్యమ్ । ఇ
 గ్ంస్తోతృభ్యఆభర । పృష్టోది విపృష్టోఅగ్నిఃపృథివ్యామ్ । పృ
 ష్టోవిశ్వాఃపృథీరావివేశ । వైశ్వానరస్సహసా పృష్టోఅగ్నిః । స
 నోదివా సరిషఃపాతునక్తమ్ ॥ ౩౬ ॥ అసీషదా యవిష్టమంగి
 రోనక్తమ్ ॥ ౬ ॥

అయం వాచయఃపవతే । సోగ్నివాచికైతః । సయత్పా
 జ్జనతే । తదస్యశిరః । అథయద్దక్షిణా । సదక్షిణఃపక్షః । అథయ
 త్ప్రత్యక్ । తతువచ్ఛమ్ । యదుదక్షే । సఉత్తరఃపక్షః ॥ ౩౭ ॥
 అథయగ్ంవాతి । తదస్య సమందనంచ ప్రసారణంచ । అథా
 స్తంపదేవాస్యసా । సగ్ంహవా అస్తైసకామఃపద్యతే । యతా
 మోయజతే । యోగ్నింవాచికైతం చిస్తుతే । యఉచైనమేవంవేద ।
 యోహవాఅగ్నేర్వా చికైతస్థాయితనం ప్రతిష్ఠాంవేద । ఆయితన
 వాన్భవతి । గచ్ఛతి ప్రతిష్ఠామ్ ॥ ౩౮ ॥ హిరణ్యంవా అగ్నే
 యాచికైతస్థాయితనం ప్రతిష్ఠా । యవీవంవేద । ఆయితనవాన్భ

వతి । గచ్ఛతి ప్రతిష్ఠామ్ । యోహవాఅగ్నేర్నా వికే తస్యశరీరం
 వేద । సశరీర ఏవస్వర్గం లోకమేతి । హిరణ్యంవా అగ్నేర్నా వి
 కే తస్యశరీరమ్ । యప్రవం వేద । సశరీరఏవస్వర్గం లోకమేతి । ఆ
 థోయథారుక్ష ఉత్తప్తాభ్యాన్యత్ ॥ ౩౯ ॥ ఏవమేవసతేజసా
 యశసా । అప్సిగ్గంశ్చల్లాకే ముష్మిగ్గంశ్చభాతి । ఉరవోహవై
 నామైతెలోకాః । యేవరేణాదిత్యమ్ । అథహేతేవరీయాగ్ం సో
 లోకాః । యేవరేణాదిత్యమ్ । అంతవంతగ్ం హవాప్రక్షయ్యం
 లోకం జయతి । యోవరేణాదిత్యమ్ । అథహేతోసంత హవార
 మక్షయ్యం లోకం జయతి । యవరేణాదిత్యమ్ ॥ ౪౦ ॥ అ
 నంతగ్ం హవా అపారమక్షయ్యం లోకం జయతి । యోగ్నింవా
 వికేతం చినుతే । యఉచైనమేవం వేద । అథోయథారుక్షేష్టస్వ
 క్షసీవర్యావర్తమానే ప్రత్యిపేక్షతే । ఏవమహారాతేప్రగ్న్య
 పేక్షతే । వాప్యహారాతే లోకమాపుతః । యోగ్నింవా వి
 కేతం చినుతే । యఉచైనమేవం వేద ॥ ౪౧ ॥ ఉత్తరఃప్రక్షోగ
 చ్చతి ప్రతిష్ఠాం భాన్యాద్యవరేణాదిత్యమప్తేచ ॥ ౪ ॥

ఉత్తరహవై వాజశ్రవసస్సర్వవేద సందహా । తస్యహసవి
 కేతావామపుత్రతస । తగ్ంహ కుమారగ్ం సంతమ్ । దక్షిణామ
 నీయమావాసుశ్చ్రద్ధావికేత । సహోవాచ । తతకస్తేమాంహస్య
 సీతి । ద్వితీయం తృతీయమ్ । తగ్ం హవరీత ఉవాచ । మృత్యవే
 త్వా దదామీతి । తగ్ం హస్తాన్ధితం వాగధిసదతి ॥ ౪౨ ॥ గౌత

మకుమారమితి । న హూవాచ । పరేహిమ్యుతోగ్మహాన్ ।
 ముగ్యవేదైత్యాదామితి । తంవై ప్ర వసంతం గంతాసీతి హావా
 చ । తస్యస్మత్ప్రసాదాత్తీరనాశ్వాగ్మహావసతాత్ । సయది
 త్వాప్యచేత్ । కుమారకత్తిరాత్రీరవాధీరితి । తిస్రశ్చిప్రతి
 బూతాత్ । కింప్రథమాగ్ం రాత్రీమాశ్చాత్తితి ॥౪౩॥ యో ప్ర
 జాంతశ్చితి । కింద్వితీయామితి । ప్రశూగ్ంస్తశ్చితి । కింతృతీయా
 మితి । సాధుకృత్యాంస్తశ్చితి । తంవై ప్ర వసంతంజగామ । తస్య
 హత్ప్రసాదాత్తీరనాశ్వాగ్మహావస । తమాగత్యసప్రచచ్చ ।
 కుమారకత్తిరాత్రీరవాధీరితి । తిస్రశ్చిప్రత్యువాచ ॥౪౪॥ యో కిం
 ప్రథమాగ్ం రాత్రీమాశ్చాత్తితి । ప్ర జాంతశ్చితి । కింద్వితీయామితి ।
 ప్రశూగ్ంస్తశ్చితి । కింతృతీయామితి । సాధుకృత్యాంస్తశ్చితి । న
 మస్తైలస్తు భగవత్ప్రహావాచ । వరంవృణోష్యేతి । పితరమేవజీవ
 న్నయానీతి । ద్వితీయం వృణోష్యేతి ॥ ౪౫ ॥ ఇష్టాపూర్త
 యోమోక్షీగ్ం బూహీతి హూవాచ । తస్మై హైతమగ్నిం నా
 చికేతమువాచ । తత్రావై తస్యేష్టాపూర్తానాక్షీయేతే । నాస్యే
 ష్టాపూర్తైక్షీయేతే । యోఽగ్నిం నాచికేతం చినుతే । యడచైన
 మేవం వేద । తృతీయం వృణోష్యేతి । పునర్ముత్యోమోపజితిం
 బూహీతి హావాచ । తస్మై హైతమగ్నిం నాచికేతమువాచ । త
 త్రోవై సాపపునర్ముత్యుజయత్ ॥౪౬॥ యో అప పునర్ముత
 త్యుంజయతి । యోఽగ్నిం నాచికేతం చినుతే । యడచైనమేవం

తేద । వృజావతీర్వై వృజాకామస్తపోతవ్యత । సహిరణ్యము
 దాస్యత్ । తదగ్నా ప్రాస్యత్ । తదస్త్యేనాచభదయత్ । తద్వి
 తీయం ప్రాస్యత్ । తదస్త్యేనైవాచభదయత్ । తద్వృతీయంప్రా
 స్యత్ ॥ ౪౭ ॥ తదస్త్యేనైవాచభదయత్ । తదాత్మనేనహృ
 దయ్యేగ్నావైశ్వానరే ప్రాస్యత్ । తదస్త్యాచభదయత్ । తస్మా
 ద్ధిరిణ్యం కనిష్ఠం ధనానామ్ । భుంజత్ప్రియతమ్ । హృదయజ
 గ్ంహి । సవైతమైవ నావిందత్ । యస్త్యేణాం దక్షిణామనేష్యత్ ।
 తాగ్ం స్వామైవ హస్తాయ దక్షిణాయానయత్ । తాంప్రత్యగృ
 హ్యత్ ॥ ౪౮ ॥ దక్షాయత్వాదక్షిణాం ప్రతిగృహ్యేమీతి । సోద
 క్తదక్షిణాం ప్రతిగృహ్య । దక్షతేహవై దక్షిణాం ప్రతిగృహ్య ।
 యప్రవంవేద । ప్రత్యస్త్వైతద్విద్వాగ్ం సోవాజత్రవసాగౌతమాః ।
 అప్యనూద్యేశ్యాం దక్షిణాం ప్రతిగృహ్యేన్తి । ఉభయేన వయం దక్షి
 ష్యామహప్రవదక్షిణాం ప్రతిగృహ్యేతి । తేదక్షం తదక్షిణాం ప్రతి
 గృహ్య । దక్షతేహవైదక్షిణాం ప్రతిగృహ్య । యప్రవంవేద । ప్రహా
 న్యంప్లీనాతి ॥ ౪౯ ॥ వక్షత్యాగ్నాశ్చక్షువాచద్వితీయం వృణోషేన్వి
 త్యజయత్తృతీయంప్రాస్యదగృహ్యేద్యప్రవంవేదైకంచ ॥ ౫౦ ॥
 తగ్ం హైతమైకేపశుబంధ ఏవోత్తరవైద్యాం చిన్వతే । ఉ

తర్రవైది సమ్మి తపహాగ్ని రితివదంతః । తన్న తథాకుర్యాత్ । పత
 ముగ్నిం కామేనవ్యర్థయేత్ । సపనం కామేనవ్యర్థః । కామేనవ్య
 ర్థయేత్ । సౌమ్యేవావేనమధ్వరేచిన్విత । యత్ర వా భూయిష్టా
 అహుతియోహూయేర్కౌ । పతముగ్నిం కామేన సమధా యతి ।
 సపనం కామేన సమ్మర్థః ॥ ౫౦ ॥ కామేన సమర్థయతి । అథ
 హేనం పురర్షయః । ఉత్తరవైద్యామైవ సత్రియ మచిన్విత ।
 తత్రావైతే విందంతప్రజామ్ । అభిస్వర్గం లోకమజయన్ । విందత
 పవనప్రజామ్ । అభిస్వర్గం లోకం జయతి । యోగ్నిం నాచికేతం
 చిన్తుతే । యఉచైనమైవం వేద । అథహేనం వాయుర్ముద్ధికామః ॥
 యథాస్యస్తమైవోపపదే । తత్రావై సపతా మృద్ధిమాహ్నోకాత్ ।
 యామిదం వాయుర్ముద్ధః । పతామృద్ధి మృహ్నోతి । యా
 మిదం వాయుర్ముద్ధః । యోగ్నిం నాచికేతం చిన్తుతే । యఉచైన
 మైవం వేద । అథహేనం గోబలావాస్త్వికం పశుకామః । పాజ్తమైవ
 చిక్వే । పంచపురస్తాత్ ॥ ౫౧ ॥ పంచదక్షిణతః । పంచప్రశ్వా
 త్ । పంచాత్తరతః । పక్రాంమధ్యే । తత్రావై సప్రహస్రం ప్రహస్నాన్
 ప్నోత్ । ప్రసహస్రం ప్రహస్నాన్ ప్నోతి । యోగ్నిం నాచికేతం చిన్తు
 తే । యఉచైనమైవం వేద । అథహేనం ప్రజాపతిజైత్యస్థకా
 మో యశసాహుషస్ప్రజననకామః । త్రివృతమైవచిక్వే ॥ ౫౨ ॥
 సప్తపురస్తాత్ । త్రిసోదక్షిణతః । సప్తప్రశ్వాత్ । త్రిస్రఉత్తర
 తః । పక్రాంమధ్యే । తత్రావై సప్రయశోజైత్యస్థమాహ్నోత్ । ప

తాం ప్రజాతీం పాశ్రావాయతే । యామిదం ప్రజాపశ్రావాయం
తే । త్రివృద్వేజ్యైస్త్వమ్ । మాతాపితృభ్యః ॥ ౫౪ ॥ త్రివృ
త్ప్రజననమ్ । ఉపస్థాయోనిమధ్యమా । ప్రయశోజ్యేష్ఠ్యమా
హోతి । ఏతాం ప్రజాతీం ప్రజాయతే । యామిదం ప్రజాప
శ్రావాయంతే । యోగ్నిం నాచికైతం చిన్తుతే । యఉచైనమేవం
వేద । అథహేనమింద్రోజ్యేష్ఠ్యకామః । ఉధావాప్రహాపదధే । త
తోవైనజ్యేష్ఠ్యమగచ్ఛత్ ॥ ౫౫ ॥ యజ్యేష్ఠ్యంగచ్ఛతి । యోగ్నిం
నాచికైతం చిన్తుతే । యఉచైనమేవంవేద । అథహేన మసావాది
త్యస్త్వర్గకామః । పాశ్రావాయోపదధే । తతోవైసోభిస్త్వర్గంలా
కమయజత్ । అభిస్త్వర్గంలాకం జయతే । యోగ్నిం నాచికైతం చి
న్తుతే । యఉచైనమేవంవేద । సయదీచ్ఛత్ ॥ ౫౬ ॥ తేజస్వీ
యశస్వీ బ్రహ్మవర్చసీ స్యామితే । పాశ్రాహాతుధిష్ఠ్వా దుభస్
రేచ్ఛత్ । యేయంపాశ్రాద్యశస్వతీ । సామాహోర్జ్ఞాతు । తేజ
సా యశసా బ్రహ్మవర్చసేనేతి । తేజస్వీనయశస్వీ బ్రహ్మవ
ర్చసీ భవతి । అథయదీచ్ఛత్ । భూయిష్ఠంమై శ్రద్ధధీర్వా । భూ
యిష్ఠా దక్షిణానయేయంతి । దక్షిణాసు నీయమానాసు పాశ్రాచ్యే
హి పాశ్రాచ్యేహీతి పాశ్రాచ్యేహి వేత్వాజ్యస్య స్వాహేతిస్తు
వేదోపహత్యాహవనీయే జహుయాత్ ॥ ౫౭ ॥ భూయిష్ఠ
మైవాస్తైశ్రద్ధధతే । భూయిష్ఠా దక్షిణానయంతి । పురీషముపధా
య । చిత్తిక్ష్తప్రభిరభిముశ్య । అగ్నిం ప్రణీయోపసమాధాయ ।

చతస్ర ఏతా ఆహుతీర్జుహోతి । త్వనుగైర్మరుద్రభి శతరుద్రీయస్య
రూపమ్ । అగ్నవిష్ణుభివస్తోద్ధారాయాః । అన్నపత్రభివన్న
శ్చాయామః । సప్త తే అగ్నే సమిధస్సప్తజిహ్వభి విశ్వప్రీః ॥ ౫౮ ॥

సమృద్ధ ఋద్ధి కావగపురస్తాద్వికేయపుతో గచ్ఛద్ధిచ్ఛేజు
పలుయాద్విశ్వప్రీః ॥ ౫౯ ॥

పురర్షయో వాయుగోబలస్సహస్రం ప్రజాపతిస్త్రివృ
దంద్రో సావాదిత్యస్సయదీచ్ఛేత్ ॥

యాంసప్తసూమిష్ట కాముపదధాతి । ఇమం తయాలోకమభి
జయతి । అఘ్నాయా అస్మికాలోకే దేవతాః । తాసాగ్ం సాయుజ్య
గ్ం సలూకతామాప్నోతి । యాంద్వితీయాముపదధాతి । అంతరి
క్షులోకం తయాభిజయతి । అఘ్నాయా అంతరిక్షులోకే దేవతాః ।
తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సలూకతామాప్నోతి । యాం తృతీయా
ముపదధాతి । అముం తయాలోకమభిజయతి ॥ ౬౦ ॥ అఘ్న
యా అముష్మికాలోకే దేవతాః । తాసాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సలోక
తామాప్నోతి । అఘ్నాయా అమూరితరా అష్టాదశ । యప్తవామీడ
రవశ్చ వరీయాగ్ం సశ్చలూకాః । తానేవ తాభిరభిజయతి । కా
మచారోహవా అస్థ్యిరుషుచ వరీయస్సుచ లోకేషుభవతి । యో
గ్నిం నాదికైతం చినుతే । యడవై నమైవంవేద । సంవత్సరౌవా
అగ్నిర్నాదికైతః । తస్యవసంతశ్శిరః ॥ ౬౦ ॥ గ్నిష్టో దక్షి
ణగవక్షః । వర్షా ఉత్తరః । శరత్పుష్యమ్ । మాసాగవక్షా

రాః । అ॒హ్మ॒హా॒రాత్రే॑ శత॒రుద్రీ॑యమ్ । ప॒జాన్యోవసో॑భా॒రా ।
 యథా॑వై ప॒క్షస్య॑సు॒స్పృష్టం॑ పృ॒ష్టా । ప॒రిజా॑భ్యస॒సర్వా॑ కా
 మాం॑భీ స॒ంపూ॒రయ॑తి । ఏ॒వ మే॒వ సత॑స్య స॒ర్వా కా॒మాః
 స॒ంపూ॒రయ॑తి । యో॒ఽగ్నిం॑ నాచి॒కేతం॑ చి॒నుతే ॥ ౬౦ ॥ య
 డౌచై॑న మే॒వం వేద॑ । స॒ంవ॒ధ్నరో॑వా అ॒గ్నిరా॒చికే॑తః । త
 స్య॑ న॒సంత॑శ్శి॒రః । గ్నీ॒ష్టోదక్షి॑ణః ప॒క్షః । ప॒ర్షహః॑ పు॒చ్ఛమ్ ।
 శ॒రచ॑ త్త॒రః ప॒క్షః । హే॒మంతో॑మ॒ధ్యమ్ । పూ॒ర్వప్రత్యా॑శ్చి॒తయః॑ ।
 అ॒ప॒రప్రత్యా॑శ్చురీ॒షమ్ । అ॒హ్మ॒హా॒రాత్రాన్దీప్త॑కాః । ఏ॒షవా॑ వ॒సో
 గ్నిర॑గ్ని॒మయః॑ పు॒నణ్ణా॑వః । అ॒గ్ని మయో॑హ॒వై పు॒నణ్ణా॑వో॒భూ
 త్వా । స్వ॒ర్గం లోక॑మేతి । అ॒ద్దిత్య॑స్య సా॒యుజ్యమ్ । యో॒గ్నిం
 నాచి॒కేతం॑ చి॒నుతే॑ । య॒డౌచై॑న మే॒వం వేద॑ ॥ ౬౧ ॥

అ॒ముంత॑యా॒లోక॑మ॒భిజయ॑తీ॒రశ్చి॒నుత॑ ఇ॒ష్టకా॑ష్టమ్ ॥ ౬౦ ॥
 లోక॑స్త్వ॒మగ్నే॑ గా॒విష్ణూ॑ అన॒పతే॑ స॒ప్తతే॑ అ॒గ్నే య
 త్రేచి॑త॒మయం॑వా॒వౌశా॑హ॒వై తగ్ం॑ హై॒తం యాం॑ప్ర॒థమా॑మి॒ష్ట
 కాం॑ దశ ॥ ౬౦ ॥

లోక॑అ॒ద్దిత్య॑ ఓ॒జోస్సూ॑ర్యాధా॒వౌదిగ॑నం తగ్ం॑హ॒వై కా॑షే॒న
 గ్నీ॒ష్టోద్వి॑వ॒ష్టిః ॥ .

హరిః॑ఽమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణ తృతీయాష్టకే ఏకాదశ ప్రపాఠక స్సమాప్తః .

— శ్రీ ద్వాదశప్రపాతక ప్రారम्భః శ్రీ —

హరిఃఓమ్ ॥ తుభ్యంతా అంగిరస్తనూ శ్యామతం కామసు
గ్నే । ఆశానాంత్రా విశ్వాఆశాః । అనువోద్యానుమతిరన్విద
నును తెత్వమ్ । కామోభూతస్య కామస్తదగ్రే । బ్రహ్మజజ్ఞానం
పితావిరాజామ్ । యజ్ఞోరాయోయం యజ్ఞః । ఆపోభద్రా ఆదిత్య
శ్యామి । తుభ్యం భరంతి యోదేహ్యాః । పూర్వం దేనా అపరే
ణ ప్రాణాప్రానా । హవ్యవాహ్నం స్వప్తమ్ ॥ ౧ ॥

తుభ్యం దశ ॥ ౧ ॥

దేవేభ్యోవై స్వర్గో లోక స్తిరోభవత్ । తెప్రిజాపతిసు
ఖ్యుః ॥ ప్రజాపతే స్వర్గోవై నో లోక స్తిరోభూత్ । తమన్విచ్ఛే
తి । తం యజ్ఞక్రితుభిరవ్వేచ్ఛత్ । తం యజ్ఞక్రితుభిర్వాన్వవి
స్తత్ । తమిష్టిభిరవ్వేచ్ఛత్ । తమిష్టిభిరన్వ విందత్ । తదిష్టి
నామిష్టిత్వమ్ । ఏప్తయోహవై నామ । తా ఇష్టయిత్యాచక్షుతేష్ట
రోక్షేణ । పరోక్షప్రియా ఇవహి దేవాః ॥ ౨ ॥ తమాశాబ్రవీ
త్ । ప్రజాపత ఆశయావై శ్రామ్యసి । అహమువా ఆశాస్మి । మా
నుష్యజస్వ । అథ తే సత్యాశాభివ్యతి । అనుస్వర్గం లోకం వై
భ్యసీతి । సపతమగ్నయే కామాయ పురోదాశమహ్నాకపాలం ని
రవపత్ । ఆశాయై చరుమ్ । అనుమత్యై చరుమ్ । తత్రావై తస్య స
త్యాశాభవత్ । అనుస్వర్గం లోకమవిందత్ । సత్యాహవా అ
స్మ్యాశాభవతి । అనుస్వర్గం లోకం విందతి । యపి తేన హవిషాయ

జతే । యఉచైనదేవంవేద । సోత్రజహాతి । అగ్నయై కామాయ
 స్వాహాశాయై స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయై స్వా
 హా । స్వర్గాయల్ కామస్వాహాగ్నయై సిష్టక్యై స్వాహా
 తి ॥ ౩ ॥ తంకామోఽబ్రవీత్ । ప్రజాపతే కామేనవైశ్రామ్యసి
 సి । అహమువై కామోఽస్మి । మానుష్యజస్వ । అథతేనత్యగ్ కా
 మోభవిష్యతి । అనుస్వర్గం లోకం వైశ్వానరీతి । సప్తతమగ్నయై
 కామాయ పురోడాశమస్తాకపాలం నిరవపత్ । కామాయ చరుమ్ ।
 అనుమత్యై చరుమ్ । తత్రావై తస్యసత్యగ్ కామోభవత్ । అను
 స్వర్గం లోకమవిందత్ । సత్యోహవాలస్య కామోభవతి । అను
 స్వర్గం లోకం విందతి । యప్తతేన హవిషాయజతే । యఉచైనదే
 వం వేద । సోత్రజహాతి । అగ్నయై కామాయ స్వాహా శామా
 యస్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయై స్వాహా । స్వ
 గాయల్ కామస్వాహాగ్నయై సిష్టక్యై స్వాహాతి ॥ ౪ ॥
 తం బ్రహ్మబ్రవీత్ । ప్రజాపతే బ్రహ్మణావైశ్రామ్యసి । అ
 హమువై బ్రహ్మస్మి । మానుష్యజస్వ । అథతేబ్రహ్మణ్యాగ్నయజ్ఞో
 భవిష్యతి । అనుస్వర్గాం లోకం వైశ్వానరీతి । సప్తతమగ్నయై కా
 మాయ పురోడాశమస్తాకపాలం నిరవపత్ । బ్రహ్మణే చరుమ్ । అ
 నుమత్యై చరుమ్ । తత్రావై తస్యబ్రహ్మణ్యాగ్నయజ్ఞోభవత్ । అ
 నుస్వర్గం లోకమవిందత్ । బ్రహ్మణ్యాగ్నహవాలస్య యజ్ఞోభ
 వతి । అనుస్వర్గాం లోకం విందతి । యప్తతేన హవిషాయజతే ।

యదృశైవదేవం వేదః । సోత్రజహాతి । అగ్నయై కామాయస్వాహా
 నిష్కశేస్వాహా । అనుమత్యైస్వాహా ప్రజాపతయైస్వాహా । స్వ
 గాయలో కాయస్వాహా గ్నయే సిష్టకృతైస్వాహేతి ॥ ౫ ॥
 తంయజ్ఞోబ్రవీత్ । ప్రజాపతయజ్ఞైస్తవైశ్చాగ్నిమయి । అహమువై
 యజ్ఞోష్టి । మానుషసస్య । అథతేనత్యోయజ్ఞోభవిష్యతి । అ
 నుస్వర్గం లోకం వైధన్యసీతి । సప్తతమగ్నయై కామాయపురోడా
 శమస్తాకపాలం నిరవపత్ । యజ్ఞాయచరుమ్ । అనుమత్యైచరు
 మ్ । తతోవై తస్య సత్యోయజ్ఞోభవత్ । అనుస్వర్గం లోకమవిం
 దత్ । సత్యోహవా అస్యయజ్ఞోభవతి । అనుస్వర్గం లోకం వింద
 తి । యప్తతేన హవిషా యజతే । యదృశైవదేవం వేదః । సోత్రజ
 హాతి । అగ్నయై కామాయస్వాహా యజ్ఞాయస్వాహా । అనుమ
 త్యైస్వాహా ప్రజాపతయైస్వాహా । స్వగాయలో కాయస్వా
 హా గ్నయే సిష్టకృతైస్వాహేతి ॥ ౬ ॥ తమాహోబువిష్వా ।
 ప్రజాపతేఘ్నవై సర్వైకామాశ్రితాః । వయమువా ఆపఃస్మః ।
 అస్తానుషసస్య । అథత్వయిసర్వై కామాశ్రయిష్యంతే । అను
 స్వర్గం లోకం వైధన్యసీతి । సప్తతమగ్నయై కామాయపురోడాశ
 మస్తాకపాలం నిరవపత్ । అదభ్యశ్చరుమ్ । అనుమత్యైచరుమ్ ।
 తతోవై తస్మిన్ సర్వైకామా ఆశ్రయంత । అనుస్వర్గం లోకమ
 విందత్ । సర్వోహవా అస్మి నామాశ్రయంతే । అనుస్వర్గం లో
 కం విందతి । యప్తతేన హవిషా యజతే । యదృశైవదేవం వేదః ।

సోత్రజుహోతి । అగ్నయై కామాయస్వాహా దభ్యస్వాహా । అ
 నునుత్యైస్వాహా ప్రజాపతయైస్వాహా । స్వగాఁయలా కాయ
 స్వాహా గ్నయేసిన్వక్ష్వతైస్వాహా ॥ ౭ ॥ తనుగ్ని బలా
 మానబ్రవీత్ । ప్రజాపతైగ్నయై బలిమతై సర్వాణి భూతాని బలి
 గ్ం హరంతి । అహమువా అగ్ని ర్బలిమానస్మి । మాన్ను యజస్వ ।
 అథతై సర్వాణి భూతాని బలిగ్ం హరిష్యంతి । అనుస్వర్గం లోకం వై
 ధన్యసీతి । సప్తమగ్నయై కామాయ పురో డాశమస్తాకపాలం ని
 రవవత్ । అగ్నయై బలిమతై చరుమ్ । అనునుత్యై చరుమ్ । తతో
 వై తస్మై సర్వాణి భూతాని బలిమహర్వా । అనుస్వర్గం లోక
 మవిందత్ । సర్వాణి హవా అస్మై భూతాని బలిగ్ం హరంతి । అ
 నుస్వర్గం లోకం విందతి । యప్తేన హవిషా యజతే । యఉజేన
 దైవం వేద । సోత్రజుహోతి । అగ్నయై కామాయస్వాహా గ్న
 యై బలిమతైస్వాహా । అనునుత్యైస్వాహా ప్రజాపతయైస్వా
 హా । స్వగాఁయలా కాయస్వాహా గ్నయేసిన్వక్ష్వతైస్వాహా
 తి ॥ ౮ ॥ తనునువిత్తిరబ్రవీత్ । ప్రజాపతే స్వర్గం వై లోకమను
 విధన్సి । అహమువా అనువిత్తిరస్మి । మాన్ను యజస్వ । అథతే
 సత్యానువిత్తిరభిష్యతి । అనుస్వర్గం లోకం వేధన్యసీతి । సప్తమ
 గ్నయై కామాయ పురో డాశమస్తాకపాలం నిరవవత్ । అనునిత్యై
 చరుమ్ । అనునుత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్య సత్యాను విత్తిరభిన
 త్ । అనుస్వర్గం లోకమవిందత్ । సత్యాహవా అస్మానువిత్తిర్భు

వతి । అనుస్వర్గం లోకం విందతి । యపతేన హవిషాయజతే । య
ఉచైవ దేవం వేద । సోత్రజహోతి । అగ్నయే కామాయస్వాహాను
విత్యై స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయేస్వాహా ।
స్వగాయ లోకాయస్వాహాగ్నయేస్విష్టకృతే స్వాహాతి ॥౯॥
తావాపతాస్సప్తస్వర్గస్య లోకస్య ద్వారః । దివశ్యేన యోను వి
త్తయోనామ । ఆశా ప్రథమాగ్ం రక్షతి । కామోద్వితీయామ్ ।
బ్రహ్మత్పతీయామ్ । యజ్ఞశ్చతుర్థీమ్ । ఆపఃపంచమీమ్ । అగ్ని
ర్బలిమాంఘ్రీష్ఠీమ్ । అనువిత్తిస్సప్తమీమ్ । అనుహవై స్వర్గం లో
కం విందతి । కామచారోస్య స్వర్గైలాకే భవతి । యపతాభిరిష్టి
భిర్యజతే । యఉచై నావవం వేద । తాస్వనిష్ఠి । పష్టేహీవరాం
దద్యాత్కాగ్ం సంఛ । స్త్రియై చాభారగ్ం సమృద్ధ్యై ॥౧౦॥౨॥

తపసా దైవా దేవతామగ్రాయన్న । తపసర్షవయస్స్వర
న్వవిందన్న । తపసా సప్తత్వాన్ప్రబుదామారాతీః । యేనైదం వి
శ్వం పరిభూతం యదస్తి । ప్రథమజం దేవగ్ం హవిషావిధేను ।
స్వయంభుబ్రహ్మ పరమం తపోయత్ । సప్తవ ఘత్రస్సపితా సమా
తా । తపోహయత్నం ప్రథమగ్ం సంబభూవ । శ్రీధ్ధయా దేవోదేవ
త్వమశ్నుతే । శ్రీధ్ధా ప్రతిష్ఠా లోకస్య దేవీ ॥ ౧౦ ॥ సా
నోజహానోపయజ్ఞమాగాత్ । కామవత్సామృతం దుహానా ।
శ్రీధ్ధా దేవీ ప్రథమజా ఋతస్య । విశ్వస్య భర్త్రీ జగతః ప్రతి
ష్ఠా । తాగ్ం శ్రీధ్ధాగ్ం హవిషాయజామహే । సానో లోకమ

మృతం దధాతు । ఈశానాదేవీ భువనస్యాధిపతీ । ఆగాధస్య
 గ్ం హవిరిదం జుషాణమ్ । యస్తాద్దేవా జజ్ఞిరై భువనఞ్చవిశ్వే ।
 తస్మై విధేమ హవిషాఘ్నుతేన ॥ ౧౨ ॥ యథా దైవైస్సగ్రమాదం
 మదేమ । యస్యప్రతిష్ఠోర్వంతరితమ్ । యస్తాద్దేవా జజ్ఞిరై భువన
 ఞ్చసర్వే । తథస్యమర్షయజ్ఞస్స ఆగాత్ । బ్రహ్మహవీరుష
 మోదమానమ్ । మనస్తో వశై సర్వమిదం బభూవ । నాన్యస్య మ
 నో వశమన్వియాయ । భీష్మహిదేవస్సహస్రస్సహీయాః । స
 నోజుషాణ ఉపయజ్ఞమాగాత్ । ఆకూతీనామధిపతిం చేతసాంచ ॥
 సంక్లప్తజాతిం దేవం విప్రశ్చిమ్ । మనోరాజానమిహవధాయం
 తః । ఉపహవేన్య సుమతౌ స్యాను । చరణం పవిత్రం వితతం
 పురాణమ్ । యేన పూతస్తరతి దుష్కృతాని । తేన పవిత్రేణ శు
 ద్ధేన పూతాః । అతపాప్సానమరాతిస్తరేమ । లోకస్య ద్వార మ
 ర్చిమత్ప్రవిత్రమ్ । జ్యోతిష్త్వాహ్నిజమానం మహస్వత్ । అ
 మృతస్య ధారా బహుధా దోహమానమ్ । చరణన్మ లోకేష
 ధితాం దధాతు । అగ్ని మూఢాథాభువః । అనువో ద్యానుమః
 రన్విదమమతైత్వమ్ । హవ్యవాహగ్ం స్వప్తమ్ ॥ ౧౩ ॥ దేవీ
 ఘ్నుతేన చేతసాఞ్చ దోహమానం చత్వారిచ ॥ ౩ ॥

దేవేభ్యోవై స్వగౌలోకస్తిరోథవత్ । తేస్త్రిణావళమ
 బుగ్రివగ్న । ప్రజావతే స్వగౌవై నోలోకస్తిరోథాత్ । తమన్వి
 శ్చేత । తంయజ్ఞక్రతుభిరవైత్వచ్ఛత్ । తంయజ్ఞక్రతుభిరన్మ

స్వవిందత్ । తమిష్టిభిరన్వేచ్ఛత్ । తమిష్టిభిరన్వవిందత్ । త
 దిష్టినామిష్టిత్వమ్ । పప్తయోహవేనామ । తాత్పర్యై ఇత్యాదక్ష
 తే పరోక్షైః । పరోక్షప్రియా ఇవహి దేవాః ॥ ౧౫ ॥ తం త
 పోబ్రవీత్ । ప్రజాపతే తపసావై శాశ్వత్యసి । అహమువైతపోష్టి
 మాన్ముయజస్వ । అథతేనత్యం తపోభవిష్యతి । అనుస్వర్గం
 లోకం వైభవ్యసితి । నపతమాగ్నేయమమృతకపాలం నిరవపత్ । తపసే
 చరుమ్ । అనుమత్యైచరుమ్ । తతోవైతస్య సత్యం తపోభవత్ ।
 అనుస్వర్గం లోకమవిందత్ । సత్యగ్ం హవాఅస్య తపోభవతి । అ
 నుస్వర్గం లోకం విందతి । యపతేనహవిహయజతే । యఉచైనదే
 వంవేద । సోత్రజాహూతి । అగ్నయేస్వాహ తపసేస్వాహ । అ
 మమత్యైస్వాహ పృజాపతయేస్వాహ । స్వర్గాయలోకాయ
 స్వాహ గ్నయేసిష్టకృతేస్వాహేతి ॥ ౧౬ ॥ తగ్ం శ్రీధ్వాబ్ర
 వీత్ । ప్రజాపతే శ్రీధ్వయావై శాశ్వత్యసి । అహమువై శ్రీధ్వా
 ష్టిమాన్ముయజస్వ । అథతేనత్యాశ్రీధ్వాభవిష్యతి । అనుస్వర్గం
 లోకం వైభవ్యసితి । నపతమాగ్నేయమమృతకపాలం నిరవపత్ ।
 శ్రీధ్వాచరుమ్ । అనుమత్యైచరుమ్ । తతోవైతస్య సత్యాశ్రీ
 ధ్వాభవత్ । అనుస్వర్గం లోకమవిందత్ । సత్యాహవాఅస్య శ్రీ
 ధ్వాభవతి । అనుస్వర్గం లోకం విందతి । యపతేనహవిహయజతే । య
 ఉచైనదేవంవేద । సోత్రజాహూతి । అగ్నయేస్వాహ శ్రీధ్వా
 హ్వాహ । అనుమత్యైస్వాహ పృజాపతయేస్వాహ । స్వర్గా

య ల్లోకాయస్వాహా గ్నయేస్విష్టకృతైస్వాహేతి । ౧౭ । త
 గ్ంసత్యనుబ్రవీత్ । ప్రజాపతే సత్యేనవైశామ్యసి । అహము
 వేసత్యమప్తి । మానుష్యజన్వ । అథతేసత్యగ్ం సత్యంభవిష్య
 తి । అనుస్వగ్ం లోకం వైభ్యసీతి । సప్త మాగ్నేయ
 ముష్టాకపాలం నిరవపత్ । సత్యాయ చరుమ్ । అనుమత్యైచ
 రుమ్ । తతోవైతస్య సత్యగ్ం సత్యమభవత్ । అనుస్వగ్ం లోక
 మవిందత్ । సత్యగ్ం హవాఅస్య సత్యంభవతి । అనుస్వగ్ం లో
 కం విందతి । యప్తేన హవిషా యజతే । యఉచైనదైవం వేద ।
 సాత్రజుహోతి । అగ్నయైస్వాహా సత్యాయస్వాహా । అనుమత్యై
 స్వాహా ప్రజాపతయైస్వాహా । స్వగాయలోకాయ స్వాహా
 గ్నయేస్విష్టకృతైస్వాహేతి ॥ ౧౮ ॥ తంమనోబ్రవీత్ । ప్రజా
 పతేమనసావై శామ్యసి । అహమువైమనోప్తి । మానుష్యజన్వ ।
 అథతే సత్యం మనోభవిష్యతి । అనుస్వగ్ం లోకం వైభ్యసీతి । సప్త
 మాగ్నేయముష్టాకపాలం నిరవపత్ । మనసేచరుమ్ । అనుమత్యైచ
 రుమ్ । తతోవైతస్య సత్యం మనోభవత్ । అనుస్వగ్ం లోకమవిందత్ ।
 సత్యగ్ం హవాఅస్య మనోభవతి । అనుస్వగ్ం లోకం విందతి ।
 యప్తేన హవిషా యజతే । యఉచైనదైవం వేద । సాత్రజుహోతి ।
 అగ్నయైస్వాహామనసైస్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాప
 తయైస్వాహా । స్వగాయలోకాయస్వాహా గ్నయేస్విష్టకృతై
 స్వాహేతి ॥ ౧౯ ॥ తంచరణముబ్రవీత్ । ప్రజాపతే చరణేన

వైశామ్యసి । అహమువైచరణమస్మి । మాంనుయజస్వ । అథ
 తేనత్యం చరణం భవిష్యతి । అనుస్వర్గం లోకం వైశస్యసీతి । సప్త
 తమాగ్నేయమష్టాకపాలం నిరవపత్ । చరణాయ చరుమ్ । అను
 మత్యైచరుమ్ । తత్రోవైతస్య సత్యం చరణమభవత్ । అనుస్వ
 ర్గం లోకమవిందత్ । సత్యగ్ం హవాఅస్య చరణం భవతి । అను
 స్వర్గం లోకం విందతి । యప్తేన హవిషాయజతే । యడైనదే
 వంవేద । సోత్రజుహోతి । అగ్నయైస్వాహా చరణాయస్వాహా ।
 అనుమత్యైస్వాహా పృజాపతయైస్వాహా । స్వగాయ లోకా
 యస్వాహా గ్నయైస్వప్త్యతై స్వాహేతి ॥ ౨౦ ॥ తావాప్త
 తాపంచస్వర్గస్య లోకస్యద్వారః । అపాహూ అనువిత్తయోనా
 ము । తపనప్రథమాగ్ం రక్షతి । శ్రద్ధాద్వితీయామ్ । సత్యం తృ
 తీయామ్ । మనశ్చతుర్థామ్ । చరణం పశ్చామీమ్ । అనుహవై
 స్వర్గం లోకం విందతి । క్రామచారోస్య స్వర్గలోకే భవతి ।
 యప్తతాభిరిష్టిభిర్యజతే । యడైనాప్తవంవేద । తాస్వ నిష్ప్రి ।
 పృష్ఠాహీ వరాం దద్యాగ్ం సంప । స్త్రియై చాభారగ్ం
 సమృద్ధ్యై ॥ ౨౧ ॥ ౪ ॥

బ్రహ్మవైచతుర్హాతారః । చతుర్హాతృభ్యాధిమజ్జోని
 ర్ముతః । వైతగ్ం శస్తమ్ । నాభిచరిత్రమాగచ్ఛతి । యప్తవంవేద ।
 యోహవైచతుర్హాతృణాం చతుర్హాతృత్వం వేద । అథాపం
 చహాతృత్వమ్ । సర్వాహస్తై దిశశకల్పంతే । వాచస్పతిర్హా

తా దశహోత్యాణామ్ । పృథివీహోతా చతుర్ హోత్యాణామ్ ॥
 అగ్నిర్ హోతా పంచ హోత్యాణామ్ । వాన్మూతా షడ్హోత్యాణా
 మ్ । మహావావిర్ హోతా సప్తహోత్యాణామ్ । పితృద్వే చతుర్
 హోత్యాణాం చతుర్ హోతృత్వమ్ । అఘోపంచ హోతృత్వమ్ ।
 సర్వాహస్తే దిశఃకల్పంతే । యప్రపంచేద । ఏషావై సర్వప్రణ్యా ।
 పితృద్భవజమ్ । ఏషాప జి సర్వస్య లోకపాఞ్జపా యనిసు
 తిః ॥ ౨౩ ॥ ఏతా యోద్యైత్యధదిదర్శశే యానస్తరసమ్ ।
 స్వరేతి । అనపబ్రవిసస్సర్వచాయురేతి । విందతేప్రజామ్ । రా
 యసోషంగోపత్యమ్ । బ్రహ్మవర్చసీ భవతి । ఏతా యోద్యై
 తి । సప్సౌత్యాత్మానమ్ । ప్రజాం పితౄణా । ఏతా వాలరు
 ణబోపవైశిర్విదాంచకార ॥ ౨౪ ॥ ఏతైరధివాదనుపాజయత్ ।
 అఘోవిశ్వం పూప్తానమ్ । స్వర్యయా । ఏతా యోద్యైతి । అధి
 వాదం జయతి । అఘోవిశ్వం పూప్తానమ్ । స్వరేతి । ఏతైర్అగ్నిం
 చిన్వితస్వర్గకానుః । ఏతైరాయుషాగ్రానుః । ప్రజాపశుకామోవా ॥
 పురస్తాద్దశ హోతారముదంచముపదధాతి యావత్పదమ్ । హృ
 దయం యజుషీపత్యోవ । దక్షిణతఃప్రాశ్చం చతుర్ హోతా
 రమ్ । వశ్చదుదశ్చం వశ్చహోతారమ్ । ఉత్తరతఃపాంచగ్ం
 షడ్హోతారమ్ । ఉపరిస్తాత్పాంచగ్ం సప్తహోతారమ్ । హృ
 దయం యజుగ్ంషిపత్యశ్చ । యథావక్తాశం గ్రహాణ । య
 థావక్తాశం త్రిగ్రహాణ ॥ ౨౫ ॥ పృథివీహోతా చతుర్ హోత్యాణామ్ । వాన్మూతా షడ్హోత్యాణామ్ । మహావావిర్ హోతా సప్తహోత్యాణామ్ । పితృద్వే చతుర్ హోత్యాణాం చతుర్ హోతృత్వమ్ । అఘోపంచ హోతృత్వమ్ । సర్వాహస్తే దిశఃకల్పంతే । యప్రపంచేద । ఏషావై సర్వప్రణ్యా । పితృద్భవజమ్ । ఏషాప జి సర్వస్య లోకపాఞ్జపా యనిసు తిః ॥ ౨౩ ॥ ఏతా యోద్యైత్యధదిదర్శశే యానస్తరసమ్ । స్వరేతి । అనపబ్రవిసస్సర్వచాయురేతి । విందతేప్రజామ్ । రాయసోషంగోపత్యమ్ । బ్రహ్మవర్చసీ భవతి । ఏతా యోద్యైతి । సప్సౌత్యాత్మానమ్ । ప్రజాం పితౄణా । ఏతా వాలరుణబోపవైశిర్విదాంచకార ॥ ౨౪ ॥ ఏతైరధివాదనుపాజయత్ । అఘోవిశ్వం పూప్తానమ్ । స్వర్యయా । ఏతా యోద్యైతి । అధివాదం జయతి । అఘోవిశ్వం పూప్తానమ్ । స్వరేతి । ఏతైర్అగ్నిం చిన్వితస్వర్గకానుః । ఏతైరాయుషాగ్రానుః । ప్రజాపశుకామోవా ॥ పురస్తాద్దశ హోతారముదంచముపదధాతి యావత్పదమ్ । హృదయం యజుషీపత్యోవ । దక్షిణతఃప్రాశ్చం చతుర్ హోతారమ్ । వశ్చదుదశ్చం వశ్చహోతారమ్ । ఉత్తరతఃపాంచగ్ం షడ్హోతారమ్ । ఉపరిస్తాత్పాంచగ్ం సప్తహోతారమ్ । హృదయం యజుగ్ంషిపత్యశ్చ । యథావక్తాశం గ్రహాణ । యథావక్తాశం త్రిగ్రహాణ ॥ ౨౫ ॥

తాఃప్రీతా అభీష్టా భవంతి ॥ ౨౬ ॥ సదేవమగ్నిం చినుతే ।
 రథసంమితశ్చేత్తవ్యః । వజ్రో వైరథః । వజ్రేణేవ పాప్తానంభా
 త్వవ్యగ్ం స్తుణుతే । పక్షసంమితశ్చేత్తవ్యః । ఏతావాన్వై ర
 థః । యావత్పక్షః । రథసంమితమేవ చినుతే । ఇమమేవ లోకం
 పశుబంధేనాభిజయతి । అథో అగ్నిష్టామేన ॥ ౨౭ ॥ అంతరిక్ష
 ముక్తేన । స్వరతరాశ్రయే । సర్వాణాంకానహీనేన । అథో
 సత్రయే । వరొ దక్షిణా । వరేణేవ వరగ్ం స్పృశోతి । ఆత్మాహి
 ఎరః । ఏక విగ్ం శతీర్దక్షిణాదదాతి । ఏకవిగ్ం శోవా ఇతస్త్వగ్ం
 లూకః । ప్రస్వర్గం లోకమాపోతి ॥ ౨౮ ॥ అసావాదిత్య ఏ
 కవిగ్ం శః । అముమేవాదిత్యమాపోతి । శతందదాతి । శతాయుః
 పురుషశ్శతేంద్రియః । ఆయుష్యేవేంద్రియే ప్రకాశతీ । సహ
 స్రం దదాతి । సహస్రసంమితస్వర్గో లోకః । స్వర్గస్య లోకస్యా
 భిజత్యే । ఆన్నిప్తకం దక్షిణాదదాతి । సర్వాణి వయాగ్ం సి ॥ ౨౯ ॥
 సర్వస్యాప్త్యే । సర్వస్యాపరుత్తే । యదినవిందేతి । మంథా
 నేతా వతోదద్యాదోదనావా । అశ్నుతే తంకామమ్ । యష్టే
 కామాయాగ్నిశ్చయతే । ప్రస్తాహింత్యంతర్వతీందద్యాత్ । సా
 హిసర్వాణి వయాగ్ం సి । సర్వస్యాప్త్యే । సర్వస్యాపరుత్తే ॥
 హిరణ్యం దదాతి । హిరణ్యజ్యోతిరైవ స్వర్గం లూకమేతి । వా
 సోదదాతి । తేనాయుఃప్రతిరతే । వేదిత్యత్రయే యజేత । త్రిష
 త్తాహిదేవాః । ససత్యమగ్నిం చినుతే । తదేతత్పశుబంధేభా

ప్రౌణం బ్రూయాత్ । నతరేషుయజ్ఞైషు । యోహవై చతుర్ హో
త్యోననుసప్తనం తర్పయితవ్యా వేద ॥ ౩౦ ॥ యో త్వప్యతి ప్రి
జయా పశుభిః । ఉపై నగ్ం సోమప్రీథో నమతి । ఏతేవై చతుర్ హో
తారోనుసప్తనం తర్పయితవ్యాః । యే బ్రాహ్మణా బహువిదః । తే
భ్యో యద్వక్షిణా ననయేత్ । దురిష్టగ్ం స్యాత్ । అగ్నినుసప్తవృం
జీరన్ ॥ తేభ్యో యథాశ్రద్ధం దద్యాత్ । సిష్టమేవై తత్క్రి
యతే । నాస్యాగ్నిం వృంజతే ॥ ౩౧ ॥ హిరణ్యప్రకోభవతి ।
యావదుత్తమమంగులిక్రాండం యజ్ఞపరుషా సంమితమ్ । తేజోహి
రణ్యమ్ । యదిహిరణ్యం నవించేత్ । శర్కరా అక్రాడపదధ్యా
త్ । తేజోఘృతమ్ । సతేజసమేవాగ్నిం చినుతే । అగ్నిం చి
త్వా సాత్రామణ్యా యజేత మైత్రావరుణ్యానా । పీర్యేణవా
ప్రవప్యేధ్యతే । యోఽగ్నిం చినుతే ॥ ౩౩ ॥ యావదేవ వీర్య
మ్ । తదప్రేక్షదధాతి । బ్రహ్మణస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాహ్నో
తి । ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం పాయుజ్యమ్ । సాప్తితాగ్ం స
మాన లోకతామాహ్నోతి । యఏతమగ్నిం చినుతే । యఉచైనమే
వంచేద । ఏతదేన సావిత్రే బ్రాహ్మణమ్ । అథో నాచిక్షతే ॥ ౩౪ ॥

హూతాచతుర్ హూత్యణాగ్ం స్తుతిశ్చకారవాభ
వంత్యగ్నిష్టోమేనాహ్నోతి వయాగ్ం సివయాగ్ం సిసప్తసాప్త్యై
సప్తసాప్తవరుక్త్యైవేదవృంజతే చినుతే నవచ ॥ ౫ ॥

యచ్చావృమ్భతం యచ్చమర్త్యమ్ । యచ్చపాశితియ

చున । సర్వాస్తా ఇష్టాకాంక్షత్వా । ఉపకామదుఘాదధే । తేన
 ర్షితా తేన బ్రహ్మణా । తయా దేవ తయాంగిరస్వ ధు వాసీద ।
 సర్వాస్త్రియస్సర్వాస్త్వగ్ంసః । సర్వం నస్త్రీపుమం చయ
 త్ । సర్వాస్తాః । యావంతఃపాగ్ం సవోభూమే ॥ ౩౫ ॥
 సంఖ్యాతా దేవ మాయయా । సర్వాస్తాః । యావంత ఉపాఃప
 నూనామ్ । పృథివ్యాం పుష్టిర్హితాః । సర్వాస్తాః । యావతీ
 సింకతాస్సర్వాః । అస్సంవృతశ్చయా శ్రితాః । సర్వాస్తాః ।
 యావతీశ్శరరాధృత్యై । అస్యాం పృథివ్యామధి ॥ ౩౬ ॥ న
 వాస్తాః । యావంతోశ్చానోస్యాం పృథివ్యామ్ । పృథివ్యామ
 ప్రతిష్ఠితాః । సర్వాస్తాః । యావతీర్వరుధస్సర్వాః । విష్ఠితాః పృ
 థివీమను । సర్వాస్తాః । యావతీరోషధీస్సర్వాః । విష్ఠితాః పృ
 థివీమను । సర్వాస్తాః ॥ ౩౭ ॥ యావంతో వనస్పతయః । అ
 స్యాం పృథివ్యామధి । సర్వాస్తాః । యావంతోగ్రామ్యాః పక్ష
 వస్సర్వైః । ఆరణ్యాశ్చైవ । సర్వాస్తాః । యేద్విపాదశ్చతుషా
 దః । అపాద ఉదరస్పరిణః । సర్వాస్తాః । యావదాంజన ముచ్య
 తే ॥ ౩౮ ॥ దేవత్రాయ చ్ఛమానుషమ్ । సర్వాస్తాః । యా
 వత్సర్వస్థాయ స్సగ్ం సర్వమ్ । దేవత్రాయ చ్ఛమానుషమ్ । స
 ర్వాస్తాః । యావత్సర్వస్థాయ స్సగ్ం సర్వమ్ । దేవత్రాయ చ్ఛమా
 నుషమ్ । సర్వాస్తాః । సర్వగ్ం సీసగ్ం సర్వంత్రపు । దేవత్రాయ
 చ్ఛమానుషమ్ ॥ ౩౯ ॥ సర్వాస్తాః । సర్వగ్ం హిరణ్యగ్ం

రజతమ్ । దేవతాక్రియచ్ఛమానుషమ్ । సర్వాస్తాః । సర్వగ్ం
 సువర్ణగ్ం హరితమ్ । దేవతాక్రియచ్ఛమానుషమ్ । సర్వాస్తా
 ఇష్టకాఃకృత్వా । ఉపకామదుఘాదధే । తేన ర్షితా తేన బ్రహ్మ
 ణా । తయా దేవ తయాంగిరస్వధుక్రివాసీద ॥ ౪౦ ॥

ఘామైరధివిష్టితాఃపృథివీ మనునవారాస్తా ఉచ్యతే మా
 నుషగ్ం సీద ॥ ౪౧ ॥

యచ్ఛప్తిక్రియఃపూగ్ం సవరూపాస్సకతాశ్శరరాతలశ్చ
 నో వీరుధ ఓషధీర్వనస్పతయో గ్రామ్యాయే ద్విపాదోయా వ
 దాంజనం యావత్కృష్టాయ సగ్ం లోహాయ సగ్ం సీసగ్ం హి
 రణ్యగ్ం సువర్ణగ్ం హరితమష్టాదశ ॥

సర్వాదిశోదిక్షు । యచ్ఛాప్తతర్భుగ్ం ప్రతిష్ఠితమ్ । స
 ర్వాస్తా ఇష్టకాఃకృత్వా । ఉపకామదుఘాదధే । తేన ర్షితా
 తేన బ్రహ్మణా । తయా దేవ తయాంగిరస్వధుక్రివాసీద । అం
 తరిక్షంచ కేవలమ్ । యచ్ఛాప్తినంతరా హితమ్ । సర్వా
 స్తాః । అంతరిక్షశ్చప్రయాఃప్రజాః ॥ ౪౦ ॥ గంధర్వావనిర
 సశ్చయే । సర్వాస్తాః । సవారానుదారాథస్సలిలాథా । అంత
 రిక్షే ప్రతిష్ఠితాథా । సర్వాస్తాః । సర్వానుదారాథస్సలిలాథా ।
 స్థావరాఃప్రాహ్లాశ్చయే । సర్వాస్తాః । సర్వాంధునిగ్ంసర్వా
 ధ్వగ్ం సాథా । హిమాయచ్ఛశీయతే ॥ ౪౧ ॥ సర్వాస్తాః ।
 సర్వాన్తరీవీగ్విరతాథా । నీహారోయచ్ఛశీయతే । సర్వా

స్తాః । సర్వావిద్యుత్తస్సర్వాంః స్తనయిత్తుమ్ । హృదునీర్యవ
 శీయతే । సర్వాస్తాః । సర్వాప్రపంతీస్సరితః । సర్వమపుచరంజీ
 యత్ । సర్వాస్తాః ॥ ౪౩ ॥ యాశ్చ కూప్యా యాశ్చ నా
 ద్యాస్సముద్రియాః । యాశ్చ వైశంతీరుతపాస్సచీర్యాః । స
 ర్వాస్తాః । యేచాత్తిష్ఠంతి జీమాతాః । యాశ్చ వర్షంతి వృ
 స్థయః । సర్వాస్తాః । తపస్తేజ ఆకాశమ్ । యచ్ఛాకాశే ప్ర
 క్షిప్తమ్ । సర్వాస్తాః । వాయుం వయాగ్ంసి సర్వాణి ॥ ౪౪ ॥
 తంతరిక్షచరంచ యత్ । సర్వాస్తాః । అగ్నిగ్ం సూర్యం
 చంద్రమ్ । మిత్రం వరుణం భగమ్ । సర్వాస్తాః । సత్యగ్ం
 శ్రీధాం తపోదమమ్ । నామరూపంచ భూతానామ్ । సర్వా
 స్తాశ్చైకాః కృత్వా । ఉపకామదుఘాదధే । తేన ర్షితా తేన
 బ్రహ్మణా । తయా దేవతయాంగిరస్వధుః పాసేద ॥ ౪౫ ॥

ప్రజాహిమో యచ్ఛ్రీయతే సర్వాస్తాస్సర్వాణి బ్ర
 హ్మణైకంచ ॥ ౪ ॥

దిగ్ంతరిక్షమాంతరిక్ష్యఉదారానుదారాధునించరీచీ
 విద్యుత్తప్రపంతీర్యాశ్చయేచతపోనాయుమగ్నిగ్ం సత్యంపంచదశ ॥

సర్వాం దివగ్ం సర్వాం దేవాందివి । యచ్ఛాంతరూ
 తం ప్రక్షిప్తమ్ । సర్వాస్తాశ్చైకాః కృత్వా । ఉపకామదుఘా
 దధే । తేన ర్షితా తేన బ్రహ్మణా । తయా దేవతయాంగిరస్వ
 ధుః పాసేద । యావత్ప్రకృతాస్సర్వాః । వితతా రోచనే దివి ।

సర్వాస్తాః । ఋచౌ యజుగ్ంషి సామాని ॥ ౪౬ ॥ అగ్రరావం
 గిరసశ్చయే । సర్వాస్తాః । ఇతిహాసపురాణంచ । సర్వదేవజ
 నాశ్చయే । సర్వాస్తాః । యేచల్లోకాయేచాల్లోకాః । అంతర్భూ
 తం ప్రతిష్ఠితమ్ । సర్వాస్తాః । యచ్ఛబ్రహ్మ యచ్ఛబ్రహ్మ ।
 అంతబ్రహ్మ ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౪౭ ॥ సర్వాస్తాః । అహూ
 రాత్రాణి సర్వాణి । అధామాసాగ్ంశ్చ కేవలా । సర్వా
 స్తాః । సర్వాన్త్యూత్ సర్వాన్త్యూత్ సా । సంవత్సరశ్చ కే
 వలమ్ । సర్వాస్తాః । సర్వం భూతగ్ం సర్వం భవ్యమ్ । య
 చ్చాతోధిభవిష్యతి । సర్వాస్తా ఇష్టాకృత్వా । ఉప కామదు
 ఘాదధే । తేన రషిణా తేన బ్రహ్మణా । తయాదేవతయాం గిర
 సస్వధ్రువాసీద ॥ ౪౮ ॥ సామాని బ్రహ్మ ప్రతిష్ఠితం కృత్వా
 త్రీణిచ ॥ ౪ ॥

దివం తాగక్తా ఋచఇతిహాసపురాణశ్చ యేచ యచ్ఛ
 హారాత్రాణ్యూత్ భూతం సవ ॥

ఋచాం ప్రాచీమహాతీదిగుచ్ఛతే । దక్షిణామాహుర్యజు
 మామహారామ్ । అథర్వణామంగిరసాం ప్రతీచీ । సామ్నముదీ
 చీమహాతీదిగుచ్ఛతే । ఋగ్భిష్రావాణ్శ్లేదివిదేవ ఈయతే ।
 యజువేదే తిష్ఠతి మధ్యే అహ్నః । సామవేదే నాస్తమయేమహీ
 యతే । వేదేరశూన్యప్రిధిరేతి సూర్యః । ఋగ్భిష్రాతా
 గ్ం సర్వశో మూర్తి మాహుః । సర్వాగ్రిరావృషి హేవశ

శ్వత్ ॥ ౪౯ ॥ సర్వం లేజసాను యాప్యగ్ం హశశ్వత్ । స
 ర్వగ్ం హేదం బ్రహ్మణా హేవ స్పృష్టమ్ । ఋగ్భ్యజాతం వై
 శ్వం వర్ణమాహుః । యజుర్వైదం క్షత్రియస్యాహు ర్భృనిమ్ ।
 సామవేదో బ్రహ్మణానాం ప్రసూతిః । పూర్వే పూర్వేభ్యో
 వచ ఏతదాచుః । ఆదర్ శమగ్నిం చిత్వానాః । పూర్వే విశ్వసృ
 జ్జా మృతాః । శతం వర్షసహస్రాణి । దీక్షితాస్తత్ర మాన
 త ॥ ౫౦ ॥ తపఆసీర్న్యహపతిః । బ్రహ్మ బ్రహ్మ భవధన్వయ
 మ్ । సత్యగ్ం హహాతైషామాసీత్ । యద్విశ్వస్సృజ ఆసత ।
 అమృతమేభ్య ఉదగాయత్ । సహస్రం పరివధ్నరాత్ । భూత
 గ్ం హప్రస్తా తైషామాసీత్ । భవిష్యత్ ప్రతిచాహరత్ । పూ
 ణో అధ్వర్యురభవత్ । ఇదగ్ం సర్వగ్ం సిషాసతామ్ ॥ ౫౧ ॥
 అప్రానో విద్వానానృతః । ప్రతిపాత్రిత్య దధ్వరే । ఆత్రవా
 ఉపగాతారః । సదస్య ఋతవో భవన్ । అధ్వామాసాశ్చ మా
 సాశ్చ । చమసాధ్వర్యవో భవన్ । అశగ్ం సద్బ్రహ్మణస్తే
 జః । అచ్ఛాచాకో భవద్యశః । ఋతమేషాం ప్రశాస్తా సీత్ ।
 యద్విశ్వస్సృజ ఆసత ॥ ౫౨ ॥ ఉగ్రాజాన ముదవహత్ ।
 ధృష్ణగోవస్సతాభవత్ । ఓజోభ్యస్తాగ్రావణ్ణః । యద్వి
 శ్వస్సృజ ఆసత । అపచిత్తిహో త్రియమయజత్ । నెష్ట్రీయా
 మయజత్విషిః । ఆగ్నేభాద్వి చుషీస్తత్యమ్ । శ్రీథాహైవా
 యజత్స్వయమ్ । ఇరావత్వి విశ్వస్సృజామ్ । ఆహూతిరపిసత్థవిః ॥

ఇత్తగ్ం హతుప్తైభ్య ఉగ్ం । తృష్ణా చావహతాముథే । వా
 గేహగ్ంసుబ్రహ్మణ్యాసీత్ । ఛందోయోగాః విజానతీ । కల్ప
 తం త్రాణితన్వానాహః । నేగ్ం ఘోశ్వసర్వశః । అప్తేనారాతే
 పశుపాల్యా । ముహూతాః పృష్ఠా అభవన్ ॥ ౫౩ ॥ మృశ్యుస్త
 దభవన్తాతా । శమితోగ్రో విశాంపతిః ॥ ౫౪ ॥ విశ్వస్పృజః ప్ర
 థమాన్సిత్రమాపత । స్తనాస్రనమం ప్రసుతే నయంతః । తతోహ
 జజ్ఞై భువనస్య గ్రాహః । హిరణ్మయశ్శకున్దిర్బ్రహ్మనామ । యే
 నసూర్యస్తపతి తెజస్తేజః । పితృభుతే గృహ పితృమా యోనియో
 నా । నావేదవిన్నునతై ర్తల్పహంతమ్ । సర్వాన్సుభుమాత్మాన
 గ్ం సంపరాయే । ప్రవనిత్యో మహిమా జాన్తానస్య । నకర్త
 నా వధాతై నోకనీయా ॥ ౫౫ ॥ తప్తేనాన్తా పదవిత్తం
 పదిత్వా । నకమణాలివ్యతై పాపకేన । పంచ పంచాశతస్త్రి
 వృతస్సంసభస్సరాః । పంచ పంచాశతః పంచదశాః । పంచ పక్షా
 శతస్సప్తదశాః । పంచ పక్షాశత పక్షవిగ్ం శాః । విశ్వస్పృజా
 గ్ం సహస్ర సంవత్సరమ్ । ఏతేనతై విశ్వస్పృజ ఇదం విశ్వసు
 స్పృజంత । యద్విశ్వ మస్పృజంత । తత్తద్విశ్వ స్పృజః । విశ్వ
 మేనా నస్తు ప్రజాయతే । బ్రహ్మణస్పాయుజ్యగ్ం సల్లాకతాం
 యంతి । ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యమ్ । సాక్షిణా
 గ్ం సమాసల్లాకతాం యంతి । యఏతదుపయంతి । యేతైనత్వా
 హుః । యేభ్యోశ్చైనత్వాహుః । ఓమ్ ॥ ౫౬ ॥

శశ్వదా పరసిహ సతామా సరహవిష్పత్తికనీయా ప్రస్తాద్వి
త్వస్మదోష్టాచ ॥ ౯ ॥

తుభ్యందేవేభ్యస్తపసా దేవేభ్యబ్రహ్మవై చతుర్ ఘా
తారో యచ్చాచ్యుతగ్ం సర్వాదిశోదిత్తు సహాం దివమ్మచాం
ప్రాచీనవ ॥

తుభ్యంతపసా తావాతీతాఃపశ్చహిరణ్యం దదాత్తి సర్వా
దిశస్తప ఆసీన్స్పహవతిఃపట్నంచాశత్ ॥

హరిఃఓమ్ ॥

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

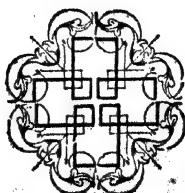
కృష్ణయజుర్బాహ్యైష్టానై తృతీయాష్టకే

ద్వాదశ ప్రపాఠకస్పమాప్తః.

కృష్ణయజుర్బాహ్యైష్టానై చ సంపూర్ణమ్.

యదక్షర పద భ్రష్టం మాత్రా హీనస్తు యద్భవేత్

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ వారాయణనమోఽస్తుతే

౧౩౨) యజుర్వేదము ప్రథమాష్టకే శుద్ధాశుద్ధవర్తికా ౫౪౯

అ	పక్షా	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౧	౧౧	స్వతం॥=జన్వం	స్వతం॥=జన్వం॥
౪	౭	భతతి	భవతి
౯	౪	నవేభ్యం	నవేభ్యం
౧౧	౧౧	వ్రతను	వ్రతను
౧౬	౧	మాహుతం	మాహుతం ।
,,	౧౬	నయిష్య	నయిష్య
౩౦	౬	ఇష్యథా	యిష్యథా
౩౭	౯	నానాగ్నై	నానాగ్నై
౩౮	౨౦	జాఇతి	జాఇతి
౪౬	౧	హీంద్రః ।	హీంద్రః ।
౪౯	౧౦	త్రిస్సం	త్రిస్సం
౫౩	౮	పాశ్యాం	పాశ్యాం
౫౫	౧	ప్రీక్ష	ప్రీక్ష
౫౬	౨౧	విపి	విపి
౬౫	౧౪	ఛదాం	ఛదాం
౮౯	౧	యావత్త్రివృత్తామాతా । ఇతివాక్య	

పాశ్యానంతరం త్రిణి వాక్యాని విష్కృతివశాన్నముద్రితాని; తాన్యత్ర
సంముద్ర్యంతే. అగ్నిరైవత్త్రివృత్తామాతా । యావద్వాత్త్రివృత్తామాతా
యావద్వాత్త్రివృత్తామాతా । తావత్త్రివృత్తామాతా ।

౪౪౦ యజుర్వేదమునకు శుద్ధాశుద్ధపాఠా

పుట	వక్రం	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౯౪	౧౨	తీక్ష	తీక్ష
౯౯	౬	అజ్యం	అజ్యం
"	౧౩	హోతవ్యః	హోతవ్యః
౧౦౨	౧౪	అథా	అథా
౧౦౭	౬	విద్ర	వింద్ర
౧౦౯	౭	యూష్ణి	యూష్ణి
౧౧౧	"	చత్వామ	చత్వాసు
౧౨౦	౩	వరుంధీ	వరుంధీ
౧౨౩	౧౧	హోతుశ్చ	హోతుశ్చ
౧౩౦	౬	ముచంతే	ముచతే
౧౩౭	౧౨	అదిత్యే	అదిత్యే
౧౩౯	౩	భిషజౌ	భిషజౌ
"	౧౯	ఇంద్రియే	ఇంద్రియే
౧౪౦	౭	వ్యధా	వ్యధా
"	౮	గ్రహం	గ్రహం
"	౯	యాగ్ం	యాగ్ం
౧౪౧	౧౯	అగ్రియ	అగ్రియ
౧౪౬	౮	క్ష	క్ష
"	౧౩	సోశ్వ	సోశ్వ
౧౪౮	౧౭	అనుష్ఠ	అనుష్ఠ

సంఖ్య	పత్రికా	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౧౫౩	౬	వృధివీ	వృధివీ
౧౫౪	,,	వృశుభి	వృశుభి
౧౫౬	౧౫	జయతి	జయతి
౧౬౫	౭	తంపంచ	తంపంచ
౧౬౮	౧౯	ప్రజా	ప్రజా
౧౭౦	౭	ప్రాయోత్తోష్టి	ప్రాయోత్తోష్టి
౧౭౨	౧	పతి	పతి
౧౭౪	౨౦	పానా	పానా
౧౭౬	౧౭	మన	మన
౧౭౭	౩	రాప్తి	రాప్తి
,,	౪	ద్రశ్ర	ద్రశ్ర
౧౭౯	౨౦	కల్పంత	కల్పంత
౧౮౧	౨	యంజీత	యంజీత
౧౮౨	౧౬	ప్రస్స	ప్రస్స
౧౮౩	౧౭	ధీవిష్టుం	ధీవిష్టుం
,,	౧౮	తమాల	తమాల
౧౮౪	౨	తదే	తదే
,,	౧౮	సైర్	సైర్
౧౮౫	౧౩	చతుభా	చతుభా
౧౮౬	౧౬	ముత్తాన	ముత్తాన

౫౫౬ యజుర్వేదమున ద్వితీయాష్టకే శుద్ధాశుద్ధపత్రికా

పుట	పక్షా	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౧౯౧	౧౩	సో [॑] క్ [॑] స్త్రి [॑] స్త	సో [॑] స్త
౧౯౪	౨౦	భి [॑] శ్చ [॑]	భి [॑] శ్చ [॑]
౧౯౬	౧	త [॑] స్తే [॑]	త [॑] స్తే [॑]
౧౯౮	౧౭	వి [॑] తన్వ [॑] తే	వి [॑] తన్వ [॑] తే
„	౧౮	సే [॑] ధతి [॑] ఆ [॑] గ్నై [॑]	సే [॑] ధతి [॑] ఆ [॑] గ్నై [॑]
౨౦౦	౧౬	పు [॑] రా	పు [॑] రా
౨౦౧	౧	ఇ [॑] ంద్ర [॑] స్త్రి	ఇ [॑] ంద్ర [॑] స్త్రి
౨౦౨	„	పృ [॑] థి [॑] వీ	పృ [॑] థి [॑] వీ
„	౮	వ [॑] శి [॑] క్తా	వ [॑] శి [॑] క్తా
౨౦౬	౫	పి [॑] బా [॑] ధ	పి [॑] బా [॑] ధ
౨౦౭	౧౮	స్త [॑] వ	స్త [॑] వ
౨౦౮	౩	మా [॑] వో [॑] వి	మా [॑] వో [॑]
౨౦౯	౧౫	రే [॑] తో	రే [॑] తో
౨౧౦	౫	మి [॑] ంధ [॑] తే	మి [॑] ంధ [॑] తే
„	౯	ఇ [॑] ంద్రో [॑]	ఇ [॑] ంద్రో [॑]
౨౧౨	౧౬	ది [॑] వాః	ది [॑] వాః
౨౧౪	౨౦	భో [॑] స్స [॑] కుః	భో [॑] స్స [॑] కుః
౨౧౭	౧౨	జ [॑] జ్ఞై [॑] రే	జ [॑] జ్ఞై [॑] రే
౨౧౮	౧౪	త [॑] నః	త [॑] నః
౨౧౯	౧౪	అ [॑] నం [॑] ధా	అ [॑] నం [॑] ధా

సంఖ్య	పత్రికా	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౧౨౧	౮	ప్రపథే	ప్రప్రథే
౧౨౨	౯	మనసి	మనస్తి
౧౩౧	౫	అరగస్య	అరగస్య
౧౩౩	౧౦	వాయుపూ	వాయుపూ
౧౩౪	౧౪	శ్చి	శ్చి
౧౩౬	౪	తామహః	తామహః
,,	౫	మహః	మహః
౧౪౦	౨	పద్య	పద్యం
౧౪౩	౧౭	పురో	పురో
,,	౧౯	విదురో	విదురో
౧౪౪	౬	మానః ।	మానాః ।
,,	౧౬	వృషా	వృషా
౧౪౬	౧౭	భేషజం	భేషజం
౧౪౮	౮	హోతారామిం	హోతారామిం
,,	౯	వాచావాచ	వాచావాచ
౧౪౯	౬	స్తాత్రామ	స్తాత్రామ
,,	౧౦	దేవేషు	దేవేషు
౧౫౬	౧౫	హవిరిదం	హవిరిదం
౧౫౮	౧౧	హోతాయ	హోతాయ
౧౬౦	౧౪	దేవా	దేవా
౧౬౧	౧౦	ర్వారితీనాం	ర్వారితీనాం
౧౬౩	౭	మిత్రాసి	మిత్రాసి

పుట	పక్షాంశ	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౧౬౪	౧౪	సనే ^౧ షు	సనే ^౧ షు
"	౧౬	ప్ర ^౧	ప్ర ^౧ వా
౧౬౬	౧	ఘ్నాయ ^౧ తే	ఘ్నాయ ^౧ తే
౧౭౩	౧౦	ప్ర ^౧ తే ^౧ స	ప్ర ^౧ తే ^౧ స
"	"	తే ^౧ త్రి	తే ^౧ త్రి
౧౭౪	౧	అస్తా ^౧	అస్తా ^౧
౧౮౧	౧౯	యద ^౧ స్మై	యద ^౧ స్మై
౧౮౫	౩	దంకి ^౧	దంకి ^౧
౧౮౭	౬	రశ్మి ^౧ ర	రశ్మి ^౧ ర
౧౯౧	౬	జుష ^౧	జుష ^౧
౧౯౨	౧౯	త్యో ^౧ మ	త్యో ^౧ మ
౧౯౪	౧౦	శిక్షా ^౧	శిక్షా ^౧
"	౧౧	దృ ^౧ ధా ^౧ మ	దృ ^౧ ధా ^౧ మ
"	"	ప్ర ^౧ స్వి ^౧ చే	ప్ర ^౧ స్వి ^౧ చే
"	"	అపా ^౧ - పరి	అపా ^౧ - పరి
౧౯౫	౫	అభి ^౧	అభి ^౧
"	౧౪	తస ^౧ పు	తస ^౧ పు
౧౯౬	౧౬	అధి ^౧	అధి ^౧
౩౦౯	౭	దే ^౧ వు ^౧	దే ^౧ వు ^౧
౩౧౨	౧౯	జ ^౧ త్రే ^౧	జ ^౧ త్రే ^౧

ప్రతి	పక్షా	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౩౩౪	౨	రుంధతి	శుంధతి
౩౩౫	౫	తేవుభా	తావుభా
“	౧౦	ఇత్యాహ	ఇత్యా
౩౪౩	౧౦	పూష్టా	పూష్టా
౩౪౪	౯	హనీ	హత
“	౧౦	మైవ	మైవ
౩౪౫	౩	తతో	తతో
౩౫౪	౧౦	రిష్టా	రిష్టా
౩౫౬	౧౫	గ్రంథిం	గ్రంథిం
౩౬౦	౧౫	చతుధ్రి	చతుధ్రి
౩౬౧	౫	ప్రథి	ప్రథి
“	౯	గ్రంథిం	గ్రంథిం
“	౧౩	పురస్తా	పురస్తా
౩౬౪	౪	విష్టా	విష్టా
౩౬౫	౧౬	యద్యజ	యద్యజ
౩౬౯	౧౨	ఋతూ	ఋతూ
“	౧౬	ధ్వయః	ధ్వయః
“	“	తస్తాన్ధవి	తస్తాన్ధవి
౩౭౦	౧౩	ద్విప్రతి	ద్విప్రతి

బ్రాహ్మణ్యరూపియాష్టకే ౩౭౨ సఖ్యైకపుటానంతరం ౩౭౫-
 ౩౭౬ సఖ్యైకపుటయ్యుక్తం పఠిత్వా అనంతరం ౩౭౩ - ౩౭౪
 సఖ్యైకపుటయ్యుక్తం పఠితవ్యమ్

పుట	పఠ్యం	అశుద్ధం	శుద్ధం
౩౭౩	౨౦	దేవతం	దేవతం
౩౭౪	౨	ప్రజాపతిం	ప్రజాపతిం
౩౭౭	౧౪	హీతా	హీతా
౩౭౮	౧౫	నద్య	నద్య
”	౨౦	వర్షమ్	వర్షమ్
౩౭౯	౫	ధ్వలం	ధ్వలం
”	౨౦	వాచే	వాచే
౩౮౦	౩	అశ్రేతా	అశ్రేతా
౩౮౨	౮	నూమావ	నూమావ
౩౮౫	౧౩	ఉపవా	ఉపమావా
౩౮౭	౧౮	అయురా	అయురా
౩౮౮	౫	సమో	సమో
”	౧౭	గృహపతి	గృహపతి
౩౯౧	౧౪	యక్ష	యక్ష
౩౯౪	౧౩	పాథ	పాథ
౩౯౭	౯	గీభి	గీభి
౩౯౯	౬	స్వసుతా	స్వసుతా
౪౦౨	౪	స్మిస	స్మిస
౪౦౩	౧౪	అనుభవత	అనుభవత
౪౦౫	౮	వ్రవ	వ్రవ
౪౦౬	౧౪	రష్యే	రష్యే

(౧౪౦)

యజుర్వేదమునకు శుద్ధాశుద్ధపరిణా

౫౫౬

పుట	పాదము	అశుద్ధము	శుద్ధము
౪౧౩	౨	యత నేను	యత నే
౪౧౬	౧	హోయక	హోయ
౪౧౮	౧౧	చతురోభ్య	చతురోభ్య
౪౩౦	౧౨	హుతాహుత	హుతాహుత
౪౩౪	౩	పృథివీం	పృథివీం
„	౧౫	పిపీషతే	పిపీషతే
„	౧౯	ఉదర్ష	ఉదర్ష
౪౩౬	౧	స్వస్తి	స్వస్తి
౪౪౨	౧౭	వేధ్య	వేధ్య
౪౪౬	౮	భూరధ	భూరధ
౪౪౮	౧౪	విర్వాట్	విర్వాట్
„	౧౬	వీరాహుతీ	వీరాహుతీ
„	౨౦	స్సవిత్ర	స్సవిత్ర
౪౪౯	౧౬	వీళ్య	వీళ్య
౪౫౦	౭	సర్వ	సర్వ
„	౧౮	తదాహుః	తదాహుః
౪౫౨	౧౦	నజహతి	నజహతి
౪౫౫	౨౦	స్వప్తై	స్వప్తై
౪౫౯	౪	స్వపహంతి	స్వపహంతి
౪౬౦	౩	అభిపూర్వ	అభిపూర్వ

పుట	పద్యం	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
౪౬౩	౭	షత్తం	షత్తం
౪౬౩	౧౩	సూర్య	సూర్యం
౪౬౪	౪	సువగ	సువగ
౪౬౪	౪	యుజంతి	యుంజంతి
,,	౧౪	ఉత్తే	ఉత్తే
౪౭౦	౨	చతు	చతు
,,	౧౫	ఓమ్	ఓమ్
౪౭౧	౩	దశిన్	దశిన్
,,	౭	స్తనకా	స్తనకా
౪౭౩	౨౦	ప్రశవః	ప్రశవః
౪౭౪	౨	వాయు	వాయు
,,	౫	రాచనా	రాచనా
౪౭౬	౧౦	బార్హ	బార్హ
౪౭౭	౯	ప్రగోంతః	ప్రగోంతః
౪౮౩	౨	వైశ్వ	వైశ్వ
౪౮౬	౬	మృశ్వుతే	మృశ్వుతే
౪౯౦	౨	పితృదే	పితృదే
,,	౧౧	రేతసానా	రేతసానా
౪౯౧	౧౦	ఏకంచ	ఏకంచ
౪౯౩	౨	లూకన్య	లూకన్య

	పక్షా	అశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
,,	౨౧	ధేగ్నా	ధేగ్నా
౪౯౯	౨	స్వశేష్వం	స్వశేష్వం
,,	౯	స్తదగి	స్తదంగి
౫౦౨	౧౫	ప్రథిపీమై	ప్రథిపీమై
,,	౧౮	అహమృ	అహమృమృ
,,	౨౦	అహమృ	అహమృమృ

* బ్రాహ్మణ తృతీయాష్టకే ౫౦౪ సన్ధ్యక పుటానస్తరః
 ౫౦౨ - ౫౦౮ సన్ధ్యక పుటయుక్తం పఠిత్యా ౫౦౫ - ౫౦౬
 సన్ధ్యక పుటయుక్తం పఠితవ్యమ్.

౫౦౨	౮	ఇదానీం	ఇదానీం
౫౦౫	౨౦	నముహవా	నముహవా
౫౦౬	౬	ధేయాని	ధేయాని
,,	౧౦	పతే	పతే
౫౧౫	౧౯	యుష్మాసు	యుష్మాసు
౫౧౯	౧౨	ఉదీచీ	ఉదీచీ
౫౨౧	౧౬	అస్త్యే	అస్త్యే
౫౨౪	౧౨	దక్షి	దక్షి
,,	౧౬	త్యజయ	త్యజయ
,,	౧౭	ఉ	ఉ
౫౨౫	౧౩	వాష్టికః	వాష్టికః

